

Jaarstukken

2006

provincie **D**renthe

Jaarstukken 2006

Colofon

Samenstelling: Projectgroep Financiën en Beleidsteksten,
provincie Drenthe

Grafische verzorging: DocuCentrum, provincie Drenthe

Provinciaal Bestuur van Drenthe
Postbus 122, 9400 AC Assen
Telefoonnummer (0592) 36 55 55
Faxnummer (0592) 36 57 77
Provinciehuis: Westerbrink 1, 9405 BJ Assen
E-mail: post@drenthe.nl
Homepage: www.drenthe.nl

VOORWOORD

Het jaar 2006 is een belangrijk jaar geweest dat in het teken stond van het oogsten van ingezette beleidslijnen die voortvloeien uit het collegeprogramma Werk maken in een veilig en sociaal Drenthe voor de periodes 2003-2007. Vanuit de programma's Stedelijk gebied, Landelijk gebied, Bereikbaarheid, Onderwijs en kennisinfrastructuur en veiligheid en Sociaal evenwicht zijn veel projecten in uitvoering genomen en afgerond. In dit jaarverslag melden wij de voortgang van onze inspanningen in 2006 in het licht van de doelen die wij hebben vastgelegd. Wij zijn trots op hetgeen wij in 2006 bereikt hebben. Temeer omdat wij een belangrijk deel van onze doelstellingen hebben bereikt met de maatschappelijke partners. Ook meer samenwerking was een belangrijk doel voor ons.

Ons uitgangspunt is dat de jaarstukken aansluiten bij de opzet van begroting van het jaar waarover gerapporteerd wordt. Ten opzichte van de editie van het voorgaande jaar hebben wij een aantal wijzigingen aangebracht. Op verzoek van de staten hebben wij een diepgaande analyse opgenomen van de ontwikkeling van onze reserves en voorzieningen. Daarnaast wordt in de jaarrekening voor het eerst verantwoording over een vijftal specifieke uitkeringen afgelegd volgens de Sisa-methodiek (Single information single audit). Deze systematiek beoogt een vermindering van de regeldruk te bereiken door verantwoordingen op één moment aan te bieden. Verder hebben wij in de inleiding een samenvatting gegeven van het resultaat waarmee wij de gebruiksvriendelijkheid van het jaarverslag willen vergroten.

In de Jaarstukken 2006 doen wij verslag over de beleidsvoering in 2006. Wij doen dat inhoudelijk vooral in de programmaverantwoording, zoals u die aantreft in het jaarverslag als eerste onderdeel van de jaarstukken en in de daartoe behorende paragrafen. De financiële verantwoording vindt u in de programmaverantwoording per programmaonderdeel en tevens in de jaarrekening, het tweede onderdeel van de jaarstukken.

Wij vertrouwen erop dat wij met de jaarstukken 2006 een goede bijdrage hebben geleverd aan het inzichtelijk maken van onze inzet aan de hand van Werk maken in een veilig en sociaal Drenthe.

Assen, 3 april 2007
College van gedeputeerde staten van Drenthe

INHOUD

Voorwoord	3	II. JAARREKENING	291
Inleiding	5	II.1. Programmarekening	292
Kerngegevens provincie Drenthe	7	II.2. Toelichting op de programmarekening	294
I. JAARVERSLAG	9	II.3. Balans	302
I.1. Programmaverantwoording	9	II.4. Waarderingsgrondslagen	303
I.1.0. Provinciale staten	10	II.5. Toelichting op de balans	305
I.1.1. Bestuurlijke aangelegenheden	14	II.6. Incidentele baten en lasten	311
I.1.2. Interprovinciale samenwerking	24	III.1. Overige gegevens	313
I.1.0. Openbare orde en veiligheid	26	III.1.1. Investerings	313
I.1.0. Verkeer	31	III.1.2. Stand en verloop van reserves en voorzieningen	315
I.1.1. Beheer en onderhoud	39	III.1.3. overzicht personeelssterkte	362
I.1.2. Vervoer	50	III.1.4. Arbeidskostengerelateerde verplichtingen	363
I.1.0. Waterhuishouding	54	III.1.5. IPO monitor	363
I.1.0. Milieu algemeen	67	III.1.6. Rapportage Algemene subsidieverordening Drenthe (ASV) 2004	364
I.1.1. Bodembeleid	75	III.1.7. Rapportage Verordening Dwangsom	370
I.1.2. Vergunningverlening en handhaving milieubeheer	102	III.1.8. Rapportage single information single audit (Sisa)	372
I.1.0. Landelijk gebied	119	III.1.9. Portefeuillevverdeling GS-Leden	375
I.1.1. Natuur	125	III.1.10. Zetelverdeling	377
I.1.2. Plattelandsbeleid	135	III.1.11. Afkortingswijzer	378
I.1.0. Economie	145	III.2. Accountantsverklaring	380
I.1.1. Toerisme en recreatie	160	III.3. Bestemming van het resultaat	382
I.1.2. Landbouw	165		
I.1.5. Ontwikkeling cultuur, welzijn en zorgbeleid	170		
I.1.6. Opgroeien	177		
I.1.7. Werken en Leren	181		
I.1.8. Wonen en leefomgeving	186		
I.1.9. Participatie	193		
I.1.10. Parels van Drenthe	201		
I.1.0. Ruimtelijke ordening	219		
I.1.1. Volkshuisvesting en stedelijke ontwikkeling	228		
I.1.0. Financiering en algemene dekkingsmiddelen	233		
I.2. Paragrafen	245		
I.2.1. Lokale heffingen	246		
I.2.2. Weerstandvermogen	249		
I.2.3. Onderhoud kapitaalgoederen	262		
I.2.4. Financiering	267		
I.2.5. Bedrijfsvoering	275		
I.2.6. Verbonden partijen	281		
I.2.7. Grondbeleid	289		

INLEIDING

De Jaarstukken 2006 hebben dezelfde opzet als vorig jaar. De programma-indeling heeft een wijziging onderg aan en volgt de Begroting 2006, waarin nieuwe programma's zijn gedefinieerd in de welzijns-, cultuur- en zorgsector. Tevens is dit jaar extra aandacht besteed aan de reserves en voorzieningen, zoals in het rapport Besparen op reserves werd aanbevolen. Er is een meerjarig overzicht van de stand en verloop van reserves en voorzieningen met een uitgebreide toelichting opgenomen. Tevens is in de programmaverantwoording een specificatie opgenomen, waardoor zichtbaar is wat van het resultaat van 2006 op desbetreffende programmaonderdelen met een achterliggende reserve wordt verrekend. Hierdoor is beter inzichtelijk gemaakt welke gelden binnen de programma's met reserves worden verrekend en welke tot de voor- en nadelen van het rekeningssaldo behoren. Tevens is nieuw dat een rapportage is opgenomen, waarin conform de Verordening dwangsom verantwoording wordt afgelegd over de tijdige afdoening van ingekomen stukken, zoals aanvragen voor subsidies en vergunningen of bezwaarschiften. Bij overschrijding van de toegestane termijnen kunnen dwangsommen door de provincie worden betaald.

Het vrij besteedbare resultaat 2006 bedraagt € 13.131.000,--. Dit is het saldo na mutatie van de bestemde reserves en het overhevelen van eenmalige budgetten naar 2007.

Dit saldo wordt met name verklaard door een meevaller van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting van € 805.000,--, door de opheffing van de voorziening Spaarregeling compensatieverlof met een saldo van € 878.000,--, door voordelen op de apparaatskosten en dan met name op de salarissen van € 2.313.000,-- en het reeds begrote rekeningssaldo van € 7.576.000,--. Daarnaast resulteren vele kleinere voor- en nadelen in een resultaat van € 1.559.000,--. Het begrote rekeningresultaat betreft diverse voordelen, die in verschillende begrotingswijzigingen over 2006 zijn toegelicht. Voornaamste oorzaak van het voorziene saldo betreft de hogere dividenduitkering Essent van € 3.194.000,-- en van de Bank Nederlandse Gemeenten € 788.000,--, een hogere opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting € 1.209.000,--, hogere opbrengsten vanuit het provinciefonds € 1.599.000,-- en hogere rentebaten € 1.275.000,--. Van deze voordelen is per saldo een bedrag van € 489.000,-- door provinciale staten aan budgetten beschikbaar gesteld. Een nadere specificatie van de verschillen tussen begrote en gerealiseerde saldi kunt u vinden in paragraaf II.2, Toelichting op de programmarekening.

De jaarstukken zijn voor provinciale staten belangrijk om invulling te geven aan de controlerende functie die zij hebben. Gedeputeerde staten leggen door middel van de Jaarstukken 2006 verantwoording af over zaken die in de Begroting 2006 zijn gepland.

De jaarstukken zijn onderverdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening.

Het jaarverslag bestaat uit:

- de programmaverantwoording als tegenhanger van de beleidsbegroting
- de paragrafen zoals voorgeschreven volgens het Besluit begroting en verantwoording

De jaarrekening bestaat uit:

- de programmarekening en de toelichting
- de balans en de toelichting

Verder worden nog de “overige gegevens” verstrekt, waaronder de accountantsverklaring.

Hierna beschrijven wij kort de onderdelen van de Jaarstukken 2006

De programmaverantwoording

In de programmaverantwoording wordt per programma expliciet ingegaan op de maatschappelijke effecten en de wijze waarop ernaar gestreefd is die effecten te verwezenlijken.

Dit betekent dat de programmaverantwoording zowel een inhoudelijke als een financiële analyse omvat. Daarbij is per programma de missie, waarin in het algemeen de maatschappelijke effecten worden beschreven waaraan het programma een bijdrage beoogt te leveren, vanuit de Begroting 2006 overgenomen. Per programmaonderdeel is aangegeven wat de doelstellingen en indicatoren zijn om te beoordelen of doelen gerealiseerd zijn. Deze gegevens zijn overgenomen uit de begroting en waar mogelijk is aangegeven wat hiervan gerealiseerd is. Daarnaast is de tekst die in de Begroting 2006 onder Uitvoering collegeprogramma stond weergegeven en is ter verantwoording aangegeven wat hiervan is gerealiseerd.

Een programma wordt gedefinieerd als een cluster van samenhangende provinciale doelstellingen. Die samenhang bestaat in de politieke relevantie van de doelstellingen en het zijn van een sturingselement voor provinciale staten.

De paragrafen

In de paragrafen worden onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de provincie. De paragrafen bevatten een verslag van de realisatie van beleidsuitgangspunten van beheersmatige activiteiten en lokale heffingen.

De programmarekening

Via vaststelling van de begroting autoriseren de staten het college tot het doen van uitgaven. Over de realisatie daarvan wordt in het overzicht van baten en lasten in de programmarekening per programma verslag gedaan. Gezien het belang van een goed inzicht in de baten en lasten, worden de baten en lasten per programma weergegeven in een afzonderlijk overzicht. Dit overzicht is integraal; dat wil zeggen dat het alle baten en lasten bevat, zoals opgenomen in het programmaplan bij de Begroting 2006. Daarnaast wordt een overzicht verstrekt van de saldi per programma. In een beknopt overzicht is per programma een specificatie opgesteld van de nettoafwijkingen van het begrote nettoresultaat. Het gaat om een aggregatie van de financiële analyse uit het jaarverslag.

De balans met toelichting en de overige gegevens

Inzicht in de financiële positie is van belang, mede met het oog op de continuïteit van de provincie. Daarom besteden wij afzonderlijk aandacht aan de financiële positie, zoals deze te bepalen is op basis van de balans. Speciale aandacht geven wij aan de investeringen, reserves en voorzieningen personeelssterkte, de verslaglegging inzake de Algemene subsidieverordening Drenthe 2004 en de Verordening dwangsom.

KERNGEGEVENS PROVINCIE DRENTHE

A. Sociale structuur

Aantal inwoners	483.369
-----------------	---------

B. Economische structuur

Potentiële beroepsbevolking (x 1.000)	316
Beroepsbevolking (x 1.000)	209
Werkzaam (x 1.000)	194
Werkloos (x 1.000)	16
Overige bevolking (x 1.000)	107

Bedrijvigheid (in aantallen)

Landbouw	4.757
Industrie	1.495
Bouw	2.376
Handel	6.767
Horeca	1.374
Transport	878
Zakelijke diensten	5.565
Overige diensten	4.811

C. Fysieke structuur

Oppervlakte (in km)

Land	2.642
Binnenwater	38

Oppervlakte cultuurgrond (in ha)	152.788
----------------------------------	---------

Wegenbeheer

Wegen (in km)	406
Parallelwegen (in km)	15
Fietspaden (in km)	261
Faunatunnels	68

Vaarwegen (in km)	154
-------------------	-----

Woningvoorraad	199.076
----------------	---------

Bronnen

- Drenthe in cijfers
- Feiten over Drenthe

I. Jaarverslag

I.1. Programmaverantwoording

Programma 1.0

Provinciale staten
 portefeuillehouder: de heer H. Weggemans

Missie

Het Drentse beleid ten aanzien van provinciale staten (PS) is erop gericht om de gekozen volksvertegenwoordiging zo optimaal en zichtbaar mogelijk te laten functioneren door randvoorwaarden te scheppen in de vorm van budgetten, instrumenten en faciliteiten, alsmede door ondersteuning, advisering en begeleiding op alle relevante terreinen.

31001

Provinciale staten
 Contactpersoon: mevrouw I.M. Rozema (5795)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Onafhankelijke opstelling PS.	1.1. Heldere scheiding van verantwoordelijkheden tussen PS en GS.	De verantwoordelijkheids- en taakverdeling tussen PS en GS zijn helder.			
	1.2. Onafhankelijke bepaling van de eigen agenda.	Aantal agendapunten dat door staten of Presidium zelf is opgevoerd (in % van totaal aanbod aan agendapunten).	0	25	30
2. Grotere zichtbaarheid PS/meer contacten buiten het provinciehuis.	2.1. Gerichte en effectieve publiciteit door en over PS.	Mate waarin organisaties en burgers weten wie PS zijn en wat zij doen (in % van bevolking van Drenthe).			
	2.2. De staten laten vaak hun gezicht buitenshuis zien.	Aantal werkbezoeken door staten(commissies).	18 (2004)	20	14
	2.3. Actieve informatievergaring uit de samenleving.	Aantal discussieavonden, hoorzittingen en insprekers. Aantal reacties op het internet (PS-forum).	-	De reacties uit de samenleving via internet worden extra gestimuleerd.	Reacties uit de samenleving via internet komt nog moeizaam van de grond
3. Goede instrumentatie en facilitering van PS voor optimale uitoefening van hun taken.	3.1. Optimale informatievoorziening aan PS.	De vorm van en hoeveelheid informatie is toegesneden op hetgeen noodzakelijk is voor goed functioneren van PS.		Verbetering zoekfunctie in het stateninformatiesysteem is gereed.	Verbetering van de zoekfunctie heeft vertraging opgelopen. Gereed in voorjaar 2007

	3.2. Doeltreffende controle door PS op het beleid en het budget.	De instrumenten van PS voor effectieve controle zijn bruikbaar en voldoende.	Begroting 2005.	Verbeterde sturingsinformatie in de Begroting. Verbetering relatie budget en beleid.	In de verbetering van begrotingsinformatie is weer een stap gezet. Met name bij die over reserves.
	3.3. Tijdige en effectieve kaderstelling door PS.	PS krijgen (tijdig) de ruimte om kaders voor majeure beleidsonderwerpen aan te geven.	Twee start-discussies/-notities.	Aantal start-notities/-discussies wordt groter.	Hierin is nog geen groei zichtbaar.

Statenzaal

Ontwikkelingen verslagjaar

De werkwijze van de Woensdag=Statendag, zoals ingevoerd in 2006 op voorstel van de Werkgroep Statendag, is aan het eind van 2006 geëvalueerd. Enkele elementen die vooral gericht waren om publieke belangstelling te trekken, bleken onvoldoende succesvol en zullen niet worden geprolongerd. Het concentreren van vergaderingen en andere activiteiten van de staten op de woensdag en het aanbrengen van meer samenhang daartussen is wel geslaagd te noemen. Dit wordt in 2007 voortgezet.

Een beter inzicht in de (langere termijn)planning van de te behandelen statenstukken is in 2006 nog niet tot stand gekomen. Dat belemmert een adequate voorbereiding door de staten van besluitvormingstrajecten. De Werkgroep Statendag heeft in zijn evaluatieadvies hier nadrukkelijk aandacht voor gevraagd voor de volgende periode.

Het gebruik van internet als communicatiemiddel laat een tweezijdig effect zien: de website van PS is in 2006 verder tot wasdom gekomen en geeft actief informatie over het werk van de staten. Het aantal bezoekers van deze site is groeiende. Het internetforum, waar het publiek een actieve eigen inbreng kan hebben, komt echter niet goed van de grond, ondanks pogingen om het beter onder de aandacht te brengen. Belangstellenden geven tot nu toe nog steeds de voorkeur aan het schrijven van brieven aan de staten om hun mening onder de aandacht te brengen.

De verbeterde en snellere toegang tot het digitale informatiesysteem voor de statenleden zelf is tot stand gekomen. De verbetering van de zoekfunctie in het documentaire systeem zal pas in het voorjaar van 2007 zijn gerealiseerd.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

De voorstellen van de werkgroep Statendag zullen in 2006 worden geïmplementeerd. Deze moeten ertoe leiden dat provinciale staten (PS) effectiever kunnen vergaderen en dat er meer interactie mogelijk is tussen PS en maatschappelijke organisaties of burgers. De inrichting van de vergadering van de commissies geeft meer ruimte aan de wens tot meer gerichte kaderstelling en controle door de staten. Het aantal statencommissies zal worden verminderd. Er zal een betere follow-up aan werkbezoeken worden gegeven. In 2006 zal het gebruik van het internetforum van PS verder worden gestimuleerd, zodat de staten ook via dat medium kennis kunnen nemen van geluiden uit de samenleving. In 2006 is ook de versnelde toegang tot het Stateninformatiesysteem en de verbetering van de zoekfunctie daarbinnen gerealiseerd.

Werkbezoek van statenleden bij Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)

Realisatie beleidsvoornemens

Zie onder ontwikkelingen verslagjaar.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	832.095	865.224	1.286.655	1.192.359	94.296
Apparaatskosten	1.867.686	1.937.394	1.745.152	1.993.608	-248.456
Totaal lasten	2.699.781	2.802.618	3.031.807	3.185.967	-154.160
Totaal baten	19.948	0	0	0	0
Saldo	2.679.833	2.802.618	3.031.807	3.185.967	-154.160

Financiële analyse

De overschrijding op dit programma zit vooral in de apparaatskosten. Het geraamde niveau van het aantal te schrijven uren in de primitieve Begroting 2006 was ongeveer conform de nu gerealiseerde uren. Bij begrotingswijziging zijn deze uren medio 2006 op grond van de toen bekende individuele werkplannen naar beneden bijgesteld. Nadien heeft een aanpassing van deze werkplannen plaatsgevonden. Dit heeft niet meer geresulteerd in een aanpassing van de Begroting.

Daarnaast is geen rekening gehouden met de extra inzet voor de verkiezings-communicatie en de geschreven uren door het ambtelijk apparaat voor ambtelijke bijstand (onder andere selectie accountant en ondersteuning initiatiefvoorstellen).

De programmakosten voor provinciale staten laat een onderuitputting zien van € 94.000,-. De terugvordering en de afrekening van de fractievergoedingen 2005 maken hier het overgrote deel van uit.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Lasten	2.699.781	2.802.618	3.031.807	3.185.967	-154.160
Baten	19.948	0	0	0	0
Saldo	2.679.833	2.802.618	3.031.807	3.185.967	-154.160

Programma 1.1

Bestuurlijke aangelegenheden

Portefeuillehouder: de heer H. Weggemans

Missie

Het Drentse beleid over bestuurlijke aangelegenheden heeft als missie een democratisch bestuur dat effectief, efficiënt en transparant functioneert. Daarbij wordt specifiek ingezet op:

- een slagvaardig provinciaal beleid en organisatie over strategische beleidsonderwerpen in overleg met medeoverheden;
- financieel gezonde gemeenten;
- een goede rechtsbescherming;
- hoogwaardig onderzoek naar het te voeren en/of gevoerde bestuur.

31101

Gedeputeerde staten

Contactpersoon: de heer E.A. Martens (5414)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. De besluiten van GS zijn effectief, efficiënt en transparant.	1.1. GS verschaffen overeenkomstig de Wet openbaarheid van bestuur alle informatie over het beleid, de voorbereiding en de uitvoering, zodra dat in het belang van een goede en democratische bestuursvoering noodzakelijk is.				
2. Burgers, bedrijven, maatschappelijke instellingen en overheden zijn tevreden over het door GS gevoerde beleid.	2.1. Beperken bezwaarschriften op grond van de Algemene wet bestuursrecht.	Aantal bezwaarschriften/aantal gegrond/aantal deels gegrond.	2004: 65/1/6		42/2/2
	2.2. Beperken klachten op grond van de Provinciale klachtenregeling.	Aantal klachten/aantal gegrond.	2004: 1/0		1/-

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Realisatie beleidsvoornemens

In 2006 zijn 49 bezwaarschriften in behandeling genomen. Op 7 bezwaarschriften dient nog een beslissing te worden genomen. Dat geldt ook voor 1 klacht die eind 2006 is binnengekomen. 2 van de 42 bezwaarschriften waren gegrond en 2 deels gegrond, de overige 38 waren ongegrond.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Vershil
Programmakosten	156.358	183.810	171.810	141.917	29.893
Apparaatskosten	2.506.449	2.299.284	2.227.261	2.192.688	34.573
Totaal lasten	2.662.807	2.483.094	2.399.071	2.334.605	64.466
Totaal baten	13.580	12.000	12.000	8.079	3.921
Saldo	2.649.227	2.471.094	2.387.071	2.326.526	60.545

Financiële analyse

Programmakosten

Er hebben geen bezoeken Drentse gemeenten plaatsgevonden waardoor € 19.000,-- aan budget is overgebleven.

31201

Kwaliteit openbaar bestuur

Contactpersoon: de heer B.F. Potjer (5395)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Verbetering beleidscoördinatie in Drenthe.	1.1. Verbeterde afstemming beleidsinitiatieven gemeenten/provincie/Rijk.		4		3
	1.2. Transparante en gebruiksvriendelijke verslaglegging relatie met burgers.	Burgerjaarsverslag. Reacties. Hits op website.	1		1
2. Verzorging goed lokaal bestuur.	2.1. Continuïteit kwalitatief goede burgemeestersinvulling.	Benoemingen burgemeesters.	3		1
		Begeleiding burgemeesters.	4		3
	2.2.	Werkbezoeken.	4		3
	2.3. Snelle afhandeling ombudsvragen.	Aantal ombudsgevallen behandelingstijd.			14
3. Verbetering bestuursstructuur.	3.1. Structurering overleg overheden.	Aantal.			1
	3.2. Borging informatie- uitwisseling.	Afspraken.			-
4. Goede representatie en vertegenwoordiging Drenthe.	4.1. Continuïteit/transparantie en effectiviteit beoordeling KO en predikaten.	Aantal KO.	93		103 1 K. Erep 2 Hoflev
	4.2. Instandhouding Prins Bernhard Cultuurfonds.	Omvang budget/aantal bijdragen.			€ 231.338 165
	4.3. Informatieverschaffing/imago-verbetering Drenthe.	Aantal bezoeken kon huis.	Niet van toepassing.		
Aantal bezoeken ambassadeurs. Overige bezoeken en optredens.		Niet van toepassing. 20			1 35

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Toename thematische werkbezoeken.
- Invoering Daisy (advies onderscheidingen) ter verhoging van transparante afhandeling.
- Gestructureerde contacten met burgemeesters en gemeenteraden.
- Kwalitatieve hoogstaande ondersteuning vertrouwenscommissies.
- Afhandeling ombudskwesties binnen vier weken.
- Opbouw structurele overlegvormen overige overheden (waterschappen, gemeenten en rijksheren).

Realisatie beleidsvoornemens

Activiteiten volgens planning verlopen, met uitzondering van toename thematische werkbezoeken door volle agenda's.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	184.646	61.500	41.500	10.011	31.489
Apparaatskosten	891.347	628.669	698.224	753.572	-55.348
Totaal lasten	1.075.992	690.169	739.724	763.583	-23.859
Totaal baten	6.589	0	0	25.100	-25.100
Saldo	1.069.403	690.169	739.724	738.483	1.241

Financiële analyse

De programmakosten zijn in 2006 lager in verband met de gunstig uitgevallen afwikkeling van projecten uit 2005. De apparaatskosten weerspiegelen het feit dat minder dan begroot improductieve uren zijn gedraaid.

31301**Bestuurlijke organisatie**

Contactpersoon: de heer E.A. Martens (5414)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Een samenhangend strategisch beleid op het gebied van bestuurlijke organisatie.		Bestuurlijke overleggen tussen de provincie en medeoverheden.			
2. Goede bestuurlijke verhoudingen met medeoverheden.		Bestuurlijke overleggen tussen de provincie en medeoverheden.			

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Verbetering van de communicatie en de samenwerking met de Drentse gemeenten door:

- Bestuurlijke (portefeuillehouders)overleggen.
- Het organiseren van themabijeenkomsten.

Realisatie beleidsvoornemens

In de verschillende portefeuillehoudersoverleggen met de Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG) zijn actuele thema's besproken. Gedeputeerden en gemeentebestuurders namen hieraan deel. Van zowel provincie- als van gemeentezijde zijn agendapunten aangedragen. In juni 2006 is een conferentie gehouden met alle Drentse colleges van burgemeester en wethouders. Het doel van deze conferentie was kennismaking en uitwisseling van verwachtingen. In het interactief gedeelte stond de vraag centraal "waar je als gemeente de provincie voor nodig hebt". Woningbouw, werkgelegenheid, huisvesting van statushouders, verkeer, natuur en platteland zijn daarbij volgens de gemeentebestuurders belangrijke onderwerpen.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	136.870	123.500	182.769	173.418	9.351
Totaal lasten	136.870	123.500	182.769	173.418	9.351
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	136.870	123.500	182.769	173.418	9.351

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

31401**Financieel toezicht**

Contactpersoon: de heer E.A. Martens (5414)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Voorkomen - binnen de mogelijkheden van de provincie - dat gemeenten in een uitzichtloze financiële positie raken en als gevolg daarvan een beroep moeten doen op de collectieve middelen van gemeenten.		Aantal gemeenten dat beroep op collectieve middelen van gemeenten doet.	0 gemeenten (2005).	0	0

Ontwikkelingen verslagjaar

Alle Drentse gemeenten hebben een sluitende Begroting 2007 en/of een sluitende Meerjarenraming 2008-2010. Kortom: voor alle Drentse gemeenten is voor 2007 het repressieve toezichtregime (toezicht achteraf) van toepassing.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Financieel gezonde gemeenten.

Realisatie beleidsvoornemens

Beleidsvoornemens zijn gerealiseerd: geen van de Drentse gemeenten is voor 2007 onder preventief toezicht gesteld.

Dit betekent onder meer dat er geen Drentse gemeente in een uitzichtloze financiële positie is geraakt en dat geen van de Drentse gemeenten een beroep heeft moeten doen op de collectieve middelen van gemeenten.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	168.726	190.262	185.446	206.032	-20.586
Totaal lasten	168.726	190.262	185.446	206.032	-20.586
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	168.726	190.262	185.446	206.032	-20.586

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

31603**Voormalig personeel**

Contactpersoon: de heer J.A. Kok (5617)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
Correcte uitvoering rechtspositieve regelingen en afspraken.	-	Niet van toepassing.			

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	659.716	501.084	29.084	28.954	130
Totaal lasten	659.716	501.084	29.084	28.954	130
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	659.716	501.084	29.084	28.954	130

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

31604

Bestuurlijk onderzoek

Contactpersoon: de heer E.A. Martens (5414)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Door middel van onderzoek een bijdrage leveren aan de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie op het terrein van cultuur, welzijn en zorg.	1.1. De onderzoeken uit het Onderzoeksprogramma 2006 uitvoeren.	Aantal uitgevoerde onderzoeken.	2004: 9	9	9
	1.2. Het geven van werkbare aanbevelingen na het verrichten van onderzoek.	Aantal overgenomen aanbevelingen.	2005 als vertrekpunt.		Niet gemeten.
2. Door middel van audits een bijdrage leveren aan het zelfonderzoek van GS naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur.	2.1. De audits uit het Onderzoeksprogramma 2006 uitvoeren.	Aantal uitgevoerde audits.	2005: 2	6	2
	2.2. Het geven van werkbare aanbevelingen na het verrichten van audits.	Aantal overgenomen aanbevelingen.	Nog niet bekend.	-	15/18

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Onderzoeksprogramma 2006 ex artikel 217a van de Provinciewet, op basis waarvan een aantal onderzoeken wordt uitgevoerd. PS en Noordelijke Rekenkamer ontvangen een afschrift van het onderzoeksplan. GS brengen jaarlijks verslag uit aan PS over de bevindingen van de uitgevoerde onderzoeken. Een afschrift van dit verslag wordt aan de Noordelijke Rekenkamer gestuurd.

Realisatie beleidsvoornemens*Onderzoeksprogramma Cultuur, Welzijn en Zorg:*

Het overgrote deel van het Onderzoeksprogramma 2006 is gerealiseerd of bevindt zich in de afrondende fase (als conceptrapport bij opdrachtgever). De Bestuurscommissie OCWZ zal in haar jaarverslag inhoudelijk verslag doen van de verschillende onderzoeksrapporten, adviezen en activiteiten.

In een overleg tussen de Klankbordgroep CW (als opdrachtgever vanuit PS) en de Bestuurscommissie CW is besloten dat de onderzoeksvraag over vermaatschappelijking van zorg verandert: in de eerste ronde van het Drents Panel in 2007 worden vragen gesteld over de aard, omvang en knelpunten van mantelzorg in Drenthe. In datzelfde overleg is het onderzoeksvoorstel vastgesteld over de procesevaluatie van dorpsomgevingsplannen en dorpsagenda's en is besloten dat de afronding in de eerste helft van 2007 plaatsvindt. Het onderzoek op het gebied van Jeugdzorg is in overleg met de opdrachtgever aangepast in een driedelig advies. De initiatieffase van de Jeugdmonitor Drenthe heeft geresulteerd in een startnotitie die binnenkort besproken wordt door de Stuurgroep i.o. Jeugdmonitor Drenthe. De ontwikkeling en realisatie van de Jeugdmonitor vindt plaats in 2007.

De Bestuurscommissie OCWZ heeft een Ontwerponderzoeksprogramma 2007/2008 opgesteld. Als onderleggers daarvoor zijn gebruikt de resultaten van de commissiePannekoek en het nieuwe statenstuk over de positionering van het OCWZ.

Het Ontwerponderzoeksprogramma 2007/2008 is vastgesteld door PS.

Onderzoeksprogramma ex artikel 217a Provinciewet

Van de 3 geplande onderzoeken zijn er 2 uitgevoerd en afgerond, te weten Evaluatie ASV (in december behandeld in de Statencommissie BFE) en het onderzoek over de toepassing van de Gebundelde doeluitkering (in februari 2007 in de statencommissie behandeld). De 2 onderzoeken hebben 18 aanbevelingen aan ons opgeleverd, waarvan wij in totaal 15 hebben overgenomen. Dat is 83%.

1 onderzoek, naar de toepassing van de Wet Bibob, is doorgeschoven naar 2007, zoals reeds gemeld in de 1e bestuursrapportage over 2006.

Voorts is het Onderzoeksprogramma 2007 in september vastgesteld door ons en zijn afschriften daarvan ter kennisname gezonden aan de staten en aan de Noordelijke Rekenkamer, conform de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid provincie Drenthe 2004.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	41.690	27.300	22.300	16.329	5.971
Apparaatskosten	0	150.572	156.158	173.438	-17.280
Totaal lasten	41.690	177.872	178.458	189.767	-11.309
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	41.690	177.872	178.458	189.767	-11.309

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

31605

Rechtsbescherming

Contactpersoon: de heer E.A. Martens (5414)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Een goede en adequate rechtsbescherming bieden aan belanghebbenden die betrokken zijn bij provinciale besluitvorming.		- Kwantitatief: aantallen beroepsprocedures inzake beslissingen op het bezwaarschrift.	- Inzake 22 (29%) van de 76 in 2004 genomen beslissingen in bezwaar is vervolgens beroep aangetekend bij de Rechtbank of de Raad van State.	20%	7% Er zijn 3 beroepen ingediend tegen 42 in 2006 genomen besluiten op bezwaar
		- Kwalitatief: oordeel rechter, tevredenheidsonderzoek belanghebbenden (in- en extern).	Van de 9 uitspraken in beroep is 1 (11%) gegrond, 1 (11%) niet-ontvanke-lijk en 7 (78%) ongegrond.	10%	25% Uitspraken beroepen 2006 (8) 2 x gegrond 4x ongegrond 2x beroep ingetrokken
		- Tijdigheid van de afdoening van bezwaren en klachten.	In 61% van de bezwaren is de termijn overschreden; exclusief de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) is dit 32,5%.	25%	0% In alle bezwaarzaken is tijdig beslist

Ontwikkelingen verslagjaar

De ontwikkelingen in het verslagjaar zijn gunstig te noemen. Twee van de drie doelstellingen zijn ruimschoots gehaald. Er is relatief een gering aantal bezwaarschriften ingediend en is er zeer weinig in beroep gegaan tegen de beslissingen op bezwaar ten opzichte van de nulmeting. Daarnaast is in alle bezwaarzaken tijdig beslist. De doelstelling 10% van de ingestelde beroepen wordt ongegrond verklaard is niet gehaald. De twee gegrond verklaarde beroepen betroffen beide complexe milieuzaken waarin de provincie handhavend optrad. In beide zaken hebben wij het advies van de bezwarencommissie gevolgd.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

In 2005 voeren gedeputeerde staten een onderzoek uit naar de tevredenheid van de "klanten" van de commissie. Zowel reclamanten, bestuurders en medewerkers van de provincie worden gevraagd naar hun ervaringen met de commissie. De hieruit voortvloeiende aanbevelingen zullen aanleiding geven om te kijken naar verbetermaatregelen.

Verder terugdringen van het percentage termijnoverschrijdingen. Verwacht wordt dat het aanpassen van de planning van de hoorzittingen en de verruiming van de mandaatregeling van het hoofd van de Stafgroep Bestuurs-, Juridische en Concernzaken hieraan een positieve bijdrage zal leveren.

Realisatie beleidsvoornemens

Het Klanttevredenheidsonderzoek rechtsbescherming is in juni 2005 in rapportvorm uitgebracht. Het onderzoek geeft een deelindicatie van de kwaliteit van de door de commissie en haar secretariaat geleverde diensten, alsook een oordeel over de uiteindelijk genomen beslissing op bezwaar. De conclusie uit het onderzoek luidt dat bezwaarmakers tevreden zijn over een groot aantal aspecten van de bezwarenprocedure zoals de mate waarin geluisterd wordt op de hoorzitting, de gang van zaken op de hoorzitting en de tijd die voor het horen wordt uitgetrokken. Minder tevreden was men over de inhoud van de beslissing op het bezwaarschrift zelf. De aanbevelingen die het rapport geeft op dit laatste onderdeel zijn inmiddels uitgevoerd.

Het verder terugdringen van de termijnoverschrijdingen is geheel gelukt; alle bezwaarschriften werden binnen de termijn afgedaan.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	14.913	27.000	49.500	23.065	26.435
Apparaatskosten	357.394	356.243	398.341	315.279	83.062
Totaal lasten	372.307	383.243	447.841	338.344	109.497
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	372.307	383.243	447.841	338.344	109.497

Financiële analyse*Programmakosten*

De programmakosten zijn lager uitgevallen omdat het merendeel van de kosten uit het budget Mediation (€ 22.500,-) pas na de invoering ervan per 1 januari 2007 worden gemaakt.

Apparaatskosten

Doordat er weinig bezwaarschriften zijn geweest en weinig in beroep is gegaan tegen de beslissingen op bezwaar, hoefde er minder tijd worden besteed aan rechtsbescherming. Hierdoor zijn de apparaatskosten lager uitgevallen dan was begroot.

31606**Kennisoverdracht****Contactpersoon: de heer E.A. Martens (5414)****Beschrijving doelstellingen en indicatoren**

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Voldoen aan mogelijk toekomstige pensioen-/wachtgeldverplichtingen voor voormalig personeel van de BANN.					
2. Bijdrage Nationale Ombudsman.					
3. Bijdrage Stichting Instituut voor Onderzoek Overheidsuitgaven.					

Realisatie beleidsvoornemens

Geen bijzonderheden.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	0	9.812	7.912	5.970	1.942
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal lasten	0	9.812	7.912	5.970	1.942
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	9.812	7.912	5.970	1.942

Financiële analyse

Geen bijzonderheden; programmaonderdeel betreft enige bijdragen aan instanties als de Bestuursacademie en de Ombudsman.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting 2006	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Lasten	5.118.108	4.559.036	4.170.305	4.040.673	129.632
Baten	20.169	12.000	12.000	33.179	-21.179
Saldo	5.097.939	4.547.036	4.158.305	4.007.494	150.811

Programma 1.2

Interprovinciale samenwerking

Portefeuillehouder: de heer H. Weggemans

Missie

Het Drentse beleid inzake provinciale samenwerking heeft als missie door interprovinciale samenwerking een slagvaardig provinciale organisatie.

31601

Interprovinciale betrekkingen

Contactpersoon: de heer E.A. Martens (5414)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Bevorderen van een goede positionering van de provincie via interprovinciale samenwerking zoals in IPO- en SNN-verband.	Continuering van de samenwerking met andere provincies.	Goede bestuurlijke en ambtelijke verhoudingen met andere provincies.			

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Binnen het IPO en het SNN uitvoering geven aan de doelstellingen van het zowel het IPO als het SNN, zoals het stimuleren en entameren van vernieuwingsprocessen binnen de provincies, respectievelijk het bevorderen van gemeenschappelijk optreden van de noordelijke provincies tegenover derden, met name de Europese Unie en de rijksoverheid.

Realisatie beleidsvoornemens

In IPO-verband zijn vernieuwingsprocessen binnen de provincies gevolgd en gestimuleerd. Binnen het IPO is bijvoorbeeld gewerkt aan de gezamenlijke inzet van de provincies met betrekking tot de Tweede-Kamerverkiezingen. Daarnaast zijn processen en (nieuwe) taken voorbereid, zoals bij Investeringsbudget landelijk gebied.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Vershil
Programmakosten	1.051.381	946.100	1.193.288	1.100.912	92.376
Apparaatskosten	666.844	337.360	354.838	454.750	-99.912
Totaal lasten	1.718.225	1.283.460	1.548.126	1.555.662	-7.536
Totaal baten	9.750	16.830	0	0	0
Saldo	1.708.475	1.266.630	1.548.126	1.555.662	-7.536

Financiële analyse

Programmakosten

Het overschot bij de programmakosten komt doordat de IPO-bijdragen in 2006 € 94.000,-- lager zijn uitgevallen dan waren begroot. Dit heeft vooral te maken met meevallende afrekeningen uit 2005 en de bijdrage WBB die bij bodemsanering kan worden gedeclareerd bij het Rijk.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Lasten	1.718.225	1.283.460	1.548.126	1.555.662	-7.536
Baten	9.750	16.830	0	0	0
Saldo	1.708.475	1.266.630	1.548.126	1.555.662	-7.536

Programma 2.0

Openbare orde en veiligheid

Portefeuillehouder: de heer A.L. ter Beek

Missie

De provincie Drenthe is goed voorbereid om de veiligheid van zijn burgers te behouden en te verbeteren.

32001

Handhaving openbare orde

Contactpersoon: de heer Js. Bos (5400)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Tevredenheid bevolking over politiediensten.	1.1. Goede politiezorg in Drenthe.	Criminaliteitsmeter. Veiligheidsgevoel.	Jaarverslag politie 2003.		Verdere daling criminaliteitscijfers. Minder aangiften. Toename verkeersveiligheid.
	1.2. Voldoende politie bij grootschalige evenementen.	Honorering eventuele bijstandsaanvraag.			100 %
2. Tevreden politie door efficiënte afhandeling bijstand.		Bereikbaarheid piket. Tijdsverloop informele procedure. Afhandelingstermijn formele procedure.			100 % direct 1 dag
	3. Verhoging integrale veiligheid.	3.1. Uitvoering integrale veiligheidsprojecten.	Aantal gestarte en afgeronde projecten.		1 Project "afschakelen"
	3.2. Intensievere samenwerking overheden, politie en bedrijfsleven.	Aantal bijeenkomsten Rijksplanologische Commissie (RPC) en netwerk veilig Drenthe (NVD).			RPC: 1 Platform 4 werkgroep NVD: 6
	3.3. Tot stand brengen integrale veiligheidsaanpak in Drenthe.	Aantal integrale veiligheidsplannen en dekkingsgraad in Drenthe.			
4. Handhaving vertrouwen in integere overheid.	4.1. Geen integriteitsproblemen.	Klachten. Ombudsverzoeken.			1

Ontwikkelingen verslagjaar

Het proces rond de vorming van de Veiligheidsregio Drenthe is in gang gezet en zal in 2007 mogelijk worden afgerond.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Participatie aan netwerk en ten minste één project van RPC Drenthe.
- Participatie aan NVD en organisatie van ten minste één thematische actie.
- Opzetten integriteitstoetsing.
- Opzet veiligheidskoepel in Drenthe in aansluiting met veiligheidsregio.

Realisatie beleidsvoornemens

Een door het NVD en het RPC georganiseerde thematische bijeenkomst bleek onvoldoende belangstelling op te wekken en is afgelast.

De andere beleidsvoornemens verlopen volgens voornemen, hoewel de ontwikkeling van de veiligheidsregio vertraging ondervindt (wetgeving is nog niet afgerond) en daardoor alle daarmee samenhangende acties.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	785	0	32.459	6.387	26.072
Apparaatskosten	86.946	211.452	30.022	46.625	-16.603
Totaal lasten	87.731	211.452	62.481	53.012	9.469
Totaal baten	0	0	10.000	10.000	0
Saldo	87.731	211.452	52.481	43.012	9.469

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

32101

Rampenbestrijding en crisisbeheersing

Contactpersoon: de heer G. Oosten (5278)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Adequate aanpak bij calamiteiten.	2.1. Operationele rampenplannen (dat wil zeggen goedgekeurd en in uitvoering), c.a.	Aantal goedkeuringen.	0		11
	2.2. Integraal oefenbeleid.	Vastgesteld plan en uitgevoerde acties.	0/0	1/4	1
	2.3. Transparant rapportagesysteem.	Ontwikkelingsfase integrale veiligheidsscorekaart.	Fase 0.	Planontwerp.	Planontwerp
2. Goed crisismanagement.	3.1. Transparante eenduidige organisatie in Drenthe.	Organisatiebeschrijving.	Ja.	Herzien.	Herzien
	3.2. Participatie in veiligheidsregio.	Deelname, aantal bijeenkomsten.	Nee, 0.	Ja, 100%.	100 %
	3.3. Geoefende bemensing.	Aantal oefeningen, evaluaties.	4 vigeb, 1 bestuurlijk.		4 VIGEP
3. Transparant risicoregister.	4.1. Openbare digitale en up-to-date risicokaart.	Actualisatietermijn.	Niet van toepassing.	1 jaar.	Niet van toepassing.
		Beschikbaarheid.	24 uur/7 dagen.		98%
		Aantal hits.	0		70 per dag.
	4.2. Goed beheer risico-informatiesysteem.	Helpdeskacties. Storingen.	Niet van toepassing.		-

Ontwikkelingen verslagjaar

Het indicatoren geven aan dat dit jaar de geprogrammeerde invoering van rampenplannen voortvarend is opgepakt en uitgevoerd. Door de ontwikkelingen rond de veiligheidsregio is aan het oefenbeleid en de oefenorganisatie minder aandacht besteed. De veiligheidsregio brengt naar alle waarschijnlijkheid een volledig andere organisatie met zich mee.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Afronden goedkeuring en eerste toetsingscyclus Wet kwaliteit rampenbestrijding.
- Actualisatie beleidsnotitie Openbare orde en veiligheid.
- Opzet bestuurlijk rapportagesysteem, waarin voortgebouwd kan worden op een nog te ontwikkelen veiligheidsscorekaart (IPO).
- Uitvoering acties Beleidsnotitie Openbare orde en veiligheid.
- Eén netwerkbijeenkomst veiligheid.
- Instandhouden en mogelijk één nieuwe applicatie risicokaart Drenthe.

Realisatie beleidsvoornemens

Afronden goedkeuring en eerste toetsingscyclus WKR

De eerste toetsingscyclus is afgerond. Alle gemeentelijke rampenplannen zijn getoetst. Op basis van de bevindingen worden de rampenplannen op een aantal aspecten aangepast en weer voorgelegd.

Het afgelopen jaar heeft het meer tijd gekost. Dit omdat er sprake is geweest van een pre-toetsing op onderdelen en de toetsing van het Regionaal Beheersplan.

Actualisatie Beleidsnotitie OOV

De vervolgnote is eind 2005 afgerond. Voortschrijdend inzicht in 2006 heeft aangetoond dat er naar de opzet gekeken moet worden en naar de plek die de notitie kan krijgen (wel of niet in het gehele Collegeprogramma etc).

Opzet rapportagesysteem

Het IPO heeft in afwachting de ontwikkelingen met betrekking tot de veiligheidsregio's haar werkzaamheden opgeschort.

Een netwerkbijeenkomst

Op 2 februari is er een netwerkbijeenkomst over elektriciteit en de gevolgen voor de openbare orde en veiligheid gehouden. De geplande tweede bijeenkomst over cameratoezicht op 29 november heeft geen doorgang kunnen vinden in verband met het geringe aantal meldingen.

Instandhouden en mogelijk één nieuwe applicatie risicokaart Drenthe

Voor het in stand houden van de risicokaart Drenthe is door alle burgemeesters en de commissaris een samenwerkingsovereenkomst getekend waarin duidelijke afspraken zijn gemaakt over termijnen waarbinnen wijzigingen op de risicokaart doorgevoerd moeten worden. Dit betekent dat de risicokaart actueel en up to date wordt gehouden.

Voor de uitbreiding met een dekkingskaart hebben gesprekken plaatsgevonden tussen de Regionale Bandweer en het Ministerie van BZK. De dekkingskaart is in 2006 als pilot uitgevoerd en momenteel wordt er onderhandeld over het wegzetten en implementeren van de dekkingskaart in heel Drenthe.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Vershil
Programmakosten	120.316	108.816	79.521	12.063	67.458
Apparaatskosten	422.357	453.045	429.602	427.845	1.757
Totaal lasten	542.673	561.861	509.123	439.908	69.215
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	542.673	561.861	509.123	439.908	69.215

Financiële analyse

Afgezien van het niet inzetten van middelen voor oefenbeleid en verminderde afdracht voor de risicokaart is de uitvoering gelopen zoals de Begroting was opgesteld.

32201

Bosbrandenbestrijding

Contactpersoon: de heer G. Oosten (5278)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Schadebeperking bosbrand.		Brandschade in hectares.	0	0	nmb

Ontwikkelingen verslagjaar

De stichting wordt, inclusief werkopdracht, ondergebracht bij de regionale brandweer.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Verbreken van de relatie met de stichting.

Realisatie beleidsvoornemens

In 2007 zal de relatie met de Stichting Bosbrandbeschrijving worden verbroken.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Vershil
Programmakosten	0	1.690	0	0	0
Totaal lasten	2.790	5.171	4.123	3.440	683
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	2.790	5.171	4.123	3.440	683

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting 2006	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Lasten	633.194	778.484	575.727	496.360	79.367
Baten	0	0	10.000	10.000	0
Saldo	633.194	778.484	565.727	486.360	79.367

Programma 3.0

Verkeer

portefeuillehouder: de heer S.B. Swierstra

Missie

"Mobiliteit mogelijk maken"

Het Drents verkeers- en vervoersbeleid heeft als missie: "Mobiliteit mogelijk maken".

Wij zorgen voor een netwerk van (water)wegen en openbaar vervoer in de provincie Drenthe. Wij werken aan een veilig en doelmatig, comfortabel en aantrekkelijk netwerk, dat wij goed beheren en steeds verbeteren. Wij zoeken daarbij altijd naar een evenwicht tussen mobiliteit, bereikbaarheid en leefbaarheid.

33002

Opstellen en uitdragen provinciaal beleid verkeer en vervoer

Contactpersoon: mevrouw S.W.T. Gerritsen (5484)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Integraal provinciaal verkeers- en vervoersbeleid opstellen.	1.1. Een met het Verkeers- en Vervoersberaad Drenthe (VVBD) afgestemd POP II Uitwerkingsprogramma verkeer en vervoer (VV).	POP II Provinciaal uitvoeringsprogramma (PUP) VV.			
	1.2. Een in samenspraak met regionale partners opstellen van een regionaal investeringsprogramma en het provinciaal uitvoeringsprogramma.	Jaarlijks PUP.			PUP 2007 gereed.
2. Provinciaal verkeers- en vervoersbeleid breed uitdragen.	2.1. Beïnvloeding beleidsvorming en -uitvoering van Rijk, gemeenten en buurprovincies via IPO, SNN en VVBD.				
	2.2. Monitoring van de uitvoering en van de effecten van het VV-beleid.	Jaarlijkse monitor.			Monitor 2004 op CD-ROM verschenen. Vanaf 2005 via website www.verkeersmonitor.nl
	2.3. Opstellen van een jaarverslag over de resultaten van het uitvoeringsprogramma van het voorgaande jaar.	Jaarverslag VV.			Jaarverslag 2005 gereed.

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Het POP II-uitwerkingsprogramma wordt vastgesteld.
- Het opstellen van een jaarlijks Provinciaal uitvoeringsprogramma (PUP).
- De noordelijke visie Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) wordt ingebracht in de nota Mobiliteit.
- Start (verkorte) tracéwetprocedure structurele maatregelen Zwolle-Meppel (actor Rijkswaterstaat Oost-Nederland).
- Vastgesteld Bestemmingsplan ombouw knooppunt Lankhorst (actor gemeente Staphorst en Rijkswaterstaat Noord-Nederland).
- Zicht op uitvoerings- en financieringsplanning gefaseerde verdubbeling N33.
- Het Bereikbaarheidsprofiel wordt geactualiseerd (actor SNN).
- Het opstellen van een jaarlijkse monitor Verkeer en vervoer (actor SNN).
- Het opstellen van een jaarverslag Verkeer en vervoer.
- Duidelijkheid over overdracht van taken en bevoegdheden luchtvaart naar de provincie.

Realisatie beleidsvoornemens

De startnotitie Uitwerkingsprogramma verkeer en vervoer is in juni 2006 behandeld in de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid. De startnotitie is gebruikt voor een consultatieronde bij gemeenten en partners als opmaat naar het ontwerp-PVVP 2007 die door ons college in februari 2007 wordt vastgesteld.

Het PUP 2006 is begin 2006 vastgesteld en gepubliceerd. Het PUP 2007 is, na afstemming met de partners in het Verkeers- en Vervoersberaad Drenthe in januari 2007 door ons college vastgesteld.

De noordelijke visie (SNN) is ingebracht in de Nota mobiliteit. Deze is inmiddels vastgesteld.

Het OTB/MER voor de A28 Zwolle-Meppel wordt naar verwachting voor de zomer 2007 ter visie gelegd.

Het vastgestelde Bestemmingsplan ombouw knooppunt Lankhorst (actor gemeente Staphorst en Rijkswaterstaat Noord-Nederland) loopt volgens planning en is inmiddels goedgekeurd.

Er ligt een positief planbesluit van de minister voor de verdubbeling van de N33.

Rijkswaterstaat is gestart met de opzet van een projectorganisatie rond de planstudie en met de planstudiefase/tracé-mer. De startnotitie ligt eind 2006/begin 2007 ter visie.

Het Bereikbaarheidsprofiel wordt een plek gegeven in de Samenwerkingsagenda tussen Noord-Nederland en Verkeer en Waterstaat. Met het opstellen daarvan is een aanvang gemaakt. Ook de Netwerkanalyses in het kader van de Nota mobiliteit zijn onderdeel van deze agenda.

De monitor Verkeer en vervoer 2004 is op CD-ROM verschenen. De monitor voor het jaar 2005 zal niet meer op CD-ROM-versie verschijnen, maar zal alleen via de website www.verkeersmonitor.nl te raadplegen zijn.

Het Jaarverslag 2005 verkeer en vervoer is in november 2006 vastgesteld.

De plenaire behandeling van het wetsvoorstel inzake overdracht van taken en bevoegdheden luchtvaart naar de provincie is uitgesteld tot na de vorming van het nieuwe Kabinet. Aan de voorbereiding van de nieuwe taken en bevoegdheden wordt gewerkt.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	92.191	175.000	462.000	292.765	169.235
Apparaatskosten	834.697	515.313	893.110	928.146	-35.036
Totaal lasten	926.888	690.313	1.355.110	1.220.911	134.199
Totaal baten	965	0	34.000	34.000	0
Saldo	925.923	690.313	1.321.110	1.186.911	134.199

Financiële analyse

In het budget voor programmakosten zijn diverse projecten opgenomen zoals Onderzoeksprogramma (budget € 35.000,--), Architectuur verkeersbeheersing Groningen-Assen (budget € 20.000,--) en Spoorvisie (budget € 35.000,--). Op het onderzoeksprogramma is € 10.000,-- aan kosten verantwoord. De rest van de kosten wordt gedragen door Programma Stad. Op het project Architectuur Verkeersbeheersing Groningen-Assen zijn geen uitgaven gedaan; deze kosten zijn verantwoord onder Regiovisiezaken. De kosten voor de Spoorvisie hebben € 4.000,-- bedragen, omdat de opdracht gewijzigd is in het schrijven van een notitie (aanvankelijk was het de bedoeling dat er ook onderzoek zou worden gedaan). Totaal resulteren deze voordelen hier in een voordeel van € 169.000,--.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Vershil
060199	Reserve investeringen verkeer en vervoer	Totaal lasten	200.000	79.200	120.800
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	200.000	79.200	120.800

Toelichting

Saldo programmaonderdeel	134.199
Saldo reserves bij programmaonderdeel	120.800
Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	13.399

33003

Veilige bereikbaarheid in een leefbaar Drenthe
 Contactpersoon: mevrouw S.W.T. Gerritsen (5484)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Bereikbaarheid handhaven/ verbeteren.	1.1. Goede basiskwaliteit afwikkeling verkeer.	Intensiteit/capaciteit < 0,8 reistijd.			
	1.2. Goede basiskwaliteit bereikbaarheid stedelijke centra.				
	1.3. Noordelijke ontwikkelingsas met Drenthe als schakel tussen Randstad en Noord- en Noordoost-Europa optimaliseren.				
2. Verkeersveiligheid verbeteren.		Verkeersslachtoffers.			
	2.1. Herkenbare wegen door invoering essentiële kenmerken.				
	2.2. Terugdringen van het aantal rijongevallen.				
	2.3. Verbeterd gedrag door een mensgerichte benadering.				
	2.4. Een veilige ecologische (hoofd)structuur.				

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- De uitvoering van een gezamenlijk met gemeenten opgesteld maatregelenpakket gericht op de stedelijke bereikbaarheid. Afspraken worden vastgelegd in convenanten. Specifieke aandacht voor de regio Groningen-Assen en Emmen.
- De invoering van de essentiële kenmerken (Duurzaam Veilig, fase 2) in combinatie met het terugdringen van het aantal rijongevallen (planning opgenomen in Provinciaal uitvoeringsprogramma (PUP) 2006).
- De uitvoering van een gezamenlijk pakket gedragsmaatregelen in drie regio's onder verantwoordelijkheid van de gemeenten (planning opgenomen in PUP 2006).

Realisatie beleidsvoornemens

De convenanten met de Drentse gemeenten, ter uitvoering van de afspraken om te komen tot een gezamenlijk opgesteld maatregelenpakket gericht op de (stedelijke) bereikbaarheid, zijn alle twaalf ondertekend.

De invoering van de essentiële kenmerken (Duurzaam Veilig, fase 2) in combinatie met het terugdringen van het aantal rijongevallen (planning opgenomen in Provinciaal uitvoeringsprogramma (PUP) 2006) is reeds voor 70% gerealiseerd.

De uitvoering van een gezamenlijk pakket gedragsmaatregelen in drie regio's onder verantwoordelijkheid van de gemeenten (planning opgenomen in PUP 2006) betreft een continu proces en loopt volgens planning.

Uitvoering collegeprogramma**Hoofdpijn bereikbaarheid***Dotatie Verkeer en Vervoer*

Door de met ingang van de Begroting 2005 beschikbaar gekomen middelen is het mogelijk gemaakt het ambitieuze Collegeprogramma handen en voeten te geven. Het accent van het verkeers- en vervoersbeleid ligt in deze collegeperiode bij de bereikbaarheid van de stedelijke gebieden en de invoering van Duurzaam

Veilig fase 2.

In 2007 bekijken we of met de dotatie van € 6 miljoen per jaar de lijn van dit college kan worden voortgezet, binnen de financiële randvoorwaarden die voor de provincies gelden op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Gezamenlijke programmering met de steden krijgt "in de tweede helft" vorm

Een vaste dotatie per jaar in de Bestemmingsreserve investeringen verkeer en vervoer maakt een meerjarenprogrammering mogelijk. Met gemeenten zijn en worden nadere bestuurlijke afspraken gemaakt over een corridorsgewijze aanpak van de bereikbaarheidsproblematiek. Een gezamenlijk met de gemeenten uit te voeren maatregelenpakket heeft een nauwe relatie met de programmalijs stedelijke ontwikkeling. Assen-Zuid is een voorbeeld van de vernieuwende aanpak door de provincie. Samen met Assen is rond het knooppunt A28/N33 een visie ontwikkeld die ingebracht is bij verdere onderhandeling met het rijk over de gefaseerde verdubbeling van de N33.

Naar herkenbare wegen

Ter verbetering van de verkeersveiligheid zijn er landelijke afspraken over de herkenbaarheid van wegen. In Drenthe combineren we deze "essentiële herkenbaarheidkenmerken" met het terugdringen van het aantal rijongevallen (het in de berm raken). Als één van de

eerste stroomwegen in Nederland is de N381 tussen Emmen en de Friese grens in 2006 volledig aan deze nieuwe richtlijnen aangepast. Voor de overige provinciale wegen wordt aansluiting gezocht bij het onderhoudsprogramma van de Productgroep Wegen en Kanalen. De provincie heeft voor Rijkswaterstaat de N34 tussen Gieten en De Punt gereconstrueerd. Daarbij was het, vooruitlopend op de overdracht van deze weg, mogelijk de gewenste maatregelen volgens de nieuwste richtlijnen aan te brengen. Binnen de ruimte van de Voorjaarsnota 2005 is het mogelijk hiervoor € 400.000,- vrij te maken.

Provinciaal Uitvoerings Programma

Een concreet overzicht van alle verkeers- en vervoersactiviteiten gericht op infrastructuur, gedragsbeïnvloeding en handhaving, wordt jaarlijks vastgelegd in het PUP. Er staan zowel projecten van de provincie als van derden in. Voor 2006 is het provinciale aandeel in dit uitvoeringsprogramma geraamd op ruim € 22 miljoen.

Hoofdpijn stedelijke ontwikkeling

Stedelijke bereikbaarheid

Een belangrijk onderdeel van stedelijke ontwikkeling is de bereikbaarheid. De steden kunnen alleen hun aantrekkelijkheid voor wonen en bedrijfsvestiging behouden als ze goed bereikbaar en ontsloten zijn. Via de vervoersmodaliteiten willen wij maatregelen treffen voor een vlotte en veilige doorstroming en afwikkeling van het verkeer. Daarbij wordt de zogenaamde corridoraanpak voorgestaan voor de bereikbaarheid van de steden vanuit de regio en een goede circulatie in het stedelijk gebied zelf.

Binnen de Hoofdpijn stedelijke ontwikkeling is dit belang aangegeven door Bereikbaarheid te benoemen als één van de vier centrale thema's en dit thema mede richtinggevend te doen zijn voor de selectie van projecten voor de agenda per stad: ontwikkelen knooppunt Assen-Zuid, ontsluiting van nieuwe uitleg en bedrijventerreinen, ontwikkelen van openbaar vervoer(OV)-knooppunten en dergelijke. In deze ontwikkelingen en projecten zal –in overleg met de betrokken gemeenten- actief worden geparticipeerd. In een aantal gevallen zal het initiatief worden genomen voor het realiseren van gewenste ontwikkelingen.

De inzet voor de Hoofdpijn stedelijke ontwikkeling valt in de vijf steden in belangrijke mate samen met de inzet voor de Hoofdpijn bereikbaarheid. Middelen hiervoor komen voornamelijk uit het verkeer- en vervoersfonds. Vanuit de speciaal ingestelde Reserve stedelijke ontwikkeling (zie programma 9.1) wordt in een aantal gevallen bijgedragen in proceskosten.

Invulling bezuinigingen

In het kader van de invulling van de bezuinigingen op wettelijke en autonome taken is met ingang van 2006 een structurele bezuiniging van € 10.000,- op de kosten van verkeerswaarnemingen meegenomen. Daarnaast is met ingang van 2006 een structurele bezuiniging van € 24.000,- op de kosten van bevordering van de mobiliteit meegenomen.

Realisatie collegeprogramma

Hoofdpijn bereikbaarheid

Door een extra jaarlijkse storting in de Reserve verkeer en vervoer is een extra investeringsruimte van € 32 miljoen gecreëerd. In het kader van de bereikbaarheidsconvenanten met de vijf steden is daardoor een gezamenlijk investeringsprogramma van in totaal € 156 miljoen mogelijk gemaakt. Dit leidt tot aanzienlijk meer werkgelegenheid in de civiele sector. Nieuw element is dat in de convenanten het geld is verdeeld op basis van inhoud en niet op basis van weglengte. (zie ook het kader elders op deze pagina's).

De afgelopen collegeperiode hebben wij het Drentse deel van de N381 (Emmen-Smilde) aangepast aan nieuwe landelijke richtlijnen. Drenthe was daarmee één van de eerste provincies die een regionale stroomweg op deze wijze heeft ingericht.

De 42 km lange autoweg is verbreed en van nieuwe markeringen voorzien. De gelijkvloerse kruisingen zijn eruit en er is een aantal faunavoorzieningen aangebracht. De nieuwe N381 is in oktober 2006 geopend met de Dwars door Drenthe Marathon.

De inrichting en belijning van de provinciale wegen is nu al voor 70% in overeenstemming met de nieuwe landelijke richtlijnen. De richtlijnen zijn bedoeld om de verkeersveiligheid te verbeteren. Naar verwachting zal eind 2008 ongeveer 90% van de provinciale wegen hieraan voldoen.

Op de provinciale wegen komen vrijwel geen gevaarlijke punten meer voor. De aantallen dodelijke slachtoffers en gewonden laten duidelijk een dalende trend zien. Het verkeersveiligheidsbeleid ligt vóór op de tot 2010 gestelde doelen.

Wij hebben systematisch gewerkt aan het verbeteren van de bereikbaarheid van de steden. Veel energie is gestoken in de samenwerking met alle betrokkenen om tot een goed pakket maatregelen te komen. Met de vijf Drentse stedelijke gemeenten zijn enige tijd geleden convenanten gesloten, onder andere over een fors investeringsprogramma voor de stedelijke bereikbaarheid. Inmiddels hebben wij ook met de zeven plattelandsgemeenten afspraken gemaakt.

Steeds vaker wordt het bereikbaarheidsbeleid verbreed naar ruimtelijke ontwikkeling en gebiedsontwikkeling. Voorbeeld hiervan is onze betrokkenheid bij de gebiedsontwikkeling Assen-Zuid. Vanuit de afspraken over de N33 is daar het initiatief genomen tot het opstellen van een masterplan voor het hele gebied Assen-Zuid.

Hoofdpijn stedelijke ontwikkeling

De aandacht voor de stedelijke ontwikkeling is de afgelopen collegeperiode sterk toegenomen. Twee van de vijf Drenten wonen in de stad. De steden Assen, Coevorden, Emmen, Hoogeveen en Meppel zijn samen goed voor bijna 63% van de Drentse werkgelegenheid. Ons beleid is vormgegeven in een intensieve samenwerking met de gemeenten. Het resultaat is het programma Stedelijke ontwikkeling.

Wij hebben afspraken gemaakt met de vijf Drentse steden Assen, Emmen, Coevorden, Meppel en Hoogeveen, die in zogeheten stadsagenda's zijn vastgelegd. De afspraken gaan over samenwerking bij concrete projecten en de financiering ervan.

De nauwe samenwerking met de Drentse steden zorgt ervoor dat wij bijtijds en actief bij de uitvoering van stedelijke projecten betrokken zijn. Er is door ons deskundigheid ingebracht en wij hebben meegefinancierd aan projecten.

Inmiddels heeft de samenwerking al tot resultaten geleid. Zoals een Revitaliseringsproject op het bedrijventerrein De Wieken in Hoogeveen, het Centrumplan van Coevorden en het Erfgoedkwartier in Assen (zie ook het kader elders op deze pagina's). Met de gemeente Meppel werken wij aan het plan Nieuwveenslanden. Emmen steunen wij bij de ontwikkeling van het Bahco-terrein en de Kenniscampus.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting 2006	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	8.702.368	11.450.926	9.796.272	44.672.236	-34.875.964
Apparaatskosten	2.123.114	2.367.372	1.893.530	1.985.551	-92.021
Totaal lasten	10.825.482	13.818.298	11.689.802	46.657.787	-34.967.985
Totaal baten	4.397.169	4.440.725	5.046.789	85.870.716	-80.823.927
Saldo	6.428.313	9.377.573	6.643.013	-39.212.929	45.855.942

Financiële analyse

Overdracht van de N34

De overdracht van de N34 van het Rijk naar de provincie heeft op 1 januari 2007 plaatsgevonden. De bijbehorende gelden zijn eind december 2006 overgemaakt naar de provincie. Deze inkomst was niet begroot. Het gaat hierbij om een totaalbedrag van ruim € 80 miljoen. Van de bijdrage is een bedrag van € 36,5 miljoen bestemd voor het wegwerken van achterstallig onderhoud en verbeteringswerken N34. Dit bedrag is aan de Voorziening achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34, bij dit programma-onderdeel, toegevoegd. De rest van de bijdrage van het Rijk is gestort in de Reserve voor algemene doeleinden. De totale verrekening met deze reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Tunnel Scharreveld

Bij de realisering van de tunnel Scharreveld is een meevaller ontstaan € 370.000,--. Meevallende kosten € 182.000,-- en meeropbrengsten in de vorm van een niet begrote btw-teruggave van € 187.000,--.

Afschrijvingen

De afschrijvingen ten opzichte van de Begroting zijn meegevallen, omdat de verwachting was dat een groot aantal projecten gereed zou zijn in 2005, zodat de afschrijving kon starten in 2006. In de praktijk blijkt dit echter niet het geval te zijn geweest en is de Begroting op dit punt niet aangepast. In totaal is het voordeel € 1.738.000,--. Van dit voordeel is € 1.639.000,- - verrekend met de achterliggende reserves Reserve Investeringsverkeer en vervoer en Reserve infrastructuur. De totale verrekening van deze reserves kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Vershil
060114	Reserve infrastructuur	Totaal lasten	1.399.081	1.023.227	375.854
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	1.399.081	1.023.227	375.854
060199	Reserve investeringen verkeer en vervoer	Totaal lasten	2.511.396	1.032.466	1.478.930
		Totaal baten	74.000	74.000	0
		Saldo	2.437.396	958.466	1.478.930
050001	Reserve voor algemene doeleinden	Totaal lasten	0	0	0
		Totaal baten	0	43.867.000	-43.867.000
		Saldo	0	43.867.000	43.867.000

Toelichting	
Saldo programmaonderdeel	45.855.942
Saldo reserves bij programmaonderdeel	45.721.784
Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	134.158

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting 2006	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Lasten	11.752.370	14.508.611	13.044.912	47.878.698	-34.833.786
Baten	4.398.134	4.440.725	5.080.789	85.904.716	-80.823.927
Saldo	7.354.236	10.067.886	7.964.123	-38.026.018	45.990.141

Programma 3.1

Beheer en onderhoud

portefeuillehouder: de heer S.B. Swierstra

Missie

Het provinciaal wegenbeheer is erop gericht in samenspraak met partners een optimale balans te bereiken tussen veiligheid, bereikbaarheid, milieu (inclusief duurzaamheid), leefbaarheid, klantgerichtheid en kosten, waarbij veiligheid voorop staat. Het provinciaal vaarwegbeheer is erop gericht in samenspraak met partners een optimale balans te bereiken tussen veiligheid, bereikbaarheid (van "natte" bestemmingen), milieu (inclusief duurzaamheid), leefbaarheid (inclusief cultuur), klantgerichtheid en kosten. Hierbij is het beleid de bestaande vaarwegen (thans 154 km) voor de scheepvaart beschikbaar te houden en aantrekkelijker te maken en voor de recreatievaart het streven de ontbrekende schakels Zuidlaardermeer - Oost-Groningen en Erica - Ter Apel als vaarweg te herstellen.

33103

Beleid duurzaam beheer provinciaal wegennet

Contactpersoon: de heer T. Woestenburg (5740)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Een Beleidsplan wegenbeheer waaraan het beleid ("Het waarom") van het wegenbeheer ten grondslag ligt.	1.1. Nieuwe hoofdstukken toevoegen en/of bestaande hoofdstukken aanpassen.		Per 1 januari 2005 14 van 21 hoofdstukken gereed.	N.v.t.	Gereed: 26

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Beleidsplan vervolmaken en aanpassen aan nieuwe wet- en regelgeving.

Beleidsvisie uitdiepen voor de ontbrekende schakels.

Plaatsing kunstwerk
N381

Realisatie beleidsvoornemens

Het Beleidsplan wegen en kanalen is een modulair plan, waarin per hoofdstuk een bepaald beleidsaspect wordt beschreven, dat ook per hoofdstuk wordt vastgesteld (door het college). Doordat in meerdere hoofdstukken zowel het wegenbeleid als het vaarwegenbeleid wordt beschreven is het niet meer mogelijk om deze te splitsen, zodat het totaal op te stellen aantal hoofdstukken inmiddels 34 is, gezamenlijk voor het wegenbeheer en het vaarwegenbeheer. Er zijn thans 26 vastgesteld en nog 8 in ontwikkeling. Daarnaast zijn inmiddels 6 van de vastgestelde hoofdstukken weer aan vervanging (herziening) toe.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	0	1.109.400	0	0	0
Apparaatskosten	75.501	41.211	41.211	25.890	15.321
Totaal lasten	75.501	1.150.611	41.211	25.890	15.321
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	75.501	1.150.611	41.211	25.890	15.321

Financiële analyse

De primitieve begroting is ruim 1,1 miljoen hoger dan in de begroting na wijziging. Dit komt doordat de toevoeging aan de Voorziening kapitaallasten kunstwerken nu op het programmaonderdeel 33306 beleid duurzaam beheer provinciaal vaarwegennet begroot zijn, omdat deze kosten beter onder dit programmaonderdeel passen.

33104**Wegennet (wegenbeheer)****Contactpersoon: de heer J.F. Meek (5348)****Beschrijving doelstellingen en indicatoren**

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Provinciaal wegennet dat kwalitatief van ruim voldoende niveau is met zo weinig mogelijk verkeersopontheid (behoudens calamiteiten en grootonderhoud/reconstructies), tegen zo laag mogelijke kosten.	1.1. Realiseren optimale bereikbaarheid.				Uitvoering conform begroting
	1.2. Reductie verkeersslachtoffers.	Aantal verkeersslachtoffers ingedeeld in categorieën.			Zie programma 3.0 Verkeer
	1.3. Reductie faunaslachtoffers.	Aantal faunaslachtoffers.	2004: 537 slachtoffers.		In 2006 560 slachtoffers
	1.4. Reductie ecologische knelpunten.	Aantal geregistreerd knelpunten.	93 knelpunten per 1 januari 2005.		93 knelpunten per 31 december 2006
	1.5. Instandhouden/toename beplanting.	Bomenbestand.	Bomenbestand eind 2004 is 32.854.*		In 2006 is het bomenbestand: 31974
2. Reconstructie N381, volgens nieuwste regelgeving, geheel afronden.	2.1. De gehele weg ingericht volgens de nieuwste regelgeving.	Nog 23 km reconstrueren.	15 km gereed.	100% gereed.	Gereed

*Aanleg N381 Beilen-
Westerbork*

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Instandhouden van het wegennet volgens het beleidsplan en het Managementraamcontract wegenbeheer. Hierbij wordt het groot onderhoud uitgevoerd volgens een meerjarenplanning, waarbij het plan voor 2006 eind 2005 aan de hand van toen uitgevoerde inspecties werd vastgesteld.
- Tevens worden zo mogelijk de PUP-projecten van Productgroep Verkeer en Vervoer in het grootonderhoud meegenomen en worden de wegen zonodig aangepast aan de nieuwste wet- en regelgeving. Bij de grootonderhoudsprojecten worden, waar het wenselijk en mogelijk is, ecologische (fauna) voorzieningen aangebracht.

Realisatie beleidsvoornemens

Het wegenbeheer omvat ook het (ecologisch) beheer van de (weg)bermen. De laatste jaren zijn er problemen geweest met “wildgroei” van het jacobskruiskruid (JKK) en klachten erover. Als JKK in hooi terecht komt, kan dat leiden tot veesterfte. Het bermbeheer bestond uit een kleine klepelmaaibeurt van de strook van 1,5 direct aan de wegverharding in juni-juli. Het maaisel van de “grote maaibeurt” van de provinciale bermen (in september-oktober) wordt afgevoerd en gecomposteerd. Vanwege de JKK-problematiek is het maairegime in 2006 als proef (2006-2007) gewijzigd. Het maaisel van de eerste beurt (rond juli) wordt afgevoerd, in het najaar zijn de bermen vervolgens volledig geklepeld (klepelen is malend maaien, en het klepelmaaisel laten liggen). In 2006 bleek er veel minder JKK in de provinciale bermen te groeien, er waren geen klachten.

Tot het bermbeheer hoort ook de natuurbouwstrook langs de weg Emmen-Ter Apel (N391). Deze strook moet “open” blijven, conform het karakter van de Veenkoloniën, dus voorkomen moet worden dat er bos ontstaat. In 2006 is gestart met een meerjarige proef met schapenbeweiding.

De overname van de N34 is eind 2006 gerealiseerd en is formeel per 1 januari 2007 overgedragen. Bovendien is in de loop van 2006 op verzoek van het Rijk de reconstructie van de voorbereiding van het wegvak Ees-Gieten (N34) uitgevoerd door de Provincie. De kosten zijn door het Rijk vergoed.

De reconstructie van de N381 is afgerond en middels een ludieke actie (marathon “Dwars door Drenthe”) officieel open gesteld. Met de laatste projecten op deze weg zijn ook vijf faunatunnels aangelegd. Hernieuwd onderzoek heeft evenveel nieuwe faunaknelpunten aan het licht gebracht als er de laatste twee jaar zijn opgeheven.

Zowel in Hoogersmilde als bij Staapharst (N34) is een artistiek kunstwerk “the same but different” van de wereldberoemde kunstenaar Richard Deacon geplaatst, dit betreft schakels in een internationale reeks kunstwerken “Canada-USA-Duitsland-Japan”. De beplanting moet nog aangebracht worden.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	11.409.024	8.742.276	14.693.443	13.757.665	935.778
Apparaatskosten	3.296.858	3.024.053	3.024.053	3.523.647	-499.594
Totaal lasten	14.705.882	11.766.329	17.717.496	17.281.312	436.184
Totaal baten	4.463.903	34.487	4.962.045	5.334.470	-372.425
Saldo	10.241.979	11.731.842	12.755.451	11.946.842	808.609

Financiële analyse

Programmakosten

Op het onderhoud is een voordeel ten opzicht van de begroting behaald van € 941.000. Dit voordeel is behaald op het dagelijks onderhoud; vooral op het onderhoud van de kunstwerken, de openbare verlichting, de gladheidbestrijding en het bermbeheer. Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere besparingen opgetreden. Ook is door leveringsproblemen, in verband met milieu-eisen, de vervanging van de kantonniersauto's vertraagd, en worden deze deels in 2007 geleverd. Hierdoor is er een voordeel van € 250.000,- geboekt. Het groot-onderhoud is volgens planning uitgevoerd.

Baten

De inkomsten betreffen o.a. verkoop van overhoeken en schadevergoedingen, welke in de begroting niet zijn opgenomen, daar deze niet voorspelbaar zijn (voordeel € 122.000,-). Daarnaast zijn de bijdragen/vergoedingen van voor derden uitgevoerde projecten € 250.000,- - meer dan was begroot.

Apparaatskosten

De overschrijding op de apparaatskosten is veroorzaakt doordat er voor projectvoorbereiding en toezicht op diverse projecten en vooral de overname en de voorbereiding van de reconstructies van de N34, welke niet in begroting was voorzien, extra middelen zijn besteed.

Het totale voordeel op dit programmaonderdeel is toegevoegd aan de reserve wegenbeheer. De totale verrekening met de reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Vershil
060113	Wegenbeheer	Totaal lasten	17.554.217	17.118.033	436.184
		Totaal baten	4.962.045	5.334.470	-372.425
		Saldo	12.592.172	11.783.563	808.609
Toelichting					
	Saldo programmaonderdeel		808.609		
	Saldo reserves bij programmaonderdeel		808.609		
	Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves		0		

33304

Vaarweg Meppel-De Punt

Contactpersoon: de heer W. Paas (5331)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Integraal veilige bereikbaarheid over provinciale vaarwegen.	1.1. Optimale bereikbaarheid.	Aantal scheepvaartpassages bij de Paradijssluis.	3.880 passages in 2004.		3346 passages in 2006
	1.2. Zo min mogelijk hinder voor milieu, natuur en landschap.	Reductie faunaslachtoffers.	In 2004 7 slachtoffers.		In 2006 5 slachtoffers
	1.3. Integraal veilige vaarweg.	Reductie verkeersslachtoffers.	In 2004 geen slachtoffers.	0	0
2. Uitvoering geven aan het ligplaatsenbeleid.	2.1. Afname illegale ligplaatsinname.	Aantal overtredingen gedurende de winterperiode.	Winter 2004/2005 15 overtreders.	Afname 25%.	Ligplaats overtredingen: 0

Ontwikkelingen verslagjaar

Handhaving van het ligplaatsenbeleid heeft er toe geleid dat er eind 2006 geen illegale bootjes meer op de vaarweg liggen. Bij zeven eigenaren was een indringende voorwaarschuwingbrief noodzakelijk om dit te realiseren.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Instandhouden van de vaarweg volgens het beleidsplan en het managementraamcontract Vaarweg Meppel-De Punt en de overeenkomst met Rijkswaterstaat Noord-Nederland.
- Hierbij worden de grootonderhoudsprojecten uitgevoerd volgens een, jaarlijks aan de omstandigheden (inspecties) aangepast, Meerjarenonderhoudsprogramma.
- Waar mogelijk worden bij het groot onderhoud faunavoorzieningen en maatregelen in het kader van de ecologische hoofdstructuur aangebracht. Zoveel mogelijk wordt getracht om natuurvriendelijke oevers aan te brengen.

Realisatie beleidsvoornemens

Afgerond is een tussentijdse wijziging van het bestemmingsplan voor de renovatie van Sluis Peelo, inclusief nieuwe bedieningspost en artistiek kunstwerk "Toetertoren". De bouwvergunning is verleend. Hierdoor liep het project ernstige vertraging op. Dit werk is aanbesteed. Op het nieuwe bedieningsgebouw wordt een zonnepaneel aangebracht voor energieopwekking.

In 2006 zijn geen natuurvriendelijke oevers aangebracht in verband met fysiek ruimtegebrek.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Vershil
Programmakosten	1.762.759	2.071.276	5.479.514	1.663.023	3.816.491
Apparaatskosten	1.094.925	1.163.875	1.163.875	1.238.099	-74.224
Totaal lasten	2.857.685	3.235.151	6.643.389	2.901.122	3.742.267
Totaal baten	3.516.587	3.634.449	4.341.607	3.534.121	807.486
Saldo	-658.903	-399.298	2.301.782	-632.999	2.934.781

Financiële analyse

Noord Willems kanaal
bij Assen

Programmakosten

Het dagelijks onderhoud voor de vaarweg Meppel-De Punt is zowel inhoudelijk als financieel volgens de planning uitgevoerd. Het ogenschijnlijk voordelige resultaat van € 3.813.000,- heeft betrekking op groot-onderhoudprojecten die in 2007 uitgevoerd of afgewerkt zullen worden. Bij de begroting zijn ook de projecten die in 2006 in voorbereiding zouden worden genomen, volledig financieel opgenomen, waardoor de begrote uitgaven ruim € 2.000.000,- hoger zijn ingeschat. Daarnaast zijn de renovaties van de sluis te Peelo en de reconstructie van Lokbrug en Boskampsbrug om planologische redenen nog niet in uitvoering, waardoor ruim € 1.100.000,- nog niet is uitgegeven. Verder zijn er een aantal projecten in uitvoering, die gedurende de winterperiode (geen scheepvaart) worden uitgevoerd, waarvan ook een groot deel van de kosten in 2007 zal worden uitgegeven. Deze projecten zijn in het managementcontract ten lasten van de begroting 2007 weer opgenomen.

Baten

Doordat de reconstructies van de Lokbrug en Boskampsbrug nog niet in uitvoering zijn genomen zijn ook de daarvoor ontvangen bijdragen nog niet gerealiseerd. Als de projecten afgerond zijn, zullen de bijdragen worden geïnd.

Apparaatskosten

Doordat er meer voorbereidingswerkzaamheden voor de groot-onderhoudsprojecten zijn uitgevoerd zijn de begrote apparaatskosten met € 74.000,-- overschreden.

Het totale voordeel op dit programmaonderdeel is toegevoegd aan de reserve Vaarweg Meppel-De Punt. De totale verrekening met de reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Vershil
060124	Meppel de Punt	Totaal lasten	6.643.389	2.901.122	3.742.267
		Totaal baten	4.341.607	3.534.121	807.486
		Saldo	2.301.782	632.999	2.934.781
Toelichting					
	Saldo programmaonderdeel	2.934.781			
	Saldo reserves bij programmaonderdeel	2.934.781			
	Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	0			

33305**Zuidoost-Drentse vaarwegen****Contactpersoon: de heer W. Paas (5331)****Beschrijving doelstellingen en indicatoren**

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Integraal veilige bereikbaarheid over provinciale vaarwegen.	1.1. Optimale bereikbaarheid.	Aantal scheepvaartpassages op de Hoogeveensche Vaart.	2.620 passages in 2004.		2.769 passages in 2006
	1.2. Zo min mogelijk hinder voor milieu, natuur en landschap.	Aantal faunaslachtoffers.	In 2004 28 slachtoffers.		In 2006 25 slachtoffers
	1.3. Integraal veilige vaarwegen.	Aantal verkeersslachtoffers.	In 2004 geen slachtoffers.	0	0
2. Uitvoering geven aan het ligplaatsenbeleid.	2.1. Afname illegale ligplaatsinname	Aantal overtredingen gedurende de winterperiode.	Winter 2004/2005 45 over-treders.	Afname 25%.	Ligplaats overtredingen: 0
3. Bevaarbaar maken ten behoeve van de recreatievaart van de (vaar)verbinding Zuidlaardermeer - Oost-Groningen.	3.1. Realisatie van een aantal projecten.	Aantal projecten ten behoeve van Zuidlaardermeer - Oost-Groningen.	Nu nog geen vaarweg.		
4. Herbevaarbaar maken van de verbinding Erica-Ter Apel.	4.1. In samenwerking met Productgroep Economie onderzoeken naar mogelijk heropening.	Afronding onderzoeksfase.			

Ontwikkelingen verslagjaar

Handhaving van het ligplaatsenbeleid heeft ertoe geleid dat er eind 2006 geen illegale bootjes meer op de Zuidoost-Drentse vaarwegen liggen. Bij 19 eigenaren was een indringende waarschuwingsbrief noodzakelijk, waarna er nog 2 bootjes onder bestuursdwang zijn opgeruimd.

De vaarverbinding Zuidlaardermeer-Oost Groningen zal volgens planning eind 2007 opgeleverd worden.

Onderhoud aan het
Erica-Ter Apel kanaal

Het plan voor het bevaarbaar maken van de verbinding Erica-Ter Apel is ingediend bij de belanghebbenden. De provincie heeft hierin € 5 miljoen toegezegd. Volgens het plan is er nu nog een gat van € 10 miljoen, waarvoor de provincie zich garant gesteld heeft voor nog eens maximaal € 5 miljoen. Voor het dan nog aanwezige gat van € 5 miljoen wordt een beroep gedaan op de overige belanghebbenden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Instandhouden van de vaarwegen volgens het beleidsplan en het managementraamcontract Zuidoost-Drentse vaarwegen.

Hierbij worden de grootonderhoudsprojecten uitgevoerd volgens een, jaarlijks aan de omstandigheden aangepast, Meerjarenonderhoudsprogramma. In 2006 is sprake van relatief veel groot onderhoud, dat in 2006 wordt aanbesteed en winter 2006/2007 wordt uitgevoerd. Waar mogelijk is, worden bij het onderhoud faunavoorzieningen en maatregelen in het kader van de ecologische hoofdstructuur aangebracht. Zoveel mogelijk wordt getracht natuurvriendelijke oevers aan te brengen.

Op termijn heropenen van de beide genoemde oude (cultuurhistorische) vaarverbindingen.

Realisatie beleidsvoornemens

De inhaalslag op het groot-onderhoud aan de Zuid-Oost Drentse vaarwegen zal volgens planning in 2007 volbracht worden. Deze werkzaamheden worden zo veel mogelijk buiten het recreatievaarseizoen uitgevoerd. Het grootste deel van de aangebrachte oeverbeschoeiingen is natuurvriendelijk gerealiseerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Programmakosten	2.845.559	3.088.584	5.161.675	3.297.703	1.863.972
Apparaatskosten	1.294.411	1.452.213	1.452.213	1.539.532	-87.319
Totaal lasten	4.139.970	4.540.797	6.613.888	4.837.235	1.776.653
Totaal baten	1.667.551	1.085.945	1.072.466	1.470.148	-397.682
Saldo	2.472.419	3.454.852	5.541.422	3.367.087	2.174.335

Financiële analyse

Programmakosten

Het dagelijks onderhoud op de Zuidoost-Drentse vaarwegen is zowel inhoudelijk als financieel nagenoeg volgens de planning uitgevoerd. Het ogenschijnlijk voordelige resultaat van € 1.833.000,-- betreft voornamelijk een drietal groot-onderhoudprojecten, die eind 2006 zijn aanbesteed om in de winterperiode (buiten het vaarseizoen) te worden uitgevoerd. De kosten hiervan komen hierdoor vrijwel geheel ten laste van 2007. Het betreft o.a. renovatie Stieltjeskanaalsluis voor € 850.000,-- en oeverwerkzaamheden aan de Hoogeveensche Vaart en de Witte Wijk voor respectievelijk € 420.000,-- en € 330.000,--. Daarnaast zijn er nog enkele kleinere projecten, die ook in 2007 afgewerkt worden.

Baten

Voordeel op de baten door de niet begrote vergoeding voor het project Vaarweg Zuidlaardermeer-Oost-Groningen voor € 210.000,-- en bijdragen van voor derden uitgevoerde werkzaamheden in combinatie met onderhoudswerk welke niet begroot zijn. De

bijdrage van de waterschappen in de voedingsgemalen (pompkosten) was bijna € 44.000,- - meer dan het opgenomen budget. Deze bijdrage is sterk weersafhankelijk en daardoor moeilijk te budgetteren.

Apparaatskosten

Deze zijn hoger dan begroot doordat veel tijd is besteed aan de voorbereiding op de besluitvorming ten aanzien van het herbeveelbaar maken van de verbinding Erica-Ter Apel.

Het totale voordeel op dit programmaonderdeel is toegevoegd aan de reserve Beheer vaarwegen Zuidoost-Drenthe. De totale verrekening met de reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Vershil
060125	Beheer vaarwegen Zuid Oost Drenthe	Totaal lasten	6.613.888	4.837.235	1.776.653
		Totaal baten	1.072.466	1.470.147	-397.681
		Saldo	5.541.422	3.367.088	2.174.334
Toelichting					
	Saldo programmaonderdeel	2.174.335			
	Saldo reserves bij programmaonderdeel	2.174.335			
	Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	0			

33306

Beleid duurzaam beheer provinciaal vaarwegennet

Contactpersoon: de heer T. Woestenburg (5740)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Een Beleidsplan vaarwegenbeheer waaraan het beleid ("Het waarom") van het vaarwegenbeheer ten grondslag ligt.	1.1 Nieuwe hoofdstukken toevoegen en/of bestaande hoofdstukken aanpassen.		Per 1 januari 2005 13 van de 17 hoofdstukken gereed.		Gereed: 26

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Beleidsplan vervolmaken en aanpassen aan nieuwe wet- en regelgeving.
- Beleidsvisie uitdiepen voor de ontbrekende schakels.
- Financieel totaaloverzicht programma.

Realisatie beleidsvoornemens

Het Beleidsplan wegen en kanalen is een modulair plan, waarin per hoofdstuk een bepaald beleidsaspect wordt beschreven, dat ook per hoofdstuk wordt vastgesteld (door het college). Doordat in meerdere hoofdstukken zowel het wegenbeleid als het vaarwegenbeleid wordt beschreven is het niet meer mogelijk om deze te splitsen, zodat het totaal op te stellen aantal hoofdstukken inmiddels 34 is, gezamenlijk voor het wegenbeheer en het vaarwegenbeheer. Er zijn thans 26 vastgesteld en nog 8 in ontwikkeling. Daarnaast zijn inmiddels 6 van de vastgestelde hoofdstukken weer aan vervanging (herziening) toe.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	1.109.400	103.521	1.204.859	1.126.486	78.373
Apparaatskosten	23.027	37.261	37.261	47.975	-10.714
Totaal lasten	1.132.427	140.782	1.242.120	1.174.461	67.659
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	1.132.427	140.782	1.242.120	1.174.461	67.659

Financiële analyse

Lopende onderzoeken voor de zandwinplassen worden voortgezet in 2007. Het voordeel op dit programmaonderdeel exclusief de overschrijding van de apparaatskosten is toegevoegd aan de reserve Exploitatie provinciale zandwinplaatsen. De totale verrekening met de reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen. De begroting na wijziging is ruim 1,1 miljoen hoger dan in de primitieve begroting. Dit komt doordat de toevoeging aan de Voorziening kapitaal-lasten kunstwerken nu op dit programmaonderdeel is geraamd en niet meer op 33103 Beleid duurzaam beheer provinciaal wegenbeheer, omdat deze kosten beter onder dit programmaonderdeel passen.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

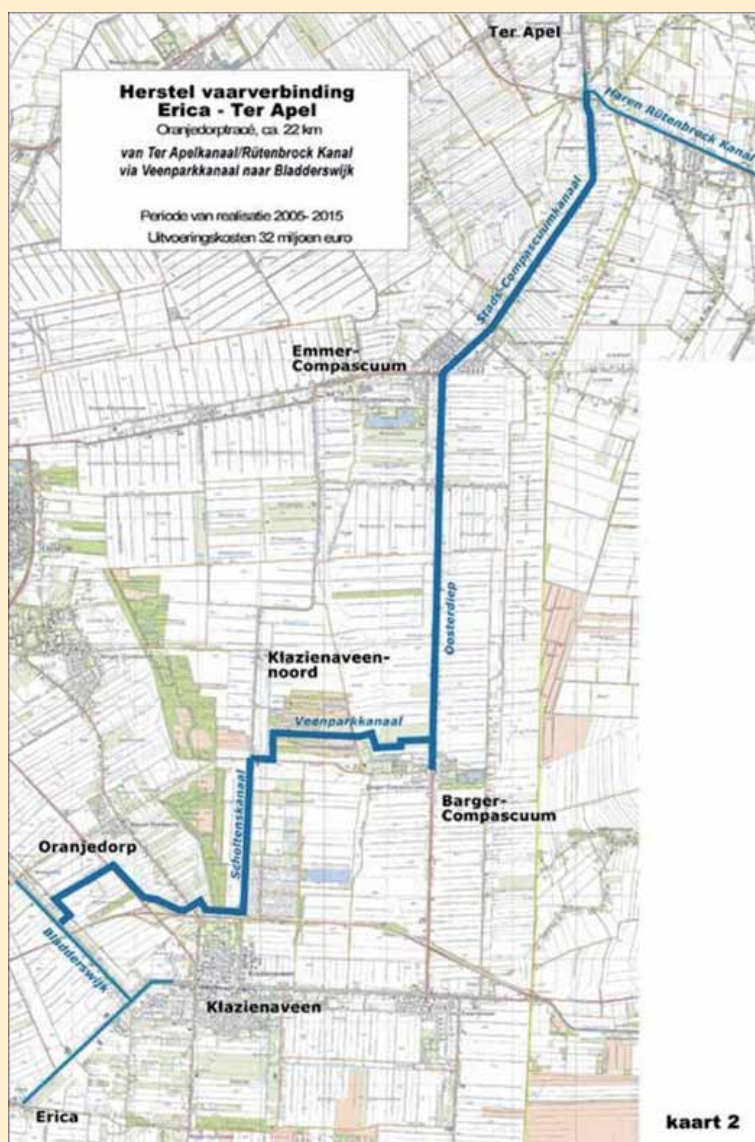
nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Verschil
060112	Exploitatie provinciale zandwinplaatsen	Totaal lasten	95.459	17.086	78.373
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	95.459	17.086	78.373

Toelichting

Saldo programmaonderdeel	67.659
Saldo reserves bij programmaonderdeel	78.373
Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	-10.714

Financieel totaaloverzicht per programma

	1 Realisatie 2005	2 Primitieve begroting 2006	3 Begroting 2006 na wijziging	4 Realisatie 2006	(3-4) Verschil
Lasten	22.911.464	20.833.670	32.258.104	26.220.020	6.038.084
Baten	9.648.041	4.754.881	10.376.118	10.338.739	37.379
Saldo	13.263.423	16.078.789	21.881.986	15.881.281	6.000.705

Programma 3.2

Vervoer

portefeuillehouder: de heer S.B. Swierstra

Missie

"Mobiliteit mogelijk maken"

Het Drents verkeers- en vervoersbeleid heeft als missie: "Mobiliteit mogelijk maken".

Wij zorgen voor een netwerk van (water)wegen en openbaar vervoer in de provincie Drenthe. Wij werken aan een veilig en doelmatig, comfortabel en aantrekkelijk netwerk, dat wij goed beheren en steeds verbeteren. Wij zoeken daarbij altijd naar een evenwicht tussen mobiliteit, bereikbaarheid en leefbaarheid.

33402

Verbeteren infrastructuur voor het goederenvervoer

Contactpersoon: mevrouw S.W.T. Gerritsen (5484)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Bereikbaarheid handhaven/ verbeteren.	1.1. Goede basiskwaliteit infrastructuur voor het vrachtverkeer.	Zie programmaonderdeel Veilige bereikbaarheid.			
	1.2. Kwaliteitsnetwerk goederenvervoer opzetten.	Afronding pilot.			
	1.3. Locatiebeleid bedrijventerreinen voor het goederenvervoer ontwikkelen.	Kaartbeeld en rekenmethodiek.			Inventarisatie is uitgevoerd door Rijks-waterstaat. Gesprekken vinden nog plaats met Groningen en Drenthe. Afronding 1e kwartaal 2007.
2. Inzet noordelijk bedrijfsleven en belangenorganisaties.	2.1. Beperken parkeeroverlast.	Plan van aanpak (PvA) (TLN).			
	2.2. Verbeteren zicht/veiligheid vrachtauto's.	X-aantal spiegelafstelplaatsen (TLN).			
3. Verkeersveiligheid verbeteren.	3.1. Veilig(er) weggedrag chauffeurs bestelbusjes.	"Safety scan" van ongevallen bij bedrijven.			Safety scan gereed. Follow-up in eindfase.
	3.2. Aandacht voor goederenvervoer op enkelbaanswegen (onder andere N34, N381).	Projecten PUP.			

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Landelijke) inventarisatie goederenvervoer en bedrijventerreinen.
- Plan van aanpak Stedelijke distributie.
- Plan van aanpak beperking parkeeroverlast voor gemeenten.
- Aansluiting infrastructuur op (inter)nationaal netwerk.
- Opheffen knelpunten als A28 Zwolle-Meppel, knooppunt A28/N33 en fileproblematiek rond Groningen.
- Maatregelenpakket per bedrijf/organisatie gericht op verkeersveiligheid bestelwagens.

Realisatie beleidsvoornemens

Het project Stedelijke distributie verkeert in de eindfase. Ondertekening van de intentieverklaring door de betrokken partijen wordt april 2007 verwacht.

Het maatregelenpakket per bedrijf/organisatie gericht op verkeersveiligheid bestelwagens heeft geresulteerd in een Safety-scan. Deze Safety-scan heeft nog een follow-up ondergaan. Deze follow-up verkeert in de eindfase en zal naar verwachting april 2007 zijn afgerond. Het OTB/MER voor de A28 Zwolle-Meppel wordt naar verwachting voor de zomer 2007 ter visie gelegd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	145.342	107.127	149.127	121.534	27.593
Apparaatskosten	50.902	35.045	37.247	43.228	-5.981
Totaal lasten	196.245	142.172	186.374	164.762	21.612
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	196.245	142.172	186.374	164.762	21.612

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

33403

Beschikbaar collectief personenvervoer in Drenthe

Contactpersoon: mevrouw S.W.T. Gerritsen (5484)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Het verder ontwikkelen en uitdragen van de betekenis van het openbaar vervoer (OV) in Drenthe en Groningen.	1.1. Zorgen voor en bevorderen van OV in samenhang VV- en ruimtelijke ordening(RO)-beleid.	- Aantal verplaatsingen met het OV. - Aantal gemaakte reizigerskilometers (spoor en streekvervoer).			
	1.2. Zorgen voor totstandkoming vervoersconcessies.				
	1.3. Naleven en uitvoeren van concessievoorschriften.				

Ontwikkelingen verslagjaar

Het collectief personenvervoer in Drenthe en Groningen wordt vanaf 2005 aangestuurd door het OV-bureau.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Bijdragen aan de uitvoering van het Kolibri-maatregelenpakket in het Stedelijk Netwerk Assen-Groningen.
- De realisatie van een goed halteprogramma. De uitvoering is opgenomen in het Provinciaal uitvoeringsprogramma.

Realisatie beleidsvoornemens

De integratie van het Kolibri-project in de Netwerkanalyse Groningen-Assen is afgerond. Gerealiseerd zijn tevens een transferpunt Zuidlaren, de eerste fase HOV (hoogwaardig openbaar vervoer) Roden-Leek-Groningen en opstelling plan transferium Hoogkerk. De realisatie van het halteprogramma is een continu proces en ligt bij het OV-bureau. Wanneer dit voor de provincie (bijna) gereed is, zal ingezet worden op ondersteuning van gemeenten.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	21.263.746	19.258.420	20.907.837	21.030.581	-122.744
Apparaatskosten	241.406	92.649	24.604	16.555	8.049
Totaal lasten	21.505.153	19.351.069	20.932.441	21.047.136	-114.695
Totaal baten	20.922.343	18.829.000	20.628.637	20.628.637	0
Saldo	582.809	522.069	303.804	418.499	-114.695

Financiële analyse

Programmakosten

De toegevoegde rente aan de voorziening is hoger dan begroot, omdat de voorgeschreven systematiek behorende bij de BDU regeling is toegepast en er correcties zijn gemaakt voor de jaren 2004 en 2005, nadeel € 48.000,-.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting 2006	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Lasten	21.701.397	19.493.241	21.118.815	21.211.898	-93.083
Baten	20.922.343	18.829.000	20.628.637	20.628.637	0
Saldo	779.054	664.241	490.178	583.261	-93.083

Programma 4.0

Waterhuishouding

portefeuillehouder: mevrouw T. Klip-Martin

Missie

Het Drentse beleid met betrekking tot de waterhuishouding heeft als missie het bereiken en behouden van gezonde en veerkrachtige watersystemen die ordenend zijn voor de inrichting van de fysieke leefomgeving. Speerpunten daarbij zijn:

- bescherming tegen wateroverlast;
- tegengaan van verdroging; zuinig gebruik van grondwater;
- het voorkomen van schade aan waterkeringen en landbouwgewassen;
- zorgen voor de juiste hoeveelheid water op het juiste moment op de juiste plaats.

Om de gewenste waterhuishoudkundige situatie overeenkomstig het POP II en tegen acceptabele kosten te bereiken, wordt ingezet op een doorzichtige bestuurlijke organisatie voor de waterhuishouding met een goed financieel en bestuurlijk draagvlak.

34001

Waterhuishouding algemeen

Contactpersoon: de heer L. de Vree (5917)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Het realiseren van de gewenste waterhuishouding binnen de kaders van het POP II.	1.1.	Oppervlakte van het gebied waar aan de norm voor wateroverlast wordt voldaan			
	1.2.	Oppervlakte van het gebied met een op de functie toegesneden waterhuishouding.	Werknormen zijn in onderzoek (landelijk).		
	1.3.	Aantal woningen met (grond)wateroverlast.			
	1.4.	Aantal riooloverstorten dat niet aan de basisinspanning voldoet.			

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Voor het bereiken van de gewenste waterhuishoudkundige situatie wordt met veel instanties overlegd (periodiek of ad hoc) en worden meerdere algemene instrumenten ingezet, zoals de Provinciale omgevingsverordening (POV)/onderdeel Water en waterakkoorden. Deze laatste worden/zijn gesloten tussen de diverse beheerders. De instrumenten zijn voorhanden, doch dienen actueel te worden gehouden.

Realisatie beleidsvoornemens

De POV is in de tweede helft van 2006 aangepast naar aanleiding van de overdracht van delen van het grondwaterbeheer aan de waterschappen.

Ambtelijke en bestuurlijke overleggen met onder andere waterschappen en gemeenten hebben ertoe geleid dat de waterhuishoudkundige situatie geoptimaliseerd is in zowel het landelijk gebied (landbouw en natuur) als in het stedelijk gebied. Met name in het stedelijk gebied zijn maatregelen uitgevoerd waarbij waterhuishoudkundige problemen zijn opgelost en waarmee rekening is gehouden met klimatologische ontwikkelingen en het gebruik van innovatieve technieken.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	25.447	30.720	388.220	371.249	16.971
Apparaatskosten	225.089	238.398	139.609	102.952	36.657
Totaal lasten	250.536	269.118	527.829	474.201	53.628
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	250.536	269.118	527.829	474.201	53.628

Financiële analyse

De primitieve begroting en de begroting na wijziging vertonen een grote afwijking. Dit wordt door de volgende twee zaken veroorzaakt; op regiefunctie waterhuishouding staat een budget van € 120.000,-- dit is bij de voorjaarsnota beschikbaar gesteld. Voor de herinrichting Oude Vaart is € 242.000,-- beschikbaar gesteld vanuit het Fonds Flexibel Beleid.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Verschil
050003	Flexibel Beleid	Totaal lasten	242.000	242.000	0
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	242.000	242.000	0
Toelichting					
	Saldo programmaonderdeel		53.628		
	Saldo reserves bij programmaonderdeel		0		
	Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves		53.628		

34002**Beleidsmonitoring**

Contactpersoon: de heer E. Blom (5899)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Beschikbaarheid van gegevens over de toestand van de regionale watersystemen.					

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Beleidsmonitoring gebeurt ter ondersteuning van het waterhuishoudkundige beleid. In de komende jaren gaan wij in het kader van beleidsmonitoring op het gebied van de waterhuishouding steeds meer gerichte informatie verzamelen in nauwe samenwerking met de waterschappen. Op deze manier willen wij komen tot een goed inzicht in de verwezenlijking van het beleid (monitoring), zoals dat in het POP II is beschreven. En wij richten ons op de toestandsbeschrijving die op termijn gemaakt moet worden voor de Kaderrichtlijn water (KRW).

Voor deze beleidsmonitoring wordt met name gebruikgemaakt van het landelijk ontwikkelde iWSR en ons meetnet voor grondwaterstanden. Het iWSR zal aangepast moeten worden om de rapportages voor de KRW te kunnen leveren. Het meetnet voor grondwaterstanden wordt goed onderhouden en bemeten. In toenemende mate zal daarbij gebruik worden gemaakt van automatische dataregistratie.

Realisatie beleidsvoornemens

Het primaire grondwatermeetnet is in 2006 geactualiseerd en aangepast aan onder andere de eisen die gesteld zijn vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water. Daarnaast is het grondwatermeetnet volgens planning bemeten.

Het instrumentarium voor watersysteemrapportage (iWSR) is in landelijk verband aangepast aan de Europese Kaderrichtlijn Water. Implementatie hiervan zal in 2007 geschieden.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	15.552	64.750	64.750	51.531	13.219
Apparaatskosten	162.234	31.860	178.403	194.505	-16.102
Totaal lasten	177.786	96.610	243.153	246.036	-2.883
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	177.786	96.610	243.153	246.036	-2.883

Financiële analyse

Van de apparaatskosten is € 42.000,-- verrekend met de reserve Grondwaterheffing.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Vershil
060161	Grondwaterheffing	Totaal lasten	152.575	194.221	-41.646
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	152.575	194.221	-41.646
Toelichting					
	Saldo programmaonderdeel		-2.882		
	Saldo reserves bij programmaonderdeel		-41.646		
	Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves		38.734		

34003

Realisatie gewenst grond- en oppervlaktewaterregime en verdrogingsbestrijding

Contactpersoon: de heer R. van Veen (5893)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Realiseren van de GGOR-situatie, afgestemd op de functies van gebieden.		Areaal waarvoor GGOR is bepaald.	0	0	0
2. Gericht op het verminderen van verdroging (in 2010 40% van het gebied op de "kaart van verdroogde gebieden").		Areaal verdroogd gebied (hectare).	32.000		

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

De gebiedsgerichte aanpak van de verdroging blijft een belangrijk instrument bij het oplossen van de verdroging. Het bestaande beleid, waarbij een verdrogingsreductie van 40% in het jaar 2010 wordt beoogd, zetten wij voort. Daarnaast wordt ingezet op projecten gericht op het besparen van grondwater of juist het aanvullen van de grondwatervoorraad, zowel in het landelijk als in het stedelijk gebied.

Financiering vindt plaats vanuit de subsidieregeling Gebiedsgericht beleid, Europese middelen en de reserve Grondwaterheffing. Het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR) wordt op basis van regionale plannen van aanpak vanaf 2007 gebiedsgericht opgesteld door de waterschappen in samenwerking met onder andere de provincie. Het GGOR geeft antwoord op de vraag of de door de provincie beschreven functies in het Provinciaal omgevingsplan voldoende kunnen worden ondersteund door de waterhuishouding. Bijvoorbeeld of de gewenste natuurdoelen kunnen worden gerealiseerd.

Daarbij kunnen de waterschappen gebruikmaken van een in samenwerking met de provincies ontwikkeld grondwatermodel.

Van rijkswege, maar ook vanuit maatschappelijke organisaties, komt de vraag naar voren in hoeverre het ingezette beleid succes heeft. Een evaluatie van uitgevoerde projecten moet hier invulling aan geven. De resultaten van deze evaluatie geven inzicht in de mate van herstel van de verdroging.

Daarnaast willen wij betere afspraken maken over de monitoring van de verdroging met waterschappen en terreinbeheerders. Het gaat dan om de vraag wie wat meet en wie wanneer rapporteert. Naar verwachting wordt het meetnet vanaf 2006 aangepast op basis van deze afspraken.

Realisatie beleidsvoornemens

De voortgangsrapportage GGOR 2005 is afgerond en wordt op de agenda van het bestuurlijke wateroverleg gezet. De uitwerking van het grondwatermodel Noord-Nederland is in 2006 in concept gereed. In het voorjaar van 2007 is dit grondwatermodel definitief. In navolging van het advies van de Taskforce Verdroging heeft de provincie Drenthe een lijst opgesteld met gebieden (TOP-lijst) waar de verdroging met voorrang wordt bestreden. Ook is in 2006 een verdrogingsmonitoring uitgevoerd. Voor de Natura 2000-gebieden is een eerste inschatting gemaakt van de kosten die nodig zijn om de verdroging daar op te heffen. De raming is onder andere de basis geweest voor de kostenraming in het kader van het proces rond de Europese Kaderrichtlijn Water en de inzet in de onderhandelingen voor het Investeringsbudget Landelijk Gebied. De bedragen zijn uiteindelijk (ook voor de overige TOP-lijst gebieden) opgenomen in het PMJP.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Vershil
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	139.352	67.366	179.962	141.910	38.052
Totaal lasten	139.352	67.366	179.962	141.910	38.052
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	139.352	67.366	179.962	141.910	38.052

Financiële analyse

Er is ongeveer 360 uur meer gepland dan werkelijk geschreven.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Vershil
060161	Grondwaterheffing	Totaal lasten	65.612	83.521	-17.909
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	65.612	83.521	-17.909

Toelichting

Saldo programmaonderdeel	38.052
Saldo reserves bij programmaonderdeel	-17.909
Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	55.961

Publiek informeren over verdroging

34004

Waterhuishoudkundige inrichting

Contactpersoon: de heer L. de Vree (5917)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Bereiken van de algemene milieukwaliteit, zoals vastgelegd in landelijke normen, voor alle wateren en een extra goede kwaliteit voor aangeduide wateren.	1.1.	Maximaal toelaatbaar risico.			
	1.2.	Aantal meetpunten waar de waterkwaliteit voldoet.			
2. Beperken van de kans op wateroverlast (normen afhankelijk van bestemming).	2.1.	Hoeveelheid water die in bergingsgebieden kan worden geborgen.			
	2.2.	Oppervlakte van het gebied waar voldaan wordt aan de (voorlopige) normen voor wateroverlast.			
3. Het grondgebruik past bij de mogelijkheden van het watersysteem.	3.1.	Oppervlakte van het gebied waar de grond- en oppervlaktewatersituatie past bij de functie.			
4. Geen afwenteling van waterproblemen op stroomafwaarts gelegen gebieden.	4.1.	Aantal meetpunten waar de waterkwaliteit voldoet.			
5. Een voor de functie van het gebied vastgestelde GGOR.					
6. Voldoende oppervlaktewater beschikbaar in droge perioden.					

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

In het beleidsveld waterhuishouding zijn de komende jaren twee zaken van groot belang. In de eerste plaats de uitvoering van de Startovereenkomst waterbeheer 21e eeuw (WB 21) en in de tweede plaats de implementatie van de Kaderrichtlijn water (KRW). WB 21 richt zich vooral op het realiseren van een adequate bescherming tegen wateroverlast. De kaderrichtlijn vraagt vooral om een bezinning op realiseerbare doelstellingen in het waterkwaliteitsbeheer en het formuleren van bijpassende maatregelen.

Bij de nadere uitwerking van ons Collegeprogramma hebben wij een impuls aan deze zaken gegeven. Er is extra geld beschikbaar gesteld voor stedelijk waterbeheer en het thema Ruimte voor water. Daarbij hebben het realiseren van de bergingsgebieden en de gevolgen van de klimaatverandering prioriteit.

Dit jaar hebben wij meer in bijzonder op het oog het afronden van de inrichting van de polder Lappenvoort als bergingsgebied, het starten met de inrichting van de bergingsgebieden in Noorderzijlvest en Groningen en het afronden van de beschrijving van de stroomgebieden voor de Europese Kaderrichtlijn Water.

Realisatie beleidsvoornemens*KRW*

In oktober 2006 zijn de regionale zomernota's voor de drie deelstroomgebieden in Drenthe afgerond. Deze zomernota's zijn vervolgens eind 2006/begin 2007 behandeld in de Statencommissie voor het Omgevingsbeleid. Zowel qua proces als qua inhoud is onze provinciale inbreng groot geweest.

Het Monitoringsplan grondwater is afgerond en de eerste resultaten van de nulmetingen in de Natura 2000 gebieden zijn uitgevoerd.

Programma Stad

In samenwerking met de betrokken gemeenten zijn de geselecteerde projecten dit najaar opgestart. Zo is begonnen met het opstellen/actualiseren van een aantal gemeentelijke waterplannen. Deze plannen zijn medegefinancierd door de provincie. Daarnaast is tijd en geld ingezet voor zogenaamde innovatieve sanitiatieprojecten, waarbij vuilwaterscheiding aan de bron wordt gerealiseerd. Zo kan urine vervolgens apart verwerkt worden, in sommige gevallen als meststof worden gebruikt en zal het oppervlaktewater minder vervuild worden met schadelijke reststoffen van medicijnen en hormoonontregelende stoffen.

Tevens is bijgedragen aan enkele afkoppelprojecten, waarbij de afvoer van regenwater van het vuilwaterriool wordt afgekoppeld.

In oktober is gestart met het zoeken naar mogelijke samenwerkingsverbanden in de waterketen.

Bergingsgebieden

De uitwerking van de Versnelde Inrichting Eelder- en Peizerdiep loopt volgens planning. In 2006 zijn hiervoor belangrijke stappen gezet in de realisatie.

In Zuid-Drenthe is samen met de gemeenten en de waterschappen Velt en Vecht en Reest en Wieden overlegd over de selectie van waterbergingsgebieden. Er zijn hierover met betrokken overheden en maatschappelijke belangengroepen overlegbijekomsten georganiseerd. Begin 2007 zal gestart worden met de Strategische Milieubeoordeling ten behoeve van de POP-uitwerking bergingsgebieden. Voor Noord-Drenthe staan de bergingsgebieden reeds op de POP II kaart.

Normering regionale wateroverlast

Met de provincies Groningen en Overijssel en de betrokken waterschappen is overleg opgestart voor het opstellen van een kader voor de uitwerking van de normering in de regio's.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	89.449	0	-12.000	-20.801	8.801
Apparaatskosten	500.341	415.779	508.925	500.400	8.525
Totaal lasten	589.790	415.779	496.925	479.599	17.326
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	589.790	415.779	496.925	479.599	17.326

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

34101

Waterschappen
 Contactpersoon: de heer E. Koerts (5895)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Vaststellen van de waterschapsorganisatie.	1.1.	Aanpassing reglementen.			
2. Uitoefenen van toezicht.	2.1.	Goedkeuring beheersplannen.			
	2.2.	Goedkeuring kosten toedelingsverordeningen.			
	2.3.	Ontwikkeling van tarieven bij de waterschappen.			
3. Door overleg en samenwerking contact houden met de waterschappen voor het realiseren van de gewenste waterhuishouding.	3.1.	Bestuurlijk en ambtelijk overleg.			
	3.2.	Werkbezoeken.			

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Het kabinet heeft begin 2004 standpunten ingenomen over de bekostiging van het regionaal waterbeheer en de bestuursamenstelling en verkiezingswijze van de besturen van de waterschappen. Dit op basis van het rapport van de zogenaamde IBO-werkgroep. Het kabinet kiest voor voortzetting van het functionele bestuur voor het waterbeheer met een eigen financieringsstructuur.

De uitwerking van het kabinetsbesluit zal onder andere een wijziging betekenen van de Waterschapswet op de onderdelen Financiering en Bestuursamenstelling en van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Dit zal ook zijn weerslag hebben op de provinciale Reglementen voor de waterschappen. Deze worden samen met Overijssel en Groningen en in voorkomende gevallen ook met de provincie Fryslân herzien. Ons beleid is gericht op het ontwikkelen van gezamenlijke standpunten en komt tot uitdrukking in jaarlijks te houden bestuurlijk en ambtelijk overleg met de waterschappen en de aangrenzende provincies.

Gezien de lopende dossiers op het watergebied (uitvoering WB 21, EKW, uitvoering POP II enzovoort) en de vereiste inzet van de waterschappen daarbij is een nauwere relatie - zowel vanuit samenwerking als vanuit toezicht - nodig. In de uitwerking van ons Collegeprogramma is hier expliciet aandacht aan besteed.

Het beheersplan van het waterschap Velt en Vecht loopt tot 2006. De beheersplannen van de overige waterschappen lopen tot 2007.

Realisatie beleidsvoornemens

De overdracht van het grondwaterbeheer is volgens planning verlopen. Het operationeel grondwaterbeheer is op 1 januari 2007 aan de waterschappen overgedragen.

Gestart is met de werkzaamheden om de reglementen van de waterschappen aan te passen aan de regelgeving vanuit de nieuwe Waterschapswet. Een wijziging van de reglementen is noodzakelijk als gevolg van de invoering van de Waterwet in 2009 en de Waterschapswet in 2008.

Waterschap Velt en Vecht heeft een nieuw beheersplan vastgesteld. Het waterschap Reest en Wieden heeft in het najaar zijn beheersplan geactualiseerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Vershil
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	204.499	352.299	210.625	159.898	50.727
Totaal lasten	204.499	352.299	210.625	159.898	50.727
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	204.499	352.299	210.625	159.898	50.727

Financiële analyse

De apparaatskosten zijn lager dan begroot, omdat de uren gepland waren op programmaonderdeel Waterschappen en verantwoord zijn onder programmaonderdeel Muskusrattenbestrijding.

34201

Muskusrattenbestrijding

Contactpersoon: de heer E. Koerts (5895)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Het beperken van schade aan waterstaatswerken en landbouwgewassen en het terugbrengen van de populatie tot minder dan 0,25 gevangen muskusrat per velduur.	1.1.	Aantal schademeldingen.			
	1.2.	Aantal gevangen muskusratten per velduur.	0,45	0,40	0,31
2. Bestrijding beverrat, gericht op uitroeiing.	2.1.	Aantal gevangen beverratten.	4	0	0

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Het beperken van de omvang van de muskusrattenpopulatie. Norm hierbij is dat een gebied onder controle is als er minder dan 0,25 rat per velduur gevangen wordt.

Realisatie beleidsvoornemens

In 2006 zijn er in Drenthe 7.046 muskusratten gevangen. In 2005 waren dit er nog 9.179 ratten. De omvang van de muskusrattenpopulatie is hierdoor afgenomen. In heel Nederland (met uitzondering van Noord-Brabant) is dit het geval. In 2006 betekent dit dat er 0,31 rat per velduur is gevangen (in 2005 was dat 0,40). Wij naderen hiermee de norm van 0,25 rat per velduur, waarbij sprake is dat de omvang van de populatie van de muskusratten onder controle is.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Vershil
Programmakosten	901.833	919.420	959.420	990.926	-31.506
Apparaatskosten	29.677	18.654	18.529	46.457	-27.928
Totaal lasten	931.510	938.074	977.949	1.037.383	-59.434
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	931.510	938.074	977.949	1.037.383	-59.434

Financiële analyse

De werkelijke apparaatskosten zijn hoger dan begroot, omdat de uren gepland waren op programmaonderdeel Waterschappen in plaats van programmaonderdeel Muskusrattenbestrijding waar ze zijn verantwoord.

34301

Optimale waterpeilen op de provinciale kanalen

Contactpersoon: de heer W. Paas (5331)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Optimale waterpeilen op de Drentse kanalen.	1.1 Handhaving waterstanden volgens peilbesluiten (gecontroleerd via peilbuizen), waarbij maximaal 10% van de tijd meer dan 10 cm afwijking mag voorkomen.	Maximaal aantal schriftelijke klachten over het peil op de provinciale kanalen.	In 2004 geen klachten.	Geen klachten.	Geen klachten

Ontwikkelingen verslagjaar

Ondanks dat 2006 extreme klimatologische omstandigheden liet zien – juli warm en erg droog en augustus extreem nat – was het geen probleem om de waterstanden op de provinciale kanalen te handhaven op het gewenste peil. Wel vroeg dit van de provinciale medewerkers meer inzet dan onder normale omstandigheden het geval zou zijn.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Handhaving waterstanden volgens peilbesluiten (gecontroleerd via peilbuizen), waarbij maximaal 10% van de tijd meer dan 10 cm afwijking mag voorkomen.

Realisatie beleidsvoornemens

De uitvoering om de waterstanden op het gewenste peil te houden en te handhaven is adequaat en goed verlopen. Ondanks een extreem droge en warme juli-maand is voldaan aan het beleidsvoornemen.

Door onderhoudswerkzaamheden waren de waterpeilstanden tijdelijk verhoogd of verlaagd. Doch dit heeft geen klachten opgeleverd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Vershil
Programmakosten	72.151	131.677	131.677	67.607	64.070
Apparaatskosten	80.571	94.422	94.422	98.896	-4.474
Totaal lasten	152.722	226.099	226.099	166.503	59.596
Totaal baten	0	64.800	64.800	0	64.800
Saldo	152.722	161.299	161.299	166.503	-5.204

Financiële analyse

De lasten en baten (elk € 64.800,--) van "gemaal Zwartsluis" zouden in de Begroting 2006 worden gesaneerd. Deze kosten worden namelijk niet meer via de provincie door het Rijk aan het waterschap in rekening gebracht, maar rechtstreeks door het Rijk afgewikkeld. Dit is per abuis niet aangepast, maar zal in de Begroting 2007 worden verwerkt.

34401

Grondwaterwet

Contactpersoon: de heer E. Veldman (5536)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Beschikbaarheid van het openbaar register.	1.1.	Jaarlijkse vaststelling van het openbaar register door GS.			
2. Uitvoeren schaderegeling GWW	2.1.	Aantal binnengekomen schaderegelingen.			
3. Het stimuleren van hergebruik van onttrokken water en waterbesparing	3.1.	Aantal afgegeven vergunningen waarin hergebruik en besparing is opgenomen.			
4. Beschikbaar stellen van grondwater voor de 5 doelgebruiken.	4.1.	Aantal afgegeven vergunningen.			

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Effectief en efficiënt grondwatergebruik blijft vooropstaan. De verwachting is dat het grondwatergebruik de komende jaren niet verder zal dalen.

Om de energieopslag in de bodem te stimuleren wordt gekeken of het realiseren van vergunningen voor deze aanvragen versoepeld kan worden, teneinde de CO2-uitstoot te verminderen en daarnaast aan de behoefte in de markt te voldoen.

Realisatie beleidsvoornemens

Algemene regels zijn in 2006 opgesteld en opgenomen in de Provinciale omgevingsverordening om kleinere systemen uit de vergunningplicht te halen.

Ook in 2006 is wederom een aanzienlijk aantal vergunningaanvragen in behandeling genomen. Daarnaast is veel aandacht besteed aan de overdracht van het grondwaterbeheer naar de waterschappen in 2007 (zie ook programmaonderdeel 34101) en de invoering van de Dwangsomregeling per 1 juli 2006.

Uitvoering collegeprogramma

Hoofdpijn stedelijke ontwikkeling

Stedelijke kwaliteit

Bij de verdere ontwikkeling van het stedelijk gebied dient water nadrukkelijk een plaats te krijgen. Een toekomstgerichte inrichting van de waterhuishouding in combinatie met het visuele aspect van water in de stad is een belangrijke voorwaarde voor Stedelijke Kwaliteit, één van de vier centrale thema's van de Hoofdpijn stedelijke ontwikkeling.

Dit thema is mede bepalend voor de selectie van onderwerpen en projecten voor onze inzet in stedelijk gebied. De komende jaren zal het – wat betreft stedelijk waterbeheer – gaan om pilots bij nieuwe uitleg vanuit een koppeling van waterberging en visueel aspect, om waterelementen in centrumgebieden samenhangend met cultuurhistorie en stedenbouwkundige kwaliteit.

Bij de voorjaarsnota 2004 zijn hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld. Ook zijn middelen uit de speciaal ingestelde reserve stedelijke ontwikkeling beschikbaar (zie programma 9.1).

Realisatie collegeprogramma:

Hoofdpijn stedelijke ontwikkeling

Stedelijke kwaliteit

Ten aanzien van de activiteiten op het gebied van Stedelijk Waterbeheer zijn vele projecten uitgevoerd en gestart.

Bij het programmaonderdeel 34004 “waterhuishoudkundige inrichting” is hierover gerapporteerd. Zo zijn gemeentelijke waterplannen opgesteld en innovatie sanitatieprojecten in Meppel, Anderen en Schoonoord uitgevoerd.

Tevens is bijgedragen aan enkele afkoppelprojecten, waarbij de afvoer van regenwater van het vuilwaterriool wordt afgekoppeld en waarbij tevens rekening is gehouden met het terugbrengen van waterelementen in de stad en de stedenbouwkundige kwaliteit.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	150.434	397.321	394.421	558.378	-163.957
Apparaatskosten	149.523	344.775	137.818	128.857	8.961
Totaal lasten	299.957	742.096	532.239	687.235	-154.996
Totaal baten	742.550	731.805	731.805	767.884	-36.079
Saldo	-442.593	10.291	-199.566	-80.649	-118.917

Financiële analyse

Uitvoering Grondwaterwet.

De kosten uitvoering Grondwaterwet hebben meer bedragen dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat projecten waarover bestuurlijke overeenstemming is bereikt pas aan het einde van het boekjaar zijn omgezet in formele toezeggingen. Deze bijdragen waren niet begroot in 2006. De kosten en opbrengsten van de uitvoering Grondwaterwet worden verrekend met de reserve Grondwaterheffing (060161). Voor 2006 bedraagt de bijdrage van de reserve € 74.000,-- (waarvan € 8.000,-- voor dekking apparaatskosten), hierbij is rekening gehouden met een btw-correctie van € 46.000,-- (verschil begrote btw onttrekking en werkelijk betaalde btw). De totale verrekening van deze reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves ven het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Vershil
060161	Grondwaterheffing	Totaal lasten	425.813	580.995	-155.182
		Totaal baten	644.000	724.556	-80.556
		Saldo	-218.187	-143.561	-74.626
Toelichting					
	Saldo programmaonderdeel	-118.917			
	Saldo reserves bij programmaonderdeel	-74.626			
	Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	-44.291			

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Vershil
Lasten	2.746.152	3.107.441	3.394.781	3.392.765	2.016
Baten	742.550	796.605	796.605	767.884	28.721
Saldo	2.003.602	2.310.836	2.598.176	2.624.881	-26.705

Programma 5.0

Milieu algemeen

portefeuillehouder: mevrouw T. Klip-Martin

Missie

Het Drents milieubeleid heeft als missie:

- binnen het kader van duurzame ontwikkeling realiseren van de gewenste milieukwaliteit in Drenthe, rekening houdend met de huidige milieukwaliteit;
- het bevorderen van duurzame ontwikkeling (en daardoor verminderen van de milieubelasting) bij burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden met bijzondere aandacht voor externe integratie van milieubeleid. Energie en preventieaspecten spelen hierbij een belangrijke rol.

35003

Milieubeleidsplanning

Contactpersoon: de heer J. Akse (5833)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Opstellen en uitvoeren van een milieubeleidsplan in het kader van een POP en van uitvoeringsprogramma's ten behoeve van een NMP.		Voor dit programmaonderdeel zijn (nog) geen indicatoren voor doelrealisatie gedefinieerd.			1
2. Opstellen en uitvoeren van de programmalijnen Veiligheid, Duurzaamheid en Milieu.					1
3. Inbreng duurzaamheidsaspect leveren in andere programmalijnen en in Kompas en regiovisie.					100%

Ontwikkelingen verslagjaar

- Het milieubeleidsplan is opgegaan in het POP. Als (formeel) uitwerkingsplan van het POP is in juni Energiek Drenthe vastgesteld, inclusief een Uitvoeringprogramma 2006-2007. Als onderdeel daarvan is het project Grounds for Change afgerond. De ontwikkelde visie voor Noord-Nederland is o.m. gepresenteerd op de World Gas Conference in Amsterdam. Een soortgelijke presentatie heeft ook plaatsgevonden t.b.v. PS. De ontwikkelde methodiek is o.m. ingezet t.b.v. de herstructurering van de wijk Hunzedal in Borger-Odoorn en in Emmen.
- De implementatie van de WABO is, in gezamenlijkheid met bijna alle productgroepen, voortvarend ter hand genomen. Het project kent een doorlooptijd tot en met 2008.
- De werkzaamheden aan het Luchtkwaliteitsplan zijn afgerond. De formele besluitvorming is over de jaarwisseling heen getild.
- Ten behoeve van het NMP is een omgevingsanalyse uitgevoerd. Naar aanleiding daarvan zijn een viertal prioritaire onderwerpen geselecteerd: Wettelijke taken, Klimaatverandering en energie, Milieu en gezondheid en Milieu en leefomgeving.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- In het provinciaal beleid zullen wij ons vooral richten op uitvoering van de beleidsopgaven op het terrein van duurzaamheid en energie.
- Bij de ontwikkeling van Kompas-projecten wordt blijvend aandacht en tijd besteed aan de "duurzaamheidsinbreng".
- Een goede vergunningverlening en handhaving blijft onverminderd aandacht behouden.

Realisatie beleidsvoornemens

- De Nazorgplannen van zowel EMW als Sita alsook de daarbij behorende heffingen zijn vastgesteld.
- Het dossier Diepe ondergrond volgen we actief. Inmiddels is de provincie Drenthe op dit onderwerp leidend in interprovinciaal verband.
- Alle Kompasprojecten zijn voorzien van een duurzaamheidstoets. Daarnaast is (in noordelijk verband) bijgedragen aan het vervolg op KOMPAS. Binnen de regiovisie is in samenwerking met de provincie Groningen ingezet op het duurzaam ontwikkelen van m.n. de regio-opgave Leek-Roden. Tevens is i.o. met VROM een duurzaamheidsagenda opgezet waarin alle op duurzame ontwikkeling gerichte activiteiten binnen de regio zijn opgenomen.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	372.471	355.000	311.750	102.757	208.993
Apparaatskosten	201.060	174.892	126.549	135.379	-8.830
Totaal lasten	573.531	529.892	438.299	238.136	200.163
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	573.531	529.892	438.299	238.136	200.163

Financiële analyse

Door de uitvoering van de omgevingsanalyse zijn een aantal activiteiten getemporeerd waardoor ook de uitgaven lager zijn uitgevallen dan gepland.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Verschil
060140	Nationaal Milieubeleidsplan	Totaal lasten	311.750	102.757	208.993
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	311.750	102.757	208.993
Toelichting					
	Saldo programmaonderdeel		200.163		
	Saldo reserves bij programmaonderdeel		208.993		
	Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves		-8.830		

35004

Milieucommunicatie

Contactpersoon: mevrouw G. Pinxterhuis (5819)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Vaststelling werkprogramma Milieufederatie Drenthe (MFD) en prestatieafspraken.	1.1. Het verkrijgen van draagvlak bij de bevolking, ondernemingen en organisaties voor het provinciale milieubeleid met betrekking tot duurzame ontwikkeling en het inbrengen van ecologische aspecten.	Aantal duurzaamheidsprojecten.			De MFD zal conform de ASV voor 1 mei 2007 een financieel- en activiteiten verslag indienen over 2006
	1.2. De samenleving op de hoogste stellen van het provinciale milieubeleid.	Vrijwilligers, aantal (bereikte) burgers, aantal cursussen/activiteiten en nieuwsbrieven.			Idem
	1.3. Het ondersteunen van milieuorganisaties, mede ten behoeve van uitvoering van provinciale projecten.	Aantal adviezen.			Idem
2. Provinciaal milieu- en waterbeleid onder de aandacht brengen op aansprekende manier bij burger, bedrijven, maatschappelijke en overheidsorganisaties.		4 á 5 keer per jaar een Milieuwijzer uitbrengen.			3

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Een prestatieafpraak met de MFD dat de hieronder genoemde eindresultaten (gesubsidieerde projecten) heeft.

Van de MFD worden projecten verwacht die aansluiten bij de volgende prestaties.

- Het ontwikkelen en participeren in beleidsondersteunende en uitvoerende projecten die een bijdrage leveren aan draagvlakverbreding met betrekking tot duurzame ontwikkeling op het terrein van energie, duurzaam bouwen en ruimtelijke ontwikkelingen.
- Het ondersteunen van burgers en 51 natuur- en milieuorganisaties bij het uitvoeren van natuur- en milieuactiviteiten gericht op behoud en ontwikkelingen van waarden en kwaliteiten van Drenthe.
- Het adviseren, zowel gevraagd als ongevraagd, aan de overheid en het signaleren van zowel positieve en nadelige mogelijkheden en ontwikkelingen op het gebied van natuur, milieu en landschap.
- Uitbrengen Milieuwijzer.

Realisatie beleidsvoornemens

Wij hebben voor 2006 een prestatieafpraak met de Milieufederatie Drenthe gemaakt. Rapportage over het bereikte resultaat zal door de Milieufederatie Drenthe uiterlijk mei 2007 worden opgeleverd. De Milieuwijzer is conform planning uitgebracht.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Vershil
Programmakosten	430.483	392.323	409.378	391.503	17.875
Apparaatskosten	82.889	59.259	170.199	96.442	73.757
Totaal lasten	513.372	451.582	579.577	487.945	91.632
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	513.372	451.582	579.577	487.945	91.632

Financiële analyse

Het restantbudget is ontstaan door de niet volledige uitputting van het budget bestemd voor de Milieuwijzer, daarnaast is niet het gehele gereserveerde subsidiebudget voor de Milieufederatie Drenthe (MFD) uitgekeerd.

35005

Duurzame projectontwikkeling

Contactpersoon: de heer J. Koops (5839)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Het bevorderen van duurzame ontwikkeling (en daardoor verminderen van de milieubelasting) door het stimuleren en (doen) uitvoeren van projecten op dit gebied.		- Afgeronde projecten bij bedrijven, andere overheden en maatschappelijke organisaties. - Gerevitaliseerde, duurzame en/of van parkmanagement voorziene bedrijventerreinen. - Reductie CO2-emissie.		5 terreinen gerealiseerd.	15 projecten zijn afgerond. 10 projecten zijn gestart. 7 terreinen gerealiseerd Monitoringsysteem voor CO2 is eind 2006 operationeel geworden. In 2007 zal hierdoor meer kunnen worden gezegd over daadwerkelijk reductie in tonnen CO2.
			5,2 Mton (1998).		

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Het beschermen en verbeteren van het ecologisch, economisch en sociaal kapitaal met duurzame ontwikkeling als vertrekpunt.
- Bij duurzame ontwikkeling ligt de nadruk op:
- de Kompas-thema's Bedrijfsomgeving, Werkgelegenheid, Stedelijke vernieuwing, Landbouw, Kernuitbreidingen en Recreatie;
 - de projecten voor bedrijfsterreinen, energie, wonen en biologische landbouw.
 - Duurzaam bouwen als uitgangspunt voor het ontwikkelen van het stedelijk gebied (kwalitatief hoogwaardig duurzaam stedelijk bouwen).
 - Door deelname aan het Platform Duurzaam Bouwen en het uitvoeren van het Convenant duurzaam bouwen Drenthe 2001 wordt getracht de principes van duurzaam bouwen door diverse partijen integraal te laten toepassen.
 - Bedrijfsinterne milieuzorg conform het uitvoeringsprogramma Afvalpreventie en energiebesparing uitvoeren.

De maatregelen omvatten op energiegebied technische aspecten omtrent energiebesparing. Op het gebied van afvalpreventie ligt het accent sterk op verbetering van de administratie van verbruiksgegevens en het terugdringen van de hoeveelheid papierafval. In 2005 is het Bedrijfsinterne milieuzorgsysteem bij de Facilitaire Groep operationeel.

- Het creëren van Duurzame bedrijventerreinen.

Dit trachten te realiseren door zich te richten op het revitaliseren en intensiveren van bestaande (oude) bedrijventerreinen, een multifunctioneel gebruik en duurzame inrichting en parkmanagement.

- Het voeren van klimaatbeleid teneinde de reductie van de emissie van broeikasgassen te intensiveren.

In 2006 worden op diverse terreinen activiteiten ontplooid ten aanzien van het klimaatbeleid. Daarbij zal de nadruk liggen op "Energie in de bouw" (duurzaam bouwen, Investeringsbudget stedelijke vernieuwing (ISV), etc.) en de ontwikkeling van "duurzame energie". Speerpunten in het beleid zijn biomassa en het benutten van de bodem als bron, respectievelijk opslag van warmte (warmtepompen, warmte-/koudeopslag). Een en ander is neergelegd in de Energienota II. De initiatieven in het kader van een klimaatconferentie worden geconcretiseerd. Ten slotte spelen de verdere ontwikkelingen op het gebied van de liberalisering van de energiemarkt (elektriciteit en gas) ook in 2006 met nadruk een rol.

In noordelijk verband wordt de samenwerking op energiegebied Energy Valley voortgezet.

Realisatie beleidsvoornemens

De beleidsdoelstellingen staan verwoord in het POP. Via gerichte projecten uit het Uitvoeringsprogramma 2006-2007 "Energiek Drenthe" wordt hier invulling aan gegeven.

Een aantal voorbeelden van projecten die in 2006 zijn uitgevoerd/opgestart:

- Samen met de andere noordelijke provincies het project WZI van start gegaan, financieel ondersteund met EU-subsidie.
- Er is een Beleidskader co-vergisting opgesteld.
- In het kader van het LED-project is samen met de gemeenten de inkoop van gas aanbesteed. De inkoop is hierbij gekoppeld aan de uitvoering van duurzaamheidsprojecten.
- Er is een Stimuleringsprogramma-WKO uitgevoerd.
- Er is een uitgebreide studie uitgevoerd naar de mogelijkheden van aardwarmte en CO₂-opslag in de bodem van Drenthe. Tevens is een begin gemaakt met de zgn. AMESCO-studie.
- De samenwerking binnen Energy Valley kreeg steeds concretere vormen.
- Er zijn diverse projecten gerealiseerd op het gebied van co-vergisting waarbij de provincie een stimulerende (ondersteuning, financiën) heeft gespeeld.
- In het kader van het project Grounds for Change zijn zogenaamde charettes (werkateliers) uitgevoerd in Borger-Odoorn en Emmen.
- Het project "Samen bouwen aan kwaliteit" is opgestart.
- Voor het TELI-project is in december 2006 subsidie verkregen van SenterNovem.
- Er is een notitie "Beelden van een CO₂-neutraal Drenthe" opgesteld en het project "Energieparagraaf" is van start gegaan.
- Er zijn diverse subsidies toegekend op basis van de Subsidieregeling energieprojecten.

Voor het overige wordt verwezen naar de "Tussenbalans" die eind 2006 is opgesteld en in januari 2007 is uitgebracht.

Uitvoering collegeprogramma:

Hoofddlijn veiligheid en sociaal evenwicht

Externe veiligheid

Voor een versterking van de externe veiligheid van industriële inrichtingen, vervoer van gevaarlijke stoffen en grootschalige evenementen is een versterkte regie op de externe veiligheid door de provincie nodig. Deze versterkte regie vindt programmatisch plaats in samenwerking met de Drentse gemeenten en de brandweer door uitvoering te geven aan een Plan

van aanpak externe veiligheid. Door dit plan van aanpak wordt ervoor gezorgd dat bij alle betrokken partijen;

- wet- en regelgeving ten aanzien van externe veiligheid goed wordt geïmplementeerd;
- een risico inventarisatie plaats vindt van potentieel gevaarlijke bronnen;
- alle vergunningen op basis van de Wet milieubeheer worden geactualiseerd ten aanzien van externe veiligheidsaspecten;
- de routing van gevaarlijke stoffen wordt geïmplementeerd;
- externe veiligheid wordt geborgd in ruimtelijke ordeningskwesties.

Voor de jaren 2005 tot en met 2007 is hiervoor jaarlijks € 100.000,-- meegenomen om ervoor te zorgen dat bovengenoemde activiteiten voldoende geïmplementeerd kunnen worden.

Duurzame ontwikkeling

Een van de speerpunten om invulling te geven aan duurzame ontwikkeling is het energie- en klimaatbeleid van de provincie. Een duurzame energiehuishouding is dan ook vastgesteld in het tweede POP als een van de zes grondslagen in het Drentse omgevingsbeleid. Voor wat betreft het energie- en klimaatbeleid staat de in 2005 vastgestelde Nota energie 2 centraal. Hiermee willen wij ons richten op een reductie van de CO₂-emissie binnen de provincie Drenthe van 6% en een toename in het gebruik van duurzame energie van 10% in 2020. Belangrijkste speerpunten zijn energiebesparing, bodemenergie, energie in de bouw en biomassa.

Ten behoeve van de realisatie van deze speerpunten wordt nauw samengewerkt met andere overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Dit sluit aan bij het desbetreffende uitgangspunt uit het Collegeprogramma. De meest in het oog springende samenwerking is die in het kader van Energy Valley waarbij in feite op integrale wijze invulling wordt gegeven aan zowel het sociaal-economische als het energiebeleid. Voor de uitvoering van de werkzaamheden is in 2006 circa € 500.000, beschikbaar. Dit is inclusief de het bedrag van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) vanuit het klimaatconvenant Bestuursakkoord Nieuwe Stijl (BANS).

Hoofdpijn stedelijke ontwikkeling

Kwaliteit van de gebouwde omgeving

Bij stedelijke ontwikkeling is de kwaliteit van de gebouwde omgeving van groot belang. Uitvoering van projecten biedt een uitgelezen kans om rekening te houden met allerlei milieuaspecten. Binnen de Hoofdpijn stedelijke ontwikkeling is de aandacht voor milieuaspecten samengevat in één van de vier centrale thema's: Stedelijke kwaliteit. Met dit thema zijn zaken verbonden als: duurzame stedenbouw, parkmanagement, externe veiligheid, duurzame energiehuishouding, het verbeteren van de milieu- en luchtkwaliteit.

Het thema Stedelijke kwaliteit is mede richtinggevend voor de provinciale inzet in stedelijk gebied. De komende jaren zal de nadruk liggen op projecten die de milieuhinder van oude bedrijventerreinen nabij woongebieden beperken of doen verdwijnen. Het benutten en versterken van bestaand stedelijk gebied voor wonen en daarmee de centrumfunctie van steden krijgt zo een betere kans. Ook zal worden geparticipeerd in projecten waarbij specifieke duurzaamheidsaspecten kunnen worden gerealiseerd. Naast middelen behorend bij dit begrotingshoofdstuk worden ook middelen ingezet uit de speciaal ingestelde reserve Stedelijke Ontwikkeling (zie programma 9.1).

Parkmanagement

Een speciaal aandachtspunt is parkmanagement. Hiermee is in 2004 al een start gemaakt. De komende periode worden de parkmanagementorganisaties verder geprofessionaliseerd, met als uiteindelijk doel verzelfstandiging in 2007. Ook wordt een verbreding- en verdiepingsslag ingezet. Gezamenlijk worden een vijftal projecten uitgevoerd, te weten: SWOT-analyses, Communicatie, Bedrijfsplannen, Strategie omgaan met Free-riders en Contactbeheer.

Daarnaast vinden er tal van afzonderlijke projecten plaats waarvan de kennis wordt gedeeld (afvalmanagement, inkoop groene energie, kinderopvang, KAM zorg, gebouw- en groenbeheer etc). Ook wordt gezamenlijk met de Hogeschool Drenthe gewerkt aan het opzetten van een fysiek en virtueel Kenniscentrum Parkmanagement. Voor de komende 3 jaar is hiervoor jaarlijks een budget van € 100.000,- begroot.

Realisatie collegeprogramma:

Hoofdpijn veiligheid en sociaal evenwicht

Externe veiligheid

Het thema externe veiligheid vereist goede afspraken tussen allen betrokken partijen. Samen met de gemeenten hebben wij de risicokaart ontwikkeld en gepubliceerd. Met de regionale brandweer Drenthe en de gemeenten zijn afspraken over samenwerking op het gebied van externe veiligheid in een convenant vastgelegd. Met de aanstelling van drie veiligheidsexperts zijn wij de samenwerkende partijen van dienst om de uitvoering van het externe veiligheidsbeleid een professionele basis te geven.

Duurzame ontwikkeling

In juni 2006 is de nota Energiebeleid 2006-2010 “Energiek Drenthe”, inclusief een uitvoeringprogramma 2006-2007 vastgesteld waarmee jaarlijks een budget van €750.000,- is gemoeid. Naast provinciale middelen en BANS gelden wordt het energiebudget jaarlijks met €250.000,- opgehoogd vanuit het NMP. Als onderdeel van Energiek Drenthe is in samenwerking met de Gasunie, Energy Valley en de RUG het project Grounds for Change afgerond. De ontwikkelde visie voor Noord Nederland is o.m. gepresenteerd op de World Gas Conference in Amsterdam. Een soortgelijke presentatie heeft ook plaatsgevonden t.b.v. PS. De ontwikkelde methodiek wordt verder ingezet en aangeboden aan alle Drentse gemeenten. Leidraad voor de activiteiten voor de komende jaren zijn de 5 B's ofwel B(esparing), B(odem), B(iomassa), B(edrijven) en B(ewustwording).

Kwaliteit van de gebouwde omgeving

Het meest merkbaar is een goede kwaliteit van de gebouwde omgeving in het stedelijk gebied. Het beste resultaat valt te behalen op het moment dat er nieuw gebouwd gaat worden. In het traject “Samen bouwen aan kwaliteit” ondersteunt de provincie het organiseren van samenwerkingskracht. Onder de vlag van “sterk bouwen” zijn alle partijen in de keten van het bouwen uitgedaagd zicht te richten op het streven naar een hoge bouwkwaliteit. De provincie zelf heeft een bescheiden uitvoerende rol in die bouwketen, maar door het traject “Samen bouwen aan kwaliteit” te initiëren en te ondersteunen verwachten we voorlopende partijen te binden en richting te geven met een manifest. Doordat partijen een eigen verklaring aan het manifest toevoegen ontstaat een Drenthe breed uitvoeringsprogramma dat zich richt op drie dingen: Communicatie en marketing, onder de titel “de etalage”, nieuwe processen en instrumenten, onder de titel “de werkplaats” en daadwerkelijke realisatie, onder de titel “de bouwplaats”. Dit traject zal uiteindelijk als resultaat hebben dat de gebruiker (de burger) in Drenthe om die hoogwaardige kwaliteit vraagt en dat deze door de leverancier (de bouwer) wordt gerealiseerd.

Het belang van het realiseren van een onderscheidende hoogwaardige bouwkwaliteit in Drenthe is in de “visie op stedelijke ontwikkeling” (programmaliijn stedelijke ontwikkeling) en in het “ruimtelijk beeld van Drenthe 2015-2020” (DONO) aangeduid.

Parkmanagement

Naast de verdere doorontwikkeling van de parkmanagementorganisaties in Emmen, Coevorden, Noordenveld, Hogeveen en Meppel wordt parkmanagement geïmplementeerd in Assen en op bedrijventerein de Wieken in Hogeveen. In 2006 heeft een tussenevaluatie plaatsgevonden. Geconstateerd is dat de parkmanagementorganisaties op de goede weg zijn, dat ze een breed pakket van diensten aanbieden en dat ze als een serieuze partner gezien worden in diverse revitaliseringstrajecten. Er zal nog de nodige aandacht besteed moeten worden aan de betrokkenheid van de gemeenten.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	364.147	400.000	1.406.866	462.983	943.883
Apparaatskosten	606.805	883.444	733.306	556.963	176.343
Totaal lasten	970.952	1.283.444	2.140.172	1.019.946	1.120.226
Totaal baten	46.727	0	305.706	291.578	14.128
Saldo	924.225	1.283.444	1.834.466	728.368	1.106.098

Financiële analyse

Het restant programmakosten bestaat uit de BANS-gelden en een incidentele bijdrage voor het Uitvoeringprogramma Energie 2006-2007. Hier tegenover staat een aantal gesloten contracten met een waarde van ruim € 534.000,= waarvan de realisatie in 2007 zal plaatsvinden.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Verschil
050003	Flexibel Beleid	Totaal lasten	24.188	24.188	0
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	24.188	24.188	0

Toelichting

Saldo programmaonderdeel	1.106.098
Saldo reserves bij programmaonderdeel	0
Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	1.106.098

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting 2006	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Lasten	2.057.855	2.264.918	3.158.048	1.746.027	1.412.021
Baten	46.727	0	305.706	291.578	14.128
Saldo	2.011.128	2.264.918	2.852.342	1.454.449	1.397.893

Programma 5.1

Bodembeleid

portefeuillehouder: mevrouw T. Klip-Martin

Missie

Het Drents bodembeleid heeft als missie:

- wat betreft het bodembeleid in het algemeen: het ontwikkelen, monitoren en evalueren van beleid voor het behouden en verbeteren van de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, plant en dier;
 - wat betreft het bodembeschermingsbeleid: het behouden en verbeteren van de kwaliteit van de bodem en grondwater, zodat algemene en specifieke bodemwaarden in stand blijven en de bodem blijvend gebruikt kan worden voor toegekende functies;
 - wat betreft het bodemsaneringsbeleid: het saneren van verontreinigingen, zodat de kwaliteit van bodem en grondwater voldoet aan de functionele eisen voor het gewenste gebruik van de bodem;
- wat betreft het beleid ten aanzien van de verwerking van afvalstoffen: binnen het kader van duurzame ontwikkeling realiseren van de gewenste milieukwaliteit in Drenthe, rekening houdend met de huidige milieukwaliteit.

35202

Bodemsanering

Contactpersoon: de heer J. Bakker (5820)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Voorbereiden en uitvoeren overheidssanereringen door de provincie.	1.1. In 2006 worden 4 saneringen afgerond (200.000 bodemprestatie-eenheden (BPE)).	Aantal afgeronde saneringen.	25	4	4
2. Toetsen bodemsaneringsprojecten door derden en uitvoering bedrijvenregeling.	2.1. In 2006 worden circa 20 saneringen door derden afgerond (31.440 BPE).	Aantal afgeronde saneringen door derden.	437	20	46
3. Sanering gasfabrieksterreinen.	3.1. In 2006 zijn de saneringen van alle 3 locaties in gang gezet en wordt de fase van de grondsanering voor de locatie Coevorden en mogelijk ook Meppel (PM) afgerond	Aantal in gang gezette saneringen gasfabrieksterreinen.	1	2	2
4. Bodemsanering ISV door projectgemeenten	4.1. Gemeenten voeren geplande ISV-bodemsanereringen uit.	Aantal uitgevoerde ISV-bodemsanereringen door projectgemeenten.	0	In najaar 2005 bekend.	0
5. Bodemsanering ISV door programmagemeenten	5.1. In 2006 realiseren de individuele gemeenten circa 20% van de BPE's (138.400 BPE) zoals opgenomen in de ISV-2-programma's (2005-2009).	Percentage prestatie eenheden (BPE).	0	ca 20%	ca 20%
6. Beheer Geografisch landelijk overheidsbodeminformatiesysteem (Globis)/landsdekkend beeld (werkvoorraad bodemsanering).	6.1. Jaarrapportage voortgang bodemsaneringsoperatie.	Aantal jaarrapportages.	20	1	1
	Basis voor de informatieverstrekking aan derden al dan niet via website.	Aantal informatieverzoeken.	3.000	ca. 1.000	info is nu rechtstreeks via website raadpleegbaar

7. Bijzonder Inventariserend onderzoek.	7.1. In 2006 worden 50 oriënterende onderzoeken uitgevoerd (bepalen werkvoorraad).	Aantal uitgevoerde oriënterende onderzoeken.	1.000	50	30 door provincie 44 door gemeenten
	7.2. Opstellen plan van aanpak doorwerking beleidsprojecten.	Aantal plannen van aanpak.	20	1	0

Bodemsanering te Assen

beleid ten aanzien van bodemsanering nader worden aangegeven. Het nieuwe beleidsplan is begin 2007 gereed.

Ontwikkelingen verslagjaar

De aantallen afgeronde saneringen verschillen weinig ten opzichte van de voorgaande jaren. Er zijn in 2006 60 aanvragen binnengekomen voor instemming met het saneringsplan, waarvan 20% BUS meldingen. (Besluit Uniforme Sanering: tijdwinst van 10 weken op de proceduretermijn). Ten opzichte van 2005 een stijging van ca. 100%.

De jaarrapportage voor het ministerie van VROM is opgesteld. Een bundeling van verslagen van alle bevoegde overheden wordt jaarlijks aangeboden aan de Tweede Kamer.

De basisgegevens van bodemsaneringen en bodemonderzoeken zijn digitaal op de website van de provincie (www.drenthe.nl (Natuur en Milieu)) beschikbaar. Hierdoor is het aantal telefonische informatieverzoeken sterk afgenomen.

Het afgelopen jaar is gewerkt aan de actualisering van het beleidsplan bodemsanering. De nieuwe wet Bodembescherming van 1-1-2006 gaf aan dat de bevoegde overheden zelf nadere invulling moeten geven aan een aantal zaken zoals het beleid ten aanzien van wijzigingen op het saneringsplan. Verder moesten ook andere onderdelen van het

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Provinciale inzet

1 Voorbereiden en uitvoeren overheidssaneringen.

Uitvoering bodemonderzoek en bodemsanering, vergunningverlening/handhaving, cofinanciering op projectniveau, conform meerjarenprogramma.

2 Toetsen bodemsaneringsprojecten door derden en uitvoering bedrijvenregeling

Regievoering (onderzoek verdachte gevallen, voorlichting aan en overleg met initiatiefnemers), vergunningverlening en handhaving.

3 Sanering gasfabrieksterreinen

Regievoering (actieve ondersteuning van gemeenten binnen de drie projectteams), vergunningverlening en handhaving, subsidiëring op programmatische basis.

4 Bodemsanering Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) door projectgemeenten.

Regievoering (actieve ondersteuning gemeenten; vergunningverlening en handhaven; subsidiëring op projectniveau).

5 Bodemsanering ISV door programmagemeenten

Regievoering (via periodieke voortgangsgesprekken), vergunningverlening en handhaving, subsidiëring op programmaniveau.

6 Beheer Geografisch landelijk overheidsbodeminformatiesysteem (Globis)

Technisch onderhoud van het systeem en up-to-date houden van de gegevens in het systeem.

7 Bijzonder inventariserend onderzoek

Uitvoering van niet-locatie gebonden onderzoeken.

Beoogde doorwerking van provinciale inzet**1 Voorbereiden en uitvoeren overheidssaneringen**

Betrokken eigenaren stemmen in met uitvoering van de bodemsanering conform het meerjarenprogramma.

2 Toetsen bodemsaneringsprojecten door derden en uitvoering bedrijvenregeling

In 2006 worden ongeveer 100 locaties gecontroleerd op noodzaak bodemsanering en met hen wordt overeenstemming bereikt over de te nemen vervolgstappen (vrijwillige bodemsanering) en er vindt vooroverleg plaats bij ten minste 75% van de nieuwe saneringen in eigen beheer.

3 Sanering gasfabrieksterreinen.

De bodemsanering op de drie gasfabrieksterreinen wordt uitgevoerd op basis van de drie individuele projectplanningen.

4 Bodemsanering ISV door projectgemeenten

In 2006 zijn projectgemeenten in staat om de gehonoreerde ISV-bodemsaneringen uit te voeren, conform de hierover gemaakte planning.

5 Bodemsanering ISV door programmagemeenten

In 2006 voeren de programmagemeenten de bodemsanering uit conform het ISV-2-programma.

6 Beheer Globis

Globis kan op elk moment de actuele bodeminformatie over een locatie genereren (de invoer van nieuwe gegevens in Globis kent geen achterstand).

7 Bijzonder inventariserend onderzoek

Vorbereidende werkzaamheden ten behoeve van beleid en projecten.

Realisatie beleidsvoornemens

De nieuwe Wet Bodembescherming die per 1-1-2006 van kracht is geworden heeft onder andere tot gevolg gehad dat de provincie niet alleen op het saneringsplan maar ook op het evaluatierapport, dat na afloop van de sanering dient te worden opgesteld, een beschikking moet nemen. Deze nieuwe taak is opgepakt.

De verruimde subsidiemogelijkheden voor bedrijven die moeten saneren heeft niet tot veel meer vragen om informatie of concrete aanmeldingen geleid. Evenals voorgaande jaren heeft slechts één bedrijf een aanvraag ingediend die ook daadwerkelijk is gehonoreerd. Ondanks de aantrekkende economie nemen bedrijven een afwachtende houding aan. Op landelijk niveau zijn afspraken gemaakt zodat bedrijven gemakkelijker overgaan tot saneren. Een aantal bedrijven wacht op het Bodemcentrum. Dat is een door het bedrijfsleven opgerichte stichting die bedrijven aanbiedt om tegen een vast bedrag de sanering uit te voeren, inclusief het aanvragen van de benodigde vergunningen en door de overheid ter beschikking gestelde gelden. Dit centrum zal per 1 april 2007 operationeel worden. De informatie over de subsidieverruiming is beschikbaar op de website van de provincie. Daarnaast is de informatie verspreid via de Stichting BSB, die het bedrijfsleven adviseert tijdens het bodemonderzoek.

De werkvoorraad van het aantal van bodemvervuiling verdachte locaties is afgelopen jaar nader bepaald. Er is een onderzoek gestart naar dempingen van sloten en bredere voormalige watergangen. Er is een screening in gang gezet om te komen tot een meer betrouwbare lijst met adressen van de verdachte locaties. In het kader van het wegwerken van de werkvoorraad is opdracht gegeven voor het uitvoeren van 350 historische onderzoeken voor de meest urgente locaties op basis van de categorie-indeling van bedrijven.

De regievoering kreeg op twee manieren haar uitwerking:

- bij de organisatie van de voorlichting aan de ingenieursbureaus, samen met de andere vijf bevoegde overheden in de drie noordelijke provincies. Dat zijn behalve de provincies ook de gemeenten Emmen, Groningen en Leeuwarden. Deze dag werd bezocht door circa 80 medewerkers van ingenieursbureaus die voor zowel overheden als particulieren (meestal bedrijven) bodemonderzoeken uitvoeren, saneringsplannen opstellen en de uitvoering van de saneringen begeleiden. Er is onder andere voorlichting gegeven over de nieuwe Wet bodembescherming en de nieuwe bedrijvenregeling.

- bij de uitwerking van zware saneringprojecten waarbij op een interactieve en integrale wijze de aanpak van gasfabrieken en gebieden met gedempte wijken ter hand genomen zijn. Voorbeelden hiervan zijn de ondertekening van het Convenant voor de sanering van de gasfabrieken Coevorden en Meppel. De gasfabriek Assen is verder uitgewerkt tot aan het nader onderzoek en het saneringsplan. In oktober is er een overeenkomst aangegaan voor de sanering van gedempte wijken in het gebied van de herinrichting Schoonebeek. Hierbij zijn onder andere 600 boeren betrokken.

Bodemsanering in gebruik zijnde bedrijventerreinen (BSB)

In Drenthe houdt de Stichting BSB zich bezig met onderzoek bij bedrijven. Indien bedrijven niet willen meedoen aan dit onderzoek worden zij door de provincie aangeschreven. In het kader van dit zogenaamde “flankerend beleid” zijn in 2006 25 bedrijven aangeschreven. Als deze bedrijven blijven weigeren het nader onderzoek uit te voeren zullen zij, indien er geen geldige redenen zijn om het niet te doen, een onderzoeksbevel op basis van de Wet Bodembescherming krijgen.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Programmakosten	3.651.640	4.659.987	3.570.124	2.710.385	859.739
Apparaatskosten	1.249.475	1.170.172	1.198.460	1.417.123	-218.663
Totaal lasten	4.901.115	5.830.159	4.768.584	4.127.508	641.076
Totaal baten	3.009.124	4.799.500	3.576.300	2.871.806	704.494
Saldo	1.891.991	1.030.659	1.192.284	1.255.702	-63.418

Financiële analyse

Zowel de uitgaven in het kader van het bodemsaneringsprogramma 2005-2009, de bedrijvenregeling als de bijdrage in de sanering van gasfabrieken waren lager dan begroot .

Ten gevolge van de wetwijziging begin 2006 worden er voor nieuw aangegane verplichtingen geen 2,5% en 7,5% bijdrage geïnd van respectievelijk de provincie en de gemeenten. Ten opzichte van de oorspronkelijke planning heeft dit geleid tot een grote terugval in bijdragen “derden” in de bodemsanering.

Over de periode 2005 t/m 2009 was oorspronkelijk 2 miljoen euro inkomsten van gemeenten geraamd, nu komt er over deze periode 1,7 miljoen euro minder binnen. Om de geplande saneringen in de komende jaren te kunnen financieren zal de gemeenten een vrijwillige bijdrage worden gevraagd als zij belang hebben bij een sanering.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Verschil
060111	Monitoring voormalige stortplaatsen	Totaal lasten	50.000	-19.383	69.383
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	50.000	-19.383	69.383
Toelichting					
	Saldo programmaonderdeel		-63.418		
	Saldo reserves bij programmaonderdeel		69.383		
	Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves		-132.801		

35205

Beheer afvalstoffen

Contactpersoon: de heer K. van den Berg (5842)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Het in samenwerking met overheden en bedrijfsleven verminderen van de milieubelasting door afvalstoffen.					-
2. Jaarlijks vaststellen nazorgheffing.					2 vastgestelde heffingen voor Meisner (2005 en 2006)
3. Beïnvloeding Rijks- en Europees standpunt aangaande berging afval diepe ondergrond.	3.1 Tegengaan gebruik zoutkoepels voor deze doeleinden.	GS-/PS-besluit.			Geen bijzondere ontwikkelingen

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Goed beheer van het Nazorgfonds (gerealiseerde nazorgheffingen en beoordeelde nazorgplannen).

Jaarlijks leggen wij op grond van de Verordening nazorgheffing stortplaatsen provincie Drenthe een nazorgheffing op aan de twee stortplaatsexploitanten in Drenthe, Stortplaats Essent Milieu Wijster (EMW) en Meisner Stortplaats Noord Drenthe BV te Ubbena. Nazorg zal bij deze stortplaatsen respectievelijk tegen 2047 en 2031 aan de orde zijn. De opbrengst van de belastingheffing wordt gestort in het Provinciale nazorgfonds. De hoogte van de jaarlijkse nazorgheffing is dusdanig berekend dat met de opbrengst de eeuwigdurende nazorg van deze stortplaatsen kan worden bekostigd.

- Zorgen voor/behouden van adequate vergunningen EMW en SITA (Ubbena).
- Proactieve houding ten aanzien van het Europees en Rijksbeleid met betrekking tot opslag afvalstoffen in de diepe ondergrond.

Realisatie beleidsvoornemens

In 2006 hebben beide stortplaatsexploitanten een geactualiseerd nazorgplan ter instemming aan GS aangeboden. GS hebben met beide plannen ingestemd. Voor de Stortplaats Meisner te Ubbena geldt dat op basis van het geactualiseerde plan een nieuw doelvermogen met bijbehorende heffing door PS is vastgesteld. Voor 2005 is een heffing vastgesteld van € 112.084. Voor 2007 is deze € 201.577.

Voor de stortplaats te Wijster van Essent is nog geen geactualiseerd doelvermogen met bijbehorende heffing vastgesteld. Wel is besloten de heffing voor het jaar 2006 en 2007 op te schorten tot er nadere besluitvorming heeft plaatsgevonden.

De beleidsvoornemens hebben betrekking op 3 onderdelen. t.w. radioactief afval, Annex II (afval/gevaarlijk afval) en Veegwet/Wabo.

Ten aanzien van radioactief afval geldt dat in heel 2006 geen voortgang in dit dossier is geboekt. Dit betekent dat nog steeds een blokkerende minderheid van lidstaten tegen de door de Europese Commissie beoogde richtlijn voor de opslag van radioactief afval in de diepe ondergrond is.

Wat betreft de Annex II geldt dat de voorgenomen start van een VROM-IPO-project is doorgeschoven naar 2007. Dit project, dat een initiatief is van de gezamenlijke provincies, heeft tot doel om - in afwijking van de Europese Beschikking - te onderzoeken of het mogelijk is te komen tot een wettelijk stortverbod voor afval/gevaarlijk afval in de diepe ondergrond

Afdekken stort te Ubbena

In 2006 heeft het IPO diverse keren onder leiding van Drenthe geprobeerd in het Wabo-project de door VROM en EZ beoogde overdracht van bevoegdheid over de opslag in de diepe ondergrond (Mijnbouwwet en Wet milieubeheer) van de provincies naar het Rijk terug te draaien. Tot nu toe zonder resultaat. In de stukken terzake (versie december 2006), die begin 2007 de inspraak ingaan, wordt de minister van EZ nog steeds genoemd als toekomstig bevoegd gezag. Begin 2007 zal een IPO-reactie worden ingebracht.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	1.198.147	1.222.300	1.222.300	274.230	948.070
Apparaatskosten	109.184	95.753	91.094	91.994	-900
Totaal lasten	1.307.331	1.318.053	1.313.394	366.224	947.170
Totaal baten	1.042.333	1.042.000	1.042.000	112.084	929.916
Saldo	264.998	276.053	271.394	254.140	17.254

Financiële analyse

Voor het jaar 2006 is stortplaats Meisner te Ubbena een heffing van €112.084 opgelegd. Deze bijdrage is ontvangen. De verwachte bijdrage van € 929.916 door Essent is niet ontvangen omdat de heffing op verzoek van Essent te Wijster is opgeschort. In 2006 heeft GS voor deze stortplaats ingestemd met een geactualiseerd nazorgplan. Uit berekeningen blijkt dat op basis van dit nieuwe plan Essent inmiddels meer dan voldoende in het nazorgfond heeft gestort. Om deze reden is besloten de heffingen voor de jaren 2006 en 2007 op te schorten. In 2007 zal besloten worden op welke wijze zal worden omgegaan met de financiële gevolgen van het geactualiseerde nazorgplan van Essent.

35206

Bodemkwaliteitsbeheer

Contactpersoon: de heer A.H. Smits (5455)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Interbestuurlijke samenwerking.	1.1. Bandbreedte bepalen van de chemische bodemkwaliteiten).				0
2. Bodembiodiversiteit in natuurgebieden en landbouwgronden.	1.2. Gemeentelijke bodem(beleids)plannen gereed op basis van chemische kwaliteiten.	Aantal gemeentelijke bodembeleidsplannen.		2	2
	2.1. Kennisontwikkeling ten behoeve van inbrengen in landelijke en Europese beleidskaders.	Kennisoverdracht door middel van deelname in landelijke en Europese projectgroepen.		2	1
3. Gevolgen storten vrijkomende schone grond uit natuurontwikkelingsprojecten in ontgrondingsgaten.	3.1. Bepalen beleidsstandpunt.	Genomen GS-besluit.		1	0
4. Beheer bodemkwaliteiten door externe beleidsintegratie.	4.1. Voorkomen vermijdbare verontreiniging en aantasting van de bodem bij de realisatie van beleid en de uitvoering van plannen.	Aantal beleids- en uitvoeringsadviezen aan internen en externen. Ontwikkelen Integraal beleidskader.		20	70
5. BIELLS.	5.1 Een adequate doorwerking in het bodembeleid, waarbij zoveel mogelijk wordt gestreefd naar doorwerking op andere beleidsvelden. Een en ander is van belang voor de ontwikkeling van POP III.	Integraal beleidskader ontwikkeld.			0

Ontwikkelingen verslagjaar*1 Interbestuurlijke samenwerking*

Het blijkt dat voor de ontwikkeling van bodemambities door gemeenten nog heel veel voorwerk moet worden gedaan. Dit geldt voor bijna alle gemeenten in Nederland. Samenwerking met andere provincies is en wordt gezocht.

2 Bodembiodiversiteit in natuurgebieden en landbouwgronden

Drenthe participeert in het Interbestuurlijk dossierteam Thematische bodemstrategie voor Europa. Daarnaast wordt in Drenthe een pilot uitgevoerd om de landelijk ontwikkelde bodembioologische referenties te testen.

Twee gemeenten hebben bodembeleidsplan (chemisch) vastgesteld

3 Gevolgen storten vrijkomende schone grond uit natuurontwikkelingsprojecten in ontgrondingsgaten

In 2006 was er geen noodzaak hiertoe een besluit te nemen.

4 Beheer bodemkwaliteiten door externe beleidsintegratie

Aantal beoordeelde RO-plannen: ca. 70

Aantal beoordeelde rioleringsplannen en ingediende ontheffingsaanvragen ontvangstplicht afvalwater : 0

5 BIELLS

Drentse bodembasiskaarten zijn zoveel mogelijk geactualiseerd. Er zijn nog gaten in de info. Hiervoor is aan Alterra opdracht gegeven deze informatie te verzamelen en te analyseren. Landelijke bodeminformatie (BIELLS-info) komt waarschijnlijk in 2007 beschikbaar. Bovendien zijn de BIELLS-pilots gereed of in een afrondingsfase en worden de uitkomsten naar landelijke normen vertaald.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet**Provinciale inzet****1 Interbestuurlijke samenwerking**

Stimuleren en ondersteunen van gemeenten bij het formuleren van een eigen bodembeleid; op termijn de eigen bodemambities (Beleidsbrief bodem).

2 Bodemdiversiteit in natuurgebieden en landbouwgronden

Uitvoeren van oriënterend onderzoek, als onderdeel van het in beeld brengen van de bodemkwaliteiten (in relatie tot het landelijk project BIELLS). Een en ander mede in relatie tot de EU-bodemstrategie en de komende EG Kaderrichtlijn bodem en het landelijke project Biologische referenties bodem (Beleidsbrief bodem).

3 Gevolgen storten vrijkomende schone grond uit natuurontwikkelingsprojecten in ontgrondingsgaten

Het uitwerken van het in 2005 ingenomen beleidsstandpunt over de wenselijkheid en mogelijkheden van het verwijderen van de bouwvoorgrond uit nieuwe natuurgebieden en het daarmee al dan niet opvullen van ontgrondingsgaten.

4 Beheer bodemkwaliteiten door externe beleidsintegratie

Participatie in diverse beleidsprocessen en inbreng bij toetsing van aan de provincie voorgelegde plannen.

5 BIELLS

Actualisatie van bestaande bodemgerelateerde informatie (zie ook bodemdiversiteit).

Beoogde doorwerking van provinciale inzet**1 Interbestuurlijke samenwerking**

Bevorderen van een gezamenlijk(e) (plan van) aanpak.

2 Bodemdiversiteit in natuurgebieden en landbouwgronden

Inzicht in de mogelijke beleidsaspecten voor Drenthe.

3 Gevolgen storten vrijkomende schone grond uit natuurontwikkelingsprojecten in ontgrondingsgaten

Gemeenten en waterschappen onderschrijven provinciaal beleid.

4 Beheer bodemkwaliteiten door externe beleidsintegratie

Optimaliseren van besluitvorming; er is in voldoende mate rekening gehouden met de onderscheiden bodemkwaliteiten.

5 BIELLS

In de komende twee tot drie jaren beschikt de provincie over geactualiseerde bodeminformatie en bestaat zicht op de behoefte aan aanvullende informatie.

Realisatie beleidsvoornemens

Zie 'Ontwikkelingen verslagjaar'.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	0	200.000	212.600	87.947	124.653
Apparaatskosten	0	111.672	149.843	91.276	58.567
Totaal lasten	0	311.672	362.443	179.223	183.220
Totaal baten	0	0	12.600	12.605	-5
Saldo	0	311.672	349.843	166.618	183.225

Financiële analyse

Programmamakosten

In 2006 is € 88.000,-- verantwoord in het kader van bodemkwaliteitsbeheer. Met de provinciale middelen is uitvoering gegeven aan de volgende projecten:

- Potentiekaarten bodemenergie provincie Drenthe
- Digitaal geomorfologisch bestand

Daarnaast heeft de provincie Drenthe in samenwerking met het Ministerie van VROM en het IPO het symposium duurzaam bodembeheer georganiseerd. Ook is er subsidie verleend aan L. Bolk Instituut ten behoeve van de uitvoering van het project Pilotstudy Bodemkwaliteit Drenthe.

Tot slot is eind 2006 een contract afgesloten betreffende de uitvoering van het onderzoek organische stof in Drentse landbouwgronden. De hiermee gemoeide opdrachtsom (€ 129.000,--) zal worden gefinancierd uit de beschikbare middelen in 2007.

Apparaatskosten

In 2006 is aanzienlijk meer tijd besteed aan het Europees Bodemstrategie - dossier. Dit is ten koste gegaan van de personele inzet in het kader van het bodemkwaliteitsbeheer.

35207

Waterbodemsanering

Contactpersoon: de heer W. Oosterom (5334)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Saneren waterbodems.					
	1.1. Verwijderen van ongeveer 120.000 m ³ verontreinigde waterbodem, conform uitvoeringsprogramma van het landelijke Tienjarensenario (TJS).	m ³ verwijderde verontreinigde waterbodem.	4.500.000 m ³ .	120.000 m ³ .	70.000 m ³
2. Vergroten verwerken slibcapaciteit door aanleg baggerdepots.					
	2.1. Vanaf 2006 zorgdragen voor een beschikbare depotcapaciteit om ongeveer 50.000 m ³ baggerspecie in 2006 te kunnen verwerken.	m ³ verwerkingscapaciteit.	30.000 m ³ .	50.000 m ³ .	55.000 m ³

Ontwikkelingen verslagjaar*1 Saneren waterbodems*

In het verslagjaar is circa 60% van de geplande hoeveelheid waterbodem gebaggerd. Er zijn twee oorzaken voor deze lagere realisatie. Een deel van de direct op de kant verspreidbare baggerspecie die is gebaggerd is niet geregistreerd. De baggeropgave is een programma tot 2015 waarvan een aantal voor 2006 geprogrammeerde grote werken doorgeschoven naar 2007. Het betreft totaal meer dan 100.000 m³ waterbodem, waarvoor de Wbb-procedures inmiddels zijn gestart. Daarnaast is het met het rijk overeengekomen dat de provincie voor het storten van saneringsspecie mag gebruik maken van het depot IJsseloog.

2 Vergroten verwerken slibcapaciteit door aanleg baggerdepots

In 2006 is het tijdelijke doorgangsdepot in Nieuw Amsterdam (Tuinderslaan) in gebruik genomen. Samen met de reeds beschikbare depotcapaciteit is daarmee voor Drenthe als geheel voldoende depotcapaciteit beschikbaar voor de komende jaren. Enige kanttekening is dat het geografisch zwaartepunt van de capaciteit zich in het zuidelijk deel van de provincie bevindt.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet**Provinciale inzet****1 Saneren waterbodems**

Uitvoeringsregie (inzet rijkssubsidie, gezamenlijk uitvoeringsprogramma, gezamenlijke monitoring en realisatie benodigde vergoedingverlening).

2 Vergroten verwerken slibcapaciteit door aanleg baggerdepots

Faciliteren en stimuleren van realiseren van regionale baggerdepots.

Beoogde doorwerking van provinciale inzet**1 Saneren waterbodems**

In 2006 voeren gemeenten en waterschappen het gezamenlijk afgesproken uitvoeringsprogramma uit.

2 Vergroten verwerken slibcapaciteit door aanleg baggerdepots

In 2006 voeren gemeenten en waterschappen het gezamenlijk afgesproken uitvoeringsprogramma uit.

Realisatie beleidsvoornemens

De uitvoeringsregie vindt inmiddels plaats via twee regionale Kader Richtlijn Water (KRW)-werkgroepen (Water 2000+ en Rijn-Oost). Daarbij heeft het accent in het verslagjaar sterk gelegen op de voorbereiding van Regionale Bestuursakkoorden Waterbodems. Begin 2007 worden voor beide deelstroomgebieden intentieverklaringen ondertekend. Dat vormt de eerste stap in het proces dat naar verwachting eind 2007 leidt tot Regionale Bestuursakkoorden waarin een gezamenlijk uitvoeringsprogramma wordt vastgelegd. Middels bilaterale afstemming heeft de uitvoeringsregie in 2006 geleid tot voorlopige afspraken omtrent de inzet van rijkssubsidie voor de periode tot 2010. Definitieve vastlegging van de afspraken vindt in de eerste helft van 2007 plaats.

Tenslotte heeft de uitvoeringsregie geleid tot een duidelijke toename van meldingen van voorgenomen baggerwerken. Totaal zijn voor 5 (meest kleinschalige) baggerwerken Wbb-procedures doorlopen. Inmiddels zijn alweer 6 nieuwe aanvragen ingediend.

De inspanningen om de verwerkingscapaciteit voor baggerspecie te vergroten hebben er toe geleid dat er in 2006 door Waterschap Velt en Vecht een nieuw doorgangsdepot in gebruik is genomen. Daarmee is binnen Drenthe de komende jaren voldoende be- en verwerkingscapaciteit beschikbaar. Omdat het zwaartepunt van de beschikbare capaciteit in het zuiden van Drenthe ligt is met de waterschappen in het noorden van Drenthe binnen de KRW-werkgroep waterbodems Water 2000+ in 2006 overleg gestart over het realiseren van capaciteit in deze regio. Op dit moment biedt de beschikbare capaciteit in Groningen nog voldoende ruimte om ook baggerspecie uit het noorden van Drenthe te kunnen be- en verwerken.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	0	38.037	27.470	32.508	-5.038
Totaal lasten	0	38.037	27.470	32.508	-5.038
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	38.037	27.470	32.508	-5.038

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

35208

Bescherming grondwater voor drinkwatervoorziening

Contactpersoon: mevrouw M.W. Kelder (5589)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Voorkomen van de verontreiniging en aantasting van de waterwingebieden (puttenveld).	1.1. Veiligstellen van de bronnen voor de drinkwatervoorziening, mede ter voldoening aan de EG KRW.	Operationele beheerplannen van de waterleidingbedrijven voor alle 15 waterwingebieden.	0	Beheerplannen voor alle 15 waterwingebieden.	15 beheerplannen
2. Voorkomen van verontreiniging en aantasting van de grondwaterbeschermingsgebieden.	2.1. Veiligstellen van de bronnen voor de drinkwatervoorziening, mede ter voldoening aan de EG KRW.	Het aantal inventarisaties van ongewenste ontwikkelingen in de grondwaterbeschermingsgebieden.		0	1 met doorloop in 2007
3. Voorkomen van verontreiniging van het oppervlaktewater met het oog op het veiligstellen van de drinkwatervoorziening uit de Drentsche Aa.	3.1. Het water in de Drentsche Aa is blijvend geschikt als bron voor de drinkwatervoorziening.	Aantal stagnaties van waterinname als gevolg van onvoldoende kwaliteit.		0	0
4. Onderzoek.	4.1. Duurzaam veiligstellen van de bronnen van de drinkwatervoorziening.	Aantal van de in POP II aangebouwde onderzoeken.		Gefaseerd realiseren van de diverse onderzoeken in overleg met de waterleidingbedrijven. Implementatie van de Europese wetgeving.	In november 2006 gestart met onderzoek.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet**Provinciale inzet****1 Voorkomen van de verontreiniging en aantasting van de waterwingebieden**

Procesregie.

2 Voorkomen van de verontreiniging en aantasting van de grondwaterbeschermingsgebieden

Uitvoering en procesregie.

3 Voorkomen van verontreiniging van het oppervlaktewater met het oog op het veiligstellen van de drinkwatervoorziening uit de

Drentsche Aa

Uitvoering en procesregie.

4 Onderzoek

Onderzoek naar consequenties EG Kaderrichtlijn water en de in ontwikkeling zijnde EG-richtlijn grondwater.

Beoogde doorwerking van provinciale inzet**1 Voorkomen van de verontreiniging en aantasting van de waterwingebieden**

Waterleidingbedrijven hebben in 2006 de beheersplannen operationeel. Voor de niet waterleidingbedrijven is een vergelijkbaar niveau van bescherming operationeel.

2 Voorkomen van de verontreiniging en aantasting van de grondwaterbeschermingsgebieden

Het gebruik van de grondwaterbeschermingsgebieden is in harmonie met het belang van de drinkwatervoorziening.

De waterleidingbedrijven hebben onder meer convenanten afgesloten met het landbouwbedrijfsleven en bevorderen samen met de provincie een optimaliseren van het bodemgebruik door andere actoren.

3 Voorkomen van verontreiniging van het oppervlaktewater met het oog op het veiligstellen van de drinkwatervoorziening uit de

Drentsche Aa

Geen gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de in de Provinciale omgevingsverordening aangewezen zone. Geen rechtstreekse inname van water uit de Drentsche Aa voor het vullen van spuitmachines.

4 Onderzoek

De provincie voldoet ten minste aan de terzake gestelde wettelijke eisen.

Realisatie beleidsvoornemens**Ad. 1**

In 2006 zijn voor alle gebieden waar grondwater onttrokken is voor de drinkwatervoorziening en waar de terreinen in eigendom zijn van de waterbedrijven, beheersplannen opgesteld volgens een standaard. Deze plannen zijn door de provincie getoetst aan de afspraken en voor afwikkeling naar de waterbedrijven geretourneerd. Deze plannen vormen een van de bouwstenen binnen het in ontwikkeling zijnde risicogericht grondwaterbeschermingsbeleid.

Ad 2.

Controle van de gebieden heeft niet geleid tot constatering van overtredingen. Daarnaast heeft LTO (Land- en Tuinbouworganisatie) met waterbedrijven overeenkomsten gesloten waarin compensatie gegeven wordt ter stimulering van natuurlijk ondernemen (nemen van bovenwettige maatregelen) binnen deze gebieden. De provincie financiert 50% van de bijdrage van de waterbedrijven. Jaarlijks vindt op basis van geleverde prestaties de afrekening plaats.

Ad 3.

Met de Boermarken zijn afspraken gemaakt over het beheer van de vulplaatsen in het Drentse Aa-gebied. Boermarken betalen mee aan periodieke monitoring van de vulplaatsen. Vulplaatsen zijn ingesteld om te voorkomen dat boeren en loonbedrijven water innemen vanuit de Drentse Aa met risico van vervuiling van het oppervlaktewater. In 2006 zijn geen overtredingen m.b.t. waterinname geconstateerd.

In 2006 zijn ook de vulplaatsen fysiek beoordeeld en bemonsterd. Bij een aantal vulplaatsen is een vervuiling geconstateerd. Betreffende Boermarken worden bezocht en verzocht het dagelijks toezicht te verbeteren. Bij een vulplaats is een vervuiling geconstateerd die nader onderzoek behoeft. Dit wordt door de provincie opgestart.

Ad 4.

Met het vaststellen van de POV (Provinciale omgevingsverordening) hebben de Staten besloten tot een deregulering van beleidsregels. Onderzoek van de VROM-I heeft aangetoond dat de deregulering te ver doorgeschoten is en dat bestuurlijke verantwoordelijkheid niet vervangen kan worden door privaatrechtelijke afspraken. Op basis van het IPO-model vindt momenteel een onderzoek plaats naar een meer risicogericht grondwaterbeschermingsbeleid. Maatregelen worden genomen op basis van kansen van voorkomen, risico's en effecten.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	0	84.360	84.360	29.550	54.810
Apparaatskosten	0	234.397	94.732	36.188	58.544
Totaal lasten	0	318.757	179.092	65.738	113.354
Totaal baten	0	250.000	185.500	187.675	-2.175
Saldo	0	68.757	-6.408	-121.937	115.529

Financiële analyse

Programmakosten

Het verantwoord bedrag ad. € 30.000,-- heeft betrekking op de toegezegde bijdrage aan de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) in de kosten van de uitvoering van het stimuleringsbeleid grondwaterbescherming. Voorgenomen was om het grootste gedeelte van het restantbudget (€ 45.000,--) in te zetten voor de uitvoering van de Praktijkproef 'Tagetes'. Echter, de vorig jaar verstrekte opdracht kon niet meer in 2006 worden uitgevoerd..

Apparaatskosten

De onderschrijding van de begroting werd veroorzaakt doordat pas in de 2^e helft van 2006 prioriteit gegeven werd aan het beleidsveld, namelijk na de afronding van het IPO-project "risicogericht grondwaterbeschermingsbeleid".

Inmiddels is door inzet van extra menskracht een inhaalslag in gang gezet.

Baten

De gerealiseerde inkomsten hebben betrekking op het aandeel van de WMD in bijdragen kosten grondwaterbescherming over 2005. Daarnaast is eind december de waterleidingmaatschappij verzocht haar aandeel over 2006 (groot € 135.000,--) aan de provincie over te maken. Het resterende tekort is conform het besluit van gedeputeerde staten d.d. 12 december 2006 (19^e begrotingswijziging) gedekt uit de frictiekosten.

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. (bijdrage aan) behoud en bescherming via RO.		- beschrijving aardkundig waardevolle gebieden.	- Evaluatie 2004. - 100 gebieden beschreven.	Alle 300 gebieden beschreven. 1 bodemtoets.	300 0
	1.1. Provincie en gemeenten bewaken de te beschermen gebieden met aardkundige waarden en Archeologische Monumentenkaart (AMK-) gebieden opdat nieuwe maatschappelijke activiteiten met een hoog risicoprofiel vermeden worden.		- 1 overzicht van grondwaterafhankelijke aardkundige waarden - gebieden/bodems.	1 pilot (Prisma-project).	In plaats van pilot 4 werkateliers (80 personen). Stuurgroep opgericht.
2. (bijdrage aan) Behoud en bescherming via Waterspoor.	2.1. Beheer van hydrologische omstandigheden in AMK-gebieden en gebieden met aardkundige waarden.	Gewenste grondwaterstand passend bij functies en specifieke waarden.	Zie 1.1.		

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet
Provinciale inzet

Ad 1. Voeren van actief RO-beleid, handhavingsbeleid en ontgrondingenbeleid op bescherming waardevolle gebieden.

Ad 2. Voeren van waterbeleid gericht op hydrologisch beheer van waardevolle gebieden.

Beoogde doorwerking van provinciale inzet

Ad 1. Bij wijziging van relevante bestemmingsplannen worden bescherming AMK en kaart 6 hierin verankerd en gemeentelijk beleid (in landschapsonwikkelingsplannen) is afgestemd op provinciaal beleid zowel qua bescherming, bewaking als inrichting.

Ad 2. Alle terreinbeherende instanties en waterschappen hebben in hun (water)beheersplannen een peilbeheer en bewakingsregime voor de hydrologische omstandigheden opgenomen.

Realisatie beleidsvoornemens

In het POPII wordt aangegeven meer bekendheid te geven aan Aardkundige Waarden en de bescherming van het bodemarchief. Als basis daarvoor is in 2006 een enquête uitgevoerd onder gemeenten en terrein beherende instanties. Uitkomst daarvan heeft duidelijk gemaakt dat kennis met betrekking tot aardkundige waarden gering is, maar de kennisbehoefte groot. Ook de communicatie over de (doorwerking van) het provinciale beleid is als belangrijk genoemd. Een groot aantal acties heeft in 2006 geresulteerd in het gereed komen van gedetailleerde beschrijvingen van alle aardkundig waardevolle gebieden en de ontsluiting van die kennis op een website (www.drenthe.nl/bodem).

Begin oktober is gestart met een ontwikkelingstraject, waar in de vorm van werkateliers, samen een groot aantal vertegenwoordigers van belangenorganisaties, gewerkt is aan voorstellen voor verbetering van het beleid m.b.t. aardkundige waarden. Tegelijkertijd is meer bekendheid gegeven aan beschikbare informatie (o.a. een nieuwe geomorfologische kaart van Drenthe) en de wijze waarop de provincie vorm wil geven aan het aardkundig waarden beleid en bescherming van het bodemarchief, de relatie met het Europese en landelijke bodembe-

leid en onder meer het ruimtelijke orderingsbeleid. Een door gedeputeerde staten ingestelde stuurgroep aardkundige waarden heeft de opdracht gekregen GS te adviseren over toekomstig beleid en de wijze waarop dat gerealiseerd kan worden. Deze stuurgroep is de eerste in zijn soort in Nederland.

Bijgedragen is in 2006 aan diverse publicaties met betrekking tot aardkundige waarden. In IPO verband heeft Drenthe zowel ambtelijk als bestuurlijk een voortrekkersrol. In die hoedanigheid is gewerkt aan een betere afstemming met het rijksbeleid en de ontwikkeling van een landelijk uitvoeringsprogramma. Dat programma moet leiden tot een meer uniforme landelijke aanpak en provinciale programma's voor de toekomst. Daarbij wordt samengewerkt met landelijke koepelorganisaties, kennisinstituten en universiteiten aan onder andere de voorbereiding van een reclamecampagne voor aardkundige waarden in 2008, het door de UN uitgeroepen Jaar van de Aarde. Internationale contacten zijn gelegd op een congres in Litouwen. Onder meer met Baltische Staten wordt gewerkt aan een interreg-project gericht op kennisuitwisseling en samenwerking op het gebied van versterking van de recreatieve betekenis van unieke en internationaal bijzondere aardkundige waardevolle gebieden die ontstaan zijn in de verschillende ijstijden. In internationaal verband neemt het Drentse esdorpenlandschap een unieke plaats in: nergens ter wereld komen zoveel essen voor en in zo'n nog oorspronkelijk en gaaf landschap.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	0	21.395	21.374	69.657	-48.283
Totaal lasten	0	21.395	21.374	69.657	-48.283
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	21.395	21.374	69.657	-48.283

Financiële analyse

Apparaatskosten

Het project aardkundige waarden is in 2006 versneld uitgevoerd.

35210

Duurzaam bodembeheer in natuurgebieden

Contactpersoon: de heer K. Folkertsma (5864)

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	0	9.752	0	0	0
Totaal lasten	0	9.752	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	9.752	0	0	0

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Stikstof- en ammoniakemissies.	1.1. Het verlagen van emissies om ten laatste in 2010 een emissieplafond voor ammoniak te bereiken van 6 kton/jaar en daarmee een emissiereductie met 70% ten opzichte van 1980 te realiseren.	Emissie kton per jaar voor Drenthe. % reductie.		ca. 35% reductie ten opzichte van 1980.	Conform landelijke doelstelling, aanvullende reductie door project Bedreven Bedrijven.
	1.2. Ten laatste in 2010 het bereiken van een nitraatconcentratie in het bovenste grondwater van maximaal 50 mg per liter (AOK).	Percentage normoverschrijdingen van de meetlocaties.	30-60% (afhankelijk van gebiedstype).	20-40%.	Zie ontwikkelingen verslagjaar
2. Gebruik en emissies bestrijdingsmiddelen.	2.1. Ten laatste in 2010 voldoet het grondwater in Drenthe aan de eisen voor de bereiding van drinkwater (EU-drinkwaterrichtlijn) ten aanzien van bestrijdingsmiddelen.	PvA vastgesteld; monitoring gegevens provincie/waterschappen beschikbaar; gebruikscijfers vertaald naar Drenthe.			Idem
3. Leliebollenteelt	3.1. Inzicht verkrijgen in aard en mate van effecten bollenteelt op milieu/landschap.	Uitwerking van de thema's: - bestrijdingsmiddelen; - spoelgrond; - spoelplaatsen; - grondwaterontmetting.			Genoemde thema's zijn voldoende uitgewerkt
	3.2. Consensus verkrijgen voor beleid ten aanzien van verminderen ongewenste effecten.	Samenwerkingsverband tussen partijen gerealiseerd (Koninklijke Algemeene Vereniging voor Bloembollencultuur (KAVB), MFD, waterschappen, waterleidingmaatschappijen, provincie).			Platform met de partijen is opgericht en er is 2 x vergaderd.
	3.3. Het bevorderen van "duurzame" bollenteelt.	Aantal stimuleringsprojecten Duurzame bollenteelt.	1 pilotproject opgestart.		Doorloop pilot
4. Toepassing biomassa in de landbouw.	4.1. Geen verontreiniging van de bodem als gevolg van toepassing biomassa.		1 pilotproject opgestart en uitgevoerd		Er is 1 onthefing zelfstandig verleend door Productgroep Bodem
5. Gebruik reststof als meststof.	5.1. Geen verontreiniging van de bodem als gevolg van toepassing reststof als meststof.	Aantal GS-besluiten.		1	Er zijn geen overtredingen geconstateerd.
6. Organische stof en erosie.	6.1. Behouden en verbeteren van gehalte organische stof in Drentse landbouwbodems. Realisatie van duurzaam bodemgebruik.	Aantal uitgewerkte inventarisaties.	Wordt momenteel onderzocht. Onderzoek in 2006 gestart	1	Onderzoek is gestart, uitslag eind 2007 bekend.

7. Landbouwkundige verbeteringsmogelijkheden van de bodem.	7.1. Realisatie van een duurzamer bodemgebruik met een gezonder bodemleven en verbeterde biodiversiteit, minder uitspoeling van nutriënten en bestrijdingsmiddelen.	Aantal ontwikkelde visies.		1	Eindconcept Bodemnota gereed. Eerste fase actualisatie bodemkaarten gereed
--	---	----------------------------	--	---	---

Ontwikkelingen verslagjaar

Ten aanzien van het gebruik van biomassa in de landbouw is de nationale regelgeving eind 2005 versoepeld.

Binnen het Drentsche Aa-gebied is een pilotproject opgestart waarin natuurgras door boeren wordt gecomposteerd. Dit project is uitgevoerd, maar wordt in 2007 geëvalueerd.

Er is een start gemaakt met het project onderzoek naar gehalte en kwaliteit van organische stof in de Drentse landbouwbodems. Resultaten komen eind 2007 beschikbaar.

De Bodemnota van de productgroep, inclusief uitvoeringsprogramma, bevindt zich in het eindstadium; deze moet in 2007 beslisrijp worden gemaakt.

De eerste fase van het onderzoek voor het actualiseren van de bodembasiskaarten is afgerond en heeft goede resultaten opgeleverd. Inmiddels wordt verder gewerkt aan de vervolgfases.

Nitraat bovenste grondwater

De gemeten nitraatconcentratie in het bovenste grondwater (bovenste meter van het freatische water) varieert sterk. Naast het mestgebruik is dit mede afhankelijk van het uitspoelingsgedrag van de bodem (bodemtype) en ook de hoeveelheid neerslag (neerslagoverschot). Aangezien de winterperiode 2005/2006 zeer droog was, is er geen "verduunningseffect" opgetreden en zijn de gemeten concentraties relatief hoog. In zijn algemeenheid kan gezegd worden dat de nitraatconcentraties op de droge zandgronden het hoogst zijn en er veelvuldig normoverschrijdingen voorkomen. De situatie is de afgelopen 10 jaren wel aan het verbeteren. In het diepere grondwater (10m-mv) is de situatie daarentegen enigszins aan het verslechteren; ook daar komen nu normoverschrijdingen voor; als erfenis uit het verleden.

Door een aangepaste bedrijfsvoering, zoals die in het project 'Bedreven Bedrijven Drenthe' is toegepast, is een lagere nitraatconcentratie wel te realiseren. In 2006 is een gemiddelde nitraatconcentratie gemeten (onder grasland op zand) van 36 mg/l.

Maar liefst 2/3 van deze 'Bedreven Bedrijven'-meetpunten bleef onder de norm.

Bestrijdingsmiddelen

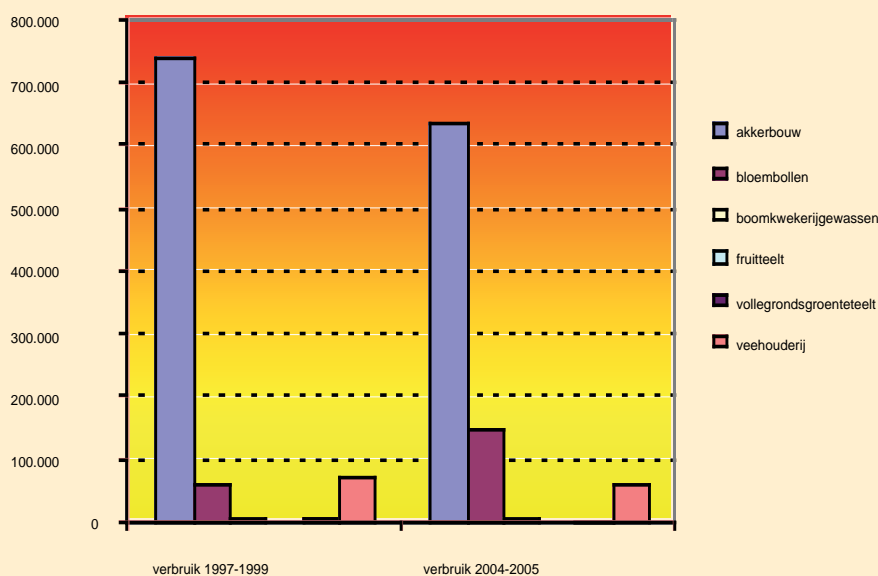
Voor bestrijdingsmiddelen is in beeld gebracht welke beleidskaders er zijn (beleid en wetgeving). Daarnaast is in beeld gebracht welke acties inmiddels lopen: Kaderrichtlijn water (KRW)-spoor, vernieuwing grondwaterbeschermingsbeleid (VROM), IPO-prisma project bestrijdingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden, Onderzoek Validatie beslisboom uitspoeling (Alterra) enz.

Daarnaast loopt een groot aantal projecten.

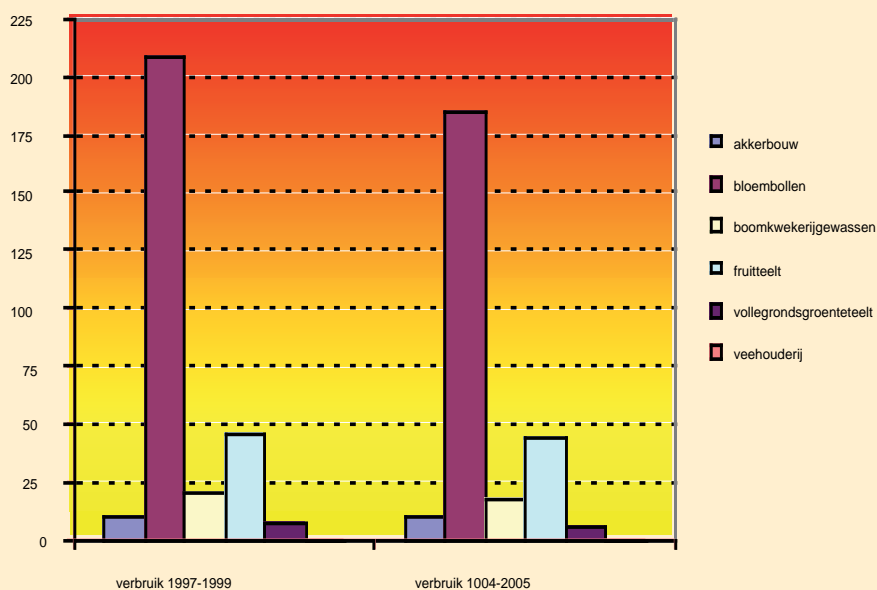
Op dit moment wordt, in opdracht van de provincie, door Alterra gewerkt aan het in beeld brengen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen in Drenthe en de daarmee gepaard gaande milieurisico's. Dit wordt uitgewerkt voor zowel de landbouw als de niet-landbouw (waterschappen en gemeenten).

In onderstaand overzicht is een en ander uitgewerkt voor de landbouwsector. De niet-landbouw is via enquêtes benaderd voor informatie.

Bestrijdingsmiddelengebruik Drenthe (kg/jaar)

Bestrijdingsmiddelengebruik Drenthe (kg/ha/jaar)

Toelichting op grafieken

De grafieken zijn samengesteld met landelijke gebruikscijfers van CBS die zijn ‘vertaald’ naar de Drentse landbouwarealen. Regionale gebruikscijfers zijn niet bekend. Het werkelijke verbruik in Drenthe kan daardoor enigszins afwijken.

Het bestrijdingsmiddelengebruik in Drenthe is in de afgelopen periode enigszins gedaald. Daarentegen is het gebruik in de bollenteelt gestegen. Dit heeft te maken met het areaal dat met 500 ha is toegenomen. In de bollenteelt is het gebruik per hectare echter met ruim 10% gedaald. Ook is in de overige teelten het gemiddeld gebruik per jaar in de periode licht gedaald.

Leliebollenteelt

In 2005 is tezamen met de sector een Plan van aanpak vastgesteld om te komen tot een duurzame bollenteelt in Drenthe. Hiertoe is ondermeer een stimuleringsproject (Resultaatbeloning) opgezet gericht op het terugdringen van de milieubelasting van bestrijdingsmiddelen. Hoe lager de milieubelasting, hoe hoger de beloning. Daarnaast is een project opgezet om het gebruik van natte grondontsmetting (tegen aaltjes) te vervangen door als voorvrucht afrikaantjes (tagetes) te telen.

Monitoring

De (algemene) milieukwaliteit van het grondwater wordt gemonitord met het provinciale Grondwaterkwaliteitmeetnet Drenthe. Mede voortvloeiende uit de monitoringsverplichting van de Kaderrichtlijn Water, zijn inmiddels bestrijdingsmiddelen structureel aan het analysepakket toegevoegd. Uit onderzoeken van de provincie, de in Drenthe werkzame waterbedrijven en waterschappen blijkt dat (residuen van) bestrijdingsmiddelen in het grond- en oppervlaktewater worden aangetroffen boven de geldende normen. Op dit moment bestaat echter nog geen volledig beeld van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de effecten ervan op het milieu.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet**Provinciale inzet**

1. Projectmanagement project Bedreven bedrijven en coördinatie handhaving (SepH).
2. Stimuleren van vermindering gebruik en milieubelasting bestrijdingsmiddelen door de landbouw en in het groenbeheer.
3. Uitwerking van de in plan van aanpak benoemde thema's.
4. Verlenen van ontheffingen.
5. Handhaving beleidsdoel uitvoeren.
6. Onderzoek/beleidsontwikkeling.
7. Onderzoek/beleidsontwikkeling.

Beoogde doorwerking van provinciale inzet

1. Realisatie van het project Bedreven bedrijven en handhaving regelgeving dierlijke meststoffen.
2. Afspraken met sector(en).
3. Afspraken met sector(en).
4. Toepassing van biomassa conform ontheffingen.
5. Toepassing van reststof als meststof.
6. Inzicht krijgen in de kwaliteit van de Drentse landbouwbodem op het gebied van organische stof.
7. Inzicht krijgen in de landbouwkundige verbeteringsmogelijkheden van de bodem voor verschillende bedrijfstypen/-stijlen en de vertaling daarvan in een plan van aanpak en (stimulerings-)maatregelen.

Realisatie beleidsvoornemens

Het kader omtrent het gebruik van reststoffen als meststoffen is in het verleden binnen de provincie opgesteld omdat landelijke regelgeving tekort schoot. Inmiddels is de landelijke regelgeving op dit punt aangepast en verbeterd. De handhaving van de regelgeving is dan ook een aangelegenheid van het Rijk.

Wat betreft het onderdeel biomassa is het doel bereikt. Daarnaast is een pilotproject gestart om te bezien of de regels van de provincie nog bij de tijd zijn, dan wel aangepast kunnen worden aan de tijd.

De verschillende onderzoeken die we zijn gestart, zijn ook conform planning. De uitkomsten zijn deels in 2006 beschikbaar gekomen, deels komen ze in 2007 beschikbaar.

De bodemnota van de productgroep Bodem is in eindconcept gereed, maar er is nog niet door GS over besloten.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Vershil
Programmakosten	0	0	207.000	158.014	48.986
Apparaatskosten	0	193.696	123.930	116.411	7.519
Totaal lasten	0	193.696	330.930	274.425	56.505
Totaal baten	0	0	84.000	42.500	41.500
Saldo	0	193.696	246.930	231.925	15.005

Financiële analyse

Programmakosten

In 2006 is € 158.000,-- besteed aan diverse onderdelen van het stimuleringsproject duurzame bollenteelt. Daarnaast is dit jaar een aantal opdrachten verstrekt waarvan de uitvoering in 2007 plaatsvindt.

Apparaatskosten

Er is minder overleg gevoerd dan gepland. De gevoerde overleggen zijn efficiënter verlopen.

Baten

Aan de batenkant is in totaal € 43.000,-- verantwoord. Het gaat hierbij om bijdragen duurzame bollenteelt van gemeenten Westerveld en Noordenveld, waterschap Velt en Vecht en de Waterleidingmaatschappij Drenthe.

Oorspronkelijk ging men uit van een totale bijdrage van derden van € 84.000,-- in 2006. De onderschrijding van de begroting wordt veroorzaakt doordat Waterschap Reest en Wieden en gemeente Midden-Drenthe afwijzend hebben gereageerd op ons verzoek om een bijdrage aan het project (totaal € 22.000,--). Gemeenten de Wolden en Emmen hebben nog geen besluit genomen omtrent hun bijdrage.

35212

Duurzaam gebruik (diepe) ondergrond

Contactpersoon: de heer E.P.H. Bregman (5863)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Winning en opslag van olie en gas.	1.1. Voorkomen dat olie- en gaswinning niet leiden tot onbedoelde aantastingen en nadelige gevolgen.	Aantal malen advisering.		4	0
2. Opslag van CO2.	2.1. Vermijden dat maatschappelijke toepassingen van de (diepe) ondergrond leiden tot aantastingen; benutten kansen.	Aantal uitgevoerde onderzoeken.		1 onderzoek uitgevoerd naar mogelijkheden.	1
3. Het gebruik van bodemenergie.	3.1. De winning van bodemenergie geschiedt binnen de kaders van een duurzame ontwikkeling van de Drentse samenleving.	Aantal beleidsplannen en beleidsregels.		1	2

Ontwikkelingen verslagjaar

Na een ambtelijke verkenning in 2005 van het gebruik van de ondergrond is in 2006 gewerkt aan twee speerpunten van nieuwe beleidsontwikkeling. Het betreft de ontwikkeling van de opslag van CO₂ en de ontwikkeling van de winning van aardwarmte, beide op enkele kilometers diepte. De gedachte hierbij is dat we een toekomstige integrale visie op de gewenste ontwikkeling kunnen opstellen, als dergelijke nieuwe gebruiksvormen van de ondergrond verder uitgewerkt zijn. De werkwijze daarbij is interactief, waarbij wij met belanghebbenden de mogelijkheden nader onderzoeken.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet**Provinciale inzet****1. Taakgerichte uitvoering.**

a. Adviseren van het Ministerie van Economische Zaken (EZ) bij nieuwe concessieverlening.

b. Loketfunctie van en naar burgers. In het bijzonder met betrekking tot mogelijke gevolgen van bodembeweging door gas- en oliewinning.

2. Faciliteren en beheersen van de toepassing van de ondergrond conform het in 2005 ontwikkelde beleidsplan via vergunningverlening en handhaving.

3. Bevorderen van een ruim gebruik van bodemenergie op een zodanige wijze dat de aanwezige bodemkwaliteiten niet worden aangetaast, dan wel afdoende worden beschermd.

Beoogde doorwerking van provinciale inzet

1. Overeenstemming met het Ministerie van EZ over nieuwe concessieverleningen, vraagbeantwoording van burgers, zorgdragen en bewaken van goede schadeafwikkeling.

2. Faciliteren van maatschappelijk nuttige toepassingen van de bodem, voorkomen van bodemaantastingen als gevolg van maatschappelijk gebruik en toezien op herstel door veroorzaker.

3. Drenthe levert een reële bijdrage aan de reductie van CO₂-emissies door gebruik te maken van bodemenergie. Drenthe is een voorbeeld voor de wijze waarop verantwoord bodemenergie wordt gewonnen.

Realisatie beleidsvoornemens

- In het kader van de Mijnbouwwet adviseren wij over te verlenen vergunningen voor de winning of opslag van olie en gas. In het verslagjaar was deze advisering niet aan de orde. Er waren geen meldingen van schade als gevolg van aardbevingen.
- Er waren veel ontwikkelingen op het gebied van de opslag van CO₂. In 2006 is het resultaat opgeleverd van de opdracht tot het uitvoeren van een onderzoek naar de mogelijkheden van de opslag van CO₂ in gasvelden die, nu of op termijn, uit productie zijn. Die mogelijkheden blijken geologisch en technisch zeer groot te zijn. Afvang, transport en opslag van CO₂ is op dit moment nog niet economisch rendabel, maar wij willen voorbereid zijn op de toekomst. De onderzoeksresultaten bespraken we met de NAM en dat gaf de aanzet tot de start van de landelijke Algemene Milieu Effect Studie CO₂ Opslag (AMESCO). Wij zijn hiervoor samen met tien andere partijen opdrachtgever en lid van de stuurgroep. Het project wordt halverwege 2007 afgerond. In noordelijk verband is hierover afstemming met de andere provincies en overleg over het mogelijk in de toekomst uitvoeren van projecten in het kader van Energy Valley.
- Na de positieve resultaten van de globale verkenning van de mogelijkheden van aardwarmtewinning in Drenthe, presenteerden we deze aan de gemeenten Noordenveld, Assen en Emmen. De reacties waren positief. Dat was voldoende basis voor een concreter vervolgonderzoek naar de haalbaarheid. Hiertoe gaven wij opdracht aan TNO en het conceptrapport is gereed. Aardwarmtewinning blijkt

economisch haalbaar bij warmtevraag van grote omvang, waarbij we moeten denken aan de warmtebehoefte van meer dan 2000 woningen met een energieprestatiecoëfficiënt van 0,8.

We stimuleerden ook een grootschaliger toepassing van warmte- en koude opslag (WKO) met een subsidieregeling voor het uitvoeren van energiescans voor gemeenten. Verdere actiepunten die in uitvoering zijn op dit terrein zijn:

1. het voor potentiële aanvragers via internet bepalen van de mogelijkheden van de aanleg van een installatie voor WKO;
2. het detailleren van de beleidskaarten waar vanuit het oogpunt van bodembescherming de aanleg van WKO wenselijk is en waar niet

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	0	132.031	116.382	123.825	-7.443
Totaal lasten	0	132.031	116.382	123.825	-7.443
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	132.031	116.382	123.825	-7.443

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

35213

Duurzaam bodemgebruik door bedrijven en bouw

Contactpersoon: de heer A. Scheper (5529)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten.	1.1. Bedrijven nemen bodembeschermende voorzieningen ter voorkoming van bodemverontreiniging als gevolg van bedrijfsmatige activiteiten.	Aantal milieuvergunningen mede beoordeeld op bodemaspecten.		10	0
2. Bodembescherming bij bouwactiviteiten.	2.1. Bodemverontreiniging en -verstoring worden tot een minimum beperkt zonder nadelige gevolgen voor de omgeving.	Aantal voorlichtingsbijeenkomsten.		4	0
3. (Bijdrage aan) handhaven illegale saneringen.	3.1. Voorkomen van illegale saneringen.	Aantal adviezen aan Productgroep Handhaving.		10	0

Ontwikkelingen verslagjaar

Er is een inventarisatie gemaakt van bedrijven met een provinciale milieuvergunning die mogelijk een bodemrisico vormen.

In 2006 zijn geen verzoeken om advies van Handhaving aan Bodem inzake illegale saneringen binnengekomen.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet**Provinciale inzet**

1. Stimuleren en reguleren via vergunningverlening van bedrijven.
2. Ontwikkelen van een beleidsplan.
3. (participatie bij) voorlichting en (advisering bij) handhaving.

Beoogde doorwerking van provinciale inzet

1. Inventarisatie bodembeschermende maatregelen (bij een selectie van) bedrijven en afspraken maken met het bedrijfsleven om bij bedrijfsmatige activiteiten noodzakelijk geachte bodembeschermende voorzieningen te treffen.
2. Afspraken maken met gemeenten en bedrijfsleven om bij (ondergrondse) bouwactiviteiten bodembeschermende voorzieningen te treffen.
3. Kennis verstrekken over de Wet bodembescherming aan grondeigenaren, handhavers, gemeenten. Mede zorgdragen voor goede handhaving.

Realisatie beleidsvoornemens

Op basis van de voorlopige resultaten van de risicoanalyse/bedrijfsinventarisatie wordt geconcludeerd dat het aantal bedrijven met een provinciale milieuvergunning dat een bodemrisico vormt zeer gering is. Overwogen wordt of dit programmaonderdeel moet worden beëindigd omdat het te weinig effect zal opleveren.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	0	13.308	15.118	4.643	10.475
Totaal lasten	0	13.308	15.118	4.643	10.475
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	13.308	15.118	4.643	10.475

Financiële analyse*Apparaatskosten*

Vanwege het geringe aantal relevante bedrijven gevestigd op kwetsbare locaties, is het project in de loop van het jaar gestopt.

35215

Procesbewaking bodembeleid

Contactpersoon: de heer S.J. Geerlings (5487)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Beleidsbeheer.	1.1. Aangepast en vastgesteld beleid vastgelegd in uKnow.	Aantal malen per jaar actualisering door thematrekkers	0	4	2
2. Algemene beleidsvorming.	2.1. Duurzaam bodemgebruik.	Aantal malen per jaar afstemming op landelijke ontwikkelingen.		4	2
3. Algemene beleidsafstemming.	3.1. Doorwerking duurzaam bodembeleid in andere beleidsvelden.	Bodembeleidsplan in 2009 voor alle gemeenten binnen Drenthe, incl. Bodemkwaliteitskaart			1; blauwdruk ontwikkeld ism gemeenten
4. Monitoring en evaluatie.	4.1. Monitoren van effecten en prestaties voor duurzaam bodemgebruik door de meest effectieve maatregelen. 0-meting in 2005 en 2006 voor milieubeschermingsgebieden.	Metten van prestaties en effecten.		1	1
5. Externe communicatie.	5.1. Maatschappelijke acceptatie van bodembeleid. 4 x per jaar bodemdag voor gemeenten. 1x per jaar voorlichting voor adviesbureau's. Actualiseren gegevens website.	Aantal externe oriëntaties.		6	6
6. Kwaliteitszorg.	6.1. ISO-certificering. Certificaat 2006 voor bodemsanering en bodembescherming.	Aantal groepsonderdelen dat is gecertificeerd.	0	2	1
7. Interne beleidsafstemming.	7.1. Maximaal rendement duurzaam bodembeheer.	2 x per jaar bijeenkomst thematrekkers om beleidsontwikkelingen af te stemmen en toe te lichten naar andere beleidsvelden.		2	2

Ontwikkelingen verslagjaar

In 2006 is middels een pilot gestart met de IPO-systematiek "Evaluatie beleidsrendement". Hierin worden lange termijndoelen middels tussendoelen gekoppeld aan prestaties in een begrotingsjaar. Aan de hand van gemeten effecten van prestaties wordt gekeken of het lange termijndoel gerealiseerd wordt of dat bijstelling nodig is.

Ad 1. In eerste opzet zou 4 maal per jaar de actualiteit vastgelegd worden in een beleidsinformatiesysteem. De dynamiek bleef achter bij de verwachtingen. De periodieke actualisatie is vervolgens gekoppeld aan bedrijfsrapportages.

Ad 2. Nationale en internationale ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Het koppelen van informatiesystemen levert derhalve informatie op die van invloed is op andere beleidsterreinen. Periodiek informeert de provincie adviesbureau's, bedrijfsleven en gemeenten omtrent deze ontwikkelingen.

Ad 3. Voor de chemische bodemcomponenten heeft de provincie i.s.m. de gemeenten een blauwdruk ontwikkeld hoe om te gaan met vrijkomende (schone en vervuilde) grond bij projecten. Deze bodemkwaliteitskaart is in eerste instantie gericht op de stedelijke gebieden. In 2007 wordt middels een pilot met twee gemeenten gestart met een bodembeleidsplan. Oorzaak van deze vertraging is capaciteitsgebrek bij gemeenten.

Ad 4. In het kader van het ILG (Investeringsbudget Landelijk Gebied) is een landelijke o-meting ontwikkeld voor milieutekorten in de EHS (Ecologische hoofdstructuur). Deze is opgenomen binnen het pMJP (provinciaal meerjarenprogramma).

Ad 5. De afgesproken dagen zijn gehouden, waarbij beleidsontwikkelingen en uitvoeringsproblemen aan de orde kwamen. Op de provinciale website is onderdeel Bodem aangepast aan de laatste ontwikkeling (bodemsanering, aardkundige waarden, energiewebsite tav bodemenergie). Daarnaast wordt de laatste hand gelegd aan de omgevingsbalans. Deze informatie komt in april 2007 beschikbaar op de website.

Ad 6. In 2006 is Bodem ge-audit en heeft met succes de audit doorstaan. Daarnaast zijn de procedures bij bodembescherming beschreven en gestandaardiseerd.

Ad 7. Om de leercurve binnen Bodem verder te ontwikkelen zijn bijeenkomsten georganiseerd om de ervaringen met betrekking tot de maatschappelijke doorwerking van het beleid te verkennen. Op basis van deze ervaringen is onder andere het traject van de Aardkundige waarden geïnitieerd.

Internationale en nationale ontwikkelingen vormen de basis van een beleidsevaluatie. De bodemnota geeft aan welke ontwikkelingen er zijn en wat er van de provincie verwacht wordt en welke gevolgen dat heeft. De nota is in 2006 afgerond en wordt in februari 2007 aan het college voorgelegd. Hierna zullen de Staten worden geïnformeerd.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Provinciale inzet

- 1.Zorgdragen van een actueel gehouden beschrijving van het bodembeleid.
- 2.Zorgdragen van een eenduidige en consistente opzet van het bodembeleid.
- 3.Zorgdragen dat het Drentse bodembeleid is afgestemd met het Drentse omgevingsbeleid en de beleidsontwikkelingen vanuit het Rijk, het Interprovinciaal Overleg en de Europese Unie.
- 4.Zorgdragen dat inzicht bestaat in de voortgang van de provinciale beleidsuitvoering, de doorwerking van dit beleid bij ketenpartners en de effecten hierop op de bodemkwaliteit (inclusief grondwater).
- 5.Zorgdragen dat inzicht bestaat in de wensen, mogelijkheden en ontwikkelingen voor een duurzaam bodemgebruik bij de maatschappelijke doelgroepen.
- 6.Zorgdragen van een professionalisering in de beleidsuitvoering van bodembeheer, bodemsanering en grondwaterbescherming.
- 7.Zorgdragen voor informatieoverdracht en afstemming van werkzaamheden (intern gericht).

Beoogde doorwerking van provinciale inzet

- 1.Actueel provinciaal bodembeleid provinciebreed beschikbaar.
- 2.Bodemgebruik afgestemd op de functie(s).
- 3.Afgestemd beleid met dat van beleidspartners.
- 4.Volgen van beleidsinspanningen.
- 5.Gemeenschappelijk inzicht in de beleidsbehoeften vanuit maatschappelijk bodemgebruik.
- 6.Uniforme, transparante en kwalitatieve beleidsuitvoering.
- 7.Integrale doorwerking.

Realisatie beleidsvoornemens

Zie "Ontwikkelingen verslagjaar".

Uitvoering collegeprogramma:

Hoofddlijn stedelijke ontwikkeling

Gasfabriekterreinen

Binnen oud stedelijk gebied bevindt zich nog een aantal oude gasfabriekterreinen, die gesaneerd moeten worden. Ze staan nu verdere ontwikkeling in de weg.

In Coevorden is in het kader van de stadsontwikkeling gestart met de sanering. Meppel is momenteel in de fase van de afronding van de plannen en zal aansluitend overgaan tot besluitvorming. Start zal eind 2005 plaatsvinden. Assen bevindt zich momenteel in de afronding van de planfase. Hier zal in 2006 gestart worden met de werkzaamheden. Via de Voorjaarsnota 2004 zijn hier extra middelen voor beschikbaar gesteld. Volgens de planning worden de middelen de komende jaren besteed.

Invulling bezuinigingen

Bijdragen waterleidingbedrijven in kosten bodembescherming/ Te realiseren inkomsten waterleidingssector. Momenteel wordt overleg voorbereid met de waterleidingssector dat moet leiden tot concrete invulling van de extra inkomsten.

De extra inkomsten zijn begrotingstechnisch ingevuld op programma 5.1, Bodem.

Ten behoeve van het overleg met de waterleidingsector wordt een plan van aanpak opgesteld, op basis waarvan wordt afgesproken op welke onderdelen de waterleidingbedrijven zullen bijdragen aan dekking van provinciale doelstellingen.

onderwerp	Bedrag in 2005	Bedrag in 2006	Bedrag in 2007	Bedrag in 2008	Stand van zaken
Te realiseren inkomsten grondwaterbescherming	100.000	100.00	100.000	100.000	Was al begrotingstechnisch ingevuld
Te realiseren inkomsten grondwaterbescherming		150.000	400.000	400.000	Voorstel bij de Begroting 2006
	100.000	250.000	500.000	500.000	

Realisatie collegeprogramma:

Hoofddlijn stedelijke ontwikkeling

Gasfabriekterreinen

In 2006 is de grondsanering van de gasfabriek Coevorden afgerond. Hiermee is het terrein fysiek geschikt gemaakt voor de nieuwe functie, namelijk woningbouw. De grondwatersanering moet nog worden opgestart. In Meppel is na de sloop van de gebouwen, gestart met de grondsanering. Deze wordt in 2007 afgerond.

De gemeente Assen heeft saneringsvarianten laten opstellen voor haar gasfabrieklocatie.

In 2007 wordt met de gemeente en particuliere partijen een convenant getekend voor de sanering. Verwachting is dat de start eind 2007 plaatsvindt

Invulling bezuinigingen (bijdragen waterleidingbedrijven in kosten grondwaterbescherming)

GS heeft een besluit genomen over het aandeel van de WMD voor 2006 en 2007.

Definitieve deelname en bijdrage vloeien echter voort uit project "onderzoek risicogericht grondwaterbeschermingsbeleid". In november 2006 is het project, na een offerte- traject van 2 maanden, gestart. Alle waterbedrijven van Drenthe zijn bij dit onderzoek betrokken. De planning van het project loopt tot medio mei 2007. Hierna worden de aanbevelingen aan GS voorgelegd. Vervolgens kan met de waterbedrijven bestuurlijk overleg plaatsvinden over het vervolg van het traject en de wijze van financieren.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	0	122.000	122.000	111.777	10.223
Apparaatskosten	0	907.267	923.580	897.885	25.695
Totaal lasten	0	1.029.267	1.045.580	1.009.662	35.918
Totaal baten	0	0	0	879	-879
Saldo	0	1.029.267	1.045.580	1.008.783	36.797

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting 2006	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Lasten	7.750.175	9.216.127	8.180.367	6.253.413	1.926.954
Baten	4.052.336	6.091.500	4.900.400	3.227.549	1.672.851
Saldo	3.697.839	3.124.627	3.279.967	3.025.864	254.103

Programma 5.2

Vergunningverlening en handhaving milieubeheer

portefeuillehouder: mevrouw T. Klip-Martin en de heer H. Weggemans

Missie

Het Drents vergunningverlenings- en handhavingsbeleid heeft als missie:

- behoud en verbetering van het milieu; de inrichtingen en activiteiten belasten zo weinig mogelijk het milieu en zijn veilig;
- behoud en verbetering van het milieu door een goede naleving van wet- en regelgeving;
- dat burgers, inrichtingen, belangenorganisaties, provinciale organisatie en andere overheden inzicht hebben in het provinciaal beleid ten aanzien van bedrijfsgerichte milieutaken (vergunningverlening, convenanten, handhaving etc.).

35301

Luchtverontreiniging algemeen

Contactpersoon: de heer F. Eilander (5845)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Bewaking en zo mogelijk verbeteren van de luchtkwaliteit in Drenthe.		- Concentraties stoffen in de lucht in vergelijking met de grenswaarden. - Klachten ten aanzien van luchtverontreiniging ten gevolge van specifieke bedrijven.	1.		Concept-luchtkwaliteitsprogramma Drenthe is begin 2007 vastgesteld als kader

Ontwikkelingen verslagjaar

In de loop van 2006 is het concept programma Luchtkwaliteit tot stand gekomen. Dit in nauwe samenwerking met de verschillende belangengroepen.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

In het kader van het Besluit luchtkwaliteit rapporteert de provincie periodiek aan het Rijk over de luchtkwaliteit. Het betreft een jaarlijkse verplichting.

Realisatie beleidsvoornemens

Het concept-programma luchtkwaliteit Drenthe is begin 2007 door uw Staten vastgesteld. De provinciale rapportage aan het Rijk heeft door de vertraging van het vaststellen van het conceptprogramma op ambtelijk niveau plaatsgevonden.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Programmakosten	0	100.000	93.903	58.556	35.347
Apparaatskosten	36.046	24.991	38.760	87.406	-48.646
Totaal lasten	36.046	124.991	132.663	145.962	-13.299
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	36.046	124.991	132.663	145.962	-13.299

Financiële analyse

De programmakosten voor het opstellen van het Luchtkwaliteitsplan zijn in 2006 gerealiseerd en zullen in 2007 financieel worden afgehandeld.

35303

Externe Veiligheid

Contactpersoon: de heer M. Power (5831)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Gerichte aanpak van (externe) veiligheidsproblematiek.		Stand van zaken uitvoering externe veiligheidsprojecten.		NIEUW!!! 8 projecten in gang zetten 5 activiteiten uitvoeren	8 projecten lopen door 5 activiteiten uitgevoerd
2. Implementatie van wet- en regelgeving ten aanzien van externe veiligheid.		Actualiteit van vergunningen ten aanzien van externe veiligheidsaspecten.		1 project in gang zetten	Afronding in 2007
3. Uitvoering van de volgende besluiten. - Besluit risico's zware ongevallen. - Besluit kwaliteitseisen externe veiligheid inrichtingen. - Registratiebesluit externe veiligheid. - Vuurwerkbesluit.		Stand van zaken implementatie van de besluiten.			Conform aangepaste planning.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- De projecten uit het uitvoeringsprogramma Externe veiligheid zullen in uitvoering worden gebracht.
- De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van vorengenoemde besluiten. Het gaat om een structurele wettelijke taak.

Calamiteit te Buinerveen beoordelen milieurisico's. Snel ingrijpen om erger te voorkomen

Realisatie beleidsvoornemens

Het meerjarenprogramma Programma uitvoering externe veiligheid 2006 – 2010 Drenthe is eerst begin juni 2006 door VROM goedgekeurd. Het budget voor externe veiligheid wordt voor $\frac{3}{4}$ door het rijk en voor $\frac{1}{4}$ door uw staten beschikbaar gesteld.

Door deze late goedkeuring werd de start van de voorgenomen projecten verlaat. Met VROM werd overeengekomen dat hierdoor de niet in 2006 te besteden projectgelden zouden worden benut voor extra opleidings- c.q. cursuskosten.

Voorts is de professionalisering van de organisatie reeds in een vroeg stadium op het gewenste peil gebracht.

De beoogde 9 projecten zijn in gang gezet en zullen volgens planning worden afgerond; d.w.z. een deel wordt in 2007 afgerond en een deel loopt door (zie PUEV 2006 – 2007).

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmamakosten	0	0	478.795	152.727	326.068
Apparaatskosten	130.951	134.867	109.846	182.500	-72.654
Totaal lasten	130.951	134.867	588.641	335.227	253.414
Totaal baten	0	0	328.318	328.318	0
Saldo	130.951	134.867	260.323	6.909	253.414

Financiële analyse

In het tweede deel van 2006 is 75% van de rijksmiddelen en 100% van de provinciale middelen besteed. Met name voor het aannemen van veiligheidsexperts en de uitvoeringskosten van de verschillende projecten.

35401**Geluidhinder algemeen****Contactpersoon: de heer E. Sijtsma (5502)****Beschrijving doelstellingen en indicatoren**

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Door de inzet van de instrumenten, onderzoek en overleg te komen tot een zo laag mogelijke milieubelasting vanwege luchthavens. Dit alles binnen het kader van het POP.		- Commerciële oefen- en testvluchten (streven naar afbouwen). - Klachtenresponsstelsysteem (effectieve klachtenafhandeling).			

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Wij dragen in 2006 zorg voor inbreng in de Commissie 28 Luchtvaartwet. Deze commissie richt zich op overleg met betrokkenen, het verstrekken van informatie en het beperken van de overlast. In 2005 zijn voorbereidingen getroffen voor de wijziging van de Luchtvaartwet (decentralisatie terreinen naar de provincie).

Milieuauto van de provincie voor metingen in het veld

Realisatie beleidsvoornemens

Het afbouwen van commerciële oefen- en testvluchten.

Het ligt voornamelijk niet in de verwachting dat oefen- en testvluchten worden afgebouwd. Commissie 28 streeft naar een daling van de vermijdbare hinder, wat niet hoeft te betekenen dat het aantal commerciële oefen- en testvluchten dalen. Inspanningen om het aantal hinderlijke vluchten te verminderen heeft tot op heden niet geleid tot minder geluidshinder.

Klachtenresponsstelsel

In 2006 is het klachtenresponsstelsel sterk geprofessionaliseerd. In 2006 zijn niet alleen alle klachten schriftelijk en op tijd beantwoord, ook zijn dit jaar de brieven voor het eerst gescreend op klantvriendelijkheid met het oog op de hinderbeleving.

Daarnaast heeft Commissie 28 opdracht gegeven aan het klachtenbureau om een analyse van de klachtgegevens te maken. Hierdoor is inzichtelijk geworden welke vluchten de meeste hinder veroorzaken. De commissie streeft de hinder nu gericht aan te pakken.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	7.397	33.385	23.506	18.750	4.756
Totaal lasten	7.397	33.385	23.506	18.750	4.756
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	7.397	33.385	23.506	18.750	4.756

Financiële analyse

In afwachting van definitieve besluitvorming rond de nieuwe luchtvaartwet zijn inspanningen vertraagd. Daardoor zijn de apparaatskosten ook lager dan in de primaire begroting 2006 was verwacht.

35402

Uitvoering Saneringsprogramma industrielawaai

Contactpersoon:

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Terugdringen van geluidshinder voor de burger door het treffen van maatregelen die voortkomen uit de saneringsprogramma's.		Aantal geluidsbelaste woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen de geluidszones van industrieterreinen.			
2. Zorg dragen dat de geluidsgevoelige bestemmingen aan wettelijke normen voldoen.		Stand van zaken ten aanzien van uitvoering projecten IL.		Afronden	Project is grotendeels afgerond. Knelpunt blijft afronding bij 2 woningen en 1 vergunningprocedure

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- De sanering van het industrielawaai zal worden afgerond.
- De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet geluidshinder. Het gaat om een structurele wettelijke taak.
- Intensivering van zonebewaking in verband met druk op de relatie tussen industriële bedrijvigheid en woningbouw.

Realisatie beleidsvoornemens

- Het voornemen om geluidshinder voor de burger terug te dringen d.m.v. het uitvoeren van Saneringsprogramma's is bijna gerealiseerd. Een knelpunt bij DOC Hoogeveen is opgelost. Geluidsoverlast bij 2 omwonenden nabij het motorsportterrein Steenbergerveld is nog wel een punt van aandacht. Deze omwonenden zullen of kunnen namelijk niet deelnemen aan het saneringsproject. Een oplossing is nog in ontwikkeling.
- De structurele wettelijk taken zoals hogere waarden, geluid in vergunningen en zonebeheer zijn in 2006 uitgevoerd
- In situaties waar dit wenselijk was zijn zonebeheersmodellen geschikt gemaakt voor ruimtelijke ordening

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Programmakosten	42.091	831.261	1.666.268	45.626	1.620.642
Apparaatskosten	41.970	39.507	45.297	50.767	-5.470
Totaal lasten	84.061	870.768	1.711.565	96.393	1.615.172
Totaal baten	34.993	825.961	1.660.968	134.150	1.526.818
Saldo	49.068	44.807	50.597	-37.757	88.354

Financiële analyse

Het restant van € 1.526.818,-- wordt verrekend met de voorziening Saneringsmaatregelen Industrielawaai. Het betreft geld van VROM, speciaal voor het saneringsprogramma. Op 13 december 2006 is het besluit genomen tot wijziging van het Subsidiebesluit openbare lichamen milieubeheer in verband met geluidhinderbestrijding industrielawaai (verlenging subsidietermijn en herverdeling provinciale budgetten) (Staatsblad 2006, 732). Het gevolg van dit besluit is dat voor Drenthe, in het kader van de herverdeling van budgetten, het subsidiebedrag is verlaagd naar € 1.742.582,07. Het verschil van ruim € 299.000,-- zal in 2007 aan VROM worden getourneerd. Door dit besluit heeft er in 2006 nog geen financiële afronding plaatsgevonden. Aangezien door het nieuwe besluit de subsidietermijn is verlengd naar 1 januari 2008 verwachten wij dan ook niet voor 2008 tot een financiële afronding te kunnen komen.

Het opstellen van de Geluidskaarten is in 2006 gestart en wordt in 2007 afgerond. Het betreft hier middelen van derden.

35501

Beleidsontwikkeling vergunningverlening

Contactpersoon: de heer G. Gjaltema (5827)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Een eenduidig uitvoerbaar beleid ten aanzien van bedrijfsgerichte milieutaken, waarbij voor alle relevante partijen de organisatorische plaats, rol, kwaliteit en inzet van de provincie inzichtelijk is.					E.e.a. is vastgelegd in het volgens ISO 9001:2000 kwaliteitssysteem en het bedrijfsplan. Vaste onderdelen hiervan zijn o.a. continue verbetering en meting van klanttevredenheid
2. Uitvoering bedrijfsgerichte milieutaken conform ISO 9001:2000.		Resultaten van in- en externe kwaliteitsaudits.			Verlenging van het ISO 9001:2000 certificaat
3. Implementatie van nieuw instrumentarium voor vergunningverlening Wm.		Implementatiegraad van nieuw instrumentarium.			Nieuw standaardvoorschriften pakket is aangeschaft

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Uitwerken van verbetervoorstellen in het kader van het ISO-kwaliteitssysteem.
- Invoering nieuw geautomatiseerd systeem voor vergunningverlening.
- Opstellen van werkprogramma Bedrijfsgerichte milieutaken, een en ander in samenhang met het bedrijfsplan van Milieubeheer.

Realisatie beleidsvoornemens

De uitvoering van de Wet milieubeheer is de verantwoordelijkheid van de provincie. De provincie heeft dit vastgelegd in een kwaliteitsmanagementsysteem opgezet volgens de ISO 9001:2000 norm. Continue verbetering is onderdeel van het kwaliteitsmanagementsysteem. Verbetervoorstellen worden gegenereerd uit interne en externe audits, klanttevredenheidsonderzoeken, managementreviews en project- en procesevaluaties. In 2006 zijn zo'n 50 verbetervoorstellen uitgewerkt en geïmplementeerd. Eind 2006 heeft de verleningsaudit voor de ISO 9001:2000 norm plaatsgevonden met als resultaat dat het certificaat met 3 jaar is verlengd.

Eind 2006 is SSM (Selecteren en Samenstellen Milieuvergunningen) aangeschaft, een up-to-date vergunningen-selectiesysteem inclusief een digitaal aanvraagformulier (DIAF). Op dit moment is de implementatie in volle gang en zal in het eerst kwartaal van 2007 worden afgerond.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Programmakosten	439.347	126.000	220.040	194.999	25.041
Apparaatskosten	105.590	131.452	190.456	216.554	-26.098
Totaal lasten	544.938	257.452	410.496	411.553	-1.057
Totaal baten	4.559	45.378	107.283	121.809	-14.526
Saldo	540.379	212.074	303.213	289.744	13.469

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

35503**Vergunningverlening inrichtingen Wet Milieubeheer**

Contactpersoon: de heer G. Gjaltema (5927)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Sturen van bedrijven in de richting van duurzame prestaties.		Projecten Duurzaam ondernemen.			-
2. Beïnvloeding van milieuprestaties van bedrijven door vergunningverlening en convenanten.		- Leeftijdsopbouw van vergunningbestand (actualiteit vergunningen). - Implementatiegraad van nationale en Europese richtlijnen/ besluiten etc. in vergunningen. - Rapportage aan de minister van VROM.	IPO-/ Wm-rapportage vergunningverlening en handhaving. > Eens per 5 jaar. 1 keer per jaar.	Geen vergunning "ouder" dan 10 jaar. Eens per 5 jaar. 1 keer per jaar.	De in 2006 behaalde resultaten zullen d.m.v. de jaarlijkse VROM-rapportage via het IPO aan GS en PS worden aangeboden 1

3. Bijdragen aan milieudoelen op hoger schaalniveau (Kyoto-doelstellingen).	Emissies van significante bronnen (SO ₂ , NO _x , CO ₂ , specifieke stoffen).			-
---	---	--	--	---

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet milieubeheer ten aanzien van de provinciale inrichtingen. Het betreft een structurele wettelijke taak.
- Uitvoering van de convenanten die betrekking hebben op duurzame industrie en duurzame energie.
- Onderzoek naar de milieueffecten van inrichtingen als hulpmiddel voor besluitvorming (Milieueffectrapport).
- Monitoring.

Realisatie beleidsvoornemens

Provinciale Staten hebben ingestemd met het beschikbaar stellen van middelen (€ 200.000 per jaar) voor de versterking van de uitvoering van de vergunningverlening op grond van de Wet milieubeheer. Verder zijn de vuurwerktaken structureel uitbesteed. Voor het versneld inhalen van achterstanden bij de vergunningverlening is menskracht ingehuurd.

Om uitvoering te geven aan het amendement “Uitwerkingsplan zonering omgevingbelastende bedrijvigheid” is in 2006 gewerkt aan een procesaanpak om samen met de gemeenten nader onderzoek te gaan verrichten.

Dit onderzoek zal in een SMB (plan-mer) procedure worden uitgevoerd onder de titel “Juiste bedrijf op de juiste plek”. Een adviesbureau heeft de opdracht gekregen het onderzoek uit te voeren, de gemeenten zijn ambtelijk en bestuurlijk benaderd en hebben ingestemd met het onderzoeksvoorstel en PS is met een brief op de hoogte van de voortgang gebracht. Het onderzoek zal in het voorjaar van 2007 zijn afgerond. Op basis daarvan kan bekeken worden hoe verder invulling aan het amendement gegeven kan worden.

Uitvoering collegeprogramma:

Hoofddlijn veiligheid en sociaal evenwicht

Handhaving

In het kader van de Wet handhavingsstructuur dient de provincie een regierol te vervullen inzake de milieuhandhaving. Met de wet wordt de regeling bestuursrechtelijke handhaving uitgebreid met een aantal (centrale) sturingsmogelijkheden en een aanwijzingsbevoegdheid. Iedere instantie die met bestuursrechtelijke milieuhandhaving is belast dient te voldoen aan een stelsel van kwaliteitseisen; daarnaast worden eisen gesteld over de onderlinge afstemming van bevoegdheden en het uitwisselen van gegevens en inlichtingen.

Over de invulling van deze nieuwe provinciale regierol dient nadere oriëntatie, afstemming en invulling plaats te vinden. Daartoe zal bestuurlijk en ambtelijk overleg met de handhavingpartners in Drenthe plaatsvinden.

Handhaving moet meer zichtbaar worden voor burgers en bedrijven. De provincie heeft baat bij een zichtbare handhavingorganisatie om onder meer te laten zien dat zij werk maakt van handhaving. De inzet van informatie- en communicatietechnologie(ICT)-middelen zal worden uitgebreid waardoor het uitwisselen van informatie makkelijker wordt en de handhavingcapaciteit optimaler kan worden benut. Via een website zal informatie worden verschaft over handhaving en wet- en regelgeving.

*Afvoer trafo bij trafo-
station te Zeijerveld i/vm
beëindiging vergunning*

Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit in Nederland staat onder druk. Ook in Drenthe zijn er mogelijk plekken waar een hoge concentratie van vooral fijn stof en stikstofoxiden kan leiden tot een overschrijding van de Europese luchtkwaliteitsnormen, onder andere resulterend in negatieve gezondheidseffecten. Het zullen vooral gebieden zijn in de omgeving van verkeersconcentraties en (individuele) bedrijven waar dit tot de mogelijkheden behoort.

Het is wenselijk om een goed integraal beeld te krijgen van de luchtkwaliteit in Drenthe door een inventarisatie te maken van de in Drenthe bepalende bronnen die de luchtkwaliteit substantieel beïnvloeden. Hiermee wordt zicht gekregen in de gebieden waar de luchtkwaliteit de Europese normen dreigt te overschreden en kan worden bepaald wat de mogelijkheden van de provincie zijn om maatregelen te treffen. Een dergelijk onderzoek zal plaatsvinden in 2005. Op basis van het onderzoek zal een beleidsnota en uitvoeringsprogramma worden opgesteld met als doel binnen de mogelijkheden van de provinciale bevoegdheden een blijvend gezonde luchtkwaliteit in Drenthe te bewerkstelligen. Te nemen maatregelen, waar we als provincie zelf invloed op kunnen uitoefenen, zullen daarna worden geïmplementeerd. Mogelijke stimuleringsprojecten kunnen tevens worden mede gefinancierd uit Nationaal Milieubeleidsplan-gelden als ze een innovatief karakter hebben.

In 2005 en 2006 is hiervoor per jaar € 100.000,-- beschikbaar.

Realisatie collegeprogramma:

Hoofdpijn veiligheid en sociaal evenwicht

In november 2002 is landelijk het project "Professionalisering van Milieuhandhaving" gestart. Het gestelde doel voor gemeenten, waterschappen en provincies was het voldoen aan de landelijk ontwikkelde kwaliteitseisen. In Drenthe is dit project gezamenlijk met handhavingpartners opgepakt en doorlopen. Met de eindmeting, die uitgevoerd is in 2005, is het project afgerond. De kwaliteitseisen zijn vastgelegd in het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer. Daarnaast is de Wet milieubeheer op een aantal onderdelen aangepast. Die aanpassing staat bekend als de Wet handhavingstructuur. Met deze wet wordt een continu proces van kwaliteitsverbetering in de milieuwethandhaving ingezet. De provincie dient er op

toe te zien dat de betrokken handhavingsorganisaties blijven voldoen aan de gestelde regels. Om deze regierol adequaat te kunnen uitvoeren is begin 2006 de Beleidsregel kwaliteit milieuhandhaving Drenthe door GS vastgesteld. Hierin in onder andere aangegeven hoe GS hun bevoegdheden inzake de regierol jaarlijks inzetten.

Na aanleiding van het Price Waterhouse Coopers rapport heeft het college gesprekken gevoerd met alle gemeentelijke bestuurders om te sonderen of de regionale opschaling en professionalisering van samenwerking een reële optie is. Eind 2006 is hierover met de lokale bestuurders uitvoerig gediscussieerd. Opschaling in regionaal verband, op vrijwillige basis, is een werkbare optie. In het voorjaar van 2007 wordt een bestuurlijke conferentie gehouden over opschaling van handhaving in drie regio's.

De kwaliteitsontwikkeling van de toezichthouders voor handhaving sluit aan bij het project van de overheid inzake "digitale overheid". Toezichthouders gaan op locatie werken. Door de inzet van middelen van informatie- en communicatietechnologie hebben toezichthouders de beschikking over alle relevante documentatie en informatie.

Het Centraal Meldpunt Milieuklachten van de provincie Drenthe vormt momenteel een centraal punt dat burgers, bedrijven en overheden de mogelijkheid biedt meldingen over milieukwaliteit te doen. Vanaf 2005 kunnen meldingen ook via de provinciale website aan het meldpunt worden doorgegeven. Gelijktijdig kan een bezoeker op deze website informatie vinden over handhaving en de wet- en regelgeving.

Het concept-programma luchtkwaliteit Drenthe is begin 2007 door uw Staten vastgesteld. Te nemen maatregelen zullen in overleg met de diverse partners worden geïmplementeerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	30.000	100.000	0	0	0
Apparaatskosten	1.383.061	1.446.635	1.326.038	1.325.063	975
Totaal lasten	1.413.061	1.546.635	1.326.038	1.325.063	975
Totaal baten	3.760	0	0	0	0
Saldo	1.409.301	1.546.635	1.326.038	1.325.063	975

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

35507

Programmering en sturing handhaving

Contactpersoon: de heer R.G.J. Derksen (5678)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Beleidskader		Aanwezig zijn van adequate naleef-, toezicht-, sanctie- en gedoogstrategie			1
	1.1 Werkprogramma	Bezoekfrequenties en meldingen van klachten			
	1.2 Jaarverslag	Uitgevoerde bezoeken, opgelegde dwangsommen en opgemaakte processen verbaal			

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet**Opstellen HandhavingsUitvoeringsProgramma (HUP) 2006 en Jaarverslag handhaving over 2005.****Realisatie beleidsvoornemens***1.1 Werkprogramma*

Veiligheid en sociaal evenwicht zijn de hoofdlijnen uit het collegeprogramma. Deze prioriteiten waren de leidraad bij het opstellen van het werkprogramma ofwel het Handhavings UitvoeringsProgramma 2006 (HUP 2006). Het toezicht vindt plaats op basis van inzicht in mogelijke risico's. Aan de terreinen waar de risico's, die raken aan de prioriteiten, het grootst zijn, is de meeste aandacht besteed.

In het opgestelde HUP 2006 zijn de doelen die bereikt moeten worden zo duidelijk mogelijk aangegeven. Belangrijk is dat deze doelen ook gemeten kunnen worden. Realisatie van de doelen van het HUP 2006 leveren een bijdrage aan het strategisch uitgangspunt van een professionele productgroep. Na de vierde en na de achtste maand is een tussenbalans opgemaakt om de doelen te meten en eventueel bij te sturen. Aan het einde van 2006 is het HandhavingsUitvoeringsProgramma 2007 (HUP 2007) opgeleverd.

Dit HUP 2007 is ten opzichte van het HUP 2006 uitgebreid met indicatoren per doelstelling. Het is nu mogelijk na 4 en na 8 maanden de geplande doelstellingen te meten en bij te stellen.

1.2 Jaarverslag.

De provincie Drenthe is, op grond van artikel 21.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer (Wm), verplicht om jaarlijks verslag uit te brengen over de uitoefening van haar handhavingstaken. Daarnaast streeft de provincie Drenthe transparantie van haar organisatie na. Het jaarverslag 2005 is in het voorjaar van 2006 opgesteld. In het uitgebrachte verslag wordt informatie verstrekt over de activiteiten in 2005 en tegelijkertijd verantwoording afgelegd over de handhavingsactiviteiten in 2005.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
Programmakosten	28.284	37.500	75.000	22.450	52.550
Apparaatskosten	234.806	74.242	171.105	150.396	20.709
Totaal lasten	263.090	111.742	246.105	172.846	73.259
Totaal baten	1.600	0	0	3.339	-3.339
Saldo	261.490	111.742	246.105	169.507	76.598

Financiële analyse

In de programmakosten is € 50.000,-- opgenomen voor kosten toepassing bestuursdwang. Deze gelden hoefden niet te worden ingezet.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Verschil
060133	Bestuursdwang	Totaal lasten	50.000	0	50.000
		Totaal baten	0	2.465	-2.465
		Saldo	50.000	2.465	52.465

Toelichting

Saldo programmaonderdeel	76.598
Saldo reserves bij programmaonderdeel	52.465
Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	24.133

35508

Handhaving

Contactpersoon: de heer R.G.J. Derksen (5678)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
Norm-conform gedrag van instellingen, bedrijven, landbouwers en burgers.		- Aantal milieuklachten (afnemend). - Verhouding preventieve / repressieve acties zo hoog mogelijk.			368 417 preventief 53 repressief

Ontwikkelingen verslagjaar

Het Centraal Meldpunt Milieuklachten van de provincie Drenthe vormt het centraal punt dat burgers, bedrijven en overheden de mogelijkheid biedt meldingen over milieuklachten te doen.

Vanaf 2003 nam het aantal klachten gestadig af van 358 stuks in 2003, 334 stuks in 2004, tot 302 stuks 2005. In 2006 is een toename van de meldingen waar te nemen, naar 368 stuks.

Van deze 368 ingediende meldingen hadden er 110 betrekking op inrichtingen waarvoor de provincie bevoegd is. Deze stijging is naar alle verwachting het gevolg van de toenemende bekendheid van het Centraal Meldpunt Milieuklachten. Ook kunnen nu meldingen via www.drenthe.nl aan het meldpunt worden doorgegeven.

Betreffende de uitgevoerde integrale controles van Wm-plichtige bedrijven waarover de provincie het bevoegd gezag is, is het geplande aantal van 500 stuks niet gehaald. In 2006 zijn 417 preventieve controles uitgevoerd en 53 repressieve controles.

Dat het geplande aantal preventieve controles niet is gehaald is onder meer veroorzaakt door een drietal vacatures. Voorts is er een verbeteringstraject naar aanleiding van het VROM-onderzoek in gang gezet. In de loop van 2006 is gestart met het opstellen van risicogerichte toezichtsplannen. Dit zal resulteren in een kwalitatief betere handhaving bij Wm-plichtige bedrijven.

Door deze kwalitatief betere controles kan het aantal controles terug worden gebracht. En zo kan ook de toezichtlast voor bedrijven minder worden.

De toezichthouders hebben in 2006 een scholingstraject doorlopen. Zij hebben scholing gehad om een inschatting te kunnen maken ten aanzien van eigen veiligheid en van gezondheidsrisico's bij het uitoefenen van toezicht. Mede hierdoor hebben zich geen ongevallen voorgedaan waarbij toezichthouders betrokken zijn geweest.

Binnen de provincie is in 2006 hard gewerkt aan een integraal veiligheidsbeleid. Voor de productgroepen Milieu en Handhaving is vastgesteld dat het van belang is dat zij in een vroeg stadium betrokken worden bij milieu-incidenten. De Productgroep Milieu is betrokken geweest bij het opstellen van vergunningen, waarbij de risico's in beeld zijn gebracht. Door de plicht de vergunningen periodiek te actualiseren is er een situatie ontstaan die een stuk veiligheid waarborgt en risico's beperkt of wegneemt.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Het behalen van het geplande aantal bezoeken in het kader van toezicht (handhaving), zoals vastgelegd in het werkprogramma. Daar waar overtredingen worden gesignaleerd, zal worden opgetreden (bestuursdwang c.q. proces-verbaal).

Realisatie beleidsvoornemens

Er zijn in 2006 drie handhavingsacties gehouden. In het voorjaar heeft een actie plaatsgevonden rond het onsteken van paasvuren. Dit opdat de traditie van paasvuren tot in lengte van dagen veilig kan voortbestaan en ter verdere professionalisering van paasvuren.

Op donderdag 1 en vrijdag 2 juni 2006 is de Landelijke 24-uurs handhavingsactie 2006 gehouden. Aan deze landelijke handhavingsactie hebben in Drenthe 21 handhavingsinstanties deelgenomen. Landelijk werkten meer dan 2000 opsporingsambtenaren en toezichthouders mee aan de actie. Er werden landelijk 3277 locaties gecontroleerd, dit leverde landelijk 2317 constatering op.

De landelijke thema's waren: ketentoezicht gericht op Asbest en Elektronisch afval en het buitengebied.

Op donderdag 9, vrijdag 10 en zaterdag 11 november 2006 werd de tweede provinciale handhavingestafette gehouden. Deze Drentse handhavingestafette stond naast de gebruikelijke handhavingwerkzaamheden vooral in het teken van de versterking van de samenwerking. Ruim 70 medewerkers van onder andere het regionaal milieuteam van de politie, gemeenten, waterschappen, Algemene Inspectie Dienst en diverse natuurbeheerders namen hieraan deel. Tijdens deze actie zijn 40 overtredingen geconstateerd. Er zijn hiervoor 6 processen-verbaal opgemaakt.

Een belangrijke milieuwet is de Wet milieubeheer (Wm). Deze wet stelt regels over de milieugevolgen die ontstaan door het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten. Het betreft hier onder andere het voorkomen dan wel beperken van bodemverontreiniging, geluids- en stankoverlast en het voorkomen dan wel beperken van de verspreiding van fijn stof.

Handhaving hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden

Over de handhaving in het kader van de Wm kunnen over 2006 de volgende cijfers gemeld worden.

Aantal Wm-plichtige bedrijven waarover de provincie bevoegd gezag is	194
Totaalaantal integrale controles	417
Totaalaantal hercontroles	53
Bekendmaken voornemen tot oplegging last onder dwangsom	17

De provincie Drenthe beschikt over een geluidsspecialist. De milieutoestel van de provincie Drenthe is speciaal ingericht voor geluidsmetingen. In 2006 zijn 9 akoestische rapporten gemaakt bij vergunninghoudende dagbedrijven c.q. dagevenementen en 66 rapporten bij vergunninghoudende continubedrijven.

Gedurende het jaar 2006 zijn er zes gezamenlijke controledagen op afvaltransporten uitgevoerd. Deze controles vonden plaats op 15, 17 en 18 mei en 19, 20 en 21 september. De controles zijn uitgevoerd in Zwinderen (N37), Scheemda (A7) en Terwispe (A7). Tijdens deze integrale controles zijn verschillende aandachtsvelden door de verschillende deelnemers gecontroleerd. De resultaten van deze controles staan in de navolgende tabel.

	Controle mei 2006	Controle september 2006
Gecontroleerde voertuigen	512 stuks	450 stuks
Opgemaakte processen-verbaal	121 keer	132 keer
Waarvan:		
- milieutechnisch	34 keer	29 keer
- overtredingen rijtijdenbesluit	20 keer	18 keer
- verkeersovertredingen	23 keer	31 keer
- belastingtechnisch	38 keer	51 keer
- overige	6 keer	3 keer

In 2006 zijn er in Drenthe 45 vuurwerkevenementen geweest. Voor 20 evenementen was een ontbrandingtoestemming verleend en 25 evenementen konden volstaan met een melding. Er zijn 42 van deze evenementen gecontroleerd. Daarbij zijn kleine afwijkingen geconstateerd, waartegen ter plaatse corrigerend kon worden opgetreden.

Als pilot in het kader van de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is in 2005, in samenspraak met de inspectie van VROM, de gemeente Emmen, het waterschap Velt en Vecht en de bedrijven op het Emtec Industrial Business Park, gestart met een project gericht op het terugdringen van de toezichtlast. Het project is in 2006 succesvol afgerond.

Het jaar 2006 is voor de toezichthouders van bodemsaneringen een dynamisch jaar geweest. De wet- en regelgeving is vernieuwd, er is een project grondstromen opgestart en de formatie van toezicht op bodemsanering is uitgebreid. In 2006 zijn er circa 350 bodemsaneringslocaties bezocht. Dit zijn locaties waar een sanering moet worden uitgevoerd, in uitvoering is of waar sprake is van nazorg. In 2006 zijn in de provincie Drenthe 44 bodemsaneringen gestart. In de uitvoeringsfase zijn de saneringen minimaal éénmaal bezocht door de toezichthouders. De resultaten van de overige taken zijn in onderstaande tabel samengevat.

Taak	Aantal
Beoordelingen van nieuwe saneringsplannen	28
Beoordelingen van rapportages van grondwatermonitoringen	40
Beoordelingen van evaluatieverslagen	38

De Boswet beschermt het aanwezige areaal bos voor de huidige en toekomstige generaties. De bescherming van de landschappelijke en waardevolle onderdelen in het Drentse landschap valt hier ook onder. In 2006 zijn door de provincie in het kader van de Boswet de volgende handelingen verricht:

a. Beoordelen van kapmeldingen en ter plaatse controleren van de aanvraag	131 stuks
b. Controles op uitgevoerde vellingen	86 stuks
c. Controles op uitvoering herplantingsplicht	164 stuks
d. Controles aanslag beplanting	214 stuks
e. Controle tenietgegane houtopslag	7 stuks
f. Opsporing illegale vellingen	12 stuks
g. Opmaken proces-verbaal illegale vellingen	7 stuks
h. Opleggen herplantingsplicht bij illegale vellingen	19 stuks
I Afhandelen binnengekomen klachten	50 stuks

Bij de provincie Drenthe zijn 51 klachten c.q. meldingen binnengekomen die betrekking hadden op de Flora- en Faunawet. Bijna alle klachten zijn door de provincie als bevoegd gezag afgehandeld. Ook zijn overtredingen geconstateerd bij het gebruik van de provinciale ontheffingen, met name de ontheffingen voor de jacht op ganzen en reeën. In 2006 heeft de provincie in samenwerking met politie en jachttopzichters enkele projecten in het kader van de Flora- en Faunawet en de Visserijwet uitgevoerd. In totaal zijn tijdens deze acties door de provincie 36 processen-verbaal opgemaakt.

Ook is het afgelopen jaar wederom toezicht gehouden op de naleving van de regels van de Grondwaterwet. Ook voerden de handhavers zogenoemde open veldcontroles uit om illegale grondwateronttrekkingen op te sporen. In het kader van toezicht op het onttrekken van grondwater in de provincie Drenthe zijn de volgende categorieën bezocht:

- Meldingsplichtige onttrekkingen	49 stuks
- Vergunningsplichtige onttrekkingen	7 stuks
- Niet gemelde meldingsplichtige onttrekkingen	4 stuks

In 2006 zijn er bij het Centraal Meldpunt Milieuklachten 368 milieuklachten binnengekomen en 19 ongewone voorvallen gemeld. Een deel van deze ongewone voorvallen heeft plaatsgevonden tijdens kantooruren, waardoor de betreffende toezichthouder over het bedrijf waar het ongewoon voorval plaatsvond, direct kon uitrukken.

De ongewone voorvallen hadden betrekking op het ongecontroleerd vrijkomen van stof en vloeistof (olie, ammoniak en zuren) en op brand.

Bij twee bedrijven waren de ongewone voorvallen van ernstige aard en zijn er gewonden bij gevallen.

De provincie Drenthe staat niet alleen op het terrein van de handhaving. In Drenthe zijn 12 gemeenten, 4 waterschappen, de politie, de Algemene Inspectiedienst, het Ministerie van VROM en het Openbaar Ministerie actief op het terrein van handhaving. Om niet al te versnipperd te raken is intensivering van de samenwerking belangrijk. Tot 2006 was het Servicepunt handhaving Drenthe (SepH) de inspirator van de samenwerking in Drenthe. In 2005 is het SepH, wegens het beëindigen van financiering door het Rijk, ontbonden. Het SepH heeft een doorstart gemaakt en is omgevormd in een nieuwe netwerkorganisatie met de naam Samenwerking Handhaving Drenthe (SHD). Het eerste halfjaar is er veel energie gestoken in het opzetten van de netwerkorganisatie.

De provincie Drenthe is belast met het toezicht op de naleving van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz) en het daarbij behorende uitvoeringsbesluit (Bhvbz).

In 2006 waren er 200 zwemgelegenheden in Drenthe die onder de Whvbz vielen. Conform de landelijke afspraken zijn deze minimaal eenmaal bezocht voor een inspectie.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	160.323	139.000	209.750	171.438	38.312
Apparaatskosten	1.958.936	2.745.864	2.418.750	2.277.269	141.481
Totaal lasten	2.119.259	2.884.864	2.628.500	2.448.707	179.793
Totaal baten	3.574	0	0	54.041	-54.041
Saldo	2.115.686	2.884.864	2.628.500	2.394.666	233.834

Financiële analyse

Het voordeel op de programmakosten is het saldo van een overschrijding op het onderdeel metingen en controle en een onderschrijding op de kosten van toezichtsplannen.

De post metingen is overschreden als gevolg van extra uitbestede metingen op het TT-circuit.

De kosten van toezichtsplannen zijn onderschreden omdat met de werkzaamheden daarvan pas in november is begonnen.

De regie voor het Samenwerkingsverband Handhaving Drenthe berust bij de provincie. De personele inzet daarvoor wordt gedeclareerd bij het S.H.D. Die opbrengst was niet begroot.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Lasten	4.598.803	5.964.704	7.067.514	4.954.501	2.113.013
Baten	48.486	871.339	2.096.569	641.657	1.454.912
Saldo	4.550.317	5.093.365	4.970.945	4.312.844	658.101

Programma 6.0

Landelijk gebied

portefeuillehouder: mevrouw A. Edelenbosch

Missie

De Drentse groene ruimte als kernkapitaal behouden en verbeteren, zodat

- de provincie een kwalitatief hoogwaardige en leefbare omgeving biedt voor wonen, werken en recreëren.
- de provincie bijdraagt aan de wereldwijde doelstelling voor behoud van biodiversiteit met voor de hieronder volgende programma onderdelen meer specifiek:
- voldoen aan de behoefte aan oppervlaktedelfstoffen en aan verbetering van landbouwgronden en natuurgebieden, zonder daarbij de waarden van natuur en landschap te schaden.
- beschikbaar hebben van actuele, beleidsmatig relevante, informatie over de ruimtelijke spreiding en ontwikkeling van natuurwaarden door kartering en monitoring van flora en fauna.
- uitdragen van het gedachtegoed van duurzame ontwikkeling bij overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijven en burgers.

35601

Ontgrondingen

Contactpersoon: de heer C. Schaafsma (5426)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
Het niet meer winnen van zand in de EHS.	Het realiseren van één nieuwe zandwinning voor beton- en metselzand binnen het op ontwikkelingskaart 3 van het POP II aangegeven zoekgebied.	40 ha groot ontgrondingsterrein voor eerst ophoogzand, daarna beton- en metselzand.		Behandeling beroepsprocedure inzake ontgrondingsvergunning.	Ontgrondingsvergunning: 6 st afgegeven 4 st verlengd 3 st in behandeling genomen
Het op een verantwoorde wijze voldoen aan de behoefte aan oppervlaktedelfstoffen en aan verbetering van landbouwgronden.					

Ontwikkelingen verslagjaar

De op de ontgrondingsvergunning voor de ene nieuwe zandwinning voor beton- en metselzand in Zuidwest-Drenthe van toepassing zijnde beroepsprocedure bij de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State is nog niet afgerond, omdat daarvoor nog geen openbare zitting heeft plaatsgevonden en er daarom nog geen uitspraak over gedaan is.

In 2006 zijn 6 ontgrondingsvergunningen afgegeven, is de geldigheidsduur van 4 vergunningen verlengd en zijn nog 8 aanvragen voor een nieuwe vergunningen en 3 verzoeken om verlenging van de geldigheidsduur in behandeling.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Meewerken aan één nieuwe beton- en metselzandwinning voor de langere termijn in Zuidwest-Drenthe.
- Niet meewerken aan een tweede zandwinning voor beton- en metselzand binnen dit gebied.
- Te bezien of op een planologisch verantwoorde wijze kan worden meegewerkt aan de uitbreiding van de bestaande beton- en metselzandwinning binnen de ecologische hoofdstructuur te Gasselternveld zolang op de locatie in Zuidwest-Drenthe in verband met een bovenlaag ophoogzand nog niet gestart kan worden met de winning van beton- en metselzand.
- Verder mee te werken aan aanvragen om ontgrondingsvergunningen die in overeenstemming zijn met het beleid.

Realisatie beleidsvoornemens

Op 7 februari 2006 hebben wij een ontgrondingsvergunning verleend voor een nieuwe beton- en metselzandwinning voor de langere termijn in Zuidwest-Drenthe. Naar aanleiding van een daartoe ingediende verzoek om informatie hebben wij aan een zandwinbedrijf meegedeeld dat er in POP II geen beleidsruimte is voor een tweede zandwinning binnen dat gebied.

De aanvraag voor de in POP II noodzakelijk geachte uitbreiding van de zandwinning Gasselterveld is door belanghebbende in omvang aangepast met het oog op de toekomstige uitsluiting van zandwinning binnen de ecologische hoofdstructuur. Het ontwerpbesluit inzake deze ontgrondingsaanvraag is in september 2006 gepubliceerd. Daartegen zijn 5 bedenkschriften en 2 schriftelijke reacties met opmerkingen ingediend. Staatsbosbeheer is als grondeigenaar (nog) niet bereid om aan deze uitbreiding mee te werken.

Wij hebben in 2006 6 ontgrondingsvergunningen afgegeven en de geldigheidsduur van 4 vergunningen is verlengd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
Programmamakosten	14.045	23.085	14.985	234	14.751
Apparaatskosten	350.542	344.859	301.217	300.027	1.190
Totaal lasten	364.587	367.944	316.202	300.261	15.941
Totaal baten	136.708	63.535	135.885	584.711	-448.826
Saldo	227.879	304.409	180.317	-284.450	464.767

Financiële analyse

Vanaf 2006 geldt dat bij het indienen van een ontgrondingsaanvraag leges verschuldigd zijn. De meeropbrengst van de leges kan worden verklaard doordat in 2006 leges zijn ontvangen voor zowel de in dat jaar verleende ontgrondingsvergunningen als ingediende ontgrondingsaanvragen.

De grote meeropbrengst Heffingsverordening ontgrondingen heeft te maken met de afgifte van de ontgrondingsvergunning voor de nieuwe zandwinning voor beton- en metselzand in Zuidwest-Drenthe. Daarbij dient te worden opgemerkt dat op grond van artikel 9, lid 4, van de verordening een bedrag van € 292.000,-- mag worden betaald op 1 juli 2008.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Verschil
060131	Ontgrondingenheffing	Totaal lasten	14.985	278	14.707
		Totaal baten	26.330	423.630	-397.300
		Saldo	-11.345	-423.352	412.007
Toelichting					
	Saldo programmaonderdeel		464.767		
	Saldo reserves bij programmaonderdeel		412.007		
	Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves		52.760		

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Monitoring.	1.1. Landelijk weidevogelmeetnet.	Aantal jaarlijks opgenomen proefvlakken in Drenthe.	23	23	23
	1.2. Landelijk meetnet flora milieu- en natuurkwaliteit in natuurgebieden.	Aantal jaarlijks opgenomen proefvlakken in Drenthe.	345	276	275
	1.3. meetnet flora milieu- en natuurkwaliteit lijnvormige elementen.	Aantal jaarlijks opgenomen proefvlakken in Drenthe.	140	140	140
2. Actualisering en modernisering natuurinfo.	2.1. inventarisatie flora en vegetatie.	Oppervlakte gerealiseerd in hectares.	23.000	69.000	89.000
	2.2. inventarisatie broedvogels.	Oppervlakte steekproefgebieden.	Nader in te vullen.		Akkervogels Veenkoloniën
	2.3. Overige flora en fauna: verwerken en stimuleren inventarisaties van derden en vrijwilligers.	Mate van dekking van de provincie.	Nader in te vullen per groep.	Nader in te vullen per groep.	
	2.4. Verbeteren basisbestand en toegankelijkheid.	Mate van beschikbaarheid en toegankelijkheid van de gegevens.	Alleen op aanvraag.	Deel van verspreidingskaarten op website provincie.	1e verspreidingskaarten op website

Ontwikkelingen verslagjaar
1. Monitoring

De proefvlakken van de landelijke meetnetten weidevogels en flora milieu- en natuurkwaliteit zijn opgenomen volgens plan. Dit geldt ook voor het meetnet flora lijnvormige elementen. Bovendien is een aantal meetpunten in provinciale wegbermen toegevoegd, speciaal gericht op de effecten van aangepast beheer i.v.m. tegengaan van de verspreiding van jakobskruiskruid.

Van het CBS zijn gegevens ontvangen over landelijke meetnetten van andere diersoorten (waarvan de metingen worden uitgevoerd door vrijwilligersorganisaties).

De monitoringsgegevens zijn bewerkt ten behoeve van de provinciale "Omgevingsbalans" ter evaluatie van het provinciaal omgevingsplan POP II.

2. Actualisering en modernisering natuurinfo

Er is weer ca. 20.000 ha geïnventariseerd ter actualisering van de gegevens over flora en vegetatie. Dit is 4.000 ha meer dan gepland dankzij medefinanciering door de gemeenten Tynaarlo en Hoogeveen.

Wat betreft broedvogels is een onderzoek gedaan naar akkervogels in de Drentse Veenkoloniën.

Er zijn goede vorderingen gemaakt met het invoeren van flora- en faunagegevens van derden, onder meer van de Vlinderwerkgroep Drenthe, de Werkgroep Amfibieën en reptielen Drenthe en de terreinmedewerkers van Het Drents Landschap.

In relatie met soortenbeleid en flora- en faunawet is (lokaal) extra informatie verzameld over het vóórkomen van groene glazenmaker (in relatie tot krabbenscheer), knoflookpad en poelkikker.

Aan de verbetering van de toegankelijkheid van het basisbestand is gestaag verder gewerkt. De eerste verspreidingskaarten zijn op de provinciale website geplaatst.

3. Ontwikkelingen

Met de Gegevens Autoriteit Natuur (in oprichting) zijn interprovinciaal goede contacten gelegd en intenties voor samenwerking uitgesproken. Concrete resultaten heeft dit nog niet opgeleverd.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Overleg met gemeenten en andere potentiële partners om door samenwerking en cofinanciering de actualisering te versnellen.

Meer uitbesteding van werkzaamheden om de toegankelijkheid van het informatiesysteem te verbeteren.

Realisatie beleidsvoornemens

Het overleg met gemeenten heeft er toe geleid dat met Tynaarlo en Hoogeveen concrete afspraken konden worden gemaakt over co-financiering van inventarisaties van gebieden waar ruimtelijke ontwikkelingen zijn te verwachten.

De toegankelijkheid van het informatiesysteem is verder verbeterd. Er is gestart met een veldmodule waarmee veldwerkers hun flora- en vegetatiegegevens en losse faunawaarnemingen ter plaatse digitaal kunnen invoeren. Hierdoor komt de informatie sneller beschikbaar.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Vershil
Programmakosten	161.988	138.300	199.559	154.321	45.238
Apparaatskosten	315.386	343.929	309.599	314.150	-4.551
Totaal lasten	477.374	482.229	509.158	468.471	40.687
Totaal baten	32.142	6.000	67.259	48.071	19.188
Saldo	445.233	476.229	441.899	420.400	21.499

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

36003

Natuur- en milieueducatie

Contactpersoon: mevrouw C. Scholten-van der Scheer (5726)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. participatie van burgers bij concrete natuur (ontwikkelings)projecten.	1.1. Jongeren bewustmaken van natuurwaarden.	Aantal bereikte jongeren.	40% 4 jaar-12 jaar in 2003. 1% in 2004 12 jaar-18 jaar.	42% 4 jaar-12 jaar. 2% 12 jaar-18 jaar.	62% 4-12 jaar 5,4% 12-18 jaar
	1.2. Draagvlak voor natuur in de nabije woonomgeving.	Percentage mensen dat positief staat tegenover ontwikkelingen.			
	1.3. Burgers scholen om de afweging natuur versus andere belangen te kunnen maken.	Aantal cursussen/projecten/bijeenkomsten.	3-5 projecten	5 projecten.	4 projecten
2. Verbeteren van het proces om tot duurzame ontwikkeling van een gebied te komen.	2.1. De juiste partners, uit verschillende (belangen) groepen tijdig betrekken.	Verhouding relevante belangen en vertegenwoordiging van deze belangen in het proces.			
	2.2. Het afwegingsproces zodanig inrichten dat alle belangen voldoende aan bod komen.	Kwalitatieve meting van hoe het proces ervaren wordt en wat het resultaat ervan is.			
3. Voorlichting en educatie over (ontwikkeling van) landschap, natuur en milieu	3.1. Cursussen en activiteiten rondom actuele natuur en Milieuonderwerpen.	Aantal cursussen, excursies, activiteiten dat de provincie (mede) financiert.	5 cursussen 10 overige activiteiten.	5 cursussen 10 overige activiteiten.	5 cursussen 3 projecten
	3.2. Bereiken van nieuwe groepen mensen.	Aandeel nieuw bereikte doelgroepen met provinciale publicaties zoals Milieuwijzer, Bladwijzer en/of activiteiten/cursussen.			

Ontwikkelingen verslagjaar

Het aantal overige activiteiten V&E is veel lager dan geraamd. Dit is vooral te wijten aan de ondergrens van € 1.000 per project in de ASV. Hierdoor worden grotere, maar minder projecten ingediend.

Met de extra subsidie van € 15.000 aan het IVN Consulentenschap is de basis gelegd om de scholen voor voortgezet onderwijs structureel te laten deelnemen aan dit soort activiteiten.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

De provincie verstrekt incidentele waarderings- en prestatiesubsidies aan particulieren en organisaties voor projecten die bijdragen aan bovengenoemde doelstellingen. De provincie verstrekt een prestatiesubsidie per boekjaar aan het IVN Consulentenschap Drenthe ten behoeve van het betrekken van jongeren en ondersteunen van vrijwilligers. De provincie betreft zelf actief burgers en organisaties bij ontwikkeling en uitvoering van duurzaam natuurbeleid.

Realisatie beleidsvoornemens

In de gemeente Emmen zijn 2 extra netwerken Basisonderwijs van start gegaan. Ook de gemeente Hogeveen is gestart met een scholennetwerken. Dit heeft geleid tot jaarlijks bereik van 61% van alle basisschoolleerlingen in Drenthe.

Op 20 april 2006 werd in het provinciehuis een klimaatconferentie gehouden met betrokkenheid van circa 150 scholieren uit het voortgezet onderwijs. Drie adviesbureaus gaan gezamen-

lijk de meest opvallende en kansrijke ideeën uitwerken.

Het project is gefinancierd uit middelen voor Leren voor Duurzame Ontwikkeling.

Nadere informatie op www.klimaatverandering2050.drenthe.nl.

Dankzij de extra subsidie van € 15.000 voor het IVN Consulentenschap Drenthe konden de resultaten voor het Voortgezet onderwijs ruimschoots bereikt worden.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	460.832	373.218	538.324	448.676	89.648
Apparaatskosten	59.864	73.387	39.386	45.059	-5.673
Totaal lasten	520.697	446.605	577.710	493.735	83.975
Totaal baten	229.523	127.025	267.985	205.403	62.582
Saldo	291.174	319.580	309.725	288.332	21.393

Financiële analyse

Het overschot vloeit voort uit de onderschrijding van het programma LvDO in 2006. Dit vierjarige programma loopt van 2004-2007. Het restant budget zal in 2007 worden besteed.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting 2006	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Lasten	1.540.817	1.296.778	1.403.070	1.262.467	140.603
Baten	398.373	196.560	471.129	838.185	-367.056
Saldo	1.142.444	1.100.218	931.941	424.282	507.659

Programma 6.1

Natuur

portefeuillehouder: mevrouw A. Edelenbosch

Missie

De Drentse groene ruimte als kernkapitaal behouden en verbeteren, zodat

- de provincie een kwalitatief hoogwaardige en leefbare omgeving biedt voor wonen, werken en recreëren.
- de provincie bijdraagt aan de wereldwijde doelstelling voor behoud van biodiversiteit met in dit programma de nadruk op:
- bescherming en versterking van de samenhang en kwaliteit van natuurgebieden, bossen en historische cultuurlandschappen door verwerving en beheer, door het realiseren van ecologische verbindingen en door gerichte verbetering van leefgebieden van bedreigde soorten planten en dieren.
- behoud en versterking van de landschappelijke kwaliteit en ontwikkeling van nieuwe bossen en landgoederen op daarvoor geëigende locaties.

ontwikkeling en gebruik van de nationale parken Dwingelderveld, Drents-Friese Wold en het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa.

- bescherming van bossen, natuurgebieden, planten en dieren door het adequaat uitvoeren van wettelijke en door het Rijk aan de provincie gemandateerde taken (groene wetten).

36201

Natuur

Contactpersoon: de heer J. Smittenberg (5449)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Realiseren van de EHS.	1.1. Verwerving en/of functiewijziging van geplande hectares.	5.109 ha in 15 jaar (= 340 ha per jaar).	Gerealiseerde oppervlakte tot en met 2003: 9.426 ha.	10.446 ha.	Zie 1.1
	1.2. Stimuleren agrarisch natuurbeheer.	Hectares met subsidie overeenkomsten.	Gerealiseerde oppervlakte tot en met 2003: 2.254 ha	3.478 ha.	Zie 1.2
	1.3. Realiseren ecologische verbindingen.	Aantal km's die voldoen aan de doelstellingen.	Ca. 100 km gerealiseerd.	140 km	Zie 1.3
	1.4. Realiseren robuuste verbindingen.	2.825 ha		217 ha	zie 1.4
	1.5. Opheffen belemmeringen voor fauna binnen EHS.	Aantal uitgevoerde ontsnipperingsmaatregelen.	Inventarisatie van knelpunten tussen EHS en infrastructuur.	Nader te bepalen.	Zie 1.5
2. Vaststellen en realiseren van natuurdoelen voor Programma Beheer en andere toepassingen (onder ander bij milieu- en waterbeleid).	2.1. Realiseren natuurdoeltypen binnen de EHS.	Kwaliteit van gerealiseerde natuurdoeltypen (onder meer via vegetatiemeetnet en ontwikkeling doelsoorten, nog nader uit te werken volgens landelijk te ontwikkelen systematiek).			Zie 2
3. Samenwerken met andere overheden, instanties en particulieren.	3.1. Integratie van natuurdoelen in andere beleidsterreinen en in gebiedsgerichte uitvoering.	Mate waarin integratie plaatsvindt (indicatoren nader te bepalen).			Zie 3

4. Verbetering natuurkwaliteit en vergroting biodiversiteit binnen en buiten de EHS.	4.1. Uitvoeren soorten-beschermings-projecten.	Aantalontwikkeling doelsoorten.			Zie 4
	4.2. Opheffen belemmeringen fauna buiten de EHS.	Aantal adviezen en subsidies.	20 per jaar.	20	
	4.3. Ondersteunen gemeenten, waterschappen, en particulieren bij ecologisch beheer.				

Ontwikkelingen verslagjaar

1.1 Hoewel het er aanvankelijk op leek dat ook in 2006 er een groot gebrek aan middelen zou zijn om de benodigde hectares voor reservaatvorming en natuurontwikkeling te verwerven, bleek het aan het eind van het jaar mogelijk om, dankzij verschuiving van niet bestede middelen in andere provincies, toch een grote slag te slaan. De totale hoeveelheid aangekochte landbouwgrond die is aangekocht of aan een terreinbeherende organisatie overgedragen is op dit moment nog niet bekend (cijfers kunnen door DSG nog niet geleverd worden).

Tevens is een grote oppervlakte (478 ha) nieuw aangelegd bos onder de regeling voor particulier natuurbeheer gebracht, waardoor ook aan de doelstellingen voor particulier beheer ruimschoots is voldaan.

1.2 De Dienst Regelingen bij het ter perse gaan van deze Jaarstukken nog geen cijfers verstrekken over de toename van de oppervlakte met subsidieovereenkomsten (SAN).

*Landbouwgrond in
De Groeve, 2002*

*Natuurgebied in
ontwikkeling najaar
2006 De Groeve*

1.3. Na een stagnatie in 2004 en 2005 is het werken aan ecologische verbindingen weer voortvarend opgepakt. De criteria waaraan de verbindingen moeten voldoen worden opnieuw bekeken. Hierdoor is het nu niet mogelijk om de realisatie al in km's uit te drukken.

1.4. Robuuste verbindingen

In het Hunzedal is voortvarend doorgegaan met de realisatie.

Op initiatief van de gemeente Steenwijkerland is een studie uitgevoerd naar hoe de robuuste verbinding Vledder Aa- Weerribben de stad Steenwijk zou kunnen passeren en tevens kan bijdragen aan de groene stadsontwikkeling.

Met de landinrichtingscommissies Zuidwolde is verder overlegd over het tracé voor de verbinding Sallandse Heuvelrug-Drents Plateau.

1.5. Opheffen belemmeringen

Met diverse partijen is overleg gevoerd over te nemen ontsnipperingsmaatregelen, o.m. bij de spoorbrug over de Drentse Aa bij De Punt en in het kader van de waterberging Peize.

2. Natuurdoelen

De natuurdoeltypenkaart, die o.m. de basis vormt voor het Programma Beheer, wordt in overleg met terreinbeherende organisaties en andere deskundigen geactualiseerd. Een concept-versie is inmiddels gereed.

3. De realisatie van de natuurdoelen speelt o.m. een belangrijke rol bij de uitwerking van de Kaderrichtlijn Water en bij het overleg met gemeenten over bestemmingsplannen buitengebied.

4.1. Soortenbeleid

De soortenbeschermingsprojecten voor Knoflookpad en Heide- en veenvlinders zijn voortgezet. Samen met de provincies Groningen en Fryslân is een brochure uitgebracht over het beheer van moerassen en wateren ten behoeve van de (bedreigde) libellensoort de Groene glazenmaker.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Inbreng in en afstemming met rijksnatuurbeleid gericht op integrale beleidsuitvoering en financiering.
- Overleg over natuur- en landschapsdoelen, begrenzings, aankoop, beheerspakketten, natuurdoelen en tracés voor ecologische verbindingzones, met als resultaat:
 - vaststellen actualisatie Gebiedsplan Drenthe;
 - begrenzen robuuste verbinding in Hunzedal en bij Zuidwolde als kader aan aankoop en beheer;
 - visie ontwikkelen op ecologische verbindingen tussen grote natuurgebieden en nationale parken op het Drents Plateau als basis voor uitvoeringsplannen;
 - ondersteunen en begeleiden van natuurbeschermingsinstanties en particulieren bij hun inspanningen voor realisering van de ecologische hoofdstructuur(EHS)-doelstellingen;
 - uitvoeren van soortenbeschermingsplannen en overige projecten ter realisering van het soortenbeleid;
 - actualiseren natuurdoeltypenkaart als basis voor het gebiedsplan Drenthe en overig natuurbeleid;
 - stimuleren en ondersteunen van de inrichting van ecologische verbindingzones en het opheffen van knelpunten ter realisering van de doelstellingen voor EHS- en soortenbeleid;
 - stimuleren en ondersteunen van agrarisch natuurbeheer;
 - stimuleren en ondersteunen van initiatieven voor ecologische inrichting en landschapsherstel.

Realisatie beleidsvoornemens

De actualisatie van het Gebiedsplan Drenthe is in september vastgesteld als basis voor de subsidieregelingen natuurbeheer en agrarisch natuurbeheer.

Het stimuleren van agrarisch natuurbeheer heeft o.m. in het gebied van het Amerdiep tot nieuwe activiteiten geleid.

Resultaten natuurontwikkeling

In 2002 werd een landbouwbedrijf aan de Zuidoevers van het Zuidlaardermeer in De Groeve aangekocht. Vier jaar later, in 2006, is de inrichting voltooid. De foto's laten het contrast tussen een agrarisch perceel en een nieuw natuurgebied in ontwikkeling duidelijk zien.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	1.389.062	1.981.527	2.016.257	2.054.447	-38.190
Apparaatskosten	1.256.341	935.327	1.167.700	1.498.404	-330.704
Totaal lasten	2.645.403	2.916.854	3.183.957	3.552.851	-368.894
Totaal baten	576.555	662.120	668.831	714.588	-45.757
Saldo	2.068.848	2.254.734	2.515.126	2.838.263	-323.137

Financiële analyse

Het verschil tussen gewijzigd begrote en gerealiseerde apparaatskosten wordt veroorzaakt door meenemen van de salariskosten van Drents Landschap in de realisatie. Voor het overige geen bijzonderheden.

36204**Nationale parken****Contactpersoon: de heer P. Pasman (5731)**

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
Nationale parken in Nederland zijn grote aaneengesloten gebieden van ten minste 1.000 ha, bestaande uit natuurterreinen, wateren en/of bossen, met een bijzonder planten- en dierenleven en een hoge belevingswaarde. Daarnaast kunnen Nationale parken ook cultuurgronden bevatten, al dan niet als onderdeel van de EHS. Tevens zijn er goede mogelijkheden voor recreatief medegebruik. In Nationale parken worden natuurbeheer en natuurontwikkeling geïntensiveerd, worden natuur- en milieueducatie sterk gestimuleerd en worden natuurgerichte recreatie en onderzoek bevorderd (definitie Nationale parken).	<ul style="list-style-type: none"> - Nationaal Park Dwingelderveld. - Nationaal Park Drents-Friese Wold. - Nationaal beek- en esdorpen-landschap Drentsche Aa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Realiseren bestedingenplan. - Realiseren bestedingenplan. - Realiseren bestedingenplan. Bestedingenplannen worden vastgesteld door de desbetreffende overlegorganen.	Niet van toepassing.		Afronding Bestedingenplannen 2005/2006 en grotendeels uitvoeren bestedingenplannen 2006/2007.

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Uitvoering collegeprogramma:**Invulling bezuinigingen**

In het kader van de invulling van de bezuinigingen op wettelijke en autonome taken is met ingang van 2006 structurele bezuinigingen meegenomen van € 10.100,- op de implementatie van de Flora- en Faunawet, van € 1.000,- op het onderhoud van provinciale eigendommen en van € 3.900,- in de zakelijke lasten van provinciale groene eigendommen.

Realisatie collegeprogramma:**Invulling bezuinigingen**

Bovengenoemde bezuinigingen zijn gerealiseerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Vershil
Programmakosten	572.608	629.167	1.003.968	632.416	371.552
Apparaatskosten	570.574	600.068	418.556	466.000	-47.444
Totaal lasten	1.143.182	1.229.235	1.422.524	1.098.416	324.108
Totaal baten	558.553	629.167	1.003.968	652.131	351.837
Saldo	584.629	600.068	418.556	446.285	-27.729

Financiële analyse

Baten:

De rijksmiddelen zijn bij de Stichting nationaal groenfonds ondergebracht en worden periodiek gedeclareerd op basis van gerealiseerde uitgaven. Voor de uitvoering van de onderliggende Bestedingenplannen geldt een termijn van twee jaren zodat het verschil in 2007 tot nihil wordt teruggebracht.

36206

Bos en landschap

Contactpersoon: de heer M. Lumkes (5607)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Behoud, herstel en ontwikkeling van landschappelijke kwaliteiten.	1.1. Stimuleren en ondersteunen gemeentelijke uitvoeringsprogramma's.	Gereedkomen Landschapsonwikkelingsplan (LOP) Veenkoloniën en 2 gemeentelijke Uitvoeringsprogramma's landschap.		1. LOP Veenkoloniën 2 Uitvoeringsprogramma's landschap.	1 Landschapsontwikkelingsplan 2 gemeentelijke uitvoeringsprogramma's zijn in uitvoering
	1.2. Uitwerken ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie in voorbeeldprojecten bijvoorbeeld in kader Projectplan Cultuurhistorie en Belvédère.	Gereedkomen 2 voorbeeldprojecten.		2 voorbeeldprojecten.	2 voorbeeldprojecten
2. Bosuitbreiding.	2.1. Uitvoeren bosclusteringsbeleid.	150 ha nieuw bos (inclusief bos op landgoederen).		150 ha bos.	287 ha bos
3. Nieuwe landgoederen.	3.1. Realiseren nieuwe landgoederen op daarvoor geëigende plaatsen.	3 nieuwe landgoederen.		3 nieuwe landgoederen	2 nieuwe landgoederen

Ontwikkelingen verslagjaar

Van de gemeentelijke landschapsprogramma's is bij de gemeenten een toenemende belangstelling. Voor de bosuitbreiding is een afnemende belangstelling omdat het bedrijfseconomische niet uit kan. Ook de belangstelling voor nieuwe landgoederen lijkt over zijn hoogtepunt heen te zijn.

Balloeërveld

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

De ontwikkeling van gemeentelijke Uitvoeringsprogramma's landschap in ten minste 2 Drentse gemeenten moeten de gemeenten stimuleren activiteiten ten behoeve van de ontwikkeling en instandhouding van het landschap te ontwikkelen.

Realisatie beleidsvoornemens

Twee gemeentelijke uitvoeringsprogramma's landschap zijn in uitvoering. Twee nieuwe programma's zijn ingediend, maar doordat de subsidie nog niet is toegezegd, nog niet gestart. Doordat er nog subsidieverleningen uit 2005 uitgevoerd konden worden is er 287 ha bos aangelegd en zijn er twee nieuwe landgoederen aangelegd. Het betreft een landgoed nabij Huis ter Heide en een landgoed tegen de boswachterij Odoorn aan.

De statenexcursie en het stateninitiatief hebben geleid tot meer aandacht voor landschap. De voorbereidingen van het Symposium "samenwerken aan natuur en landschap" met twee expertteam, die een inhoudelijke bijdrage zullen leveren, draait op volle toeren. Het symposium zal de aandacht vestigen op de thema's die gerealiseerd worden en de thema's waarvoor een extra aandacht nodig zijn.

Het meetnet landschap is door een nieuwe GIS-applicatie een grote stap dichterbij gekomen. Het landschapsontwikkelingsplan Oldambt, Westerwolde en Veenkoloniën is tot stand gekomen en het uitvoeringsprogramma is nu aan de orde.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
Programmakosten	4.000	237.058	305.475	236.100	69.375
Apparaatskosten	329.888	263.482	191.564	207.706	-16.142
Totaal lasten	333.888	500.540	497.039	443.806	53.233
Totaal baten	0	0	0	4.869	-4.869
Saldo	333.888	500.540	497.039	438.937	58.102

Financiële analyse

Naar aanleiding van de nota Reserves en Voorzieningen is besloten de reserve uitvoering SOL-Drenthe per 31-12-2006 op te heffen. Het batig saldo betreft deels nog niet gedeclareerde loonkosten van de uitvoerder van de regeling (Landschapsbeheer Drenthe).

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Verschil
060143	Uitvoering SOL Drenthe	Totaal lasten	301.755	235.340	66.415
		Totaal baten	0	4.869	-4.869
		Saldo	301.755	230.471	71.284

Toelichting

Saldo programmaonderdeel	58.102
Saldo reserves bij programmaonderdeel	71.284
Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	-13.182

36207

Groene Wetgeving

Contactpersoon: de heer R. Kavsek (5645)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Uitvoering FFW.	1.1.	Aantal door de provincie afgehandelde ontheffing aanvragen.		50	4
	1.2.	Aantal door de faunabeheereenheid (FBE) verleende machtigingen.		500	150
	1.3.	Aantal door de provincie en de FBE afgehandelde vragen/verzoeken tot informatie over de uitvoering van de FFW.		500	300
2. Uitvoering NSW 1998.	2.1. Vergunningverlening artikel 16 en 19d NBW.	Aantal afgehandelde vergunningaanvragen.	-	70 tot 100.	7 aanvragen 96 voor- toetsen
	2.2. (Laten) opstellen van beheersplannen.	Aantal vastgestelde beheersplannen in Drenthe.	-	4	0

3. Uitvoering Boswet- en NSW.	3.1. Boswet.	Instandhouding areaal.	34.000 ha.		
	3.2. NSW	Instandhouding waarden.	120 landgoederen.		

Ontwikkelingen verslagjaar

Flora- en Faunawet

De generieke 'FBE-ontheffingen' hebben geleid tot een efficiëntere uitvoering van de Flora- en faunawet, doordat aanvragen voor een machtiging rechtstreeks bij de FBE zijn aangevraagd. Dit heeft geleid tot een afname van de werkdruk.

Tegen drie ontheffingen liep een beroepsprocedure bij de Rechtbank Assen. De drie beroepen zijn door de provincie gewonnen, waardoor alle ontheffingen onherroepelijk zijn.

De Faunabeheereenheid heeft in oktober 2006 een minisymposium georganiseerd over beheer- en schadebestrijding in Drenthe.

In 2006 is opnieuw met een aantal gemeenten overleg gevoerd over de opstelling van steenmarterbeheerplannen, vanwege een toename van het aantal overlastmeldingen. Er is een aanvang gemaakt met de productie van een voorlichtingsfolder over steenmarters.

De algemene provinciale folder over de schadebestrijding van dieren in Drenthe is herzien en opnieuw uitgebracht.

Er hebben 3 overleggen plaatsgevonden met de medewerkers van de AID, Politie en de productgroep Handhaving met betrekking tot de handhaving van de 'FBE-ontheffingen'.

Natuurbeschermingswet

In 2006 was provincie voor het eerst bevoegd gezag voor vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het blijkt dat de beoordeling van projecten die de kwaliteit van de 14 Drentse Natura 2000 gebieden negatief kunnen beïnvloeden, veelal niet via een formele vergunningprocedure maar via een voortoets plaats vindt. In 2006 zijn er 7 vergunningen aangevraagd. Er zijn in totaal 96 initiatieven beoordeeld op vergunningplicht (de voortoets dus). De reden dat de meeste projecten via een voortoets beoordeeld worden, heeft te maken met de systematiek van de Nb-wet. Ook aan veehouderijen zijn ook nog geen vergunningen verleend. Dit komt doordat het ammoniak toetsingskader voor de Nb-wet dat landelijk ontwikkeld wordt, vertraging heeft opgelopen.

Eind 2006 is begonnen met de informele voorbereiding van de beheersplannen. Er zijn nog geen beheersplannen vastgesteld. Dit komt doordat de formele aanwijzing door LNV van de Natura 2000 gebieden vertraagd is. Om een plan vast te kunnen stellen moeten eerst de gebieden formeel aangewezen zijn.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Uitvoering van de Flora- en Faunawet is een wettelijke taak. Dit geldt ook voor de vergunningverlening en handhaving in het kader van de Natuurbeschermingswet en voor het (laten) opstellen van beheersplannen.

Realisatie beleidsvoornemens

In 2006 is over 96 voorgenomen activiteiten/initiatieven overleg gevoerd (voortoets). Een deel van deze 96 activiteiten bestaat uit complexe projecten, waarbij een actieve inzet van het team Nbw is vereist. Voorbeelden van dergelijke projecten zijn de (voorgenomen) baanverlenging van Groningen Airport Eelde, de tweede verbrandingsoven van Essent Milieu Wijster, en de ontwikkelingen rondom het TT-circuit.

Het vooroverleg heeft geresulteerd in 21 conceptvergunningaanvragen. Op basis hiervan is in 14 gevallen geconstateerd dat er geen vergunning nodig was, en is in 7 gevallen een formele vergunningaanvraag ingediend. Er zijn 4 vergunningen verleend, 3 vergunningen zijn nog in procedure.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
Programmakosten	0	29.700	547.640	313.248	234.392
Apparaatskosten	0	270.154	417.112	573.428	-156.316
Totaal lasten	0	299.854	964.752	886.676	78.076
Totaal baten	0	17.200	0	494	-494
Saldo	0	282.654	964.752	886.182	78.570

Financiële analyse

Middels een overheveling uit 2005 waren extra middelen beschikbaar voor nadere implementatie van de gedecentraliseerde nieuwe Natuurbeschermingswet en ter dekking van eventuele risico's. Een deel van deze middelen behoefde niet te worden aangewend en wordt aan de algemene middelen toegevoegd.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Lasten	6.565.958	4.946.483	6.068.272	5.981.749	86.523
Baten	1.220.678	1.308.487	1.672.799	1.372.082	300.717
Saldo	5.345.280	3.637.996	4.395.473	4.609.667	-214.194

Programma 6.2

Plattelandsbeleid

portefeuillehouder: mevrouw A. Edelenbosch

Missie

Het Drentse plattelandsbeleid heeft als missie het versterken van de vitaliteit en het verbeteren van de leefbaarheid op het platteland onder de randvoorwaarde van een zo optimaal mogelijke balans tussen ecologie en economie.

De Drentse groene ruimte als kernkapitaal behouden en verbeteren, zodat

- de provincie een kwalitatief hoogwaardige en leefbare omgeving biedt voor wonen, werken en recreëren.
- de provincie bijdraagt aan de wereldwijde doelstelling voor behoud van biodiversiteit

met in dit programma de nadruk op:

- samen werk maken van de groene ruimte en een duurzaam vitaal platteland om de leefbaarheid op het platteland te verbeteren en de vitaliteit te versterken.

35006

Gebiedsgerichte uitvoering

Contactpersoon: de heer E.P.H. Bregman (5863)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Verdrogingsbestrijding.		Aantal hectares.	Stand van zaken verdroogde gebieden arealen bekend (2005).	5	5
2. Terugdringen verstoring.		Aantal hectares aaneengesloten gebied, aantal opgeheven barrières.	Zie gebiedsprogramma's.	2	2
3. Biodiversiteit.		Verbeterd bodemleven; C/N-gehalte verbeterd; soortendiversiteit neemt toe.	Stand van zaken bepalen (2005-2006); indicatief onderzoek.	Indicatief onderzoek uitgevoerd; uitvoeren projecten.	200
4. Proceskosten/nulmeting/landsdekkend beeld.		aantal nulmetingen Bodemkwaliteit in beeld (functiegerelateerd).	Toestand 2005.	1	0
5. Overig milieu.		Aantal hectares, kilometers, aantallen projecten conform afspraken met Rijk.		10	15

Ontwikkelingen verslagjaar

In 2006 is de overgang naar een nieuwe wijze van doelrealisatie in het landelijk gebied zowel inhoudelijk, organisatorisch als financieel voorbereid. Tegelijkertijd is er een einde gekomen aan de uitvoering van een aantal regelingen zoals de Stimuleringsregeling Gebiedsgericht Beleid (SGB). Ook zijn de laatste projecten in uitvoering gekomen met inzet van de gelden die resteerden uit de vroegere provinciale bijdrage van de Stimuleringsregeling Gebiedsgericht Beleid. Door inzet van deze middelen zijn projecten gerealiseerd of gestart die van betekenis zijn voor het toekomstig bodembeleid. Zoals het actualiseren van bodemkaarten en het verkrijgen van meer inzicht in onder andere het organische stofgehalte van de

bodem. Een en ander hangt nauw samen met de uitvoering van het Europese en landelijke bodembeleid waar in 2007 in nauwe samenwerking met Drentse organisaties vorm aan wordt gegeven.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Provinciale inzet

Verdrogingbestrijding, terugdringing verstoring, biodiversiteit en overig milieu. Coördineren en stimuleren integrale gebiedsgerichte uitvoering (gebiedsregisseur), programmamanagement (processturing, programmering, cofinanciering, voortgangsbewaking en verantwoording richting Rijk en monitoring).

Proceskosten/nulmeting/landsdekkend beeld: Provincie voortouw bij bepalen huidige milieukwaliteit onder andere in ecologische hoofdstructuur met betrekking tot stikstof, fosfaat, ammoniak, bestrijdingsmiddelen, grondwaterstand en verstoring (barrières voor diersoorten).

Realisatie beleidsvoornemens

Door tal van projecten is bijgedragen aan het realiseren van beleidsdoelen. Twee projecten springen in het oog. Eén van de opvallende projecten is het project Bedreven bedrijven. De belangstelling voor dit project is groot. Er kunnen door een ketenbenadering aanzienlijke reducties van stikstof bereikt worden tot ver onder de norm. Tegelijkertijd zijn er ook andere voordelen, zoals verbetering van de gezondheid van dieren en verbetering van het bodemleven. Samen met tal van organisaties is ook winst geboekt met de reductie van bestrijdingsmiddelen bij de leliebollenteelt. Door gebruik te maken van afrikaantjes (tagetes) wordt de aaltjes-druk tot 0 gereduceerd. En daarmee wordt ook het gebruik van bestrijdingsmiddelen aanzienlijk gereduceerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	715.695	0	547.613	224.014	323.599
Apparaatskosten	587.216	590.975	550.070	514.303	35.767
Totaal lasten	1.302.910	590.975	1.097.683	738.317	359.366
Totaal baten	56.823	0	127.980	115.467	12.513
Saldo	1.246.087	590.975	969.703	622.850	346.853

Financiële analyse

Programmakosten

Met de inzet van de provinciale middelen heeft men de volgende projecten in 2006 in uitvoering gebracht: Erfgoedcentrum Veenhuizen, Demonstratieproject fosfaatbemesting, Faunapassage N381, 30 jaar tijdschrift Noorderbreedte, Aanleg meander Aalderstroom en Agrobiodiversiteitscentrum Veenhuizen, Quickscan en procesbegeleiding aardkundige waarden, Actualisatie bodemkaarten, Fietspad Fochteloërveen, Ontwikkelingsvisie Meppel-Reestdal en Koffietafelboek Waardige planning. De onderschrijding van de begroting wordt met name veroorzaakt doordat een aantal provinciale en SGB artikel 30-projecten, waarvoor overigens in voorgaande jaren geld was gereserveerd, goedkoper is uitgevallen dan oorspronkelijk geraamd.

Apparaatskosten

De onderschrijving van de begrote apparaatskosten wordt veroorzaakt doordat de projectleiding in de Reest in de loop van 2006 overgedragen is aan de provincie Overijssel. Daarnaast is personeel ingezet t.b.v. de implementatie van het ILG. Hierdoor is minder uren besteed aan gebiedsgerichte uitvoering.

Baten

De realisatie van € 115.000,-- heeft betrekking op een aantal SGB -projecten die in 2006 zijn afgerekend met de Dienst Landelijk Gebied en de ontvangen voorschotten op twee nog lopende projecten die in 2007 met het Rijk afgerekend zullen worden. Het gaat om projecten die voorgefinancierd zijn uit de Reserve stimulering gebiedsgericht beleid.

Reserve stimulering gebiedsgericht beleid

In de Nota reserves en voorzieningen is aangegeven dat de Reserve stimulering gebiedsgericht beleid in de jaren 2005 en 2006 volledig wordt afgebouwd. Het saldo per 31-12-2006 bedraagt echter € 311.000,-- voornamelijk zoals aangegeven als gevolg van een meevaller in de kostensfeer van een groot aantal door de provincie gesubsidieerde projecten. Er is een verzoek ingediend om het restant van de reserve in 2007 om te zetten in een krediet om hieruit de uitvoering van een aantal projecten te kunnen financieren waarvoor in 2006 middelen bestuurlijk zijn toegezegd.

De geraamde last voor 2007 is € 311.000,--.

35007

Gebiedsgericht beleid**Contactpersoon: de heer E.P.H. Bregman (5863)****Beschrijving doelstellingen en indicatoren**

Doelstelling is om een betere milieukwaliteit te verkrijgen en het versterken van economie en leefbaarheid binnen de randvoorwaarde van een duurzame ontwikkeling.

Ontwikkelingen verslagjaar

Formeel eindigt in 2006 de SGB-regeling (Subsidieregeling gebiedsgericht beleid) met daaraan gekoppelde uitvoeringstrajecten. In 2007 volgt een beleidsevaluatie en eindrapportage.

Het vervolg loopt vanaf 2007 via ILG-spoor ((Investeringsregeling landelijk gebied): programmalijn Land / pMJP (provinciaal Meerjarenprogramma).
(zie ook programmaonderdeel 35006)

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Vooralsnog wordt uitgegaan van ongewijzigd provinciaal beleid zoals vastgelegd in het POP II.

Realisatie beleidsvoornemens

Zie 'ontwikkelingen verslagjaar'.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Vershil
Programmakosten	33.800	34.700	34.700	28.536	6.164
Apparaatskosten	189.506	220.255	141.933	182.078	-40.145
Totaal lasten	223.306	254.955	176.633	210.614	-33.981
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	223.306	254.955	176.633	210.614	-33.981

Financiële analyse

Apparaatskosten

Overschrijding van de begroting kan worden verklaard doordat er meer uren zijn besteed aan de monitoring gebiedsbeleid als gevolg van de invoering van de Verordening dwangsom. Daarnaast heeft het afwikkelen van subsidietrajecten meer tijd gekost dan oorspronkelijk geraamd.

36005

Plattelandsontwikkeling

Contactpersoon: de heer B. Buijs (5423)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Programma land.	1.1. Behoud en versterking werkgelegenheid.	Percentage werkgelegenheid agribusiness.	6%	5,9%	
	1.2. Verbetering inrichting van de natuurlijke en agrarische leefomgeving; uitvoeringsbestekken in 2006.	Totale oppervlakte te verbeteren in te richten gebied.		Niet van toepassing.	
	1.3. Economische groei platteland waarbij streekeigen karakter en identiteit uitgangspunt zijn.	Percentage economische groei.	0,07%	0,08%	
2. Instrument Landinrichting ten behoeve van plattelandsontwikkeling.	2.1. integrale landinrichtingsprojecten in voorbereiding.	Oppervlakte in te richten gebied.		Niet van toepassing.	
	2.2. Integrale landinrichtingsprojecten in uitvoering.	Oppervlakte te realiseren inrichting.		realisatie 7.000 ha.	Realisatie 7.000 ha
	2.3. Kavelruil projecten.	Oppervlakte te ruilen hectares.		Provinciale start kavelruil commissie 1000 ha.	1.000 ha
3. Grondverwerving (zie ook Natuur 6.1.).	3.1. Grondverwerving ten behoeve van realisering/EHS.		9.000 ha.	500 ha.	833 ha. BBL kan aantal ha's voor SBB nog niet leveren

	3.2. Voorfinanciering grondverwering EHS.		2,3 miljoen.	2,4 miljoen.	0
	3.3. Grondverwerving Op Drentse Maat.		150 ha.	150 ha.	50 ha.
	3.4. Grondverwerving taakstelling landinrichting, gebiedsgericht beleid, water.		300 ha.	300 ha.	BBL kan cijfers nog niet leveren

Ontwikkelingen verslagjaar

Het programma Land heeft in 2006 op een breed front gezorgd voor impulsen aan de uitvoering van het plattelandsbeleid in Drenthe. In diverse gebieden zijn belangrijke stappen gezet in het opzetten van kavelruilen, de uitvoering van plannen op het gebied van landschap, cultuurhistorie en recreatie en toerisme en leefbaarheidprojecten in de Drentse dorpen. De grondverwerving voor de EHS in Drenthe heeft een onverwachte impuls gekregen door het beschikbaar komen van circa 20 mln. aan Rijksmiddelen. De landinrichting Mars en Westerstream is in 2006 volledig afgerond.

De grondportefeuilles van de Drentse en Hunzemaat worden leeggemaakt, zodat in 2007 een doorstart gemaakt kan worden met dit instrumentarium voor andere kavelruilen

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Uitvoering geven aan het Programma(plan) land, initiëren aansprekende projecten, extra impuls geven aan speerpunten die passen in prioritaire thema's Landschap en cultuurhistorie, Natuur, Water en Plattelandsontwikkeling en/of waar de uitvoering plaats heeft in prioritaire gebieden: Noordwest-Drenthe, Zuidwest-Drenthe, Veenkoloniën, Hunze, Drentse Aa. Landinrichting is een belangrijk instrument om beleidsdoelen in het landelijk gebied te realiseren, versnelde uitvoering landinrichting, evaluatie en doorstart grondverwering Op Drentse Maat.

Realisatie beleidsvoornemens

Realisatie grondverwerving: Het jaar 2006 is gestart met een relatief beperkt budget voor de verschillende categorieën grondverwerving. Na een landelijke herverdeling van middelen kwam er voor Drenthe een veel groter budget beschikbaar; ook heeft het college van GS 2 miljoen euro vrij gemaakt uit de reserve Vitaal Platteland om grondaankopen voor te financieren. er is in totaal voor ongeveer 20 miljoen aan grond gekocht dan wel doorgeleverd aan de eindbeheerders.

Naast de uitvoering van het reguliere beleid hebben de speerpunten in het programma Land de nodige inzet gevraagd. Na uitvoerig overleg met LTO Noord kon er bijvoorbeeld eind 2006 een start worden gemaakt met het Drentse

Landbouwondernemersprogramma. Ook in het project "Versnelde Inrichting Eelder en Peizermeden" zijn weer een belangrijke (procedurele) stappen gemaakt, die nodig zijn om in de loop van 2007 met de concrete uitvoering te kunnen beginnen. Bijzonder daarbij is dat de verschillende procedures van de gemeenten, waterschap en de landinrichting zijn gecombineerd, hetgeen er in heeft geresulteerd dat het bestemmingsplan, het ontwerp landinrichtingsplan, het waterbeheersingsplan gelijktijdig ter inzage zijn gelegd. De binnengekomen bedenkingen tegen de plannen zullen door de betrokken overheden in 2007 gezamenlijk worden afgehandeld.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Vershil
Programmakosten	5.135.129	6.664.248	6.892.812	8.117.620	-1.224.808
Apparaatskosten	409.263	1.073.207	1.423.983	1.199.111	224.872
Totaal lasten	5.544.392	7.737.455	8.316.795	9.316.731	-999.936
Totaal baten	190.639	0	500.411	753.619	-253.208
Saldo	5.353.753	7.737.455	7.816.384	8.563.112	-746.728

Financiële analyse

Conform de verwachtingen zijn in het afgelopen jaar een aantal projecten geconcretiseerd waarmee het budget in exploitatie (Reserve Stimulering Vitaal Platteland Drenthe) geheel is besteed en tevens ca € 1.000.000 aan de reserve is onttrokken. Het saldo van de Reserve neemt hiermee af tot € 223.000.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Vershil
060142	Uitvoering 2e fase relatienota en natuurontwikkelingsbeleid	Totaal lasten	543.000	512.680	30.320
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	543.000	512.680	30.320
060207	Vitaal Platteland	Totaal lasten	5.279.983	6.535.111	-1.255.128
		Totaal baten	500.411	753.619	-253.208
		Saldo	4.779.572	5.781.492	-1.001.920

Toelichting

Saldo programmaonderdeel	-746.728
Saldo reserves bij programmaonderdeel	-971.600
Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	224.872

37108

Versterking economische vitaliteit platteland

Contactpersoon: mw J. Dijksterhuis (5431)/mw C. Posthumus (5650)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Versterking economische vitaliteit platteland.		Bruto regionaal product (BRP) landbouw.	Gemiddelde jaarlijkse groei 1998-2002: -3% (Nederland: -0,9%). (De nulmeting is geactualiseerd op basis van de laatste cijfers CBS)	Groeipercentage BRP landbouw is tijdens collegeperiode minimaal gelijk aan nationaal groeipercentage.	-2,9% (groei 2003-2004) (Nederland :-5,6%)

1.1. Versterking MKB.	Geen geschikte effectindicatoren beschikbaar.			
1.2. Uitbouw plattelandstoerisme.	Geen geschikte effectindicatoren beschikbaar.			
1.3. Versterking landbouw.	Geen geschikte effectindicatoren beschikbaar.			

Ontwikkelingen verslagjaar

Via onze acties streven we naar een optimalisatie van de productie-omgeving waarbinnen de Drentse landbouwers moeten opereren. Dat moet resulteren in een situatie waarin het BRP in deze sector in Drenthe minimaal een zelfde groei zal kennen als landelijk het geval is. Dat is een verbetering ten opzichte van het verleden (1998-2002) waarin Drenthe duidelijk achterbleef (jaarlijks -3,0%) ten opzichte van het landelijk beeld (jaarlijks -0,9%). Voor 2003-2004 (recentere cijfers zijn nog niet voorhanden) voldoet Drenthe inderdaad aan dit doel. Weliswaar kromp het Drentse BRP in de sector verder (met 2,9%), maar landelijk was de daling nog veel forser (-5,6%).

Er waren in het kader van het LEADER+-programma voor 2006 nog voldoende middelen beschikbaar om een bijdrage te leveren aan de realisatie van de doelstelling. In 2007 zullen nog enkele projecten geïmplementeerd kunnen worden. Daarmee is dan het budget uitgeput.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Mede uitvoering geven aan de Agenda voor de Veenkoloniën. Tevens zal een bijdrage geleverd worden aan de coördinatie en bemensing van het projectbureau Veenkoloniën.
- Verwerving en begeleiding van projecten in het kader van de LEADER+programma's voor Oost-Drenthe en het Drents-Friese LEADER-gebied. Het gaat om projecten op het gebied van precisie landbouw, toeristische voorzieningen, cultuurhistorie, versterking ondernemerschap etc.

*Restauratie
Hamveldbrug betaald
met gelden uit de
reserve stimulering
vitaal platteland
Drenthe*

Realisatie beleidsvoornemens

De zeven prioriteiten uit de Agenda voor de Veenkoloniën zijn verder in uitvoering. Ten behoeve van het projectbureau Veenkoloniën heeft de provincie € 89.000,- beschikbaar gesteld.

De Leader+ programma's liggen goed op koers. In Oost-Drenthe is 95% van het budget geïmplementeerd en in het Drents-Friese gebied 90% (uitgaande van een overcommitting van 10% per programma). De uitvoeringsperiode van het programma loopt nog tot 1 juli 2008. In de beide Leadergebieden zijn in de periode 2001 t/m 2006 62 projecten geïmplementeerd. De totale kosten bedragen € 32,5 miljoen. De Leader bijdrage hierin is € 8,7 miljoen. De provincie heeft hierin € 3,1 miljoen bijgedragen. De laatste jaren zijn de provinciale middelen met name afkomstig uit de reserve Vitaal Platteland.

Uitvoering collegeprogramma:

Hoofdpijn vitaal platteland

Programma Land

Het college kiest voor een integrale aanpak om de ambities in het landelijk gebied uit te verwezenlijken. Het waarborgen van de kwaliteit, de vitaliteit en de aantrekkelijkheid van het landelijk gebied vormen daarbij de belangrijkste uitgangspunten. De ambities worden verwezenlijkt door middel van duurzame maatregelen die tevens gericht zijn op het behoud van bestaande en het creëren van nieuwe werkgelegenheid.

De bijna 80 jaar oude Hamveldbrug over het Linthorst Homankanaal bij Wijster is opgeknapt

In 2005 hebben PS vastgesteld de Subsidieregeling reserve stimulering vitaal platteland. Eveneens hebben de PS vastgesteld het Programmaplan Land. Dit programmaplan vormt de basis voor de beoordeling van projecten die worden aangedragen voor (mede)financiering uit de reserve. In het programmaplan is aantal thema's en gebieden als prioritair aange-merkt. Bij de thema's gaat het om landbouw, water, milieu, landschap en cultuurhistorie en plattelandsontwikkeling*. Bij de gebieden hebben prioriteit: Noordwest-Drenthe, Drentse Aa, Zuidwest-Drenthe, Veenkoloniën en Hunze. In 2005 is een aantal specifieke projecten ontwikkeld waaraan in 2006 op een voortvarende wijze een vervolg zal worden gegeven. De jaarlijkse storting in de reserve blijft zoals in de Voorjaarsnota 2004 is aangegeven. Daarbij geldt de kanttekening, dat voor de verplaatsing van agrarische bedrijven minder middelen nodig zijn dan eerder was voorzien. Daar staat tegenover, dat wij extra middelen inzetten voor het invullen van de afspraken, die met de minister van LNV zijn gemaakt over de gezamenlijke inspanningen voor de realisatie van landbouwdoelen in landinrichtingsprojecten.

* Onder plattelandsontwikkeling rangschikken we woonkwaliteit en leefomgeving, recreatie en toerisme en versterking van de economische veerkracht.

Met ingang van 2007 zal op het gebied van taken en verantwoordelijkheden in de uitvoering van het beleid in het landelijk gebied veel veranderen. De provincies worden naast de uitvoering van hun eigen beleid ook verantwoordelijk voor de realisatie van verschillende rijksdoelen in het landelijk gebied. Het gaat hierbij om rijksdoelen op het gebied van natuur (ecologische hoofdstructuur), landschap (alleen voor nationale landschappen; voor de provincie Drenthe is dat het gebied van de Drentse Aa), milieu (waaronder bodemsanering in het landelijk gebied), water (waaronder verdroging), landbouw (structuurversterking) en het landelijke routenetwerk (voor de provincie Drenthe (het herstel van) de vaarverbinding Erica – Ter Apel).

De middelen die het Rijk hiervoor in de periode 2007-2013 beschikbaar stelt worden onderdeel van de provinciale begroting en zullen op basis van de provinciale beschikkingen in projecten worden ingezet. Al met al betekent dit een voor de provincies uitdaginge ontwikkeling met nieuwe kansen die in 2006 op een zorgvuldige wijze zullen moeten worden ingevuld.

Zowel bij invulling van deze nieuwe uitdaging als bij de uitvoering van de afspraken met het Rijk zal er in noordelijk verband worden samengewerkt.

Realisatie collegeprogramma:

Hoofdlijn vitaal platteland

Programma Land

Het projectplan "Aanleg en herstel van de vaarverbinding Erica - Ter Apel is integraal opgepakt en geactualiseerd. De zoektocht naar financiële middelen voor de uitvoering is verder voortgezet. De gemeente Emmen onderzoekt rond de vaarverbinding de mogelijkheden tot gebiedsontwikkeling en financiering. Begin 2007 is het herziene projectplan, de tussenrapportage van de gebiedsontwikkeling en de begroting door ons aan u voorgelegd en hebt u daarmee ingestemd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	296.137	389.000	1.007.000	327.734	679.266
Apparaatskosten	346.905	233.768	272.882	255.427	17.455
Totaal lasten	643.042	622.768	1.279.882	583.161	696.721
Totaal baten	126.548	300.000	800.000	130.198	669.802
Saldo	516.494	322.768	479.882	452.963	26.919

Financiële analyse

Programkosten en Baten

De lagere programmakosten en lagere baten worden veroorzaakt door het project inplaatsing melkveehouderij. Voor dit project ontvangt de provincie geld van het Rijk. Dit geld betalen wij door aan derden. Het gaat hierbij om een meerjarenproject dat loopt tot en met 2008. De bestedingen lopen achter bij wat in de begroting is geraamd. Dit komt doordat de urgentie voor uitplaatsing in de reconstructiegebieden buiten Noord-Nederland sterk is afgenomen. Tevens is de grondmobiliteit op dit moment verminderd. Daarnaast konden sommige kandidaat-bedrijven hun bedrijfsplannen niet realiseren om vergunningstechnische redenen. De nog niet-bestede inkomsten zijn als overlopende bedragen op de balans gezet, omdat het middelen van derden betreffen met een bestedingsverplichting.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Lasten	8.067.208	9.206.153	10.870.993	10.848.823	22.170
Baten	374.010	300.000	1.428.391	999.284	429.107
Saldo	7.693.198	8.906.153	9.442.602	9.849.539	-406.937

*Drentse Aa bij
Schipborg*

Programma 7.0

Economie

portefeuillehouder: de heer H. Weggemans

Missie

Het Drents economisch beleid heeft als missie het bevorderen van een duurzame economische ontwikkeling en het scheppen van werk voor alle inwoners van Drenthe.

Hierbij richten wij ons op activiteiten die gericht zijn op de vraagzijde (het bedrijfsleven) en op de aanbodzijde (de beroepsbevolking). Concreet betekent dit:

- het behoud van bestaande werkgelegenheid en het scheppen van nieuwe banen;
- een hogere participatie op de arbeidsmarkt, met extra aandacht voor hen die in een achterstandssituatie verkeren.

37005

Beleidskaders en programmabeheer

Contactpersoon: de heer J.H. Geveke (5540)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Ontwikkeling, monitoring en (eventuele) bijstelling van beleidskaders en programma's.	1.1. SNN-beleid.	Niet van toepassing.			
	1.2. Voorbereiden bestuurlijke overleggen.	Niet van toepassing.			
	1.3. Drentse kaders voor projectontwikkeling.	Niet van toepassing.			
	1.4. Programmabeheer Kompas, enig programmeringdocument, LEADER, INTERREG.	Niet van toepassing.			
	1.5. Projectbeoordeling Kompasprojecten.	Niet van toepassing.			
	1.6. Afstemming projecten.	Niet van toepassing.			
	1.7. Monitoring.	Niet van toepassing.			

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Werk, onderwijs en kennisinfrastructuur (WOK) is een van de vijf programmalijnen van het college. De uitvoering hiervan loopt door in 2006. De activiteiten van de Productgroep Economie vallen grotendeels onder deze programmalijn. Binnen deze programmalijn zijn de ambities geconcretiseerd. Deze hebben met name betrekking op werkgelegenheidsgroei en werkloosheidsreductie. De ambities proberen wij te realiseren door te werken langs een zestal prioriteiten, te weten informatie- communicatietechnologie, onderwijs en kennisinfrastructuur, innovatie, toerisme, voorwaardenscheppend beleid en arbeidsmarkt. In 2005 is gerapporteerd over de behaalde resultaten in deze programmalijn.

Het overgrote deel van het economisch beleid krijgt vorm in Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). Voor de periode na 2006 moet in SNN worden ingezet op voortzetting van Kompas in het kader van de Langman-afspraken die lopen tot 2010. De onderhandelingen hierover lopen door tot in 2006. Het regionaal beleid van het Ministerie van Economische Zaken (EZ) zal verder uitgewerkt worden. Ook zal in 2006 de basis gelegd worden voor een programma Europees Fonds Regionale Ontwikkeling met Europees sociaal fondsonderdelen.

Er zal gereageerd worden op de ontwikkelingen in het Europese gemeenschappelijke landbouwbeleid en het cohesiebeleid.

Er wordt deelgenomen aan verschillende projecten binnen INTERREG en het Hanzepassage-programma.

Realisatie beleidsvoornemens

Het Drents economisch beleidskader vormt het geheel van het noordelijke ruimtelijk-economisch beleid in SNN-verband en het provinciale uitvoeringskader WOK.

WOK

De WOK is halverwege de looptijd geëvalueerd. Het monitoringsrapport over de resultaten tot en met 2005 is in april 2006 in de staten aan de orde gesteld. De programmalijn WOK kent met de versteviging van de economische structuur en de reductie van de werkloosheid twee hoofddoelstellingen. Ten aanzien van deze hoofddoelstellingen liggen we redelijk op koers. Zeker voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid geldt dat het gestelde doel voor 2007 haalbaar lijkt. Tevens is de voortgang van de WOK aangegeven in de brochure "De Oogst".

Economisch beleid in SNN-verband

Het lopende noordelijke beleidskader wordt gevormd door het Kompasprogramma en de Europese Structuurfondsen (EFRO, Interreg, ESF en Leaderprogramma). Het merendeel van de programma's loopt wat betreft de projectindiening in 2006 af.

De invulling van het Drents economische beleid voor de periode vanaf 2006 hangt sterk af van de resultaten van het overleg met Den Haag en Brussel. Inzet voor het overleg is de SNN-ambitie zoals die geformuleerd is in de Strategische Agenda. Het Noorden zet in haar Strategische Agenda 2007-2013 en de Koers Verlegd in op de transitie naar de kenniseconomie. Dit door stimulering van kennis, innovatie, de ontwikkeling van het menselijk potentieel en versterking van het vestigingsklimaat in het stedelijk gebied. In 2006 is weliswaar vooruitgang geboekt in het overleg met het Rijk, maar dit proces is in 2006 nog niet tot afronding gekomen. Momenteel bevinden we ons in een afrondende fase van de verdere inhoudelijke en organisatorische uitwerking van de verschillende noordelijk uitvoeringsprogramma's. De stand van zaken met betrekking tot de verschillende programma's ultimo 2006 is:

1. Het noordelijke Pieken in de Delta programma (€ 120 mln.)

Het noordelijk Economisch Transitieprogramma van het ministerie van EZ is gebaseerd op de rijksnota "Pieken in de Delta", de Tweede Kamer motie van Dijk en de noordelijke nota Koers Verlegd. In de motie van de Tweede Kamer wordt gesteld dat de transitie van het Noorden nog niet is afgerond. Centraal staat het thema "Innovatie en transitie naar een kenniseconomie". Voor het Transitieprogramma is circa € 120 miljoen beschikbaar voor de periode 2007-2010.

Ingezet wordt op:

- Versterking van drie kansrijke clusters Energie, Water en Sensortechnologie;
- Transitie in regionale speerpunten: agribusiness, life sciences en toerisme;
- Generieke versterking van het MKB: een aanvullend instrumentarium om innovatie en kennisimplementatie bij het MKB te bevorderen.

In 2006 is de basis gelegd voor het noordelijke Pieken in de Delta programma, maar dit zal in 2007 verdere uitwerking behoeven. Daarbij moet onder andere het instrumentarium verder worden geconcretiseerd.

2. Operationele Programma EFRO (€ 152-237 mln.)

De doelstelling voor het OP Noord-Nederland 2007-2013 is een transitie van de Noord-Nederlandse economie naar een kenniseconomie. Het programma beoogt de ontwikkeling en implementatie van innovatie en technologie samen te laten gaan met een versterking van de ruimtelijke kwaliteiten in stad en platteland. Het OP EFRO kent daarmee een bredere opzet dan het economisch transitie programma van EZ.

In de door het Rijk voorgestelde verdeling van de EFRO-middelen krijgt Noord-Nederland € 152 miljoen. Daarnaast ontvangt het Noorden nog € 85 miljoen aan cofinanciering van het

Rijk. Het Operationele Programma (OP) EFRO is eind juni 2006 goedgekeurd door het Dagelijks Bestuur van het SNN. Verdere uitwerking van de administratieve organisatie zal in 2007 zijn beslag moeten krijgen.

3. *Europese Territoriale Samenwerking A, B en C (€ 39 mln).*

In 2006 is de basis gelegd voor de Operationele Programma's voor de uitvoering van de Europese programma's ETS A (samenwerking in het grensgebied Eems Dollard Regio met Duitsland) en B (samenwerking rondom de Noordzee). Deze OP's zullen zoveel mogelijk afgestemd zijn op de beleidskaders van het SNN (strategische agenda, Noordelijke Ontwikkelingsas) en de Drentse prioriteiten (met name Sensor Universe en Zuidoost Drenthe). Hier geldt dat Drenthe slechts één van de (vele) partijen is die het eindresultaat bepalen. Verdere uitwerking van de OP's zal in 2007 zijn beslag moeten krijgen.

Het Europees Sociaal Fonds (ESF) zal als landelijk programma worden uitgevoerd en zal naar het nu lijkt geen noordelijk uitvoeringsprogramma kennen.

De provinciale cofinanciering van de noordelijke uitvoeringsprogramma's is nog niet geregeld.

Tot slot is de provincie Drenthe in 2006 betrokken geweest bij het Regiospecifiek Pakket ruimtelijke-economische maatregelen (RSP) als onderdeel van het totale Zuiderzeelijn-traject. Inzet in het kader van het RSP ruimtelijk-economische maatregelen was daarbij te komen tot een breed programmatisch kader met generieke maargelen gericht op het terrein van innovatie, kennisontwikkeling, onderwijs en arbeidsmarkt. Het verdere proces rond de Zuiderzeelijn bevindt zich momenteel, in afwachting van de vorming van een nieuw Kabinet, in een impasse.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	479.567	2.410.070	2.653.797	3.297.718	-643.921
Apparaatskosten	1.389.503	993.296	1.471.658	1.337.297	134.361
Totaal lasten	1.869.070	3.403.366	4.125.455	4.635.015	-509.560
Totaal baten	244.835	96.560	103.388	112.944	-9.556
Saldo	1.624.235	3.306.806	4.022.067	4.522.071	-500.004

Financiële analyse

Programmakosten en Baten

De hogere programmakosten worden met name veroorzaakt door de overschrijding van het begrote bedrag voor projecten versterking economische structuur. Het negatief saldo van € 672.000,- bij de programmakosten en het positieve saldo van € 19.000 bij de baten is verrekend met de reserve Versterking economische structuur.

In 2005 was er op dit budget een positief saldo van ruim € 1,7 miljoen, dat toen in de reserve Versterking economische structuur is gestort. In de jaarstukken 2005 is daarbij vermeld dat er voldoende projecten in voorbereiding waren om dat geld de komende jaren te besteden. In 2006 is een aantal grote projecten gehonoreerd.

Apparaatskosten

Doordat in het loop van het jaar een aantal vacatures zijn ontstaan, zijn de apparaatskosten € 134.000 lager uitgevallen dan begroot.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Verschil
060150	Versterking economische structuur	Totaal lasten	2.283.140	2.955.799	-672.659
		Totaal baten	6.828	26.448	-19.620
		Saldo	2.276.312	2.929.351	-653.039
050003	Flexibel Beleid	Totaal lasten	195.827	195.827	0
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	195.827	195.827	0
Toelichting					
Saldo programmaonderdeel		-500.004			
Saldo reserves bij programmaonderdeel		-653.039			
Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves		153.035			

37106**Verbetering vestigingsfactoren kernzones**

Contactpersoon: de heer O.F.H.C. Heukers (5681)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Verbetering specifieke vestigingsfactoren in kernzones om komst van bedrijvigheid en groei van gevestigde bedrijven te bevorderen.		- Werkgelegenheid.	Gemiddelde jaarlijkse groei 2000-2003: 0,2% (Nederland: 0,8%). (De nulmeting is geactualiseerd op basis van de laatste cijfers CBS)	Groeipercentage werkgelegenheid is tijdens collegeperiode minimaal gelijk aan nationaal groeipercentage.	+0,7% groei 2005-2006 (Nederland: +0,7%)
		- BRP per hoofd van de bevolking.	In 2003 € 19.500,-- per inwoner, dit is 24% onder landelijk gemiddelde. (De nulmeting is geactualiseerd op basis van de laatste cijfers CBS)	Tijdens de collegeperiode een verkleining van de in 2003 waargenomen achterstand ten opzichte van landelijk gemiddelde.	€ 19.600,-- per inwoner, dit is 25% onder landelijk gemiddelde (2004)

1.1. Optimaal aanbod en gebruik van nieuwe en bestaande bedrijfslocaties (inclusief revitalisering).	- Aanbod en vraag nieuwe bedrijventerreinen. - Aantal gerevitaliseerde terreinen.	Evenwichtsituatie hangt af van conjunctuur, dus moet van geval tot geval bekeken worden. Niet van toepassing.	Tijdens collegeperiode geen grote tekorten/overschotten in deelregio's. Tijdens collegeperiode zijn/worden minimaal 4 bedrijventerreinen gerevitaliseerd.	Geen opvallende discrepantie tussen vraag en aanbod In 2006 is gestart met de revitalisering van de Wieken (Hoogeveen)
1.2. Bevorderen van innovatie bij bedrijven.	- Er is geen geschikte effectindicator voorhanden.			
1.3. Optimale adviesverlening door intermediaire organisaties.	- Er is geen geschikte effectindicator voorhanden.			
1.4. Realisatie van clustervorming.	- Er is geen geschikte effectindicator voorhanden.			
1.5. Stimuleren van het gebruik van de ontwikkeling van ICT-toepassingen.	- Er is geen geschikte effectindicator voorhanden.			

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Uitvoering geven aan het Kompas-programma, de nota Parkmanagement en de nota informatie- en communicatietechnologie.
- Uitvoering geven aan de programmalijn werk, onderwijs en kennisinfrastructuur (WOK).
- Ontwikkelen nieuwe beleidslijn Regionale ontwikkelingsmaatschappijen door Ministerie van EZ, samen met drie noordelijke provincies Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM).
- Heroriëntatie op het instrumentarium van het Ministerie van EZ (NOM, Syntens).
- Verder realiseren van de spin-off van LOFAR.
- Voorwaarden scheppen voor een duurzame ontwikkeling van Groningen Airport Eelde.

Realisatie beleidsvoornemens

Kompas en WOK

Voor het Kompas-programma en de programmalijn WOK is conform de doelstellingen gewerkt aan de verdere ontwikkeling in Drenthe van de sleutelgebieden en ondermeer de speerpunten chemie en agribusiness (zie ook spin-off LOFAR). Uiteindelijk is in 2006 voor € 25 miljoen aan Kompassubsidies verkregen bij het SNN voor Drentse projecten. Daarnaast is door Drenthe voor bijna € 4 miljoen subsidieaanvragen voor noordelijke projecten met positief gevolg doorgeleid. Het Kompasprogramma liep eind 2006 af. Over de gehele programmaperiode is voor Drentse projecten voor € 175 miljoen aan Kompassubsidie verkregen.

Parkmanagement

Geconcludeerd kan worden dat de aanpak van Parkmanagement in Drenthe tot nu succesvol is geweest. Zowel het “verdiepen” van parkmanagement alsook het “verbreden” van parkmanagement ligt goed op koers. Parkmanagement wordt door het bedrijfsleven en de lokale

overheden gezien als een serieuze belangenbehartiger en gesprekspartner. De meerwaarde van parkmanagement zit in het verbinden van publieke en private belangen, en dus in het verbinden en/of in samenhang brengen van publieke en private investeringen.

Heroriëntatie instrumentarium Ministerie van Zaken (EZ)

De uitwerking van het transitieprogramma was eind 2006 nog niet geheel afgerond. De inhoud van het nieuwe programma is weliswaar gereed, maar de organisatiestructuur nog niet helemaal. Dit moet in het eerste kwartaal van 2007 klaar zijn, zodat het programma Koers Noord van start kan gaan.

Spin-off LOFAR

Het HBO-initiatief zou in september 2006 van start gaan met een eerste fase (masteropleiding sensortechnologie). Het is de Hanzehogeschool niet gelukt deze planning te halen. Deze opleiding zal nu in 2007 van start gaan.

Het project Sensor Universe is eind 2006 gestart.

Groningen Airport Eelde

Per 18 september is een lijndienst gestart die drie keer in de week Stavanger zal aandoen. Per 30 oktober is een lijndienst gestart op London City met een tussenstop op Schiphol. Er wordt gevlogen van maandag tot en met vrijdag (heen om 6.50 uur en terug om 21.10 uur). Op zaterdag wordt er alleen gevlogen naar Londen en op zondag in omgekeerde richting. De Raad van State heeft gemeld dat een uitspraak met betrekking tot de baanverlenging met ongeveer drie maanden is opgeschort.

ICT

De gunning van de DrentheRing West heeft in juli 2006 plaatsgevonden. Op 1 april 2006 is de aanbesteding van de DrentheRing West gepubliceerd. Voor de zomer is door ons een voornemen tot gunning aan KPN gepubliceerd. Ook de contractvorming is afgerond. De DrentheRing Veenkoloniën / Zuidoost-Drenthe is gegund aan Essent. De uitrol is inmiddels in volle gang.

Het DODO-project (Digitale Ontwikkeling Drentse Ondernemers) is eind 2006 succesvol afgerond. Inmiddels zijn de initiatiefnemers bezig met het opstarten van een vervolgproject dat begin 2007 van start zou moeten gaan.

De afrekening van de projecten in de ICT-tender verloopt volgens schema.

Er is een offertezoek gedaan aan drie bureaus om de effecten en resultaten van het ICT-beleid te meten en te bekijken wat de aanknopingspunten zijn voor de periode na 2006. Dit heeft geresulteerd in een evaluatie door ECORYS. Deze evaluatie was eind december in concept gereed. Het definitieve rapport volgt begin 2007.

Innovatief ondernemerschap

In 2006 is de subsidieregeling tender Innovatief Ondernemerschap Drenthe vastgesteld. Projecten gericht op het stimuleren van innovatief ondernemerschap in het MKB kunnen via deze regeling een subsidie verkrijgen. In december is een kick-off-bijeenkomst georganiseerd. Projecten kunnen tot 1 april 2007 worden ingediend.

Met onze acties streven we ernaar om het vestigingsmilieu waarbinnen het Drentse bedrijfsleven opereert zoveel mogelijk te optimaliseren binnen de twee kernzones. Het overgrote deel van het Drentse bedrijfsleven is daar namelijk gevestigd. De algemene economische conjunctuur is wel bepalend bij de beoordeling van de bereikte resultaten. Door onze resultaten te spiegelen aan de nationale ontwikkeling proberen we zoveel als mogelijk hiervoor te zuiveren. Onze economie heeft sinds 2002 te lijden onder een recessie. In 2005 trad een broos

herstel in. In 2006 heeft dat herstel zich versterkt doorgezet. Ook voor de komende jaren worden positieve ontwikkelingen verwacht.

Het herstel blijkt ook uit de werkgelegenheidsontwikkeling. Na enkele jaren van krimp stijgt de Drentse werkgelegenheid in 2006 met 0,7%. De groei over de laatste jaren wijkt daarmee niet af van het landelijke beeld.

De “bedrijventerreinenmarkt” maakt een belangrijk deel uit van het fysieke vestigingsklimaat. Onze inzet is erop gericht een situatie van evenwicht in stand te houden. Dat wil zeggen dat een tekort aan bedrijventerreinen niet gewenst is, maar dat grote overschotten eveneens vermeden moeten worden. Na enkele jaren van geringe uitgifte nam in 2006 de uitgifte weer duidelijk toe. De voorraad is echter zodanig dat deze toename in vraag geacommodeerd kan worden. Ook voor de afzonderlijke deelregio’s zijn geen opvallende discrepanties tussen vraag en aanbod waarneembaar.

Niet alleen de beschikbaarheid van nieuwe bedrijfskavels, maar ook de kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen is een aandachtspunt in ons beleid. In 2005 liepen er met Bahco (Emmen), Oevers A/B (Meppel) en Vriezerbrug (Tynaarlo) drie revitaliseringstrajecten. In 2006 is gestart met de revitalisering van de Wieken. We zitten daarmee volledig op koers, want bij aanvang is gesteld dat gedurende deze collegeperiode vier terreinen gerevitaliseerd dienden te worden. Daarnaast zijn diverse parkmanagementinitiatieven opgezet. Deze initiatieven hebben onder andere als doel een rem te zetten op verouderingsprocessen op bedrijventerreinen.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	3.321.506	1.382.952	2.655.615	2.201.545	454.070
Apparaatskosten	1.057.640	1.089.072	1.046.260	932.391	113.869
Totaal lasten	4.379.146	2.472.024	3.701.875	3.133.936	567.939
Totaal baten	39.186	28.000	1.022.400	767.489	254.911
Saldo	4.339.960	2.444.024	2.679.475	2.366.447	313.028

Financiële analyse

Programmakosten en Baten

De lagere programmakosten worden veroorzaakt door ICT, parkmanagement en het project Innovatieve Acties Drenthe.

Bij de uitvoering van het collegeprogramma is geld beschikbaar gesteld voor projecten uit de verschillende programma’s in het actieprogramma “ICT in Drenthe, een economische kijk” en de uitvoering van de verschillende programma’s in dit actieprogramma. Het Actieprogramma loopt over meerdere jaren. Voor 2006 resteert op deze posten tezamen nog een bedrag van € 80.943,--. In 2006 is besloten om een bijdrage van € 77.000,-- beschikbaar te stellen aan het project DoDo II (Digitale ontwikkeling Drentse ondernemers). Dit bedrag is nog niet van het budget afgeboekt, omdat de beschikking nog niet uitgegaan is. Met het uitdoen van de beschikking wordt namelijk gewacht op de Kompasbeschikking.

Bij de uitvoering van het collegeprogramma is eveneens een budget beschikbaar gesteld voor parkmanagement. De projecten die ten laste van dit budget komen zijn in uitvoering en nagenoeg afgerond. Er zal nog € 90.886,-- worden besteed in 2007.

Voor het project Innovatieve Acties Drenthe ontvangt de provincie geld van de Europese Unie en van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (Kompas). Dit geld betalen wij door aan derden. Het gaat hierbij om een meerjarenproject dat loopt tot en met eind 2007. De nog niet-bestede inkomsten zijn als overlopende bedragen op de balans gezet.

Apparaatskosten

Doordat in het loop van het jaar een aantal vacatures zijn ontstaan, zijn de apparaatskosten € 114.000,-- lager uitgevallen dan begroot.

37107

Verbetering functioneren arbeidsmarkt

Contactpersoon: mevrouw J.A. Otten (5349)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Verbeteren van het functioneren van de arbeidsmarkt.		Totale werkloosheid niet werkende werkzoekenden (NWW).	Gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling 1998-2002: -6% (Nederland: -7,1%).		-8,8% (ontwikkeling 2005-2006) (Nederland: -10,3%)
	1.1. Verbeteren kwaliteit en inzetbaarheid van de beroepsbevolking.	Basisonderwijs en vmbo als % totale beroepsbevolking.	32% (gemiddelde 1998-2002).		26% (2005)
	1.2. Verbetering aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.	Oprichtingspercentage bedrijfsleven.	Gemiddelde 1998-2002: 9,8% (Nederland: 10,4%).	Oprichtingspercentage tijdens collegeperiode meer richting nationaal gemiddelde.	13% (2005) (Nederland: 11,8%)
	1.3. Voorkomen en bestrijden van jeugdwerkloosheid.	Aandeel jeugdwerkloosheid ten opzichte van totale werkloosheid (NWW).	Gemiddelde 1998-2002: 10,4% (Nederland: p.m.).	Tijdens collegeperiode gunstiger ontwikkeling van aandeel werklozen in de totale werkloosheid dan landelijk.	6,2% (2006) (Nederland: 5,1%)
	1.4. Bevorderen werkgelegenheid voor zwakke groepen op de arbeidsmarkt, zodat het aandeel van de fase 3- en fase 4-werkloosheid ten opzichte van de totale werkloosheid daalt.	Aandeel fase 3- en fase 4-werkloosheid ten opzichte van totale werkloosheid (NWW).	Gemiddelde 1998-2002: 52,4% (Nederland: p.m.).	Tijdens collegeperiode gunstiger ontwikkeling van aandeel fase 3- en fase 4-werklozen in de totale werkloosheid dan landelijk.	62% (2006) (Nederland: 59,6%)

Ontwikkelingen verslagjaar

Voor de conjuncturele ontwikkelingen wordt verwezen naar de tekst bij ontwikkelingen verslagjaar. Door de gunstige economische ontwikkeling zijn de werkloosheidsbestanden bij gemeenten afgeroomd. Hierdoor wordt het aandeel langdurig werklozen in de WWB landelijk en regionaal steeds groter.

In 2006 zijn extra middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de subsidieregeling van de projectdirectie Leren en Werken. De provincie heeft hierdoor extra middelen kunnen genereren voor haar activiteiten op het terrein van onderwijs en arbeidsmarkt. Landelijk wordt er een extra inzet gepleegd op dit terrein. De resultaten van deze inzet werken natuurlijk door de resultaten op de provinciale doelstellingen. Gesignaleerd wordt dat er soms sprake is van beleidsconcurrentie. Er is een beperkt organiserend vermogen in de regio en een groot aantal beleidsdoelstellingen en middelen op de verschillende bestuursniveaus.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- **Projecten gericht op het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.**
- **Projecten gericht op het stimuleren van leerwerktrajecten.**
- **Projecten gericht op het realiseren van werkervaringsplaatsen voor zwakke groepen op de arbeidsmarkt.**
- **Projecten gericht op het scholen van werkzoekenden en werkenden groter dan of gelijk aan het startkwalificatieniveau.**
- **Projecten gericht op het versterken van de keten jeugdzorg-onderwijs-arbeidsmarkt-bedrijfsleven.**

Realisatie beleidsvoornemens*Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt*

In juli 2006 is op initiatief van de provincie de intentieverklaring Leren en Werken gesloten. In dit convenant is de Drentse samenwerking rond een leven lang leren vastgelegd. Partijen die samenwerken zijn naast de provincie Drenthe, de gemeenten Assen, Emmen, Hoogeveen en Meppel, MKB Noord, de ROC's en het AOC, CWI en UWV. De intentieverklaring was de basis voor een projectvoorstel dat in 2006 is opgesteld. De projectorganisatie is ingericht en in 2007 zullen onder andere drie leerwerkloketten worden gerealiseerd en 500 extra EVC en duale trajecten voor werkenden en werkzoekenden ouder dan 23 jaar. Het project wordt mede gesubsidieerd vanuit de landelijke projectdirectie Leren en Werken.

Projecten worden uitgevoerd in het kader van de Provinciale Agenda voor Onderwijs en Kennisinfrastructuur (OKI) en het Kompasprogramma. In 2006 zijn een zestal OKI-projecten opgestart en is bijna de helft van de beschikbare OKI-middelen voor 2006-2007 besteed. Het betreft projecten op het terrein van ondernemerschap, stage- en leerwerkplaatsen en de ontwikkeling van het BTO-model (bedrijfstakoverleg). Het BTO is gericht op het tot stand brengen van duurzame en praktische samenwerking tussen enerzijds de VMBO/MBO-instellingen en anderzijds het bedrijfsleven in de technische installatiebranche en metaalbewerking. Ook is in 2006 een uitbreiding van het project Zodat het Netwerkt gerealiseerd. Het project betreft het ontwikkelen van ongeveer 20 nieuwe en innovatieve opleidingsarrangementen in samenwerking met een aantal bedrijven en de gemeente Hoogeveen.

Leerwerktrajecten en werkervaringsplaatsen zwakke groepen op de arbeidsmarkt

In het arbeidsmarktbeleid zijn de "kwetsbare groepen" gedefinieerd als niet-werkenden of gesubsidieerd werkenden met een relatief grote afstand tot de reguliere arbeidsmarkt in termen van opleiding, vaardigheden en/of werkervaring. Bewust is hierbij de veelgebruikte doelgroepenbenadering losgelaten en is gekozen voor een definitie die een directe relatie heeft met de kansen op de arbeidsmarkt. De sociale activering en begeleiding naar werk van de "kwetsbare groepen" is nadrukkelijk de taak van gemeenten, UWV en diverse instellingen op terrein van begeleiding en bemiddeling. In het provinciaal arbeidsmarktbeleid is daarom geen beleid geformuleerd dat zich in het bijzonder richt op deze kwetsbare groepen. Wel

hebben we bij de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid aandacht voor de kwetsbare groepen. De provincie zet zich in voor de realisatie van concrete werkgelegenheidsprojecten waarin personen uit de kwetsbare groepen met behulp van scholing en begeleiding hun arbeidsmarktpositie versterken. In 2006 zijn er zes projecten gerealiseerd waarin 75 extra leerwerkplekken zijn gerealiseerd voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze projecten zijn gesubsidieerd uit het Kompasprogramma. Het betreft bijvoorbeeld projecten als de Meppeler Werkboerderij en Outsider Art House.

Scholing werkzoekenden en werkenden

Het project vraaggerichte scholing is voor het derde jaar voortgezet.

Er zijn in 2006 hernieuwde convenanten afgesloten in de bouw ten behoeve van leerlingbouwplaatsen.

We zetten ons in SNN-verband in om de scholingsmiddelen die veelal ruimschoots voorhanden zijn (waaronder Europese middelen uit het ESF-programma) meer benut te krijgen, zodat er meer (financiële) ruimte komt om met scholing aan de gang te gaan. Onze activiteiten leveren niet alleen extra scholingstrajecten op, maar het is ook een goed aanknopingspunt om in contact te blijven met het bedrijfsleven en ook andere vragen op scholings- of personeelsterrein aan de orde te krijgen.

Keten jeugdzorg - onderwijs - arbeidsmarkt en bedrijfsleven

Projecten die zich richten op versterking van de structuur zijn in uitvoering. Het betreft de EQUAL-projecten en het project MKB Leerbanen. In alle OKI projecten wordt de verbinding gelegd tussen de verschillende spelers, hiermee wordt de keten versterkt.

Wij proberen de arbeidsmarkt te verbeteren door uitstroom uit werkloosheid en gesubsidieerde arbeid te bevorderen. Daarnaast willen we het kwalificatieniveau van de beroepsbevolking verhogen. Tot slot richten we ons op de verbetering van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.

De werkloosheid is een aantal jaren lang sterk gestegen. In 2006 is de werkloosheid echter gedaald met 8,8%. Een trend overigens die in geheel Nederland waarneembaar was: de werkloosheid daalde daar gemiddeld met 10,3%.

In 2006 is 6,2% van het aantal werklozen jonger dan 23 jaar. Een aantal jaren geleden lag dit aandeel nog beduidend hoger. Het aandeel van de groep moeilijk plaatsbare werklozen (fase 3 en 4) in de totale werkloosheid blijft met 62% onverminderd hoog. Drenthe wijkt hier nauwelijks af van het Nederlands beeld, waar dit aandeel bijna 60% bedraagt.

Het scholingsniveau van de beroepsbevolking neemt toe. In 2005 was het aandeel van lager onderwijs 26%, terwijl dat een aantal jaren daarvoor nog 31% bedroeg.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	715.718	500.000	693.614	275.901	417.713
Apparaatskosten	158.975	176.327	204.646	206.747	-2.101
Totaal lasten	874.693	676.327	898.260	482.648	415.612
Totaal baten	0	0	0	4.370	-4.370
Saldo	874.693	676.327	898.260	478.278	419.982

Financiële analyse

Programmamakosten

De lagere programmamakosten worden veroorzaakt door de Provinciale Agenda Onderwijs en Kennisinfrastructuur. Op het budget voor de uitvoering van deze Agenda resteert nog een bedrag van € 415.000,--. Bij de uitvoering van het collegeprogramma is een budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de Provinciale Agenda voor Onderwijs en Kennisinfrastructuur (€ 500.000,-- voor arbeidsmarkt in 2004 voor de jaren 2004/2005 en € 500.000,-- voor arbeidsmarkt in 2006 voor de jaren 2006/2007). Er is een bedrag van € 109.000 overgeheveld uit 2005. Daarnaast is het budget eind 2006 opgehoogd met € 75.000,-- (motie 13 middelen). De tijd was de kort om deze middelen nog in 2006 te besteden.

37202

Openbaar belang nutsfuncties**Contactpersoon: de heer E. Reckman (5616)****Beschrijving doelstellingen en indicatoren**

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Klanten een veilige en ongestoorde levering van energie kunnen garanderen tegen aanvaardbare tarieven.		Aantal klachten bij energiebedrijven.	P.m.	Tijdens collegeperiode minder klachten dan nulwaarde.	
		Uitvalduur.	Uitvalduur Essent 20 minuten (2002). (Nulmeting Essent Noord is vervangen door nulmeting Essent geheel; Essent Noord wordt niet meer bijgehouden)	Tijdens collegeperiode vermindering uitvalduur ten opzichte van nulwaarde.	28 minuten (2005)
2. Veilige waterlevering tegen aanvaardbare prijzen.		Aantal klachten bij waterbedrijf.	P.m.	Tijdens collegeperiode minder klachten dan nulwaarde.	P.m
		Aantal storingen/lekkage.	Aantal storingen/lekkage Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD): 3.826 (2002).	Tijdens collegeperiode vermindering aantal storingen/lekkages ten opzichte van nulwaarde.	3.088 (2005)

Ontwikkelingen verslagjaar

In 2005 heeft Essent besloten zich meer op haar oorspronkelijke kernactiviteiten te willen richten (gas, elektriciteit en warmte). Dat betekende bij voorbeeld dat de kabeldivisie zal worden afgestoten.

De WMD is tijdens de landelijke maatstafvergelijking (ook wel benchmark genoemd) wederom in de supertop geëindigd.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Indien nodig zal de provincie gebruikmaken van het recht van de aandeelhouder om vragen te stellen en opmerkingen te plaatsen.
- Van de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) bezit de provincie statutair 50% van de aandelen. De president-commissaris van de WMD wordt door de provincie voorgedragen.

Realisatie beleidsvoornemens

De motie van Provinciale Staten over de beloning van de Raad van Bestuur van Essent is ter kennis gebracht van het bedrijf.

Met betrekking tot de WMD zijn er geen bijzonderheden te melden.

Over de geleverde prestaties zijn de gewenste gegevens slechts gedeeltelijk voorhanden. Het jaarverslag van Essent geeft indicaties van de jaarlijks gemiddelde uitvalduur. De informatie is echter gedateerd. Daar waar Essent in 2002 beduidend onder het landelijk gemiddelde zat (20 vs. 28), was 2005 een minder gelukkig jaar. De gemiddelde uitvalduur steeg naar 28 minuten.

Het aantal storingen/lekkages bij de WMD ligt in 2005 met 3,088 bijna 20% onder het niveau van 2002.

Uitvoering collegeprogramma:**Hoofdlijn Werk, Onderwijs en Kennisinfrastructuur***Initiatieven op korte termijn*

De komende jaren zal de invulling van het regionaal-economische beleid in onze provincie Drenthe sterk afhangen van de resultaten die wij als Noorden boeken in ons overleg met Den Haag en Brussel. In 2006 heeft de verdere uitwerking van de Strategische Agenda dan ook hoge prioriteit.

Inhoudelijk is de uitwerking van het Programma economie nauw verwant met de Hoofdlijn werk, onderwijs en kennisinfrastructuur. Met de Hoofdlijn stedelijke ontwikkeling zijn eveneens duidelijke raakvlakken. De komende tijd worden tal van acties binnen deze hoofdlijnen voorzien. Zonder uitputtend te willen zijn, zijn er een aantal in het oog springende initiatieven die wij hier belichten.

- Voor OKI/arbeidsmarkt geldt dat wij dit jaar de resultaten van de eerste tranche evalueren. Op basis van de uitkomsten hiervan willen wij onze inzet voor het budget 2006-2007 verder specificeren. Onze ambitie is dat wij qua projectontwikkeling en scholing hetzelfde volume willen realiseren als in 2004/2005. Naast de projectontwikkeling richten wij ons tevens op de totstandkoming van een Drentse onderwijsagenda. Deze zal vooral gericht zijn op het basis- en voortgezet onderwijs.
- De tweede fase van het DoDo-project wordt nu opgestart. Om de vraagbundeling glasvezelring te concretiseren houden wij ons binnen de Veenkoloniën en Zuidoost-Drenthe bezig met de zogeheten ICT-ringen. Op basis van het aantal deelnemers

en de omvang van de gegenereerde middelen lijkt de realisatie van de Drenthe ring Veenkoloniën/Zuidoost Drenthe zeker haalbaar. De regio heeft dan een voor het landelijk gebied zeer vooruitstrevende ICT infrastructuur gerealiseerd. Het in samenwerking met SURFNET genomen besluit om Drenthe als pilotproject op te nemen in het “samen snel op glas” project voor het onderwijs, maakt hier deel van uit. Het doel van dit project is scholen op glasvezel aan te sluiten om zodoende met behulp van ICT onderwijsvernieuwingen te kunnen realiseren. Vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is een premie van € 1 miljoen hieraan gekoppeld. Verder willen wij ook de spin-off van LOFAR en de economische dimensie van Energy Valley verder uitnuttigen. Naast deze concrete projecten zetten wij een gedachtewisseling in gang over een ICT beleids- en actieprogramma voor de periode 2006/2007.

- Voor wat voorwaardenscheppend beleid betreft behoudt parkmanagement ook de komende jaren onze aandacht. Ook pogen wij de revitalisering van verouderde terreinen verder gestalte te geven. Daarbij heeft onder andere de (verdere) revitalisering van Bargermeer (Emmen), de Holwert (Coevorden) en de Wieken (Hoogeveen) onze aandacht.

Hoofdpijn stedelijke ontwikkeling

Stedelijk vestigingsklimaat

Binnen de Hoofdpijn stedelijke ontwikkeling is het bevorderen van economische ontwikkeling een belangrijk aandachtspunt. De steden in Drenthe zijn de motor voor de economie. Deze aandacht is kort geformuleerd in één van de vier centrale thema's: Stedelijk vestigingsklimaat (stimuleren ondernemerschap; een gevarieerd aanbod van voorzieningen, bedrijvigheid en locaties voor bedrijfsvestiging met aandacht voor digitale ontsluiting; ruimtelijke kwaliteit en een hoog voorzieningenniveau als vestigingsfactor).

Dit thema is mede richtinggevend geweest voor de selectie van projecten voor de agenda per stad: ontwikkeling van centrumgebieden, revitalisering van oude bedrijventerreinen, ontwikkeling van toeristisch-recreatieve voorzieningen. In deze ontwikkelingen en projecten zal “in overleg met de betrokken gemeenten” actief worden geparticipeerd. In een aantal gevallen zal het initiatief worden genomen voor het realiseren van gewenste ontwikkelingen.

De inzet voor de hoofdpijn stedelijke ontwikkeling valt in de vijf steden in belangrijke mate samen met de inzet voor de Hoofdpijn werk, onderwijs en infrastructuur. Middelen hiervoor komen uit het Economisch Structuurfonds en de speciaal ingestelde Reserve stedelijke ontwikkeling (zie programma 9.1).

Invulling bezuinigingen

In het kader van de invulling van de bezuinigingen op wettelijke en autonome taken is met ingang van 2006 een structurele bezuiniging van € 20.000,- op de proceskosten voor Kompas meegenomen.

Realisatie collegeprogramma:

Hoofdpijn Werk, Onderwijs en Kennisinfrastructuur

Initiatieven op korte termijn

2006 is een jaar geweest dat in het teken stond van het afronden van de projectontwikkeling in het kader van de lopende noordelijke programma's, voortgang boeken in de lopende projecten in het kader van de WOK en het opzetten van de noordelijke programma's voor

de periode na 2006. Het Drents economisch beleidskader vormt het geheel van het noordelijke ruimtelijk-economisch beleid in SNN-verband en het provinciale uitvoeringskader WOK. De invulling van het regionaal-economische beleid in onze provincie Drenthe zal sterk afhangen van de resultaten die wij als Noorden boeken in ons overleg met Den Haag en Brussel. Momenteel bevinden we ons in een afrondende fase van de verdere inhoudelijke en organisatorische uitwerking van de verschillende noordelijk uitvoeringsprogramma's:

- Het noordelijke Pieken in de Delta programma (Koers Noord € 120 mln.)
- Operationele Programma EFRO (€ 152 - € 237 mln.)
- Europese Territoriale Samenwerking A, B en C (€ 39 mln.)

Om te bepalen hoe de provincie de SNN-beleidsprogramma's in Drenthe tot uitvoering brengt en de rol van de provincie daarin zal in 2007 een uitvoeringsprogramma worden opgesteld. De provinciale cofinanciering van de noordelijke uitvoeringsprogramma's is nog niet geregeld.

Het Europees Sociaal Fonds (ESF) is een landelijk programma en zal naar het nu lijkt geen noordelijk uitvoeringsprogramma kennen.

Over de projectontwikkeling OKI is aan PS gerapporteerd per brief van 18 januari 2007. De inzet van de OKI- middelen in 2006 en 2007 staat verwoord in de Drentse Onderwijsagenda. De Drentse onderwijsagenda is inmiddels door GS vastgesteld. De onderwijsagenda heeft een breder bereik dan basis- en voortgezet onderwijs. Er worden drie prioriteiten onderscheiden; onderwijskansenbeleid; voorkomen voortijdig schoolverlaten en bevorderen participatie van doelgroepen.

Het DODO-project (Digitale Ontwikkeling Drentse Ondernemers) is eind 2006 succesvol afgerond. Inmiddels zijn de initiatiefnemers bezig met het opstarten van een vervolgproject dat begin 2007 van start zou moeten gaan. De gunning van de DrentheRing West heeft in juli 2006 plaatsgevonden. Op 1 april is de aanbesteding van de DrentheRing West gepubliceerd. Voor de zomer is door GS een voornemen tot gunning aan KPN gepubliceerd. Ook de contractvorming is afgerond. De DrentheRing Veenkoloniën / Zuidoost-Drenthe is gegund aan Essent. De uitrol is inmiddels in volle gang.

Het HBO-initiatief zou in september 2006 van start gaan met een eerste fase (masteropleiding sensortechnologie). Het is de Hanzehogeschool niet gelukt deze planning te halen. Deze opleiding zal nu in 2007 van start gaan.

Het project Sensor Universe is eind 2006 gestart.

Geconcludeerd kan worden dat de aanpak van Parkmanagement in Drenthe tot nu succesvol is geweest. Zowel het "verdiepen" van parkmanagement alsook het "verbreden" van parkmanagement ligt goed op koers.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	65.240	29.233	38.944	38.944	0
Apparaatskosten	16.499	23.364	19.865	13.202	6.663
Totaal lasten	81.739	52.597	58.809	52.146	6.663
Totaal baten	-16.357	2.802.270	5.996.270	6.000.542	-4.272
Saldo	98.095	-2.749.673	-5.937.461	-5.948.396	10.935

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting 2006	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Lasten	7.204.648	6.604.314	8.784.399	8.303.745	480.654
Baten	267.665	2.926.830	7.122.058	6.885.345	236.713
Saldo	6.936.983	3.677.484	1.662.341	1.418.400	243.941

Programma 7.1

Toerisme en recreatie

portefeuillehouder: de heer H. Weggemans

Missie

De missie van het Programma toerisme en recreatie is:

- de realisatie van meer toeristische werkgelegenheid;
- een verdere uitbouw van de positie van de provincie Drenthe als recreatieprovincie.

De sector Toerisme en recreatie is met name voor de Drentse plattelandsgemeenten een belangrijke bron van werkgelegenheid. Mede dankzij de economische dynamiek die gepaard gaat met deze sector draagt ze in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid op het platteland. Onze activiteiten moeten leiden tot een verbetering van het toeristisch aanbod en een bevordering van het gebruik daarvan en daarmee van de werkgelegenheid.

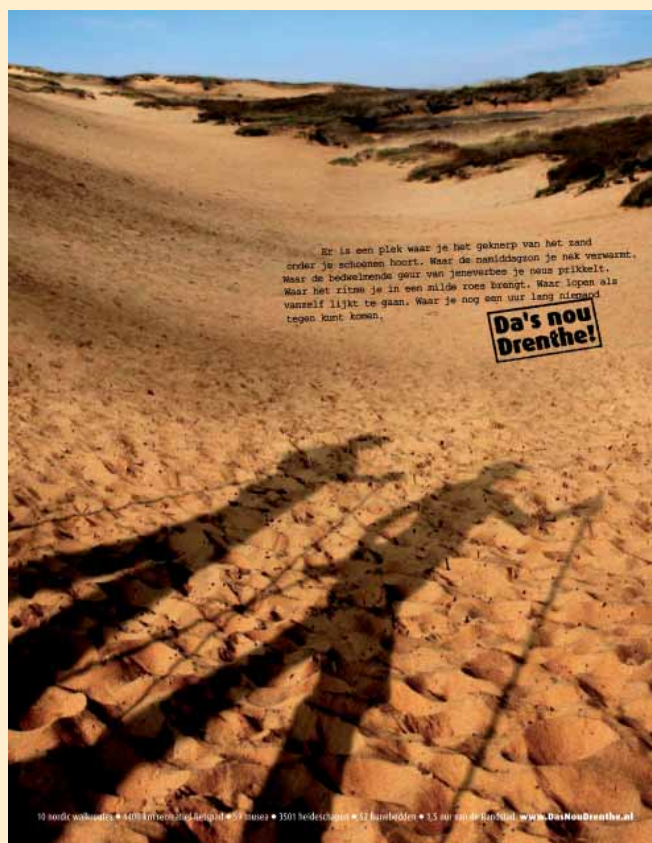
37109

Verbetering toeristisch aanbod en bevordering gebruik

Contactpersoon: de heer W. de Bruijn (5413)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Verbreden, verbeteren en bevorderen gebruik toeristisch aanbod met als doel een bovengemiddelde ontwikkeling van de toeristische bestedingen in Drenthe te realiseren.		Toeristische bestedingen.	-1,8% (groei 2002-2003) (De nulmeting is omgezet naar percentage om vergelijk mogelijk te maken)	Gedurende collegeperiode procentuele groei toeristische bestedingen die minimaal gelijk is aan nationale groei.	0,5% (groei 2004-2005)

Promotiecampagne Da's nou Drenthe!

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet**Marketing en promotie**

- Stimuleren van projecten op het gebied van imago verbetering en promotie (programmatische uitvoering).
- Begeleiden en subsidiëren Stichting Marketing Drenthe Plus en Stichting VVV Drenthe Plus.
- Begeleiden en subsidiëren van projecten van de Stichting Marketing Drenthe Plus en anderen (programmatische uitvoering).

Kwaliteit van de toeristische bedrijfsomgeving en ondernemerschap

- Begeleiden en implementeren van maatwerkoplossingen van bedrijven in kwetsbare gebieden via projecten.
- Stimuleren verbetering duurzaamheid in de bedrijfsvoering via projecten.
- Stimuleren ontwikkeling/gebruik ondernemersvriendelijke investeringsregelingen (kwaliteitsinvesteringen in de toeristische sector 2000, Subsidieregeling/Investeringspremieregeling).

Vervolmaken van toeristisch recreatieve infrastructuur en bevordering toeristisch gebruik.

- Stimuleren productinnovatie op het gebied van wandelen, fietsen en paardrijden.
- Stimuleren, ontwikkelen Nationaal evenemententerrein.
- Realisatie deeltraject Veenpark-Bargercompascuum vaarverbinding Erica-Ter Apel; uitwerking voorbereiding deeltrajecten.

Kernkwaliteiten van Drenthe benutten.

- Stimuleren, ontwikkelen van projecten in relatie met cultuur-, cultuurhistorie, plattelands- en natuurtoerisme.
- Stimuleren, ontwikkelen van projecten die de relatie decor/authenticiteit/toerisme versterken.
- Ontwikkeling Veenhuizen; realisatie onderdelen masterplan.
- Versterken en verbreden attracties en evenementen.
- Stimuleren van activiteiten op het raakvlak toerisme en zorg.

Toepassingen nieuwe mogelijkheden van informatie- en communicatietechnologie (ICT).

Stimuleren, ontwikkelen en begeleiden van activiteiten die ervoor zorgen dat de sector aansluiting houdt bij de kansen die de ICT-sector biedt, zowel op het gebied van productontwikkeling als promotie.

De ontwikkelingen op toeristisch gebied worden niet uitsluitend gerealiseerd binnen dit programmaonderdeel. Er is een sterke samenhang met diverse andere programmaonderdelen onder meer op het gebied van plattelandsontwikkeling, cultuur(historie), sport, zorg, verkeer en vervoer, wegen en kanalen.

Realisatie beleidsvoornemens*Marketing en promotie*

De beleidsvoornemens om te komen tot een nieuwe, brede marketing en promotie campagne zijn gerealiseerd. Doel van deze campagne is de economische vitaliteit in Drenthe te versterken en daarmee een bijdrage te leveren aan de werkgelegenheid en de bestedingen in Drenthe. De uitvoering van de brede campagne is in handen gegeven van de nieuwe Stichting Marketing Drenthe. Gevolg van de vorenstaande ontwikkelingen is dat provincie vanaf 1/1/2007 geen financiële bijdragen meer zal verstrekken aan de Stichting Marketing Drenthe Plus.

In samenhang met de keuze om de provinciale inzet voor marketing en promotie primair te richten op het subsidiëren van de brede campagne is ook uitvoering gegeven aan de wens van de Staten om met ingang van 1/1/2007 geen financiële bijdragen meer te verstrekken aan de Stichting VVV Drenthe Plus.

Voor de brede campagne is gedurende de periode 2007-2010 jaarlijks € 1,0 mln beschikbaar en € 0,3 mln per jaar voor de uitvoering van deze campagne.

Kwaliteit van de toeristische bedrijfsomgeving en ondernemerschap

Voor kwaliteitsinvesteringen in de toeristische sector is ingezet op een continuering van de bestaande regeling (KITS 2000), waarbij de verwachting is dat binnen de financiële mogelijkheden die het Kompas voor het Noorden biedt deze regeling ook in 2007 nog zal kunnen worden voortgezet. Nadat de regeling is geëvalueerd zal nagegaan worden of op wijze aan deze beleidsinzet een vervolg geven moet/kan worden.

Vervolmaken van toeristisch recreatieve infrastructuur en bevordering toeristisch gebruik
De Fietspadenplannen 1 en 2 zijn nagenoeg afgerond. Verder zijn er diverse recreatieve routes gerealiseerd in het kader van het gebieden-/plattelandsbeleid in Drenthe.

Belangrijke stappen zijn er in 2006 gezet om te komen tot de financiering van het kanaal Erica - Ter Apel. Het projectplan "Aanleg en herstel van de vaarverbinding Erica - Ter Apel is integraler opgepakt en geactualiseerd. De gemeente Emmen onderzoekt rond de vaarverbinding de mogelijkheden tot gebiedsontwikkeling en financiering. Begin 2007 is het herziene projectplan, de tussenrapportage van de gebiedsontwikkeling en de begroting door ons aan u voorgelegd en hebt u daarmee ingestemd.

Kernkwaliteiten van Drenthe benutten

Het benutten van de Drentse kernkwaliteiten voor het versterken van de toeristisch- recreatieve sector heeft inhoud gekregen in het ondersteuning van projecten in het kader van de uitvoering van het gebiedenbeleid (Leader+, SGB, POP1).

Toepassingen nieuwe mogelijkheden van ICT

Het gebruikmaken van de mogelijkheden die (nieuwe) ICT toepassingen bieden heeft onder andere inhoud gekregen in het project Outdoor Drenthe.

De directe toeristische bestedingen in Drenthe liggen de laatste paar jaar op een tamelijk stabiel niveau. Na een krimp van bijna 2% in 2002-2003, is er voor de twee jaren daarna een kleine groei (+0,5%) waarneembaar. Het aandeel van Drenthe in de totale toeristische bestedingen in Nederland is iets toegenomen. In 2000 bedroeg het aandeel 2,5%, in 2004 was dit 2,6%. De bestedingscijfers liggen in lijn met het beeld dat we zien voor het aantal overnachtingen en bezoekersaantallen van dagattracties. Ook hier wat jaarlijkse fluctuaties, maar geen duidelijke trend richting groei of krimp.

Uitvoering collegeprogramma:

Hoofddlijn werk, onderwijs en kennisinfrastructuur

Ontwikkeling toerisme

Voor toeristische promotie en marketing zullen wij een advies voorleggen over hoe wij dit in de toekomst willen voortzetten. Om meer zicht te krijgen op wat de toerist beweegt voor andere regio's te kiezen, hebben wij het voornemen om de andere toeristische partners te overtuigen van het nut van een gedegen concurrentieanalyse. Hierin willen wij ook financieel participeren. In de projectensfeer zullen wij nauw betrokken zijn bij de verdere ontwikkelingen rond het TT circuit. Wij zetten ons verder in op de vervolmaking van de toeristische en recreatieve infrastructuur. Tot slot proberen wij een aantal grote Belvédère-projecten van de grond te krijgen.

Realisatie collegeprogramma:

Hoofddlijn werk, onderwijs en kennisinfrastructuur

Ontwikkeling toerisme

Voor de voortgang op het onderdeel marketing en promotie wordt verwezen naar het hoofdstuk 'realisatie beleidsvoornemens'.

De drie Belvédèreprojecten in Drenthe zijn afgerond (het gaat om Frederiksoord, Veenhuizen en het grensoverschrijdende veengebied Hondsrug-Hümmling in Zuidoost-Drenthe). De vervolgstappen zullen bestaan uit het opstellen van uitvoeringsprogramma's voor deze gebieden. Voor Frederiksoord en Veenhuizen worden de mogelijkheden en consequenties nagegaan om deze gebieden te plaatsen op de Werelderfgoedlijst van de Unesco.

De Fietspadenplannen 1 en 2 zijn nagenoeg afgerond. Verder zijn er diverse recreatieve routes gerealiseerd in het kader van het gebieden-/plattelandsbeleid in Drenthe.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
Programmamakosten	2.838.475	788.959	3.283.507	3.249.715	33.792
Apparaatskosten	497.911	419.127	373.914	309.399	64.515
Totaal lasten	3.336.386	1.208.086	3.657.421	3.559.114	98.307
Totaal baten	345.887	0	190.135	162.958	27.177
Saldo	2.990.499	1.208.086	3.467.286	3.396.156	71.130

Financiële analyse

Programmamakosten en Baten

De totale kosten van de Belvédère projecten zijn iets lager uitgevallen dan begroot en daarmee zijn de provinciale bijdragen en bijdragen van derden ook lager geworden.

Apparaatskosten

Doordat in de loop van het jaar een aantal vacatures zijn ontstaan, zijn de apparaatskosten lager uitgevallen dan begroot.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

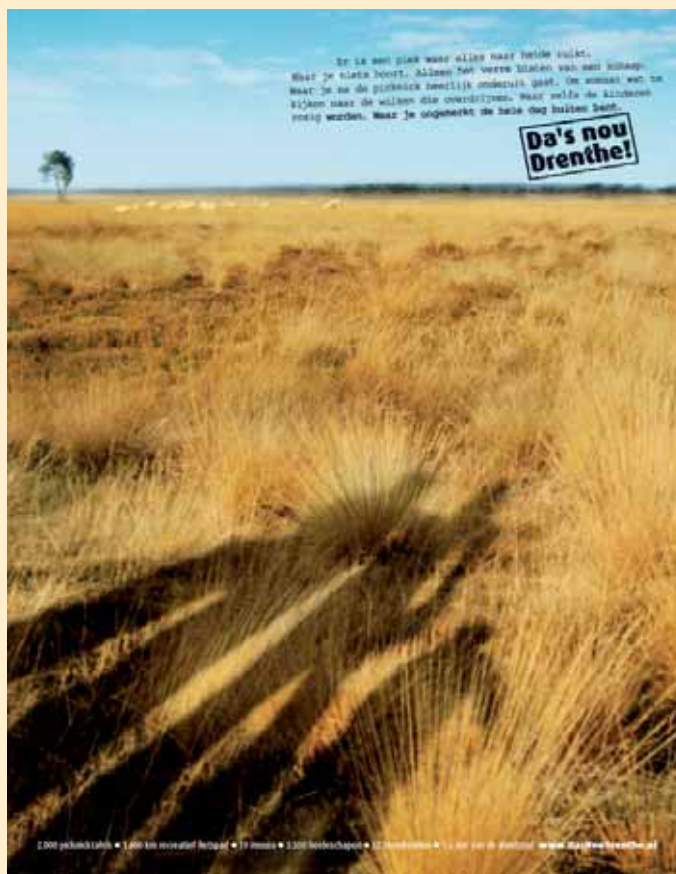
nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Verschil
050003	Flexibel Beleid	Totaal lasten	2.612.112	2.627.563	-15.451
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	2.612.112	2.627.563	-15.451

Toelichting

Saldo programmaonderdeel	71.130
Saldo reserves bij programmaonderdeel	-15.451
Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	86.581

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Lasten	3.336.386	1.208.086	3.657.421	3.559.114	98.307
Baten	345.887	0	190.135	162.958	27.177
Saldo	2.990.499	1.208.086	3.467.286	3.396.156	71.130

Promotiecampagne
Da's nou Drenthe!

Programma 7.2

Landbouw

portefeuillehouder: mevrouw A. Edelenbosch

Missie

Het Drentse landbouwbeleid heeft als missie:

- het behoud van agrarische werkgelegenheid;
- het behoud van de inkomenspositie van de Drentse agrariërs.

De sector Landbouw speelt een belangrijke rol voor de plattelandsgemeenten binnen onze provincie. Niet alleen vanuit werkgelegenheidsoptiek, maar ook als belangrijke actor voor de leefbaarheid. Wij beogen onze missie te bereiken door in te zetten op vernieuwing, verbreding en versterking van de agrarische sector in Drenthe.

37303

Verbetering economisch perspectief agrarische sector

Contactpersoon: mevrouw M.T.M. Leijn (5363)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Verbetering economisch perspectief agrarische sector.		BRP landbouw.	Gemiddelde jaarlijkse groei 1998- 2002: -3% (Nederland: -0,9%). (De nulmeting is geactualiseerd op basis van de laatste cijfers CBS)	Groeipercentage BRP landbouw is tijdens collegeperiode minimaal gelijk aan nationaal groeipercentage.	-2,9 % (groei 2003-2004) (Nederland: -5,6%)
	1.1. Stimulering van innovatie en verbreding.	Er zijn geen regionale inkomenscijfers beschikbaar waaruit dit afleidbaar is.			
	1.2. Stimulering van kennis en ondernemerschap.	Er is geen geschikte effectindicator voorhanden.			
	1.3. Uitbreiding van het aantal bedrijven en areaal glastuinbouw en herstructurering van oude glastuinbouwgebieden.	- Aantal/areaal nieuw gevestigde glastuinbouwbedrijven. - Aantal ha glastuinbouw in herstructurering.	Gemiddelde 1999-2002: bedrijven: 2 areaal: 4,5 ha 0 ha	4 45 5	10 bedrijven (2006) 43,5 ha (2006) 0 ha (2006)
	1.4. Stimulering biologische landbouw.	- Percentage boeren/areaal met biologische bedrijfsvoering.	Gemiddelde 1998-2002: bedrijven 1,2% (Nederland: 0,9%) areaal: 1,5% (Nederland: 1,4%).	Aandeel biologische bedrijven en areaal biologische landbouw ligt tijdens collegeperiode hoger dan landelijk gemiddelde.	bedrijven: 1,6% (2004) (Nederland: 1,4%) Areaal: 1,9% (2004) (Nederland: 2,1%)

Ontwikkelingen verslagjaar

De monitoring laat een positief beeld zien. In 2006 hebben 10 nieuwe glastuinbouwbedrijven zich in Drenthe gevestigd. Dit met een bijbehoren areaal van ruim 43 hectare. Dit ligt ruim boven de doelstelling. Negen van deze vestigingen vonden plaats in de bestaande locaties in Erica en Klazienaveen, het tiende bedrijf vestigde zich in het Rundedal. De herstructurering van de glastuinbouw heeft in 2005 daarentegen nog geen invulling kunnen krijgen. Het aandeel van de biologische landbouw in de totale landbouw neemt langzaam toe. In 2004 was 1,6% van de bedrijven biologisch qua opzet, hetgeen gepaard ging met 1,9% van het totale landbouwareaal. Voor de periode 1998-2002 bedroeg dit 1,2% respectievelijk 1,5%.

- De projectontwikkeling heeft niet wezenlijk hinder ondervonden van het aflopen van een aantal programma's. Dit komt met name omdat er voldoende eigen provinciale middelen waren en ook het noordelijke Uitvoeringsprogramma Innovatie Landbouw Noord-Nederland nog voldoende mogelijkheden bood.
- Het aantal daadwerkelijk gehonoreerde Drentse projecten in het kader van de proeftuin is nog beperkt. De ontwikkeling van keten- en afzetprojecten kost relatief veel tijd. Aan het eind van het jaar zijn meerdere projecten ingediend voor financiering uit de proeftuin. Door drukte vanwege het aflopen van het Kompasprogramma bij de SNN-uitvoeringsorganisatie zijn landbouwaanvragen echter nog niet in behandeling genomen. Dit wordt nu begin 2007 verwacht.
- Opstellen van het landbouwondernemersprogramma heeft veel meer tijd geveegd dan verwacht. Enerzijds, omdat van provinciezijde is geprobeerd om ondernemersprogramma voor agrariërs te koppelen aan ondersteuning van MKB-ondernemers (Innovatief ondernemerschap). Dit is uiteindelijk niet gelukt. Anderzijds omdat inzet van menskracht bij LTO Noord beperkt was.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Onze inspanningen zijn vooral gericht op facilitering door middel van stimuleringsprojecten, zoals

- Projecten gericht op innovatie en ondernemerschap.
- Projecten gericht op verbetering van de afzet van biologische producten en versterking van de biologische sector.
- Projecten gericht op uitbreiding en herstructurering van de glastuinbouw.
- Projecten gericht op verbreding van de landbouw, onder andere door de ontwikkeling van blauw/groene diensten.

Realisatie beleidsvoornemens

Hoewel de ontwikkeling van het landbouwondernemersprogramma veel meer tijd heeft gevergd dan verwacht, is het eind 2006 toch gereed gekomen. Het programma bevat een onderdeel gericht op versterking van de ondernemerscompetenties en een onderdeel dat gericht is op ondersteuning van innovaties. Daarnaast is ook een project gehonoreerd dat gericht is op versterking van het ondernemerschap specifiek van jonge agrariërs.

Naast de 2 bovengenoemde zijn er nog 7 projecten gehonoreerd gericht op innovatie, o.a. ter introductie van Afrikaantjes in plaats van grondontsmetting in de bollenteelt, introductie van Cranberryteelt en Energieteelt.

De Drentse promotor biologische landbouw heeft ook in 2006 samengewerkt met de promotoren voor Groningen en Friesland. De taakverdeling was zodanig, dat de Drentse promotor zich met name richtte op keten- en afzetprojecten. De ontwikkeling van dit soort projecten kost veel tijd. Er is echter een aantal projecten in een zodanig stadium, dat verwacht wordt dat honorering hiervan begin 2007 kan plaatsvinden. Daaronder valt ook een project, dat voorziet in bundeling van initiatieven in Noord-Nederland, zodat ook na beëindiging van het promotorenproject in 2007 op noordelijke schaal samenwerking blijft bestaan. In 2006 zijn 2 biologische projecten gehonoreerd.

De beleidsontwikkeling van de glastuinbouw wordt verder vormgegeven in één document: Greenports en satellieten. De gemeente Emmen heeft het eerste concept voor een integraal uitvoeringsplan voor de glastuinbouw ter bespreking voorgelegd.

Het geïntegreerde programma van groen/blauwe diensten in het Amerdiep zijn voorbereid tot het stadium van besluitvorming over het ontwerp van uitvoeringsstructuren voor organisatie en financiën. In 2006 zijn 2 projecten gehonoreerd m.b.t. groen/blauwe diensten en 3 verbredingsprojecten.

Tenslotte zijn er nog 2 initiatieven ondersteund, die gericht zijn op discussie over de rol van de landbouw.

Uitvoering collegeprogramma:**Hoofdlijn Landelijk Gebied***Ontwikkeling agrarische sector*

In 2006 zullen we een begin maken met de uitvoering van het Landbouwondernemersprogramma. Via dit programma, dat samen met de landbouwsector wordt ontwikkeld, kunnen we Drentse agrariërs op een meer efficiënte wijze ondersteunen in hun ondernemerschap.

De glastuinbouwsector krijgt een flinke impuls door vestiging van nieuwe glastuinbouwbedrijven in het Rundedal. De acquisitie van bedrijven wordt door ons op projectmatige wijze financieel ondersteund. Ook willen wij de gemeente Emmen faciliteren bij de herstructurering van de oude glastuinbouwgebieden.

Verder zullen wij via projectontwikkeling verder vorm geven aan de invulling van de proeftuin regionale stimulering biologische landbouw in de drie noordelijke provincies. Dit gebeurt onder andere door regionale ketenprojecten waarbij geëxperimenteerd wordt met vernieuwende manieren van aanpak.

Ten slotte verwachten we dat eind 2006 de inplaatsing van vier melkveehouderijbedrijven in de Veenkoloniën daadwerkelijk is gerealiseerd.

Realisatie collegeprogramma:

Hoofddlijn landelijk gebied

Ontwikkeling agrarische sector

Het landbouwondernemersprogramma is nog niet van start gegaan in 2006, maar is eind 2006 wel gereed gekomen. De ontwikkeling heeft veel meer tijd heeft gevegd dan verwacht. Dit komt enerzijds, omdat van provinciezijde is geprobeerd om ondernemersprogramma voor agrariërs te koppelen aan ondersteuning van MKB-ondernemers (Innovatief ondernemerschap). Dit is uiteindelijk niet gelukt. Anderzijds heeft de ontwikkeling vertraging opgelopen omdat de inzet van menskracht bij LTO Noord beperkt was.

Het programma bevat een onderdeel gericht op versterking van de ondernemerscompetenties en een onderdeel dat gericht is op ondersteuning van innovaties. Daarnaast is ook een project gestart dat gericht is op versterking van het ondernemerschap specifiek van jonge agrariërs. De beleidsontwikkeling van de glastuinbouw wordt verder vormgegeven in één document: Greenports en satellieten. De gemeente Emmen heeft het eerste concept voor een integraal uitvoeringsplan voor de glastuinbouw ter bespreking voorgelegd.

De Drentse promotor voor biologische landbouw heeft zich met name op keten- en afzetprojecten gericht. De ontwikkeling van dit soort projecten kost veel tijd. Er is echter een aantal projecten in een zodanig stadium, dat verwacht wordt dat honorering hiervan begin 2007 kan plaatsvinden. Daaronder valt ook een project, dat voorziet in bundeling van initiatieven in Noord-Nederland, zodat ook na beëindiging van het promotorenproject in 2007 regionale samenwerking gewaarborgd wordt. De aanpak dient tot voorbeeld voor andere provincies. Via themabijeenkomsten zijn ervaringen in de proeftuin gedeeld met anderen. Voor de stand van zaken m.b.t. inplaatsing van melkveehouderij in de Veenkoloniën, zie rapportage Veenkoloniën.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	83.433	31.060	28.863	31.036	-2.173
Apparaatskosten	171.699	277.791	211.680	209.523	2.157
Totaal lasten	255.132	308.851	240.543	240.559	-16
Totaal baten	24.946	0	27.803	28.435	-632
Saldo	230.186	308.851	212.740	212.124	616

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Lasten	255.132	308.851	240.543	240.559	-16
Baten	24.946	0	27.803	28.435	-632
Saldo	230.186	308.851	212.740	212.124	616

Programma 8.05

Ontwikkeling cultuur, welzijn en zorg-beleid

portefeuillehouder: de heer H. Weggemans en mevrouw A. Haarsma

Missie

Het Drentse cultuur, welzijn en zorg(CWZ)-beleid heeft als missie: mensen in het middelpunt. Wij willen samen met andere relevante partners werken aan verbetering van de leefbaarheid en de levendigheid van Drenthe. Het bevorderen van een goede leefkwaliteit en van sociale samenhang, het stimuleren van een actieve en evenredige deelname van Drentse burgers aan het maatschappelijk en culturele leven en het instandhouden en realiseren van een voldoende bereikbaar en toegankelijk aanbod aan voorzieningen op CWZ-gebied zijn daarvan essentiële componenten.

38002

Ontwikkeling cultuur, welzijn en zorg-beleid

Contactpersoon: de heer B. Deetman (5709)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Ontwikkelen, uitvoering, monitoring, evaluatie en (eventuele) bijstelling van strategische beleidskaders op CWZ-terrein.	1.1. Goede informatievoorziening aan PS over uitvoering van beleid + eventueel. voorstellen doen voor bijstelling daarvan.	- Tijdige en volledige tussenrapportage over uitvoering Mensen in het middelpunt en andere beleidskaders.		Vóór 1 juli 2007 rapportage bij PS over Mensen in het middelpunt.	De publicatie "Mensen in het Middelpunt - halverwege" - tussenbalans CW-beleid 2005-2006 is in december 2006 aan PS toegezonden.
	1.2. Periodieke evaluatie en monitoring voortgang en effectiviteit van beleid.	- Meerjarig evaluatieplan uitvoering Mensen in het middelpunt en Cultuurnota. - Om de 4 jaar verschijnen van een Sociaal rapport Drenthe.	In 2005 gereed (Onderzoeksbureau CWZ). Sociaal rapport Drenthe 2003.		Meerjarig evaluatieplan Mensen in het middelpunt/De Kunst van het Combineren is gereed; jaarschijf 2006 is uitgevoerd. Update Drents sociaal rapport 2003 verschijnt januari 2007 (zie ook onderzoeksbureau OCSW)
	1.3. Uitvoering van de beleidskaders.	Tijdige en volledige uitvoering van de in de verschillende beleidskaders genoemde voornemens.	In de bronnen genoemde activiteiten en plannings.	Zie de andere programma's in hoofdstuk 8.	Zie de andere programma;s in hoofdstuk 8.

	1.4. Goed overleg en communicatie met relevante samenwerkingspartners.	<ul style="list-style-type: none"> - Periodiek en gestructureerd overleg over CWZ-beleid met tenminste de grote gesubsidieerde instellingen en de gemeenten. - Minimaal 2 werkconferenties/studiedagen per jaar over belangrijke thema's binnen CWZ-beleid. 		<ul style="list-style-type: none"> - Overleg met gemeenten en instellingen. - Minimaal 2 conferenties. 	<p>Periodiek overleg met gemeenten in VDG (ambtelijk en bestuurlijk) heeft plaatsgevonden. Idem wat betreft overleg met directies grote gesubsidieerde instellingen. Werkconferenties zijn o.a. gehouden over cultuur en economie, wonen met zorg en welzijn. De toekomst van de jeugdzorg in Drenthe en de aansluiting tussen lokaal en provinciaal jeugdbeleid.</p>
2. Door middel van onderzoek een bijdrage leveren aan de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie op het terrein van cultuur, welzijn en zorg.	2.1. De onderzoeken uit het Onderzoeksprogramma 2006 uitvoeren.	Aantal uitgevoerde onderzoeken.	2004:9	9	9
	2.2. Het geven van werkbare aanbevelingen na het verrichten van onderzoek.	Aantal overgenomen aanbevelingen.	2005 als vertrekpunt.		Elk door het onderzoeksbureau uitgevoerd onderzoek is van een beleidsreactie voorzien. PS is hierover geïnformeerd.

Ontwikkelingen verslagjaar

Een evaluatie van de positionering van het provinciale onderzoeksbureau OCSW door PS leidde niet tot stelselwijziging; het onderzoeksbureau blijft bestuurd door een bestuurscommissie van PS. Rond de werkwijze van het onderzoeksbureau en de betrokkenheid van PS bij de programmering zijn nieuwe afspraken gemaakt. De plek binnen de ambtelijke organisatie van de medewerkers van het bureau, bleef in 2006 ongewijzigd. Zie ook programma 31604.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Tussentijdse rapportage over de voortgang van de uitvoering van Mensen in het middelpunt en eventuele bijstelling daarvan voor 1 juli 2007.
- Uitvoering van de beleidskader conform de daarin opgenomen plannings (inclusief de daarin genoemde deelnotities, tussentijdse evaluaties en dergelijke); zie hiervoor de programma's 8.6 tot en met 8.10.
- Uitvoering van het Meerjarenevaluatieplan voor Mensen in het middelpunt en De Kunst van het combineren, Jaarschijf 2006 (Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg (CWZ)).
- Periodiek, gestructureerd overleg met gemeenten en instellingen over het algemene CWZ-beleid.
- Minimaal twee werkconferenties in 2006 over dat beleid organiseren.
- Onderzoeksprogramma 2006 CWZ, op basis waarvan een aantal onderzoeken wordt uitgevoerd. De uitkomsten van deze onderzoeken zullen via de Bestuurscommissie worden voorgelegd aan provinciale staten en aan gedeputeerde staten (GS) worden voorgelegd voor zover het onderzoeken betreft met GS als opdrachtgever.

Realisatie beleidsvoornemens

In de eind 2006 verschenen publicatie *Mensen in het Middelpunt – halverwege*; tussenbalans CW-beleid 2005-2006 is uitgebreid beschreven welke voortgang in 2006 bij de uitvoering van deze nota en de daarop gebaseerde nota's zoals *De kunst van het Combineren* en het beleidskader jeugdzorg 2005-2008 is geboekt. Het algemene beeld is dat de beleidsomslag die de provincie met deze nota's heeft ingezet, zowel wat betreft inhoudelijke keuzes en accenten als wat betreft de rol van de provincie en de vorm van provinciale sturing, duidelijk herkenbaar is en dat de uitvoering van het voorgenomen beleid volgens plan verloopt. In 2006 verschenen enkele beleidsnotities op deelterrein (o.a. uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2007, breedtesportnotitie *Drenthe Beweegt!*, de provinciale onderwijsagenda *Alles op Groen* en de omroepnota *Goed Bekeken*). Elders in deze jaarstukken wordt hierover uitgebreid gerapporteerd. Met gemeenten (via de VDG-kanalen) en directies van grote gesubsidieerde instellingen vond ook in 2006 periodiek gestructureerd overleg plaats over het provinciale CWZ-beleid.

Uitvoering collegeprogramma:**Hoofdlijn Veiligheid en Sociaal Evenwicht***Uitvoering nieuwe beleidskaders*

Onze ambities op het gebied van cultuur, welzijn en zorg hebben wij voor deze collegeperiode uitgewerkt in een viertal beleidskaders, die in 2004 en 2005 zijn vastgesteld: de overkoepelende Nota *Mensen in het middelpunt*, de Cultuurnota *De Kunst van het combineren*, het Beleidskader jeugdzorg en de Nota *Zorg in perspectief*. Elk van deze nota's bestrijkt de periode 2005-2008. Vanaf 2005 is de uitvoering van deze beleidskaders dus ter hand genomen. Met ingang van 2006 is de provinciale aansturing van de gesubsidieerde instellingen volledig afgestemd op de nieuwe beleidskaders. Alle "oude" subsidieregelingen zijn inmiddels ingetrokken en worden of zijn vervangen door bij het nieuwe beleid passende (beleids)regels. Ook wat betreft de werkwijze is de Algemene subsidieverordening (ASV) thans volledig geïmplementeerd. De opzet en indeling van de programma's in deze begroting 2006 is eveneens aangepast aan de ordening- (en sturing)principes van de beleidskaders. De afgesproken beleidsintensivering (Actieplan cultuurbereik, cultuureducatie, museum-beleid, multifunctionele dienstencentra, jeugdbeleid en dergelijke) en ombuigingen zijn hierin verwerkt. Ook de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2005 (moties behandeling Cultuurnota) is hierin verwerkt.

Hiermee zijn inhoudelijke kaders én provinciale sturingsinstrumenten in lijn met elkaar gebracht.

De voor 2006 en beide jaren daarna te realiseren ombuigingen, zien er als volgt uit.

Bedragen x € 1.000,--	2006	2007	2008
Sport Drenthe	37	50	50
Kunst&Cultuur Drenthe	57	75	75
Drents Plateau	37	50	50
I2D	18	25	25
ENOVA	18	25	25
COS Drenthe	6	15	30
COS/provinciale partnerkoppeling	2	6	12
NBPV (Commissie Vrouwen Wereldwijd)	1	1	2
Regionale Groep Wereldwinkels Gr/Dr	0	1	1
Gered gereedschap	2	3	5
COC Drenthe	1	3	3
Orpheus	2	2	2
Kosten integraal buitenland beleid	72	72	72
PBc	37	50	50
STAMM	75	100	100
Hervormde Stichting Somaj	20	50	101
Humanitas	16	40	83
PGSJ	30	75	154
Katholiek Steunpunt Drenthe	18	45	89
RPCP	18	25	25
Ouderenbond KBO	1	2	2
Ouderenbond PCOB	2	4	4
Ouderenbond Anbo	5	10	10
Totaal ombuigingen	475	729	970

De voorgenomen beëindiging c.q. de vermindering van de subsidie aan de Stichting Paardrijden Gehandicapten Westerbork en de Stichting Welzijn Doven is ingetrokken. De middelen die nodig zijn voor continuering van de subsidies zullen uit de flexibele middelen van de Programmalijn participatie worden onttrokken.

Op 23 maart 2005 is de Cultuurnota De kunst van het Combineren vastgesteld. Bij de behandeling van deze nota in de staten is een vijftal moties aanvaard. Voor 2006 is daarvoor een bedrag van € 75.000, beschikbaar gesteld, dat in navolgend overzicht is verwerkt.

2006 is het eerste jaar waarin substantiële flexibele middelen vanuit het Fonds sociale en culturele ontwikkeling besteed kunnen worden. Per onderdeel van Mensen in het middelpunt gaat het in 2006 en de jaren daarna om de volgende bedragen:

(Bedragen in € x 1.000,-- afgerond en op basis van voorlopige indexen 2003 en 2004 van het Centraal Planbureau (CPB))

Deze middelen zullen overeenkomstig de eind 2005 vastgestelde beleidsregel hiervoor ingezet worden voor projecten die de speerpunten en prioriteiten van Mensen in het middelpunt ondersteunen.

Aansluiting bij projecten en doelstellingen van andere programmalijnen (met name stad, land en WOK) heeft daarbinnen prioriteit. Daarbij gaat het in 2006 vooral om zaken als:

- projecten op het gebied van leefbaarheid, participatie en het voorzieningenniveau in het landelijk gebied,

- projecten op het gebied van woon-/zorgcombinaties in het stedelijk en het landelijk gebied, gebied,
- versterking van de culturele infrastructuur in een of meer steden,
- verbetering van de relatie onderwijs-arbeidsmarkt en toename van het aantal leerlingen dat met een startkwalificatie de arbeidsmarkt betreedt.

In de genoemde nota's zijn in 2006 zowel enkele uitvoeringsnotities als tussentijdse evaluaties op deelreinen aangekondigd.

Over de algehele voortgang van de uitvoering van Mensen in het Middelpunt zal eind 2006 een tussenrapportage verschijnen.

Hoofdpijn stedelijke ontwikkeling

Sociaal en vitaal

Twee van de vier centrale thema's binnen de Hoofdpijn stedelijke ontwikkeling zijn Sociaal en vitaal (woningdifferentiatie, een aantrekkelijke en veilige leefomgeving, levendige stadscentra en combinaties van wonen, zorg en welzijn) en Stedelijke kwaliteit (duurzame stedenbouw, een aantrekkelijke openbare ruimte, het benutten van cultuurhistorische waarden, groen elementen zoals stadsparken). Deze thema's zijn richtinggevend geweest voor de selectie van projecten voor de agenda per stad: ontwikkeling van centrumgebieden met bepaalde culturele voorzieningen, ontwikkelen van zorgzones, herstructurering van woonwijken. In deze ontwikkelingen en projecten zal in overleg met de betrokken gemeenten actief worden geparticipeerd. In een aantal gevallen zal het initiatief worden genomen voor het op gang brengen van gewenste ontwikkelingen.

Middelen hiervoor komen uit de budgetten, die gerelateerd zijn aan de programma's Wonen en leefomgeving en Parels van Drenthe (Nota Mensen in het middelpunt) en de speciaal hiervoor ingestelde Reserve stedelijke ontwikkeling (zie programma 9.1).

Realisatie collegeprogramma:

2006 was het 2^e uitvoeringsjaar van de beleidsnota Mensen in het Middelpunt en –na het overgangsjaar 2005– het eerste jaar waarin de werking van de nieuwe beleidskaders tot volledige ontplooiing kon komen. Zoals in de tussenbalans van december 2006 is gesteld, ligt de uitvoering in grote lijnen op schema. Nieuwe beleidsaccenten zijn gelegd (o.a. rond onderwijs, breedtesport, voorzieningen en dagindeling in de dorpen, de kwaliteit van de jeugdzorg, de regionale omroep, de streektaal e.d.) en beleid uit een vorige periode is beëindigd. In 2006 was nog enige zorg noodzakelijk in verband met de afbouw van de oude (in 2005 ingetrokken) subsidieregelingen. De nieuwe beleidsregels (zoals cultuurbereik, beeldende kunst en vormgeving, professionalisering musea, flexibel budget/reserve Mensen in het Middelpunt) zijn volledig operationeel geworden. De in deze beleidsperiode opgelegde bezuinigingstaakstelling is tot en met de jaarschijf 2006 volledig volgens plan gerealiseerd (korting op subsidies aan instellingen en vermindering/afbouw van andere budgetten). De ASV is geëvalueerd en de bevindingen met aanbevelingen zijn aan PS voorgelegd. Op basis hiervan zullen in 2007 enkele – relatief kleine – aanpassingen in de ASV worden doorgevoerd. De in de voorjaarsnota 2005 beschikbaar gestelde extra middelen voor de uitvoering van deze programmalijn zijn volledig ingezet. De in 2006 beschikbaar gestelde additionele middelen hadden voor een groot deel zowel op 2006 als op 2007 betrekking (reboundvoorzieningen jeugd, ondersteuning vrijwilligerswerk en mantelzorg, breedtesport). Een deel van deze middelen is al in 2006 besteed; een ander deel van de voorgenomen activiteiten zal in 2007 worden uitgevoerd (dit geldt vooral voor de extra middelen voor de uitvoering van de notitie Drenthe Beweegt! en de beleidsimpuls voor vrijwilligerswerk en mantelzorg).

De door PS aanvaarde motie over armoedebestrijding in Drenthe (1 miljoen euro extra voor 2006 en 2007) is inmiddels van een uitvoeringsvoorstel voorzien. PS zijn hierover geïnformeerd. Een groot deel van dit budget zal ingezet worden ter verbetering van de onderwijskansen van leerlingen en de versterking van vrijwilligers in de regio Z.O. Drenthe.

De nieuwbouw van het depot van het Drents Museum (geplande realisering in 2008) en de uitbreiding van het museum in het kader van het erfgoedkwartier in Assen zijn projectmatig in uitvoering genomen. Zie hiervoor ook programma 8.10.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	0	137.045	127.045	-36.927	163.972
Apparaatskosten	0	696.840	1.098.910	596.625	502.285
Totaal lasten	0	833.885	1.225.955	559.698	666.257
Totaal baten	0	0	0	107.090	-107.090
Saldo	0	833.885	1.225.955	452.608	773.347

Financiële analyse

Bijdragen aan instellingen sociaal-cultureel werk in wachtgeldverplichtingen
Jaarlijks is er een budget beschikbaar ad € 113.000,- waaruit bijdragen wachtgeldverplichtingen aan instellingen sociaal-cultureel werk worden betaald. Het niet bestede € 68.000,- saldo komt ten gunste van de algemene middelen.

Afwikkeling subsidie vorig boekjaar

Jaarlijks wordt het bestand van oude nog openstaande verplichtingen opgeschoond. Subsidies zijn dan lager vastgesteld of uiteindelijk ingetrokken. De verplichtingen die naar aanleiding van deze actie konden worden afgesloten zijn verleend op basis van oude subsidieregelingen, die per 1 januari 2006 zijn vervallen. In totaal is € 98.000,- vrijgevallen van subsidie uit vorige boekjaren.

Toegerekende apparaatskosten

Voor de ontwikkeling van het cultuur, welzijn en zorg-beleid zijn minder uren nodig geweest dan oorspronkelijk begroot. In 2006 zijn de meeste uren besteed aan de tussentijdse evaluatie van de Contourennota Mensen in het Middelpunt. Tevens zijn op deze doelstelling de uren van het Onderzoeksbureau OCWZ verantwoord. Vanaf 2007 worden deze uren gepland en verantwoord op doelstelling 31604 Bestuurlijk onderzoek.

Baten

De vaststelling van de subsidie aan de stichting Kobalt betreffende het Argonaut project heeft geresulteerd in een terugvordering, voordeel € 105.000,-.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Lasten	0	833.885	1.225.955	559.698	666.257
Baten	0	0	0	107.090	-107.090
Saldo	0	833.885	1.225.955	452.608	773.347

Programma 8.06

Opgroeien

portefeuillehouder: mevrouw A. Haarsma

Missie

Investeren in jeugd is investeren in de toekomst. Wij willen voorwaarden scheppen waarin kinderen en jongeren in harmonie, veilig en gezond kunnen opgroeien tot evenwichtige volwassenen.

38802

Opgroeien

Contactpersoon: de heer W.P.C. Voerman (5639)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Versterken van de ketensamenwerking.	1.1. De provincie ondersteunt de realisatie van laagdrempelige toegang tot de jeugdzorg in alle Drentse gemeenten. Het aantal jeugdigen met (beginnende) problemen wat binnen deze lokale netwerken gevonden wordt neemt toe.		Aantal geregistreerde hulpvragen in de lokale netwerken neemt toe. Nu 2.000.	2.500	Schatting is dat het bijna 3.000 is. Exacte cijfers nog niet bekend.
	1.2. Het aantal jeugdigen wat na een kort vrij toegankelijk aanbod nog geïndiceerde zorg nodig heeft neemt af.	Het percentage jeugdigen met indicatie voor jeugdzorg die verwezen worden via de lokale netwerken neemt de komende periode (2006/2007) af met 50.	Thans wordt 80% van het aantal gevonden jeugdigen doorverwezen naar het Bureau Jeugdzorg.	70%	Schatting onder de 70%. De basis instroom gegevens missen nog.
2. Programma's in de jeugdzorg.	2.1. Aanbieden van goede, efficiënte zorgprogramma's die binnen de wettelijke termijnen beschikbaar zijn.	Wachttijden bij de zorgprogramma's tussen indicatiebesluit en aanvang zorg.	Bron: Beleidsinformatie Jeugdzorg Drenthe.		Er zijn per 1/1/07 geen wachttijden meer > 9 (wettelijke termijn) weken voor geïndiceerde zorg.
	2.2. Jeugdigen krijgen de intersectorale jeugdzorg waar ze recht op hebben.	Jeugdigen krijgen de zorg die in het indicatiebesluit is aangegeven.			85% van de jeugdigen krijgt de zorg waarvoor is geïndiceerd. De overige krijgen (al dan niet tijdelijk) een volwaardige second best zorg.

	2.3. Zorgaanbieders moeten de zorg uitvoeren in de woon- en leefregio van de jeugdigen.	75% van de jeugdigen krijgen het geïndiceerde zorgaanbod aangeboden in hun eigen woonregio in Drenthe (Noordmidden-, Zuidoost- of Zuidwest-Drenthe).	Bron: Bureau Jeugdzorg Drenthe.	75%	Bron: Bureau Jeugdzorg Drenthe. (cijfers nog niet gemeten)
3. Sportstimulering.	3.1 Met gerichte activiteiten stimuleren dat jeugdigen meer aan sport gaan doen.	Aandeel jeugdigen van 6 jaar-18 jaar dat actief aan sport doet.	88% Bron: SCP/CBS (1999).		Zie Participatie
	3.2. Realiseren van vernieuwend en betaalbaar aanbod op maat.				Zie Participatie
4. Culturaanbod voor jeugdigen.	4.1. Verhogen van het percentage bezoekers tot 30 jaar dat festivals bezoekt.	Percentage jonge (4 jaar-30 jaar) Drentse bezoekers bij festivals.	18%	30%	Zie Parels van Drenthe
	4.2. Verhogen van het aantal jeugdtheater voorstellingen.	Aantal jeugdtheater voorstellingen (telkens met 250 jongeren per keer).	2	4	Zie Parels van Drenthe

Ontwikkelingen verslagjaar

- De instroom van jeugdigen met (beginnende) problemen in de lokale netwerken is in 2006 gestegen. De netwerkontwikkeling is door Gemeenten binnen het project Werk in uitvoering verbeterd. Mede dankzij betere vroegsignalering (met gebruik van methodieken als Samen Starten) en de inzet van risicotaxatie zijn er meer jeugdigen gevonden. Ook de netwerken binnen en rondom het onderwijs (Rebound) zijn verbeterd. In 2006 is het project Werk in Uitvoering met succes afgesloten. De volgende fase (per 2007) is de inrichting van Centra voor Jeugd en Gezin door Gemeenten. Zonodig met onze ondersteuning. Ook zal er extra aandacht zijn voor een verdere samenwerking tussen jeugdzorg en onderwijs.
- Door het inzetten van het aanvalsplan wachttijden zijn er per januari 2007 geen wachttijden meer langer dan de wettelijke termijn van 9 weken voor het jeugdzorgaanbod. Er zijn meer dan 70 extra jeugdigen bediend met een jeugdzorgaanbod.
- Door verdere differentiatie van het zorgaanbod (inzetten van evidence based programma's als PMTO, Triple P en MST/ FFT) krijgen nu nog meer jeugdigen de zorg waartoe in eerste instantie is geïndiceerd. De tevredenheid van cliënten over de zorg wordt ook steeds groter. Daarbij moet worden aangetekend dat de grondslagen voor jeugdzorg nog steeds niet helder zijn.
- Nog niet gemeten is of de jeugdigen de zorg ontvangen in hun eigen regio.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Versterken van de ketensamenwerking.

- Het opstellen van een totaalplan ter ondersteuning van het gemeentelijk jeugdbeleid.
- Het beschikbaar komen van kennis en deskundigheid, gespecialiseerd in preventieve programma's.
- Versterken van kerntaken Bureau Jeugdzorg Drenthe en Jeugdzorg Drenthe.

Programma's in de jeugdzorg.

- Afspraken met Bureau Jeugdzorg Drenthe maken.
- Nauwkeurig beschrijven van het toetsingskader (Beleidskader jeugdzorg 2005-2008).
- Het introduceren van een systeem van kostprijsfinanciering in overleg met de zorgaanbieder (Beleidskader jeugdzorg 2005-2008).

Sportstimulering.

- Stimuleren van sportdeelname van kwetsbare groepen.
- Vertalen van landelijke initiatieven naar de Drentse situatie.

Culturaanbod voor jeugdigen.

- Activiteiten en nieuw aanbod op het gebied van festivals en jeugdtheater.

Realisatie beleidsvoornemens

- Het versterken van de ketensamenwerking is binnen het totaalplan Werk in Uitvoering succesvol afgesloten. In oktober 2006 is een eindconferentie gehouden. In 2007 zal de netwerkontwikkeling verder moeten worden ondersteund vanuit de nog in te richten Centra voor Jeugd en Gezin. Ook de onderwijsnetwerken zullen aansluiting moeten vinden met deze centra, die door gemeenten ingericht moeten worden.
- Het Bureau Jeugdzorg (BJZ) heeft mede door de inzet van regionale contactpersonen een plaats verworven in de netwerken. Mede hierdoor is deskundigheid van het BJZ beschikbaar. Ook zijn er per 2006 projecten gestart waarbij de expertise vanuit het zorgaanbod beschikbaar komt voor lokale netwerken en onderwijs netwerken. Deze ontwikkeling zal in 2007 verder worden uitgebouwd.
- Het inrichten van de kostprijzen is in Drenthe, als pilot Provincie, inmiddels voltooid. Mede hierdoor konden we snel en adequaat extra zorg inkopen om de wachtlijsten aan te pakken. Invoering van het stelsel op landelijk niveau loopt echter weer vertraging op. Invoering is nu voorzien per 2008.
- In 2007 zullen we (in samenhang met Fryslân en Groningen) criteria opstellen voor jeugdzorgaanbieders, waardoor de mogelijkheid geboden wordt om per 2008 nieuwe aanbieders toe te laten.
- Stimuleren sportdeelname kwetsbare groepen: zie sportnota Drenthe beweegt bij Participatie.
- Cultuuraanbod voor jeugdigen: Zie Parels van Drenthe.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	0	23.720.798	30.035.752	29.784.986	250.766
Apparaatskosten	0	499.468	407.999	388.659	19.340
Totaal lasten	0	24.220.266	30.443.751	30.173.645	270.106
Totaal baten	0	23.405.573	29.441.296	29.264.222	177.074
Saldo	0	814.693	1.002.455	909.423	93.032

Financiële analyse*Jeugdzorg*

2006 was een cruciaal jaar voor de jeugdzorg. Nadat in het aanloopjaar 2005 enkele onvolkomenheden in de nieuwe wetgeving aan de orde waren gekomen moesten deze in 2006 worden hersteld. Voorbeelden hiervan: het Bureau Jeugdzorg Drenthe moest meer adequate en betrouwbare beleidsinformatie leveren en diende daartoe de ICT op orde te brengen. Het zorgprogramma daghulp oudere jeugd moest opnieuw worden ingericht om de veranderende vraag uit het onderwijs beter te bedienen. Voorts lag de nadruk in 2006 op het wegwerken van de wachtlijsten en wachttijden. Dankzij het aanvalsplan wachttijden, met daarbij extra middelen van VWS, werden de wachtlijsten bij de zorgaanbieder per 2007 opgelost. Om de wachtlijsten bij het Bureau Jeugdzorg en met name het Advies en Meldpunt Kindermishandeling op te lossen was echter ook extra provinciaal geld nodig. Mede omdat de jeugdzorg in 2006 onderwerp was van verschillende onderzoeken en benchmarks (Noordelijke Rekenkamer, Operatie Jong, Jeugdzorgbrigade, Benchmark Cap Gemeni) en doordat de regierol van provincies daarbij ter discussie werd gesteld, is extra geïnvesteerd in het aanpakken van de verschillende zwakke punten. Hierdoor is een groter beroep gedaan op de Voorziening jeugdzorg dan in voorgaande jaren.

In het kader van de voorjaarsnota 2006 is besloten tot provinciale voorfinanciering van het voorkomen van wachtlijsten en het op peil houden van de caseload in de in de justitiële jeugdzorg. De in de voorjaarsnota geraamde extra middelen van € 500.000 zijn hiervoor in 2006 volledig ingezet. De geraamde extra inkomsten van de zijde van het ministerie van Justitie (ook geraamd € 500.000,--) zijn in 2006 achtergebleven bij de verwachtingen; de gewijzigde bekostigingssystematiek heeft voor Drenthe slechts extra inkomsten van € 254.000,-- opgeleverd. Deze tegenvaller is uit de Voorziening jeugdzorg gedekt. De omvang van deze voorziening is per 31 december 2006 nu zodanig laag (€ 244.412,-- en waarvan in 2007 reeds een groot deel is verplicht), dat het doel van deze voorziening ,het waarborgen van wettelijke aanspraken op jeugdzorg, al in 2007 onder druk komt te staan.

Sociale en culturele ontwikkeling

Het budget van € 288.000,-- is onderdeel van de vijf flexibele budgetten voor de vijf verschillende programmaliijnen, zoals weergegeven in de Contourennota Mensen in het middelpunt. Zoals ook aangegeven in de nota reserves en voorzieningen, zullen deze flexibele budgetten geleidelijk worden ingezet en zal de financiële herijking pas tegen het eind van de nieuwe planperiode in 2008 volledig ontplooid zijn. De niet- bestede middelen ad € 60.000,- worden jaarlijks ondergebracht in de reserve Sociale en culturele ontwikkeling. Deze middelen zullen in de jaren 2007 en 2008 worden ingezet. De totale verrekening van deze reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves ven het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Verschil
060208	Sociale en culturele ontwikkelingen	Totaal lasten	288.000	228.080	59.920
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	288.000	228.080	59.920

Toelichting

Saldo programmaonderdeel	93.032
Saldo reserves bij programmaonderdeel	59.920
Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	33.112

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Lasten	0	24.220.266	30.443.751	30.173.645	270.106
Baten	0	23.405.573	29.441.296	29.264.222	177.074
Saldo	0	814.693	1.002.455	909.423	93.032

Programma 8.07

Werken en Leren

portefeuillehouder: mevrouw A. Haarsma

Missie

Wij willen een bijdrage leveren aan:

- verhoging van het opleidingsniveau van de Drentse bevolking,
- een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en
- een betere toeleiding van kwetsbare groepen naar de arbeidsmarkt.

38102

Werken en Leren

Contactpersoon: de heer A.L. de Jong (5599)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Een goede basis voor iedereen.	1.1. In 2006 ligt er een provinciale beleidsvisie op het aanpakken van onderwijsachterstanden.		Nulmeting en streefwaarden in 2006 bepalen.		Provinciale beleidsvisie vormt onderdeel van de Provinciale agenda "Onderwijs werkt".
	1.2. Voor het realiseren van ambities samen met gemeenten, scholen en bedrijven (minder voortijdig schoolverlaten, vermindering van jeugdwerkloosheid, en meer jongeren met een goede startkwalificatie) verwijzen wij naar de Provinciale agenda onderwijs en kennisinfrastructuur.	Zie programmaonderdeel 37107 Verbeteren van het functioneren van de arbeidsmarkt.			
	1.3. Drentse onderwijs- en jeugdmonitor: - in 2006 is het onderwijsdeel van de monitor operationeel; - in 2007 ligt er een Programma van eisen voor het jeugd(welzijns)deel van de monitor.				Het onderwijsdeel van de monitor is operationeel voor wat betreft het basisonderwijs en het speciaal onderwijs.
	1.4. Versterken van ouderparticipatie als voorwaarde voor betere leerprestaties van Molukse leerlingen.	Nog te ontwikkelen.	P.m.		
2. Beeldvorming.	2.1. Het opzetten van netwerken van arbeidsorganisaties met doelgroepen (allochtonen, vrouwen, gehandicapten).	Aantal arbeidsorganisaties dat deelneemt in op kwetsbare groepen gerichte netwerken.	Nog niet beschikbaar.		Het project Ruim baan voor ongekend talent is in volle gang.

	2.2. Ouderen moeten kennis en kwaliteit inzetten voor begeleiding van mensen met weinig perspectief op de arbeidsmarkt; van deze bereidwillige ouderen moet er eind 2005 een databank zijn.	Aantal geregistreerde ouderen in de gerealiseerde databank (te combineren met de netwerkaanpak) + gebruik dat hiervan wordt gemaakt.	Nulmeting en streefwaarden in 2006 bepalen.		
	2.3. In beeld brengen van het tekort aan dagbestedings- en leerwerkplaatsen voor mensen met handicap gefaseerd oplossen.	Aantal dagbestedings- en leerwerkplaatsen voor mensen met handicap gefaseerd oplossen.	Nulmeting en streefwaarden in 2006 bepalen.		Het Equal-project PRO-REC begint de eerste vruchten af te werpen. Eind 2007 zijn de resultaten bekend.
	2.4. Elk jaar moet het aantal mensen met een verstandelijke handicap dat passende dagbesteding of begeleid werk vindt met 10% toenemen.	Percentage mensen met een verstandelijke handicap dat overdag actief is bij de sociale werkvoorziening of in de dagbesteding.	70%	77%	93%
3. Ongekend talent.	In beeld brengen van de aantallen vrouwelijke en allochtone ondernemers in Drenthe.	Aandeel vrouwelijke en allochtone ondernemers in Drenthe.	Nulmeting en streefwaarden in 2006 bepalen.		Het project Vrouwelijke ondernemers in de mantelzorg is in gang gezet.

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Een goede basis voor iedereen

- Ontwikkelen van een (inter)provinciale onderwijsagenda in noordelijk verband.
- Uitvoeren van de Provinciale agenda onderwijs en kennisinfrastructuur.
- Bevorderen van een sluitende registratie van voortijdige schoolverlaters.
- Ontwikkelen van een goed volgsysteem voor jeugdigen.
- In 2006 is de Drentse onderwijs en jeugdmonitor volledig operationeel voor wat betreft onderwijs; in 2008 is de monitor verbreed naar het integrale jeugdbeleid.
- Deelnemen in Stuurgroepen EQUAL-projecten (onderwijs arbeidsmarkt, sluitende aanpak voortijdig schoolverlaten, startkwalificatie werkenden).

Beeldvorming.

- (Mede) subsidiëren van projecten die de beeldvorming van kwetsbare groepen verbeteren.
- Opzetten van projecten voor een duurzame instroom in het arbeidsproces van mensen uit kwetsbare groepen, waarbij de kennis, ervaring en netwerken van ouderen, c.q. werknemers van bedrijven/maatschappelijke organisaties worden benut.
- Ontwikkelen van een databank van ouderen/werknemers.
- Ontwikkelen van duurzame initiatieven om mensen met een verstandelijke beperking een passende dagbesteding of leerwerkplaats aan te bieden.

Ongekend talent.

- Tot stand brengen van samenwerkingsafspraken tussen Kamer van Koophandel, I2D, Enova en instellingen voor beroepsonderwijs over begeleidingstrajecten voor startende allochtone en vrouwelijke ondernemers.
- (Mede) subsidiëren van ontwikkelen van methodieken voor begeleiding.

Op weg naar het lagerhuis, jongeren debatteren

Realisatie beleidsvoornemens

De voorbereiding van de onderwijsagenda en van de uitvoering motie 13 hebben gemaakt dat er dit jaar binnen het programma Werken en Leren prioriteiten moesten worden gesteld. Daarbij is ervoor gekozen om ontwikkelingen die reeds liepen (1.2 Uitvoering Provinciale agenda Onderwijs en Kennisinfrastructuur, 1.3 Onderwijs- en jeugdmonitor en 1.4 Versterken Molukse ouderparticipatie) ongehinderd doorgang te laten vinden. Op andere subdoelen is in de loop van 2006 een aantal projecten in gang gezet. Verder wordt er in 2007 een aantal projecten gestart.

1.1. Provinciale beleidsvisie op het aanpakken van onderwijsachterstanden

De beleidsvisie is verwerkt in de provinciale onderwijsagenda, waarin tevens een deel van de uitwerking van motie 13 is meegenomen. Met de uitvoering van de onderwijsagenda en motie 13 is in 2006 reeds een begin gemaakt in Zuidoost-Drenthe.

1.2. Uitvoering Provinciale agenda Onderwijs en Kennisinfrastructuur

Zie programmaonderdeel 37107 Verbeteren van het functioneren van de arbeidsmarkt.

1.3. Provinciale onderwijs- en jeugdmonitor

Het onderwijsdeel van de monitor is operationeel voor wat betreft het primair onderwijs en het speciaal onderwijs. Eind 2006 is de eerste IJkpuntrapportage uitgebracht. In 2007 en 2008 wordt de monitor uitgebreid naar het voortgezet onderwijs en de voor- en vroegschoolse educatie. In 2007 wordt in de beleidsinformatie primair onderwijs een verdieping aangebracht (module Taal- en rekenprestaties).

In 2006 is in overleg met alle partijen in het veld besloten om de ontwikkeling van de onderwijsmonitor en een jeugdmonitor (ook reeds opgenomen in het jaarprogramma van het Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg) te laten plaatsvinden op gescheiden sporen. Begin 2007 zullen wij onze opdracht dienaangaande aan het Onderzoeksbureau nader invullen.

1.4. Versterken Molukse ouderparticipatie

Voor het versterken van ouderparticipatie als voorwaarde voor betere leerprestaties van Molukse leerlingen heeft I₂D, samen met Kobalt en in overleg met (organisaties in) de drie betrokken gemeenten (Assen, Midden-Drenthe en Hoogeveen) een gefaseerd projectplan opgesteld. De werkzaamheden van I₂D op dit terrein zijn in het najaar van 2006 overgedragen aan STAMM.

In de eerste fase van het project onderzoekt STAMM of er binnen de Molukse gemeenschappen in de drie gemeenten en bij de organisaties die bij de uitvoering van het project betrokken zouden moeten zijn, voldoende draagvlak is voor een succesvolle uitvoering van het project. Nadat in het voorjaar van 2007 de resultaten van deze inventarisatie bekend zijn geworden, zullen wij besluiten over het al dan niet in uitvoering nemen van de vervolgfases van het projectplan.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	0	465.900	858.300	556.362	301.938
Apparaatskosten	0	152.068	220.185	214.458	5.727
Totaal lasten	0	617.968	1.078.485	770.820	307.665
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	617.968	1.078.485	770.820	307.665

Financiële analyse

Uitvoeringsprogramma Onderwijskennisinfrastructuur

Voor uitvoering van de provinciale agenda voor Onderwijs en Kennisinfrastructuur (OKI) is een bedrag van € 300.000 beschikbaar, te besteden in de jaren 2006/2007. Hiervan is in 2006 een bedrag van € 277.140 besteed. In 2006 zijn daarnaast extra middelen beschikbaar gesteld, in totaal € 500.000,--, door het aannemen van motie 13. Daarvan is € 410.000,-- geormerkt toegevoegd aan het OKI-budget, te besteden aan het thema onderwijskansen. In 2006 is een bedrag van € 152.000,-- beschikt. Besteding van het restantbedrag van € 281.000,-- zal in 2007 plaatsvinden.

Sociale en culturele ontwikkeling

Het budget van € 155.000 is onderdeel van de vijf flexibele budgetten voor de vijf verschillende programmalijnen, zoals weergegeven in de Contourennota Mensen in het middelpunt. Zoals ook aangegeven in de nota reserves en voorzieningen, zullen deze flexibele budgetten geleidelijk worden ingezet en zal de financiële herijking pas tegen het eind van de nieuwe planperiode in 2008 volledig ontplooid zijn. De niet- bestede middelen (€ 21.000,-- over 2006) worden jaarlijks ondergebracht in de reserve Sociale en culturele ontwikkeling. Deze middelen zullen in de jaren 2007 en 2008 worden ingezet. De totale verrekening van deze reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves ven het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Vershil
060208	Sociale en culturele ontwikkelingen	Totaal lasten	155.000	133.966	21.034
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	155.000	133.966	21.034

Toelichting

Saldo programmaonderdeel	307.665
Saldo reserves bij programmaonderdeel	21.034
Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	286.631

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting 2006	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Lasten	0	617.968	1.078.485	770.820	307.665
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	617.968	1.078.485	770.820	307.665

Programma 8.08

Wonen en leefomgeving

portefuillehouder: mevrouw A. Haarsma

Missie

Wij investeren in processen die er voor zorgen dat er voor onze burgers voldoende, geschikte en betaalbare woningen beschikbaar zijn. Wij bevorderen de leefbaarheid door te investeren in goed gespreide voorzieningen op het gebied van: wonen, welzijn, cultuur, zorg en vervoer, uitgaande van de kracht van de gemeenschappen in wijken, buurten en dorpen.

38503

Wonen en leefomgeving

Contactpersoon: de heer H. Derks (5791)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Diversiteit in wonen.	1.1. Iedere Drentse burger die zorg of dienstverlening nodig heeft kan in een huis wonen dat aangepast is aan de specifieke behoeften en wensen.	Aantal toegewezen aanvragen in het kader van de Wet voorzieningen gehandicapten voor aangepast wonen.	Nulmeting nog niet beschikbaar.	Streefwaarden in 2006 bepalen	Nog niet gerealiseerd
		Aantal definitief toegekende woningen met zorg en dienstverlening uit de knelpuntenpot.	Bron: RW woonplannen 2005-2010. Beschikbaar in totaal 2.000 woningen voor 5 doeleinden.		Via RW, inhoudelijke bijdrage CW. Opzetten 1 convenant met 3 regiogroepen in het kader van Wonen, welzijn en zorg.
	1.2. Stimuleren van de bouw van zelfstandige woonvormen voor diverse doelgroepen.	Het aantal gehonoreerde aanvragen Woonzorgstimuleringsregeling.	8	14	10
2. Zelfstandig wonen.	2.1. Mensen moeten zolang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen.	Het aantal gehonoreerde aanvragen Woonzorgstimuleringsregeling.	8	14.	10
3. Veiligheid in huis.	3.1. Totstandkoming 1 provinciale meldstructuur.	Het aantal meldingen/aantal constatering huiselijk geweld.	1 meldstructuur. 14% van Drenthe kent nummer huise-lijk geweld.	1 meldstructuur	1 meldstructuur, NB 60% kent het telefoonnummer (onderzoeksburo CWZ)
4. Voorzieningenniveau.	4.1. Goede spreiding van basisvoorzieningen die de zelfredzaamheid van burgers vergroot, door clustering.	Aantal nieuwe initiatieven (start en realisatie) in het kader van Regeling multifunctionele dienstencentra.	0	20 start, 0 realisatie.	25 start, 5 realisatie Daarnaast start van 21 projecten dagarrangementen en Combinatiefuncties.

	4.2. Ondersteunen van dorps-huizen en stimuleren van aantal functies.	Aantal aangesloten dorpshuizen bij Stichting Dorpshuizen Drenthe en gemeente aantal functies in deze dorpshuizen.	131 dorps-huizen; gemiddeld 3,5 functies in dorpshuizen.	131 4	131, 4 functies
	4.3. Goede spreiding en bereikbaarheid van bibliotheken.	Het aantal vernieuwde en verbrede bibliotheekvestigingen.	0	0	0
	4.4. Goede spreiding en bereikbaarheid van lokale loketten.	Het aantal lokale loketten in Drenthe.	4	6	6
5. Pilots van integrale planontwikkeling.	5.1. Opdoen kennis en ervaring met betrekking tot integrale planvorming, dat leidt tot vernieuwde aanpak met betrekking tot voorzieningen, mobiliteit en wonen.	Aantal ontwikkelde pilots. Het aantal deelnemers aan de training in relatie tot de verschillende achtergronden.	4 24 (2 overheids-lagen, 3 product-groepen, 2 overheidsinstellingen).	4 24 (2, 4, 2)	4 24 (2, 4, 2)
6. Leefgemeenschap.	6.1. De in een dorp of wijk aanwezig eigen kracht benutten of stimuleren om sociale cohesie te versterken.	Aantal initiatieven (start en realisatie) in het kader van gemeentelijke omgevingsprogramma's.	0 initiatieven.	12 initiatieven.	1 totaal initiatief (waaronder veel deelvoorzieningen)
	6.2. Ondersteunen van dorpsbelangenverenigingen.	Aantal dorpsbelangenverenigingen aangesloten bij Brede Overleggroep Kleine Dorpen.	134	135	134
7. Bovenlokale voorzieningen.	7.1. Een kwalitatief goed en bereikbaar voorzieningenniveau op het gebied van wonen, welzijn, cultuur en onderwijs.	Nog te ontwikkelen.	Nulmeting nog niet beschikbaar.		
	7.2. Het bieden van laagdrempelige 24 uursbereikbaarheid voor mensen met hulpvragen.	Aantal telefonische hulpvragen.	10.000	11.000	10.000

Ontwikkelingen verslagjaar

'Thuis in je huis'

De realisatie van het Convenant Wonen, welzijn, zorg is een belangrijke voorwaarde voor het behalen van de doelstelling op dit gebied. Ondertussen zijn de gebieden Zuidoost en Noord al gestart met de uitvoering. In Zuidwest is men aan het voorbereiden. Om de ontwikkelingen zo integraal mogelijk te houden worden ze begin 2007 vertaald naar WWZ-beleid, via de Notitie ½ miljoen mensen, dat tevens geldt als uitvoeringsprogramma voor WWZ in de komende jaren. Voor het meldpunt Huiselijk geweld geldt 2006 als het eerste operationele jaar. Het beoogde aantal telefoontjes bleek niet realistisch, maar het effect van het meldpunt tot nu toe wordt door betrokkenen hoger dan verwacht genoemd. Bijzonder is het aantal mensen dat het meldpunt kent: 60% volgens het onderzoeksbureau CWZ.

'Thuis in je buurt'

De regeling Multifunctionele Dienstencentra loopt volgens plan en de eerste centra zijn opgeleverd. De regeling is aangevuld met 21 dagarrangementen en combinatiefunctieprojecten (bestaande uit een veelvoud aan deelprojecten).

Lokale kracht, dat in 2006 moest leiden tot 12 gemeentelijke omgevingsprogramma's, is niet als zodanig van de grond gekomen. Het initiatief is blijven hangen op een Plan van Aanpak waarin de mogelijke samenwerking van gemeenten en provincie wordt beschreven. Dit plan

moet leiden tot een soepele integratie van dorpsplannen in het pMJP onder het thema 'Sociaal economische vitalisering'. De sociale POP-pilots zijn in 2006 allen afgerond. Tevens is het evaluatie-onderzoek gestart, dat in voorjaar 2007 gepresenteerd wordt.

Niet genoemd in de doelen is de ambulancezorg. Het vaststellen van een nieuw spreiding- en paraatheidplan heeft veel aandacht gevraagd. Dit heeft met name te maken met het belang van het onderwerp voor de mensen in de provincie en de uitgestrektheid van sommige gebieden. In 2006 is het nieuwe plan vastgesteld en geoperationaliseerd. Voor het ideale voorzieningenniveau lopen nog onderzoeken bij het onderzoeksbureau CWZ, dat onder anderen effecten van dorpsomgevingsplannen/ dorpsagenda's en de regeling Multifunctionele Dienstencentra onderzoekt.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Diversiteit in wonen

- Ontwikkeling van een integrale toets Woonplannen in 2005 en in 2006 implementeren.
- Inventariserend onderzoek van Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg met betrekking tot de woningbehoefte van doelgroepen.
- Ondersteunen van gemeenten bij het betrekken van bewoners bij het maken van woonplannen.
- Bevorderen van aanbod kunst en cultuur in buurt/dorp om omgeving aantrekkelijker te maken waardoor mensen zich eerder thuisvoelen en actief gebruik maken van aanwezige cultuurhistorische waarden.
- Uitvoeren van het budget woonzorgstimulering nieuwe stijl.
- Methodiekondersteuning voor een effectieve aanpak van huiselijk geweld.
- Ondersteunen van vernieuwende toepassingen in de zorg (domotica, levensloopbestendig wonen, ICT-toepassingen etc.).
- Onderzoek/verkenning mogelijkheden voor ontwikkeling woon-zorgzone in Assen (programma stad).

Voorzieningenniveau

- Uitvoeren nota Multifunctionele Dienstencentra met ontwikkeling 27 nieuwe oplossingen.
- Pilots Integrale planontwikkeling met betrekking tot voorzieningen, mobiliteit en voorzieningen.
- Het leveren van een financiële bijdrage aan de totstandkoming van lokale loketten.
- Bibliotheekvernieuwing; intensieve samenwerking van bibliotheken met andere disciplines.
- Positie van minder mobiele doelgroepen krijgt meer aandacht op het terrein van openbaar vervoer.
- Stimulering van bundeling functies waardoor voorzieningen meer potentie krijgen.
- Bij projecten voor stedelijke vernieuwing wordt rekening gehouden met een goed voorzieningenniveau en de aanwezige cultuurhistorische waarden.
- Ontwikkelen gemeentelijk omgevingsprogramma.
- Stimuleren en ondersteunen van ontwikkeling dorpsagenda's en dorpsontwikkelingsplannen.

Bovenlokale voorzieningen

- Het streven naar een kwalitatief goed en bereikbaar voorzieningenniveau op het gebied van wonen, welzijn, cultuur en onderwijs.
- Ontwikkelen visie op gewenst aanbod vanuit het zorgvragersperspectief voor bovenlokale voorzieningen.
- Initiatiefnemer bij het verkennen van de mogelijkheden van de zorgzone Assen (onder andere Wilhelmina Ziekenhuis Assen, Hendrik van Boeijen).

Realisatie beleidsvoornemens

Diversiteit in wonen

- Ontwikkeling van een integrale toets Woonplannen in 2005 en in 2006 implementeren.
- Ondersteunen van gemeenten bij het betrekken van bewoners bij het maken van woonplannen.
- Inventariserend onderzoek van Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg met betrekking tot de woningbehoefte van doelgroepen.

Voortgang: De woonplannen zijn in 2005/2006 mede door CW beoordeeld en van advies voorzien. CW is met de gedeputeerde meegegaan op bestuurlijke overleggen met de gemeenten. Een aparte woontoets blijkt niet functioneel. Algemene gedacht is dat samen ontwikkelen effectiever is dan achteraf toetsen.

Het onderzoek van het onderzoeksbureau is einde 2006 afgerond en geldt als input voor de nota Wonen, welzijn, Zorg.

- Bevorderen van aanbod kunst en cultuur in buurt/dorp om omgeving aantrekkelijker te maken waardoor mensen zich eerder thuis-voelen en actief gebruik maken van aanwezige cultuurhistorische waarden.

Voortgang: Niets aan gedaan

- Uitvoeren van het budget woonzorgstimulering nieuwe stijl.

Voortgang: In 2006 heeft de laatste ronde Woonzorgstimulering succesvol plaatsgevonden. Het restantbedrag à € 130.000 is weggezet in 10 projecten, die naast de regeling ook in 'mensen in het Middelpunt' passen.

- Methodiekondersteuning voor een effectieve aanpak van huiselijk geweld.

Voortgang: In 2006 is het Meldpunt Huiselijk Geweld geopend, waarbij een telefoonnummer en een website belangrijke instrumenten zijn om hulpverleningstrajecten te starten. Er zijn ontwikkelingen rondom speciale trajecten voor kinderen (Kindspoor) en ouderen (Oudermishandeling)

- Ondersteunen van vernieuwende toepassingen in de zorg (domotica, levensloopbestendig wonen, ICT-toepassingen etc.).

Voortgang: In de uitvoering Woonzorgstimulering is dit thema meegenomen.

- Onderzoek/verkenning mogelijkheden voor ontwikkeling woon-zorgzone in Assen (programma stad).

Voortgang: de provincie draait mee in de projectgroep Assen-Oost.

Voorzieningenniveau

- Uitvoeren nota Multifunctionele Dienstencentra met ontwikkeling 27 nieuwe oplossingen.
- Stimulering van bundeling functies waardoor voorzieningen meer potentie krijgen.
- Het leveren van een financiële bijdrage aan de totstandkoming van lokale loketten.

Voortgang: 'Thuis in je buurt' (voorzieningen en leefbaarheid) heeft een vlucht genomen. Niet alleen loopt de regeling Multifunctionele Dienstencentra volgens plan en zijn de eerste centra opgeleverd. De regeling is aangevuld met 21 dagarrangementen en combinatiefunctieprojecten (bestaande uit een veelvoud aan deelprojecten)

In de loop van 2006 zijn 21 aanvragen op het gebied van Dagarrangementen en Combinatiefuncties goedgekeurd. Dit betekent dat er in 10 Drentse gemeenten en overkoepelend ook vanuit de provincie ingezet gaat worden op verbetering van de samenhang tussen jeugdvoorzieningen. Deze projecten sluiten naadloos aan op de Multifunctionele Dienstencentra.

De 5 provinciale projecten richten zich op vraagstukken die door het expertteam MFD zijn geïnventariseerd in 2004/2005 en uit Mensen in het Middelpunt komen. Het gaat om de volgende vijf projecten:

1. De virtuele brede school, die de mogelijkheden voor 0 tot 16 jarigen in het landelijkste gebied moet vergroten.
2. Provinciaal Loket Dagarrangementen, waarbij het dagindelingsaspect uitgangspunt wordt van nieuwe ruimtelijke processen en ingevoerd wordt in de eigen provincieorganisatie

3. Kennisnetwerk Brede School dat zich richt op versterking van organisaties die naschoolse opvang kunnen leveren
 4. Samenhang jeugdvoorzieningen dat probeert de openbare speelruimten te verbinden met andere voorzieningen o tot 16-jarigen
 5. Dagarrangementen in de kleinste kernen, waarbij er gezocht wordt naar alternatieve financieringsvormen voor accommodaties in de kleinste kernen.
- Bibliotheekvernieuwing; intensieve samenwerking van bibliotheken met andere disciplines.

Voortgang: Dit proces moet nog opgestart worden. In verschillende Multifunctionele Dienstencentra hebben overigens de bibliotheken hun plek gekregen.

- Positie van minder mobiele doelgroepen krijgt meer aandacht op het terrein van openbaar vervoer.

Voortgang: Hier is geen aandacht voor geweest

- Bij projecten voor stedelijke vernieuwing wordt rekening gehouden met een goed voorzieningenniveau en de aanwezige cultuur- historische waarden.
- Pilots Integrale planontwikkeling met betrekking tot voorzieningen, mobiliteit en voorzieningen.
- Ontwikkelen gemeentelijk omgevingsprogramma.
- Stimuleren en ondersteunen van ontwikkeling dorpsagenda's en dorpsontwikkelingsplannen.

Voortgang: Lokale kracht, dat in 2006 moest leiden tot 12 gemeentelijke omgevingsprogramma is niet als zodanig van de grond gekomen. Het initiatief is blijven hangen op een Plan van Aanpak, hoe gemeenten en provincie zouden kunnen samenwerken op dit terrein. Dit plan moet leiden tot een soepele integratie van dorpsplannen in het pMJP onder het thema 'Sociaal economische vitalisering'. De sociale POP-pilots zijn in 2006 allen afgerond. Tevens is het evaluatie-onderzoek gestart, dat in voorjaar 2007 gepresenteerd wordt.

In 2006 is er wel een start gemaakt met de dorpsomgevingsplannen in Bargercompascuum en Oranje en is het Leader-project Plattelandsvernieuwing Nieuwe Stijl geëvalueerd.

Bovenlokale voorzieningen

- Het streven naar een kwalitatief goed en bereikbaar voorzieningenniveau op het gebied van wonen, welzijn, cultuur en onderwijs.

Voortgang: Voor het ideale voorzieningenniveau lopen nog onderzoeken bij het onderzoeksbureau CWZ, die onder anderen effecten van dorpsomgevingsplannen/ dorpsagenda's en de regeling Multifunctionele Dienstencentra onderzoekt.

- Ontwikkelen visie op gewenst aanbod vanuit het zorgvragersperspectief voor bovenlokale voorzieningen.

Voortgang: Deze visie wordt meegenomen in ½ miljoen mensen, de Drentse notitie Wonen, welzijn zorg, die voorjaar 2007 gepresenteerd wordt.

- Initiatiefnemer bij het verkennen van de mogelijkheden van de zorgzone Assen (onder andere Wilhelmina Ziekenhuis Assen, Hendrik van Boeijen).

Voortgang: de provincie is vertegenwoordigd in de projectgroep, die opdracht voor onderzoek heeft gegeven.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
Programmakosten	0	1.005.586	1.276.844	1.217.550	59.294
Apparaatskosten	0	528.992	223.174	298.785	-75.611
Totaal lasten	0	1.534.578	1.500.018	1.516.335	-16.317
Totaal baten	0	1.800	1.800	-3.600	5.400
Saldo	0	1.532.778	1.498.218	1.519.935	-21.717

Financiële analyse

Bijdrage totstandkoming multifunctionele dienstencentra

Voor de ontwikkeling van multifunctionele dienstencentra is voor de jaren 2004 t/m 2007 een bedrag van in totaal € 1.800.000,-- beschikbaar gesteld. Hiervan is inmiddels een bedrag van € 1.296.000,-- besteed. Het resterende bedrag van 2006 ad € 56.000,-- zal in 2007 worden ingezet.

Sociale en culturele ontwikkeling

Het budget van € 180.000 is onderdeel van de vijf flexibele budgetten voor de vijf verschillende programmaliijnen, zoals weergegeven in de Contourennota Mensen in het middelpunt. Zoals ook aangegeven in de nota reserves en voorzieningen, zullen deze flexibele budgetten geleidelijk worden ingezet en zal de financiële herijking pas tegen het eind van de nieuwe planperiode in 2008 volledig ontplooid zijn. De niet- bestede middelen (€ 3.000,-- over 2006) worden jaarlijks ondergebracht in de reserve Sociale en culturele ontwikkeling. Deze middelen zullen in de jaren 2007 en 2008 worden ingezet. De totale verrekening van deze reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves ven het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Apparaatskosten

De overschrijding op deze post wordt veroorzaakt door een tijdelijk extra medewerker die met name werkzaamheden op het gebied van de woonzorgstimuleringsregeling en multifunctionele dienstencentra heeft uitgevoerd. Deze uren zijn niet begroot.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Verschil
060208	Sociale en culturele ontwikkelingen	Totaal lasten	180.000	176.976	3.024
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	180.000	176.976	3.024
Toelichting					
	Saldo programmaonderdeel		-21.717		
	Saldo reserves bij programmaonderdeel		3.024		
	Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves		-24.741		

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Vershil
Lasten	0	1.534.578	1.500.018	1.516.335	-16.317
Baten	0	1.800	1.800	-3.600	5.400
Saldo	0	1.532.778	1.498.218	1.519.935	-21.717

Ambulancezorg

Programma 8.09

Participatie

portefeuillehouder: mevrouw A. Haarsma

Missie

Wij vinden het belangrijk dat iedere inwoner van Drenthe - ongeacht zijn/haar leeftijd, sekse, handicap, (etnisch-)culturele achtergrond, sociale klasse - optimaal kan meedoen aan de samenleving, of het nu gaat om netwerken, verenigingen, organisaties of werk en buurt. Meedoen heeft een waarde op zich. Het kan ervoor zorgen dat mensen een gezonder, aantrekkelijker en plezieriger leven leiden en niet in een isolement verkeren of daarin terecht komen. Op deze manier draagt meedoen bij aan een verrijking van het leven. Maar meedoen betekent in onze visie ook dat mensen een stem moeten hebben in de totstandkoming van ons beleid.

38408

Participatie

Contactpersoon: mevrouw B. Mierlo (5648)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Vergroten sportdeelname.	Inwoners van Drenthe moeten meer gaan deelnemen aan sport-activiteiten en in het bijzonder de groepen die onder de norm zitten: jongeren, ouderen, mensen met handicap, allochtonen en werknemers.	Percentage inwoners dat aan sport doet.	54,8% Bron: Sportmonitor (2003).	55%	Zie toelichting
		Percentage jongeren die niet voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB).	30% Bron: Sportmonitor (2003).	29%	29%
		Percentage volwassenen die niet voldoen aan de NNGB.	55,2% Bron: Sportmonitor (2003).	52%	49%
		Aantal gemeenten dat participeert in de BOS-regeling (volgens Drents BOS-model).	12	12	9
2. Stimuleren Integratie.	2.1. Totstandkoming van laagdrempelige meldstructuur voor klachtenbehandeling en adequate registratie en monitoring ten behoeve van gerichte preventie.	Aantal klachten van discriminatie per jaar.	35	50	56
	2.2. Stimuleren debat, dialoog en ontmoeting.	Aantal georganiseerde debatten; ontmoetingen en dialogen ondersteund door provincie.	6	8	16
3. Faciliteren belangenbehartiging.	3.1. Mensen in staat stellen hun krachten te bundelen en gesprekspartner laten zijn bij beleidsvoorbereiding en besluitvorming.	Aantal consumenten- en patiëntengroepen ondersteund door het Regionaal Patiënten Consumenten Platform (RPCP).	8 koepels.	10 koepels.	9 koepels
		Aantal leden en projecten Jongerenraad Drenthe.	11 leden, 4 projecten.	14 leden, 5 projecten.	17 leden 5 projecten

4. Versterken vrijwilligerswerk.	4.1. Toename van het aantal vrijwilligers.	Aandeel participanten dat deelneemt aan georganiseerd vrijwilligerwerk.	42% Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek (2003).	42%	43% Bron: CBS 2004
	4.2. Het stimuleren van vrijwilligerswerk onder jongeren.	Aantal jongeren die maatschappelijke stages hebben gelopen.	100 jongeren.	300	> 900
	4.3 Het instandhouden van een kennisnetwerk steunpunten vrijwilligerswerk Drenthe	Aantal lokale steunpunten ondersteund.	8	8	8
5. Versterken mantelzorg.	5.1. Het instandhouden van een effectieve ondersteuningstructuur mantelzorgers.	Aantal lokale steunpunten ondersteund door Drents Platform Mantelzorgers.	8	12	12

Ontwikkelingen verslagjaar

1. Vergroten sportdeelname

Alle cijfers uit verschillende onderzoeken, over de meetjaren 2003, 2004 en in een enkel geval ook 2005, laten een vrij duidelijke stijging zien in de sportdeelname. (Bron: rapportage sport 2006 van het sociaal en cultureel planbureau). Twee metingen:

volgens het AVO steeg de sportdeelname onder de bevolging van 18-79 jaar tussen 1999 en 2003 van 60 % naar 64 %, volgens de POLS-cijfers van het CBS van 51 % naar 54 %. Met de nota Tijd voor sport (VWS 2005) streeft het rijk ernaar dat in 2010 65 % van de volwassenen voldoet aan de beweegnorm.

Het percentage Nederlanders (zowel volwassenen als jongeren) dat niet voldoet aan de beweegnorm is licht gedaald. De cijfers betreffen het meetjaar 2004. Er zijn diverse groepen die relatief slecht scoren op de beweegnorm. Het betreft met name ouderen, mensen met een lage opleiding, niet-werkenden en werknemers met zittend werk. Mannen en vrouwen verschillen niet noemenswaardig wat betreft het halen van de norm. (Bron: rapportage sport 2006 van het sociaal en cultureel planbureau).

Het aantal gemeenten waarmee de provincie samenwerkt in de BOS-projecten bedraagt 9. De gemeente Coevorden heeft geen subsidie-aanvraag ingediend in het kader van de BOS-regeling. De aanvragen van de gemeenten Aa en Hunze en Meppel zijn door het ministerie van VWS afgewezen. Het is de intentie om met deze twee gemeenten alsnog samenwerkingsmogelijkheden te maken.

2. Stimuleren integratie

Het aantal klachten van discriminatie is gebaseerd op cijfers van de Landelijke Vereniging van Antidiscriminatie Bureaus en Verenigingen over de HEMA-gemeenten in 2005. Zie ook: www.lvadb.nl. Cijfers voor 2006 zijn nog niet beschikbaar.

Het aantal georganiseerde debatten, ontmoetingen en dialogen met provinciale ondersteuning is een optelsom van activiteiten die met behulp van provinciale subsidie en ondersteuning mogelijk is gemaakt. Voorbeelden zijn Moluks jongeren Lagerhuis, en debatten met verschillende moslimorganisaties.

3. Faciliteren belangenbehartiging

In 2006 veranderde de naam van RPCP in Zorgbelang Drenthe, hiermee aansluitend op de landelijke naamswijziging. Negen koepels werden ondersteund door Zorgbelang Drenthe. Hiervan maken deel uit de lidorganisaties Vereniging Sociaal Drenthe (VSD), de Landelijke Federatie Belangenvereniging (LFB) Samenwerkende Bond voor Ouderen

(SBO), Patiënten Platform Drenthe, Provinciale Gehandicaptenraad Drenthe (PPD/ PGD), het Gebruikersplatform GGz en het Drents Platform vrouwen 50+. Er was sprake van samenwerking met de Landelijke Organisatie Cliëntenraden (LOC) en de Federatie van Ouderverenigingen (LvO). De Stichting Welzijn Doven, die een incidentele subsidie ontvangt, werkte niet rechtstreeks samen met Zorgbelang Drenthe omdat het accent van het werk van deze stichting op ontmoeten ligt en niet zozeer op belangenbehartiging.

De jongerenraad telde in 2006 17 leden. Er is gewerkt aan de volgende 5 projecten:

Betrekken middelbaar onderwijs bij jongerenparticipatie

Meer bekendheid geven aan de activiteiten van de jongerenraad binnen het provinciehuis

Medeorganisatie jeugddebat 20 januari 2006

Deelname project Vla, smaken verschillen gericht op diversiteit

Workshopdag voor politie en beleidsmedewerkers over jongerenparticipatie

4. Versterken vrijwilligerswerk

Cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek laten een kleine stijging zien van het aantal mensen dat in Nederland vrijwilligerswerk doet. Het meest recente cijfer betreft 2004. In dat jaar doet 43 % vrijwilligerswerk, in vergelijking met 42 % in 2003. Het gaat hierbij overigens om vrijwilligerswerk in georganiseerd verband. Het totaal aantal participanten vrijwilligerswerk in 2004 schat het CBS op 60 %. Zie ook www.cbs.nl

Het aantal lokale steunpunten vrijwilligerswerk in Drenthe bleef in 2006 gelijk. Als gevolg van de invoering van de WMO beraden op dit moment drie andere gemeenten zich op mogelijke oprichting van een steunpunt. De samenwerking op provinciaal niveau in KENvrijwilligerswerk is succesvol (zie ook realisatie beleidsvoornemens)

In het kader van het project Maatschappelijke stages van STAMM CMO Drenthe hebben ruim 900 leerlingen een maatschappelijke stage gedaan. Het project heeft daarmee in 2006 een enorme groei gekend. Beoogd wordt dit in 2007 voort te zetten met als doel de methodiek te implementeren in de lokale steunpunten.

5. Versterken mantelzorg

D provincie heeft in 2006 ingezet op een provinciebreed dekkend netwerk van lokale contactgroepen van mantelzorgers. Dit is, overeenkomstig de doelstelling, gerealiseerd. Elke Drentse gemeente heeft nu een contactpunt.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Vergroten sportdeelname.

- (Mede) subsidiëren van projecten om genoemde groepen te activeren.
- Sportservicepunt moet operationeel zijn.
- Uitvoeren van een meting door de Hogeschool Drenthe over sportdeelname in 2008.

Stimuleren integratie.

- Ondersteunen activiteiten, I2D en Enova op terrein van interculturalisatie van instellingen werkzaam op het terrein van cultuur, welzijn en zorg.
- Meer ontmoeting, wisselwerking en debat tussen en binnen verschillende doelgroepen met als doel integratie en emancipatie van de diverse allochtone groepen in Drenthe.

Faciliteren belangenbehartiging

- Projectmatige samenwerking en afspraken met gemeenten rondom invoering WMO.
- Ondersteunen activiteiten Regionaal Patiënten Consumenten Platform gericht op versterking positie cliënten en patiëntenorganisaties.

Versterken vrijwilligerswerk.

- Kwaliteitsimpuls aan vrijwilligerswerk geven door verdere ontwikkeling en uitvoering van methodieken.
- Ondersteunen van verschillende projecten: scholenproject Vrijwilligerswerk, Lokale makelaar, Toolkit.

- Uitreiken van een vrijwilligersprijs.
- Realiseren van een provinciaal kennisnetwerk in 2005.
- Afspraken met STAMM over projectontwikkeling en ondersteuningsactiviteiten op dit gebied.

Versterken Mantelzorg.

- Ondersteuning van het Drents Platform Mantelzorg.
- Subsidiëring van diverse projecten gericht op versterking mantelzorger.

Betrekken en betrokkenheid.

- Onderzoek in 2006 naar mogelijkheden rondom Booming Bartje en DrentheScoop.

Realisatie beleidsvoornemens

Vergroten sportdeelname.

- (Mede) subsidiëren van projecten om genoemde groepen te activeren. Aan dit beleidsvoornemen is uitvoering gegeven door subsidiëring van projecten van SportDrenthe. Hierbij is in het bijzonder aandacht voor het vergroten van de sportdeelname van jongeren, ouderen, mensen met een handicap, allochtonen en werknemers.
- Sportservicepunt moet operationeel zijn. Het sportservicepunt wordt beheerd door SportDrenthe. Het is al in 2005 gerealiseerd maar heeft in 2006 een doorontwikkeling gekend. Het punt is bedoeld om snel en adequaat antwoord te kunnen geven op vragen van sportverenigingen (veelal vrijwilligersorganisaties), informatie te bieden over het laatste sportnieuws en de burger een passend sportaanbod te bieden. Het sportservicepunt kent hiervoor een website (www.sportindrenthe.nl), nieuwsbrieven en samenwerkingsverbanden.
- Uitvoeren van een meting door de Hogeschool Drenthe over sportdeelname in 2008. N.v.t. in 2006

Bevordering sport deelname door campagne Drenthe beweegt

In november 2006 is de provinciale sportagenda Drenthe beweegt door GS vastgesteld. Deze nota bevat een verzameling van bestaande en nieuwe initiatieven op het gebied van sport en bewegen. Er wordt een impuls gegeven aan het provinciaal sportbeleid met extra middelen. Deze worden besteed aan de ondersteuning van Drentse gemeenten voor BOS-pprojecten, de campagne Drente beweegt en door de versterking van de Drentse sportinfrastructuur.

Stimuleren integratie

- Ondersteunen activiteiten I2D en Enova op terrein van interculturalisatie van instellingen werkzaam op het terrein van cultuur, welzijn en zorg

I2D en Enova hebben ondersteuning geboden aan Bureau Jeugdzorg bij het verbeteren van de toegankelijkheid van de jeugdzorg voor allochtone jongeren. Dit project loopt door tot en met 2007.

Enova heeft Zorgbelang ondersteunt bij het ontwikkelen van diversiteitsperspectief bij de aangesloten organisaties.

Enova werkt samen met Zorgplein Noord aan de professionalisering van allochtone mantelzorgers.

I2D en Enova hebben ondersteuning verleend aan diverse (allochtone) zelforganisaties en vrouwenorganisaties.

In 2006 hebben wij op basis van een externe evaluatie van het functioneren van de I2D de intentie uitgesproken de subsidieverlening aan deze instelling te beëindigen. Voorts hebben wij besloten voor te stellen de inhoudelijke werkzaamheden en daaraan gekoppeld het personeel van vorengenoemde stichting voor de korte termijn (2007 en 2008) bij STAMM CMO Drenthe onder te brengen, waardoor de continuïteit gegarandeerd is.

- Meer ontmoeting, wisselwerking en debat tussen verschillende doelgroepen met als doel integratie en emancipatie van de diverse allochtone groepen in Drenthe

Aan dit voornemen is uitvoering gegeven middels projecten in het kader van de prestatiesubsidie per boekjaar aan Enova en I2D. De verantwoording van deze projecten met de bereikte resultaten volgt in de jaarstukken van beide instellingen die wij uiterlijk 1 mei 2007 ontvangen.

Faciliteren belangenbehartiging

- Projectmatige samenwerking met gemeenten rondom invoering WMO.

In 12 gemeenten is een WMO-raad opgericht waarin belangenbehartigers vertegenwoordigd zijn. Deze platforms worden ondersteund door Zorgbelang.

- Ondersteunen activiteiten Regionaal Patiënten Consumenten Platform gericht op versterking positie cliënten en patiëntenorganisaties.

Aan dit voornemen is uitvoering gegeven middels projecten in het werkplan 2006 van Zorgbelang. De verantwoording hiervan volgt in de jaarstukken die wij uiterlijk 1 mei 2007 ontvangen.

Versterken vrijwilligerswerk.

- Kwaliteitsimpuls aan vrijwilligerswerk geven door verdere ontwikkeling en uitvoering van methodieken.

In 2006 zijn twee succesvolle methodieken doorontwikkeld. De ene ("Maatschappelijke stages") beoogt leerlingen vrijwilligerswerk te laten doen. De andere "Betrokken in Drenthe" beoogt een structurele samenwerking tussen het Drentse bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties tot stand te brengen (zie verder hieronder).

- Ondersteunen van verschillende projecten: scholenproject Vrijwilligerswerk, Lokale makelaar, Toolkit.

*Drenthe beweegt,
wat beweegt jou?*

Het scholenproject vrijwilligerswerk, gestart in Assen, is in 2006 provinciebreed uitgezet en verdergegaan onder de naam Maatschappelijke Stages. In 2006 hebben meer dan 900 leerlingen vrijwilligerswerk gedaan.

Lokale makelaar/ Maatschappelijk Betrokken Ondernemen heeft in Drenthe in 2006 een vlucht genomen. Er is een platform opgericht, BinD, Betrokken in Drenthe. Hieraan nemen tal van Drentse bedrijven en maatschappelijke organisaties deel. De Drentse kamer van Koophandel levert de voorzitter. Op 2 november 2006 is een Drentse beursvloer georganiseerd. Hier zijn 106 matches gemaakt tussen bedrijven en maatschappelijke organisaties, waarbij vraag en aanbod op het gebied van vrijwilligerswerk bij elkaar werden gebracht. Omgerekend gaat het om een totale waarde van 248.515 euro.

Het project Toolkit is in 2005 geëindigd. De instrumenten die in het project Toolkit zijn ontwikkeld zijn beschikbaar gemaakt voor deelnemers van KENvrijwilligerswerk.

- Uitreiken van een vrijwilligersprijs.

De Drentse vrijwilligersprijs "Het compliment voor Drentse vrijwilligers" is een tweejaarlijkse prijs. Overeenkomstig de planning zijn in 2006 voorbereidingen getroffen voor de uitreiking in 2007.

- Realiseren van een provinciaal kennisnetwerk in 2005.

In 2005 is KENvrijwilligerswerk gerealiseerd. Bedoeld als kennis-infrastructuur voor drie doelgroepen: lokale steunpunten vrijwilligerswerk, gemeenten en provinciale vrijwilligersorganisaties. In 2006 is het netwerk versterkt en doorontwikkeld. In 2006 is de website www.vrijwilligerswerkdrenthe.nl in de lucht gegaan. Deze portal wordt bijna dagelijks voorzien van nieuwe informatie en geeft een overzicht van kennis, aanbod en vraag op het gebied van vrijwilligerswerk in Drenthe.

- Afspraken met STAMM over projectontwikkeling en ondersteuningsactiviteiten op dit gebied.

De uitvoering van de projecten Kenvrijwilligerswerk, Maatschappelijke Stages en BinD gebeurt door STAMM. In het werkplan 2006 zijn hierover afspraken gemaakt.

Versterken mantelzorg

- Ondersteuning van het Drents Platform Mantelzorg

Ondersteuning is geboden door inhoudelijke advisering en uitvoering van secretariële taken door STAMM CMO Drenthe. Secretariële taken voert DPM steeds meer zelf uit waardoor de ondersteuning zich meer richt op de inhoud.

- Subsiëring van diverse projecten gericht op versterking mantelzorg

In totaal is in het kader van de beleidsregel Mensen in het middelpunt €30.225 aan subsidie verleend voor projecten mantelzorg. De projecten in 2006 waren:

- Kinderen zorgen Drenthe van Icare (loopt door in 2007)
- Drents Platform Mantelzorg
- Opstarten en functioneren Contactpunten Mantelzorg

Betrekken en betrokkenheid.

- Onderzoek in 2006 naar mogelijkheden rondom Booming Bartje en DrentheScoop. De instrumenten Booming Bartje en Drenthescoop zijn niet ingezet. Deels omdat capaciteit daarvoor ontbrak, maar belangrijker nog omdat op tal van beleidsterreinen in de praktijk al invulling wordt gegeven aan interactieve beleidsvorming.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	0	4.740.640	5.338.570	4.819.068	519.502
Apparaatskosten	0	363.158	450.713	352.935	97.778
Totaal lasten	0	5.103.798	5.789.283	5.172.003	617.280
Totaal baten	0	113.455	113.455	148.208	-34.753
Saldo	0	4.990.343	5.675.828	5.023.795	652.033

*Financiële analyse**Project Drenthe beweegt*

In 2006 is een bedrag van € 225.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de notitie Drenthe Beweegt. Dit bedrag is bestemd voor activiteiten rondom de campagne Drenthe Beweegt (versterking sportinfrastructuur en ondersteuning BOS projecten Drentse gemeenten). Het restantbedrag van € 209.000,-- zal in 2007 worden ingezet.

Antidiscriminatievoorzieningen (ADB)

Middels de september circulaire 2006 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken is een bedrag van € 95.000,-- beschikbaar gesteld om anti-discriminatievoorzieningen te ontwikkelen in regio's waar nog niets ontwikkeld is, of om een klein gemeentelijk Anti-discriminatie-Bureau (ADB) zodanig te ontwikkelen dat de regionale functie versterkt wordt. In 2006 is een plan van aanpak vastgesteld, deze zal begin 2007 aan het Ministerie worden overlegd. Pas daarna zal tot besteding van de gelden worden overgegaan.

Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers

Voor de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers is in 2006 een bedrag van € 70.000 beschikbaar. De besteding van deze gelden is meegenomen in de beleidsnotitie Vrijwilligerswerk en mantelzorg. Besluitvorming over deze notitie vindt plaats begin 2007, pas daarna kan tot feitelijk besteding worden overgegaan. In 2006 zijn daarnaast extra middelen beschikbaar gesteld in totaal € 500.000,-- door het aannemen van motie 13. Daarvan is € 15.000 geormerkt toegevoegd aan het budget voor de ondersteuning van vrijwilligers-

werk en mantelzorg, te besteden aan het thema vrijwilligersorganisaties. In 2006 is een bedrag van € 14.000,- beschikbaar. Besteding van het totale restantbedrag van € 71.000,- zal in 2007 plaatsvinden.

Sociale en culturele ontwikkeling

Het budget van € 232.000,- is onderdeel van de vijf flexibele budgetten voor de vijf verschillende programmaliijnen, zoals weergegeven in de Contourennota Mensen in het middelpunt. Zoals ook aangegeven in de nota reserves en voorzieningen, zullen deze flexibele budgetten geleidelijk worden ingezet en zal de financiële herijking pas tegen het eind van de nieuwe planperiode in 2008 volledig ontplooid zijn. De niet- bestede middelen (€ 32.000 over 2006) worden jaarlijks ondergebracht in de reserve Sociale en culturele ontwikkeling. Deze middelen zullen in de jaren 2007 en 2008 worden ingezet. De totale verrekening van deze reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves ven het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Apparaatskosten

Het vertrek van een medewerker en het niet direct vervullen van de ontstane vacature heeft geleid tot een onderschrijding op deze post. Daarnaast zijn de werkzaamheden met betrekking tot de overdracht van personeel en taken van I2D naar STAMM CMO Drenthe uitgevoerd door een extern adviesbureau. De geplande uren ten aanzien van het accounthouderchap I2D zijn dan ook niet gerealiseerd.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Verschil
060208	Sociale en culturele ontwikkelingen	Totaal lasten	232.333	200.607	31.726
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	232.333	200.607	31.726
Toelichting					
	Saldo programmaonderdeel	652.033			
	Saldo reserves bij programmaonderdeel	31.726			
	Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	620.307			

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Lasten	0	5.103.798	5.789.283	5.172.003	617.280
Baten	0	113.455	113.455	148.208	-34.753
Saldo	0	4.990.343	5.675.828	5.023.795	652.033

Programma 8.10

Parels van Drenthe

portefeuillehouder: de heer H. Weggemans

Missie

Drenthe heeft veel kunst en cultuur om trots op te zijn. De provincie wil de eigen kwaliteiten op het gebied van kunst en cultuur stimuleren. Innovatie en talentontwikkeling spelen daarbij een belangrijke rol. Vanuit onze overzichtspositie zijn wij op zoek naar interessante combinatiemogelijkheden van kunst en cultuur met activiteiten op het gebied van economie, stedelijke ontwikkeling, landschap en ruimtelijke ordening, toerisme en welzijn; de kunst van het combineren!

Drenthe heeft een naam op te houden op het gebied van gehandicaptensport. Wij vinden het belangrijk dat sporttalenten zich maximaal kunnen ontwikkelen.

38306

Beeldkwaliteit

Contactpersoon: mevrouw G. Smidt (5919)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Beeldende kunst en vormgeving (BKV).	Verbetering van de positie van het middensegment.	Subsidieregeling BKV. - Bevordering van professionalisering van tentoonstellingsinstellingen en kunstenaarsinitiatieven. - Opdrachtsubsidie voor BKV in de openbare ruimte.	Gebaseerd op besteding geldstroom BKV voorgaande jaren.	3	33
	Vergroting van afname en marktwerking voor beeldende kunst en vormgeving.	- Project/manifestatiesubsidie.		6	9
	Meer opdrachten, tentoonstellingen en experimenten voor kunstenaars en vormgevers in Drenthe.	- Stimuleringsubsidies kunstenaarsinitiatieven (Defka, Verkuno, Kunstpaviljoen, CBK Emmen, Assen). Aantal opdrachten waarbij de opdracht- en projectcoördinator beeldende kunst betrokken is.		10 12	6
					ruim 30
2. Culturele planologie.	De cultuurhistorische waardenkaart (CHW) wordt gebruikt bij ruimtelijke plannen. Historici, archeologen alsmede kunstenaars en vormgevers zijn ingeschakeld.	Gebruik CHW bij bestemmingsplannen, dorpsomgevingsplannen, woonplannen, belvedereprojecten.	Binnen CARP worden jaarlijks gemiddeld 60 bestemmingsplannen getoetst.	60	Ruim 250 adviezen archeologie en cultuurhistorie gegeven tbv. toetsing bestemmingsplannen.
		Aantal hits provinciale website CHW.	Aantal belvedereprojecten in 2005: 3. Website wordt in 2005 intern opengesteld. Nulmeting in 2006.	3	3 Belvedere-rapporten opgeleverd.

Toename voorlichting over en bespreking van beeldkwaliteit alsmede ontwikkelen voorbeeldprojecten zoals pilot Bedrijventerreinen, pilotproject Planvorming en kunst in de openbare ruimte voor gemeenten.	Aantal en deelname voorlichtings- en discussiebijeenkomsten, tentoonstellingen, pilots en digitale discussies. Jaarlijks een pilot BKV in de openbare ruimte laten uitvoeren.	DP Centrum Beeldende Kunst (CBK) en opdrachtcoördinator.	1	Bijdrage DP in Kiek op Drenthe. Oprichting architectuur centrum.
---	---	--	---	--

Ontwikkelingen verslagjaar

Zie realisatie beleidsvoornemens.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- In 2006 een afweging maken over het provinciaal deel in de kunstuitleen voor particulieren van het Centrum Beeldende Kunst (CBK) Drenthe voor de jaren 2007 en 2008.
- Uitvoering in 2005 vastgestelde beleidsregel en Verordening BKV.
- Afweging overheveling uitvoering delen BKV-regeling naar CBK.
- Met ingang van 2006 is de subsidiering van de bedrijvenkunstuitleen van het CBK Drenthe beëindigd, omdat deze kostendekkend moet functioneren.

Realisatie beleidsvoornemens

Het CBK heeft de afgelopen jaren gewerkt aan verbetering van de kunstuitleen en vindt dat de provincie de kunstuitleen in Drenthe moet blijven ondersteunen.

We hebben een onderzoek uit laten voeren door BMC naar de wenselijkheid om de Beeldende kunst gelden over te hevelen naar het CBK om haar positie als spin in het web te versterken. Dit onderzoek komt tot een negatief advies. Geadviseerd wordt om sterker in te zetten op de opdrachtcoördinator en de projectcoördinator om de rol van het CBK in het aanvraagproces te versterken. Bovendien is niet duidelijk is of de geldstroom na 2008 zal blijven bestaan. In het najaar van 2006 was een notitie voorzien waarin de Spin in het Web functie van het CBK in relatie tot de nieuwe inzet van het CBK in de kunstuitleen en het onderzoek naar overheveling van middelen uit de geldstroom Beeldende kunst en vormgeving afgewogen zou worden. De notitie is echter nog niet uitgebracht. Dit zal gebeuren in 2007.

De beleidsregel BKV is in 2006 uitgevoerd. Het aantal projecten (zie tabel) waar beide coördinatoren bij betrokken zijn geweest, is hoger dan voorzien.

Met ingang van 2006 is de subsidiering van de bedrijvenkunstuitleen beëindigd, omdat deze nu kostendekkend is.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	0	504.259	627.682	621.451	6.231
Apparaatskosten	0	80.764	109.541	41.738	67.803
Totaal lasten	0	585.023	737.223	663.189	74.034
Totaal baten	0	266.240	390.084	387.233	2.851
Saldo	0	318.783	347.139	275.956	71.183

Financiële analyse

Apparaatskosten

De gerealiseerde uren op het gebied van beeldende kunst en vormgeving zijn niet volledig opgenomen in de urenregistratie. Dit verklaart de onderschrijding op deze post.

38307**Informatiekanalen (archieven en musea)****Contactpersoon: mevrouw G. Smidt (5919)****Beschrijving doelstellingen en indicatoren**

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Versterken toegang tot informatie, educatie en cultuur door: - vraaggerichter werken; - vergroten publieksbereik; - brancheoverstijgende samenwerking.	1.1 Vergroten gebruik en professionalisering	Aantal bezoekers aan Drentse musea.	Via de museumconsulent: Pim	400.000	Gegevens worden zsm aangeleverd
	1.2. vergroten gebruik en professionalisering.	Aantal bezoeken aan archieven.	- Drentse gemeentearchieven, waterschapsarchieven en Drents archief samen (gegevens 2003: 11.406 bezoeken) - Drents Archiefnet (gegevens 2003: 23.800). - Drents Audiovisueel Archief (gegevens 2004 3.000 contactmomenten).	12.000 bezoeken. 25.000 bezoeken. 3.500 contactmomenten.	Nog niet bekend 241.166 pageviews en 63.154 bezoekers Nog niet bekend

Ontwikkelingen verslagjaar

Zie realisatie beleidsvoornemens

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Realisatie Cultuurnota, waaronder:

- Subsidiëren Drents Museum, Nationaal Hunebedden Informatiecentrum en Herinneringscentrum Kamp Westerbork.
- Uitvoering beleidsregel Professionalisering Drentse Musea.
- Besluitvorming voorbereiden over Erfgoedkwartier in Assen in samenhang met het cultureel kwartier.
- Verbinding leggen tussen uitbreidingsplannen Drents Museum en depotfunctie Drents Museum (programmaliijn Stad).
- Instandhouding en nieuwe positiebepaling Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis (samen met Groningen en Friesland).
- Uitvoering provinciale archiefinspectie; in samenwerking met Friesland en Groningen.
- (Mede) subsidiëring projecten op het gebied van archiefbeleid.

Realisatie beleidsvoornemens

We hebben het Drents Museum, het Hunebedcentrum en het Herinneringscentrum Kamp Westerbork gesubsidieerd zoals voorgenomen.

Subsidieregeling Musea.

Met de subsidieregeling Stimulering professionalisering en uitvoering Drentse musea 2006-2008 worden musea gestimuleerd activiteiten te ontwikkelen op het gebied van promotie en samenwerking, al dan niet gepaard gaand met professionele ondersteuning. In 2006 zijn goede aanvragen ingediend en gehonoreerd.

Drents Museum:

In samenspraak met de gemeente Assen, het Drents Museum en het Drents Archief is een gebiedsvisie voor het Erfgoedkwartier en haar directe omgeving ontwikkeld. Deze gebiedsvisie ging ook in op de uitbreidingsmogelijkheden van het Drents Museum en het Drents Archief in dat gebied. Het Drents Museum heeft in de lijn van de gebiedsvisie haar uitbreidingsplannen verder ontwikkeld. Dit heeft geleid tot het provinciaal besluit om voor de uitbreiding en inrichting van het Drents Museum een bedrag van 12 miljoen euro te reserveren.

Er is gekeken naar de relatie tussen het cultureel kwartier en het erfgoedkwartier. Reden waarom het Drents Archief voor beide kwartieren plannen heeft uitgewerkt. Het bestuur van het Drents Archief heeft er uiteindelijk voor gekozen om de uitbreiding binnen het erfgoedkwartier te realiseren.

Er is gekeken naar de uitbreidingsplannen van het Drents Museum in relatie tot de plannen voor het nieuwe depot van het Drents Museum. Er is voor gekozen geen fysieke, ruimtelijke koppeling te leggen tussen de uitbreiding van het Drents Museum en het depot van het Drents Museum.

Archeologisch depot.

Met de vaststelling van het wetsontwerp herziening monumentenwet op het onderdeel archeologie door de Eerste Kamer heeft de provincie met ingang van 2007 een nieuwe wettelijke taak (waaraan overigens al sinds 1998 in het Noordelijk Archeologisch Depot uitvoering aan wordt gegeven): "Gedeputeerden staten houden een depot in stand waarin roerende monumenten die zijn gevonden bij het doen van opgravingen binnen die provincie kunnen worden opgeslagen op een wijze die uit een oogpunt van behoud en toegankelijkheid verantwoord is." In de zomer van 2006 is de rechtmatigheid van de noordelijke samenwerking geregeld met een door de colleges ondertekende bestuursovereenkomst. In de zomer van 2006 hebben de drie gedeputeerden-portefeuillehouders archeologiebeleid een samenwerkingsovereenkomst voor 2 jaar getekend. Daarmee is de samenwerking geformaliseerd. In de overeenkomst is ook voorzien dat de provincies op zoek gaan naar een betere organisatievorm voor het depot, dat nu nog grotendeels de verantwoordelijkheid is van Drenthe alleen. Eind 2006 is een plan van aanpak gemaakt voor het onderzoek naar de beste organisatievorm.

Noordelijke archiefinspectie:

We hebben het gezamenlijke jaarwerkplan 2006 van de noordelijke archiefinspectie uitgevoerd en een nieuw meerjarenplan 2007-2010 voorbereid. Daarin wordt ingestoken op meer contactmomenten, thematische aanpak en monitoring van de ontwikkelingen. Vooral de digitale archiefvorming en veilige bewaaromgeving voor archieven zullen de komende jaren worden gevolgd.

Stand van zaken Archiefprojecten:

Project Sigismund verloopt succesvol,

DAVA:

Digitale catalogus van het Drents AudioVisueel Archief in werking getreden en afgerond, ook financieel. Het verhalenkabinet/ "wisselkabinet", 1 van de prestaties van DAVA, is van start gegaan en wordt in april 2007 afgerond. Het conserveringsproject DAVA (digitaliseren van films) is afgerond. De subsidie is vastgesteld. De uitvoering van het Digitaal Erfgoedplein is vrijwel tot stand gebracht. Aanvragen voor project Veldnamen en Archief op de kaart, Erfgoedlokalen worden nog ingediend.

Het project Digitaal oorkondeboek loopt conform beschikking en zal 1 oktober 2007 afgerond zijn.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	0	3.538.456	3.805.886	3.624.343	181.543
Apparaatskosten	0	377.123	523.987	472.008	51.979
Totaal lasten	0	3.915.579	4.329.873	4.096.351	233.522
Totaal baten	0	853.522	932.589	860.831	71.758
Saldo	0	3.062.057	3.397.284	3.235.520	161.764

Financiële analyse

Noordelijk Archeologisch Depot Nuis

De baten en lasten van het Noordelijk Archeologisch Depot worden verrekend met de daarvoor ingestelde voorziening. Daarnaast hebben de drie Noordelijke provincies besloten om vanuit de incidentele bestuurslastenvergoeding Malta elk € 50.000 extra in te zetten voor het aanleggen van klimaatruimten in het depot. Van de provincie Friesland is deze bijdrage ontvangen, dit verklaart de extra, niet- geraamde inkomst op deze post. Met de bijdrage van Drenthe is het budget verhoogt met € 50.000,--. In totaal is per saldo verrekend met de Voorziening noordelijk archeologisch depot bij dit programma-onderdeel een bedrag van € 130.000,--.

Opgraving Angelslo-Emmerhout

In de cultuurnota De Kunst van het Combineren heeft de provincie Drenthe € 25.000,- - gereserveerd voor een eenmalige investering in het Noordelijk Archeologisch Depot. Deze bijdrage wordt besteed aan de registratie van de grote en belangrijke opgraving uit de bronstijd Angelslo-Emmerhout, zoals in de jaren '60 gedaan door het Groninger Instituut voor Archeologie (GIA) van de Rijksuniversiteit Groningen. Omdat het project in 2006 niet geheel kon worden afgerond is het restantbedrag ad € 14.000,-- verrekend met de voorziening noordelijk archeologisch depot. Na voltooiing van het project in 2007 zal een eventueel restantbedrag terugvloeien naar de algemene middelen.

Digitaliseringsproject Nuis (Friesland)

Sinds 2002 wordt in het Noordelijk Archeologisch Depot het project "Nuis in de benen" uitgevoerd. Dit project heeft als doel het registreren van de archeologische collecties van de provinciale musea in Groningen, Friesland en Drenthe. Omdat tijdens het project bleek dat de achterstand van de Friese collectie niet geheel binnen dit project kon worden weggevoerd heeft de provincie Friesland oorspronkelijk € 150.000 beschikbaar gesteld voor een extra inspanning op dit gebied, te besteden in de jaren 2005 t/m 2007. Omdat inmiddels is gebleken dat deze middelen niet toereikend zijn heeft de provincie Friesland aanvullend € 65.000 beschikbaar gesteld. Deze gelden zijn samen met het niet bestede budget als vooruit ontvangen gelden op de balans verantwoord. De resterende middelen ad € 127.000,-- zullen in 2007 en naar verwachting ook nog in 2008 worden besteed.

Verwerving collectie Regtop en Boedelscheiding Groninger Museum

De Provincie Groningen heeft een bedrag van € 18.000,-- beschikbaar gesteld voor de verwerving van de collectie Regtop voor het Noordelijk Archeologisch depot (NAD) te Nuis. Mede vanwege juridische onduidelijkheden duurt de aankoop van deze collectie langer

dan verwacht. In 2007 zal de collectie naar het depot in Nuis worden overgebracht. Daarnaast heeft de provincie Groningen in 2005 € 37.000,- euro overgemaakt voor het NAD te Nuis. Ook het Groninger Museum heeft in 2005 nog een bijdrage geleverd. Dit betekent dat de provincie Groningen een extra bijdrage van € 18.000,- heeft geleverd ten opzichte van de andere partners. Deze extra bijdrage wordt onder andere ingezet voor de herschikking van het Groninger materiaal. Dit is noodzakelijk geworden nu het Groninger Museum uit het NAD is vertrokken. Deze gelden zijn samen met het niet bestede budget als vooruitontvangen gelden op de balans verantwoord. Besteding van deze extra bijdrage zal in 2007 plaatsvinden.

Depot Drents Museum

In de provinciale Cultuurnota 2005-2008 is voor de realisatie van een nieuw depot Drents Museum jaarlijks € 100.000,- gereserveerd. Hiervan is € 24.000,- in 2006 besteed als voorbereidingskosten. De resterende middelen ad € 76.000,- komen ten gunste van de algemene middelen.

Op basis van een uitgewerkt plan van maart 2006 is in de voorjaarsnota 2006 besloten dit depot te realiseren voor een investeringsbedrag van circa € 4,9 miljoen waaruit een jaarlijkse last volgt van € 397.000,-. Rekening houdend met de bijdrage uit de Cultuurnota van € 100.000,- en een inverdieneffect ad € 35.000,- vanwege het afstoten van de bestaande depots, bedraagt de provinciale last voor 2008 € 262.000,- en € 362.000,- voor de jaren daarna.

38308

Onvoltooid verleden tijd/taligheden

Contactpersoon: mevrouw G. Smidt (5919)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Streektaal.	Blijvende belangstelling voor het Drents als levende taal.	Drentse Taol: aantal bezoekers website .	15.656 (mei 2003 tot en met april 2004); bron: www.drentsetaal.nl bron: drentse.boek@planet.nl.	Streefwaarden worden in 2006 bepaald.	120.000
		Drentse Boek: aantal donateurs.	nieuw!! 253	Nieuw!! 331	355
		Oeze Volk: aantal abonnees.	nieuw!! 3.270 (bron: exploitatierekening 2004 Stichting Maandblad Oeze Volk	Nieuw!! 3500	(nog geen gegevens over 2006)

2. Behoud en ontwikkeling cultureel erfgoed.	<p>Toename aandacht voor behoud en ontwikkeling van het Drents cultureel erfgoed.</p> <p>Vaststellen nieuwe provinciale monumentenlijst.</p>	<p>Aantal abonnees en het aantal uitgevoerde inspecties van de Monumentenwacht Drenthe groeit jaarlijks met 5%. Aansluitingspercentage rijksmonumenten 25. Kwaliteitsmonitor via landelijke Federatie Monumentenwacht.</p> <p>Aantal monumenten op de lijst met beschermde status. In 2006 actie gericht op gebouwen, in de jaren daarna aangevuld met archeologische monumenten, historisch-geografische elementen en gebieden.</p>	<p>Aantal abonnees MW. 566 Aantal inspecties MW. 230 Aansluitingspercentage rijksmonumenten. 25</p> <p>Huidige provinciale monumentenlijst 400 panden. Huidige rietendakenlijst 2.700 panden.</p>	<p>566 230 25</p> <p>400</p>	<p>Groei met 5% als gepland</p> <p>Groei met 5% als gepland.</p> <p>26 (cijfer 2005)</p> <p>1. ontwerpverordening en financieel stelsel ontworpen. 2. DP is gestart met voorbereiding conceptlijst</p>
	Verbeteren kwaliteit provinciale inzet voor cultureel erfgoed.	Functioneren platform cultureel erfgoed: minder overlap in activiteiten, minder leemten, minder belangentegenstellingen, duidelijker taakopvattingen.	Jaarverslagen Drents Plateau, MW en Stichting "Het Drentse Landschap" monitoren.		<p>1. Monumentenloket en boerderijensprekureur voorzien in behoefte 2. facilitaire ondersteuning Molenstichting, Bond Heemschut en DVA heeft plaatsgevonden.</p>
	Goede uitvoering nieuwe Monumentenwet (Malta).	Functioneren noordelijk archeologisch depot Nuis. Aantal gemeentelijke abonnees Malta archeoloog.	Meerjarenplan en verzelfstandiging archeologisch depot. Jaarverslag Drents plateau.	5	<p>1. Bestuursafpraak NAD Nuis, 2. onderzoek organisatievorm NAD Nuis 3. ca. 200 adviezen DP over archeologie en RO 4. Opdracht aan DP verstrekt voor Malta-projecten, deels uit te voeren in 2007.</p> <p>- € 209.000,- incidentele bestuurslastenvergoeding Malta ingezet voor archeologieprojecten</p>

Ontwikkelingen verslagjaar*Streektaal*

De diversiteit aan actieve organisaties op het gebied van de Drentse streektaal is in 2006 wederom toegenomen. Na oprichting van 't Nei Drèents Geneutschap -vereniging van streektaalschrijvers en -activisten- in 2005, zagen in 2006 twee nieuwe streektaalinitiatieven het licht. Een nieuw en uniek streektaalkoor werd opgericht: het Nedersaksisch Vocaal Ensemble. De nieuwe Stichting De Drentse Muziekmaatschappij wil voor meer variatie in het aanbod van Drentstalige muziek en kwaliteitsverbetering zorgen.

Behoud en ontwikkeling cultureel erfgoed

Uitstel van vaststelling van de nieuwe Monumentenwet door het Rijk heeft geen financiële gevolgen gehad. Wel is de definitieve jaarlijkse bestuurslastenvergoeding Malta bekend geworden. De eenmalige bestuurslastenvergoeding Malta 2006 is door ons ingezet voor uitvoering van een aantal archeologieprojecten, die deels in 2007 zullen worden afgerond.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet**Streektaal.**

- Uitvoering van wetenschappelijk onderzoek, stimuleren voor doelgericht streektaalbeleid met name gericht op onderwijs en cultuureducatie.
- Projecten in het onderwijs stimuleren en ondersteunen die Drents bevorderen.
- Eén loket creëren waar taalbevordering en publicaties plaatsvinden; voorbereiden totstandkoming Huis van de Drentse taal.

Behoud cultuurhistorisch erfgoed.

- Aanvullen en waarden van de CHW, alsmede toepassen CHW bij ontwikkelen en toetsen van ruimtelijke plannen.
- Opstellen en uitvoeren meerjarig integraal projectplan cultuurhistorie.
- Vaststellen nieuwe monumentenlijst met beschermde status en verstrekken van leningen uit een revolving fund voor het behoud van deze monumenten.
- Nakomen van afspraken met Drents Plateau en Monumentenwacht Drenthe over de toename van de aandacht voor het Drents cultureel erfgoed en verbeteren kwaliteit provinciale inzet.
- Uitvoering Malta-wetgeving.

Realisatie beleidsvoornemens*Streektaal.*

- In het kader van de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2003 stelde Provinciale staten een bedrag van 38.170,- euro beschikbaar voor uitvoering van wetenschappelijk onderzoek naar het gebruik van de streektaal in Drenthe, in het bijzonder in het onderwijs. In 2005 werd onderzoek uitgevoerd door de Fryske Academie naar de taal van de leerlingen in het Drentse onderwijs en de samenhang tussen de taalachtergrond en de schoolprestaties van de leerlingen in het Drentse basisonderwijs. De resultaten van dit onderzoek werden eind 2005 gepubliceerd onder de titel 'Taalbeeld van de leerlingen in het Drentse onderwijs'. Een onderzoek naar de positie van de Drentse streektaal in het algemeen door het in kaart brengen van de houding van de Drentse burger t.o.v. de Drentse taal is in 2006 uitgevoerd onder het Drents Panel.
- Honoreren van een pilot van het project Klaor veur de start. Streektaal: van hindernis in de taalontwikkeling van peuters tot prima start in Zuidoost Drenthe in het kader van de motie 13. Een van de thema's van motie 13 is onderwijskansen voor jonge kinderen, daaronder valt ook de taalontwikkeling. Door betrokkenheid van Kobalt kunnen we er ook vanuit gaan dat het project goed wordt ingebed en aansluit bij de VVE-ontwikkelingen. Bij goede resultaten wordt de pilot verder uitgerold over Drenthe.

- Cultuureducatieve lesprogramma's voor het primair en voortgezet onderwijs worden als onderdeel van het brede cultuureducatieaanbod voor het onderwijs via de cultuurmenu's van K&C Drenthe aan de Drentse basisscholen aangeboden;
- Stichting Drentse Taol heeft in het kader van het project Taol- Lees- en Schriefbevordering projecten in het voortgezet onderwijs gestimuleerd die Drents bevorderen. Dit gaat moeizaam vanwege een geringe behoefte;
- Om de totstandkoming van een Huis van de Taal op een goede wijze vorm te geven hebben wij in 2006 met de streektaalinstellingen afspraken gemaakt die leiden tot samenvoeging per 2007. De oprichting is gekoppeld aan de totale uitvoering van het beleid op het gebied van de Drentse taal, zoals neergelegd in de provinciale Cultuurnota De Kunst van het Combineren.

Behoud cultuurhistorisch erfgoed:

Cultuurhistorische waardenkaart (CHW): is aangevuld met zand- en klinkerwegen.

Offertetraject Waardering stagneerde vanwege te laag beschikbaar budget. CHW is in 2006 opgenomen in PMJP. In december 2006 hebben GS opdracht verstrekt voor projectplan tbv. de uitwerking van het visie-gedeelte van de CHW.

Integraal projectplan cultuurhistorie is voor grootste deel uitgevoerd. Wat nog loopt: provinciale monumentenlijst, CHW en Belvedereprojecten.

Nieuwe provinciale monumentenlijst: alle voorbereidingen tbv. besluitvorming in de staten afgerond. Er liggen: uitvoeringsnotitie door Drents Plateau, concept-verordening, financieringsvoorstel, concept-contract met NRF.

Monumentenwacht is alle afspraken nagekomen.

Gemeenten deden in 2006 groter beroep deskundigheid van Drents Plateau op het gebied van archeologie en monumentenzorg.

Drents Plateau heeft aandacht besteed aan de ontwikkeling van de instelling, van behoud naar ontwikkeling en van subsidie naar advies en begeleiding.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	0	1.861.174	2.123.662	1.859.727	263.935
Apparaatskosten	0	135.965	184.024	97.816	86.208
Totaal lasten	0	1.997.139	2.307.686	1.957.543	350.143
Totaal baten	0	0	42.030	8.395	33.635
Saldo	0	1.997.139	2.265.656	1.949.148	316.508

Financiële analyse

Cultuur historische waardenkaart Drenthe

In 2006 is een start gemaakt met het actualiseren, digitaliseren en vaststellen van de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW). Van het beschikbare budget van € 100.000,- is een bedrag van € 9.000,- besteed. Een van de oorzaken van deze onderbesteding is het stranden van de aanbesteding vanwege onvoldoende beschikbaar budget in relatie tot de complexiteit van het project. In het Provinciaal Meerjaren Programma voor het landelijk gebied is in 2006 aanvullend € 200.000,- opgenomen voor de Cultuurhistorische Waardenkaart, waardoor een reëler vervolgproject mogelijk is. Besteding van het totale restantbedrag van € 91.000,- zal dan ook in 2007 plaatsvinden.

Stichting Drents Plateau

Het budget deze post is met een begrotingswijziging verhoogd wegens een ontvangen bijdrage van het Ministerie van OC&W van € 42.000,-- voor de waardering van archeologische terreinen. In 2007 zal worden bekeken of het bedrag zal worden beschikt, of dat het zal worden terugbetaald aan het Rijk. In afwachting daarop is het ontvangen bedrag als vooruit ontvangen gelden op de balans verantwoord.

Sociale en culturele ontwikkeling

Het budget van € 335.000,-- is onderdeel van de vijf flexibele budgetten voor de vijf verschillende programmalijnen, zoals weergegeven in de Contourennota Mensen in het middelpunt. Zoals ook aangegeven in de nota reserves en voorzieningen, zullen deze flexibele budgetten geleidelijk worden ingezet en zal de financiële herijking pas tegen het eind van de nieuwe planperiode in 2008 volledig ontplooid zijn. De niet- bestede middelen (€ 112.000,-- over 2006) worden jaarlijks ondergebracht in de reserve Sociale en culturele ontwikkeling. Deze middelen zullen in de jaren 2007 en 2008 worden ingezet. De totale verrekening van deze reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves ven het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Apparaatskosten

De gerealiseerde uren op het gebied van cultureel erfgoed zijn niet opgenomen in de urenregistratie. Dit verklaart de onderschrijding op dit programmaonderdeel.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Vershil
060208	Sociale en culturele ontwikkelingen	Totaal lasten	335.034	223.158	111.876
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	335.034	223.158	111.876

Toelichting

Saldo programmaonderdeel	316.508
Saldo reserves bij programmaonderdeel	111.876
Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	204.632

38309**Het grote publiek**

Contactpersoon: mevrouw G. Smidt (5919)

Prijsuitreiking door mevrouw A. Haarsma

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Vergroten van actieve en passieve deelname aan kunst en cultuur.	De provincie ondersteunt de realisatie van een laagdrempelige toegang tot kunst en cultuur in de 11 niet-rechtstreeks aan het Actieplan cultuurbereik deelnemende gemeenten, gericht op vergroting van de cultuurdeelname in Drenthe.	Actieve cultuurdeelname: - deelname aan amateurskunst (verenigingen) - deelname aan cursussen en workshops. Passieve deelname: - bezoek aan cultureel evenement of culturele instelling.	- Actieve kunstbeoefening Drentse bevolking in 2002/2003: 9.9%. - Passieve cultuurdeelname Drentse bevolking in 2002/2003: 80-90% (aandeel in eigen provincie of gemeente: >50%) (Rijksuniversiteit Groningen, monitoring Actieplan cultuurbereik Drenthe 2002-2003, Groningen 2003).	Nieuw!!! Tekst CW niet overgenomen 2005!	In 2008 vindt opnieuw een onderzoek plaats naar cultuurdeelname van de Drentse bevolking plaats.
	De provincie stimuleert samenwerking tussen lokale en provinciale culturele organisaties en voorzieningen ter versterking van de culturele infrastructuur		Onderzoek Onderwijs, Cultuur, Welzijn en Zorg naar culturele infrastructuur Drenthe in 2005 gereed.	idem	In 2006 zijn op grond van het Actieplan cultuurbereik Drenthe 2006 – 2008 8 aanvragen van gemeenten voor lokale activiteiten gehonoreerd.
		Aantal samenwerkingsverbanden tussen lokale en provinciale culturele organisaties en voorzieningen		Streefwaarde wordt eind 2005 bepaald.	In 2006 zijn op grond van het Actieplan cultuurbereik 7 aanvragen gehonoreerd.

2. Cultuureducatie: elk kind in Drenthe krijgt de kans om op school kennis te nemen van verschillende vormen van kunst en cultuur.	<ul style="list-style-type: none"> - Goede culturele bemiddelings- en netwerkstructuur voor scholen in het primair en voortgezet onderwijs (onderbouw). - Ontwikkeling doorgaande leerlijn Cultuureducatie primair-voortgezet onderwijs. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aantal scholen met een schoolwerkplan waarin vraag naar cultuureducatieve activiteiten is geformuleerd. - Inhoudelijke aansluiting cultuurmenu's en cultuurtrajecten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gegevens volgen uit het project Versterking cultuureducatie in het primair onderwijs. In principe is het nu nog 0. - Dit proces loopt al. 		<p>10 tot 20 % van de scholen (bron: KenC)</p> <p>12 gemeenten hebben een cultuurmenu en in 39 scholen loopt een cultuurtrajecten:</p>
3. De culturele infrastructuur voor Amateurkunst wordt versterkt.	Talentontwikkeling bij de amateurkunst in Drenthe.	<ul style="list-style-type: none"> - Deelname Drentse deelnemers aan concoursen en wedstrijden. - Samenwerking met professionele gezelschappen. 	In 2005 wordt onderzoek gedaan naar talentontwikkeling.	+ 5%	In beschikking 2006 zijn hier vragen over gesteld. 1e rapportage is pas in september 2007 mogelijk.
		Realisatie werkplaatsen voor workshops in samenwerking met professionele instellingen.	In 2005 wordt de ondersteuning van de amateurkunstsector door Kunst&Cultuur Drenthe geëvalueerd.	+ 5%	De Peergroup heeft met amateurs een workshop gehouden. K&C: - dans-werkplaats - theater-werkplaats - master-classes
4. Professionele podiumkunsten.	Totstandkoming van meer Drentse producties.	<ul style="list-style-type: none"> - Toename aantal noordelijke voorstellingen in Drenthe. - Afstemming programmering theaters/gesprek met theaters. 	0	3	Toename + 10 voorstellingen per jaar door productie-fonds
5. Festivals	<ul style="list-style-type: none"> - Professionalisering bestaande festivals. - Verwerven van grootschalige nieuwe festivals. 	Festivals met hoogwaardig programma en een sterke organisatie.	9 festivals.	9 festivals.	10 festivals
6. Drents sporttalent.	<ul style="list-style-type: none"> - Maximale ontwikkeling sporttalent door aanbieden faciliteiten. - Bevordering deskundigheid sporttechnisch kader. - Totstandkoming nieuwe regionale talentcentra. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aantal ondersteunde sporttalenten. - Aantal bijeenkomsten coaches. - Aantal nieuwe talentcentra. 	Via Olympisch Steunpunt Noord Nederland.	Streefwaarden worden eind 2005 bepaald.	<ul style="list-style-type: none"> - 52 talenten in regionale top - 39 talenten in nationale top - 35 toptrainers en coaches. - 2 nieuwe talentcentra in Drenthe (turnen en hippisch)

7. Sportevenementen.	Jaarlijks een topevenement in gehandicaptensport in Drenthe.	Houden van WK atletiek gehandicapten 2006 in Assen.	Via Euro Champ.	1 WK atletiek gehandicapten.	WK Atletiek gehandicapten is van 2 tot 10 september 2006 in Assen gehouden.
----------------------	--	---	-----------------	------------------------------	---

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet**1. Cultuurbereik.**

- Voorbereiden keuze één Drentse gemeente als cultureel centrum 2007. De culturele gemeente ontwikkelt hiertoe in samenspraak met de provincie plannen, gericht op de aspecten kwaliteit, verbreding, publieksbereik, samenhang, samenwerking en toekomst.
- Drentse gemeenten (uitgezonderd Emmen) ontwikkelen lokale of regionale projectplannen cultuurbereik, gericht op vergroting van de actieve en passieve cultuurparticipatie in de gemeente of regio.
- Bovenlokale projecten die bewijzen het cultuurbereik in Drenthe te vergroten, worden (meerjarig) ondersteund.
- Uitvoering Oktobermaand Kindermaand en Drentse uitmarkt en evaluatie project Culturele mobiliteit.

2. Cultuureducatie.

- Uitvoering geven aan regierol in project versterking cultuureducatie in het primair onderwijs.
- Implementatie herziene bemiddelings en netwerkstructuur cultuureducatie.
- Co)financiering ontwikkeling cultuureducatief lesmateriaal met een provinciaal belang.

3. Amateurkunst.

- Goed beeld van rol en taken steunfunctie-instelling Kunst & Cultuur en van wensen amateurkunstsector.
- Inzicht in de provinciale en gemeentelijke activiteiten op het gebied van talentontwikkeling.
- Subsidiëring van een aantal amateurkunstinstanties.

4. Professionele podiumkunsten.

- Afspraken maken met Drentse theaterdirecties over verdeling aanbod podiumkunsten, waardoor diverser aanbod podiumkunsten in Drenthe mogelijk wordt.
- Subsidiëring van een aantal professionele podiumkunsten in het Noorden.
- Tussentijdse evaluatie professionele podiumkunsten in 2006.
- Uitvoering Noordelijk Convenant Cultuur.

5. Festivals.

- Definitief positioneren festivalbureau.
- Bevorderen geschikt maken TT circuit in Assen als locatie voor culturele festivals.
- Subsidiëren van ten minste negen festivals die van provinciale betekenis zijn.
- Tussentijdse evaluatie Festivalbeleid in 2006.

6. Drents sporttalent.

- Subsidiëring Olympisch Steunpunt Noord-Nederland.
- Subsidiëring startende talentcentra.

7. Sportevenementen.

- Subsidiëring WK atletiek gehandicapten 2006 Assen.
- wBij positieve uitslag haalbaarheidsonderzoek en ondernemingsplan Euro Champ (gereed): uitvoering projectplan voor leggen structurele basis organisatie.

Realisatie beleidsvoornemens

1. Cultuurbereik.

- De gemeente Hoogeveen heeft de voorbereidingen getroffen om in het culturele seizoen 2007-2008 culturele gemeente van Drenthe te zijn. Het plan heet de Hartstocht van Hoogeveen.
- Gemeenten zijn gestimuleerd om lokale activiteiten op te zetten en/of cultuurbeleid op te stellen. In 2006 zijn 8 aanvragen van gemeenten voor lokale culturele activiteiten op grond van het Actieplan cultuurbereik gehonoreerd. In 2006 zijn geen aanvragen door gemeenten ingediend voor het opstellen van cultuurbeleid. Voor 2007 heeft de gemeente Aa en Hunze een aanvraag voor het opstellen van cultuurbeleid ingediend en de gemeenten Assen, Emmen Meppel en De Wolden hebben in 2006 een start gemaakt met het opstellen van cultuurbeleid zonder gebruik te maken van de financiële middelen uit het Actieplan.
- In 2006 zijn 19 aanvragen voor bovenlokale projecten op grond van Actieplan Cultuurbereik gehonoreerd, waaronder jongerenfestival Vla, de Kunstbende, het Mozartfestival, De oorlog dichtbij huis, Oktobermaand Kindermaand en een locatie-theaterproject van de Peergroup
- Elk jaar groeit nog het aantal deelnemers van Oktobermaand Kindermaand. Uitbouw van het project vindt ook ieder jaar plaats. In 2006 met een extra aanbod speciaal voor kinderen met een beperking. De Drentse Uitmarkt vindt plaats in september 2007 en het project Culturele Mobiliteit wordt geevalueerd in 2007.

2. Cultuureducatie.

Regierol in het primair onderwijs: Door de door de provincie georganiseerde conferenties en bijeenkomsten ontstaat bij verschillende partijen het inzicht dat scholen een eigen leerlijn cultuureducatie dienen te ontwikkelen.

Implementatie herziene bemiddeling- en netwerkstructuur: Aan de hand van onderzoek en diverse bijeenkomsten met het veld is de provinciale visie op cultuureducatie verder uitgewerkt. Wat betreft de implementatie zijn met Kunst & Cultuur Drenthe de eerste stappen gemaakt o.a. door de ontwikkeling van een programma van eisen voor 2007.

(Co)financiering ontwikkeling cultuureducatief lesmateriaal met een provinciaal belang: Op erfgoedgebied wel veel ontwikkeld door het Drents Plateau en de Drentse Archieven.

Uit het Actieplan Cultuurbereik zijn 3 aanvragen voor cultuureducatieve activiteiten gehonoreerd en 4 aanvragen waarbij de cultuureducatieve activiteiten vanuit de school in samenwerking met een culturele instelling zijn opgezet, waarbij de activiteiten aansluiten bij de eigen visie van de school op cultuureducatie.

3. Amateurkunst:

Wij hebben goed beeld van rol en taken van de steunfunctie instelling K&C in het amateurkunstveld. De wensen van de amateursector hebben we maar gedeeltelijk in beeld. Kunst en Cultuur Drenthe pakt dit verder op. Door verschillende gespreksrondes verkent K&C Drenthe de behoefte van het veld, o.a. ook in de disciplines waarin de ondersteuningsfunctie tot nog toe beperkt ingevuld werd.

Inzicht op de activiteiten op het gebied van talentontwikkeling: Dit onderzoek is uitgevoerd in 2006, de verslaglegging wordt afgerond in 2007.

Subsidiering van een aantal amateurkunstinstellingen: De provincie Drenthe subsidieert amateurkunstinstellingen met een provinciale functie, zoals aangegeven in de cultuurnota: De kunst van het combineren.

4. Professionele podiumkunsten:

De provincie is in gesprek gegaan met de Drentse Theaters. De theaters zijn bezig een opdracht te formuleren een onderzoek naar samenwerking.

Subsidiering aantal professionele podiumkunsten: Vanuit de middelen van de cultuurnota, met name het Productiefonds, worden verschillende professionele podiumkunstorganisaties gesubsidieerd.

Tussentijdse evaluatie professionele podiumkunsten in 2006: Eind 2006 is een evaluatie verschenen van het productiefonds podiumkunsten en voor de periode 2007 en 2008 zijn wederom een aantal producties gesubsidieerd.

5. Festivals:

- Het festivalbureau is gepositioneerd binnen het provinciehuis.
- Daar waar we kunnen bevorderen we het geschikt maken TT circuit in Assen als locatie voor culturele festivals.
- 10 festivals zijn gesubsidieerd. Naast de in de cultuurnota aangekondigde festivals is het Hafabrafestival gesubsidieerd in 2006.
- Tussentijdse evaluatie Festivalbeleid heeft in 2006 plaatsgevonden. Voor de periode 2007 en 2008 zullen een aantal festivals worden gesubsidieerd.

6. Drents Sporttalent: Het Topsport Steunpunt Noord-Nederland (voorheen Olympisch Steunpunt) heeft in 2006 door middel van onze subsidie 52 regionale talenten ondersteund in hun sportieve ontwikkeling. Daarnaast zijn 39 sport talenten van advies voorzien over hun sportcarrière. Maarten Scherpen (fietscrosser) is tijdens het TVM Sportgala Drenthe verkozen als Sporttalent 2006 van de Provincie Drenthe.

In Drenthe zijn op dit moment 6 talentcentra actief: handbal, hippisch, zwemmen, tafeltennis, tennis en turnen.

7. Sportevenementen: De provincie Drenthe was in 2006 gastheer voor het IPC Wereldkampioenschap Atletiek voor mensen met een beperking. Het Wereldkampioenschap Atletiek is het belangrijkste sportevenement na de Paralympics. Ruim 1500 atleten deden een gooi naar een Wereldkampioenschap Atletiek op Sportpark Stadsbroek te Assen. Ruim 62.500 bezoekers en veel (internationale) media aandacht maakt dit Wereldkampioenschap tot een megasportevenement voor Drenthe.

De Stichting Euro Champ had de organisatie van het IPC Wereldkampioenschap in handen. Wij zijn op dit moment aan het onderzoeken op welke wijze de Stichting Euro Champ een structurele basis kan krijgen in de provincie om daarmee regelmatig grotere sportevenementen naar het Noorden te halen. Hiervoor wordt onder andere een bijdrage vanuit Kompas door St. Euro Champ aangevraagd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	0	2.805.394	3.182.999	2.653.399	529.600
Apparaatskosten	0	270.090	320.371	268.647	51.724
Totaal lasten	0	3.075.484	3.503.370	2.922.046	581.324
Totaal baten	0	295.389	641.529	165.638	475.891
Saldo	0	2.780.095	2.861.841	2.756.408	105.433

Financiële analyse

Actieplan cultuurbereik

Voor de uitvoering van het Actieprogramma Cultuurbereik was in 2006 een aanzienlijk bedrag beschikbaar, dit kwam met name door de toevoeging van de niet-bestede middelen over het jaar 2005. Het saldo aan niet bestede middelen zijn als vooruit ontvangen gelden op de balans verantwoord. Het restantbedrag van € 399.000,- zal in de jaren 2007-2008 worden ingezet. In 2009 worden de ontvangen rijksmiddelen over de jaren 2005-2008 in zijn geheel verantwoord.

Subsidiëring versterking cultuur educatie in primair onderwijs

Het Ministerie van OC&W heeft voor de versterking van cultuureducatie in het primair onderwijs een bedrag van € 38.000 beschikbaar gesteld voor de schooljaren 2005-2006. Dit bedrag is in 2005 ontvangen en meegenomen naar 2006. Aanvullend is van het Ministerie in 2006 een bedrag van € 57.924 ontvangen voor de schooljaren 2006-2007. Het saldo aan niet bestede middelen is als vooruit ontvangen gelden op de balans verantwoord. Het restantbedrag van € 70.000,- wordt in 2007 ingezet.

38409

Informatiekanalen (bibliotheken en regionale omroep)

Contactpersoon: mevrouw G. Smidt (5919)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Versterken toegang tot informatie, educatie en cultuur door: - vraaggericht werken; - vergroten publieksbereik; - brancheoverstijgende samenwerking.	1.1. Vergroten gebruik.	Aantal bibliotheekgebruikers.	Gegevens Provinciale Bibliotheekcentrale (Pbc) en Drents Netwerk Basisbibliotheken. - Gemiddeld aantal bibliotheekleden per gemeente 2004: 28,8.	29,0	28,5
			- Aantal beantwoorde vragen Al@din 2003: 804.	1.600	3.314
	1.2. Vergroten bereik.	Aantal kijkers en luisteraars (13 jaar en ouder).	Via kijk- en luisteronderzoek.	Ten minste gemiddelde kijkdichtheid 1,6 (18.00 uur tot en met 24.00 uur). Minimum marktaandeel 4,5 (18.00 uur-24.00 uur) en dagbereik 32,1 (2.00 uur-24.00 uur). Ten minste gemiddelde luisterdichtheid 4,8 (7.00 uur-19.00 uur).	1,0 2,9 26 5,2

Ontwikkelingen verslagjaar

In 2007 worden we verwacht een bekostigingsverklaring aan een regionale omroep te geven. Dit betekent ook een evaluatie van de huidige regionale omroep; deze cijfers zullen hierin betrokken worden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet**Realisatie Cultuurnota, waaronder:**

- Vaststelling en uitvoering Omroepnota Drenthe.
- Uitvoering provinciale taken op het gebied van bibliotheekvernieuwing en aansturing van de Provinciale Bibliotheekcentrale op dit gebied (zie ook Marsrouteplan bibliotheekvernieuwing).
- Totstandkoming één Drents bibliotheeknetwerk met een nieuwe organisatievorm.
- Ondersteuning projecten bibliotheekvernieuwing (nieuwe formules voor basisbibliotheken).

Realisatie beleidsvoornemens*Omroep*

- Omroepnota Drenthe is op 4 oktober 2006 vastgesteld en een start gemaakt met de uitvoering/ beleid ervan.

Bibliotheken

- Er is duidelijkheid gekomen omtrent de toekomstige structuur van het Drents Netwerk Bibliotheken: 1 netwerk van 12 bibliotheken met de PBC als adviseur. Er is ruimte voor samenwerking voor andere partners en lokale bibliotheekbesturen. Het Drents Netwerk is opdrachtgever voor de PBC. De PBC is omgevormd een provinciale serviceorganisatie en werkt in opdracht van het netwerk.
- De provincie stimuleerde de PBC en het Drents Netwerk Bibliotheken met behulp van vernieuwingsgelden tot inhoudelijke innovatie, een aantal projecten zijn hiermee gefinancierd. Met het budget ondersteuningsregeling vorming basisbibliotheken heeft de provincie op projectbasis uitbreiding van de uren van de lokale bibliotheekmanagers mogelijk gemaakt. Daarmee hebben de plaatselijk bibliotheken meer ruimte gekregen voor het realiseren van bibliotheekvernieuwing.

subsidiering projecten archiefbeleid:

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	0	10.385.061	11.006.244	10.816.406	189.838
Apparaatskosten	0	150.459	76.445	79.441	-2.996
Totaal lasten	0	10.535.520	11.082.689	10.895.847	186.842
Totaal baten	0	440.899	554.153	306.049	248.104
Saldo	0	10.094.621	10.528.536	10.589.798	-61.262

Financiële analyse

Bibliotheekvernieuwing; vernieuwingsimpuls / Bibliotheekvernieuwing; 6 miljoen regeling
Op het gebied van bibliotheekvernieuwing zijn in 2006 weinig inhoudelijk goede projecten ingediend. Daarnaast hebben de omvorming van de Provinciale Bibliotheekcentrale en de structuurdiscussie veel tijd in beslag genomen, waardoor er weinig ruimte was voor inhoudelijke ontwikkeling. Het saldo aan niet bestede middelen is als vooruit ontvangen gelden op de balans verantwoord.

Bijdrage RTV Drenthe

In maart 2006 is een compromis bereikt tussen het IPO en de Stichting Regionale Omroep Overleg en Samenwerking (ROOS) over het toepassen van een reële indexering voor de regionale omroepen voor de jaren 2005 tot en met 2008. Het verschil tussen deze reële IPO-index en ramingen van de indexcijfers van het Centraal Planbureau, is middels een begrotingswijziging aan het budget toegevoegd. Ten gevolge van de toe te passen definitieve indexcijfers van het CPB, welke lager zijn uitgevallen dan de geraamde indexcijfers, is er een begrotingstekort ontstaan van € 80.000,--.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting 2006	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Lasten	0	20.108.745	21.960.841	20.534.976	1.425.865
Baten	0	1.856.050	2.560.385	1.728.146	832.239
Saldo	0	18.252.695	19.400.456	18.806.830	593.626

Programma 9.0

Ruimtelijke ordening

portefeuillehouder: mevrouw A. Haarsma

Missie

De hoofddoelstelling van het provinciaal omgevingsbeleid is een evenwicht tot stand te brengen tussen enerzijds ontwikkeling en anderzijds handhaving en vergroting van de kwaliteiten van Drenthe.

39001

Algemeen ruimtelijke ordening

Contactpersoon: mevrouw F.E. Jorritsma (5493)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Het realiseren van de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen zoals omschreven in POP II	1.1	Aantal goedgekeurde bestemmingsplannen			51 bestemmingsplannen
2. een zuinig ruimtegebruik					
3. een goed leefmilieu					
4. voldoende bedrijventerreinen en woongebieden, geconcentreerd in de stedelijke gebieden	4.1	Ontwikkeling woningvoorraad en arbeidsplaatsen in stedelijke centra	Woningvoorraad in stedelijke centra 1-1-2005: 78876		Toename in 2005: 1150 woningen Toename in 2006 1.100 fulltime arbeidsplaatsen (0,7% groei)
	4.2	ontwikkeling aanbod bedrijventerreinen			In 2005 is ruim 54 ha uitgegeven. Er is ruim 600 ha. uitgeefbaar per 1-1-2006
	4.3	bevolkingsontwikkeling en woningvoorraad	Drenthe: per 1-1-2005 aantal inwoners: 483369 woningvoorraad: 199076		Toename in 2005: aantal inwoners: 1112 woningvoorraad: 1847
5. een aantrekkelijk en doelmatig ingericht landelijk gebied	5.1	ontwikkeling woningvoorraad en arbeidsplaatsen in stedelijke centra	Woningvoorraad in stedelijke centra 1-1-2005: 78876		Toename in 2005: 1150 woningen
6. een goede kwaliteit van de gebouwde omgeving					

7. een verkeersinfrastructuur die uitgaat van de behoefte aan mobiliteit					
8. een goede kwaliteit van de gebouwde omgeving	8.1	aantal en samenstelling van voorzieningen in streekcentra en substreekcentra			
9. een transparante en integrale uitvoering van het beleid					

Ontwikkelingen verslagjaar

In 2006 zijn nieuwe nulmetingen beschikbaar gekomen. In bovenstaande tabel zijn die opgenomen.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Met POP II is geanticipeerd op het nieuwe rijksbeleid. Voor de realisatie van de doelstellingen van het provinciaal omgevingsbeleid is de provincie steeds meer afhankelijk van de opstelling en initiatieven van burgers, bedrijven, instanties en overheden. Dit maakt het belangrijker om partijen tijdig in de fasen van planontwikkeling en -uitvoering te betrekken.

In 2004 heeft het proces van beleidsvorming op rijksniveau in belangrijke mate zijn beslag gekregen. Voor 2005 en volgende jaren verleggen wij daarmee de aandacht naar uitvoeringskaders en programma's, zoals de Uitvoeringsagenda Nota ruimte.

Realisatie beleidsvoornemens

In 2006 zijn voorbereidingen getroffen voor de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening; dit moet in 2007 resulteren in concrete resultaten. In 2006 is wel besloten om ter voorbereiding op de nieuwe Wro nu al anders om te gaan met de beoordeling van gemeentelijke bestemmingsplannen. Dit betekent dat plannen die enkel van gemeentelijk belang zijn marginaal door ons worden beoordeeld. Dit geeft ons de mogelijkheid om de werking van het begrip provinciaal belang in de praktijk te verkennen.

Een ontwikkeling die in 2006 is doorgezet is een grotere betrokkenheid van de provincie bij projecten van provinciaal belang. Een aantal jaren geleden was de Westelijke Stadsrandzone van de gemeente Assen een van de eerste projecten waarvoor dit gebeurde. Momenteel is de provincie intensief betrokken bij de planontwikkeling voor Leek-Roden, Frederiksoord, Assen-Zuid, Nieuwveense Landen en een aantal kleinere gemeentelijke projecten.

Woning aan de brink in Rolde

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
Programmakosten	-8.950	5.033	100.833	120.202	-19.369
Apparaatskosten	144.103	291.894	157.035	232.897	-75.862
Totaal lasten	135.154	296.927	257.868	353.099	-95.231
Totaal baten	0	0	0	10.000	-10.000
Saldo	135.154	296.927	257.868	343.099	-85.231

Financiële analyse

Er zijn meer uren geschreven dan gepland op dit programmaonderdeel, omdat er een verschuiving heeft plaatsgevonden van Regiovisie zaken naar algemene zaken; een scheiding van werkzaamheden is moeilijk aan te brengen.

39002

Beleidsmonitoring

Contactpersoon: de heer J. Boelens (5459)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Het zichtbaar maken van resultaten van het beleid (met name POPII).		Voor alle programmaonderdelen geldt: Actuele databestanden - Bevolking - Wonen - Bedrijventerreinen Periodieke rapportages: - Drenthe in cijfers - Werklocaties - Woningbouwmonitor Drenthe - Bevolkingsprognose / woningbehoefteraming	Jaarlijkse updating	jaarlijks jaarlijks jaarlijks 2-jaarlijks	 Juli uitgebracht. December gepresen-teerd. In maart gerealiseerd en in oktober geüpdatet.
2. Anticiperen op ontwikkelingen					
3. Basis voor verdere beleidsontwikkeling					

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

De beleidsmonitoring op het gebied van de ruimtelijke ordening gebeurt ter ondersteuning van het de ontwikkeling en uitvoering van het beleid. Deze monitoring zorgt voor een eenduidige kennis over de situatie met betrekking tot de ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. Uitkomsten worden gebruikt voor verdere beleidsontwikkeling en ad-hoc aanpassingen van het beleid.

Veel gegevens zijn openbaar en worden periodiek gepubliceerd via het boekje Drenthe in cijfers, het rapport Werklocaties en overzichten van de ontwikkeling van de woningbouw. Tweejaarlijks wordt de Bevolkingsprognose/woningbehoefteraming gepresenteerd. Er zal een Woningbouwmonitor Drenthe gemaakt worden die op internet geplaatst wordt.

Realisatie beleidsvoornemens

In november is een symposium gehouden waarbij de gevolgen van de veranderingen in de toekomstige bevolkingsamenstelling nader werden gezien. De conclusies zullen in de bevolkingsprognose verschijnen.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	15.848	15.000	15.000	11.879	3.121
Apparaatskosten	90.179	69.734	100.892	127.082	-26.190
Totaal lasten	106.027	84.734	115.892	138.961	-23.069
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	106.027	84.734	115.892	138.961	-23.069

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

39101**Provinciaal omgevingsplan**

Contactpersoon: de heer W. Huizing (5807)

Ontwikkelingen verslagjaar

Niet van toepassing.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

In het POP II staan voor de gewenste ontwikkeling van functies concrete doelstellingen en uitwerkingsopdrachten genoemd, zowel voor de provincie als ook voor gemeenten en waterschappen. Met gemeenten en waterschappen willen we hierover nadere afspraken maken hoe tot het door POP II geformuleerde resultaat te komen.

Intern willen we zorgdragen voor een goede uitvoering van POP II.

Realisatie beleidsvoornemens

In het verslagjaar hebben we de volgende uitwerkingsplannen van het POP vastgesteld:

- de Voorbeeldregeling Ruimte voor ruimte
- de Nota Energiebeleid-2 2006-2010

Een uitgebreider overzicht, met de volledige stand van zaken, hebben we u 15 november 2006 toezonden.

De moties die bij de vaststelling van het POP zijn ingediend zijn nu ook allemaal afgehandeld:

- realisatie windmolenpark Coevorden
- opstellen beleidsplan stedelijke ontwikkeling
- inzake bouwen goedkope huurwoningen
- ondersteuning sociale component in kleine kernen
- inzake verouderde bedrijventerreinen

In het verslagjaar hebben we de eerste en tweede wijziging van de POV vastgesteld. De eerste betrof ondermeer een wijziging van het grondwaterbeschermingsgebied Gasselte. De tweede ging ondermeer over het verleggen van de bevoegdheid voor grondwateronttrekkingen naar de waterschappen.

De voorbereidingen voor een nieuwe Omgevingsbalans bevindingen zich in een vergevorderd stadium.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
Programmakosten	73.021	13.400	13.400	15.534	-2.134
Apparaatskosten	251.699	171.879	287.524	204.692	82.832
Totaal lasten	324.720	185.279	300.924	220.226	80.698
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	324.720	185.279	300.924	220.226	80.698

Financiële analyse

Aan regie en uitvoering van het POP zijn minder uren besteed dan gepland, omdat er minder kaartmateriaal nodig is geweest en de geplande strategische discussies zijn niet vanuit de regiegroep zelf aangestuurd.

39102

Regiovisie Groningen-Assen

Contactpersoon: de heer H. v.d. Meer (5802)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Toename van het percentage woningbouw in stedelijke gebied	1.1	Aantal woningen in stedelijk gebied			
2. Gerealiseerde kwantiteiten en typen woonmilieus bij woningbouw en planuitwerkingen van gemeenten					

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Om de gestelde doelen te bereiken pleegt de provincie de volgende inzet.

- Financiële bijdrage aan het Regiofonds voor uitvoering van projecten.
- Regie voeren bij het tot stand brengen van afspraken met het Rijk en tussen gemeenten.
- Bevorderen van de uitvoering van de regioprojecten en de ontwerpogaven van gebieden en steden.
- Bevorderen van en deelname aan de uitwerking en realisatie van de ontwerpogaven van de gemeenten Assen en Leek/Roden.
- Uitvoering van de opgaven in het landelijk gebied van Noord-Drenthe.
- Uitvoering van provinciale taken op het gebied van werkgelegenheid, voorzieningen en toerisme.
- Bevorderen van de uitvoering van overige projecten die voor de regio van belang zijn (Groningen Airport Eelde, Zuiderzeelijn, etc.).
- Oprichting van een samenwerkingsverband voor ontwikkeling en exploitatie van regionale bedrijvenlocaties die marktgericht opereert.
- Uitvoering van projecten van de projectlijst Kolibrië en BAG volgens voorgenomen fasering in de projectenlijst bij het meerjarenprogramma.
- Vaststellen van een regionaal landschapsplan, het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst in 2005 en het vaststellen van een investeringsprogramma in 2006.
- Bevorderen van draagvlak voor de uitvoering van de regiovisie bij raden en staten, burgers, instellingen en Rijk.

Realisatie beleidsvoornemens

Als één van de eerste grote Kolibrië OV-projecten is het busstation Roden opgeleverd. Ook aan de planvorming voor het transferium Hoogkerk wordt hard gewerkt. Voor de bus is voor de korte termijn bij Peizermade een "vrije busbaan" aangelegd om onder de A7 door de OV-as Peizerweg te bereiken.

In het kader van de woningbouwtaakstelling 2005 - 2010 zouden er in 2006 er 2.350 woningen aan de woningvoorraad worden toegevoegd. De verwachting is dat er voor ca. 2.250 woningen harde plancapaciteit aanwezig is.

In de stuurgroep is besloten om de voortgang in de woningproductie nauwlettend te volgen, omdat er zorg is dat de taakstelling wordt gehaald. In november is de 2^e woningmonitor besproken. Scherper dan bij de 1^e monitor is duidelijk geworden dat de regio een extra inspanning moet doen om de afgesproken woningbouwopgave te realiseren. De oorzaken van achterblijven zijn van velerlei aard. De stuurgroep heeft de woningbouwregisseur daarom opdracht gegeven om met de gemeenten te bekijken waar een versnelling in de woningproductie te realiseren is.

De uitvoering van het investeringsprogramma voor 2006 loopt redelijk in pas. Het gaat om vooral bereikbaarheidsmaatregelen en projecten om de toegankelijkheid en de recreatieve waarde van het regiogebied te vergroten. Desondanks is het belangrijk om vooral maatregelen voor het openbaar vervoer tijdig in de uitvoeringsfase te krijgen. De stuurgroep heeft daarom besloten om een eigenstandige projectorganisatie in het leven te roepen om OV-projecten sneller naar de uitvoering te krijgen.

In het ruimtelijke spoor heeft de gemeente Tynaarlo een belangrijke stap gezet naar uitvoering door de vaststelling van het Structuurplan Tynaarlo. Naast de voorspoedige uitgifte van woningkavels in de wijk Ter Borch is Vries-Oost ook aangewezen als een locatie waar in de regionale woonopgave zal worden voorzien.

Ook de gemeente Noordenveld is samen met de gemeente Leek bezig een structuurplan op te stellen: het Intergemeentelijk Structuurplan Leek-Roden. Daarbij zijn de provincies uitgenodigd om de bestuurlijke discussie over de ruimtelijke keuzes te maken. In het voorjaar van 2007 zal een voorontwerp kunnen worden vastgesteld en vrijgegeven voor discussie met de bevolking en organisaties.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Vershil
Programmakosten	442.377	453.780	453.780	430.711	23.069
Apparaatskosten	207.738	208.758	189.937	202.224	-12.287
Totaal lasten	650.115	662.538	643.717	632.935	10.782
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	650.115	662.538	643.717	632.935	10.782

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

39103

Uitvoering ruimtelijke ordening

Contactpersoon: mevrouw F.E. Jorritsma (5493)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Binnen het kader van het POP II realiseren van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling door het toetsen van gemeentelijke plannen en ontwikkelen van plannen voor bijzondere objecten (militaire zaken en technische infrastructuur)	een zuinig ruimtegebruik; een goed leefmilieu; voldoende bedrijventerreinen en woongebieden, geconcentreerd in de stedelijke gebieden; een aantrekkelijk en doelmatig ingericht landelijk gebied; een goede kwaliteit van de gebouwde omgeving; een verkeersinfrastructuur die uitgaat van de behoefte aan mobiliteit; een transparante en integrale uitvoering van het beleid				
	1.1	Ontwikkeling woningvoorraad en arbeidsplaatsen in stedelijke centra			
	1.2	Ontwikkeling aanbod bedrijventerreinen			
	1.3	Bevolkingsontwikkeling en woningvoorraad			
	1.4	Ontwikkeling woningvoorraad en arbeidsplaatsen in stedelijke centra			
	1.5	Aantal en samenstelling van voorzieningen in streekcentra en substreekcentra			
	1.6	Aantal goedgekeurde bestemmingsplannen			

Ontwikkelingen verslagjaar

Geen bijzonderheden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Het jaar 2006 zal in het teken staan van de voorbereiding op de fundamentele herziening van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Deze treedt naar verwachting in werking in 2006. De rol en mogelijkheden van de provincie in het ruimtelijke ordeningsproces zullen door deze wet aanzienlijk veranderen. Met name de toetsende rol zal sterk wijzigen. De Stichting ASTRON werkt samen met het bedrijfsleven en met ondersteuning van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland aan de bouw van een nieuwe radiotelescoop: LOFAR. De planning is dat deze telescoop in 2005/2006 operationeel is. De locatiekeuze voor het centrale deel van de telescoop is in POP II opgenomen. De Nederlandse Aardolie Maatschappij heeft haar voornemens bekendgemaakt om de oliewinning van het Schoonebeekerveld te hervatten en ons verzocht de vergunningaanvragen en bijbehorende procedures te coördineren. De realisatie van het oefenterrein De Haar en daaraan gekoppeld het afstoten van een aantal kleinere terreinen wordt onverminderd voortgezet.

Realisatie beleidsvoornemens

In 2005 zijn in de streekcentra (Assen, Emmen Hoogeveen en Meppel) 1.150 woningen gerealiseerd. Volgens het POP is er ruimte voor deze kernen in de periode 2005-2009 van 4.960 woningen. In de bestemmingsplannen voor de vier streekcentra is nog ruim voldoende plancapaciteit voor het realiseren van de taakstelling voor woningbouw.

Van de 51 ter goedkeuring voorgelegde bestemmingsplannen zijn 42 plannen goedgekeurd, aan 2 plannen is geheel goedkeuring onthouden en de overige 7 zijn gedeeltelijk goedgekeurd. 33 Plannen waren gelegen in de kern en 18 plannen in het buitengebied. Verder is over 67 ontwerpbestemmingsplannen advies uitgebracht aan gemeenten en heeft het college 162 verklaringen van geen bezwaar afgegeven. Slechts in 1 geval is geen verklaring afgegeven.

Een belangrijke mijlpaal was de ingebruikname van het oefenterrein De Haar bij Assen (450 ha) en daarmee het kunnen afstoten voor militair gebruik van het Balloërveld (367 ha) en Strubben/Kniphorstbos bij Anloo (238 ha). Staatsbosbeheer is de nieuwe eigenaar van deze terreinen. Tevens zijn in 2006 gesprekken gestart met betrekking tot de af te stoten munitiecomplexen en het afstoten van het militair oefenterrein Havelte-Oost.

BLOW

In juli 2006 hebben we de verklaring van geen bezwaar voor het windpark Coevorden verleend. Door de gemeente kan nu een bouwvergunning verleend worden. In de zomer van 2006 heeft het Rijk besloten om de MEP-subsidies stop te zetten. Er is wel een minimale overgangsregeling, maar daar valt Coevorden niet onder. Het bovenstaande is voor Defensie aanleiding voor een herbezinning op het project.

DURP

In het kader van digitale uitwisseling van ruimtelijke plannen is in 2006 een tijdelijk DURP-portaal gerealiseerd. In dit portaal was ruimtelijke informatie van gemeenten, provincie, rijk en waterschappen samengebracht. Het portaal was een pilot in het kader van het nationale DURP-project en de ervaringen die zijn opgedaan worden gebruikt voor het oprichten van een Nederlands portaal voor ruimtelijke informatie.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	36.072	0	69.139	69.817	-678
Apparaatskosten	1.332.171	1.229.108	1.500.207	1.277.171	223.036
Totaal lasten	1.368.243	1.229.108	1.569.346	1.346.988	222.358
Totaal baten	-99.568	0	0	0	0
Saldo	1.467.811	1.229.108	1.569.346	1.346.988	222.358

Financiële analyse

Apparaatskosten

Op het programmaonderdeel Uitvoering Ruimtelijke Ordening zijn meer uren gepland dan geschreven. De werkelijke uren zijn geboekt op Intern Overleg Ruimte en Water; de werkzaamheden hebben nauwe raakvlakken met elkaar.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting 2006	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging	2006	
Lasten	2.584.259	2.458.586	2.887.747	2.692.209	195.538
Baten	-99.568	0	0	10.000	-10.000
Saldo	2.683.826	2.458.586	2.887.747	2.682.209	205.538

Programma 9.1

Volkshuisvesting en stedelijke ontwikkeling

portefeuillehouder: mevrouw A. Haarsma

Missie

Het Drentse beleid voor stedelijke ontwikkeling heeft als missie het realiseren van sterke, leefbare en bereikbare steden voor wonen, werken en vrijetijdsbesteding.

Specifiek wordt via subsidieverlening ingezet op stimulering van herstructurering en vernieuwing van woonwijken met mogelijkheden voor wonen en zorg en een adequate huisvesting van asielzoekers en statushouders.

39201

Stedelijke ontwikkeling

Contactpersoon: J. Kreling (5891) / mevrouw H. Hingstman (5416)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Stedelijke ontwikkeling (hoofdlijn stedelijke ontwikkeling)	1.1. Een agenda voor stedelijke ontwikkeling per stad	Met Assen, Coevorden, Emmen, Hoogeveen en Meppel zijn afspraken gemaakt over een agenda voor lange en korte termijn			
	1.2. Realisatie projecten uit de agenda per stad	a. Aantal lopende projecten b. Aantal gerealiseerde projecten			
	1.3. intensivering samenwerken met de gemeenten	a. Aantal gezamenlijke projecten b. Aantal structurele samenwerkingsverbanden met gemeenten			
2. Stimuleren van stedelijke vernieuwing in nauwe samenwerking met de gemeenten	2.1. Verbeteren sociale en fysieke woon-en leefomgeving.	1.1. Aantal projecten waarbij herstructurering van woningen, sanering van vervuilde grond, beperking van geluidshinder en inrichting van veilige openbare ruimte gerealiseerd worden			
	2.2. Toekenning ISV aan projectgemeenten	1.2. Uitgevoerde projecten in de 7 projectgemeenten			
	2.3. Uitvoering van de door de gemeenten in 2005 opgestelde Meerjarenontwikk. Plan (MOP)	1.3.a. Het betreft de gemeenten Coevorden, Hoogeveen, Assen en Meppel			
	2.4. Uitvoering van de door de gemeenten in 2005 ingediende woonplannen	1.3.a. Aantal woningen dat geschikt is voor wonen met zorg 1.3.b. Aantal woningen toegerekend uit de knelpuntenpot per doelgroep			
3. Toezien op de huisvesting van statushouders overeenkomstig de opgave van elke gemeente	3.1. Huisvesting van vergunninghouders	2.1. Aantal statushouders dat gehuisvest wordt conform de taakstelling	Achterstand was 156		272
4. Uitvoeren van projecten voor bevordering van de ruimtelijke kwaliteit	4.1.	Project landschappelijk bouwen			
	4.2.	Architectuurbureau			
	4.3.	5 lokale projecten			

Ontwikkelingen verslagjaar

De nulmeting in bovenstaande tabel is in de loop van 2006 beschikbaar gekomen.

Met alle vijf de stedelijke gemeenten is een samenwerkingsagenda opgesteld en zijn schriftelijk afspraken vastgelegd.

Aan het begin van 2006 waren er 13 projecten waar daadwerkelijk werd samengewerkt. Vijf kwamen tot een afronding, in de meeste gevallen ging het om het realiseren van co-financiering.

In de loop van 2006 kwamen er nieuwe samenwerking tot stand rond 4 projecten.

Met de 5 stedelijke gemeenten is een structuur van ambtelijke en bestuurlijke samenwerking opgezet. Het zgn. D5-overleg. Dit overleg wordt gebruikt voor afstemming en kennisuitwisseling. In 2006 is gesproken over de provinciale visie op stedelijke ontwikkeling.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

In samenwerking met de gemeenten Assen, Coevorden, Emmen, Hogeveen en Meppel worden projecten uitgevoerd die bijdragen aan een duurzame stedelijke ontwikkeling en positionering van de stad als kernfunctie in de regio. Op de gezamenlijke uitvoeringsagenda staan de thema's Sociaal en vitaal, Stedelijk vestigingsklimaat, Bereikbaarheid en Stedelijke kwaliteit centraal. Een integrale benadering van de problematiek is daarbij van belang.

Met onze inzet stimuleren wij:

- Voldoende woningdifferentiatie afgestemd op de zorgbehoefte, de verschillende doelgroepen en culturele diversiteit.
 - De aanwezigheid van ontmoetingsruimten in een aantrekkelijke en veilige leefomgeving.
 - Ondernemerschap, de wijk economie en een gevarieerd aanbod van voorzieningen en bedrijvigheid.
 - Een vlotte en veilige doorstroming en afwikkeling van het verkeer.
 - Stedelijke kwaliteit en duurzaamheid op zowel de terreinen sociaal maatschappelijk en ruimtelijk fysiek als milieu en waterbeheer.
- De middelen die specifiek beschikbaar zijn voor de investeringsbudgetten Stedelijke Vernieuwing, de ontwikkeling van het stedelijk waterbeheer en ruimtelijke kwaliteit worden breder ingezet dan alleen in genoemde steden.

Realisatie beleidsvoornemens*42 Programma Stad*

De uitvoering van het programma loopt. Eind 2005 is met alle steden afzonderlijk een gemeenschappelijke agenda opgesteld met afspraken over samenwerking en cofinanciering. De afspraken zijn in brieven vastgelegd.

Op dit moment wordt daadwerkelijk samengewerkt bij 12 projecten uit de agenda. Van zo'n 5 is de samenwerking in 2006 afgerond.

Belangrijke mijlpalen zijn geweest: het opstellen van de gebiedsvisie voor het Erfgoedkwartier in Assen, het realiseren van de co-financiering voor het centrumplan Coevorden, het starten van de samenwerking voor herstructurering van het centrum van Hogeveen, de verdere planontwikkeling voor de wijk Nieuwveenselanden.

Het contact met de gemeenten is geïntensiveerd door het voeren van stadsgesprekken over het programma Stad en uitvoering ISV II. Ook is er een bestuurlijk D5-overleg in het leven geroepen.

Er is een provinciale visie op stedelijke ontwikkeling gemaakt. Deze is in december op een werkconferentie gepresenteerd.

Uitvoering collegeprogramma:

Hoofdpijn Stedelijke Ontwikkeling

Ontwikkeling stedelijk gebied

Voor uitvoering van de hoofdpijn ontwikkeling stedelijk gebied wordt gekozen voor de steden Assen, Emmen, Hoogeveen, Meppel en Coevorden. Uitgangspunt hierbij is om de regionale positie van deze steden te versterken en de bundeling van verstedelijking te stimuleren. De positie van Assen en Emmen in noordelijk verband is hierbij van bijzonder belang. Voor elke stad is een agenda opgesteld voor de korte en lange termijn. Deze agenda is basis voor nadere afspraken met de gemeenten zodat er een gezamenlijke uitvoeringsagenda komt. Bij het aangaan van samenwerking zal het gaan om omvangrijke projecten, die bijdragen aan een meervoudige integrale doelstelling, die bijdragen aan versterking van de regionale positie van de stad en die bijdragen aan de thema's Sociaal en vitaal, Stedelijk vestigingsklimaat, Bereikbaarheid en Stedelijke kwaliteit.

Voor de hoofdpijn ontwikkeling stedelijk gebied is een bedrag begroot van € 2.294.000 (voor de jaren 2005, 2006 en 2007).

Realisatie collegeprogramma:

Hoofdpijn Stedelijke Ontwikkeling

Ontwikkeling stedelijk gebied

De uitvoering van de hoofdpijn stedelijke ontwikkeling loopt. Eind 2005 is met alle steden afzonderlijk een gemeenschappelijke agenda opgesteld met afspraken over samenwerking en cofinanciering. De afspraken zijn in brieven vastgelegd.

Op dit moment wordt daadwerkelijk samengewerkt bij 12 projecten uit de agenda. Van zo'n 5 is de samenwerking in 2006 afgerond.

Belangrijke mijlpalen zijn geweest: het opstellen van de gebiedsvisie voor het Erfgoedkwartier in Assen, het realiseren van de co-financiering voor het centrumplan Coevorden, het starten van de samenwerking voor herstructurering van het centrum van Hoogeveen, de verdere planontwikkeling voor de wijk Nieuwveenselanden.

Het contact met de gemeenten is geïntensiveerd door het voeren van stadsgesprekken over het programma Stad en uitvoering ISV II. Ook is er een bestuurlijk D5-overleg in het leven geroepen.

Er is een provinciale visie op stedelijke ontwikkeling gemaakt. Deze is in december op een werkconferentie gepresenteerd.

Over de uitvoering van de hoofdpijn stedelijke ontwikkeling is gerapporteerd in de brochure "De oogst, terugblik bestuursperiode 2005-2007".

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Vershil
Programmakosten	7.898.158	5.668.369	7.010.589	7.410.272	-399.683
Apparaatskosten	1.137.277	1.329.904	1.191.684	1.021.361	170.323
Totaal lasten	9.035.435	6.998.273	8.202.273	8.431.633	-229.360
Totaal baten	5.181.491	2.553.867	3.358.517	3.577.573	-219.056
Saldo	3.853.943	4.444.406	4.843.756	4.854.060	-10.304

Financiële analyse

Stads- en dorpsvernieuwing

Het programma Stedelijke ontwikkeling bestaat uit een diversiteit aan onderwerpen. Verantwoordelijk voor een batige aandeel is het resultaat van Stads- en dorpsvernieuwing, waarop € 400.000 is begroot in de veronderstelling dat de terugontvangen gelden in het onderhavige jaar weer ingezet zouden kunnen worden. Dit is echter niet gelukt. Het opschonen van de verplichtingenadministratie heeft ook geresulteerd in een voordeel. De werkelijke ontvangsten zijn verantwoord op € 305.000,--, nadeel ten opzichte van de begroting € 95.000,--. Per saldo geeft dit een voordeel van € 371.000,-- op Stads- en dorpsvernieuwing. Deze gelden zijn in de Reserve stads- en dorpsvernieuwingsgeldten gestort. De totale verrekening van deze reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserve van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing en Verordening stedelijke vernieuwing

Binnen stedelijke ontwikkeling zijn gelden opgenomen voor de Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) en de Verordening stedelijke vernieuwing. Het opschonen van de verplichtingenadministratie heeft ook hier geresulteerd in een voordeel en wel een bedrag van € 57.000,--. Het totale voordeel ten opzichte van de begroting bedraagt € 667.000,-- voor de Verordening stedelijke vernieuwing. Het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing resulteert in een nadeel van € 214.000,--. Door een wijziging in het betaalritme door het Rijk is minder ontvangen dan begroot, nadeel € 231.000,--. Het saldo van deze bedragen bedraagt € 222.000,-- voordeel. Normaal gesproken zou dit bedrag aan de Voorziening stedelijke vernieuwing (072176) worden toegevoegd, er is echter bij een begrotingswijziging een fout gemaakt. Daarin zijn gelden per abuis ten laste gebracht van de algemene middelen terwijl deze gedekt hadden moeten worden vanuit een bijdrage van de voorziening. In de rekening is deze fout gecorrigeerd en is per saldo € 388.000,-- aan de Voorziening stedelijke vernieuwing onttrokken, hierdoor ontstaat een voordeel van € 610.000,--.

Integrale woonplannen

De uitgave voor stedelijke vernieuwing blijkt niet terecht begroot te zijn. Op de post bijdragen in integrale woonplannen, is € 135.000,-- begroot. De uitgaven hebben € 66.000,- - bedragen, voordeel € 69.000. Voor het verder uitwerken van prestatieafspraken en regionale samenwerking tussen gemeenten en woningcorporaties is een overheveling gevraagd van € 20.000,--.

Programmaliijn Stad

Op het onderdeel stedelijk ontwikkeling (programmaliijn Stad) overschrijden de uitgaven het budget voor de jaarschijf 2006 met € 1.241.000,--. De inkomsten waren € 28.000,-- hoger, als gevolg hiervan wordt een bedrag van € 1.213.000,-- aan de Reserve stedelijk ontwikkeling onttrokken. De totale verrekening van deze reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen. Over de periode 2005-2007 is jaarlijks € 2.294.000,-- beschikbaar. Hiervan wordt voor ruimtelijke ontwikkeling € 50.000,-- gereserveerd.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Vershil
050003	Flexibel Beleid	Totaal lasten	382.358	381.994	414
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	382.358	381.994	414
060209	Stedelijke ontwikkeling	Totaal lasten	2.244.000	3.484.704	-1.240.704
		Totaal baten	0	27.734	-27.734
		Saldo	2.244.000	5.456.970	-1.212.970
060210	Stads- en dorpsvernieuwingsgelden	Totaal lasten	400.000	-65.983	465.983
		Totaal baten	-400.000	-305.094	94.906
		Saldo	0	-371.077	371.077
Toelichting					
	Saldo programmaonderdeel	-10.304			
	Saldo reserves bij programmaonderdeel	-841.479			
	Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	831.175			

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Vershil
Lasten	9.035.435	6.998.273	8.202.273	8.431.633	-229.360
Baten	5.181.491	2.553.867	3.358.517	3.577.573	-219.056
Saldo	3.853.943	4.444.406	4.843.756	4.854.060	-10.304

Programma 0.0

Financiering en algemene dekkingsmiddelen

portefeuillehouder: de heer S.B. Swierstra

Missie

De missie van de provincie Drenthe met betrekking tot financiering en algemene dekkingsmiddelen is het waarborgen van de financiële handelingsvrijheid van het provinciebestuur.

30001

Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar

Contactpersoon: de heer R. Waarsing (5527)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland	Realisatie
				2006	2006
1. Het realiseren van een gezond en stabiel financieel beleid van de provincie en zorg dragen voor een degelijke dekking van de provinciale uitgaven.	1.1. Het realiseren van een rendement op uitzettingen korter dan 1 jaar van minimaal 2,5%.			2,5%	3,0%

Realisatie beleidsvoornemens

Zie hiervoor de paragraaf Financiering.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
Programmakosten	4.668	0	0	2.425	-2.425
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal lasten	4.668	0	0	2.425	-2.425
Totaal baten	1.275.689	31.010	1.831.010	1.848.109	-17.099
Saldo	-1.271.021	-31.010	-1.831.010	-1.845.684	14.674

Financiële analyse

Het positieve saldo aan liquide middelen wordt uitgezet tegen een rentepercentage. Dat resulteert in het saldo "begrote rente". Primitief is een opbrengst van € 31.000,-- geraamd. In de loop van het jaar is duidelijk geworden dat die raming aanzienlijk positief kon worden bijgesteld.

In de eerste plaats door het niet-primitief begrote dividend van Loyalis ad € 519.909,--. Daarnaast zijn van invloed extra onverwachte inkomsten van het Rijk die niet onmiddellijk aangewend worden en investeringen die op een later tijdstip dan gepland worden uitgevoerd. De doorrekening van deze aspecten zijn in achtereenvolgende begrotingswijzigingen aan provinciale staten voorgelegd. Aan het eind van het rekeningjaar bedroeg het verschil € 17.000,--.

30101

Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar en bespaarde rente
 Contactpersoon: de heer R. Waarsing (5527)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Het realiseren van een gezond en stabiel financieel beleid van de provincie en zorg dragen voor een degelijke dekking van de provinciale uitgaven.	1. Het realiseren van een rendement op uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar van minimaal 3,5%.			3,5%	

Realisatie beleidsvoornemens

Zie hiervoor de paragraaf Financiering.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0	0	0
Totaal baten	4.121.105	1.968.333	1.968.333	1.968.333	0
Saldo	-4.121.105	-1.968.333	-1.968.333	-1.968.333	0

Financiële analyse

Geen bijzonderheden.

30201

Provinciefonds
 Contactpersoon: de heer R. Waarsing (5527)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Het realiseren van een gezond en stabiel financieel beleid van de provincie en zorg dragen voor een degelijke dekking van de provinciale uitgaven.	1.1. Het realiseren van de begrote opbrengst.				

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

De voorzichtigheid die wij inacht nemen bij de raming van de uitkering uit het Provinciefonds heeft mede bijgedragen tot de rekeningoverschotten die wij in de afgelopen jaren hebben behaald. Praktijk is dat de meevallende uitkeringen uit het Provinciefonds dermate laat in het jaar blijken dat deze extra middelen niet meer besteed kunnen worden. Wij hebben daarom onze ramingsystematiek enigszins aangepast. Voor het Begrotingsjaar 2006 blijven wij de volledige Behoedzaamheidsreserve inhouden. Voor de overige jaren houden wij 75% in; wij nemen dus aan dat wij 25% terugontvangen. Dit is nog steeds voorzichtig, maar naar onze mening verantwoord. Het voorspellen van de uitkering uit het Provinciefonds blijft overigens lastig.

In 2006 worden (opnieuw) de middelen voor de regionale omroep in verband met de nieuwe Mediawet toegevoegd aan het Provinciefonds. Deels zaten de middelen voor de regionale omroep reeds in het Provinciefonds. Met de nieuwe Mediawet zijn de provincies volledig financieel verantwoordelijk voor de regionale omroepen en hebben zij de zorgplicht gekregen om de omroepen in stand te houden op het voorzieningenniveau van 2004. De toevoeging aan het Provinciefonds vindt op een vergelijkbare wijze plaats als in 2002 is gebeurd. Ook de herverdeeffecten in verband met deze operatie pakken voor Drenthe licht negatief uit. Verschil met de operatie in 2002 is dat ook de ROOS-middelen ten behoeve van het Nozema zenderpark zijn overgeheveld van de OCW-begroting naar het Provinciefonds.

Realisatie beleidsvoornemens

De behoedzaamheidsreserve is in de raming 2006 volledig ingehouden; voor de ramingen 2007 tot en met 2010 is uitgegaan van een inhouding van 75%. In de Maartcirculaire wordt de Provinciefondsuitkering 2006 definitief afgerekend.

De middelen voor de regionale omroep zijn volledig beschikbaar gesteld voor RTV Drenthe.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	0	11.682	0	6.182	-6.182
Totaal lasten	0	11.682	0	6.182	-6.182
Totaal baten	57.532.149	61.151.244	63.535.203	63.585.220	-50.017
Saldo	-57.532.149	-61.139.562	-63.535.203	-63.579.038	43.835

Financiële analyse

De afrekening van de uitkering uit het Provinciefonds gebeurt na het opmaken van de Jaarrekening en zal via een afzonderlijke wijziging van de Begroting worden verwerkt.

30301**Eigen middelen**

Contactpersoon: de heer R. Waarsing (5527)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Het realiseren van een gezond en stabiel financieel beleid van de provincie en zorg dragen voor een degelijke dekking van de provinciale uitgaven.	1.1. Het realiseren van de begrote opbrengst.				

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Het tarief voor de opcenten op de MRB wordt jaarlijks geïndexeerd. Voor Drenthe vindt deze indexering plaats op basis van het vierjarig gemiddelde van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie. Ten opzichte van de stand in de Voorjaarsnota 2005 is dit cijfer licht gedaald, door een iets lagere (geraamde) inflatie. Volgens het Centraal economisch plan 2005, bijlage A4, bedragen deze cijfers:

	2002	2003	2004	2005	Gemiddeld
Stijgingspercentage	3,4	2,1	1,2	1,25	1,99

Door de (verwachte) daling van de inflatie daalt ook het verwachte stijgingspercentage. Voor het eerst heeft dit gevolgen voor het jaar 2006.

Deze verwachting en de voorgenomen verhoging toegepast op het meerjarenperspectief leidt tot de volgende ontwikkeling van het opcententarieven per 1 april:

	2006	2007	2008	2009
	77,4	79,0	80,5	82,1

Op grond van de huidige gegevens en genoemde aannames is een raming gemaakt van de verwachte ontwikkeling van de opbrengst opcenten MRB. In de navolgende tabel is de raming voor 2006 en komende jaren uitgaande van de hiervoor genoemde uitgangspunten weergegeven. De genoemde bedragen op de regel Voorjaarsnota betreffende de totale verhoging, dus indexering en extra verhoging.

Bedragen x € 1.000	2006	2007	2008	2009
Voorjaarsnota 2005	35.845	36.953	37.693	0
Begroting 2006	35.781	36.858	37.593	38.342
Verschil	-64	-95	-100	38.342

Realisatie beleidsvoornemens

De tarieven zijn geïndexeerd op basis van het vierjarig gemiddelde van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie. De daling van de inflatie heeft geleid tot de volgende (iets lagere) tarieven.

	2006	2007	2008	2009	2010
	77,4	78,6	79,8	81,1	82,4

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Verschil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	0	11.682	0	4.064	-4.064
Totaal lasten	0	11.682	0	4.064	-4.064
Totaal baten	34.281.123	35.781.000	36.990.000	37.795.376	-805.376
Saldo	-34.281.123	-35.769.318	-36.990.000	-37.791.312	801.312

Financiële analyse

Het totaal van het wagenpark dat deel uitmaakt van de grondslag voor de berekening van de opbrengst van de motorrijtuigenbelasting bedroeg op 31 december 2005 210.792. Voor de berekening van de opbrengst 2006 is uitgegaan van een groei met 1%. De berekening is

dus gebaseerd op een grondslag van 212.900 auto's. Daarbij is verondersteld dat de verdeling over de gewichtsklassen gelijk zou blijven. In werkelijkheid bedroeg het wagenpark per 31 december 2006 216.204 auto's. De grondslag is op jaarbasis dus bijna 2.000 auto's hoger dan geraamd. Daarnaast heeft de trend van verschuiving naar hogere gewichtsklassen zich doorgezet. Daardoor is een extra opbrengst gerealiseerd van circa € 800.000,--. De structurele doorwerking hiervan wordt verwerkt in de Voorjaarsnota 2007.

30401

Overige financiële middelen

Contactpersoon: de heer R. Waarsing (5527)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Het realiseren van een gezond en stabiel financieel beleid van de provincie en zorg dragen voor een degelijke dekking van de provinciale uitgaven.	1.1. Het realiseren van de begrote opbrengst en het niet overschrijden van de begrote lasten.				

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

De lasten van dit programmaonderdeel omvatten: voorziening spaarhypotheken en toegerekende rente en apparaatkosten van personeel dat niet in het functieboek voorkomt (boventalligen). De baten betreffen de dividenden van de aandelen BNG en Nederlandse Waterschapsbank.

Realisatie beleidsvoornemens

Geen bijzonderheden.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1 Realisatie 2005	2 Primitieve begroting 2006	3 Begroting na wijziging	4 Realisatie	(3-4) Verschil
Programmakosten	559.877	347.148	449.782	409.606	40.176
Apparaatskosten	454.782	609.616	609.616	296.295	313.321
Totaal lasten	1.014.659	956.764	1.059.398	705.901	353.497
Totaal baten	21.050	338.480	1.359.582	2.137.015	-777.433
Saldo	993.608	618.284	-300.184	-1.431.114	1.130.930

Financiële analyse

Op dit programmaonderdeel zijn de lasten van bovenformatieve personeelsleden geraamd. In de loop van het jaar is een gedeelte van dit personeel alsnog ondergebracht bij een product- of stafgroep, waardoor de apparaatskosten van dit programmaonderdeel zijn verschoven naar diverse andere programmaonderdelen.

Het krediet voor de niet-compensabele btw is met € 63.500,-- overschreden. Met ingang van 2007 komt de 4% inhouding (vereveningsbijdrage) te vervallen.

Verder is er een bijdrage geraamd van € 80.473,- van de Voorziening Spaarregeling compensatieverlof als bijdrage in de kosten van de verzelfstandiging van "Het Drentse Landschap". Het restantsaldo van € 877.566,- is volgens PS-besluit (257, herzien) afgeboekt en ten gunste van het rekeningresultaat 2006 gebracht. Het betrof namelijk een voorziening en geen reserve die een andere bestemming krijgt. De voorziening is in het verleden ook gevormd ten laste van de exploitatie en vloeit daarom nu daarin weer terug.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Vershil
060203	Risicoreserve BTW-compensatiefonds	Totaal lasten	230.000	293.581	-63.581
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	230.000	293.581	-63.581
Toelichting					
	Saldo programmaonderdeel	1.130.930			
	Saldo reserves bij programmaonderdeel	-63.581			
	Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	1.194.511			

30501

Algemene baten en lasten/onvoorzien Contactpersoon: de heer R. Waarsing (5527)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Het realiseren van een gezond en stabiel financieel beleid van de provincie en zorg dragen voor een degelijke dekking van de provinciale uitgaven.	1.1. Het realiseren van de begrote opbrengst en het niet overschrijden van de begrote lasten.				
	1.2. Het functioneel ramen van stelposten in de loop van 2006.				

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

De lasten van dit programmaonderdeel omvatten: onvoorzien uitgaven, vrije bestedingsruimte, Stelpost indexering subsidies, Stelpost werkgeversbijdrage premiespaarregeling, Stelposten bezuinigingen en de Stelpost nog niet kwantificeerbare ontwikkelingen.

Realisatie beleidsvoornemens

Geen bijzonderheden.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Vershil
Programmakosten	0	1.444.265	7.980.215	0	7.980.215
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal lasten	0	1.444.265	7.980.215	0	7.980.215
Totaal baten	0	183.300	55.300	0	55.300
Saldo	0	1.260.965	7.924.915	0	7.924.915

Financiële analyse

Gebruik van de stelposten en de vrije bestedingsruimte is voorbehouden aan PS en vindt plaats door verlaging van deze kredieten en verhoging van een functioneel krediet. Het saldo heeft betrekking op de stelposten voor niet-kwantificeerbare ontwikkelingen (€ 200.000,--), frictiekosten ombuigingen (€ 150.000,--), vrije bestedingsruimte (€ 7.576.167,--) en onvoorziene uitgaven (€ 54.048,--). Op deze posten vindt geen realisatie plaats. GS zijn bevoegd tijdens het jaar gebruik te maken van de post Onvoorziene uitgaven. Bij de jaarstukken wordt hierover verantwoording afgelegd aan PS. De post Onvoorziene uitgaven in 2006 als volgt gebruikt.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Vershil
060206	Frictiekosten ombuigingen	Totaal lasten	150.000	0	150.000
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	150.000	0	150.000

Toelichting

Saldo programmaonderdeel	7.924.915
Saldo reserves bij programmaonderdeel	150.000
Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves	7.774.915

30601

Saldo kostenplaatsen

Contactpersoon: de heer R. Waarsing (5527)

Beschrijving doelstellingen en indicatoren

Doelen	Concrete subdoelen	Indicator bij (sub)doel	Nulmeting	Gepland 2006	Realisatie 2006
1. Het realiseren van een gezond en stabiel financieel beleid van de provincie en zorg dragen voor een degelijke dekking van de provinciale uitgaven.	1.1 Het realiseren van de begrote opbrengst en het niet overschrijden van de begrote lasten.				

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

Dit programmaonderdeel omvat: het saldo op de kostenplaatsen (kosten interne organisatie), het saldo op de kostenplaats kapitaal-lasten en apparaatskosten in de loop van het jaar ontstaan.

Realisatie beleidsvoornemens

Geen bijzonderheden.

Uitvoering collegeprogramma:

Invulling bezuinigingen

In de Begroting 2005 is een overzicht opgenomen van ombuigingsmaatregelen en maatregelen ter vergroting van de inkomsten. Een groot deel van deze maatregelen is inmiddels geïmplementeerd. In deze paragraaf doen wij een voorstel voor de begrotingstechnische invulling van de resterende ombuigingen. Waar dit nog niet mogelijk is wordt een actuele stand van zaken gegeven.

Hierbij gaat het om:

Bijdragen waterleidingbedrijven in kosten bodembescherming/Te realiseren inkomsten waterleidingssector

Bezuinigingen interne organisatie

Te realiseren ombuigingen inkoop- en aanbestedingsbeleid

Te realiseren ombuigingen wettelijke en autonome taken

De bezuinigingen worden zo veel mogelijk toegelicht bij de programma's waarop zij betrekking hebben. Enkele bezuinigingen van meer algemene aard worden hier toegelicht.

Bezuinigingen interne organisatie

De bezuinigingen op de interne organisatie zijn geïmplementeerd, met uitzondering van 2 ton in 2007 en 2008. Bij de Voorjaarsnota 2006 worden concrete voorstellen gedaan om deze bezuiniging in te vullen.

Te realiseren ombuigingen inkoop- en aanbestedingsbeleid

In de Voorjaarsnota 2005 is opgenomen dat in het begrotingsjaar 2006 een netto inkoopbesparing van € 280.000 moet worden gerealiseerd. Om de lasten van een geprofessionaliseerde inkoopfunctie te kunnen dekken, begroot op € 120.000 is een bruto inkoopbesparing nodig van € 400.000. Op basis van een inkoopdiagnose wordt deze besparing geconcretiseerd. Wij maken hiermee goede vorderingen. Bij het opstellen van de Begroting 2006 waren de exacte begrotingsposten nog niet bekend. Zodra dit wel het geval is zullen wij u in verband hiermee een wijziging van de begroting voorstellen.

Te realiseren ombuigingen wettelijke en autonome taken

In de Voorjaarsnota 2004 is afgesproken om te bezuinigen op wettelijke en autonome taken. Criterium hierbij is o.a. de keuze voor prestaties waar in 2004 onderuitputting is geweest. In dat kader wordt in het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen een structurele bezuiniging meegenomen van € 20.000,- op de kosten van financiële advisering. Daarnaast vindt een bijdrage plaats uit de Reserve frictiekosten ombuigingen. Deze bedraagt in 2006: € 61.000,- in 2007: € 81.000,- en in 2008: € 81.000,-

Realisatie collegeprogramma:

Invulling bezuinigingen

Waterbedrijven

Voor de realisatie van de bijdragen van de waterbedrijven in de kosten bodembescherming wordt verwezen naar Programma 5.1, Bodem.

Bezuinigingen interne organisatie

In de Voorjaarsnota 2006 is in paragraaf 8.9 aangegeven hoe de taakstelling van € 200.000,-- op de interne organisatie is geëffectueerd.

Te realiseren ombuigingen inkoop- en aanbestedingsbeleid

In de 7e wijziging van de Begroting 2006 is deze ombuiging van € 400.000,-- geëffectueerd door:

- verlaging van het krediet tijdelijk personeel met € 100.000,--
- verlaging van het krediet drukwerk met € 170.000,--
- verlaging van de kapitaallasten ICT met € 55.000,--
- verlaging van het krediet advertentiekosten met € 75.000,--

Te realiseren ombuigingen wettelijke en autonome taken

Deze ombuigingen zijn reeds in de primitieve Begroting 2006 verwerkt.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting	Realisatie	Vershil
	2005	begroting 2006	na wijziging		
Programmakosten	328.846	0	133.000	0	133.000
Apparaatskosten	-79.134	297.698	4.518.677	2.509.150	2.009.527
Totaal lasten	249.711	297.698	4.651.677	2.509.150	2.142.527
Totaal baten	0	3.342.832	3.342.832	1.929.897	1.412.935
Saldo	249.711	-3.045.134	1.308.845	579.253	729.592

Financiële analyse

Wijzigingen in de apparaatskosten in de loop van het jaar worden op dit onderdeel geraamd. De daadwerkelijke toerekening van apparaatskosten vindt plaats aan concrete doelstellingen. Alleen de sluitpost van de kostenverdeelstaat wordt hier verantwoord. In de 9e wijziging van de Productenraming is de functionele rentetoerekening op grond van de in 2005 afgeronde investeringsprojecten verlaagd. Door de lagere toerekening ontstaat een verschil ten opzichte van de werkelijk betaalde rente. Dit verschil is per abuis niet met een begrotingswijziging aangepast op de post Saldo kostenplaats kapitaallasten.

Specificatie deelresultaat reserves binnen het programmaonderdeel

nr	Naam reserve	Lasten/Baten	Begroting 2006 (na wijziging)	Realisatie 2006	Verschil
060102	Flankerend Beleid	Totaal lasten	100.733	147.545	-46.812
		Totaal baten	0	0	0
		Saldo	100.733	147.545	-46.812
Toelichting					
	Saldo programmaonderdeel		729.592		
	Saldo reserves bij programmaonderdeel		-46.812		
	Resultaat programmaonderdeel na bestemming reserves		776.404		

30801

Mutaties reserves

Contactpersoon: de heer R. Waarsing (5527)

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
Programmakosten	16.570.051	6.659.107	9.157.945	67.233.883	-58.075.938
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal lasten	16.570.051	6.659.107	9.157.945	67.233.883	-58.075.938
Totaal baten	23.965.976	8.368.571	24.833.940	32.602.066	-7.768.126
Saldo	-7.395.926	-1.709.464	-15.675.995	34.631.817	-50.307.812

Financiële analyse

Programmakosten

Het belangrijkste verschil tussen de begrote stortingen en de werkelijke stortingen in reserves heeft te maken met de niet-begrote storting van € 48.962.689,-- in de Reserve voor algemene doeleinden. De extra storting hierin van € 43.867.000,-- heeft te maken met de overdracht van de N₃₄ van het Rijk naar de provincie en de daarbij behorende afkoopsom die eind december 2006 ineens is verstrekt. Dit deel van de afkoopsom is toegevoegd aan de Reserve voor algemene doeleinden. Daarnaast is het PS-besluit op statenstuk 257, herzien, uitgevoerd, waarbij was besloten de Reserve infrastructuur, Reserve uitoefenen bestuursdwang, Reserve uitvoering SOL, Reserve kosten flankerend beleid, Reserve frictiekosten ombuigingen en Reserve exploitatie provinciale zandwinplaatsen op te heffen en de Risicoreserve BTW-compensatiefonds te halveren per 31 december 2006. Het totale saldo van deze bestemmingsreserves (€ 5.095.689,--) is per ultimo 2006 toegevoegd aan de Reserve voor algemene doeleinden.

Baten

Het belangrijkste verschil tussen de begrote bijdragen van en de werkelijke bijdragen van reserves heeft te maken met de niet-begrote bijdragen van de opgeheven reserves van € 5.095.689,--. Dit geld is in de Reserve voor algemene doeleinden gestort, zoals is toegelicht bij de programmakosten.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2005	Primitieve begroting 2006	Begroting 2006 na wijziging	Realisatie 2006	Verschil
Lasten	17.839.089	9.381.198	22.849.235	70.461.605	-47.612.370
Baten	121.197.092	111.164.770	133.916.200	141.866.016	-7.949.816
Saldo	-103.358.004	-101.783.572	-111.066.965	-71.404.411	-39.662.554

I.2. Paragrafen

I.2.1. LOKALE HEFFINGEN

In deze paragraaf gaan wij in op de heffingen van de provincie Drenthe. Wij geven per heffing weer wat de gerealiseerde opbrengsten zijn in relatie tot het geformuleerde beleid.

1. Grondwaterheffing

Voor de aan het grondwaterbeheer verbonden kosten is een grondwaterheffing ingesteld. De heffing wordt opgebracht door de houders van vergunningplichtige pompinrichtingen, zoals waterbedrijven, zuivelbedrijven, zwembaden en dergelijke. De heffing mag alleen worden ingezet voor in de Grondwaterwet nader omschreven werkzaamheden, gericht op het beheer van het grondwater.

Met ingang van 2007 wordt de registratie van meldingen van grondwateronttrekkingen en de behandeling van vergunningaanvragen tot 500.000 m³ gedelegeerd naar de waterschappen. Dit heeft geen gevolgen voor de bevoegdheid tot het innen van de provinciale grondwaterheffingen en voor de wijze waarop de grondwaterheffingen worden ingezet voor provinciale grondwatertaken.

Elk kwartaal worden aan vergunningplichtige pomphouders aangiftebiljetten grondwaterbelasting uitgereikt. In 2006 waren 30 houders van pompinrichtingen vergunningplichtig. In 2006 is er in totaal 69.511.477 m³ grondwater onttrokken en 883.378 m³ grondwater geïnfiltereerd.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

Het tarief per 100 m³ onttrokken grondwater bedroeg in 2006 € 1,025. Begroot was een bedrag van € 700.000,--. De opbrengst van de aangifte grondwaterheffing is € 717.900,--. Het verschil tussen de opbrengst van de aangiften en de onttrokken minus geïnfiltereerd m³ grondwater zit in de jaarovergangen. De aangifte voor het vierde kwartaal hoeft pas in het volgend jaar ontvangen en betaald te worden.

2. Heffing ontgroning

Met de heffing op ontgrondingen dragen de houders van ontgrondingsvergunningen bij in de kosten die de provincie maakt voor de planning van ontgrondingen, voor onderzoek en voor de coördinatie van het ontgrondingenbeleid. Daarnaast is er een aanvullende heffing ingesteld voor de bestrijding van kosten van schadevergoeding en van compensatie. De heffing is verschuldigd naast de leges die worden geheven voor de vergunningverlening.

Het ontgrondingenbeleid is vastgelegd in het Provinciaal omgevingsplan II (POP II).

Bij het indienen van de vergunningaanvraag zijn leges verschuldigd en de heffing wordt opgelegd op het tijdstip waarop de vergunning of machtiging is verleend.

In 2006 zijn 21 vergunningaanvragen ontvangen, waarvan er 6 zijn verleend en 11 nog in behandeling zijn. Van 4 vergunningen is de geldigheidstermijn verlengd.

De opbrengsten uit leges en de ontgrondingheffing zijn jaarlijks afhankelijk van het aantal verleende ontgrondingsvergunningen. In 2006 is een hele grote heffing opgelegd van € 405.000,-- waardoor toevoeging aan de reserve veel groter is dan begroot. In 2006 is in totaal

€ 423.630,-- aan inkomsten gerealiseerd en € 11.624,-- aan kosten uitgegeven. Het saldo van de opbrengsten en lasten € 412.006,-- is gestort in de reserve Ontgrondingenheffing.

3. Leges

Onder de naam leges worden rechten geheven ter zake van het genot van de door of vanwege het provinciaal bestuur verstrekte diensten. De aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend is het legestartief verschuldigd.

In de provinciale Legesverordening zijn de tarieven opgenomen die verschuldigd zijn voor het in behandeling nemen van een te verstrekken dienst.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

Voor 2006 waren de leges begroot op € 66.500,-- en is € 198.538,-- gerealiseerd. Gemiddeld over de laatste 4 jaar waren de legesopbrengsten € 76.359,--.

De legesopbrengsten voor ontgronden zijn beduidend hoger uitgevallen dan begroot. Dit betreft echter een incidentele overschrijding als gevolg van één grote vergunningsaanvraag.

Programma	Hoofdfunctie/doelstelling	Begroot 2006	Resultaat 2006	Resultaat 2005	Resultaat 2004	Resultaat 2003	Gemiddelde laatste 4 jaar
3.0	Verkeer en vervoer (verkeer)	5.200	2.365	20.990	14.235	13.840	14.988
3.1	Verkeer en vervoer (wegenbeheer/orienteringsritten)	1.525	-	-	-	-	-
3.1	Verkeer en vervoer (wegenbeheer)	4.060	5.969	6.174	4.073	1.396	4.298
3.1	Verkeer en vervoer (Vaarweg Meppel-De Punt)	660	217	425	905		333
3.1	Verkeer en vervoer (Zuidelijk vaarwegennet)	1.270	2.118	1.390	2.314	726	1.249
4.0	Waterhuishouding (Grondwaterwet)	26.135	32.499	17.047	2.578	3.197	10.011
6.0	Landelijk Gebied (ontgroningen)	27.650	155.370	60.044	22.725	11.200	25.513
		66.500	198.538	106.070	46.830	30.359	56.392

4. Nazorgheffing stortplaatsen

Wettelijk heeft de provincie de eeuwigdurende nazorg over afgesloten stortplaatsen. De nazorgheffing, die de provincie op grond van artikel 15.44 van de Wet milieubeheer heeft ingesteld, is ter bestrijding van de in de wet limitatief opgenomen kosten om deze taak uit te voeren.

Het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Drenthe stelt een eigen begroting en jaarverslag op dat ter informatie aan de leden van PS wordt gestuurd. In het jaarverslag wordt onder meer verantwoording afgelegd over het gerealiseerde rendement op het belegde vermogen en over de gemaakte kosten.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

De nazorgheffing wordt geheven per stortplaats. De hoogte van de jaarlijkse heffing is afgeleid van het doelvermogen per stortplaats. In 2006 zijn de nazorgplannen voor de twee stortlocaties herzien, waarbij tevens een nieuwe berekening van het vereiste doelvermogen is meegenomen. Het door een van de exploitanten opgebouwde vermogen is voorsnog voldoende om aan de financiële verplichting te voldoen, omdat het nieuwe doelvermogen aanzienlijk lager is vastgesteld. Besloten is het daadwerkelijk opleggen van een heffing tijdelijk op te schorten. De tweede exploitant heeft in het nieuwe plan de sluitingsdatum aanzienlijk vervroegd, waardoor de jaarlijkse heffing met ingang van 2007 zal stijgen. Voor 2006 was € 1.042.333,-- begroot en gerealiseerd is € 112.084,--

5. Opcenten motorrijtuigenbelasting

Op grond van artikel 222 van de Provinciewet worden provinciale opcenten geheven. De opcenten zijn een opslag op een andere belasting, namelijk de motorrijtuigenbelasting. Deze belasting wordt geïnd door de Rijksbelastingdienst.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

De opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting is qua opbrengst de belangrijkste provinciale heffing. Deze belasting is voor de provincies een algemeen dekkingsmiddel. Het tarief wordt gebaseerd op het vierjarig gemiddelde van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie en gaat steeds in op 1 april van ieder jaar. PS stellen het opcententarief jaarlijks vast.

In 2006 is er ten opzichte van de raming in totaal € 805.376,-- meer aan opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting gerealiseerd dan geraamd. In het navolgende zijn raming en realisatie tegenover elkaar gezet.

Raming 2006	€ 36.990.000,--
Realisatie 2006	- 37.795.376,--
Vershil	€ 805.376,--

Het totaal van het wagenpark dat deel uitmaakt van de grondslag voor de berekening van de opbrengst van de motorrijtuigenbelasting bedroeg op 31 december 2005 210.792. Voor de berekening van de opbrengst 2006 is uitgegaan van een groei met 1%. De berekening is dus gebaseerd op een grondslag van 212.900 auto's. Daarbij is verondersteld dat de verdeling over de gewichtsklassen gelijk zou blijven. In werkelijkheid bedroeg het wagenpark per 31 december 2006 216.204 auto's. De grondslag is op jaarbasis dus bijna 2.000 auto's hoger dan geraamd. Daarnaast heeft de trend van verschuiving naar hogere gewichtsklassen zich doorgezet.

I.2.2. WEERSTANDSVERMOGEN

Inleiding

In deze paragraaf behandelen wij het weerstandsvermogen van de provincie. Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot de aanwezige risico's.

De omvang van de weerstandscapaciteit is een indicatie voor het vermogen van de provincie om toekomstige niet-begrote financiële tegenvallers op te vangen. Het is als het ware het vet op de botten van de provincie. Door de financiële risico's te beheersen en het weerstandscapaciteit hierop af te stemmen, dient te worden voorkomen dat elke nieuwe financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de provincie. De financiële positie is echter een breder begrip dan het weerstandsvermogen. Het gaat hierbij om het financiële beeld van de provincie over het begrotingsjaar en de Meerjaren-begroting.

Voor het kunnen beoordelen van het weerstandsvermogen is het noodzakelijk de aanwezige weerstandscapaciteit te analyseren in samenhang met de omvang en de achtergronden van de risico's.

Provinciaal beleid

Bij de inschatting van het financiële belang van de geïnventariseerde risico's is het uitgangspunt gehanteerd dat niet alle risico's zich op hetzelfde moment zullen voordoen en zeer onwaarschijnlijk is dat de financiële consequenties van de risico's in alle gevallen het maximale bedrag zullen betreffen.

Op basis van de conclusie uit het rapport over het weerstandsvermogen van onze huisaccountant uit 2005 wordt een noodzakelijke weerstandscapaciteit aangehouden van € 25 miljoen.

In 2006 heeft Accountantskantoor PWC in opdracht van de statencommissie een onderzoek uitgevoerd naar de reserves en voorzieningen van de provincie. Dit onderzoek resulteerde in de nota

“Besparen op reserves?”. In statenstuk 2006-257 (herzien) hebben wij de aanbevelingen overgenomen die de statencommissie naar aanleiding van het onderzoek heeft opgesteld. Hierbij is besloten een aantal bestemmingsreserves op te heffen, de Risicoreserve BTW-compensatiefonds met 50% te verlagen en de Reserve Nationaal milieubeleidsplan, de Reserve versterking economische structuur, de voorziening Groot onderhoud provinciehuis en de voorziening Kunstwerken te actualiseren. De eerste drie actualisaties zijn al voor de verkiezingen van afgelopen maart aan u gerapporteerd en ook verwerkt in de toelichting bij de reserves en voorzieningen in hoofdstuk III.1.4 van de Jaarrekening. De actualisatie van de voorziening Kunstwerken is betrokken bij de Voorjaarsnota 2007, maar kon bij de productie van de jaarstukken niet meer worden verwerkt.

De risico's die in de Begroting 2007 (dit zijn de meest actuele gegevens) zijn genoemd en voorgelegd aan de provinciale organisatie. Doel hiervan was te kijken of de risico's nog actueel zijn en welke zaken zich hebben voorgedaan in 2006 die te maken hebben met de risico's die wij lopen.

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit verstaat het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) de middelen en mogelijkheden waarover gemeenten en provincies kunnen beschikken om niet-begrote kosten te dekken. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen:

1. incidentele weerstandscapaciteit
2. structurele weerstandscapaciteit

1. Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen. In beginsel betreft dit de optelsom van:

- a. algemene reserves, voor zover vrij aanwendbaar
- b. bestemmingsreserves, voor zover vrij aanwendbaar
- c. de (langlopende) voorzieningen
- d. de stille reserves

1.a. Algemene reserves

De samenstelling en ontwikkeling van de algemene reserves ziet er als volgt uit.

(bedragen x € 1.000,-) per 31 december	2003	2004	2005	2006
Saldireserve	6.806	6.040	8.762	5.204
Reserve voor algemene doeleinden	13.628	13.901	14.179	63.425
Reserve voor flexibel beleid	9.185	9.964	4.204	494
Reserve uitvoering Collegeprogramma 2003-2007	0	6.300	4.725	3.150
Totaal algemene reserves	16.619	36.205	31.870	72.273

De algemene reserves zijn toegenomen met € 40,4 miljoen (exclusief resultaat boekjaar 2006). Dit is een gigantische toename en is volledig toe te schrijven aan de toename van de Reserve voor algemene doeleinden. De overige algemene reserves zijn namelijk afgenomen met € 8,8 miljoen.

Er zijn twee redenen te noemen voor de grote toename van de Reserve voor algemene doeleinden (toename: € 49,2 miljoen). Allereerst heeft op 1 januari 2007 de overdracht van de N34 van het Rijk naar de provincie plaatsgevonden. De bijbehorende gelden zijn eind december 2006 overgemaakt naar de provincie. Deze inkomst was niet begroot. Het gaat hierbij om een totaalbedrag van ruim € 80 miljoen. Van de bijdrage is een bedrag van € 36,5 miljoen bestemd voor het wegwerken van achterstallig onderhoud en verbeteringswerken N34. Dit bedrag is aan de voorziening Achterstallig onderhoud en verbeteringswerken N34 toegevoegd. De rest van de bijdrage van het Rijk (€ 43,9 miljoen) is bedoeld voor het beheer en onderhoud en is gestort in de Reserve voor algemene doeleinden. De jaarlijkse kosten voor het beheer en onderhoud van € 1,2 miljoen kunnen echter worden gedekt uit de structurele vrije bestedingsruimte van de provincie. Hiervoor hoeft de Reserve voor algemene doeleinden niet worden aangewend.

Als tweede reden voor de stijging van de Reserve voor algemene doeleinden is het besluit van PS om een aantal bestemmingsreserves op te heffen. Hiermee is een bedrag van € 5,1 miljoen toegevoegd aan deze reserve. Wel is afgesproken dat een aantal budgetten in de exploitatie hiervoor in de plaats komen, om de jaarlijkse kosten te dekken. Deze begrotingswijziging en de effecten van de opheffing van deze bestemmingsreserves in de Meerjarenbegroting wordt in 2007 verwerkt. Hierbij zal de Reserve voor algemene doeleinden als dekking worden gebruikt. Ten slotte is nog de afgesproken inflatiecorrectie van € 0,3 miljoen toegevoegd aan de Reserve voor algemene doeleinden.

Door dit alles is deze reserve in zijn geheel als vrij besteedbare reserve aan te merken.

De saldireserve is ingesteld om de rekeningoverschotten en rekeningtekorten op te vangen. De saldireserve en de egaliseringsreserve uitvoering Collegeprogramma 2003-2007 zullen tot en met 2007 mede gebruikt worden voor de kosten die gemaakt worden ten behoeve van het Collegeprogramma 2003-2007. Deze saldireserve is in 2006 afgenomen met € 3,6 miljoen. De totale aanwending is echter € 9,4 miljoen geweest, omdat het resultaat boekjaar 2005 van € 5,8 miljoen ook is ingezet.

De aanwending van de Reserve flexibel beleid (afname: € 3,7 miljoen) ligt goed op schema. Er zijn nog drie lopende projecten die in 2007 worden afgerond. Deze reserve kan dan volgens planning in 2008 worden opgeheven.

Uitvoering Collegeprogramma 2003-2007 (afname: € 1,6 miljoen) zullen volgens afspraak ingezet worden voor de kosten die gemaakt worden ten behoeve van het Collegeprogramma 2003-2007. Dit is in de Meerjarenbegroting meegenomen. De saldi worden daarom niet meegerekend in de weerstandscapaciteit.

Resultaat boekjaar 2006

Het rekeningssaldo over het boekjaar 2006 bedraagt € 17.383.000,--. Het saldo is per 31 december 2006 in afwachting tot de definitieve bestemming onder de algemene reserves geplaatst. Een aantal projecten is niet (volledig) gerealiseerd in 2006, waardoor gelden zijn overgehouden in 2006. Op 14 maart 2007 hebt u statenstuk 2007-257 vastgesteld en besloten om de budgetten van de doorlopende projecten 2006 over te hevelen naar 2007. Dit betreft een bedrag van € 4.252.000,--. Het restant van € 13.131.000,-- heeft nog geen bestemming gekregen en kan daarom (voorlopig) tot de weerstandscapaciteit worden gerekend.

Conclusie algemene reserves:

Het saldo van de Reserve voor algemene doeleinden (saldo per 31 december 2006 € 63,4 miljoen) kan gerekend worden tot de incidentele weerstandscapaciteit van de provincie. De Saldireserve en de Reserve flexibel beleid hebben al specifieke bestemmingen gekregen. Het resultaat boekjaar 2006 dat nog geen bestemming heeft gekregen (€ 13,1 miljoen) kan (voorlopig) gerekend worden tot de incidentele weerstandscapaciteit. Dit verandert pas als PS tot een definitieve bestemming heeft besloten die niet de algemene reserves betreffen.

1.b. Bestemmingsreserves

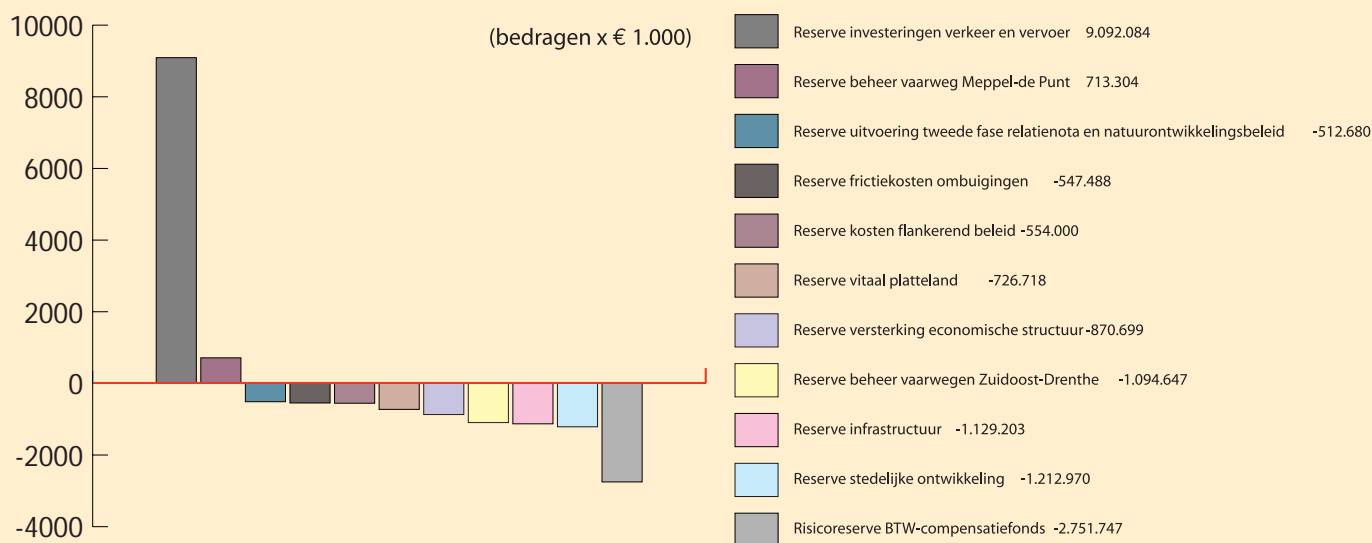
Alle bestemmingsreserves zijn door PS bestemd voor een bepaald doel. Alleen voor het afgesproken doel mogen bestedingen plaatsvinden. De provincie voert een terughoudend beleid voor het instellen van bestemmingsreserves. Alle uitgaven en inkomsten van de bestemmingsreserves lopen via de exploitatierekening. Bij de Begroting worden toevoegingen aan en bijdragen van reserves opgenomen. Dit kunnen afgesproken algemene mutaties zijn, maar ook kunnen dit bijdragen van reserves zijn die dienen voor het opvoeren van jaarbudgetten in de Begroting. Dit is een verwachte besteding van de reserve in het boekjaar. Wanneer er meer of minder wordt besteed dan is begroot, vindt er een extra toevoeging of onttrekking aan de reserve plaats. Volgens de BBV-voorschriften worden alle mutaties op de reserves vermeld bij het Programma 0.0, Financiering en algemene dekkingsmiddelen. Dit maken wij expliciet zichtbaar door een resultaat voor bestemming en een resultaat na bestemming van reserves te presenteren.

De samenstelling en ontwikkeling van de bestemmingsreserves ziet er als volgt uit,

(bedragen x € 1.000,--) per 31 december	2003	2004	2005	2006
Bestemmingsreserves	44.195	38.363	47.482	47.487

Het totale saldo van de bestemmingsreserves is in 2006 vrijwel gelijk gebleven. Wel zijn binnen de bestemmingsreserve verschillende mutaties geweest. De grootste mutaties in de bestemmingsreserves zijn hierna weergegeven.

Mutaties bestemmingsreserves 2006

De mutaties zijn toegelicht in hoofdstuk III.1.4 van de Jaarrekening.

Als de bestemmingsreserves aangesproken zouden moeten worden voor opvang van risico's, betekent dit dat het beoogde doel van de gevormde reserve waarschijnlijk niet gehaald kan worden. Wij houden deze saldi daarom buiten de risicoafdekking, maar feitelijk behoren ze hier wel genoemd te worden. In de lijn van het Rapport weerstandsvermogen en de aannames die daarin zijn gemaakt, kan geconcludeerd worden dat € 2.476.000,-- van de bestemmingsreserves tot het incidentele weerstandsvermogen zou kunnen worden gerekend. Dit bedrag is als volgt opgebouwd (afgerond, x € 1.000,--):

Bestemmingsreserve	Surplus	Toelichting
Reserve ontgrondingenheffing	529	De middelen zijn via een heffing geïnd en om die reden gelabeld. De reserve is ruim om eventuele kosten met betrekking tot ontgrondingen te dekken. Momenteel is een wetswijziging in de maak die de middelen vrij besteedbaar moeten maken. Wanneer deze wetswijziging gereed is, zijn de middelen vrij besteedbaar.
Reserve beheer vaarweg Meppel - De Punt	1.947	Gezien de lange looptijd van de reserve kan een deel van deze reserve tot het incidentele weerstandsvermogen worden gerekend. Na een onttrekking uit de reserve zal de reserve op enig moment weer moeten worden aangevuld om het beheer adequaat te financieren. Indien 25% van de hoogte van de reserve 31 december 2005 tot de weerstandscapaciteit wordt gerekend, komt dit op een bedrag van € 1.947.000,--.

De Reserve bestuursdwang is per 31 december 2006 opgeheven en wordt dus niet meer meegenomen.

Conclusie bestemmingsreserves

Van de bestemmingsreserves kunnen we een bedrag van € 2.476.000,-- tot de incidentele weerstandscapaciteit van de provincie rekenen.

1.c. (Langlopende) voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd om risico's ten aanzien van mogelijke verplichtingen, toekomstige kosten (bijvoorbeeld groot onderhoud) of in te schatten verliezen (risico's) af te dekken. Verder gaat het om middelen die van derden (vooral het Rijk en Europa) zijn ontvangen en waarbij de aanwending aan strikte regels gebonden is. Hoewel provincies op den duur de voorzieningen zullen inzetten voor het doel waarvoor ze zijn gevormd, kunnen de voorzieningen volgens het Rapport weerstandsvermogen tot die tijd voor de financiering van provinciale bezittingen worden ingezet. Ze worden hiermee tot de incidentele weerstandscapaciteit gerekend. Gezien de lange looptijd van de voorziening kan een deel van de voorziening Kapitaallasten kunstwerken tot het incidentele weerstandsvermogen worden gerekend. Indien 25% van de hoogte van de voorziening van 31 december 2006 tot de weerstandscapaciteit wordt gerekend, komt dit op een bedrag van € 1.109.400,--. De voorziening Jeugdzorg, die ook in het rapport is genoemd, heeft eind 2006 een zulk laag saldo (€ 244.000,--) dat hiervan geen noemenswaardig deel als exploitatiesaldo kan worden bestempeld. Wij laten deze voorziening daarom buiten beschouwing.

1.d. Stille reserves

De stille reserves zijn de reserves die niet op de balans staan. Stille reserves ontstaan wanneer bezittingen niet worden geactiveerd of wanneer de reële waarde afwijkt van de waarde die in de boeken staat. Een provincie kan echter verborgen vermogen niet zo maar te gelde maken. Bij de toelichting op de balans is dit jaar wel de geschatte stille reserves van de deelnemingen aangegeven. Dit is in totaal € 101,5 miljoen.

Ook is het voor stille reserves die zijn "opgesloten" in andere activa niet zinvol om deze mee te nemen in de weerstandscapaciteit. De meerwaarde van deze activa kan immers alleen dan verzilverd worden als er geen vervanging voor terug hoeft te komen. De activa die bij de provincie Drenthe op de balans staan worden voornamelijk gebruikt voor de normale bedrijfsvoering.

Mochten de aandelen van PME-groep (Essent) voor de verkoop worden vrijgegeven, dan kan deze waarde (€ 77,5 miljoen intrinsieke waarde) tot de weerstandscapaciteit worden gerekend. We zullen bij eventuele verkoop de ruimte op de begroting daardoor worden ingekrompen, omdat de dividend inkomsten van deze aandelen structureel op € 3,9 miljoen in de begroting zijn geraamd.

2. Structurele weerstandscapaciteit

Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. In beginsel betreft dit de optelsom van:

- a. de ruimte op de Begroting
- b. de onbenutte belastingcapaciteit

2.a. Ruimte op de Begroting

De post Onvoorziene uitgaven binnen het begrotingsprogramma Financiering en algemene dekkingsmiddelen, van structureel € 431.000,--, kan worden aangemerkt als onderdeel van de structurele weerstandscapaciteit. Aan het eind van 2006 bedraagt het saldo van onvoorziene nog € 54.000,-- en de vrije bestedingsruimte € 7.576.000,--. Deze saldi zijn al verwerkt in het rekeningresultaat en komen daardoor in de Saldireserve terecht totdat het definitief bestemd wordt. Daarnaast wordt het begrotingsoverschot ook aangemerkt als structurele weerstandscapaciteit. Voor het bepalen van de weerstandscapaciteit neemt de provincie Drenthe geen ruimte op de begroting mee in de berekening. Dit omdat deze ruimte moeilijk is te bepalen.

2.b. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit van de provincie Drenthe bestaat uit het verschil tussen de opbrengst bij het maximaal aantal te heffen opcenten motorrijtuigenbelasting en de opbrengst bij het werkelijk tarief. Het tarief dat is voorgesteld aan PS bij de Begroting 2007 bedraagt 78,6. Het meest recente maximumtarief dat door het Ministerie van Financiën is vastgesteld bedraagt 102,4. Op grond van deze uitgangspunten is de onbenutte belastingcapaciteit als volgt (x € 1.000,-).

	2007	2008	2009	2010
Voorgesteld tarief	36.858	37.593	38.342	40.836
Maximaal tarief	48.756	51.458	52.728	54.029
Onbenutte belastingcapaciteit	9.822	13.865	14.386	13.193

De weerstandscapaciteit van de provincie Drenthe

Uit het vorenstaande blijkt dat de weerstandscapaciteit van de provincie Drenthe als volgt kan worden weergegeven.

(Bedragen x € 1.000)	2007	
	Inc.	Struct.
Omschrijving		
Algemene reserves		
- Reserve voor algemene doeleinden	63.425	
- Rekeningresultaat 2006 (nog niet bestemd)	13.131	
Bestemmingsreserves	2.476	
(Langlopende) voorzieningen	1.109	
Stille reserves	p.m.	
Onbenutte belastingcapaciteit		9.822
	80.141	9.822
Totaal		89.963

De weerstandscapaciteit is enorm gestegen (van € 30,6 miljoen eind 2005 naar € 89,9 miljoen eind 2006). De belangrijkste oorzaken zijn de volgende. Een deel van de bijdrage van het Rijk voor de overdracht N₃₄ die in de algemene reserves is gestort (€ 43,9 miljoen) en de opgeheven reserves, waarbij het saldo van € 5,1 miljoen ook in de algemene reserves is gestort. Verder is nog het niet bestemde rekeningresultaat 2006 van invloed op de stijging van de weerstandscapaciteit. Wel moet worden opgemerkt dat op 31 januari 2007 met statenstuk 2007-273 door PS is besloten € 10 miljoen van de Reserve voor algemene doeleinden te bestemmen voor het herstel van de vaarverbinding Erica-Ter Apel door middel van een nieuwe bestemmingsreserve. Hiervan is de helft bedoeld voor het provinciaal aandeel in de investering en de andere helft is bedoeld voor opvang van eventuele risico's. Ook is besloten om € 11,5 miljoen via een bestemmingsreserve toe te wijzen aan de bijdrage verdubbeling N₃₃.

De Reserve voor algemene doeleinden daalt daardoor in 2007 naar € 41,9 miljoen. De weerstandscapaciteit zal ook gaan afnemen, maar doordat de bijdragen voorlopig nog niet afgedragen hoeven te worden en ook nog geen harde verplichtingen zijn, kunnen deze bestemmingsreserves voorlopig nog wel tot de incidentele weerstandscapaciteit worden gerekend.

Vanzelfsprekend geldt dat de componenten van de weerstandscapaciteit verschillen in hun mate van inzetbaarheid. Zo zijn de algemene reserves, vooral de Reserve voor algemene doeleinden, relatief eenvoudig aanwendbaar. Tot het eventueel verhogen (tot het maximum) van het opcententarieff in het kader van het opvangen van risico's zal echter niet lichtvaardig worden besloten. Het nog niet bestemde rekeningresultaat in 2006 van € 13,1 miljoen (saldo

van € 17,4 miljoen minus de overheveling naar 2007 van € 4,3 miljoen) is ook meegenomen in de berekening. Zolang provinciale staten geen definitieve bestemming hieraan hebben gegeven, hoort het bij de weerstandscapaciteit. Dit geeft wel aan dat het besluit tot bestemming van het rekeningresultaat 2006 invloed heeft op de hoogte van de weerstandscapaciteit.

Inventarisatie van de aanwezige risico's

Van de risico's die de provincie loopt, is een aantal afgedekt door de gebruikelijke verzekeringen of door het instellen van voorzieningen. In deze paragraaf gaat het om risico's die niet zijn afgedekt of niet kunnen worden afgedekt. Provincies hebben te maken met een diversiteit aan lastig in te schatten risico's die bovendien soms onderling afhankelijk zijn. De provincie onderkent de volgende risico's.

Renteontwikkeling

Het vreemd vermogen bedraagt 44% van het totale vermogen. De risico's bij de renteontwikkeling van het vreemd vermogen zijn beperkt, omdat het hier vooral om langlopende geldmiddelen gaat met een vast rentepercentage. Voor de uitgezette gelden wordt echter uitgegaan van een kortetermijnrente van 2,5%. Voor de langetermijnrente wordt uitgegaan van 3,5%. De onzekerheden kunnen zowel voor- als nadelig zijn. De gerealiseerde rente op korte termijn van de uitgezette gelden in 2006 bedroeg 3,0%. Wij hebben in 2006 geen nieuw lang vreemd vermogen aangetrokken.

Renterisico ILG

De provincie Drenthe loopt een renterisico bij de uitvoering van het ILG 2007-2013. De hoogte van het risico is afhankelijk van de snelheid in de uitvoering van het pMJP Drenthe landelijk gebied.

Het risico is ontstaan, omdat GS hebben uitgesproken de ambities die in het pMJP staan en voor wat betreft de rijksmiddelen (uitvoering rijksdoelen door provincie) over zeven jaar verspreid worden uitbetaald.

Concreet betekent dit dat als we de rijksdoelen snel uitvoeren om op termijn kans te maken op extra middelen door bijstelling van de te behalen prestaties aan rijksdoelen, de provincie gebruik zal moeten maken van de leenfaciliteit bij het Groenfonds. Elk kwartaal stort het Rijk bij het Groenfonds middelen, waaruit de provincie DLG en DR bevoorschot.

Naast het risico van betalen staat natuurlijk ook het voordeel van rentevergoeding ontvangen. Op dit moment heeft de provincie een batig saldo op de rekening bij het Groenfonds staan (eerste storting ontvangen, eerste betalingen aan DR en DLG gedaan).

Al met al zal er met name aan het eind van elk kalenderjaar en aan het eind van de totale ILG periode sprake zijn van "rood-staan" en dus betalen.

Financiële risico's

Over de verstrekte leningen loopt de provincie een kredietrisico. Voor het merendeel van de verstrekte geldleningen is echter sprake van hypothecaire zekerheidstelling. Over de verstrekte leningen aan RTV Drenthe van € 5,1 miljoen per 31 december 2006 loopt de provincie een kredietrisico. De verstrekte lening aan Astron Dwingeloo van € 2,1 miljoen is in 2006 terugbetaald waardoor deze lening met kredietrisico komt te vervallen.

Begrotingsrisico's

Aan veel ramingen in de Begroting zijn onzekerheden verbonden. Bovendien zijn de te realiseren baten en lasten soms niet goed te beïnvloeden.

Risico's op gegarandeerde geldleningen

Het totaal van de gegarandeerde geldleningen bedraagt per 31 december 2006 € 21 miljoen (2005: € 24,2 miljoen). De meeste hiervan zijn verstrekt ten behoeve van instellingen in de

gezondheidszorg. Er worden in deze sector geen nieuwe garanties afgegeven. Het risico is in 2006 door aflossingen afgenomen met € 3,2 miljoen.

BTW-compensatiefonds

Er zijn (landelijk) nog enkele onduidelijkheden betreffende de verwerking van de compensatie van de BTW. Hiervoor is een reserve bij de provincie gevormd. De definitieve uitname uit het Provinciefonds is nog niet bekend.

Kosten bestuursdwang

Bij de geïntensiveerde handhavingactiviteiten kan het noodzakelijk zijn dat de provincie bestuursdwang moet toepassen. Het is niet altijd zeker dat verhaal van de kosten hiervan mogelijk is.

Claims van derden

Hierbij gaat het om de aansprakelijkheid van de provincie bij (vermeend) onrechtmatig handelen. In de afgelopen jaren is “de lagere overheid” regelmatig geconfronteerd met gebeurtenissen die haar imago geen goed hebben gedaan. Deze gebeurtenissen hebben geleid tot een kritischer houding van burgers en bedrijven ten opzichte van de lagere overheid. Deze kritische houding leidt ertoe dat de lagere overheid vaker wordt aangesproken op de kwaliteit van de door haar geleverde prestaties. De nasleep van de recente gebeurtenissen bij de lagere overheid, waaronder de gebrekkige handhaving van veiligheidsvoorschriften, bevestigen dit. Hoewel zich in de afgelopen jaren bij de provincie Drenthe geen claims van belang hebben voorgedaan die het noodzakelijk maakten de hiertoe aangehouden buffer in het weerstandsvermogen aan te spreken, achten wij het, gezien de maatschappelijke ontwikkelingen ter zake, toch blijvend nodig hiervoor een risicoreserve binnen het eigen vermogen aan te houden. De accountant heeft daarom aanbevolen een risicobandbreedte aan te houden van minimaal € 1,5 miljoen tot maximaal € 2,5 miljoen. Deze inschatting is gemaakt door uit te gaan van vijf tot tien gebeurtenissen, waarbij claimrisico's zouden kunnen ontstaan en een maximaal risico per gebeurtenis van circa € 250.000,--. Momenteel zijn er drie lopende claims, waarvoor wij in ieder geval gedeeltelijk voor zijn verzekerd.

Decentralisatie van rijkstaken

Naast de overdracht van bevoegdheden en middelen vindt ook overdracht van risico's plaats waarbij geen compensatie in geld plaatsvindt. Ook herverdeeffecten dragen in geval van overdracht van rijkstaken naar de lagere overheden bij tot een verhoging van de risico's. De verwachting is dat het risico toeneemt door de verdergaande bezuinigingen en ombuigingen van het Rijk.

Bodemsanering en -bescherming

Verontreinigde bodemlocaties worden steeds vaker vanuit een maatschappelijk oogpunt gesaneerd, waarbij de provincie een stimulerende en een regierol vervult. Met het afkomen van de Reserve bodemsanering is het risico groot dat, bij onvoldoende rijksmiddelen, de ruimtelijke stedelijke ontwikkeling stagneert door het ontbreken van middelen voor voorfinanciering of cofinanciering. In de programmaperiode 2004-2009 is met de genoemde risico's rekening gehouden.

Lokatie-specifiek

In 2005 is een aanvullend onderzoek gestart naar de risico's van de vervuilde locatie VanWijk & Boerma te Vries. Dit in verband met een afgegeven beschikking “ernst en urgentie”. De beschikking geeft aan dat er op een bepaald tijdstip gestart moet zijn met het saneren van de locatie.

De saneringskosten zijn in eerder rapporten geschat op circa € 19 miljoen. Wegens het ontbreken van een aansprakelijke private partij en afhankelijk van de uitkomsten kan de

provincie verantwoordelijk gesteld worden om te saneren. De kosten van deze sanering zijn niet voorzien in het huidige budget dat door VROM tot 2010 beschikbaar gesteld is. De provincie zal in dit desbetreffende geval de kosten moeten voorfinancieren. Naar herprioritering binnen het huidige programma zou vanaf 2010 ook financiering vanuit ILG-budget mogelijk zijn. Dit zou een herprioritering van de doelen inhouden.

Onderhoud wegen en kanalen

De provincie loopt het risico dat door derden veroorzaakte schades niet of niet geheel verhaald kunnen worden. Veroorzakers beroepen zich steeds meer op overmacht. Bovendien keren verzekeraars vaak maar een deel van de schade uit. Ook wordt de provincie als (vaar)wegbeheerder steeds vaker aansprakelijk gesteld voor ongevallen die de (vaar)weggebruikers zijn overkomen. De provincie is hiervoor verzekerd. Daarnaast kunnen ook natuurlijke calamiteiten als extreme regen- of sneeuwval of aardshokken aanzienlijke schades tot gevolg hebben. De risico's blijven structureel aanwezig. In 2006 zijn er geen grote schadegevallen geweest die niet verhaald konden worden. Wel speelt er een landelijke btw-discussie met de verzekeringsmaatschappijen. Zij willen de btw van de schades niet vergoeden omdat de provincies en gemeenten deze btw kunnen compenseren. Het Rijk past echter een korting toe bij de fondsen van de gemeenten en provincies voor hun gecompenseerde btw. Het Rijk vergoedt dus nooit meer dan de oorspronkelijk vastgestelde fondsuitkeringen. Schades zijn dus extra bestedingen die bovenop de totale bestedingen van de provincies en gemeenten komen. Verder hebben zich geen natuurlijke calamiteiten voorgedaan in 2006.

Financiële risico's ten aanzien van Landinrichting op Drentse maat (LODM), Hunzemaat, Verplaatsingsregeling Drentse bedrijven (VDB) en Verplaatsingsregeling agrarische bedrijven (VAB).

De provincie heeft een viertal fondsen opgericht bij het Nationaal Groenfonds ten behoeve van de vier vorengenoemde regelingen. Daarnaast wordt geld geleend bij het Nationaal Groenfonds ten behoeve van de aankoop dan grond door DLG ter realisatie van de doelen waarvoor deze fondsen zijn opgericht. Wanneer de doelen bereikt zijn, worden deze gronden weer vervreemd. Vanuit de fondsen worden de kosten die het Nationaal Groenfonds hiervoor maakt betaald en komen de pachtinkomsten binnen. Aangezien een deel van de gronden meerjarig in eigendom zijn van DLG, hebben fluctuaties in de prijsontwikkeling van gronden invloed hebben op de het vermogen in de fondsen. De langjarige ontwikkeling is dat de grondprijzen stijgen. De kortetermijnhandel laat wel eens fluctuaties zien, waardoor de laatste jaren zowel gronden met winst als met verlies verhandeld zijn. De fondsen worden zodanig beheerd dat er een ruime buffer is om dergelijke fluctuaties op te vangen.

Europese programma's

In 2004 en 2005 is het EU-programma doelstelling 2 1997-1999 (samen met de provincie Groningen) door de Europese Commissie gecontroleerd. Deze controle heeft geleid tot een voorlopige terugvordering van € 9,8 miljoen. In 2006 zou de commissie een definitief standpunt innemen. Dit is echter nog steeds niet gebeurd. Waarschijnlijk zal de commissie dit in de eerste helft van 2007 wel doen. De verwachting is dat de definitieve terugvordering zal worden teruggebracht tot ver onder de 50% van de voorlopige vordering. Dit risico is afgedekt door rentebaten op het programma (ruim € 3,5 miljoen).

Naast de in het SNN uitgevoerde Europese programma's is de provincie Drenthe betrokken bij de projecten Townnet, Water for all, Tenn, Farmers for Nature, Hanze Passage en Innovatieve Acties. Ook bij deze projecten is sprake van risico's ten aanzien van de eindafrekening.

Risico's in het kader van het Kompas

De provincie Drenthe is bij de Gemeenschappelijke regeling SNN mede risicodragend voor de risico's bij de uitvoering van het Kompas-programma, zoals onrechtmatigheden bij de uitvoering van projecten, interpretatieverschillen en verandering van regelgeving. Het financiële risico is beperkt en wordt in principe afgedekt door de rentebaten op oude Europese programma's en ISP's. Deze rentebaten bedroegen eind 2006: € 19 miljoen. Deze rentebaten worden beheerd door het SNN. Naast de financiële risico's is er ook een budgettair risico. Dat bestaat uit terugvordering door de Europese Commissie, als te weinig betalingen bij de eindbegunstigden hebben plaatsgevonden of als aan het einde van de programmaperiode te weinig is geëncouraged.

Het eerste risico wordt beperkt door een strakke monitoring van de uitvoering van de verschillende projecten. Het tweede risico wordt beperkt door tijdens de programmaperiode over te committeren. Naarmate het programma vordert, kan het overcommitteringspercentage steeds beter worden afgestemd. Zoals het er nu naar uitziet is er geen overcommitteringsrisico meer bij de EZ/Kompas-middelen en maar een zeer beperkt risico bij de EFRO-middelen.

Nazorg stortplaatsen

Op grond van de wettelijke nazorgregeling in de Wm wordt de provincie, na overdracht van de nu operationele stortplaatsen, verantwoordelijk voor de bestuurlijke, organisatorische en financiële aspecten van de nazorg van deze stortplaatsen. Er worden in dit kader risico's genomen, vooral als het doelvermogen niet wordt bereikt als gevolg van tegenvallende rendementen, een snellere sluiting van de stortplaats dan voorzien of door wanbetaling, evenals door niet-voorzien omstandigheden nadat overdracht van de stortplaatsen aan de provincie heeft plaatsgevonden. Nadat de stortplaatsen zijn gesloten, kan geen verrekening met de exploitant meer plaatsvinden. Met behulp van een protocol sluitingsverklaring en een risicomodel wordt het risico beperkt.

Uitvoering Meerjarenuitvoeringsprogramma verkeer en vervoer

Het gaat hierbij om diverse risico's, waaronder:

- planschade. Met name bij de grotere nieuwbouwprojecten (zoals de aanleg van rondwegen) kan het risico van planschade ex artikel 49 van de WRO niet geheel worden uitgesloten. Van belang is dat dit risico al tijdens de bestemmingsplanprocedure wordt geïnventariseerd;
- vertraging planprocedures als gevolg van de advies- en beroepsprocedures bij het voldoen aan planologische regelingen en/of diverse vergunningen;
- draagvlak planontwikkeling. Kenmerk voor het huidige provinciale beleid is het streven naar een verkeers- en vervoersvisie per corridor of gebied en een daarop gericht integraal maatregelenpakket. Met name het draagvlak voor de conclusies en aanbevelingen van de verschillende corridorstudies bepaalt de haalbaarheid van meerjarenuitvoeringsconvenanten. In financiële zin kunnen deze risico's positief en negatief zijn;
- onteigening. Veelal worden de gronden langs minnelijke weg verworven. In een aantal situaties is echter een onteigeningsprocedure nodig. Deze procedures zijn tijdrovend, dus vertragend en kostenverhogend;
- bodemsaneringen. In incidentele gevallen zal tijdens de uitvoering van het werk verontreiniging van het grondwater of van de bodem worden aangetroffen. Bodemsaneringen kunnen aanzienlijk kostenverhogend werken en zullen vaak tot grote vertragingen van het project leiden. Bij wegconstructies moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid van het moeten afvoeren en verwerken van teerhoudend asfalt;

- geluidhinder. Sinds een aantal jaren moet bij reconstructies een akoestisch geluids-onderzoek worden uitgevoerd naar de effecten van de maatregelen op de omgeving (bijvoorbeeld de woningen langs een weg). Voor het geval de berekende geluidbelasting 1,5 dB hoger is dan de waarde in de oude situatie, moet de overheid maatregelen treffen. Daarbij kan gedacht worden aan maatregelen aan de bron (bijvoorbeeld geluidreducerend asfalt) dan wel aan maatregelen op de plaats waar het effect optreedt (bijvoorbeeld maatregelen aan de woningen). Indien er maatregelen moeten worden getroffen, zijn deze van invloed op de kosten van het project;
- kabels en leidingen. Het moeten verleggen van kabels en leidingen kan in sommige gevallen aanzienlijk kostenverhogend werken en in de tijd gezien vertragingen opleveren;
- aanbestedingen. De op het moment van aanbesteden heersende marktsituatie kan een risico vormen. Een mee- of tegenvallende aanbesteding kan wel 30% verschil maken;
- water-, archeologie-, flora- en faunatoets. Voordat een bestemmingsplan gewijzigd kan worden moet de water-, archeologie-, flora en faunatoets met een positief resultaat worden doorlopen. Bij negatief resultaat kan het leiden tot een wijziging dan wel vertraging van het project;
- financiële dekkingsplannen. De uitwerking van het provinciale beleid wordt in nauwe samenwerking met derden (onder andere Rijk en gemeenten) in een Meerjarig regionaal investeringsprogramma opgenomen. Per project wordt aangegeven welke overheden en instanties als financieel medeverantwoordelijke partner worden gezien. De afspraken daarover worden sinds 2005 jaarlijks in het PUP vastgelegd. Het dekkingsplan moet als een risico worden gezien, ingeval over de financieringsopzet nog geen overeenstemming is bereikt. In die gevallen waar een project in eerste aanleg een provinciale verantwoordelijkheid betreft, zal de provincie zelf moeten zorg dragen voor een financieel vangnet voor het eventueel (gedeeltelijk) mislukken van de nagestreefde financieringsopzet. Dat vangnet zal in beginsel worden gevonden binnen de provinciale budgetten.

Jeugdhulpverlening/jeugdzorg

De voorziening Jeugdzorg is erg gedaald. Bij een voortdurende stijging van de justitiemaatregelen bestaat het risico dat het BJZ bij onvoldoende financiering niet meer kan voldoen aan de verplichtingen. In dat geval is de provincie wettelijk verplicht bij te springen en met een minimale voorziening is dat een zeker risico.

Belastbaarheid secundaire arbeidsvoorwaarden

Hierbij gaat het om toepassing van regels woon-werkverkeer in relatie tot dienstauto's verstrekt in 2004. Vanaf 2004 is de wetgeving gewijzigd en is het probleem opgelost. Daarnaast over de verstrekking van provinciale dienstkleiding voor 1999 tot en met 2002. De provincie heeft in dit verband een aantal maatregelen genomen. De behandeling van deze vraagstukken met de Belastingdienst loopt nog tot in het 1e kwartaal 2007.

Motorrijtuigenbelasting

Het Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting (CBM) int de provinciale opcenten en draagt deze aan de provincies af. De provincies hebben geen controlemogelijkheden op deze afdrachten en zijn daarmee informatieafhankelijk van het CBM. Er blijft onzekerheid bestaan over de juistheid en de volledigheid van de ontvangen opcenten. Overigens is inmiddels door het IPO het initiatief genomen om een convenant met de Belastingdienst op te stellen waarin de controle- en informatiemogelijkheden afdoende worden geregeld.

Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme

Het NNBT is in 2003 failliet gegaan. Er is een vordering van € 609.000,-- vastgelegd en ingediend bij de curator. Het faillissement is nog steeds niet afgewikkeld. De vordering zal

waarschijnlijk niet leiden tot een uitbetaling. Het niet uitbetalen van de vordering is voorzien. Verwacht mag worden dat de afwikkeling van het faillissement in 2007 afgerond zal worden. Er zijn geen risico's met betrekking tot het NNBT meer te verwachten.

Overige aanwezige risico's

Ten slotte vermelden wij nog de volgende aanwezige risico's.

- Oninbare debiteuren
- Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen
- Kosten Sociaal statuut
- Subsidieafrekeningen richting het Rijk
- Ontoereikende verzekeringen

Oninbare debiteuren

Bij de uitvoering van risicovolle projecten vraagt de provincie Drenthe bankgaranties aan. Maar er is wel sprake van oninbaarheid op debiteuren. Het debiteurensaldo van de provincie bedroeg per 31 december 2006 € 2,9 miljoen. Van dit bedrag had € 1 miljoen betrekking op openbare lichamen. Van het debiteurensaldo per 31 december 2006 resteert per 23 februari 2007 een bedrag van € 2,3 miljoen. Op de vorderingen op debiteuren is een voorziening voor mogelijke oninbaarheid in mindering gebracht van € 0,9 miljoen.

Kosten Sociaal statuut

In afwachting van organisatieaanpassingen als gevolg van het programma Samen Sterker zullen mogelijk kosten gemaakt moeten worden voor outplacement en/of andere arrangementen met medewerkers. In de periode mei-juli is daarover meer duidelijk te verwachten.

Specifieke uitkeringen

De provincie ontvangt uit vele subsidieregelingen gelden van het Rijk. Over de besteding ervan moet in veel gevallen verantwoording worden afgelegd. Hierbij dient meestal een accountantsverklaring te worden afgegeven. Indien de subsidievoorwaarden niet adequaat worden nageleefd, bestaat het risico dat gelden dienen te worden terug betaald aan het Rijk, terwijl de kosten wel zijn gemaakt of bedragen wel zijn doorgegeven naar andere instellingen. Het genoemde risico leidt daarom niet tot een kwantificering van een aanwezig financieel effect.

Ontoereikende verzekeringen

Een groot deel van de risico's is te verzekeren. De provincie heeft de normaal gebruikelijke risico's behorende bij hun taken dan ook verzekerd. Daarnaast zijn diverse aansprakelijkheidsverzekeringen afgesloten.

Verbonden partijen en overige samenwerkingsverbanden

Onder een verbonden partij wordt verstaan: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Vooral het financiële belang impliceert een risico voor de provincie. Immers, de middelen die door de provincie ter beschikking zijn gesteld, kunnen een verlies zijn in geval van faillissement. Verder heeft de provincie een financieel belang indien financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de provincie.

In de jaarstukken is een aparte paragraaf besteed aan verbonden partijen (paragraaf I.2.6). De jaarlijkse bijdragen van de provincie Drenthe aan de verbonden partijen zijn opgenomen in de begroting van de provincie. De gerealiseerde bijdragen staan in de Productenrealisatie vermeld en in de paragraaf Verbonden partijen. De risico's van de samenwerkingsverbanden worden zijn niet gekwantificeerd. De accountant geeft in zijn rapport aan dat hij inschat dat de provincie hierbij specifiek risico loopt bij het SNN en GAE. Het gaat hierbij globaal

geschat om een risico van vijfmaal de jaarlijkse bijdrage. Dit is omgerekend op basis van de jaarrekeningcijfers van 2006 ongeveer € 4,1 miljoen.

Conclusie financieel effect van de risico's

Uit het vorenstaande blijkt dat de het risicoprofiel niet erg is veranderd in 2006. Daarom handhaven wij schatting van tussen de € 20,4 en € 28,6 miljoen.

Omvang van het weerstandsvermogen

Op basis van diverse kengetallen is getracht een oordeel te geven over het weerstandsvermogen. De volgende kengetallen zijn hiertoe aangegeven (afgerond, x € 1.000,-).

	Totaal
Omvang risico's	20.400-28.600
Weerstandscapaciteit	89.963
Totale lasten 2006	224.212
10% van de totale lasten	22.421

In het rapport over het weerstandsvermogen van de accountant wordt een omvang van de weerstandscapaciteit aanbevolen van € 25 miljoen. Het weerstandscapaciteit eind 2006 bedraagt € 89,9 miljoen. Het weerstandsvermogen is dus ruim voldoende.

Afsluitend

De weerstandscapaciteit is een dynamisch gegeven en voortdurend aan verandering onderhevig. Bovendien zijn de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen in hoge mate gegevens die een prognosticerend karakter hebben. Voor de weerstandscapaciteit zal men altijd scenario's hanteren die een meerjarig karakter hebben, dat ver uitgaat boven de periode die voor de ramingen van de meerjarenbegroting geldt. Fluctuaties in de financiële positie, in risico's, in kennis over de onderhoudstoestand van activa, kunnen leiden tot beleidsveranderingen, ook op het gebied van weerstandscapaciteit.

I.2.3. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de exploitatie gemoeid. In de paragraaf die hieraan wordt gewijd, worden de beleidslijnen met betrekking tot beheersmatige aspecten daarvan weergegeven. In deze verantwoording doen we verslag over de uitvoering van het onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Onder kapitaalgoederen wordt verstaan alle in eigendom van de provincie zijnde goederen met een meerjarig nut. Deze kapitaalgoederen hebben wij als volgt gerubriceerd.

- Wegen
- Kanalen
- Gebouwen

Wegenbeheer

Kengetallen

- 407 km weg
- 15 km parallelweg
- 261 km fietspad
- 68 faunatunnels

Managementraamcontract

Voor het onderhoud van de provinciale wegen is een Managementcontract (beheer) wegen en kanalen 2000-2014 opgesteld. In verband met het verlopen van de contractperiode, is voor het onderhoud van de provinciale wegen een Managementraamcontract (beheer) Wegen en Kanalen 2004-2014 opgesteld. Het contract houdt in dat het hoofd van de Productgroep Wegen en Kanalen zich tegenover het college van GS verbindt het beheer en onderhoud van de Drentse provinciale wegen en vaarwegen tegen een afgesproken kwaliteit en prijs op zich te nemen. Het contract geeft de beschikbare budgetten, de te leveren prestaties en de bevoegdheden en regels in de mandatering weer.

Jaartranche

Naast het raamcontract wordt elk jaar de specifieke jaartranche opgesteld. Hierin worden de actuele gegevens voor het uitvoeringsjaar vermeld die onder meer zijn gebaseerd op een jaarlijkse inspectie van de wegen. Bij deze inspecties wordt de zogenoemde CROW-methode (CROW = Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw en de verkeerstechniek) gehanteerd om zo objectief mogelijk de verhardingen van het wegennet in kaart te brengen. De jaartranches passen in het financieel meerjarenkader van het raamcontract.

Onderhoudsnormen

Met de vaststelling van het raamcontract zijn ook de onderhoudsnormen voor genoemde periode vastgesteld. Met de vaststelling van deze normen wordt gegarandeerd dat aan het eind van genoemde periode het provinciaal wegennet in een redelijke conditie zal verkeren. Voor elk onderdeel wordt beschikt over een beheersprogramma waarin al het cyclische onderhoud wordt gepland en financieel vertaald.

Reserve Wegenbeheer

Voor de dekking van de uit het onderhoud voortvloeiende kosten is een Reserve wegenbeheer ingesteld. De werkelijke onderhoudsuitgaven worden ten laste van deze reserve gebracht. Door deze systematiek komen in de provinciale begroting geen pieken en dalen voor, maar worden de schokken in de onderhoudsuitgaven opgevangen binnen de reserve Wegenbeheer.

Budget voor onderhoud

Het beschikbare budget voor onderhoud in de provinciale begroting wordt berekend op basis van een normbedrag. Dit bedrag wordt jaarlijks met een percentage verhoogd (inflatiecorrectie).

Hierna vindt u een overzicht van de kosten van onderhoud van de wegen, zoals opgenomen in de begroting 2006, en de werkelijke kosten.

Verantwoording 2006

Lasten	Begroot 2006	Realisatie 2006
Programma Beheer en onderhoud	€ 17.717.496,--	€ 17.281.312,--
	Stand per 1 januari 2006	Stand 31 december 2006
Saldo Reserve wegenbeheer	€ 1.484.794,--	€ 1.364.835,--

De overname van de N₃₄ is eind 2006 gerealiseerd en is formeel per 1 januari 2007 overgedragen. Bovendien is in de loop van 2006 op verzoek van het Rijk de reconstructie van de voorbereiding van het wegvak Ees-Gieten (N₃₄) uitgevoerd door de provincie. De kosten zijn door het Rijk vergoed.

De reconstructie van de N₃₈₁ is afgerond en middels een ludieke actie (marathon) officieel open gesteld.

Zowel in Hoogersmilde als bij Staapharst (N₃₄) is een artistiek kunstwerk “the same but different” van de wereldberoemde kunstenaar Richard Deacon geplaatst, schakels in een internationale reeks

Canada-USA-Duitsland-Japan. De beplanting moet nog aangebracht worden.

Op het onderhoud is een voordeel ten opzicht van de begroting behaald van € 941.000,--. Dit voordeel is behaald op het dagelijks onderhoud; vooral op het onderhoud van de kunstwerken, de openbare verlichting, de gladheidbestrijding en het bermbeheer. Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere besparingen opgetreden. Ook is door leveringsproblemen, in verband met milieu-eisen, de vervanging van de kantonniersauto's vertraagd en worden deze deels in 2007 geleverd. Hierdoor is er een voordeel van € 250.000,-- geboekt. Het groot onderhoud is volgens planning uitgevoerd.

Het totale voordeel op dit programmaonderdeel is toegevoegd aan de Reserve wegenbeheer. De totale verrekening met de reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Kanalen

Wat is vermeld ten aanzien van de wegen, is in algemene zin ook van toepassing op de bij de provincie in beheer en onderhoud zijnde kanalen. Voor het beheer en onderhoud van de provinciale kanalen is hetzelfde Managementcontract (beheer) wegen en kanalen 2000-2014 van toepassing.

Vaarweg Meppel-De Punt

Kengetallen

Totale lengte is 64 km vaarweg, met daarin opgenomen het Noord-Willemskanaal, de Drentsche Hoofdvaart en het Meppelerdiep.

Jaarcontracten

In de jaarcontracten worden de budgetten die beschikbaar zijn voor het dagelijks onderhoud aangegeven. Hierbij zijn de budgetten verdeeld over een algemeen deel, twee kanaaltrajecten en de gemalen. De te verwachten uitgaven zijn gebaseerd op monitoringscijfers en worden uitgedrukt in kosten per km vaarweg infrastructuur in beheer.

Reserve Beheer vaarweg Meppel - De Punt

Met hetzelfde doel als bij de wegen is een Reserve beheer vaarweg Meppel-De Punt ingesteld. De werkelijke onderhoudsuitgaven worden ten laste van deze reserve gebracht. Door deze systematiek komen in de provinciale begroting geen pieken en dalen voor, maar worden de schokken in de onderhoudsuitgaven opgevangen binnen deze reserve.

Budget voor onderhoud

Het beschikbare budget voor onderhoud bestaat naast een jaarlijks geïndexeerd normbedrag voornamelijk uit bijdragen van derden (Rijk en waterschappen). Opmerking hierbij is dat de vergoeding van het Rijk voor groot onderhoud met ingang van 2024 komt te vervallen.

Verantwoording 2006

Lasten	Begroet 2006	Realisatie 2006
Programma Beheer en onderhoud	€ 6.643.389,--	€ 2.901.122,--
	Stand per 1 januari 2006	Stand 31 december 2006
Saldo reserve Beheer vaarweg MDP	€ 7.074.410,--	€ 7.787.714,--

Afgerond is een tussentijdse wijziging van het bestemmingsplan voor de renovatie van sluis Peelo, inclusief nieuwe bedieningspost en artistiek kunstwerk "Toetertoren". De bouwvergunning is verleend. Hierdoor liep het project ernstige vertraging op. Dit werk is aanbesteed. Op het nieuwe bedieningsgebouw wordt een zonnepaneel aangebracht voor energieopwekking.

In 2006 zijn geen natuurvriendelijke oevers aangebracht in verband met fysiek ruimtegebrek.

Het dagelijks onderhoud voor de vaarweg Meppel - De Punt is volgens de planning uitgevoerd. Het ogenschijnlijk voordelige resultaat van €3.813.000 heeft betrekking op groot-onderhoudprojecten die in 2007 uitgevoerd of afgewerkt zullen worden. Daarnaast zijn de renovaties van de sluis te Peelo en de reconstructie van Lokbrug en Boskampsbrug om planologische redenen nog niet in uitvoering, waardoor ruim €1.100.000 nog niet is uitgegeven. Verder zijn er een aantal projecten in uitvoering, die gedurende de winterperiode (geen scheepvaart) worden uitgevoerd, waarvan ook een groot deel van de kosten in 2007 zullen worden uitgegeven. Deze projecten zijn in het managementcontract ten laste van de begroting 2007 weer opgenomen.

Het totale voordeel op dit programmaonderdeel is toegevoegd aan de Reserve vaarweg Meppel - de Punt. De totale verrekening met de reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Overige (Zuid-Drentse) vaarwegen

Kengetallen

De totale lengte is 91 km, waarin zijn opgenomen alle vaarwegen die in het beheer en onderhoud zijn van de provincie Drenthe en die niet vallen onder de vaarweg Meppel - De Punt.

Jaarcontracten

Ook in de jaarcontracten van de overige vaarwegen worden de budgetten die beschikbaar zijn voor het dagelijks onderhoud weergegeven en zijn de budgetten verdeeld over een algemeen deel, twee kanaaltrajecten en de gemalen. Monitoringscijfers leiden tot de begrote uitgaven en worden uitgedrukt in kosten per km vaarweg infrastructuur in beheer. Voor de grootonderhoudsprojecten wordt jaarlijks een planning gemaakt.

Reserve beheer vaarwegen Zuidoost-Drenthe

De werkelijke onderhoudsuitgaven worden ten laste van deze reserve gebracht. Door deze systematiek, in aansluiting met de eerdergenoemde reserves, komen in de provinciale begroting geen pieken en dalen voor, maar worden de schokken in de onderhoudsuitgaven opgevangen binnen deze reserve.

Budget voor onderhoud

Het voor het onderhoud beschikbare budget bestaat naast een jaarlijks geïndexeerd normbedrag uit bijdragen die van derden (met name waterschappen) worden ontvangen.

Verantwoording 2006

Lasten	Begroet 2006	Realisatie 2006
Programma Beheer en onderhoud	€ 6.613.888,--	€ 4.837.235,--
	Stand per 1 januari 2006	Stand 31 december 2006
Saldo reserve vaarwegen ZO-Dr.	€ 5.069.608,--	€ 3.947.961,--

Het dagelijks onderhoud op de Zuidoost-Drentse vaarwegen is volgens de planning uitgevoerd. Het voordelige resultaat van € 1.833.000,-- betreft voornamelijk een drietal grootonderhoudprojecten die eind 2006 zijn aanbesteed om in de winterperiode (buiten het vaarseizoen) te worden uitgevoerd. De kosten hiervan komen hierdoor vrijwel geheel ten laste van 2007. Het betreft onder andere renovatie Stieltjeskanaalsluis voor € 850.000,-- en oeverwerkzaamheden aan de Hoogeveensche Vaart en de Witte Wijk voor respectievelijk € 420.000,- - en € 330.000,--. Daarnaast zijn er nog enkele kleinere projecten, die ook in 2007 afgewerkt worden.

De inhaalslag op het groot onderhoud aan de Zuidoost-Drentse vaarwegen zal volgens planning in 2007 volbracht worden. Deze werkzaamheden worden zo veel mogelijk buiten het recreatievaarseizoen uitgevoerd. Het grootste deel van de aangebrachte oeverbeschoeiingen is natuurvriendelijk gerealiseerd.

Het totale voordeel op dit programmaonderdeel is toegevoegd aan de Reserve beheer vaarwegen Zuidoost-Drenthe. De totale verrekening met de reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Gebouwen

Naast de in de Managementcontracten wegen en kanalen begrepen steunpunten en dienstwoningen, kent de provincie Drenthe nog een tweetal gebouwen waarvan zij het onderhoud heeft. Dit betreft:

- het provinciehuis
- het Drents Museum

Provinciehuis

Onderhoudsplan

Om op een zo planmatige wijze het onderhoud aan het provinciehuis uit te voeren en de financiële middelen daarvoor beschikbaar te hebben, is door een gespecialiseerd bureau in 2000 een onderhoudsplan opgesteld. Daarbij is gebruikgemaakt van standaard geaccepteerde prijs- en kwaliteitsnormen die gelden in de bouw. Het plan geeft inzicht in de staat van onderhoud, de te verwachten toekomstige onderhoudsbehoefte (voor een termijn van tien jaar) en de daarvoor benodigde financiële middelen. Er is daarbij rekening gehouden met dat het provinciehuis geen onderhoudsvriendelijk gebouw is, omdat er veel hout- en ijzerconstructies zijn toegepast. Voorts is in het meerjarenonderhoudsplan rekening gehouden met het onderhoud aan het buitenterrein.

Verantwoording 2006

In 2006 is er onderhoud gepleegd aan het dak, is een motorstalling opgericht en is aan het provinciehuis schilderswerk verricht. Voor het groot onderhoud is verder de laatste jaren weinig uitgegeven. Dit uitgestelde onderhoud zal in de periode 2007-2010 plaatsvinden. De uitgaven aan groot onderhoud in 2006 bedroegen € 67.900,--.

Toevoeging aan voorziening

Conform de Begroting 2006 is er € 351.930,-- toegevoegd aan de voorziening Meerjarenonderhoud provinciehuis. Het saldo van deze voorziening bedraagt op 31 december 2006 € 1.242.130,--.

Drents Museum

Onderhoudsplan

In 2002 heeft een daartoe gespecialiseerd bureau een rapport uitgebracht over het onderhoud van het Drents Museum. Op grond van de uitkomsten van het daarbijbehorende tienjarig onderhoudsplan, evenals een uitgewerkte heldere taakafbakening van verantwoordelijkheden tussen huurder en verhuurder, is het budget vastgesteld dat nodig is om de kwaliteit van het onderhoud van de gebouwen op een goed niveau te houden.

Verantwoording 2006

Er is in 2006 € 10.500,-- uitgegeven aan groot onderhoud Drents Museum. Gelet op de planvorming ten behoeve van de uitbreiding van het Drents Museum zijn in 2006 alleen noodzakelijke werkzaamheden uitgevoerd. Een aantal geplande werkzaamheden zijn vanwege vernaderde weersomstandigheden uitgesteld naar 2007.

Toevoeging aan voorziening

Conform de Begroting 2005 is er € 121.899,-- toegevoegd aan de voorziening Groot onderhoud Drents Museum. Het saldo van deze voorziening bedraagt op 31 december 2006 € 302.200,--.

I.2.4. FINANCIERING

In deze paragraaf geven wij een toelichting op het financieringssaldo. Een aantal elementen van het financieringssaldo worden nader toegelicht te weten de investeringen in vaste activa en het vermogen en Algemene ontwikkelingen en rentevisie. Vervolgens wordt nader ingegaan op de treasury activiteiten van de provincie. Uitgangspunt voor de financieringsfunctie van de provincie Drenthe is dat deze uitsluitend de publieke taak dient.

Financieringssaldo

Onderstaand vindt u een overzicht van de investeringen en de financiering, alsmede het financierings-saldo per ultimo (vorig) boekjaar (x € 1.000,--).

	31 december 2005	31 december 2006
Vaste activa		
Materiële vaste activa	38.278	48.767
Financiële vaste activa	43.509	41.604
	81.787	90.371
Financiering		
Eigen Vermogen	85.128	137.142
Voorzieningen	14.573	52.779
Opgenomen geldleningen	3.880	3.313
	103.581	193.234
Financieringssaldo	21.794	102.863

Toelichting financieringssaldo

Tussen 31 december 2005 en 31 december 2006 is het financieringsoverschot met € 81.069.000,-- toegenomen tot € 102.863.000,--.

Deze toename wordt met name veroorzaakt door de toename van het eigen vermogen dat is toegenomen met € 52.014.000,-- alsmede de voorzieningen die met € 38.206.000,-- zijn toegenomen. De reserves en voorzieningen zijn met name toegenomen door het éénmalig ontvangen van het Rijk van een afkoopsom voor het beheer en het inlopen van achterstallig onderhoud en verbeteringswerken aan de N34. In totaal is de afkoopsom € 80,3 miljoen. Door gedeeltelijke aflossing van de opgenomen geldleningen met € 567.000,-- en de afname van de financiële vaste activa met € 1.516.000,-- nam het financieringssaldo verder toe. Door de toename van de materiële vaste activa met € 10.489.000,-- is het financieringssaldo getemperd.

Door de onzekerheden in de financieringsbehoefte en de inverse rentestructuur, korte termijrente is hoger dan de lange termijrente, zijn de tijdelijk overtollige liquide middelen uitgezet in deposito's, spaarrekeningen en rentefondsen. Per 31 december 2006 was op korte termijn uitgezet € 38.202.000,--.

(31 december 2005 € 47.071.000,--). De afkoopsom van het Rijk is op 28 december 2006 ontvangen en kon voor 31 december nog niet middels deposito's worden uitgezet, dat is in 2007 gedaan.

Investeringsen vaste activa

De investeringen kunnen als volgt worden gerecapituleerd.

(x € 1.000,--)	Realisatie 2005	Realisatie 2006
Saldo per 1 januari	36.007	39.500
Investeringsen	8.166	14.997
Ontvangen bijdragen	1.993	1.914
Afschrijvingen	2.680	2.471
Saldo per 31 december	39.500	50.112

Wat opvalt is dat het investeringsniveau ten opzichte van vorig jaar aanzienlijk hoger is (€ 6.831.000,--).

Toelichting op het vermogen

De vermogensstijging ten opzichte van vorig jaar kan in eenzelfde vorm worden weergegeven.

(x € 1.000,--)	Realisatie 2005	Realisatie 2006
Saldo per 1 januari	86.747	85.128
Vermeerderingen	22.347	84.616
Verminderingsen	23.966	32.602
Saldo per 31 december	85.128	137.142

(x € 1.000,--)	Realisatie per 31 december 2005	Realisatie per 31 december 2006
Algemene reserves (inclusief flexibel beleid)	31.870	72.273
Bestemmingsreserves	47.482	47.487
Rekeningsaldo	5.776	17.055
Totaal vermogen	85.128	136.815

Zoals eerder genoemd is van het Rijk een afkoopsom voor het beheer van de N₃₄ ontvangen. Dit bedrag ad € 43,8 miljoen is toegevoegd aan de algemene reserve waardoor deze ten opzicht van vorig jaar aanzienlijk hoger is.

Algemene ontwikkelingsen en rentevisie

In Nederland bedroeg de inflatie over 2006 gemiddeld 1,1% en zal naar verwachting voor 2007 uitkomen op 1,25%. In de Eurozone steeg de economische groei in 2006 van 2% naar 2,1%.

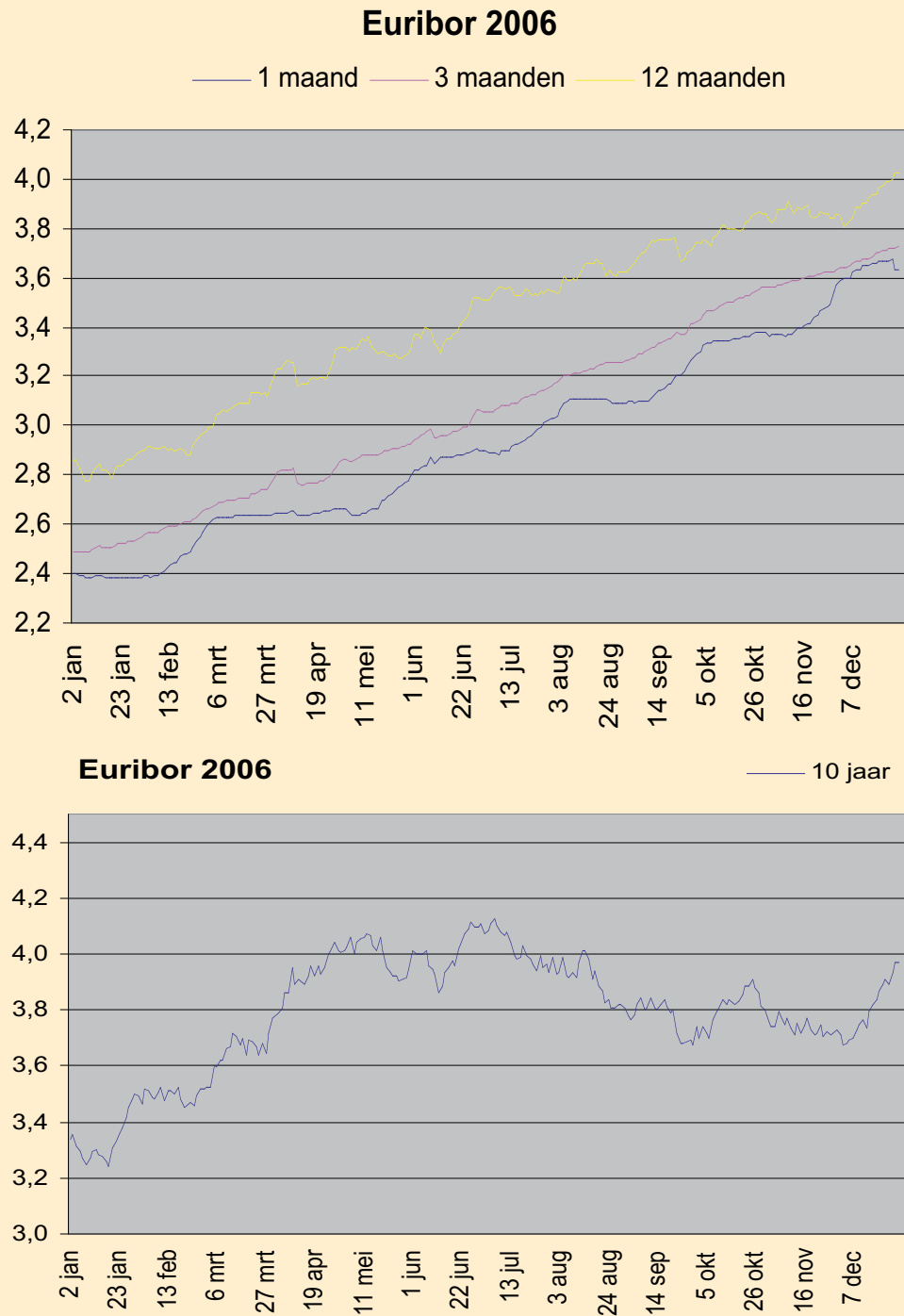
Voor 2007 wordt uitgegaan van een groei van 1,9%.

In 2006 heeft de ECB de refi-rente in 6 stappen van 0,25% verhoogd van 2% naar 3,5%. Voor 2007 wordt nog een verdere verhoging tot 4% verwacht. De refi-rente is het tarief waartegen particulier banken kortlopend geld kunnen lenen. In 2006 was de gemiddelde rente op de lange termijn, vanaf 10 jaar, 3,79% (2005: 3,39%). De gemiddelde korte rente (1 maand) in 2006 was 2,94% (2005: 2,14%).

(Bron: Ban Nederlandse Gemeente % Centraal Plan Bureau).

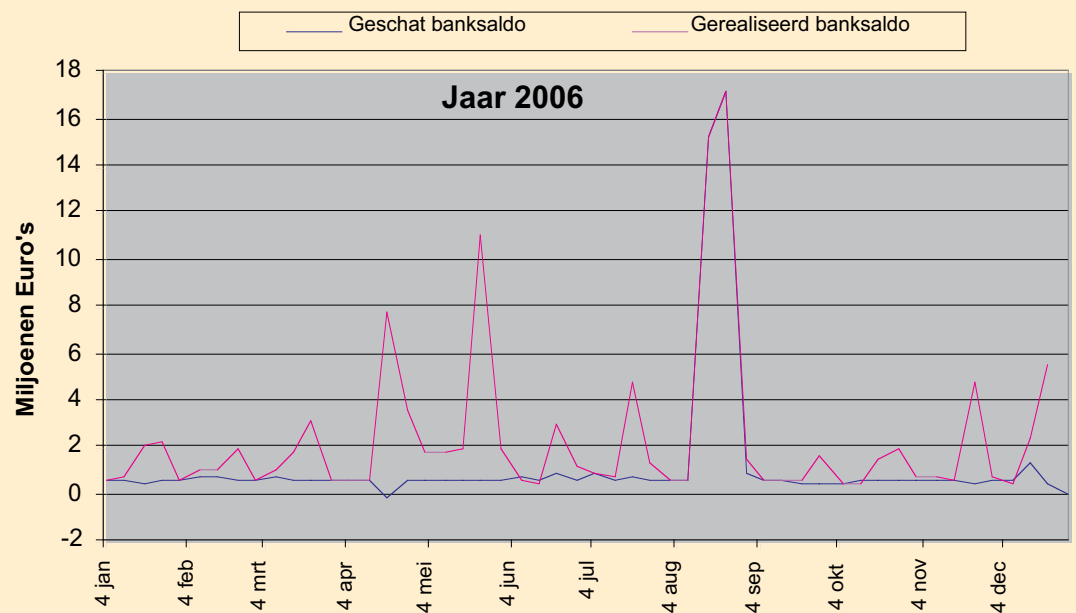
Eind 2006 heeft zich het verschijnsel van een inverse rentestructuur voorgedaan. Dit houdt in dat het rentepercentage voor de korte termijn hoger is dan voor de lange termijn. Op dit moment levert het lang uitzetten van liquide middelen geen voordeel op. Mede conform het beleid zoals geformuleerd in het treasurywettelijk kader prevaleert het liquiditeitsargument boven het renteargument. Op grond van bovenstaande gegevens is in 2006 gekozen voor korte termijnuitzettingen.

Gemiddelde rentepercentage's over 2006

Ontwikkelingen bij de provincie Drenthe

- Sinds 1 november 2006 worden door de provincie Drenthe geen hypotheekaanvragen meer in behandeling genomen en is per 1 januari 2007 de hypotheekverstrekking aan ambtenaren officieel beëindigd. De rechten van de huidige medewerkers die een hypotheek bij de provincie hebben, blijven gewaarborgd (sterfhuisconstructie).
- In december 2006 is de afkoopsom voor de overname van de N₃₄ door het Rijk aan de provincie overgemaakt. Het bedrag van € 80,3 miljoen is meegenomen in de totaal-financiering.
- In januari 2006 is gestart met het aanbestedingstraject vermogensbeheer fonds nazorg gesloten stortplaatsen. Dit traject is op 18 oktober 2006 stilgelegd, vanwege gewijzigde financiële gegevens en levensduur van de stortplaatsen. Over de treasury van het fonds nazorg gesloten stortplaatsen wordt afzonderlijk gerapporteerd in de jaarrekening van het fonds.
- In december 2006 is een plan van aanpak opgesteld voor het opstellen van een liquiditeitenprognose. Vanwege onzekerheden die verbonden zijn aan de activiteiten van de provincie en de hieraan verbonden financiële gevolgen is het opstellen van een betrouwbare en nauwkeurige liquiditeitenprognose niet eenvoudig.

Uitzettingen*Jaaroverzicht gerealiseerde versus geplande liquiditeitsposities*

De verschillen tussen prognose en realisatie worden wekelijks geanalyseerd. Getracht wordt de voorspelbaarheid van de saldi te vergroten. Afwijking tussen realisatie en schattingen worden in de financieringsrapportages toegelicht.

De uitgezette gelden per 31 december 2006

Per 31 december 2006 was het saldo van de korte termijn uitzettingen € 38.202.000,--.

Financieel product	Bedrag
Deposito's	11.600.000
Spaarrekeningen	12.500.000
Rentefondsen	14.102.286
Totaal	38.202.286

Risicoprofiel

In verband met het risicoprofiel wordt een drietal analyses opgesteld, te weten de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en het kredietrisico op uitgezette liquide middelen. De financiële risico's, te weten: koersrisico en valutarisico worden nader toegelicht.

Kasgeldlimiet 2006

Een belangrijk uitgangspunt in de Wet fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten.

Vooraf bij korte financieringen is het renterisico aanzienlijk zijn. Fluctuaties in de korte rente hebben een directe invloed op de rentelasten. De kasgeldlimiet, welke bedoeld is om de hoeveelheid kort aangetrokken leningen te begrenzen, is ruim overschreden. In 2006 zijn in het geheel geen korteleningen aangetrokken en de limiet is niet overschreden.

Omschrijving	Per 1 januari
Omvang totale begroting per 1 januari (=grondslag)	172.981.165
1. Berekening toegestane kasgeldlimiet	
- in procenten van de grondslag (ministerieel vastgelegd)	7,0
- in bedrag	12.108.682
2. Vlottende kortlopende schulden	0
- opgenomen gelden korter dan 1 jaar	0
- schuld in rekening-courant	0
- gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	0
- overige geldleningen, geen vaste schulden	0
3. Vlottende middelen korter dan 1 jaar	54.804.182
- contant geld in kas	2.512
- tegoed in rekening-courant	9.789.046
- overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	45.012.624
4. Toets kasgeldlimiet	
- totaal vlottende schuld (=2-3)	54.804.182
- toegestane kasgeldlimiet (=1)	12.108.682
Ruimte (+) of overschrijding (-) = (1+4)	66.912.864

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is, net als bij de kasgeldlimiet, het inkaderen van grote fluctuaties in de rentelasten. Als grondslag wordt aangehouden dat de provincie niet meer dan 20% van haar vaste schuld, met een volgens ministeriële regeling vastgesteld minimum van € 2.500.000,-, in aanmerking mag laten komen voor herfinanciering. De provincie Drenthe maakt momenteel geen gebruik van herfinanciering of renteherziening, omdat dit geen voordeel oplevert. De norm is gedurende 2006 dan ook niet overschreden.

Omschrijving	Bedrag
1a renteherziening op vaste schuld o/g	0
1b renteherziening op vaste schuld u/g	0
2 netto renteherziening op vaste schuld 1a-1b	0
3a nieuw aangetrokken vaste schuld	0
3b nieuw verstrekte lange leningen	0
4 netto nieuw aangetrokken vaste schuld 3a-3b	0
5 betaalde aflossingen	567.225
6 herfinanciering (laagste van 4 en 5)	0
7 renterisico op vaste schuld 2 + 6	0
8 stand van de vaste schuld per 1 januari 2006	3.879.820
9 normpercentage volgens ministeriële regeling met een vast minimumbedrag	20% 2.500.000
10 renterisiconorm	2.500.000
11 ruimte (+) of overschrijding (-) (10-7)	2.500.000

De in de specificaties van verstrekte hypotheeken aan ambtenaren en overige uitgegeven langlopende leningen opgenomen verstrekte leningen zijn niet vermeld onder punt 3b van de renterisiconorm omdat van doorverstrekking geen sprake is.

Kredietrisico

Het kredietrisico geeft de mate aan waarin de provincie een risico loopt over haar uitgezette gelden, vanwege het niet (kunnen) voldoen aan de betalingsverplichtingen door de tegenpartij. De diverse tegenpartijen zijn onderverdeeld in risicogroepen naar financiële zekerheid en variëren van extreem kredietwaardig tot twijfelachtig. De provincie heeft over 2006 haar gemiddelde liquiditeitoverschot uitgezet bij financiële instellingen met minimaal een A-rating (conform de Wet fido en het financieringsstatuut) en daarmee haar risico beperkt.

31 december 2006

Bedrag in euro's	Percentage	Rating	Toelichting op de rating	Instelling
10.100.000	26,4	AAA	Extreem kredietwaardig	Rabobank
21.602.286	56,5	AA	Zeer Kredietwaardig	ING, Loyalys, ABN/AMRO
6.500.000	17,0	A	Kredietwaardig	SNS, Frieslandbank
38.202.286	100,0		Totaal	

Koersrisico

Koersrisico wordt gelopen bij uitzettingen in de vorm van vastrentende waarden zoals bijvoorbeeld bij obligaties en onderhandse leningen, waarbij voor het einde van de looptijd tot verkoop wordt overgegaan.

Dit risico is aan de orde bij een tweetal rentefondsen waarin wij deelnemen.

Deze rentefondsen worden beheerd door een vermogensbeheerder. Doel van deze rentefondsen is om met een aantal investeerders tot een collectieve belegging van vermogen te komen. Door een grote spreiding van de aangetrokken vastrentende waarden kan het koersrisico bij onttrekking tot een minimum worden beperkt.

Valutarisico

De provincie kent geen valutarisico, omdat het sluiten van transacties en het verlenen van garanties uitsluitend in euro's plaatsvinden.

Derivaten

De provincie kent geen derivaten.

Rendement

In totaal zijn over 2006 de volgende bedragen aan rente en dividend verantwoord, waarbij tevens het begrote bedrag is opgenomen.

Begrote en gerealiseerde rente Jaar 2006	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
Begrote rente	7.753	7.753	7.753	7.753	31.010
Begrotingswijziging rente	225.000	225.000	225.000	225.000	900.000
Begrotingswijziging rente	93.750	93.750	93.750	93.750	375.000
	326.503	326.503	326.503	326.503	1.306.010
Begroot dividend					
Begrotingswijziging	131.250	131.250	131.250	131.250	525.000
	131.250	131.250	131.250	131.250	525.000
Totaal begrote rente & dividend	482.871	482.871	482.871	482.871	1.831.010
Ontvangen rente & dividend					
Dividend	0	0	389.662	129.486	519.148
Deposito's	40.735	115.150	171.299	266.100	593.283
Spaarrekeningen	548.233	24.911	36.213	46.119	655.475
Rekening-courant	8.986	14.219	21.066	33.505	77.776
Totaal ontvangen	597.954	154.280	618.240	475.210	1.845.683
Verschil begroot en ontvangen	115.083	-328.591	135.369	-7.661	14.673

Het verschil in begrote en gerealiseerde rente heeft te maken met het verloop van het werkkapitaal en het begrote rentepercentage. Uiteindelijk is er € 15.000,-- meer rente ontvangen dan begroot. De afwijking is ontstaan door kleine verschillen in rentepercentages en meer uitgezette gelden dan verwacht.

*Leningenportefeuille**Opgenomen langlopende geldleningen*

Omschrijving	Bedrag	Gemiddelde rente	Invloed op gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2006	3.879.821	4,66	
Nieuwe leningen	0	0,00	
Reguliere aflossingen	567.225	5,83	-0,20
Vervroegde aflossingen	0	0,00	
Renteaanpassingen (oud percentage)			
Renteaanpassingen (nieuw percentage)			
Stand per 31 december 2006	3.312.596	4,46	

Er zijn gedurende 2006 geen nieuwe geldleningen aangegaan. De reguliere aflossing van de opgenomen leningen bedroeg € 567.000,--.

Verstrekte langlopende geldleningen

Saldo 1 januari 2006	Saldo aflossingen	Saldo 31 december 2006
42.287.014	2.028.817	40.258.197

De verstrekte langlopende leningen bestaan voor ongeveer 70% uit hypotheekleningen verstrekt aan het personeel. De overige 30% zijn geldleningen die om bestuurlijke redenen verstrekt zijn aan instellingen zoals RTV Drenthe en de PME-groep (Essent). In 2006 is de geldlening aan Astron ad € 2.101.570,-- in het geheel afgelost.

Gewaarborgde geldleningen

De gewaarborgde geldleningen betreffen geldleningen verstrekt ten behoeve van instellingen in de gezondheidszorg. In deze sector worden geen nieuwe garanties afgegeven. Het totaal van de gegarandeerde geldleningen bedraagt per 31 december 2006 € 20,9 miljoen (2005: € 24,1 miljoen). Het risico is door de aflossingen afgenomen met € 3,2 miljoen.

I.2.5. BEDRIJFSVOERING

Algemene inleiding

Het college van GS gebruikt binnen de door PS gestelde kaders het Collegeprogramma 2003-2007 als basis voor het uitwerken van het provinciaal beleid. In april 2003 verscheen ons collegeprogramma *Werk maken in een veilig en sociaal Drenthe*.

Met deze inzet zijn ook nieuwe impulsen gegeven aan het bestaande beleid en is alert ingespeeld op actuele ontwikkelingen.

De ambtelijke organisatie heeft inzet in acties vertaald. Om deze acties doelmatig en doeltreffend te kunnen realiseren, blijft een heldere interne bedrijfsvoering van belang.

Organisatiegebieden

1. Beleid en strategie

Missie en doelen

De van het Collegeprogramma afgeleide missie van de ambtelijke organisatie van de provincie Drenthe luidt als volgt: ontwikkeling en realisatie van de door het politiek bestuur van de provincie Drenthe aangegeven beleidsdoelen om welzijn en welvaart van de inwoners van Drenthe te bevorderen. Doelen hierbij zijn de missie te bereiken op een zo doelmatig en doeltreffend mogelijke manier. Daarbij dient bij de ontwikkeling en realisatie van het beleid een qua prijs-kwaliteitverhouding optimale dienstverlening aan het politiek bestuur van de provincie Drenthe en de Drentse samenleving te worden geboden.

Waar wij rechtstreeks bij de uitvoering van projecten betrokken zijn, is steeds contact met de burger gelegd. Denk bijvoorbeeld aan onze betrokkenheid bij de aanleg van wegen en waterwegen of bij gebiedsontwikkelingen en projecten in het landelijk gebied. Binnen het project Interactieve beleidsvorming is een instrument ontwikkeld om via internet de burger bij de beleidsvorming te kunnen betrekken.

Cultuur

De provinciale organisatie werkt voor een politiek bestuur en moet goed kunnen inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen.

In het kader van het organisatieontwikkelingstraject Samen Sterker is op verschillende manieren aan de organisatiecultuur gewerkt. Zo is de "Bubidesk" ontwikkeld als kenniscentrum voor de toegevoegde waarde van externe betrokkenheid. Verder zijn diverse acties gepleegd met ontwikkeling van de samenwerking in de organisatie als inzet. En er is een nieuwe standaard voor projectmatig en programmatisch werken in ons provinciehuis ontwikkeld: de WerkWIJzer. Inmiddels is dit hulpmiddel voor een ieder toegankelijk via huisnet.

Samenwerking

Wij hebben in de afgelopen jaren samenwerking gezocht met andere overheden en maatschappelijke organisaties. Het programma Land en straks het Provinciaal Meerjarenprogramma 2007-2013 zijn ondenkbaar zonder het overleg en de samenwerking met een groot aantal partijen. Ook de samenwerking met de gemeenten heeft een belangrijke impuls gekregen. Er zijn afspraken gemaakt over stedelijke ontwikkeling, over de bereikbaarheid en over externe veiligheid. In SNN-verband hebben wij meegewerkt aan de afronding van het Kompas-programma voor de periode 2000-2006. Inmiddels is er een start gemaakt met de programma's voor de nieuwe periode van 2007 tot 2013. Aan het begin van de colle-

geperiode hebben wij het instituut van “contactgedeputeerde” in het leven geroepen om de bestuurlijke contacten met de gemeenten verder aan te halen.

Toetsing en verbetering strategie en beleid

Concernbrede acties die ondernomen worden om strategie en beleid te toetsen en te verbeteren:

- de onderzoeken uit het Onderzoeksprogramma 2006 Cultuur, Welzijn en Zorg zijn voor het belangrijkste deel volgens het Onderzoeksprogramma verlopen: De bestuurscommissie OCWZ zal in haar jaarverslag inhoudelijk verslag doen van de verschillende onderzoeksrapporten, adviezen en activiteiten. De bestuurscommissie OCWZ heeft een ontwerponderzoeksprogramma 2007/2008 opgesteld.
- de planning van onderzoek ex art 217a van de Provinciewet zoals opgenomen in het Onderzoeksprogramma 2006 is bijgesteld. Van de drie geplande onderzoeken zijn er twee uitgevoerd en afgerond, te weten Evaluatie en het onderzoek over de toepassing van de Gebundelde Doeluitkering. Het onderzoek naar de Wet bevordering integriteitbeoordelingen openbaar bestuur is doorgeschoven naar 2007.
- programmamanagement. In de organisatie is verder gewerkt aan een verbetering van de werkprocessen door invoering van programmamanagement. Dit is met name gebeurd rond hoofdlijnen van het collegeprogramma:
 - Ontwikkeling stedelijk gebied
 - Ontwikkeling landelijk gebied
 - Onderwijs en kennisinfrastructuur
 - Bereikbaarheid
 - Veiligheid en sociaal evenwicht
- verbetering sturing en beheersing bedrijfsvoering via controlbeleid en vormgeving inbedding control, met het INK-managementmodel als kader voor de bedrijfsdocumenten. Het INK-model is de achtergrondkleur gebleven voor de bedrijfsdocumenten, zij het dat deze in hun opzet wel vereenvoudigd zijn om een bijdrage te leveren aan het terugdringen van hetgeen als “bureaucratie” ervaren wordt.
- versteviging monitoring, onder andere door begroting SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) op te stellen. Deze actie heeft vooral zijn beslag gekregen in de nieuwe opzet van het programmaplan als onderdeel van de Begroting 2006; daarin is de reeds opgenomen informatie verder verbeterd en aangescherpt en daarnaast is de informatie over de beleidsvoornemens van het college verder uitgebreid. Beleidsindicatoren zijn geselecteerd en verder uitgewerkt.

2. Management

Rol van het management

De invoering van de nieuwe cao en de door GS gewenste flexibilisering van het personeel leiden op veel vlakken van personeelsbeleid tot vernieuwingen. Deze nieuwe ontwikkelingen vereisen dat managers in hun taakuitoefening meer ruimte maken voor personeelsmanagement, strategisch management, verbeteren van de bestuurlijke advisering en het actief functioneren in externe netwerken. Om dit te ondersteunen, zijn tal van maatregelen opgestart. Inmiddels nadert de implementatie van het nieuwe functiewaarderingssysteem Fuwaprov de voltooiing. Daarnaast is binnen alle staf- en productgroepen de functie teamcoördinator ingevoerd.

Inmiddels zijn systeem en instrumentarium voor competentie management gereed: de cyclus jaargesprekken en de IWP-module zijn de (herkenbare) systemen voor directe ondersteuning van competentie management en volledig geïmplementeerd. Sturing en ondersteuning van ontwikkeling in competenties en prestaties van medewerkers zijn uitgewerkt, georganiseerd en gefaciliteerd; ontwikkelvoorstellen zijn gedaan vanuit het organisatieontwikkelingstra-

ject “Samen Sterker”. Competentiemanagement heeft een werkelijke plek gekregen in de dagelijkse personeelsmanagementtaak van leidinggevenden; binnen “Samen Sterker” staat een ander centraal in het trainingstraject van de teamcoördinatoren.

3. Medewerkers

Organisatie en inrichting

Op steeds meer beleidsterreinen krijgt de provincie belangrijke nieuwe verantwoordelijkheden toegewezen. Ook stellen maatschappelijke ontwikkelingen eisen aan de provincie als modern middenbestuur. Ze zorgen voor nieuwe uitdagingen en vragen veel inzet, nieuwe kwaliteiten en in het bijzonder een goed bestuurlijk en ambtelijk samenspel. Er is in de afgelopen collegeperiode een organisatieontwikkelingsproces op gang gekomen dat voor een andere manier van werken binnen de provinciale organisatie zorgt. Centraal staan hierin begrippen als samenwerking, gerichtheid op de buitenwereld, flexibele inzet, integraal en efficiënt werken en het nemen van verantwoordelijkheid.

Flexibele inzet en ombuigingen apparaatskosten

Overeenkomstig het collegeprogramma zet de ambtelijke organisatie zich zo flexibel mogelijk in. De medewerkers worden reeds in algemene dienst aangenomen en niet meer voor een specifieke functie. Waar nodig en mogelijk worden medewerkers onderling tussen groepen “uitgeleend” en in projecten ingezet. Tijdens de algemene beschouwingen in juni 2004 is gedebatteerd over mogelijke extra ombuigingen in de eigen provinciale organisatie. In de Voorjaarsnota 2006 zijn deze ombuigingen nader ingevuld.

Huisvesting

Na een gebruikperiode van ruim 30 jaar loopt de provincie Drenthe tegen de capaciteits- en flexibiliteitsgrenzen van haar huisvesting aan. Een strategisch huisvestingsbeleidsplan is inmiddels aan de staten voorgelegd. Eind 2006 zijn er concrete stappen gezet een projectleider naar het provinciehuis van Drenthe te halen welke als intern projectleider de kar kan trekken. De planning voor 2007 bestaat uit het opzetten van een projectorganisatie, het doen van aanbestedingen, het doen van workshops en het concretiseren van tijdelijke huisvesting voor een deel van het personeel. Dit alles om begin 2008 te kunnen starten met de eerste fase van de daadwerkelijke revitalisatie.

Integriteit

In 2006 hebben alle medewerkers in dienst van de provincie Drenthe de ambtseed afgelegd. In dit verband is ook aandacht besteed aan het thema integriteit.

4. Financiën

Subsidiebeleid

Overeenkomstig het collegeprogramma waarbij prioriteit wordt gelegd bij de herziening van het subsidiebeleid is de Algemene subsidieverordening (ASV) gewijzigd. Inmiddels is de nieuwe Algemene subsidieverordening volledig geïmplementeerd.

Positionering en invulling rollen financiële functie

De verantwoordelijkheden op het gebied van de kaders van het financieel beleid zijn centraal belegd. In 2006 is de discussie hierover als afhankelijk beschouwd van de visie van de stuurgroep Samen Sterker en vervolgens van de voortgang van het project. Daaruit is in 2006 (nog) niet de noodzaak gebleken om al te starten met aanpassing van besturingsconcept en/of het statuut voor de controller. Naar verwachting zal dit in 2007 wel onderdeel zijn van de inmiddels gestarte reorganisatie.

Financieel beheer

Op het vlak van het financieel beheer is in 2006 een geautomatiseerd activabeheer gerealiseerd. Daarnaast is een meer vanuit het systeem ondersteunde productie van de begroting, rapportages en de jaarstukken ingevoerd. De nu voorliggende jaarstukken zijn met de inzet van de daarvoor beschikbare faciliteiten geproduceerd. Ook de begrotingswijzigingen worden met ingang van 2006 geautomatiseerd vervaardigd.

Instrumenten

De begroting- en rekeningcyclus bestaat met ingang van dienstjaar 2005 volledig uit onderdelen zoals deze zijn aangegeven in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), aangevuld met specifieke documenten die hun plaats in de jaarcyclus hebben. Op het gebied van de documenten voor de planning- en controlcyclus vindt een verdere doorontwikkeling plaats. Deze doorontwikkeling bestaat onder meer uit de volgende acties.

- Doorontwikkeling van de begroting heeft plaatsgehad in goed overleg met PS en GS; de werkgroep programmabegroting van de staten heeft hierin een substantiële rol gespeeld. Veel aanbevelingen zijn overgenomen en hebben mede geleid tot de opzet van de Begroting 2007. Toegevoegd aan de begroting is een investeringsschema. Op de website van Drenthe wordt de mogelijkheid geboden door te linken naar relevante stukken.
- Doorontwikkeling van de jaarstukken en de tussentijdse rapportages heeft plaatsgehad conform het duale stelsel. De bestuursrapportages “nieuwe stijl” over het jaar 2006 zijn uitgebracht en redelijk positief ontvangen door PS.
- Aan de voortgaande harmonisatie en integratie in de concerncyclus van bedrijfsvoeringsdocumenten en beheersdocumenten in het kader van programmamanagement is in 2006 voornamelijk intern gewerkt in de zin dat met name de plannings op elkaar zijn afgestemd. In het kader van Samen Sterker wordt in 2007 aan verdere stroomlijning van het instrumentarium gewerkt.
- Bij wijze van politieke voortgangsrapportage aan het bestuur is de brochure De Oogst verschenen. In deze brochure geven wij op hoofdlijnen inzicht in de bereikte resultaten in de Bestuursperiode 2003-2007. Gedurende deze periode is het collegeprogramma *Werk maken in een veilig en sociaal Drenthe* leidend geweest voor het beleid.

5. Informatie*Algemeen*

De ambities van de provincie zijn steeds meer gerelateerd aan het programma Andere Overheid ten behoeve van de modernisering van het openbaar bestuur. Dit heeft ook gevolgen voor het informatiebeleid van de provincie. Onder de noemers van e-government, e-dienstverlening en e-provincies vonden in 2006 tal van ontwikkelingen plaats.

Het programma Andere Overheid is nog steeds volop in beweging. Tussen rijk, provincies en gemeenten worden nog in 2006 nadere afspraken gemaakt over focus en prioritering. Er is inmiddels een verklaring waarin door rijk, IPO, VNG en Unie van Waterschappen focus is aangegeven (invoeren van landelijke basisvoorzieningen heeft prioriteit). De exacte planning is echter zelfs begin 2007 nog niet helder.

Communicatie

Communicatie is geen doel op zich, maar een instrument dat bijdraagt aan het bereiken van beleidsmatige doelstellingen. In dit verband is het project interactieve beleidsvorming (www.reuring.nl) per 10 januari 2007 gestart. De internetsite is inmiddels te bereiken.

Informatiebeleid

De provincie Drenthe streeft naar meer uitwisseling met haar partners via digitale weg. De realisatie van elektronische dienstverlening zal leiden tot het verder openstellen van het provinciale netwerk en een verdergaande verwerking van digitale documenten. Randvoorwaarden voor deze ontwikkelingen zijn de geschikte technische infrastructuur en de beveiliging daarvan. De architectuurprojecten lopen in tijd iets uit maar zijn op een haar na gevuld. De revitalisering van de MediaBrink (Naar DigiLAB) is qua planvorming en aanschaffingen rond. De daadwerkelijke realisatie loopt.

Archieffunctie en informatiestromen

Het project Digitalisering Documentaire Informatie voorziening beoogt een verbetering en standaardisering tot stand te brengen in de registratie, verwerking en archivering van documenten in de organisatie. Inmiddels is de definitie van Digitalisering (in de zin van: wat moet er klaar zijn voor we in het nieuwe huisvestingsconcept trekken) verengd tot de digitalisering van de stukkenstroom. Er zijn afspraken gemaakt met de Statengriffie over de Statenwerkplek 2007 (hardware en verbetering van de software voor het documentair stateninformatiesysteem). De koppeling met de Revitalisering Huisvesting is nadrukkelijk aan de orde, in de zin dat het flexibele werkconcept, eisen stelt aan het digitaal werken. De planning van de huisvesting is leidend voor de digitalisering.

Financiële informatie

Om de financiële planning en control-cyclus goed te kunnen ondersteunen en om aan te sluiten bij vernieuwde werkwijzen van de organisatie, is een goed bedrijfsvoeringssysteem noodzakelijk. De migratie van het bedrijfsvoeringssysteem proBIS (naar Oracle EBS 11i), inclusief Tijdschrijven en IWP (op basis van de huidige functies en interface) is volledig voorbereid en kan al worden technisch worden geïmplementeerd. Verder is een afzonderlijke begrotingenmodule (LIAS) in gebruik genomen. Verdere verbetering van de systemen die planning en control ondersteunen wordt aangepakt in samenhang met de verdere doorontwikkeling van de provinciale organisatie.

6. Processen*Een integraal managementbeheerskader*

De geplande uitwerking en invoering van een integraal managementbeheerskader heeft in 2006 nog niet plaatsgehad. In plaats daarvan is inzet gepleegd voor het organisatieontwikkelingstraject Samen Sterker. Binnen dit traject is wel aandacht besteed aan onderdelen van een managementbeheerskader. Dit is met name gebeurd door het uitvoeren van een inventarisatie van te verbeteren bedrijfsvoeringsprocessen met daarbij een nadere analyse van achterliggende thema's en mechanismen. Een nadere uitwerking naar een managementbeheerskader is nu in de loop van 2007 gepland.

Administratieve Organisatie

Op het vlak van de Administratieve Organisatie (AO) is 80% van meest risicovolle processen van de provincie vastgelegd en via het Huisnet raadpleegbaar gemaakt. In 2006 is met name gewerkt aan het verder opzetten van een website met de procesbeschrijvingen. Uitgaande van een verdere standaardisering wordt verwacht dat deze website in de loop van 2007 online zal komen.

Resultaatgebieden

7. Waardering door medewerkers

Uit recent onderzoek door het blad *Intermediair* is gebleken, dat de provincie Drenthe nog steeds tot de veertig beste werkgevers behoort, waar het gaat om de eigen werkbeleving van de medewerkers.

Het periodieke werkbelevingsonderzoek en de jaarlijkse RSI-monitor (Repetitive Strain Injuries) worden voortaan gecombineerd uitgevoerd. De meest recente uitvoering vindt plaats in februari 2007.

8. Waardering door partners en doelgroepen

Waardering

Ten behoeve van de waardering door partners en doelgroepen worden verschillende acties ondernomen. Aan de voorkant van de processen wordt het nodige gedaan om de tevredenheid van partners en doelgroepen te waarborgen. In navolging van de groepen Handhaving en Milieubeheer is in 2006 ook de Productgroep Bodem gecertificeerd. Hiernaast vinden waar nodig in- en externe ad hoc-onderzoeken naar de tevredenheid van onze klanten plaats.

9. Waardering door derden

Burgerjaarverslag

In zijn burgerjaarverslag legt de Commissaris van de Koningin jaarlijks verantwoording af van de burgerparticipatie en dienstverlening door de provincie en van zijn eigen werkzaamheden. Hij richt zich in dit jaarverslag rechtstreeks tot de inwoners van Drenthe.

Vanuit de gedachte dat de techniek en de gebruiker van internet om een snellere en meer gerubriceerde opzet vragen, is het burgerjaarverslag over 2005 in een internetversie uitgebracht, terwijl een korte versie in druk verschenen is.

Bereikbaarheid organisatie

De afgelopen jaren is periodiek de telefonische bereikbaarheid van het provinciehuis via een meting bekeken en vergeleken met de resultaten van vorige onderzoeken en getoetst aan de gestelde normen. In 2006 heeft een dergelijke meting niet plaatsgevonden. Om de telefonische bereikbaarheid te toetsen is een goed functionerende telefooncentrale van belang. Deze telefooncentrale functioneert nog steeds niet naar behoren. Er zijn gesprekken gaande met de leverancier.

Het afleggen van de eed of belofte door de medewerkers

I.2.6. VERBONDEN PARTIJEN

Algemeen

De paragraaf Verbonden partijen is een verplicht onderdeel van de Beleidsbegroting en -verantwoording. In deze verantwoording wordt deels verslag gedaan over de uitvoering inzake de verbonden partijen.

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt onder *verbonden partijen* verstaan: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.

Een bestuurlijk belang betekent dat de provincie op enigerlei wijze zeggenschap heeft, hetzij omdat de provincie een zetel in het bestuur heeft, hetzij omdat zij mee kan stemmen. Een financieel belang houdt in dat de provincie middelen ter beschikking heeft gesteld die zij kwijt is in geval van faillissement. Voorts heeft de provincie een financieel belang indien financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de provincie.

Het begrip Verbonden partijen houdt dus in dat participaties in nv's, bv's, v.o.f.'s, commanditaire vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen hieronder vallen. Ook stichtingen en verenigingen kunnen onder de verbonden partijen vallen, indien de provincie een zetel in het bestuur heeft en financiële risico's loopt. Een stichting of vereniging die jaarlijks subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een juridische afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij. Een eventuele morele verplichting tot betaling in geval van problemen kan het wel verstandig maken de stichting of vereniging in de paragraaf Weerstandsvermogen op te nemen. Indien de provincie een aanzienlijk bestuurlijk maar geen financieel belang heeft, kan dit belang in het desbetreffende programma genoemd worden. Naast de hiervoor genoemde participaties maken ook deelnemingen, waarbij de provincie aandelen heeft in een nv of bv, deel uit van de verbonden partijen.

Opsomming van de verbonden partijen in onze provincie

Deelnemingen

- Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM)
- Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)
- Groningen Airport Eelde (GAE)
- NV Essent

Gemeenschappelijke regelingen

- Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN)
- Bestuursacademie Noord-Nederland (BANN)
- Openbaar Vervoerbureau Groningen-Drenthe (OV-bureau)
- Noordelijke Rekenkamer

Stichtingen/privaatrechtelijke rechtspersonen

- Vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO)
- Stichting Leerstoel Regionale/Noordelijke Economie
- Stichting Drentse Bedrijvenlocaties
- Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA)
- Stichting Drents Plateau
- Stichting Landinrichting en Bodemverontreiniging (SLB)

Bestuursrechtelijke rechtspersonen

- Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Drenthe

Deelnemingen**NOM**

De vennootschap heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de verbetering van de sociaal-econo-mische structuur en de werkgelegenheid in de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe. In het kapitaal van de NV NOM kan uitsluitend worden deelgenomen door in Nederland gevestigde publiekrechtelijke lichamen. De provincie Drenthe is, evenals de provincies Groningen en Fryslân, voor 0,01% aandeelhouder van de NV NOM. Voor de overige 99,97% is de Staat aandeelhouder.

Elk van de colleges van GS van de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe heeft het recht tot het doen van een aanbeveling van één lid van de Raad van Commissarissen (RvC). De commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA). In verband met de corporate governance code (code Tabaksblat), die in de nieuwe beleidslijn Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen 2006-2009 gehanteerd wordt door de staatssecretaris van EZ, zijn de aandeelhouders verzocht om in de nabije toekomst geen bestuurders of ambtenaren meer voor te dragen. Wel is er een profielschets voor de RvC vastgesteld, die het onder andere mogelijk maakt dat oud-bestuurders voorgedragen kunnen worden. Met betrekking tot de onafhankelijkheid van de commissarissen geldt dat de overheidscommissaris niet langer past binnen de gewenste code. Inmiddels is het Rijk dan ook niet langer vertegenwoordigd in de RvC. Het terugtrekken van deze commissarissen komt de transparantie van de besluitvorming binnen de organisatiestructuren ten goede en gaat de perceptie van eventuele belangenverstremming tegen.

Gedeputeerde H. Weggemans is vooralsnog lid van de RvC en is uit dien hoofde als toehoorder aanwezig bij de Algemene vergadering van Aandeelhouders (niet stemgerechtigd). De bijdrage aan de NOM is geïndexeerd. De bijdrage is € 154.300,--

WMD

Het betreft hier een vennootschap die tot doel heeft de zorg voor en de instandhouding van de (drink)watervoorziening in haar verzorgingsgebied. Alleen de provincie Drenthe en de gemeenten in deze provincie kunnen aandeelhouder zijn. Statutair hebben de gezamenlijke Gemeenten en de Provincie elk 50% van de aandelen. Het aantal aandelen is afhankelijk van het aantal aansluitingen in de gemeente en eens per drie jaar wordt het aantal uitstaande aandelen bijgesteld.

De WMD is een structuurvennootschap waarbij een commissaris wordt benoemd door GS; drie door de gemeenten en de overige door de RvC. Deze commissarissen zijn dus commissarissen van overheidswege. Schorsing en ontslag geschiedt volgens de wet door degene die met de benoeming is belast. De commissaris van overheidswege die door GS is benoemd, wordt dus ook door GS geschorst en ontslagen. De door GS benoemde commissaris is statutair tevens voorzitter van de Raad van Commissarissen; momenteel is dat gedeputeerde S.B. Swierstra.

De WMD is een vennootschap die vooral een publiek belang moet dienen. Evenals met andere nutsbedrijven het geval is geweest, ontwikkelt ook de WMD zich meer in de richting van een bedrijf dat, via dochterondernemingen, marktgericht werkt.

GAE

Het doel van de vennootschap is de uitoefening van het luchthavenbedrijf, waaronder met name de aanleg, het onderhoud, de ontwikkeling en de exploitatie van het luchthaventerrein. Op dit moment zijn er geen private aandeelhouders. De statuten sluiten de mogelijkheid daartoe echter niet uit.

Bij GAE is minder sprake van een openbaar taakkarakter. Het in stand houden van de luchthaven is van grote betekenis voor de infrastructuur. Uit het doel van de vennootschap, zoals in de statuten omschreven, komt dit aspect niet of nauwelijks naar voren.

De provincie heeft een aanmerkelijk financieel belang in GAE. De uitoefening van de rechten als aandeelhouder en verstrekker van financiële middelen kan voldoende mogelijkheden bieden voor beïnvloeding en toezicht. Het commissariaat behoeft dan ook niet noodzakelijkerwijs te worden vervuld door een bestuurder, maar kan worden vervuld door een derde. Namens de provincie Drenthe is A. v.d. Hek lid van de RvC.

Tot 2002 droegen de regionale aandeelhouders bij in het exploitatietekort voor in totaal 60%. Met ingang van 2003 verstrekken de regionale aandeelhouders jaarlijks een vaste kapitaalbijdrage van totaal € 1.021.005,--. Afgesproken is dat de aandeelhouders tot en met 2012 gezamenlijk jaarlijks een kapitaalstorting doen in het vermogen van de vennootschap ter grootte van € 1.021.005,--. Voor de provincie Drenthe bedraagt deze bijdrage € 308.062,--. Deze bijdrage wordt jaarlijks toegevoegd aan de algemene reserve van GAE.

Aandelenverdeling

Provincie Drenthe	30%
Provincie Groningen	30%
Gemeente Groningen	26%
Gemeente Assen	10%
Gemeente Tynaarlo	4%

In 2005 bedroeg het totale aantal passierbewegingen op GAE 162.875 tegen 155.534 in 2004, een stijging van 5%. Het aantal vliegbewegingen in 2005 bedroeg 47.265 (2004: 45.205). GAE heeft 39,5 formatieplaatsen.

NV Essent

In het "oude" nutsbedrijf Essent heeft de provincie Drenthe 2,3% van de aandelen. Sinds de vorming van Essent uit EDON en PNEM/MEGA heeft Drenthe geen commissaris meer in het bedrijf. Wel ontvangt de provincie dividend en heeft zij een stem in de aandeelhoudersvergadering. Sommige aandeelhouders streven naar verkoop van hun aandelen. Op dit moment is dat nog niet toegestaan, maar de financiering van de Zuiderzeelijn zal door de provincie Drenthe moeten worden gefinancierd uit een deel van de verkoopopbrengst. De rol van de aandeelhouders is in de afgelopen jaren beperkt als gevolg van sterk regulerende wetgeving.

Gemeenschappelijke regelingen

SNN

De provincies Groningen, Fryslân en Drenthe hebben hun bestuurlijke krachten sinds 1992 gebundeld in het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). In SNN-verband ontwikkelt het Noorden gezamenlijk beleid en onderhandelt met het kabinet over zaken die het hele Noorden aangaan.

Kerntaak is het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Noord-Nederland. Het gezamenlijk beleid van het Noorden is omschreven in het programma 'Kompas voor het Noorden' Sedert de oprichting van het SNN is de gemeenschappelijke regeling diverse malen gewijzigd. De meest recente wijziging had plaats in 2003. Bij die gelegenheid werd de Interprovinciale Statencommissie (Ipsc) opgeheven.

Het algemeen bestuur bestaat uit de drie commissarissen en twee gedeputeerden per deelnemende provincie, alsmede een lid van iedere fractie per deelnemende provincie. Daarnaast is er een drietal commissies, die tot taak hebben beraad te hebben en de coördinatie te verzorgen op een drietal beleidsterreinen (Economische kerngebieden/Versterking marktsector, Stedelijke centra en Landelijk gebied). Commissaris van de Koningin A.L. ter Beek, gedeputeerden H. Weggemans en S.B. Swierstra en de directeur-secretaris (adviseur) maken deel uit van het dagelijks bestuur namens Drenthe.

Het algemeen bestuur stelt jaarlijks, gehoord de staten van de deelnemende provincies, een uitvoeringsprogramma (Jaarprogramma Kompas voor het Noorden) vast. Het doel van een jaarprogramma is op basis van de uitvoering in voorgaande perioden en op basis van de ruimtelijke en de economische situatie in het Noorden te komen tot inhoudelijke en/of financiële beleidsbijstellingen. Een jaarprogramma biedt de staten van de deelnemende provincies de mogelijkheid voor een politieke bijsturing. Een jaarprogramma vormt voor de staatssecretaris van economische zaken de basis voor het beschikbaar stellen van een jaarbudget.

De kosten worden door de deelnemende provincies gezamenlijk en in gelijke delen gedragen. Dit betekent ook dat de risico's door de deelnemende provincies (in gelijke delen) worden gedragen. Het kan hierbij ook gaan om risico's die samenhangen met de uitvoering van projecten. Over het algemeen worden hierover nadere afspraken gemaakt, waarbij het risico expliciet wordt toebedeeld aan een deelnemende provincie.

In het Collegeprogramma wordt aangegeven dat Kompas een bouwsteen is voor het POP II. Tevens wordt gesteld dat het college zich wil inzetten voor regionaal economisch beleid en een vervolg op het Kompas voor de periode na 2006.

Wat de samenwerking zelf betreft is het college van mening dat de samenwerking met de beide andere noordelijke provincies moet worden voortgezet. De provincie Fryslân is deze mening ook toegedaan, maar wil de mogelijkheid van een verdeling vooraf van de middelen bekijken. De provincie

Groningen gaat het verst door te stellen dat zij zich wil inzetten voor een intensivering van de noordelijke samenwerking.

De bijdrage in de uitvoeringskosten bedroeg over 2006 € 526.745,--

BANN

De gemeenschappelijke regeling had, voordat deze is aangepast, tot doel de behartiging van het bestuursdienstonderwijs in Noord-Nederland. Het bestuursonderwijs is geprivatiseerd. De gemeenschappelijke regeling is in stand gebleven om de eventuele verplichtingen ten opzichte van voormalig personeel na te kunnen komen.

De staten van elke deelnemende provincie, de raden van de deelnemende gemeenten en de bevoegde organen van de deelnemende waterschappen benoemen uit hun midden een lid van het algemeen bestuur. De staten van de deelnemende provincies kunnen ook de secretaris van hun provincie benoemen tot lid van het algemeen bestuur.

Het algemeen bestuur benoemt uit zijn midden de leden voor het dagelijks bestuur. In het dagelijks bestuur wordt een lid benoemd vanuit een van de drie deelnemende provincies. De directeur-secretaris is benoemd tot lid van het algemeen bestuur. Deze bestuursfunctie

wordt vervuld uit hoofde van het ambt. Voor het gevoerde bestuur inzake de BANN zijn GS verantwoordig schuldig aan PS. De provincie Drenthe is op dit moment niet vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.

OV-bureau Groningen-Drenthe

Het OV-bureau verricht de overheidstaken voor het openbaar vervoer (OV) die de drie bestuursorganen (provincies Groningen en Drenthe en gemeente Groningen) voorheen elk afzonderlijk verrichtten. Het OV-bureau is als volgt georganiseerd: het bestaat uit een algemeen bestuur (AB), een dagelijks bestuur (DB) en een uitvoerende organisatie. De deelnemende bestuursorganen wijzen vanuit hun midden de leden aan van het AB en DB OV-bureau Groningen-Drenthe. Het AB bestaat uit de portefeuillehouders verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening en financiën. Het DB wordt gevormd door de portefeuillehouders verkeer en vervoer en de directeur van het OV-bureau.

Het OV-bureau heeft de volgende verantwoordelijkheden:

1. zorgen voor en bevorderen van openbaar vervoer per auto en per bus en andere vormen van vervoer ter uitvoering van artikel 20 van de Wet personenvervoer
2. zorgen voor een juiste naleving en uitvoering van de concessievoorschriften
3. zorgen voor de voorbereiding en totstandkoming van nieuwe concessies

Dit openbaar vervoer betreft alle streek- en stadsvervoer per bus, het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) en de treintaxi. In principe behoort het regionale spoorvervoer onder de gemeenschappelijke regeling, met dien verstande dat de deelnemende bestuursorganen een definitief besluit hierover nemen nadat de financiële en personele consequenties in kaart zijn gebracht.

De algemene taken die het Openbaar Lichaam OV-bureau heeft uit te voeren zijn:

1. het beheer van het openbaar vervoer (concessieverlening en aanbesteding) en ontwikkeling van openbaar vervoer (planvorming en coördinatie van de OV-aspecten);
2. de bundeling van de OV-taken en -verantwoordelijkheden van de drie overheden;
3. de advisering van de provincies en gemeenten in het OV-beleid in relatie tot het algemene beleidsproces van ruimtelijke ordening en verkeer en vervoer.

De werkzaamheden zoals die door het OV-bureau uitgeoefend worden, liggen op het terrein van de uitvoering van de Wet personenvervoer 2000 en behoren daarmee tot de competentie van de colleges van gedeputeerde staten. Provinciale staten van Drenthe en Groningen stellen in het kader van de totale provinciale en gemeentelijke begroting het budget voor het openbaar vervoer vast. Daarnaast hebben provinciale staten hun kaderstellende en controlerende bevoegdheid.

De verdeling van de kosten van het Openbaar Lichaam OV-bureau vindt plaats op basis van een verdeelsleutel die is gebaseerd op het totale stad- en streekvervoerbudget (omzet).

De verdeelsleutel van de inzet per overheid is analoog aan de hoogte van de exploitatiesubsidie: 44% voor de provincie Groningen, 35% voor de provincie Drenthe en 21% voor de gemeente Groningen.

Wanneer het takenpakket van het Openbaar Lichaam OV-bureau wordt uitgebreid met andere vormen van openbaar vervoer dan die hiervoor genoemd, dient de verhouding te worden herberekend naar rato van het dan ingebrachte OV-budget. Dit zal in elk geval geschieden wanneer definitief wordt besloten het regionale spoorvervoer onder het OV-bureau te brengen. Uiteraard zal de verdeelsleutel ook worden gewijzigd indien er sprake is van een uitbreiding van de deelnemende bestuursorganen aan deze gemeenschappelijke regeling.

De dekking van de kosten voor het Openbaar Lichaam OV-bureau wordt bereikt door de inzet van maximaal de bestaande personele gelden en een deel van de exploitatiesubsidie.

De bijdrage over 2006 van de provincie Drenthe bedroeg € 239.200,-- voor een bijdrage in de apparaatskosten OV-bureau. Daarnaast een bedrag van € 18.000.000,-- voor het openbaar vervoer zelf.

Noordelijke Rekenkamer

De Provinciewet verplicht elke provincie tot het instellen van een rekenkamer of het organiseren van een rekenkamerfunctie. Ook bestaat de mogelijkheid tot een gemeenschappelijke rekenkamer. Op 3 november 2004 is besloten tot het oprichten van een Rekenkamer, gezamenlijk met de provincies Fryslân en Groningen.

Naast de Provinciewet waarin een aantal voorwaarden is geformuleerd, is er ook een gemeenschappelijke regeling De Noordelijke Rekenkamer, waarin nadere bepalingen zijn opgenomen. Niet alleen zijn deze meer toegespitst op de concrete feitelijke situatie, maar er is ook een aantal voorzieningen getroffen waardoor de Rekenkamer haar taken in een onafhankelijke positie kan uitoefenen. De gemeenschappelijke regeling is op 1 januari 2005 in werking getreden.

Het doel van Rekenkamer is om vanuit een onafhankelijke positie Provinciale Staten te ondersteunen in de kaderstellende en controlerende rol. Dit gebeurt door onderzoek te doen naar het gevoerde bestuur waarbij de vraag naar doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid centraal staat.

De bijdrage over 2006 van de provincie Drenthe bedroeg € 181.848,--

Stichtingen en andere privaatrechtelijke rechtspersonen

Vereniging IPO

De twaalf provincies werken samen in het IPO. Die samenwerking beoogt de condities waaronder de provincies werken te optimaliseren. Het IPO is actief op dezelfde terreinen als de provincies. Het IPO is in 2003 omgezet van een gemeenschappelijke regeling naar een vereniging. Het IPO heeft als doelen:

1. het behartigen van de belangen van provincies
2. het bieden van een platform voor uitwisseling van kennis en ervaring
3. het stimuleren en entameren van vernieuwingsprocessen binnen de provincies

Iedere provincie heeft het recht voor één zetel in het bestuur een bindende voordracht te doen. De voordracht wordt gemaakt door het college van GS. Daarnaast zijn twee Drentse statenleden lid van de algemene vergadering.

Naast het bestuur en de algemene vergadering zijn er adviescommissies en de commissie Interprovinciaal werkgeversverband (IWV). De adviescommissies bestaan in beginsel uit twaalf leden. Ieder college van GS benoemt uit zijn midden een lid van een adviescommissie. De taken die de commissie IWV behartigt, liggen op het terrein van arbeidsvoorwaarden. Deze commissie bestaat uit dertien leden, een voorzitter en één lid per provincie.

De provincie Drenthe bevordert de goede positionering van de provincie via deze interprovinciale samenwerking. Slagvaardigheid wordt bewerkstelligd door het actief volgen van ontwikkelingen en tijdig inspelen hierop.

De bijdrage over 2006 van de provincie Drenthe bedroeg € 574.136,--.

Stichting Leerstoel Regionale/Noordelijke Economie

De stichting is opgericht ter uitvoering van een besluit van PS. De stichting heeft vooral tot doel het (doen) verrichten van onderzoek en het geven van onderwijs op het terrein van de regionale economie in het algemeen en de economie van Noord-Nederland. Er is sprake van de behartiging van een publiek belang.

In de statuten is aangegeven dat het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste vier leden. De benoeming van de bestuursleden geschiedt als volgt. Drie bestuursleden worden benoemd door de colleges van GS van Drenthe, Fryslân en Groningen, te weten door iedere provincie een bestuurslid. Een bestuurslid wordt benoemd door het bestuur van de Faculteit der Economische Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen.

Omdat met het besturen van de stichting een openbaar belang wordt behartigd, is het lid van GS dat is benoemd als bestuurslid van de stichting voor het gevoerde bestuur in de stichting verantwoording schuldig aan PS.

De provincie heeft een subsidierelatie met de stichting.

Stichting Drentse Bedrijfslokaties

De stichting heeft tot doel het stimuleren van de economische activiteiten, werkgelegenheid en bedrijvigheid in de provincie Drenthe. De stichting is opgericht ter uitvoering van een besluit van PS. De stichting is dus opgericht ter behartiging van een openbaar belang. Op grond van de statuten heeft de provincie het recht een bestuurslid te benoemen. Het bestuurslidmaatschap eindigt onder meer door verlies van de kwaliteit of de hoedanigheid waarop het werd benoemd.

Het lid van het college is uit hoofde van zijn ambt bestuurslid van de stichting. Aangezien hij als bestuurslid een openbaar belang behartigt, bestaat er een verantwoordingsplicht aan PS voor het door hem gevoerde bestuur binnen de stichting. Behalve het feit dat de provincie bijdraagt in de kosten van de stichting is er verder geen belangenverstrengeling.

De bijdrage over 2006 bedroeg € 60.889,--

Stichting LMA

Het doel van Stichting LMA is om alle meldingen te registreren van binnenlandse transporten van gevaarlijk afval, bedrijfsafval en scheepsafval. De Stichting LMA stelt deze gegevens beschikbaar aan de overheid ten behoeve van de handhaving.

Het bestuur van de Stichting LMA wordt benoemd en ontslagen door de Raad van Toezicht (RvT). Bestuurders kunnen slechts natuurlijke personen zijn. Verder worden in de statuten geen eisen gesteld aan het bestuurslidmaatschap. In het bestuur is onder meer een gedeputeerde van de provincie Drenthe benoemd, namelijk mevrouw T. Klip-Martin. Daarnaast zit mevrouw A. Edelenbosch als gedeputeerde van Drenthe in de RvT.

De bijdrage over 2006 bedroeg € 174.168,--

Stichting Drents Plateau

De Stichting Drents Plateau (voorheen Erfgoedhuis van Drenthe) is opgericht om de activiteiten te bundelen op het gebied van behoud van culturele waarden, vooral op het gebied van landschaps-, dorps- en stadsschoon, monumenten, archeologie, musea, regionale geschiedenis, cultuurtoerisme en (moderne) architectuur. De provincie Drenthe is naast de Vereniging van Drentse Gemeenten en de Stichting Het Drentse Welstandstoezicht medeoprichter van de stichting.

De organen van de stichting zijn de Raad van Bestuur (de directie), de RvT en de Raad van Ondersteuning (RvO). De directie (statutair bestaande uit een of meerdere personen) bestuurt de stichting.

De RvT heeft als taak het toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van

zaken. Alle leden van de RvT worden benoemd en ontslagen door GS, gehoord het advies van de RvO.

Drents Plateau wordt door de provincie ingeschakeld om te adviseren over de cultuurhistorisch en architectonische waarden in het ruimtelijk kwaliteitsbeleid. Dit gebeurt in de Commissie Advisering Ruimtelijke Plannen (CARP), maar ook bij het POP. Voor dit laatste kan worden gedacht aan de ontwikkeling van cultuurhistorische waardekaarten.

Daarnaast vraagt de provincie op grond van de Monumentenwet Drents Plateau om adviezen. Correspondentie met het Rijk gebeurt rechtstreeks door de provincie. De Monumentenwet zal met betrekking tot de archeologie waarschijnlijk in 2004 worden aangepast aan het Verdrag van Malta.

Nederland is het enige Europese land dat dit verdrag nog niet heeft geratificeerd.

Drents Plateau is als organisatie nog volop in ontwikkeling. Momenteel wordt nog gewerkt aan een vorm van mandatering van de provinciale subsidieregelingen.

Bestuursrechtelijke rechtspersonen

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Drenthe

Het fonds heeft tot doel de werkzaamheden en taken te vervullen die in de Wm in artikel 15.47 voorschrijft of mogelijk maakt. Het fonds beheert de uit de opbrengsten van de nazorgheffing verkregen middelen die nodig zijn om de eeuwigdurende nazorg van de onder de wet vallende gesloten stortplaatsen te waarborgen.

I.2.7. GRONDBELEID

Op grond van artikel 26 van het Besluit begroting en verantwoording 2004 dient het jaarverslag een uiteenzetting te bevatten over het grondbeleid. De provincie Drenthe voert echter geen (actief) grondbeleid. Wel worden naar behoefte, in relatie tot wegwerkzaamheden, soms stukjes grond aangekocht dan wel verkocht. Voorts merken wij op dat de realisering van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) een afspraak is in het convenant IPO-LNV. Een van de instrumenten voor realisatie van de EHS is verwerving van begrensde natuurgebieden en bestaande natuurgebieden. De provincie realiseert deze aankopen door particuliere terreinbeheerderende natuurbeschermingsorganisaties (Natuur-monumenten en Het Drentse Landschap) hiervoor een aankoopsubsidie te verstrekken. De provincie heeft een regiefunctie als het gaat om de uitvoering van het EHS-beleid, maar koopt zelf geen grond.

II. Jaarrekening

II.1. PROGRAMMAREKENING 2006

Lasten

Programma (* € 1.000,-)	Boekjaar 2.005	Primitief budget	Begr. wijziging	Budget na wijz.	Realisatie 2.006	Restant	V/N
P-0.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	1.269	2.722	10.969	13.691	3.228	10.463	V
P-1.0 Provinciale staten	2.700	2.803	229	3.032	3.186	-154	N
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	5.118	4.559	-389	4.170	4.041	130	V
P-1.2 Interprovinciale samenwerking	1.718	1.283	265	1.548	1.556	-8	N
P-2.0 Openbare orde en veiligheid	633	778	-202	576	496	79	V
P-3.0 Verkeer	11.752	14.509	-1.464	13.045	47.879	-34.834	N
P-3.1 Beheer en onderhoud	22.912	20.834	11.424	32.258	26.220	6.038	V
P-3.2 Vervoer	21.701	19.493	1.626	21.119	21.212	-93	N
P-4.0 Waterhuishouding	2.746	3.107	288	3.395	3.393	2	V
P-5.0 Milieu algemeen	2.058	2.265	893	3.158	1.746	1.412	V
P-5.1 Bodembeleid	7.750	9.216	-1.036	8.180	6.253	1.927	V
P-5.2 Vergunningverlening en handhaving milieubeheer	4.599	5.965	1.103	7.068	4.955	2.113	V
P-6.0 Landelijk Gebied	1.541	1.297	106	1.403	1.262	141	V
P-6.1 Natuur	6.232	4.946	1.122	6.068	5.982	87	V
P-6.2 Plattelandsbeleid	8.401	9.206	1.665	10.871	10.849	22	V
P-7.0 Economie	7.205	6.604	2.180	8.784	8.304	481	V
P-7.1 Toerisme en recreatie	3.336	1.208	2.449	3.657	3.559	98	V
P-7.2 Landbouw	255	309	-68	241	241	0	N
P-8.0 Welzijn	15.459		0	0	0	0	V
P-8.01 Sport en Onderwijs	1.233		0	0	0	0	N
P-8.02 Cultuur	8.826		0	0	0	0	V
P-8.03 Zorg	2.493		0	0	0	0	V
P-8.04 Jeugdzorg	25.377		0	0	0	0	N
P-8.10 Parels van Drenthe		20.109	1.852	21.961	20.535	1.426	V
P-8.05 Ontwikkeling cultuur, welzijn en zorg-beleid		834	392	1.226	560	666	V
P-8.06 Opgroeien		24.220	6.224	30.444	30.174	270	V
P-8.07 Werken en leren		618	460	1.078	771	308	V
P-8.08 Wonen en leefomgeving		1.535	-35	1.500	1.516	-16	N
P-8.09 Participatie		5.104	685	5.789	5.172	617	V
P-9.0 Ruimtelijke Ordening	2.584	2.459	429	2.888	2.691	197	V
P-9.1 Volkshuisvesting/stedelijke vernieuwing	9.036	6.998	1.204	8.202	8.432	-229	N
Totaal Lasten	176.934	172.981	42.372	215.353	224.211	-8.858	N

Baten

Programma Baten (* € 1.000,-)	Boekjaar 2005	Primitief budget	Budget wijziging	Budget na wijz.	Realisatie 2006	Restant	V/N V/N
P-0.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	97.231	102.796	6.286	109.082	109.264	182	V
P-1.0 Provinciale staten	20	0	0	0	0	0	
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	20	12	0	12	33	21	V
P-1.2 Interprovinciale samenwerking	10	17	-17	0	0	0	
P-2.0 Openbare orde en veiligheid	0	0	10	10	10	0	V
P-3.0 Verkeer	4.398	4.441	640	5.081	85.905	80.824	V
P-3.1 Beheer en onderhoud	9.648	4.755	5.621	10.376	10.339	-37	N
P-3.2 Vervoer	20.922	18.829	1.800	20.629	20.629	0	V
P-4.0 Waterhuishouding	743	797	0	797	768	-29	N
P-5.0 Milieu algemeen	47	0	306	306	292	-14	N
P-5.1 Bodembeleid	4.052	6.092	-1.192	4.900	3.228	-1.673	N
P-5.2 Vergunningverlening en handhaving milieubeheer	48	871	1.226	2.097	642	-1.455	N
P-6.0 Landelijk Gebied	398	197	274	471	838	367	V
P-6.1 Natuur	1.221	1.308	365	1.673	1.372	-301	N
P-6.2 Plattelandsbeleid	374	300	1.128	1.428	999	-429	N
P-7.0 Economie	268	2.927	4.195	7.122	6.885	-237	N
P-7.1 Toerisme en recreatie	346	0	190	190	163	-27	N
P-7.2 Landbouw	25	0	28	28	28	1	V
P-8.0 Welzijn	4.591		0	0	0	0	
P-8.01 Sport en Onderwijs	119		0	0	0	0	
P-8.02 Cultuur	1.096		0	0	0	0	
P-8.03 Zorg	26		0	0	0	0	
P-8.04 Jeugdzorg	24.629		0	0	0	0	
P-8.10 Parels van Drenthe		1.856	704	2.560	1.728	-832	N
P-8.05 Ontwikkeling cultuur, welzijn en zorg-beleid		0	0	0	107	107	V
P-8.06 Opgroeien		23.405	6.036	29.441	29.264	-177	N
P-8.07 Werken en leren		0	0	0	0	0	
P-8.08 Wonen en leefomgeving		2	0	2	-4	-5	N
P-8.09 Participatie		113	0	113	148	35	V
P-9.0 Ruimtelijke Ordening	-99	0	0	0	10	10	V
P-9.1 Volkshuisvesting/stedelijke vernieuwing	5.181	2.554	805	3.359	3.578	219	V
Totaal Baten	175.314	171.272	28.405	199.677	276.226	76.549	V

RECAPITULATIE (* € 1.000,-)	Boekjaar 2005	Primitief budget	Budget wijziging	Budget na wijz.	Realisatie 2006	Restant	V/N V/N
Totaal Lasten	176.934	172.981	42.372	215.353	224.211	-8.858	N
Totaal Baten	175.314	171.272	28.405	199.677	276.226	76.549	V
Resultaat voor mutaties in reserves	1.620	1.709	13.967	15.676	-52.015	67.691	
Stortingen in reserves	16.570	6.659	2.499	9.158	67.234	-58.076	N
Onttrekkingen aan reserves	23.966	-8.368	-16.466	-24.834	-32.602	7.768	V
Per saldo mutatie bestemmingsreserves	-7.396	-1.709	-13.967	-15.676	34.632	-50.308	
Resultaat na verrekening met reserves	-5.776	0	0	0	-17.383	17.383	V

II.2. TOELICHTING OP DE PROGRAMMAREKENING 2006

Programma Saldi (* € 1.000,--)	Boekjaar 2005	Primitief budget	Budget wijziging	Budget na wijz.	Realisatie 2006	Restant	V/N
P-0.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	-95.962	-100.074	4.683	-95.391	-106.036	10.645	V
P-1.0 Provinciale staten	2.680	2.803	229	3.032	3.186	-154	N
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	5.098	4.547	-389	4.158	4.007	151	V
P-1.2 Interprovinciale samenwerking	1.709	1.266	282	1.548	1.556	-8	N
P-2.0 Openbare orde en veiligheid	633	778	-212	566	486	79	V
P-3.0 Verkeer	7.354	10.068	-2.104	7.964	-38.026	45.990	V
P-3.1 Beheer en onderhoud	13.263	16.079	5.803	21.882	15.881	6.001	V
P-3.2 Vervoer	779	664	-174	490	583	-93	N
P-4.0 Waterhuishouding	2.003	2.310	288	2.598	2.625	-27	N
P-5.0 Milieu algemeen	2.011	2.265	587	2.852	1.454	1.398	V
P-5.1 Bodembeleid	3.698	3.124	156	3.280	3.026	254	V
P-5.2 Vergunningverlening en handhaving milieubeheer	4.551	5.094	-123	4.971	4.313	658	V
P-6.0 Landelijk Gebied	1.143	1.100	-168	932	424	508	V
P-6.1 Natuur	5.011	3.638	757	4.395	4.610	-214	N
P-6.2 Plattelandsbeleid	8.027	8.906	537	9.443	9.850	-407	N
P-7.0 Economie	6.937	3.677	-2.015	1.662	1.418	244	V
P-7.1 Toerisme en recreatie	2.990	1.208	2.259	3.467	3.396	71	V
P-7.2 Landbouw	230	309	-96	213	212	1	V
P-8.0 Welzijn	10.868	0	0	0	0	0	
P-8.01 Sport en Onderwijs	1.114	0	0	0	0	0	
P-8.02 Cultuur	7.730	0	0	0	0	0	
P-8.03 Zorg	2.467	0	0	0	0	0	
P-8.04 Jeugdzorg	748	0	0	0	0	0	
P-8.10 Parels van Drenthe		18.253	1.147	19.400	18.807	594	V
P-8.05 Ontwikkeling cultuur, welzijn en zorg-beleid		834	392	1.226	453	773	V
P-8.06 Opgroeien		815	187	1.002	909	93	V
P-8.07 Werken en leren		618	460	1.078	771	308	V
P-8.08 Wonen en leefomgeving		1.533	-35	1.498	1.520	-22	N
P-8.09 Participatie		4.991	685	5.676	5.024	652	V
P-9.0 Ruimtelijke Ordening	2.684	2.459	429	2.888	2.681	207	V
P-9.1 Volkshuisvesting/stedelijke vernieuwing	3.854	4.444	400	4.844	4.854	-10	N
Totaal Saldi	1.620	1.709	13.967	15.676	-52.015	67.691	V

Het rekeningsaldo over het boekjaar 2006 bedraagt € 17.383.000,-- (2005 € 5.776.000,--). Het begrote rekeningsaldo 2006 bedroeg per ultimo 2006 € 7.630.000,-- (posten onvoorzien en vrije bestedingsruimte).

De totale lasten waren € 8.859.000,-- hoger dan begroot en de baten bleven achter met € 76.549.000,--. Het bruto resultaat voor verrekening met reserves bedroeg dus € 67.690.000,--. Deze afwijkingen worden voor € 36.455.000,-- (lasten) en € 80.322.000,-- (baten) verklaard door de ontvangst van de rijksoverdrachtsbijdrage N34 en de storting van een deel van deze middelen in de voorziening onderhoud N34. Het restant van de ontvangst is gestort in de reserve voor Algemene doeleinden.

De niet uitgegeven respectievelijk teveel uitgegeven middelen op een aantal programma-onderdelen zijn gestort respectievelijk gedekt uit bestemmingsreserves. In 2006 is per saldo € 50.308.000,-- gestort in reserves waarvan € 43.867.000,-- met betrekking tot de N34.

Het resultaat na verrekening met reserves bedroeg dus € 17.382.000,--. Van dit bedrag is € 4.251.831,-- gereserveerd voor kredietoverheveling (statenstuk 2007-275). In de navolgende analyse zijn de in dit statenstuk genoemde over te hevelen overschotten voorzien van een asterix. Het restant ad € 13.130.000,-- is nog te bestemmen.

Per programma zijn alle verschillen al zoveel als mogelijk toegelicht in de financiële analyse per programmaonderdeel. Onderstaande treft u een recapitulatie aan van de verschillen tussen de begrote programmasaldi (na verwerking begrotingswijzigingen) versus de gerealiseerde programmasaldi. Verschillende programmasaldi worden verrekend met reserves. In de meest rechtse kolom treft u de saldi aan per programma na verrekening met reserves. Ten slotte treft u nog toelichting aan op de mutaties in reserves. Daar is een overzicht verstrekt van de begrote reserve mutaties versus de gerealiseerde mutaties.

Specificatie van verschillen tussen begrote (na wijziging) en gerealiseerde saldi per programma

	Saldi	Verrekening
P-0.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen		
Apparaatskosten	V 303	
Apparaatskosten in de loop van het jaar ontstaan	V 2.010	
Stelposten	V 362	
Rente ca. gelduitzettingen korter dan 1 jaar	V 17	
Provinciefondsuitkering	V 50	
Motorrijtuigenbelasting	V 805	
Niet gecompenseerde btw	N -64	
Opheffen voorziening spaarregeling compensatieverlof	V 878	
Vrije bestedingsruimte	V 7.576	
Onvoorzien	V 54	
Verwacht achterblijven uitgaven	N -55	
Gevolgen Fuwaprof	V 121	
Bijdrage kostenplaats kapitaallasten	N -1.413	
Overig	V 1	
Saldo Programma 0.0	V 10.645	10.645
Reserve flankerend beleid (kostenverdeelstaat)	V	47
Risicoreserve BTW-compensatiefonds	V	64
Inflatiecorrectie reserve investeringen verkeer en vervoer	N	-4
Friciekosten ombuigingen	N	-150
Saldo Programma 0.0 na verrekening met reserves	V	10.602
P-1.0 Provinciale staten		
Apparaatskosten	N -248	
Fractievergoedingen	V 62	
Overig	V 32	
Saldo Programma 1.0	N -154	-154

	Saldi	Verrekening
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden		
Apparaatskosten	V 34	
Kosten GS	V 26	
Kosten Mediation	V 17	
Ondersteuning kosten CvdK	V 55	
Overig	V 19	
Saldo Programma 1.1	V 151	151
P-1.2 Interprovinciale samenwerking		
Apparaatskosten	N -100	
IPO-bijdragen	V 94	
Overig	N -2	
Saldo Programma 1.2	N -8	-8
P-2.0 Openbare orde en veiligheid		
Apparaatskosten	N -14	
Regionaal platform criminaliteitsbestrijding (*)	V 8	
Project integraal veiligheidsbeleid (*)	V 18	
Risico-inventarisatie ext. veiligheid (*)	V 32	
Opleidingen en oefeningen	V 26	
Overig	V 9	
Saldo Programma 2.0	V 79	79
P-3.0 Verkeer		
Apparaatskosten	N -127	
Methodiek interactieve beleidsontwikkeling (*)	V 35	
Onderzoeksprogramma VV	V 25	
Architectuur verkeersbeheersing Gron-Assen	V 20	
Kosten spoorvisie	V 31	
Tunnel Scharreveld	V 370	
Rijksbijdrage overdracht N34	V 80.322	
Storting voorziening onderhoud	N -36.455	
Overig	V 31	
Afschrijvingen	V 1.738	
Saldo Programma 3.0	V 45.990	45.990
Reserve investeringen verkeer en vervoer	N	-1.600
Reserve infrastructuur	N	-376
Algemene reserve	N	-43.867
Saldo Programma 3.0 na verrekening met reserves	V	147

	Saldi	Verrekening
P-3.1 Beheer en onderhoud		
Apparaatskosten	N -657	
Onderhoud wegenet (o.a. vertraging aanschaf kantonniersauto's)	V 941	
Verkopen en schadevergoedingen	V 122	
Bijdragen van derden	V 250	
Groot onderhoud vaarweg Meppel-De Punt	V 2.000	
Renovatie sluis Peelo, Lokbrug en Boskampbrug	V 1.100	
Ov. Projecten managementcontract	V 713	
Inkomsten op (vertraagde) projecten	N -788	
Bijdrage waterschappen in voedingsgemalen	V 23	
Groot onderhoud Stieltjeskanaalsluis	V 850	
Groot onderhoud Hoogeveensche Vaart	V 420	
Groot onderhoud de Witte Wijk	V 330	
Dagelijks onderhoud ZO-Drentse vaarwegen	V 233	
Vaarweg Zuidlaardermeer-O Groningen	V 210	
Ov. Opbrengsten ZO-Drentse vaarwegen	V 132	
Beheer oude zandwinplaatsen	V 78	
Diversen	V 44	
Saldo Programma 3.1	V 6.001	6.001
Reserve beheer vaarweg Meppel-De Punt	N	-2.935
Reserve wegenbeheer	N	-809
Reserve exploitatie provinciale zandwinplaatsen	N	-78
Reserve beheer overige vaarwegen	N	-2.174
Saldo Programma 3.1 na verrekening met reserves	V	5
P-3.2 Vervoer		
Apparaatskosten	V 2	
Bevordering mobiliteit	V 22	
Rente toevoeging Voorziening BDU (incl. correctie 2004/2005)	N -123	
Overig	V 6	
Saldo Programma 3.2	N -93	-93
Saldo Programma 3.2 na verrekening met reserves	N	-93
P-4.0 Waterhuishouding		
Apparaatskosten	V 94	
Kosten uitvoering grondwaterwet	N -110	
Overig	-11	
Saldo Programma 4.0	N -27	-27
Reserve Grondwaterheffing	V	134
Saldo Programma 4.0 na verrekening met reserves	V	107

	Saldi	Verrekening
P-5.0 Milieu algemeen		
Apparaatskosten	V 241	
Uitvoering NMP	V 209	
Uitvoering nota energiebeleid (*)	V 368	
Uitvoeringsprogramma Bio massa (*)	V 25	
LED-projecten (*)	V 64	
Energie en milieumanagement (*)	V 102	
Projecten milieu en energie en afw. vbj.	V 77	
Projecten klimaatverandering (*)	V 304	
Overig	V 8	
Saldo Programma 5.0	V 1.398	1.398
Reserve Nationaal milieubeleidsplan	N	-209
Flexibel Beleid	-	
Saldo Programma 5.0 na verrekening met reserves	V	1.189
P-5.1 Bodembeleid		
Apparaatskosten	N -120	
Kosten monitoring voormalige stortplaatsen	V 69	
Bijdrage provincie bodemsanering	V 24	
Bijdragen van gemeenten, derden en rijk aan bodemsanering	N -609	
Kosten uitvoering bodemsaneringsprogramma (incl. vbj)	V 476	
Voorziening bodemsanering	N -30	
kosten vrijwillige bodemsanering	N -25	
Overige opbrengsten	V 31	
Bijdrage sanering gasfabriekterreinen (*)	V 226	
Landelijk meldpuntafvalstoffen	V 18	
Stichting nazorg stortplaatsen	V 930	
Inkomsten St. Nazorg stortplaatsen	N -930	
Vermijding risico's op verontreinigingen aantasting	V 153	
Onderzoek grondwaterbeschermingsplan	V 53	
Duurzame bollenteelt (*)	V 15	
Bijdragen derden duurzame bollenteelt	N 41	
Overige	N -68	
Saldo Programma 5.1	V 254	254
Reserve Monitoring voormalige stortplaatsen		-69
Saldo Programma 5.1 na verrekening met reserves	V	185
P-5.2 Vergunningverlening en handhaving milieubeheer		
Apparaatskosten	V 15	
Opstellen Luchtkwaliteitsplan (*)	V 35	
Uitvoeringsprogramma externe veiligheid (*)	V 326	
Vervaardigen geluidskarten (*)	V 100	
Opstellen werkprog. Bedrijfsgerichte milieutaken	V 38	
Bestuursdwang	V 50	
Toezichtsplannen milieuvergunningen (*)	V 20	
Opbrengsten regierol service, informatie en kennisuitwisseling	V 54	
Overig	V 20	
Saldo Programma 5.2	V 658	658
Reserve Uitoefenen bestuursdwang	N	-52
Saldo Programma 5.2 na verrekening met reserves	V	606

	Saldi	Verrekening
P-6.0 Landelijk gebied		
Apparaatskosten	N -9	
Kosten uitvoering ontgrondingsverordening	V 15	
Opbrengst heffingsverordening ontgrondingen	V 392	
Leges ontgrondingsvergunningen	V 55	
Consulentschap NME	V 24	
Overig	V 31	
Saldo Programma 6.0	V 508	508
Reserve Ontgrondingsheffing	N	-412
Saldo Programma 6.0 na verrekening met reserves	V	96
P-6.1 Natuur		
Apparaatskosten	N -551	
Bijdragen uitvoering SOL	V 67	
Uitvoering Natuurbeschermingswet (*)	V 40	
Flora- en faunawet en rest natuurbeschermingswet	V 181	
Overig	V 49	
Saldo Programma 6.1	N -214	-214
Reserve Uitvoering tweede fase relatienota en natuurontwikkelingsbeleid		
Reserve Uitvoering subsidieregeling onderhoud landschapselementen (SOL)	N	-71
Saldo Programma 6.1 na verrekening met reserves	N	-285
P-6.2 Plattelandsbeleid		
Apparaatskosten	V 238	
SGM projecten (*)	V 311	
Afwikkeling vbj	V 118	
Instandhouden vitaal platteland	N -1.625	
Regiopark Gron-Assen	V 275	
2e fase relatienota gebieden	V 30	
Baten Programma Land	V 230	
Overig	V 16	
Saldo Programma 6.2	N -407	-407
Reserve Uitvoering tweede fase relatienota en natuurontwikkelingsbeleid	N	-30
Reserve Vitaal Plattelands	V	1.002
Saldo Programma 6.2 na verrekening met reserves	V	565
P-7.0 Economie		
Apparaatskosten	V 253	
Uitvoering samenwerkingsovereenkomst NHI	V 24	
Projecten versterking economische structuur	N -653	
Parkmanagement/revitalisatie bedrijventerreinen (*)	V 91	
(Bijdragen) Actieprogramma ICT (*)	V 81	
Provinciale agenda onderwijs- en kennisinfrastructuur (*)	V 415	
Overig	V 33	
Saldo Programma 7.0	V 244	244
Reserve Versterking economische structuur	V	653
Saldo Programma 7.0 na verrekening met reserves	N	897

	Saldi	Verrekening
P-7.1 Toerisme en recreatie		
Apparaatskosten	V 65	
Overig	V 6	
Saldo Programma 7.1	V 71	71
Reserve Flexibel beleid	V	15
Saldo Programma 7.1 na verrekening met reserves	V	86
P-7.2 Landbouw		
Apparaatskosten	V 2	
Overig	N -1	
Saldo Programma 7.2	V 1	1
P-8.05 Ontwikkeling cultuur-, welzijn- en zorgbeleid		
Apparaatskosten	V 502	
Bijdragen aan instellingen sociaal-cultureelwerk in wachtgelden	V 68	
Afwikkeling oude verplichtingen (oa. St. Kobalt argonautproject)	V 203	
Saldo Programma 8.05	V 773	773
P-8.06 Opgroeien		
Apparaatskosten	V 19	
Sociale en culturele ontwikkeling	V 60	
Overig	V 14	
Saldo Programma 8.06	V 93	93
Reserve sociale en culturele ontwikkelingen	N	-60
Saldo Programma 8.06 na verrekening met reserves	V	33
P-8.07 Werken en Leren		
Apparaatskosten	V 6	
Uitvoeringsprogramma Onderwijskennisinfrastructuur (*)	V 281	
Sociaalculturele ontwikkeling	V 21	
Saldo Programma 8.07	V 308	308
Reserve sociale en culturele ontwikkelingen	N	-21
Saldo Programma 8.07 na verrekening met reserves	V	287
P-8.08 Wonen en Leefomgeving		
Apparaatskosten	N -76	
Bijdrage totstandkoming multiculturele dienstencentra (*)	V 56	
Overig	N -2	
Saldo Programma 8.08	V -22	-22
Reserve sociale en culturele ontwikkelingen	N	-3
Saldo Programma 8.08 na verrekening met reserves	N	-25

	Saldi	Verrekening
P-8.09 Participatie		
Apparaatskosten	V 98	
Project Drenthe beweegt	V 209	
Antidiscriminatievoorzieningen (*)	V 95	
Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers	V 71	
Provinciaal Gereformeerd Centrum Samenlevingsopbouw	V 63	
Sociaal culturele ontwikkelingen	V 32	
Afwikkeling oude verplichtingen/vorderingen	V 64	
Enova, RPCP, St. staat voor mens en maatschappij	V 20	
Saldo Programma 8.09	V 652	652
Reserve Sociale en culturele ontwikkelingen	N	-32
Saldo Programma 8.09 na verrekening met reserves	V	620
P-8.10 Parels van Drenthe		
Apparaatskosten	V 255	
Nieuw depot Drents Museum	V 76	
Cultuur historische waardenkaart (*)	V 91	
Sociaal culturele ontwikkeling	V 112	
Drentse producties	V 27	
Subsidiëring festivals	N -9	
Openbare bibliotheek Groningen	V 30	
Bijdrage RTV Drenthe	N 80	
Overig	N -68	
Saldo Programma 8.10	V 594	594
Reserve Sociale culturele ontwikkeling	N	-112
Saldo Programma 8.10 na verrekening met reserves	V	482
P-9.0 Ruimtelijke ordening		
Apparaatskosten	V 193	
Bijdrage regiovisie Gron-Assen	V 23	
Overig	N -10	
Saldo Programma 9.0	V 206	206
P-9.1 Stedelijke vernieuwing		
Apparaatskosten	V 170	
Bijdrage en ontvangsten stads en dorpsvernieuwing	V 371	
Bijdragen stedelijke ontwikkeling	N -1.213	
Te hoge begroting ISV	V 610	
Bijdrage in integrale woonplannen (*)	V 20	
Bijdrage in integrale woonplannen restant	V 49	
Overig	N -17	
Saldo Programma 9.1	N -10	-10
Reserve Stedelijke ontwikkeling	V	1.213
Reserve Stads- en dorpsvernieuwing	N	-371
Saldo Programma 9.1 na verrekening met reserves		832
Totaal	V 67.691	17.383

II.3. BALANS PER 31 DECEMBER 2006

(x € 1.000,--)

	31 december 2004	31 december 2005
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
- investeringen in economisch nut	7.817	7.470
- investeringen in maatschappelijk nut	30.461	41.297
Financiële vaste activa		
- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	855	855
- overige verstrekte langlopende leningen	42.655	40.749
	81.787	90.371
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar		
- vorderingen op openbare lichamen	1.971	979
- verstrekte kasgeldleningen	47.072	38.202
- overige vorderingen	3.073	1.942
Liquide middelen	9.792	96.025
Overlopende activa	8.920	17.663
	70.827	154.811
Totaal activa	152.614	245.182
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	31.870	72.273
Bestemmingsreserves	47.482	47.487
Resultaat	5.776	17.383
	85.128	137.142
Voorzieningen		
Voorzieningen t.b.v. derden	9.138	10.342
Voorzieningen	5.435	42.437
	14.573	52.779
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	3.880	3.313
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
- overige schulden	10.149	9.762
- overlopende passiva	38.884	42.185
	49.033	51.948
Totaal passiva	152.614	245.182
De som van de gewaarborgde geldleningen bedraagt:	24.153	20.954

II.4. WAARDERINGS- EN RESULTAATBEPALINGSGRONDSLAGEN

Algemeen

De programmaverantwoording is opgesteld met inachtneming van de waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling zoals vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Door invoering van het btw-compensatiefonds zijn alle lasten netto, dus exclusief het betaalde btw-deel, verantwoord.

Balans

Algemeen

De activa en passiva worden, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

De jaarlijkse afschrijvingen worden bepaald volgens de lineaire methode of volgens het annuïteitenprincipe.

Investering	Afschrijvingstermijn (in jaren)
Sluizen	100
Bruggen en viaducten	90
Provinciale gebouwen	50
Meubilair	10
(Vorzieningen bij) waterwegen	30
(Aanleg van) wegen	20
Rotondes en verkeersdrempels e.d.	10
Immateriële activa	maximaal 5
Transportmiddelen e.d.	5
Hardware (automatisering)	4
Software (automatisering)	4
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	15

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op historische kosten onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Financiële vaste activa

De deelnemingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde of lagere verkrijgingsprijs. Aandelen waarvan de intrinsieke waarde lager is dan de nominale waarde of verkrijgingsprijs, worden tegen lagere marktwaarde opgenomen. De in het volgende dienstjaar te ontvangen aflossingsbedragen op de verstrekte langlopende leningen worden niet naar de vlottende activa overgebracht. Onder de Financiële vaste activa worden ook opgenomen alle bijdragen in investeringen van derden. De onder deze noemer geactiveerde uitgaven worden gewaardeerd op historische kosten onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen.

De jaarlijkse afschrijvingen worden bepaald volgens de lineaire methode of volgens het annuïteitenprincipe.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Opgenomen geldleningen

De in het volgende dienstjaar te betalen aflossingsbedragen worden niet naar de vlottende passiva overgebracht.

Gewaarborgde geldleningen

De gewaarborgde geldleningen zijn “binnenlijns” vermeld in de balans, tegen het nominale bedrag van de resterende borgstelling.

II.5. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2006

Inleiding

Het verloop van enkele posten gedurende het jaar is weergegeven in een mutatieoverzicht. De bedragen in de overzichten zijn in duizenden euro's. De balans is conform de voorgescreven wijze van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) opgesteld.

Materiele vaste activa (€ 48.767,--)

De materiële vaste activa

(x € 1.000,--)	Boekwaarde 1 januari 2006	Investerings	Afschrijving	Bijdragen derden	Boekwaarde 31 december 2006
Bedrijfsgebouwen	5.937	0	528		5.409
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	30.461	13.873	1.123	1.914	41.297
Vervoermiddelen	8		1		6
Machines, apparaten en installaties	1.872	736	553		2.055
Totaal	38.278	14.609	2.206	1.914	48.767

De boekwaarde van de materiële vaste activa is ten opzichte van 31 december 2005 toegenomen met € 10.490.000,--. Dat de materiële vaste activa dit jaar sterk zijn toegenomen, heeft voornamelijk te maken met de investeringen in verkeer en vervoer projecten en automatiseringsprojecten. De investeringen met betrekking tot grond-, weg- en waterbouwkundige werken hebben betrekking op investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. De investeringen die betrekking hebben op de bedrijfsgebouwen, vervoersmiddelen en machines, apparaten en installaties hebben betrekking op investeringen met een economisch nut. De kapitaallasten van investeringen die worden gefinancierd uit het Infrakrediet of Verkeer- en vervoerkrediet worden gedekt door de bestemmingsreserve Infrastructuur en de reserve Investerings verkeer en vervoer.

Financiële vaste activa (€ 41.603)

De financiële vaste activa zijn als volgt te specificeren.

(x € 1.000,--)	1 januari 2006	31 december 2006
Deelnemingen	855	855
Hypotheek ambtenaren	30.185	30.877
Overige uitgegeven langlopende leningen	12.102	9.381
Bijdragen in activa in eigendom van derden	368	490
Totaal	43.509	41.603

Deelnemingen

De provincie Drenthe bezit belangen in diverse instellingen. Deze effecten zijn bestemd om duurzaam ten dienste van de eigen bedrijfsuitoefening te staan.

De volgende belangen zijn per 31 december 2006 in het bezit van de provincie Drenthe.

Deelnemingen (x 1.000)	aandelen	Intrinsieke waarde	Boekwaarde per 31-12-06	Stille reserve	Nominale waarde
NV Bank Nederlandse Gemeenten	87.750	4.395	199	4.196	219
Groningen Airport Eelde	3.600	3.852	p.m.	3.852	1.252
Nederlandse Waterschapsbank	40	1.304	4	1.300	5
PME-groep NV (Essent)	3.414.334	77.467	633	76.834	3.414
Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij	11	0	p.m.	0	519
Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)	907	16	18	0	41
Totaal		87.034	855	86.182	5.451

De dividendopbrengsten moeten worden verantwoord in het jaar waarin het recht op het ontvangen van dividend ontstaat. Omdat de algemene vergadering van aandeelhouders pas in het jaar t+1 beslist over het dividend, moet het dividend worden verantwoord in de jaarrekening van het jaar t+1. Op basis hiervan is de dividend opgenomen, die in 2006 is ontvangen. De aandelen zijn op de balans opgenomen tegen de nominale waarde, net als in eerdere jaren werd gedaan. Om inzicht te geven in een meer reële waarde is tevens de stille reserve die in de waarde van de aandelen verscholen zit aangegeven. Deze waarde is berekend door rekening te houden met de intrinsieke waarde van de deelnemingen en de verhouding van het aandelenbezit van de provincie t.o.v. van de andere aandeelhouders. De aandelen van de NOM en Groningen Airport Eelde NV zijn p.m. gepresenteerd, aangezien de waarde van deze aandelen lager is dan de nominale waarde..

Hypotheeklen ambtenaren

De door de provincie verstrekte geldleningen inzake hypotheeklen ambtenaren zijn als volgt te specificeren.

x € 1.000)	Boekwaarde 1 januari 2006	Verstrekte leningen	aflossing	Boekwaarde 31-dec-06	Rente
	30.185	5.451	4.759	30.877	1.165

* De bedragen in deposito van de verstrekte hypotheeklen zijn niet in mindering gebracht op het uitstaande saldo, maar opgenomen onder overige schulden.

In 2005 is wederom door de lage rentestand een fors aantal hypotheeklen verstrekt en is van veel hypotheeklen de rente herzien.

Overige uitgegeven langlopende geldleningen

De door de provincie verstrekte langlopende geldleningen zijn als volgt te specificeren.

(x € 1.000,--)	Stand 1 januari 2006	Verstrekte leningen	Aflossing	Stand 31 december 2006	Rente
Overige uitgegeven langlopende leningen					
NV Edon (achtergesteld)	4.248			4.248	382
Leningen pc-privé project	16		16	0	
RTV Drenthe	5.737	97	700	5.134	222
Astron Dwingeloo	2.102		2.102	0	
Totaal	12.102	97	2.818	9.381	604

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn als volgt te specificeren.

(x € 1.000,--)	Boekwaarde 1 januari 2006	Investerings	Afschrijving	Bijdragen derden	Boekwaarde 31 december 2006
Bijdrage activa in eigendom van derden	368	388	265	0	490

Uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar (€ 41.124,--)

Vorderingen (x € 1.000,--)	1 januari 2006	31 december 2006	Ontwikkeling
Debiteuren	5.043	2.921	-2.122
Deposito's u/g	45.013	38.202	-6.810
Voorfinanciering grondaankopen	2.059	0	-2.059
Totaal	52.115	41.124	-10.991

Van het bedrag dat opgenomen is onder debiteuren heeft een bedrag van € 979.000,-- betrekking op vorderingen op openbare lichamen en de rest heeft betrekking op overige vorderingen. Op de vorderingen op debiteuren is een voorziening voor mogelijke oninbaarheid in mindering gebracht van € 907.000,--. Van het saldo van de vorderingen op 31 december 2006 resteert per 23 februari € 2.317.000,--.

Liquide middelen (€ 96.024)

Onder de liquide middelen zijn alle tegoeden opgenomen die per direct ter vrije beschikking van de provincie Drenthe staan.

(x € 1.000,--)	1 januari 2006	31 december 2006	Ontwikkeling
Bank Nederlandse Gemeenten	-698	41	739
ABN AMRO Bank	7.018	86.479	79.460
Postbank	19	4	-15
ABN Amro Parkeerrekening	3.450	9.500	6.050
Kas	2	1	-1
Totaal	9.792	96.025	86.233

Overlopende activa (€ 17.663) (x € 1.000,-)	1 januari 2006	31 december 2006	Ontwikkeling
Nog te ontvangen inkomsten	2.194	6.250	4.056
Nog te declareren bedragen	453	745	292
Gedeclareerde bedragen BCF	5.958	7.991	2.033
Vooruitbetaalde kosten	315	2.676	2.362
Totaal	8.920	17.663	8.743

Nog te ontvangen inkomsten

Dit betreft de raming van een aantal nog te ontvangen bedragen, die ten tijde van het opstellen van de jaarrekening nog niet waren afgewikkeld. De grootste bedragen hebben betrekking op een vordering op OV-bureau ad 3.342.000 en nog te ontvangen motorrijtuigenbelasting ad € 2.830.000

Nog te declareren bedragen

Dit betreft de nog in rekening te brengen bedragen bij derden, waarbij de afrekening in 2007 wordt gemaakt.

Vooruitbetaalde kosten

Deze post heeft voornamelijk betrekking op vooruitbetaalde subsidies en bijdragen. De belangrijkste posten betreffen uitbetaalde fractievergoedingen 1e kwartaal 2007.

Eigen vermogen (€ 137.142)

Alle aangegane verplichtingen met betrekking tot de reserves zijn inde balans verwerkt.

(x € 1.000)	1 januari 2006	Storting	Uitname	31 december 2006
Algemene reserve	37.646	49.396	14.770	72.273
Bestemmingsreserve	47.482	17.838	17.832	47.487
Resultaat				17.383
Totaal	85.128	67.234	32.602	137.142

Een gedetailleerd overzicht van alle reserves is opgenomen in de bijlage Staat van reserves en voorzieningen.

Voorzieningen (€ 52.779)

Alle aangegane verplichtingen met betrekking tot de voorzieningen zijn in de balans verwerkt. De mutaties in voorzieningen kunnen als volgt worden weergegeven.

(x € 1.000,-)	1 januari 2006	Storting	Uitname	31 december 2006
Voorzieningen tbv derden	9.138	6.220	5.016	10.342
voorzieningen	5.435	38.038	1.036	42.437
Totaal	14.574	44.258	6.052	52.779

Een gedetailleerd overzicht van alle voorzieningen is opgenomen in de bijlage Staat van reserves en voorzieningen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd >1 jaar (€ 3.313,--)

De langlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(x 1000,--)	1 januari 2006	Opgenomen	Aflossing	31 december 2006	Rente %
Opgenomen leningen					
Bank Nederlandse Gemeenten	1.361	-	340	1.021	5,10
Avero Leven	681	-	227	454	6,92
Stichting Nationaal Groenfonds	1.339	-		1.339	3,60
Stichting Nationaal Groenfonds	499	-		499	3,20
Totaal	3.880	-	567	3.313	

De rentelast over 2006 met betrekking tot de langlopende leningen heeft € 166.000,-- bedragen.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd <1 jaar (€ 51.948)**Overige schulden (€ 9.762)**

De vlottende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	1 januari 2006	31 december 2006	Ontwikkeling
Overige schulden	9.393	8.612	-780
Rekening-courantsaldi	756	1.150	394
Totaal	10.149	9.762	-386

Het openstaande bedrag aan crediteuren, dat onder overige schulden is gerangschikt, is per 31 december 2006 € 8.561.000,--. Van het saldo overige schulden heeft € 2.732.000,-- betrekking op schulden aan openbare lichamen en de rest heeft betrekking op overige crediteuren. Van het saldo crediteuren op 31 december 2006 resteert per 23 februari 2006 nog € 158.000,-- wegens onenigheid over de factuur of levering.

De saldi van diverse rekening-courantrekeningen hebben voornamelijk betrekking op Europese of regionale projecten, waarvoor de provincie de administratie voert.

Overlopende passiva (€ 42.185)

De overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	1 januari 2006	31 december 2006	Ontwikkeling
Nog te betalen posten	37.381	41.256	3.874
Verstrekke voorschotten	-1	-2	-1
Diverse overlopende posten	990	1.053	63
Diverse kruisposten	-423	-81	342
Nog af te dragen sociale premies en loonheffing	958	-29	-987
Te verrekenen BTW	-20	-11	9
Totaal	38.884	42.185	3.301

- Nog te betalen posten

Onder de Nog te betalen posten is het totaal van de aangegane verplichtingen per 31 december 2006 verantwoord. Dit bedrag is aanzienlijk hoger dan eerdere jaren. Dit komt mede doordat in 2006 alle verplichtingen, ook die waarvan de lasten door reserves en

voorzieningen worden gedekt, worden verantwoord op de balans en daarnaast door extra aandacht in 2006 voor het verantwoorden van de daadwerkelijk lasten ten laste van het boekjaar 2006.

- Verstrekte voorschotten

Het betreft een voorschot aan personeel.

- Diverse overlopende posten

Onder deze post zijn vooruit ontvangen inkomsten verantwoord.

- Diverse kruisposten

Onder deze post zijn bedragen verantwoord die worden doorberekend naar derden/personeel en administratieve verrekeningen tussen diverse bankrekeningen van de provincie.

- Nog af te dragen sociale premies en loonheffing

De inhoudingen die nog moeten worden afgedragen zijn loonheffing, pensioenpremies, fpu-premies en ziektekosten-premies. Dit zijn de ingehouden premies over de maand december 2006.

- Te verrekenen btw

Het betreft hier nog te verrekenen btw over de maand december 2006.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële langlopende verplichtingen.

Conform artikel 53, Besluit begroting en verantwoording, worden hieronder twee contracten aangegeven met een langdurig karakter.

Contract voor de restauratieve voorzieningen voor in totaal € 632.000,-- met nog een looptijd van 2 jaar.

Contract voor drukwerkmachines voor in totaal € 1.244.000,-- met nog een looptijd van 19 kwartalen.

II.6. INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

In de Begroting 2006 zijn incidentele lasten opgenomen. Deze zijn weergegeven in navolgend overzicht. Bij dit overzicht wordt het volgende opgemerkt.

1. Onder incidentele lasten worden in dit geval verstaan de in de jaren 2006, 2007 en 2008 geraamde baten en lasten.
2. In het overzicht zijn begrepen de incidentele lasten waartoe reeds eerder door de staten is besloten en de incidentele lasten zoals die in de ontwerp-Begroting 2006 door het college van gedeputeerde staten zijn voorgesteld en niet door begrotingswijzigingen zijn afgeraamd.
3. In het overzicht zijn niet meegenomen de eenmalige lasten die worden gedekt door eenmalige baten. Dit kan zowel zijn een eenmalige bijdrage van het Rijk of een eenmalige bijdrage van een reserve of een voorziening.
4. In het overzicht zijn niet meegenomen eenmalige toevoegingen aan reserves wegens het op peil houden van de "bestedingskracht" van deze reserves.

Programma	Prestatie-nummer	Budgetomschrijving	Budget-nummer	Budget	Realisatie	Restant/overschot
Beheer en onderhoud	3330601	Kosten beheer oude zandwin-plassen	423.283	95.459	17.086	78.373
Waterhuishouding	3400202	Kosten Regionaal Bestuurs-akkoord Water	423.282	50.750	37.531	13.219
	3420101	Bijdrage in kosten landelijke beverratbestrijding	440.308	23.510	23.510	0
Bodem	3520206	Voorzieningen bodemsaneringen	463.018	347.531	372.576	-25.045
Vergunningverlening en handhaving	3530104	Kosten inventarisatie bronnen luchtkwaliteit	423.278	93.903	58.556	35.347
Natuur	3620111	Bijdrage project Vrijwillige weidevogelbescherming	440.406	25.376	25.376	0
Plattelandsbeleid	3500702	Kosten monitoring gebiedenbeleid	423.062	34.700	28.536	6.164
	3710801	Bijdrage in kosten Projectbureau Veenkoloniën	440.344	89.000	89.000	0
	3710801	Bijdragen pilot inplaatsing melkveehouderij				
	442.070	300.000	130.198	169.802		
Economie	3710601	Bijdrage revitalisatie bedrijven-terrein/ parkmanagement	442.073	229.168	138.282	90.886
	3710601	Bijdrage Actieprogramma ICT	423.052	771.427	715.954	55.473
	3710701	Bijdrage uitvoering Provinciale agenda onderwijs en kennis-infrastructuur	440.395	683.614	302.496	381.118
Werken en leren	3810201	In stand houden steunpunt Open Universiteit Emmen	440.373	10.900	10.900	0
Wonen en leefomgeving	3850302	Bijdrage totstandkoming multifunctionele centra	442.075	498.494	442.749	55.745
Parels van Drenthe	3830702	Beleidsontwikkeling en kwaliteitsbevordering museum	423.245	159.966	160.905	-939
Onvoltooid verleden tijd/ taligheden	3830801	Kosten Cultuurhistorie waardenkaart	423.273	100.000	8.750	91.250
Volkshuisvesting/ Stedelijke vernieuwing	3920102	Proceskosten stedelijk gebied	423.247	33.000	30.419	2.581
	3920102	Onderzoek stedelijk gebied	423.248	25.000	23.000	2.000
	3920102	Kosten pilot stedelijk gebied	423.249	83.000	83.000	0

III.1. OVERIGE GEGEVENS

III.1.1. INVESTERINGEN

Investeringsprojecten

In 2006 waren in totaal 83 investeringsprojecten onderhanden. Het merendeel van de projecten wordt uitgevoerd volgens het Provinciaal uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer (PUP). De overige projecten hebben betrekking op bijdragen in de aankoop van relatienotagebieden, bedrijfsgebouwen, facilitaire zaken en automatiseringsvoorzieningen. De totale netto-investering op de provinciale investeringsprojecten in 2006 bedraagt € 13.083.000,--. Dat is € 6.910.000,-- meer dan in 2005.

Van de 83 onderhanden projecten, zijn er 25 in financieel en technisch opzicht geheel afgerond. De begrote totale netto-investering van deze af te sluiten projecten is € 6.867.000,-; dit bedrag is onderschreden met € 1.426.000,--. De verschillende na- en voordelen op de investeringskredieten vertalen zich van 2007 in hogere respectievelijk lagere kapitaallasten, waarbij het voordeel van de lagere kapitaallasten op de afgesloten MUP-projecten ten gunste komt van de reserves Infrastructuur en Investerings verkeer en vervoer en weer gebruikt kan worden voor nieuwe kredieten in deze sector.

Investerings kunnen als volgt worden gerecapituleerd.

(x 1.000,-)	verstekte kredieten	realisatie	kredietruimte
58 lopende investeringsprojecten			
Uitgaven 1 januari 2006		24.001	
Investerings 2006		14.865	
Totale uitgaven	70.529	38.866	31.664
Bijdragen derden en reserves 1 januari 2006			
Ontvangen bijdragen 2006		382	
totale bijdragen 2006	22.320	13.231	9.088
Totaal netto	48.209	25.635	22.574
De dit jaar afgesloten 25 projecten			
Uitgaven 1 januari 2006		8.473	
Investerings 2006		132	
Totale uitgaven	11.406	8.605	2.801
Bijdragen derden en reserves 1 januari 2006			
Ontvangen bijdragen 2006		1.532	
Totale bijdragen 2006	4.539	3.164	1.375
Totaal netto	6.867	5.441	1.426
Totaal generaal	55.076	31.076	24.000

Kapitaallasten

De totale kapitaallasten van alle geactiveerde projecten zijn op de volgende wijze te onderscheiden naar nut van de investeringen.

	Budget	Realisatie	Verschil	V/N
investeringen met een economisch nut	1.580.135	1.490.558	89.577	V
investeringen met een maatschappelijk nut	4.974.234	3.229.132	1.745.102	V
Totaal	6.554.369	4.719.690	1.834.679	V

De kapitaallasten zijn op de navolgende wijze aan programma's doorberekend.

Programma	Budget	Realisatie	Verschil	V/N
Bestuurlijke aangelegenheden	10.000	0	10.000	V
Openbare orde en veiligheid	9.806	9.806	0	
Verkeer	4.305.974	2.570.872	1.735.102	V
Beheer en onderhoud	163.279	163.279	0	
Vervoer	107.127	107.127	0	N
Waterhuishouding	62.339	62.339	0	N
Plattelandsbeleid	287.058	287.058	0	V
Economie	29.309	29.309	0	N
Parels van Drenthe	226.164	226.163	1	V
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	9.148	9.148	0	V
Totaal programma's	5.210.204	3.465.101	1.745.103	V
Apparaatskosten	1.344.165	1.254.589	89.576	V
Totaal	6.554.369	4.719.690	1.834.679	V

De kapitaallasten die worden toegerekend aan het programma Verkeer komen voor een groot deel ten laste van de reserve Infrastructuur en de reserve Investeringsverkeer en vervoer. Ook het voordeel komt daardoor ten gunste van deze reserves.

III.1.2. STAND EN VERLOOP VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

Nummer	Algemene Reserves	Saldo 01-jan-2006	Rente	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo 31-dec-2006	Mutatie saldo
050001	Reserve voor algemene doeleinden	14.178.715	283.574	48.962.689	0	63.424.978	49.246.263
050002	Saldireserve	14.538.191	0	150.000	9.484.261	5.203.930	-9.334.261
050003	Reserve flexibel beleid	4.204.132	0	0	3.710.401	493.731	-3.710.401
050004	Egalisatiereserve uitvoering collegeprogramma	4.725.000	0	0	1.575.000	3.150.000	-1.575.000
		37.646.038	283.574	49.112.689	14.769.662	72.272.639	34.626.601
	Bestemmingsreserves						
060102	Reserve kosten flankerend beleid	554.000	0	0	554.000	0	-554.000
060104	Reserve grote projecten	70.429	0	0	70.429	0	-70.429
060111	Reserve monitoring voorm. Stortplaatsen	800.564	0	69.383	50.000	819.947	19.383
060112	Reserve exploitatie prov. zandwinplaatsen	95.458	0	78.373	173.832	-0	-95.459
060113	Reserve wegenbeheer	1.484.794	0	808.609	928.568	1.364.835	-119.959
060114	Reserve infrastructuur	1.129.203	0	477.749	1.606.952	0	-1.129.203
060124	Reserve beheer vaarweg Meppel-de Punt	7.074.410	0	2.934.781	2.221.477	7.787.714	713.304
060125	Reserve beheer vaarwegen Zuidoost-Drenthe	5.069.608	0	2.174.334	3.268.981	3.974.961	-1.094.647
060131	Reserve ontgrondingenheffing	117.037	0	423.352	11.345	529.044	412.007
060133	Reserve uitoefenen bestuursdwang	243.774	0	52.465	296.239	0	-243.774
060137	Reserve stimulering gebiedsgericht beleid	460.382	0	0	460.382	0	-460.382
060140	Reserve Nationaal milieubeleidsplan	649.829	0	0	41.007	608.822	-41.007
060142	Reserve uitvoering 2e fase relatienota en natuurontwikkelingsbeleid	743.839	0	0	512.680	231.159	-512.680
060143	Reserve uitvoering SOL Drenthe	56.331	0	71.284	127.615	0	-56.331
060150	Reserve versterking economische structuur	3.586.566	0	6.828	877.527	2.715.867	-870.699
060161	Reserve grondwaterheffing	515.230	0	183.521	317.703	381.048	-134.181
060199	Reserve Investerings verkeer en vervoer	16.181.492	970.890	8.711.194	590.000	25.273.576	9.092.084
060203	Risicoreserve btw-compensatiefonds	5.209.913	0	0	2.751.747	2.458.166	-2.751.747
060205	Reserve bejaardenoorden	208.545	0	0	208.545	0	-208.545
060206	Reserve frictiekosten ombuigingen	547.488	0	0	547.488	0	-547.488
060207	Reserve vitaal platteland	949.476	0	276.200	1.002.918	222.758	-726.718
060208	Reserve sociale en culturele ontwikkeling	39.496	0	227.580	0	267.075	227.580
060209	Reserve stedelijke ontwikkeling	1.694.000	0	0	1.212.970	481.030	-1.212.970
060210	Reserve stads- en dorpsvernieuwingsgelden	0	0	371.077	0	371.077	371.077
		47.481.863	970.890	16.866.730	17.832.404	47.487.079	5.216
	Voorzieningen middelen derden						
072110	Voorziening spaarhypotheken	1.553.962	90.227	80.793	25.094	1.699.889	145.926
072171	Voorziening noordelijk archeologisch depot	163.514	0	144.542	74.531	233.525	70.011
072172	Voorziening BDU overig	751.407	256.475	737.617	655.034	1.090.465	339.058
072173	Voorziening grondkosten Vinex-locaties	615.193	0	0	165.866	449.327	-165.866
072174	Voorziening jeugdzorg	831.087	30.359	113.860	730.893	244.412	-586.674
072175	Voorziening bodemsaneringen (middelen derden)	574.266	0	372.576	174.474	772.368	198.102
072176	Voorziening stedelijke vernieuwing	322.742	65.077	0	387.819	0	-322.742
072178	Voorziening BDU openbaar vervoer	2.622.984	134.218	3.244.749	2.628.637	3.373.314	750.330
072180	Voorziening saneringsmaatregelen industrielawaai	1.540.968	0	0	14.150	1.526.818	-14.150
072181	Voorziening beeldende kunst en vormgeving	134.484	0	0	131.328	3.156	-131.328
072182	Voorziening interim reg. duurzaam veilig	27.793	29.794	342.397	27.793	372.191	344.397
072183	Voorziening locatiegebonden subsidies	0	0	576.927	0	576.927	576.927
		9.138.399	606.150	5.613.463	5.015.620	10.342.391	1.203.993

Voorzieningen							
083173	Voorziening groot onderhoud provinciehuis	958.077	0	351.930	67.877	1.242.130	284.053
083175	Voorziening spaarregeling compensatieverlof	958.040	0	0	958.040	0	-958.040
083176	Voorziening kapitaallasten kunstwerken	3.328.200	0	1.109.400	0	4.437.600	1.109.400
083177	Voorziening groot onderhoud museum	190.843	0	121.899	10.525	302.217	111.374
083178	Voorziening achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	0	0	36.454.893	0	36.454.893	36.454.893
		5.435.159	0	38.038.122	1.036.442	42.436.840	37.001.680
saldo		99.701.459	1.860.614	109.631.003	38.654.127	172.538.948	72.837.490

In het rapport Besparen op reserves wordt een uitgebreide toelichting op de reserves en voorzieningen aanbevolen. Wij hebben deze aanbeveling overgenomen. Daarom vindt u in dit hoofdstuk, naast het gebruikelijke overzicht van de stand en verloop van de reserves en voorzieningen, ook een uitgebreide toelichting per reserve en voorziening.

Bij de financiële toelichting van de programmaonderdelen vindt u vaak ook een toelichting van de jaarbudgetten van reserves, maar dat gaat alleen over de financiële afwijking. Dit hoofdstuk behandelt alle reserves en voorzieningen, zowel inhoudelijk als financieel. Hiermee krijgt u een totaaloverzicht van de verantwoording over de reserves en voorzieningen 2006 en een vooruitblik over de aanwending voor de komende jaren. Achtereenvolgens worden het doel, de soort, verwijzing naar het programma(onderdeel), de verantwoordelijke, de planning 2006, de realisatie 2006, de oorzaken van de afwijkingen en de meerjarige effecten weergegeven. In de financiële tabel is de meerjarenraming van de reserve of voorziening geactualiseerd ten opzichte van de meerjarenraming in de Begroting 2007.

In tegenstelling tot het overzicht van de reserves en voorzieningen, waarin alleen de netto stortingen en onttrekkingen worden vermeld, zijn de vermeerderingen en verminderingen in de financiële tabel bij de toelichtingen bruto opgenomen. Dit betekent dat de totale geldstroom die door de reserves en voorzieningen loopt zichtbaar wordt en niet alleen de mutaties in de reserves en voorzieningen. Dit was ook een aanbeveling in het rapport Besparen op reserves. De bruto vermeerdering is een normbedrag dat beschikbaar is gesteld. Dit kan het beschikbaar gestelde provinciale jaarbudget zijn (plus stortingen in de reserve tijdens het jaar, minus bijdragen van de reserve tijdens het jaar), de werkelijke inkomsten van derden of de inkomsten ten gevolge van heffingen (zoals bij de ontgrondingheffing en de grondwaterheffing). Dit bepaalt het jaarbudget voor de uitgaven. De bruto vermindering is het totaal van de werkelijke uitgaven ten laste van deze reserve.

Bij de toelichtingen zijn ook nog de reserves en voorzieningen opgenomen die eind december zijn opgeheven op basis van het besluit bij Statenstuk 2006-257 (herzien). Dit zijn: de reserve Infrastructuur, de reserve Uitoefenen bestuursdwang, de reserve Uitvoering SOL Drenthe, de reserve Flankerend beleid, de reserve Friciekosten ombuigingen, de reserve Exploitatie provinciale zandwinplaatsen en de voorziening Spaarregeling compensatieverlof. Het meerjarige effect is daarbij niet van toepassing.

De reserve Grote projecten, reserve Stimulering Gebiedsgericht Beleid (SGB) en de reserve Bejaardenoorden zijn al tijdens het jaar opgeheven en omgezet naar een krediet in 2006. Deze blijven daarom in de toelichting buiten beschouwing.

Algemene Reserves

Reserve voor Algemene doeleinden (050001)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het kunnen opvangen van incidentele tegenvallers welke niet door een specifieke voorziening worden afgedekt. Deze reserve geldt als een belangrijk component van het weerstandsvermogen van de provincie.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	J.M. Imhof - Directie
Soort reserve	Algemene reserve
Programma	n.v.t.
Programmaonderdeel	n.v.t.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Het saldo zou alleen toenemen met de inflatiecorrectie van 2%.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	Naast de storting van de inflatiecorrectie van € 283.574,- is er verder nog € 43.867.000,- en € 5.095.689,- toegevoegd aan de reserve.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	De extra storting van € 43.867.000,- heeft te maken met de overdracht van de N34 van het Rijk naar de provincie en de daarbij behorende afkoopsom die ineens is verstrekt. Dit deel van de afkoopsom is toegevoegd aan de reserve voor algemene doeleinden. Daarnaast is het PS-besluit op Statenstuk 257-Herzien uitgevoerd, waarbij was besloten om de reserve infrastructuur, reserve uitvoeren bestuursdwang, reserve uitvoering SOL, reserve kosten flankerend beleid, reserve frictiekosten ombuigingen en reserve exploitatie provinciale zandwinplaatsen op te heffen en de risicoreserve btw-compensatiefonds te halveren per 31 december 2006. Het totale saldo van deze bestemmingsreserves (€ 5.095.689,-) is per 31 december 2006 toegevoegd aan de reserve voor algemene doeleinden. De voorziening spaarregeling compensatieverlof die ook eind 2006 volgens het PS-besluit is opgeheven (€ 877.566,-), is verwerkt in het rekeningresultaat. Het betrof namelijk een voorziening en geen reserve die een andere bestemming krijgt. De voorziening is in het verleden ook gevormd ten laste van de exploitatie en vloeit daarom nu daarin weer terug.
Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?	
De reserve neemt enorm toe. Het deel van de afkoopsom dat in de reserve voor algemene doeleinden is gestopt hoeft niet gebruikt te worden voor dekking van de hogere kosten voor wegenbeheer (€ 1,2 miljoen in 2007, oplopen naar € 1,9 miljoen in 2011) omdat er nog voldoende vrije bestedingsruimte aanwezig is. Daarom is besloten om in 2007 € 10 miljoen beschikbaar te stellen voor een reserve Vaarweg Erica-Ter Apel en € 11,5 miljoen voor een reserve Verdubbeling N33.	

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	14.178.715	63.424.978	43.193.478	44.057.347	44.938.494
vermeerdering wegens rente	283.574	1.268.500	863.870	881.147	898.770
vermeerdering	48.962.689	-	-	-	-
vermindering	-	21.500.000	-	-	-
einde jaar	63.424.978	43.193.478	44.057.347	44.938.494	45.837.264

*de meerjarige effecten van de opgeheven reserves (bijdragen van die reserves voor de exploitatie en te ramen kredieten voor kosten) zijn nog niet verwerkt in het overzicht

Saldireserve (050002)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Deze reserve is ingesteld om de rekeningoverschotten en rekeningtekorten op te vangen. Bij de totstandkoming van het Collegeprogramma 2003-2007 is afgesproken dat ter realisatie van het collegeprogramma de saldi beschikbaar zijn als algemeen dekkingsmiddel.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	J.M. Imhof - Directie
Soort reserve	Algemene reserve
Programma	n.v.t.
Programmaonderdeel	n.v.t.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland? Conform de doelstelling van deze reserve is het saldo van deze reserve beschikbaar voor dekking van de realisatie van het collegeprogramma. In de primitieve begroting was hiervoor een bedrag van € 3.615.172,- geraamd. wat is in 2006 gerealiseerd Behalve de primitief geraamde bijdrage is het rekeningsaldo van 2005 ad € 5.776.089,- toegevoegd aan de saldireserve. Deze toevoeging is gebruikt voor de dekking van overgehevelde kredieten uit 2005 tot een bedrag van € 3.780.615,-. Het restant van € 1.995.474,- is ingezet als eenmalig dekkingsmiddel voor de realisatie van de plannen in de Voorjaarsnota 2006. Voor de uitvoering van motie M3 van PS op 14 juni 2006 (cultureel aanbod door KCID in de periode 2007 tot en met 2009) is ten laste van de vrije bestedingsruimte 2006 € 150.000,- beschikbaar gesteld. Begrotingstechnisch wordt dit via de saldireserve afgewikkeld. Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen? Het karakter en de doelstelling van de reserve staan toe dat in de loop van het jaar bijdragen en toevoegingen aan de reserve kunnen plaatsvinden door besluitvorming van PS. Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen? Geen. Financiële gevolgen van besluiten in 2006 zijn eenmalig.

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	8.762.102	5.203.930	2.862.797	1.224.143	302.750
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	5.926.089	-	-	-	-
vermindering	9.484.261	2.341.133	1.638.654	921.393	-
einde jaar	5.203.930	2.862.797	1.224.143	302.750	302.750

Reserve Flexibel beleid (050003)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Deze reserve levert een bijdrage aan projecten die passen binnen het provinciaal beleid. De reserve Flexibel beleid wordt gebruikt ten behoeve van twee hoofdlijnen uit het Collegeprogramma 2003-2007. In de Voorjaarsnota 2005 is besloten de reserve in 2008 op te heffen.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	J.M. Imhof - Directie
Soort reserve	Algemene reserve
Programma	P-4.0 / P-5.0 / P-7.0 / P-7.1 / P-9.1
Programmaonderdeel	34001 / 35005 / 37005 / 37107 / 37109 / 39201
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2006 gepland?</p> <p>In de primitieve begroting was een bijdrage uit deze reserve geraamd van € 613.119,-- Hiervan was € 198.879,-- bestemd als algemeen dekkingsmiddel, € 114.240,-- voor proceskosten Kompas en € 300.000,-- voor promotie van de toeristische sector. Via begrotingswijzigingen zijn in 2006 de volgende bijdragen uit deze reserve geraamd: € 24.188,-- voor energiebesparing en duurzame energie; € 300.000,-- voor Emmen revisited; € 82.358,-- voor kwaliteit van de gebouwde omgeving; € 121.587,-- voor proceskosten Kompas; € 2.300.000,-- voor Masterplan Meppel, Waterpoort; € 12.112,-- voor masterplan Veenhuizen en € 242.000,-- voor herinrichting oevers Oude Vaart Meppel.</p> <p>Wat is in 2006 gerealiseerd?</p> <p>Alles is gerealiseerd. Alleen voor het Masterplan Veenhuizen was nog een extra bijdrage nodig van € 15.000,-- voor de afrekening van deelname in het Belvedereproject Veenhuizen.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>n.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>Het saldo is toereikend om de geplande bijdrage in 2007 te effectueren. In de Meerjarenraming 2007-2010 is in 2008 een bijdrage van de reserve opgenomen van € 1.871.348,--. Deze bijdrage dekt een eenmalige stelpost van € 1.757.108,-- opgenomen in programma 7.0 Economie en een daarin eveneens opgenomen bedrag van € 114.240,-- wegens proceskosten Kompas. Omdat in 2006 veel meer bijdragen ten laste van de reserve zijn afgerekend dan bij het opstellen van de begroting 2007 was voorzien, zal de eenmalige stelpost in 2008 niet meer nodig zijn. Voor 2007 geldt dat de begrote vermindering van € 313.119,-- (€ 114.240,-- voor proceskosten Kompas en € 198.879,-- voor bijdrage aan de exploitatie) doorgang vindt. Daarnaast zijn er nog 3 lopende projecten voor in totaal € 220.560,--. De verwachting is echter dat de afrekening van deze projecten lager zal uitvallen, zodat het saldo van de reserve flexibel beleid eind 2007 nihil zal zijn.</p>

Verloop					
	jaar				
omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
aanvang jaar	4.204.132	493.731	-	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	-	-	-	-	-
vermindering	3.710.401	493.731	-	-	-
einde jaar	493.731	-	-	-	-

Egalisatiereserve Uitvoering Collegeprogramma 2003-2007 (050004)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het betreft een reserve die om financieel technische redenen is ingesteld, namelijk om eenmalige beschikbare middelen gedurende meerdere jaren te gebruiken voor de uitvoering van het Collegeprogramma 2003-2007.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	J.M. Imhof - Directie
Soort reserve	Algemene reserve
Programma	n.v.t.
Programmaonderdeel	n.v.t.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Voor 2006 was een bijdrage aan de exploitatie geraamd van € 1.575.000,- voor de uitvoering van het Collegeprogramma 2003-2007.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	De bijdrage is volgens planning uitgevoerd.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	n.v.t.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
n.v.t.	

Verloop					
	jaar				
omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
aanvang jaar	4.725.000	3.150.000	1.575.000	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	-	-	-	-	-
vermindering	1.575.000	1.575.000	1.575.000	-	-
einde jaar	3.150.000	1.575.000	-	-	-

Bestemmingsreserves

Reserve Kosten flankerend beleid (060102)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het treffen van maatregelen ter voorkoming van onvrijwillige werkloosheid als gevolg van bezuinigingen, reorganisaties en andere organisatorische maatregelen. Waar werkloosheid niet kan worden voorkomen, worden de middelen ingezet voor het bevorderen van een spoedige reïntegratie in het arbeidsproces. Reserve is per 31 december 2006 opgeheven.
Portefeuillehouder	T. Klip-Martin
Budgethouder	Directie
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-0.0
Programmaonderdeel	30801
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Er waren uitgaven gepland voor € 100.733,--.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	De realisatie van de uitgaven bedroeg € 147.545,--. Door middel van begrotingswijzingen is er € 221.682,-- bijgedragen aan kosten flankerend beleid elders in de exploitatie. Vervolgens is volgens PS-besluit (257-Herzien) het restant van de reserve afgeboekt. Dit leverde een bedrag op van € 184.774,-- ten gunste van de reserve voor Algemene doeleinden.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	n.v.t.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
n.v.t.	

Verloop					
	jaar				
omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
aanvang jaar	554.000	-	-	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	-	-	-	-	-
vermindering	554.000	-	-	-	-
einde jaar	-	-	-	-	-

Reserve Monitoring voormalige stortplaatsen (060111)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het vormen van een financiële reserve, gevoed uit extra opcenten van de storttarieven (€ 0,91/4jr), voor de kosten die gemoeid zijn met het beheer van de voormalige stortplaatsen (Leemtewet).
Portefeuillehouder	T. Klip-Martin
Budgethouder	S.J. Geerlings - Bodem
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-5.1
Programmaonderdeel	35202
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	€ 50.000,--. De resultaten van het NaVos onderzoek, welke zijn uitgevoerd vanaf 1999-2005, zullen worden gerapporteerd per individuele stortplaats. De eigenaren en direct betrokkenen zullen middels een onderzoeksrapport op de hoogte worden gebracht.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	Er is gerealiseerd € 24.000,--, maar die kosten waren reeds verplicht, zodat het begrote budget van € 50.000,-- niet nodig was. Daarnaast is door lagere afrekening van een verplichting en een btw-correctie uit 2005 een bedrag van € 19.000,-- teruggestort in de reserve.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
n.v.t.	
Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?	
n.v.t. In 2007 zullen de verwachte kosten voor de herstelmaatregelen en het opheffen van eventuele risico's en het herstel van de afdeklaag bekend worden en kan de meerjarenraming hierop worden aangepast.	

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	800.564	819.947	819.947	819.947	819.947
vermeerdering wegens rente					
vermeerdering	19.383	-	-	-	-
vermindering	-	-	-	-	-
einde jaar	819.947	819.947	819.947	819.947	819.947

Reserve Exploitatie provinciale zandwinplaatsen (060112)

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Afdekken van financieel/technische risico's bij het beheer en afstoten van zandwinplaatsen. Reserve is per 31 december 2006 opgeheven.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	T. Woestenburg - Wegen en Kanalen
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-3.1
Programmaonderdeel	33306
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Niets
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	Kosten van € 17.086,--. Vervolgens is volgens PS-besluit (257-Herzien) het restant van de reserve afgeboekt. Dit leverde een bedrag op van € 78.373,-- ten gunste van de reserve voor Algemene doeleinden.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Onderzoekskosten ten behoeve van het afstoten van de zandwinplaatsen.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
n.v.t.	

Verloop					
	jaar				
omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
aanvang jaar	95.458	-	-	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	-	-	-	-	-
vermindering	95.458	-	-	-	-
einde jaar	-	-	-	-	-

Reserve Wegenbeheer (060113)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Deze reserve is ingesteld om met een geïndexeerd vast jaarlijks budget de pieken en dalen in het beheer en onderhoud van de provinciale wegen te kunnen opvangen. Hierdoor is flexibel onderhoud mogelijk, zonder dat er extra claims komen ten laste van de algemene middelen.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	T. Woestenburg - Wegen en Kanalen
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-3.1
Programmaonderdeel	33104
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	€ 17,6 miljoen aan uitgaven en € 5 miljoen aan inkomsten. Hierbij was € 0,9 miljoen extra aan de reserve onttrokken voor onderhoud.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	€ 17,1 miljoen uitgaven en € 5,3 miljoen inkomsten. Er is € 0,8 miljoen teruggestort in de reserve.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Meevallend dagelijks onderhoud en uitstel van vervanging van een aantal dienstauto's als gevolg van leveringsproblemen in verband met milieueisen. Verder zijn de bijdragen/vergoedingen van voor derden uitgevoerde projecten € 250.000,-- meer dan was begroot.
Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?	
Geen. De kosten verschuiven naar 2007.	

Verloop					
omschrijving	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
aanvang jaar	1.484.794	1.364.835	556.226	556.226	556.226
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	16.998.074	11.362.385	11.774.517	12.197.022	12.729.642
vermindering	17.118.033	12.170.994	11.774.517	12.197.022	12.729.642
einde jaar	1.364.835	556.226	556.226	556.226	556.226

Reserve Infrastructuur (060114)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Reserve is bedoeld ter egalisatie van de kapitaallasten van infrastructurele werken, waarvoor in 2001 of in eerdere jaren krediet beschikbaar is gesteld. Er worden dus geen nieuwe projecten meer gefinancierd uit de reserve. Deze zijn ondergebracht binnen de reserve Investerings Verkeer en Vervoer. De reserve is per 31 december 2006 opgeheven.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	S.W.T Gerritsen - Verkeer en Vervoer
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-3.0
Programmaonderdeel	33003
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Gepland was dat de resterende projecten zouden worden afgerond. Er waren afschrijvings- en rentekosten gepland van € 1,4 miljoen.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	De werkelijke afschrijving en rente bedroeg € 1 miljoen. Vervolgens is volgens PS-besluit (257-Herzien) het restant van de reserve afgeboekt. Dit leverde een bedrag op van € 1.606.952,- ten gunste van de reserve voor Algemene doeleinden.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	De afschrijvingen ten opzichte van de begroting zijn meegevallen, omdat de verwachting was dat een groot aantal projecten gereed zou zijn in 2005, zodat de afschrijving kon starten in 2006. In de praktijk blijkt dit echter niet het geval te zijn geweest en is de begroting op dit punt niet aangepast.
Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?	n.v.t.

Verloop					
	jaar				
omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
aanvang jaar	1.129.203	-	-	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	1.500.976	-	-	-	-
vermindering	2.630.179	-	-	-	-
einde jaar	-	-	-	-	-

Reserve Beheer vaarweg Meppel-De Punt (060124)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	De reserve is ingesteld om met een vast geïndexeerd budget het beheer en onderhoud van de vaarweg Meppel-De Punt te waarborgen. Door het instellen van de reserve worden er geen extra claims op de provinciale middelen gelegd.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	T. Woestenburg - Wegen en Kanalen
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-3.1
Programmaonderdeel	33304
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	€ 6,6 miljoen uitgaven en € 4,3 miljoen inkomsten. Hierbij was € 2,2 miljoen extra aan de reserve onttrokken voor onderhoud.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	€ 2,9 miljoen uitgaven en € 3,5 miljoen inkomsten. Er is € 2,9 miljoen teruggestort in de reserve.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Het dagelijks onderhoud voor de vaarweg Meppel-De Punt is zowel inhoudelijk als financieel volgens de planning uitgevoerd. Het ogenschijnlijk voordelige resultaat heeft betrekking op groot-onderhoudprojecten die in 2007 uitgevoerd of afgewerkt zullen worden. Bij de begroting zijn ook de projecten die in 2006 in voorbereiding zouden worden genomen, volledig financieel opgenomen, waardoor de begrote uitgaven hoger zijn ingeschat. Daarnaast zijn de renovaties van de sluis te Peelo en de reconstructie van Lokbrug en Boskampsbrug op planologische redenen nog niet in uitvoering, waardoor ruim € 1,1 miljoen nog niet is uitgegeven. Verder zijn er een aantal projecten in uitvoering, die gedurende de winterperiode (geen scheepvaart) worden uitgevoerd, waarvan ook een groot deel van de kosten in 2007 zullen worden uitgegeven.
Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?	
Geen, de projecten zullen in 2007 en eventueel volgende jaren worden uitgevoerd. De reserve wordt in 2007 herijkt.	

Verloop					
	jaar				
omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
aanvang jaar	7.074.410	7.787.714	4.321.076	3.970.955	3.601.449
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	3.614.426	3.407.559	3.444.611	3.481.993	3.517.700
vermindering	2.901.122	6.874.197	3.794.732	3.851.499	3.517.700
einde jaar	7.787.714	4.321.076	3.970.955	3.601.449	3.601.449

Reserve Beheer vaarwegen Zuidoost-Drenthe (060125)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het opvangen van mee- en tegenvallers (bijvoorbeeld hoge pompkosten), evenals het werken aan een verantwoorde staat van de Zuidoost-Drentse vaarwegen (bijvoorbeeld brug-sluis renovatie).
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	T. Woestetburg - Wegen en Kanalen
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-3.1
Programmaonderdeel	33305
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	€ 6,6 miljoen uitgaven en € 1,1 miljoen inkomsten. Hierbij was € 3,3 miljoen extra aan de reserve onttrokken voor de inhaalslag in het onderhoud.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	€ 4,8 miljoen uitgaven en € 1,5 miljoen inkomsten. Er is € 2,2 miljoen teruggestort in de reserve.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Het dagelijks onderhoud op de Zuidoost-Drentse vaarwegen is zowel inhoudelijk als financieel nagenoeg volgens de planning uitgevoerd. Het ogenschijnlijk voordelige resultaat van € 1,8 miljoen betreft voornamelijk een drietal groot-onderhoudprojecten, die eind 2006 zijn aanbesteed om in de winterperiode (buiten het vaarseizoen) te worden uitgevoerd. De kosten hiervan komen hierdoor vrijwel geheel ten laste van 2007. Het betreft onder andere renovatie Stieltjeskanaalsluis voor € 0,9 miljoen en oeverwerkzaamheden aan de Hoogeveense Vaart en de Witte Wijk voor respectievelijk € 0,4 miljoen en € 0,3 miljoen. Daarnaast zijn er nog enkele kleinere projecten, die ook in 2007 afgewerkt worden.
Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?	
Geen. De projecten worden in 2007 gerealiseerd.	

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	5.069.608	3.974.961	790.601	-	-
vermeerdering wegens rente					
vermeerdering	3.742.588	3.232.326	3.299.181	3.367.585	3.424.748
vermindering	4.837.235	6.416.686	4.089.782	3.367.585	3.424.748
einde jaar	3.974.961	790.601	-	-	-

Reserve Ontgrondingenheffing (060131)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	De reserve dient ter dekking van de volgende kosten: a) onderzoek, planning en coördinatie bij het instellen van nieuwe ontgrondingsterreinen; b) compensatie van de omgeving bij instelling van ontgroning; c) eventuele schadeclaims die worden ingesteld ten gevolge van ontgroning.
Portefeuillehouder	A. Edelenbosch
Budgethouder	L. Portegies - Landelijk Gebied
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-6.0
Programmaonderdeel	35601
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Een opbrengst van € 31.345,-.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	Een opbrengst van € 423.630,- is verantwoord. Het bedrag is echter nog maar gedeeltelijk ontvangen. Op grond van artikel 9, lid 2, van de Heffingsverordening ontgrondingen is een bedrag van € 113.000,- direct ontvangen, terwijl op grond van lid 4 het meerdere, in casu € 292.000,-, op 1 juli 2008 mag worden betaald door de vergunningverstrekker.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	De heffing voor de ontgrondingsvergunning voor een nieuwe zandwinning voor beton- en metselzand aan de Traandijk in Zuidwest-Drenthe, te weten € 405.000,-.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
De reserve heeft meer ruimte gekregen voor dekking van eventuele kosten in het kader van de ontgrondingen.	

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	117.037	529.044	527.699	526.354	525.009
vermeerdering wegens rente					
vermeerdering	423.630	10.000	10.000	10.000	10.000
vermindering	11.623	11.345	11.345	11.345	11.345
einde jaar	529.044	527.699	526.354	525.009	523.664

Reserve Uitoefenen bestuursdwang (060133)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Uitvoeren van bestuursdwang maatregelen, kosten voor het handhaven van regelgeving. Bestuursdwang wordt toegepast indien er sprake is van (milieu)overtreding. Reserve is per 31 december 2006 opgeheven.
Portefeuillehouder	H. Weggemans
Budgethouder	Handhaving
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-5.2
Programmaonderdeel	35507
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Uitgaven van € 50.000,--.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	Er zijn geen uitgaven geweest en € 2.465,-- aan inkomsten. Vervolgens is volgens PS-besluit (257-Herzien) het restant van de reserve afgeboekt. Dit leverde een bedrag op van € 246.239,-- ten gunste van de reserve voor algemene doeleinden.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Het is niet in te schatten wanneer er zaken voor bestuursdwang ontstaan.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
	n.v.t.

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	243.774	-	-	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	2.465	-	-	-	-
vermindering	246.239	-	-	-	-
einde jaar	-	-	-	-	-

Reserve Nationaal Milieubeleidsplan (060140)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	De reserve Nationaal Milieubeleidsplan (NMP) draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen uit NMP3 en NMP4. Een belangrijke ontwikkeling die richtinggevend is voor de inzet van NMP middelen is de mondiale stijging van de emissie van broeikasgassen met de daaraan gerelateerde klimaatverandering, en een toenemende importafhankelijkheid van energie. Bij het vinden van oplossingen voor deze ontwikkelingen wordt in Europa een sterke nadruk gelegd op kennis, innovatie en een koppeling met duurzame economisch groei. Ook wordt in onze omgeving steeds meer belang gehecht aan de (in)directie relatie tussen milieuvuiling en gezondheidseffecten. Tevens zien we dat milieudoelen effectiever behaald kunnen worden door een verbinding met het ruimtelijke beleid te maken. Deze integrale aanpak wordt in het collegeprogramma van het huidige provinciaal bestuur reeds benadrukt. Met de projecten worden op een innovatieve wijze duurzame oplossingen voor milieuvraagstukken gecreëerd, die zich voordoen op andere beleidsterreinen. Hiermee wordt bijgedragen aan de voorbeeldfunctie van de provincie. Op basis van dit omgevingsbeeld en de bestuurlijke aandacht richt de uitvoering van het NMP zich voornamelijk op vier inhoudelijke thema's: 1. Wettelijke taken 2. Klimaatverandering en Energie; 3. Gezondheid en milieu; 4. Milieu en leefomgeving.
Portefeuillehouder	T. Klip-Martin
Budgethouder	M. Hall - Milieubeheer
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-5.0
Programmaonderdeel	35003
Inhoudelijke en financiële Toelichting	<p>Wat was in 2006 gepland?</p> <p>In 2006 was de uitvoering van de omgevingsanalyse gepland die het financiële fundament vormt voor de uitgaven voor 2007 en verder.</p> <p>Wat is in 2006 gerealiseerd?</p> <p>De omgevingsanalyse is uitgevoerd. De nota Energiek Drenthe is vastgesteld en daarbij is besloten om aan deze prioriteit middelen uit de reserve NMP te benutten. Daarnaast heeft er een intensivering op het gebied van uitvoering wettelijke taken plaatsgevonden.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>De begrote uitgaven van € 312.000,- zijn voor € 103.000,- gerealiseerd. De planning van de uitgaven in de begroting 2006 kon niet goed worden ingeschat door de op stapel zijnde beleidswijzigingen.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>Door de herprioritering als gevolg van de omgevingsanalyse is het nu mogelijk een meerjarige verwachting van de uitgaven te geven (zie actualisatie).</p>

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	649.829	608.822	238.822	423.822	693.822
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	61.750	365.000	377.000	385.000	392.000
vermindering	102.757	735.000	192.000	115.000	50.000
einde jaar	608.822	238.822	423.822	693.822	1.035.822

Toelichting Actualisatie

Toelichting op het verloop 2006

De nota Energiek Drenthe is vastgesteld en daarbij is besloten om aan deze prioriteit middelen uit de reserve NMP te benutten. Daarnaast heeft er een intensivering op het gebied van uitvoering van wettelijke taken plaatsgevonden.

Toelichting op het verloop 2007

Wettelijke taken	€ 400.000,--
Klimaatverandering en energie	€ 250.000,--
Gezondheid en milieu	€ 20.000,--
Milieu en leefomgeving	€ 65.000,--

Ad1. Onder meer de projecten: invoering WABO, Geuronderzoek Meppel, Branchegerichte aanpak Vergunningverlening en inclusief € 50.000,-- voor PRISMA (IPO). Jaarlijks worden de kosten voor het PRISMA (Programma IPO Strategische Milieu Agenda) gefourneerd vanuit het NMP

(€ 50.000,--) en er is € 250.000,-- bijgedragen aan het Uitvoeringsprogramma Energie.

Toelichting op het verloop 2008

Jaarlijks worden de kosten voor het PRISMA (IPO) gefourneerd vanuit het NMP (€ 50.000,--). Ten aanzien van het thema Wettelijke taken zal de WABO ook nog in 2008 doorlopen (€ 77.000,--).

Het in 2007 opgevoerde bedrag voor het thema Milieu en leefomgeving, ad. € 65.000,-- betreft een driejarige verplichting en is verdisconteerd in de raming 2008.

Na implementatie van het IPO-project Gezondheid en milieu worden medio 2007 de (gezamenlijke) activiteiten verder in beeld gebracht.

Indien de huidige beleidslijn ten aanzien van het thema Klimaatverandering en energie wordt gecontinueerd zal een bijdrage van € 250.000,-- per jaar vanuit het NMP gereserveerd moeten worden. In bovenstaande opstelling is deze bijdrage vooralsnog p.m. opgenomen.

Toelichting op het verloop 2009

Daarnaast hebben we € 65.000,-- gereserveerd voor het thema Milieu en leefomgeving.

Indien de huidige beleidslijn ten aanzien van het thema Klimaatverandering en energie wordt gecontinueerd zal een bijdrage van € 250.000,-- per jaar vanuit het NMP gereserveerd moeten worden. In bovenstaande opstelling is deze bijdrage vooralsnog p.m. opgenomen.

Toelichting op het verloop 2010

Ook in de raming 2010 is de bijdrage ad. € 50.000,-- aan het IPO verwerkt.

Indien de huidige beleidslijn ten aanzien van het thema Klimaatverandering en energie wordt gecontinueerd zal een bijdrage van € 250.000,-- per jaar vanuit het NMP gereserveerd moeten worden. In bovenstaande opstelling is deze bijdrage vooralsnog p.m. opgenomen.

Er is nog geen zicht op de overige projecten.

Reserve Uitvoering 2e fase Relatienota en Natuurontwikkelingsbeleid (060142)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het doel van deze reserve is (evenals het doel van de reserve Aankopen natuurterreinen) het behoud en ontwikkeling van natuurkwaliteit. Dit gebeurt door realisering van de zogenaamde Ecologische Hoofdstructuur. Het meefinancieren van grondaankopen van reservaatgronden door stichting het Drents Landschap en de vereniging Natuurmonumenten is een middel om dit te bereiken. De aankopen worden voor 50% gesubsidieerd door de provincie.
Portefeuillehouder	A. Edelenbosch
Budgethouder	L. Portegies - Landelijk Gebied
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-6.2
Programmaonderdeel	36005
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Op basis van de nota Reserves en voorzieningen is in 2005 een driejarig traject gestart om met ca € 315.000,- per jaar tot afbouw van deze reserve te komen.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	Een zevental grondaankopen waarmee een bedrag van € 512.000,- is gemoeid.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Afgelopen jaar hebben zich een zevental grote(re) grondaankopen aangediend waarmee het tempo van bovengenoemde afbouw boven de verwachting kwam te liggen.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
De verwachting dat de reserve conform de planning in 2007 geheel zal zijn besteed.	

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	743.839	231.159	-	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	-	-	-	-	-
vermindering	512.680	231.159	-	-	-
einde jaar	231.159	-	-	-	-

Reserve Uitvoering SOL Drenthe (060143)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het afsluiten van contracten in de vorm van meerjaren beschikkingen met particulieren waarbij onderhoud wordt gepleegd aan landschapselementen die bijdragen aan de instandhouding van het beeldbepalende karakter van het landschap en de ecologische infrastructuur. De reserve is per 31 december 2006 opgeheven.
Portefeuillehouder	A. Edelenbosch
Budgethouder	L. Portegies - Landelijk Gebied
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-6.1
Programmaonderdeel	36206
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Het saldo van de reserve is medio 2007 toegevoegd aan de exploitatie.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	De exploitatiebijdrage is benut voor het afrekenen van aflopende beschikkingen, het uitbetalen van voorschotten van lopende beschikkingen en voor het vergoeden van de kosten van Landschapsbeheer Drenthe voor de uitvoering van de SOL. Vervolgens is volgens PS-besluit (257-Herzien) het restant van de reserve afgeboekt. Dit leverde een bedrag op van € 99.198,- ten gunste van de reserve voor algemene doeleinden.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	n.v.t.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
n.v.t.	

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	56.331	-	-	-	-
vermeerdering wegens rente		-	-	-	-
vermeerdering	179.009	-	-	-	-
vermindering	235.340	-	-	-	-
einde jaar	-	-	-	-	-

Reserve Versterking economische structuur (060150)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het verstrekken van de sociaaleconomische structuur in Drenthe in brede zin, gericht op de verwezenlijking van een duurzame economische ontwikkeling, waarin een ieder naar zijn/haar mogelijkheden participeert.
Portefeuillehouder	H. Weggemans
Budgethouder	R.J. Stoffelsma - Economie
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-7.0
Programmaonderdeel	37005
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Financiering van projecten die aan de doelstelling van de reserve voldoen en met name cofinanciering van Kompasprojecten. In de begroting was hiervoor een bedrag van € 2.283.000,- aan uitgaven en € 7.000,- aan inkomsten opgenomen.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	De realisatie van de uitgaven is € 2.956.000,- (incl. € 66.000,- meevallende kosten vorig boekjaar) geworden en € 27.000,- van inkomsten. Het negatieve saldo van € 653.000,- is verrekend met de reserve. In de reserve zaten daarvoor nog voldoende middelen. Voor cofinanciering van Kompasprojecten is in 2006 € 1.675.000,- beschikbaar gesteld aan 4 projecten. Eind 2005 was besloten uit het budget versterking economische structuur € 500.000,- beschikbaar te stellen voor de handhaving van ID-banen. Dit bedrag is in 2006 volledig beschikbaar aan diverse gemeenten. Daarnaast zijn onder andere bijdragen beschikbaar gesteld voor een promotor innovatief ondernemerschap, het promotieplan hunebedden, een economisch actieplan voor Zuidoost-Drenthe en enkele huursubsidies. Tevens is ter compensatie voor de terugbetaling van de lening door ASTRON een vergoeding voor de rente aan ASTRON betaald.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	In 2005 was er op dit budget een positief saldo van ruim € 1,7 miljoen. Er waren toen projecten in voorbereiding, maar deze waren nog niet ver genoeg om een subsidie beschikbaar te stellen. In 2006 zijn deze subsidies wel beschikbaar gesteld.
Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?	Geen meerjarige effecten.

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	3.586.566	2.715.867	1.517.479	1.903.191	2.293.103
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	2.085.100	2.101.612	385.712	389.912	394.212
vermindering	2.955.799	3.300.000	p.m.	p.m.	p.m.
einde jaar	2.715.867	1.517.479	1.903.191	2.293.103	2.687.315

Toelichting Actualisatie	In 2007 zullen vrijwel zeker de volgende uitgaven ten laste van de reserve worden gebracht:	
	Projecten tenderregeling Innovatief Ondernemen	€ 600.000,--
	Procesgeld Innovatief Ondernemen	€ 25.000,--
	Sensor Universe	€ 179.318,--
	Eurochamp	€ 170.000,--
	China Center	€ 70.000,--
	Noordlus TT-circuit	€ 660.000,--
	Lofar transitie activiteiten	€ 6.590,--
	Veenhuizen	€ 50.000,--
	Gereserveerd voor oude loonkostenregeling	€ 500.000,--
	subtotaal	€ 2.260.908,--
	Daarnaast worden de volgende uitgaven verwacht:	
	Projecten pijplijn	€ 160.000,--
	Overige projecten	€ 860.000,--
	Totaal	€ 3.280.908,--
	Toelichting op het verloop 2008 tot en met 2010:	
	Hiermee is het saldo van de reserve eind 2007 ruim € 1,5 miljoen. Tezamen met de vermeerderingen in 2008 kan in 2008 € 1,9 miljoen beschikbaar gesteld worden als start voor de nieuwe programma's (OP-EFRO 2006-2012, Pieken in de Delta Noord 2006-2010 en INTERREG 2006-2012). Deze programma's zullen in de loop van 2007 verder ingevuld worden.	

Reserve Grondwaterheffing (060161)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Doel van de bestemmingsreserve is het financieren van de wettelijke taak van de provincie op het gebied van grondwaterbeheer (waarnemen grondwaterstanden, beheer meetnet, uitvoeren onderzoek etc). Daarnaast worden de middelen ingezet voor het stimuleren van projecten door derden, gericht op duurzaam grondwaterbeheer. Gedacht kan worden aan projecten gericht op waterbesparing, verdrogingsbestrijding en aanvulling grondwatervoorraad.
Portefeuillehouder	T. Klip-Martin
Budgethouder	S.W.T. Gerritsen - Ruimte en Water
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-4.0
Programmaonderdeel	34401
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2006 gepland?</p> <p>In 2006 waren uitgaven gepland voor bijdragen aan projecten van derden gericht op actief grondwaterbeheer, onderzoekskosten en apparaatskosten ten behoeve van het grondwaterbeheer.</p> <p>Wat is in 2006 gerealiseerd?</p> <p>Er zijn meer uitgaven gedaan voor projecten gericht op actief grondwaterbeheer. Daarnaast zijn de reguleren werkzaamheden ten behoeve van het grondwaterbeheer uitgevoerd.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>Aan het einde van het jaar zijn informele toezeggingen omgezet in formele toezeggingen die tot kosten hebben geleid.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>Er zijn uitgaven van 2006 doorgeschoven naar 2007; dit zal op de lange termijnplanning geen effect hebben. Omdat de uitgaven meerjarig structureel hoger zijn dan de inkomsten, zal op enig moment aanpassing van de heffing moeten plaatsvinden. Afhankelijk van de stand van de reserve zal dat in 2008 of 2009 moeten gebeuren. U bent hierover reeds geïnformeerd via een statenbrief van 7 december 2006 (kenmerk 49/5.10/2006014319). Besloten is de maximale stand van de reserve af te bouwen naar € 150.000,-.</p>

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	515.230	381.048	161.048	61.048	38.953-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	724.556	720.000	720.000	720.000	720.000
vermindering	858.739	940.000	820.000	820.000	820.000
einde jaar	381.048	161.048	61.048	38.953-	138.953-

Reserve Investerings verkeer en vervoer (060199)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Reserve is bedoeld ter egalisatie van de kapitaallasten van infrastructurele investeringen. De infrastructurele investeringen zijn gericht op veilige bereikbaarheid in Drenthe. In deze collegeperiode zal extra worden ingezet op de stedelijke bereikbaarheid en het terugdringen van rij-ongevallen in combinatie met het aanbrengen van essentiële wegkenmerken.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	S.W.T. Gerritsen - Verkeer en Vervoer
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-3.0
Programmaonderdeel	33003 / 33002
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	De bijdrage aan deze reserve was begroot op 7,1 miljoen, daarnaast was een geraamde onttrekking van 0,6 miljoen in de begroting opgenomen. Binnen het programma 3.0 verkeer waren de afschrijvingen begroot op € 1.5 miljoen en rentekosten op € 0,6 begroot. Daarnaast was er voor planmatige projecten infrastructuur € 0,5 miljoen geraamd. Per saldo een bedrag van € 9,1 miljoen. Ook is een rentetoevoeging van 1 miljoen begroot.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	De rente toevoeging en de begrote onttrekking van € 0,6 miljoen zijn vrijwel conform begroting gerealiseerd. Ook de toegekende rente van geactiveerde investeringen zijn conform de begroting gerealiseerd. De afschrijvingen zijn € 0,3 miljoen geworden. En de realisatie van de kosten projecten infrastructuur bedroegen € 0,1 miljoen. Per saldo een bedrag van € 1 miljoen.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	De afschrijvingen ten opzichte van de begroting zijn met € 1,3 miljoen meegevallen. Bij het aanpassen van de begroting 2006 is een onjuiste inschatting gemaakt van de fasering van een groot aantal projecten waardoor de afschrijvingen te hoog in de begroting zijn opgenomen. De verwachting was dat een groot aantal projecten gereed zou zijn in 2005, zodat de afschrijving kon starten in 2006. In de praktijk blijkt dit echter niet het geval te zijn geweest en is de begroting op dit punt wel fors aangepast en meerjarig verwerkt, maar niet voldoende. In 2006 zijn overigens wel veel investeringen gerealiseerd, maar die kapitaallasten worden pas vanaf 2007 zichtbaar. Voor de begroting 2007 zijn de kapitaallasten op basis van de jaarrekening opnieuw berekend en zijn de gevolgen hiervan in de voorjaarsnota 2007 verwerkt. Het voordeel van € 0,4 miljoen op de projecten infrastructuur betreft de projecten Onderzoeksprogramma en Architectuur verkeersbeheersing Groningen-Assen, Ontwikkelen van een spoorvisie en diverse projecten gedragsbeïnvloeding. Omdat deze projecten zijn niet doorgegaan of met andere middelen zijn gefinancierd, is het voordeel ontstaan.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
Het effect is dat het saldo van de reserve Investerings verkeer en vervoer is gestegen, maar de kapitaallasten verschuiven naar de toekomst. Dan wordt alsnog beslag gelegd op het saldo in de reserve. De toename van de reserve verkeer en vervoer past in het verloop van de reserve. Volgens planning zal de reserve in 2009 tot ca 30 miljoen oplopen. Deze reserve wordt opgebouwd met een in de voorjaarsnota 2004 afgesproken dotatie per jaar om afschrijvingslasten van (grote) investeringsprojecten te kunnen financieren. Naar aanleiding van de nota "Besparen op reserves?" is op 1 november 2006 aan de statencommissies Omgevingsbeleid en Bestuur, Financiën en Economie een presentatie gegeven over de stand van zaken van de Nota Investeringsbeleid 2001-2010 en de Reserve IVV. Toegelicht is onder meer dat technisch afgeronde projecten pas na financiële afsluiting van het project zichtbaar worden in de kapitaallasten van de reserve. En projecten zijn vaak meerjarig. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld de Hoogeveenseweg in Meppel. Technisch afgerond eind 2004. Maar financieel nog niet afgesloten in verband met onderhoudscontract aannemer op de deklaag. Deze weerbaarheid en andere risico's bij de uitvoering zoals vertraging in planprocedures of draagvlak bij de bevolking zijn aan de staten toegelicht. Al eerder is afgesproken dat gezamenlijk met de staten onderzocht zal worden op welke wijze één en ander transparanter gemaakt kan worden. De presentatie op 1 november was daarvoor de eerste aanzet. Welke projecten worden uitgevoerd staan jaarlijks in het Provinciaal Uitvoeringsplan. In het Jaarverslag PUP wordt de stand van zaken van de projecten weergegeven.	

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	16.181.492	25.273.576	27.818.205	29.227.024	28.464.004
vermeerdering wegens rente	970.890	1.516.415	1.669.092	1.753.621	1.707.840
vermeerdering	9.158.860	8.420.880	8.420.880	8.420.880	5.983.640
vermindering	1.037.666	7.392.666	8.681.153	10.937.521	11.570.255
einde jaar	25.273.576	27.818.205	29.227.024	28.464.004	24.585.229

Risicoreserve btw-compensatiefonds (060203)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het ontstaansrecht van deze reserve is het gevolg van de landelijke invoering van het btw-compensatiefonds (BCF) in 2003. Uit dit fonds kan btw worden gecompenseerd in verband met het uitvoeren van overheidstaken. De gelden uit deze reserve zullen worden aangewend ter oplossing van dekkingstekorten van met name de eerste jaren in de exploitatie die ontstaan in verband met de invoering van het BCF.
Portefuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	R.E. Waarsing - Financiën en Control
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-0.0
Programmaonderdeel	30401
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2006 gepland?</p> <p>Na begrotingswijziging was een eenmalige bijdrage aan de exploitatie gepland van € 230.000,- voor de dekking van kosten voor niet compensabele btw. Dit is de btw die we niet terugkrijgen uit het btw-compensatiefonds omdat een 4% vereveningskorting wordt toegepast. Dit is het geval totdat de definitieve uitnameverdeling bij de provincie is vastgesteld. Bij de begrotingswijziging is het gemiddelde bedrag over de laatste drie jaren genomen.</p> <p>Wat is in 2006 gerealiseerd?</p> <p>De kosten voor niet-gecompenseerde btw die waren geraamd op € 230.000,- zijn € 63.581,- hoger uitgevallen. Dit is verrekend met de reserve. Vervolgens is volgens PS-besluit (257-Herzien) het restant van der reserve per 31 december 2006 afgeboekt met 50%. Dit leverde een uitname op van € 2.458.166,- ten gunste van de reserve voor Algemene doeleinden.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>Omdat er meer btw is gefactureerd en geboekt in 2006 dan gemiddeld in voorgaande jaren, is de begrotingswijziging in 2006 te laag gebleken. Dit was niet goed in te schatten.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>De mogelijkheid om vanuit deze reserve bij te dragen in eventuele dekkingstekorten van de exploitatie als gevolg van de vaststelling van de definitieve uitname uit het provinciefonds zijn ingeperkt door de verlaging met 50%.</p>

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	5.209.913	2.458.166	2.458.166	2.458.166	2.458.166
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	-	-	-	-	-
vermindering	2.751.747	-	-	-	-
einde jaar	2.458.166	2.458.166	2.458.166	2.458.166	2.458.166

Reserve Fricatiekosten ombuigingen (060206)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	In de collegeperiode 2004-2007 wordt een aantal beleidsinterventies doorgevoerd. Deze worden deels mogelijk gemaakt door ombuigingen op andere beleidsterreinen. Om kosten van niet voorziene problemen (vertraging, ongewenste neveneffecten) bij de realisatie van de ombuigingen op te vangen is deze reserve ingesteld. Reserve is per 31 december 2006 opgeheven.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	J.M. Imhof - Directie
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-0.0
Programmaonderdeel	30501
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2006 gepland?</p> <p>In 2006 is een storting in de reserve begroot van € 150.000,--. Er is tevens een bijdrage aan de exploitatie begroot van € 275.500,--. Van die exploitatiebijdrage is een bedrag van € 64.500,-- bedoeld voor de dekking van het niet volledig realiseren van de begrote inkomst van de waterbedrijven. Het restant is bedoeld voor dekking van frictiekosten die zich kunnen voordoen als gevolg van het doorvoeren van ombuigingen, maar die vooraf niet specifiek zijn aan te wijzen.</p> <p>Wat is in 2006 gerealiseerd?</p> <p>De storting is gerealiseerd. De bijdrage kan worden beschouwd als (gedeeltelijke) dekking van de overschrijding van de kredieten drukwerk (€ 220.000,--) en advertentiekosten (€ 96.000,--). Vervolgens is volgens PS-besluit (257-Herzien) het restant van de reserve afgeboekt. Dit leverde een bedrag op van € 421.988,-- ten gunste van de reserve voor Algemene doeleinden.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>n.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>Inmiddels is besloten dat deze reserve wordt opgeheven per 31 december 2006. Het saldo van € 421.988,-- is toegevoegd aan de reserve voor Algemene doeleinden. In de begrotingen 2007 en 2008 zijn toevoegingen en onttrekkingen geraamd van € 150.000,-- en € 231.000,--. Deze vervallen en het nettooverschil van 2 keer € 81.000,-- wordt ten laste gebracht van de reserve voor Algemene doeleinden.</p>

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	547.488	-	-	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	150.000	-	-	-	-
vermindering	697.488	-	-	-	-
einde jaar	-	-	-	-	-

Reserve Stimulering vitaal platteland Drenthe (060207)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Deze reserve dient ter ondersteuning van de uitvoering van de Programmalijn landelijk gebied. De programmalijn bestaat uit het waarborgen van de kwaliteit en de vitaliteit van het landelijk gebied.
Portefeuillehouder	A. Edelenbosch
Budgethouder	L. Portegies - Landelijk Gebied
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-6.2
Programmaonderdeel	36005
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Het bedrag in reserve geheel te besteden aan projecten die na invoering van de subsidieregeling Reserve stimulering vitaal platteland Drenthe per 1 juli 2005 (nader) geconcretiseerd zijn.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	Deze planning is grotendeels gerealiseerd. Alleen het project Uitvoering regiopark Groningen-Assen is nog niet uitgevoerd en besteed.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Het genoemde project heeft vertraging opgelopen en zal in 2007 worden uitgevoerd.
Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?	n.v.t.

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	949.476	222.758	-	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	5.808.393	5.468.000	5.050.000	5.050.000	5.050.000
vermindering	6.535.111	5.690.758	5.050.000	5.050.000	5.050.000
einde jaar	222.758	-	-	-	-

Reserve Sociale en culturele ontwikkeling (060208)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het ondersteunen van de sociale en culturele ontwikkeling in de provincie Drenthe, gebaseerd op de Contourennota Mensen in het middelpunt en de Cultuurnota De kunst van het combineren. Als er in 2008 nog saldo aanwezig is, komt er een nieuw bestedingsvoorstel.
Portefeuillehouder	A. Haarsma / H. Weggemans
Budgethouder	B.G. Deetman - Cultuur en Welzijn
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-8.06 t/m P-8.10
Programmaonderdeel	38102 / 38308 / 38408 / 38503 / 38802
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Uitvoering van het beleid op het gebied van cultuur, welzijn en zorg, zoals vastgelegd in de Contourennota Mensen in het Middelpunt, waarvoor geen specifieke middelen beschikbaar zijn.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	In totaal is van de beschikbare € 1.190.367,-- een bedrag van € 962.787,-- ingezet voor diverse projecten. In de tussenbalans CW-beleid 2005-2006 Mensen in het Middelpunt - halverwege is uitgebreid beschreven welke projecten met deze middelen zijn gerealiseerd.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Zoals ook aangegeven in de nota Reserves en voorzieningen, zullen de flexibele budgetten geleidelijk worden ingezet en zal de financiële herijking pas tegen het eind van de nieuwe planperiode in 2008 volledig ontplooid zijn. De niet- bestede middelen worden jaarlijks in deze reserve ondergebracht. Deze middelen zullen in de jaren 2007 en 2008 worden ingezet.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
De resterende middelen over de jaren 2005 en 2006 zullen uiterlijk in 2008 worden ingezet. De meerjarenbegroting is hierop aangepast.	

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	39.495	267.075	267.075		-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	1.190.367	1.239.000	1.505.000	-	-
vermindering	962.787	1.239.000	1.772.075	-	-
einde jaar	267.075	267.075	-	-	-

Reserve Stedelijke ontwikkeling (060209)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	De reserve Stedelijke ontwikkeling is ingesteld ter ondersteuning van de programmalijn Stad. In de Voorjaarsnota 2005 zijn de middelen beschikbaar gesteld die worden toegevoegd aan de reserve.
Portefeuillehouder	A. Haarsma
Budgethouder	J. Kreling - Programma Stad
Soort reserve	Bestemmingsreserve
Programma	P-9.1
Programmaonderdeel	39201
Inhoudelijke en financiële toelichting:	Wat was in 2006 gepland?
	in 2006 was gepland dat het jaarlijks budget van € 2.244.000,- zou worden besteed.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	Een besteding van € 3.485.000,- en inkomsten van € 28.000,-, waardoor de reserve verminderd is met € 1.213.000,-.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	De realisatie van het programma is in 2006 goed op gang gekomen, de achterstand van 2005 is daarmee voor een belangrijk deel ingelopen.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
Er zal in 2008, het jaar na afloop van het huidige programma een lager bedrag in de reserve zitten dan was geraamd in de begroting 2006.	

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	1.694.000	481.030	481.030	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	2.271.734	2.244.000	-	-	-
vermindering	3.484.704	2.244.000	481.030	-	-
einde jaar	481.030	481.030	-	-	-
vermeerdering is structureel verlaagd met € 50.000,- (9e wijziging 2006)					

Reserve Stads- en dorpsvernieuwingsgelden (060210)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het opnieuw binnen hetzelfde beleidsterrein inzetten van resterende stads-en dorpsvernieuwingsmiddelen bij lagere subsidie- vaststellingen. Betreft een nieuwe reserve voortvloeiend uit de eerdere voorziening. (Hiervoor is een voorstel opgenomen bij het statenstuk van de jaarrekening).
Portefeuillehouder	A. Haarsma
Budgethouder	S.W.T. Gerritsen - Ruimte en Water
Soort voorziening	Bestemmingsreserve
Programma	P-9.1
Programmaonderdeel	39201
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	n.v.t.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	In 2006 zijn bij de afrekening van subsidies de volgende meevallers ontstaan (voor in totaal € 305.094,-): € 149.067,- voor herinrichting woonomgeving Hoprank (gem. Noordenveld), € 10.502,- bijdragen derden (gem. Aa en Hunze), € 145.525,- herstructurering Kometenlaan (gem. Hoogeveen). Deze gelden zijn nog niet opnieuw ingezet voor hetzelfde beleidsterrein. Voorts is de verplichtingen administratie geactualiseerd en dit heeft geleid tot een bate van € 65.983,-.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Het is van tevoren niet te voorzien of de gemeenten het volledig toegekende bedrag nodig hebben en aan de gestelde voorwaarden hebben voldaan.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
	De afloop van de reserve volgt in de komende jaren (naar verwachting eind 2008).

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	-	371.077	171.077	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	371.077	-	-	-	-
vermindering	-	200.000	171.077	-	-
einde jaar	371.077	171.077	-	-	-

Voorzieningen middelen derden

Voorziening Spaarhypotheken (072110)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het veiligstellen van de door de provinciale medewerkers gespaarde bedragen ten behoeve van aflossing van hypothecaire geldleningen.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	R.E. Waarsing - Financiën en Control
Soort voorziening	Voorzieningen (middelen van derden)
Programma	n.v.t.
Programmaonderdeel	n.v.t.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Een toevoeging van rente van € 69.928,--.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	Een toevoeging van rente € 90.227,-- en per saldo een toevoeging van door medewerkers betaalde spaarpremie en opgenomen spaarbedragen van € 55.699,--.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Het gemiddelde rentepercentage waarmee in de begroting rekening is gehouden wijkt af van het hogere werkelijke percentage. Daarnaast wordt de rentetoevoeging via de exploitatie opgenomen en wordt de spaarpremie rechtstreeks in de voorziening verwerkt. De spaarpremie is niet in de begroting opgenomen.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
Nihil. De hogere rente wordt van de medewerkers ontvangen en de niet begrote premie indirect ook (via de instelling waarbij de spaarhypotheken zijn ondergebracht). Per 1 januari 2007 is de hypotheekregeling voor medewerkers opgeheven. Hierdoor zal het aantal spaarhypotheken in de toekomst afnemen en in de verre toekomst zal dan ook de hoogte van de voorziening dalen. Voorlopig nog niet omdat nu vooral premies worden ingelegd, tenzij door vroegtijdige aflossingen spaarsaldo's uitbetaald worden. Dit heeft voor de provincie geen risico's omdat de voorziening gelijk is aan de schuldpositie.	

Verloop	Aanname voor de komende jaren, een rentepercentage van 5,5%. Komende jaren zal premiebedrag, afgezien van niet in te schatten vroegtijdige premie opnames, gelijk blijven doordat er geen nieuwe hypotheken meer worden afgesloten.				
	jaar				
omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
aanvang jaar	1.553.962	1.699.889	1.849.081	2.006.480	2.172.535
vermeerdering wegens rente	90.927	93.494	101.699	110.356	119.489
vermeerdering	55.699	55.699	55.699	55.699	55.699
vermindering		-	-	-	-
einde jaar	1.699.889	1.849.081	2.006.480	2.172.535	2.347.724

Voorziening Noordelijk archeologisch depot (072171)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Instandhouding en beheer noordelijk archeologisch depot, tezamen met de provincies Groningen en Fryslân.
Portefeuillehouder	H. Weggemans
Budgethouder	B.G. Deetman - Cultuur en Welzijn
Soort voorziening	Voorzieningen (middelen van derden)
Programma	P-8.10
Programmaonderdeel	38307
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	In 2006 is het depot nog steeds als zelfstandige organisatie in ontwikkeling. Er is in dat jaar (zoals gepland) vooral ingezet op formalisering van de bestuurlijke en beheersmatige samenwerking door de drie provincies.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	In juli 2006 is de bestuursovereenkomst getekend door de drie colleges van GS. Daarmee is de volgende fase voor NAD Nuis begonnen: het maken van een onderzoeksopdracht naar een betere organisatievorm voor het NAD. Ongepland, maar evengoed uitgevoerd: de voorbereidingen voor de aanleg van twee klimaatkamers in het depot (1e loods); hiervoor hebben de drie provincies elk € 50.000,- beschikbaar gesteld.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Er zijn geen afwijkingen.
Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?	
	De inkomsten en uitgaven zijn meerjarig geactualiseerd op basis van de laatste ontwikkelingen en afspraken tussen de provincies. De afspraken en de voorziening lopen tot en met 2008.

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	163.513	233.524	123.524		
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	152.291	170.000	125.000		
vermindering	82.280	280.000	248.524		
einde jaar	233.524	123.524	-	-	-

Voorziening BDU overig (072172)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het verbeteren van bestaande infrastructuur, verkeersveiligheid en bereikbaarheid evenals het verbeteren van gedragsmaatregelen.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	S.W.T. Gerritsen - Verkeer en Vervoer
Soort voorziening	Voorzieningen (middelen van derden)
Programma	P-3.0
Programmaonderdeel	33003
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	De volgende bestedingen waren gepland Infrastructurele werken € 4.021.979,-; Gedragsbeïnvloeding € 704.055,- en Vervoersmanagement € 34.000,-.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	De realisatie bestaat uit toegezegde bedragen voor infrastructurale werken € 3.878.535,- bestedingen Gedragsbeïnvloeding € 642.279,- en vervoersmanagement € 29.596,- , een terugvordering van € 499.822,- voor infrastructurale werken en inkomsten € 3.847,- voor cursussen VVBD.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Een strenger beleid inzake de afwikkeling van infrastructurale werken heeft geleid tot een terugvordering van € 499.822,-. De besteding inzake gedragsbeïnvloeding zijn iets achtergebleven bij de raming, omdat er met de nodige voorzichtigheid is begroot.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
De middelen zullen na goedkeuring van een bestedingsvoorstel door gedeputeerde staten opnieuw worden ingezet.	

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	751.407	1.090.465	-	-	-
vermeerdering wegens rente	256.475	250.000	-	-	-
vermeerdering	4.133.172	26.509.000	26.509.000	26.509.000	26.509.000
vermindering	4.050.589	27.849.465	26.509.000	26.509.000	26.509.000
einde jaar	1.090.465	-	-	-	-

Voorziening Grondkosten Vinex-locaties (072173)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Realiseren taakstelling voor woningbouw in Drenthe, met name in Emmen.
Portefeuillehouder	A. Haarsma
Budgethouder	S.W.T. Gerritsen - Ruimte en Water
Soort voorziening	Voorzieningen (middelen van derden)
Programma	P-9.1
Programmaonderdeel	39201
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Er waren geen inkomsten c.q. uitgaven gepland. In afwachting van toestemming van het Rijk (formeel toegestemd 18 december 2006) zou er een bijdrage aan de gemeente Emmen over 2005 moeten worden verleend.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	Voor locatiegebonden subsidies was in 2005 € 164.346,-- ontvangen en in de voorziening Vinex geboekt. Dit geld is nu onttrokken aan deze voorziening en toegevoegd aan de nieuwe voorziening Locatiegebonden subsidies. Het betreft namelijk een nieuwe regeling.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	De toestemming van het Rijk over de inzet van het restantbudget is pas eind 2006 ontvangen. Het geld kon daardoor niet meer in 2006 worden ingezet ten gunste van de gemeente Emmen.
Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?	De regeling loopt langer door dan gepland (verwachte einddatum is nu 31 december 2007).

Verloop					
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
	jaar				
aanvang jaar	615.193	449.327	-	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	-	-	-	-	-
vermindering	165.866	449.327	-	-	-
einde jaar	449.327	-	-	-	-

Voorziening Jeugdzorg (072174)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Doeluitkering ten behoeve van jeugdzorg. De voorziening is bedoeld om de wettelijke aanspraken op jeugdzorg te kunnen waarborgen.
Portefeuillehouder	A. Haarsma
Budgethouder	B.G. Deetman - Cultuur en Welzijn
Soort voorziening	Voorzieningen (middelen van derden)
Programma	P-8.06
Programmaonderdeel	38802
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Er was voor de uitvoering van de taken en activiteiten in het Uitvoeringsprogramma opgroeien 2006 een tekort begroot van € 336.023,--.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	De staten hebben in 2006 een extra budget gecreëerd van € 500.000,-- teneinde de ontoereikende financiering van het Rijk te dekken en de groei in justitiemaatregelen te kunnen uitvoeren. Dit bedrag zou worden gedekt door rijksbijdragen en/of de voorziening. In september heeft het Rijk een bedrag overgemaakt van € 254.000,--.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	In 2006 is een stevig beroep gedaan op de voorziening Jeugdzorg. Daarmee zijn, in 1 jaar, nagenoeg alle knelpunten in één keer uit de weg geruimd. Wachtlijsten, ICT-problemen, verbeteren beleidsinformatie.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
De voorziening Jeugdzorg is tot een bedenkelijk peil gedaald.	

Verloop					
	jaar				
omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
aanvang jaar	831.086	244.412	-	28.457	56.914
vermeerdering wegens rente	30.359	28.457	28.457	28.457	28.457
vermeerdering	26.734.207	25.648.589	25.648.589	25.648.589	25.648.589
vermindering	27.351.240	25.921.458	25.648.589	25.648.589	25.648.589
einde jaar	244.412	-	28.457	56.914	85.371

Voorziening Bodemsaneringen (072175)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Betreft nog te besteden middelen van het Rijk ten behoeve van bodemsaneringsprojecten.
Portefeuillehouder	T. Klip-Martin
Budgethouder	S.J. Geerlings - Bodem
Soort voorziening	Voorzieningen (middelen van derden)
Programma	P-5.1
Programmaonderdeel	35206
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Begroot waren € 2,4 miljoen uitgaven (excl. btw) en € 3,1 miljoen inkomsten.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	De kosten zijn € 2,1 miljoen (excl. btw) en de inkomsten € 2,5 miljoen geworden in 2006. De btw die ook ten last van de voorziening gaat, omdat dit kan worden gedeclareerd bij het Rijk bedroeg € 0,2 miljoen.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	De uitgaven in het kader van het Bodemsaneringsprogramma 2005-2009, waren lager dan begroot. Een deel van de verstrekte opdrachten zal pas in 2007 worden uitgevoerd, waardoor de lasten ook in dat jaar komen.
	Ten gevolge van de wetwijziging begin 2006 worden er voor nieuw aangegane verplichtingen geen 2,5% en 7,5% bijdragen geïnd van respectievelijk de provincie en de gemeenten. Ten opzichte van de oorspronkelijke planning heeft dit geleid tot een grote terugval in bijdragen "derden" in de bodemsanering.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
Over de periode 2005 tot en met 2009 was oorspronkelijk 2 miljoen euro inkomsten van gemeenten geraamd, nu komt er over deze periode 1,7 miljoen euro minder binnen. Om de geplande saneringen in de komende jaren te kunnen financieren zal de gemeenten een vrijwillige bijdrage worden gevraagd als zij belang hebben bij een sanering.	
Het meerjarig effect van afwijkingen is een geleidelijke afname van de voorziening totdat de voorziening volledig is benut.	

Verloop	Jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	574.266	772.368	1.684.721	2.909.997	2.236.945
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	2.515.550	7.354.400	2.941.400	3.040.400	3.040.400
vermindering	2.317.448	6.442.047	1.716.124	3.713.452	3.558.036
einde jaar	772.368	1.684.721	2.909.997	2.236.945	1.719.309

Voorziening Stedelijke vernieuwing (072176)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	De voorziening is bedoeld voor stedelijke vernieuwing op de fysieke leefomgeving in de aangewezen gebieden.
Portefeuillehouder	A. Haarsma
Budgethouder	S.W.T. Gerritsen - Ruimte en Water
Soort voorziening	Voorzieningen (middelen van derden)
Programma	P-9.1
Programmaonderdeel	39201
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Het beschikbare bedrag van het Rijk aan projectgemeenten beschikken.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	Aan de projectgemeenten is uit het budget voor Stedelijke vernieuwing over de periode 2005-2009 € 2.584.979 toegezegd en verplicht. En de rest van de uitgaven in 2006 is aan programma gemeenten betaald. Doordat de toezeggingen aan de projectgemeenten groter zijn dan de bedragen die het Rijk tot dusverre aan de provincie heeft verstrekt, is er een tijdelijk tekort ontstaan. Deze extra kosten mogen als vooruitbetaalde kosten worden verantwoord (rijksinkomsten hiervoor komen namelijk nog) op de balans, zodat de voorziening niet negatief komt te staan.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Het betaalritme van het Rijk is niet afgestemd op de voortgang van de gesprekken met en toezeggingen aan gemeenten.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
	Jaarlijks zullen de ontvangsten volledig worden ingezet. Alleen de rentebaten kunnen tijdelijk in de voorziening blijven zitten. In 2010 lopen de inkomsten en uitgaven helemaal glad.

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	322.742	-	31.635	55.541	71.667
vermeerdering wegens rente	65.077	31.635	23.906	16.126	16.500
vermeerdering	2.278.479	2.852.291	2.802.338	3.298.929	199.468
vermindering	2.666.298	2.852.291	2.802.338	3.298.929	287.635
einde jaar	-	31.635	55.541	71.667	-

Voorziening Openbaar vervoer BDU (072178)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Verbetering openbaar vervoer in Drenthe. De gelden worden grotendeels doorgesluisd naar het Openbaar Vervoer Bureau.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	S.W.T. Gerritsen - Verkeer en Vervoer
Soort voorziening	Voorzieningen (middelen van derden)
Programma	P-3.2
Programmaonderdeel	33403
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2006 gepland?</p> <p>Deze voorziening wordt gebruikt om de verplichtingen die zijn ontstaan in 2004 of eerder af te wikkelen, dit is een stroperig proces. Alle uitgaven en inkomsten die betrekking hebben op het beleidsveld Openbaar Vervoer worden middels begrotingswijzigingen onttrokken dan wel toegevoegd aan deze voorziening. Het was onder andere de bedoeling de bijdrage aan een grote vervoersmaatschappij over 2002-2004 alsmede de bijdrage aan het OV Bureau voor 2005 definitief vast te stellen.</p> <p>Wat is in 2006 gerealiseerd?</p> <p>Er zijn een aantal verplichtingen afgewikkeld, maar de bijdrage aan een grote vervoersmaatschappij 2002-2004 is nog niet definitief vastgesteld. Er is een conceptvaststelling van de bijdrage aan het OV Bureau over 2005.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>Het is een moeizaam proces de verplichtingen ontstaan voor 2005 af te wikkelen. Door de oprichting van het OV Bureau is er een nieuwe situatie ontstaan, waarin ieder zijn positie nog moet bepalen. Voorts hebben wij te maken met andere regelgeving van het Rijk. In 2004 hadden wij te maken met een doeluitkering Openbaar Vervoer, vanaf 2005 valt deze uitkering in de Brede doeluitkering.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>Begrotingstechnisch kan de OV voorziening BDU (072178) samengevoegd worden met Voorziening BDU overig (072172). In de komende periode moeten wij een afweging maken of deze voorziening blijft bestaan.</p>

Verloop	Jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	2.622.984	3.373.314	0		
vermeerdering wegens rente	134.218	101.199			
vermeerdering	18.000.000	-	-	-	-
vermindering	17.383.888	3.474.513	-	-	-
einde jaar	3.373.314	0	0	-	-

Voorziening Saneringsmaatregelen industrielawaai (072180)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	De voorziening is bedoeld voor het realiseren van geluidsbesparende maatregelen bij bedrijven en voorzieningen aan woningen.
Portefeuillehouder	T. Klip-Martin
Budgethouder	M. Hall - Milieubeheer
Soort voorziening	Voorzieningen (middelen van derden)
Programma	P-5.2
Programmaonderdeel	35402
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Het afronden van de resterende saneringslocaties.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	In 2006 zijn er geen locaties afgerond.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Project saneringsmaatregelen industrielawaai is grotendeels afgerond. In dit kader is er in 2006 € 14.150,-- besteed. Knelpunt blijft afronding bij 2 woningen en 1 vergunningprocedure. In principe zijn hieraan geen verdere kosten verbonden.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
	Door wijziging van het subsidiebesluit op 13 december 2006 zijn de beschikbare budgetten opnieuw verdeeld. Voor Drenthe is dit een budget van € 1.742.582,-- geworden. Het effect hiervan is dat wij in 2007 ongeveer € 300.000,-- zullen moeten retourneren aan VROM. De uiteindelijke financiële afronding zal door het nieuwe besluit niet voor 1 januari 2008 plaatsvinden.

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	1.540.968	1.526.818	1.226.818	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	-	-	-	-	-
vermindering	14.150	300.000	1.226.818	-	-
einde jaar	1.526.818	1.226.818	-	-	-

Voorziening Beeldende Kunst (072181)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Betreft rijksbijdrage ter bevordering van de beeldende kunst.
Portefeuillehouder	H. Weggemans
Budgethouder	Oc&w Cultuur en Welzijn
Soort voorziening	Voorzieningen (middelen van derden)
Programma	P-8.10
Programmaonderdeel	38306
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Uitvoeren Rijkssubsidieregeling beeldende kunst en vormgeving.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	De beleidsregel BKV is in 2006 uitgevoerd. Tijdens de uitvoering is duidelijk geworden dat de project- en opdrachtcoördinator erg weinig uren beschikbaar heeft. Om aan de vraag te kunnen voldoen steekt men er nu extra uren in. Om toch aan de vraag te kunnen voldoen zal in 2007 tot uren uitbreiding worden overgegaan. Een aanvraag om in de geldstroom beeldende kunst en vormgevingsmiddelen te schuiven wordt voorgelegd aan het Ministerie van OCW.
	Met ingang van 2006 is de subsidiëring van de bedrijvenkuntuitleen kostendekkend en is de subsidiëring beëindigd. Daarnaast hebben wij een onderzoek uit laten voeren door BMC naar de wenselijkheid om de beeldende kunst-gelden over te hevelen naar het CBK om haar positie als spin in het web te versterken. Dit onderzoek komt tot een negatief advies. Geadviseerd wordt om sterker in te zetten op de opdrachtcoördinator en de projectcoördinator, om de rol van het CBK in het aanvraagproces te versterken. Bovendien is niet duidelijk of de geldstroom na 2008 zal blijven bestaan. In het najaar van 2006 was een notitie voorzien waarin de spin in het web-functie van het CBK in relatie tot de nieuwe inzet van het CBK in de kuntuitleen en het onderzoek naar overheveling van middelen uit de geldstroom beeldende kunst en vormgeving afgewogen zou worden. De notitie is echter nog niet verder gebracht. Dit zal gebeuren in 2007.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	n.v.t.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
Oorspronkelijk was gepland de resterende middelen over het jaar 2005 in 2008 te besteden. Gezien het grote aantal (positief beoordeelde) aanvragen zijn nagenoeg alle middelen reeds in 2006 ingezet. De meerjarenraming is hierdoor aangepast.	

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	134.484	3.156	3.156	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	246.395	255.600	255.600	-	-
vermindering	377.723	255.600	258.756	-	-
einde jaar	3.156	3.156	-	-	-

Voorziening Interimregeling duurzaam veilig (072182)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	De verbetering van de verkeersveiligheid. De rijksbijdrage was bedoeld ter overbrugging totdat het onderdeel uitmaakt van BDU, maar het Rijk wil de geldstroom apart zichtbaar houden.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	S.W.T. Gerritsen - Verkeer en Vervoer
Soort voorziening	Voorzieningen (middelen van derden)
Programma	P-3.0
Programmaonderdeel	33003
Inhoudelijke en financiële Toelichting	<p>Wat was in 2006 gepland?</p> <p>Voor de uitvoering van de interimregeling duurzaam veilig waren de uitgaven begroot op € 27.795,--.</p> <p>Wat is in 2006 gerealiseerd?</p> <p>De uitgaven zijn € 1.095,-- geworden en er zijn € 315.698,-- inkomsten binnengekomen.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>Er waren geen provinciale projecten die in het kader van deze regeling tot uitvoering konden komen, waardoor er nauwelijks kosten zijn gemaakt. Ook twee gemeenten konden geen passende projecten tot uitvoering brengen, waardoor zij de bijdragen aan de provincie moesten terugbetalen. Verder is de rente toevoeging veel hoger geworden dan was begroot. Dit komt doordat het Rijk een ambtshalve hogere vaststelling heeft gedaan omdat zij ook over de gelden die zijn doorgesluisd naar gemeenten rente berekend. Dit geld heeft de provincie echter niet in kas om uit te zetten. Wij hebben daarom een bezwaar hierover bij het Rijk ingediend.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>De middelen vloeien terug in de Voorziening BDU overig (072172) waarbij de middelen geormerkt blijven voor de twee gemeenten.</p>

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	27.793	372.190	0	0	0
vermeerdering wegens rente	29.794	11.166	-	-	-
vermeerdering	315.698	-	-	-	-
vermindering	1.095	383.356	-	-	-
einde jaar	372.190	0	0	0	0

Voorziening Locatiegebonden subsidies (072183)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Middelen Vinex-locaties II zijn afgescheiden van voorziening Grondkosten Vinexlocaties (Vinex-locaties I) om ze inzichtelijk te houden. Doelstelling realiseren taakstelling woningbouw in Drenthe is hetzelfde.
Portefeuillehouder	A. Haarsma
Budgethouder	S.W.T. Gerritsen - Ruimte en Water
Soort voorziening	Voorzieningen (middelen van derden)
Programma	P-9.1
Programmaonderdeel	39201
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Er waren geen uitgaven c.q. inkomsten gepland. De uitgaven ten behoeve van de gemeente Emmen over 2006 kunnen pas bepaald en betaald worden in 2007.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	Er is een rijksbijdrage ontvangen van € 412.581,-- en de inkomsten 2005 van het Rijk van € 164.346,-- zijn nu ook in deze voorziening gestort.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Eerst moet de voorziening Grondkosten Vinexlocaties (072173) worden uitgeput dan pas wordt er een beroep gedaan op deze voorziening.
Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?	n.v.t.

Verloop					
	jaar				
omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
aanvang jaar	-	576.927	576.927	576.927	576.927
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	576.927	252.840	252.840	252.840	89.122
vermindering	-	252.840	252.840	252.840	252.840
einde jaar	576.927	576.927	576.927	576.927	413.209

Voorzieningen

Voorziening Groot onderhoud provinciehuis (083173)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Voor nu en in de toekomst op een planmatige wijze werken aan een verantwoorde staat van bouwkundig en technisch onderhoud van het provinciehuis (alsook de bestrating en omheining) en daartoe de financiële middelen beschikbaar hebben.
Portefeuillehouder	T. Klip-Martin
Budgethouder	P. van der Wel - Facilitaire Groep
Soort voorziening	Voorziening
Programma	n.v.t.
Programmaonderdeel	n.v.t.
Inhoudelijke en financiële Toelichting	<p>Wat was in 2006 gepland?</p> <p>Voor 2006 was onder andere onderhoud schilderwerk ingepland. Restauratie aan het dak was enige jaren uitgesteld en is in 2006 uitgevoerd. Daarnaast is onderhoud aan besturingsstelsel van de lift vooruitgeschoven in tijd. Dit is nu ingepland voor 2007. Alle overige onderhoudszaken die in 2006 stonden gepland zijn geanalyseerd of dit zinvol is dan wel uit te stellen en te betrekken bij de revitalisatie van het provinciehuis.</p> <p>Wat is in 2006 gerealiseerd?</p> <p>In 2006 is onderhoud gepleegd aan het dak (€ 26.000,-), is een motorstalling opgericht (€ 7.000,-) en is schilderwerk verricht (€ 24.000,-). Daarnaast zijn nog enkele kleinere onderhoudsposten verricht, waaronder vervanging pompput (€ 5.000,-).</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>Uit de onderhoudsplanning blijkt dat niet elk jaar hetzelfde bedrag noodzakelijk is voor groot onderhoud maar dat dat logischerwijs fluctueert. Wij hebben "rustige" jaren achter de rug, waarin relatief weinig groot onderhoud werd uitgevoerd. In deze jaren hebben we gespaard voor groot onderhoud dat later gepleegd moet worden.</p> <p>Is de stand van de voorziening op niveau?</p> <p>En wanneer wordt de onderbouwing geactualiseerd?</p> <p>De onderhoudsplanning voor het provinciehuis wordt volgens de huidige systematiek eens in de 10 jaar opgesteld en beslaat een periode van 10 jaren. De huidige planning loopt van 2001 tot en met 2010. De onderhoudsplanning is opgesteld voor zowel het groot als ook het dagelijkse onderhoud. Ter egalisatie van de fluctuaties in het groot onderhoud is de voorziening ingesteld. De jaarlijkse bijdrage aan de voorziening Meer-jarenonderhoud provinciehuis bedraagt afgerond € 352.000,-. In de praktijk komt het voor dat van de onderhoudsplanning moet worden afgeweken. Dat kan verschillende redenen hebben. Een reden kan zijn dat bepaald onderhoud, ondanks de planning, nog niet nodig is, of zoals hieronder bij de revitalisering is omschreven, wordt opgenomen in een groter of ander plan. Het betreffende onderhoud wordt in dat soort situaties (met de bijbehorende kosten) vooruit geschoven middels de voorziening.</p> <p>Voor het dagelijkse onderhoud is jaarlijks een exploitatiebudget in de begroting van afgerond € 145.000,- beschikbaar. Deze component loopt dus, conform de aanbeveling van de onderzoekscommissie reserves en voorzieningen, niet via de voorziening. In het exploitatiebudget zijn jaarlijkse en tweejaarlijkse kosten opgenomen zoals onderhoud- en servicecontracten.</p>

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	958.077	1.242.130	1.374.130	931.738	175.217
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	351.930	351.930	351.930	351.930	351.930
vermindering i.v.m. gepland onderhoud	67.877	52.430	29.322	343.451	50.645
vermindering i.v.m. achterstallig onderhoud	-	50.000	165.000	165.000	280.000
vermindering i.v.m. revitalisatie	-	-	450.000	450.000	15.000
vermindering i.v.m. "nieuw" onderhoud		117.500	150.000	150.000	150.000
einde jaar	1.242.130	1.374.130	931.738	175.217	31.502

Toelichting Actualisatie	<p>In 2006 hebben de staten een drietal voorstellen over de revitalisering van het provinciehuis behandeld. De geplande revitalisering zal conform het besluit van de staten voor een deel (€ 885.000,-) worden gedekt uit het "gespaarde" in de voorziening Groot onderhoud. De meerjarenonderhoudsplanning wordt geactualiseerd nadat de revitalisering is afgerond (per 1 januari 2010). Het opstellen van een jaarlijks voortschrijdende onderhoudsplanning heeft onze aandacht alsook de lengte van de meerjarenplanning.</p> <p>Toelichting op het verloop 2006 (totaal € 68.000,-): In 2006 is onderhoud gepleegd aan het dak (circa € 26.000,-). Er is een motorstalling opgericht (circa € 7.000,-) en is er schilderwerk verricht (€ 24.000,-). Daarnaast nog enkele kleinere onderhoudsposten (€ 11.000,-), waaronder vervanging pompput (€ 5.000,-).</p> <p>Vermindering i.v.m. gepland onderhoud (totaal € 476.000,-): In de periode 2007-2010 is circa € 476.000,- gepland aan onderhoud. Bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vervanging dakbedekking € 210.000,- - Buitenschilderwerk € 105.000,- - Diverse kleine onderhoudsposten € 100.000,- - (Luchtbehandeling)installaties € 65.000,- <p>Vermindering in verband met uitgesteld onderhoud (totaal € 660.000,-): Zoals de planning laat zien is niet elk jaar hetzelfde bedrag noodzakelijk voor groot onderhoud. Wij hebben "rustige" jaren achter de rug, waarin relatief weinig onderhoud is gepland. In deze jaren wordt gespaard voor groot onderhoud dat later gepleegd gaat worden. Dit bedrag is inmiddels opgelopen tot zo'n € 660.000,-. Dit uitgesteld onderhoud zal in de periode 2007-2010 uitgevoerd worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bestrating parkeerplaats (1) € 175.000,- - Dakbedekking € 110.000,- - Vloerafwerking begane grond € 110.000,- - Luchtbehandeling/CV installatie € 90.000,- - Diverse kleiner onderhoudsposten € 55.000,- - Vervanging besturing lift € 50.000,- - Buitenschilderwerk € 25.000,- - Buitentimmerwerk € 25.000,- - Bestrating/asfaltering paden € 20.000,- <p>(1) Onderzocht moet worden wanneer de bestrating van de parkeerplaats vervangen kan worden voor wat betreft planning in tijd en geld. Opgenomen in het onderhoudsplan is in ieder geval een bedrag van circa € 175.000,-.</p> <p>Vermindering i.v.m. revitalisatie (totaal € 915.000,-): Ook zal de revitalisering voor een deel (€ 915.000,-) worden gefinancierd uit het "gespaarde" groot onderhoudsbudget. Dit zijn in het onderhoudsplan opgenomen bedragen voor vloerbedekking € 570.000,-, verlichting € 140.000,- en keukeninstallaties € 160.000,-. Ingeschat wordt dat de helft van dit bedrag benodigd zal zijn in 2008 en de andere helft in 2009.</p>
--------------------------	---

Voorziening Spaarregeling compensatieverlof (083175)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Deze voorziening is ingesteld voor het opvangen van de financiële risico's (vervanging) ontstaan door deelname van personeelsleden aan de spaarregeling compensatieverlof. Doel van de spaarregeling is dat de ambtenaar ten hoogste zoveel spaaruren kan reserveren dat hij met inbegrip van het reguliere verlof, gedurende één jaar verlof kan opnemen. Voorziening is opgeheven per 31 december 2006.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	R.E. Waarsing - Financiën en Control
Soort voorziening	Voorziening
Programma	n.v.t.
Programmaonderdeel	n.v.t.
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2006 gepland?</p> <p>Er is een onttrekking geraamd van € 80.473,- als bijdrage in de kosten van de verzelfstandiging van het Drents Landschap. Het restantsaldo van € 877.566,- is volgens PS-besluit (257-Herzien) afgeboekt en ten gunste van het rekeningresultaat 2006 gebracht. Het betrof namelijk een voorziening en geen reserve die een andere bestemming krijgt. De voorziening is in het verleden ook gevormd ten laste van de exploitatie en vloeit daarom nu daarin weer terug.</p> <p>Wat is in 2006 gerealiseerd?</p> <p>De bijdrage aan het Drents Landschap is uitbetaald.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>n.v.t.</p> <p>Is de stand van de voorziening op niveau?</p> <p>En wanneer wordt de onderbouwing geactualiseerd?</p> <p>n.v.t.</p>

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	958.039	-	-	-	-
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	-	-	-	-	-
vermindering	958.039	-	-	-	-
einde jaar	-	-	-	-	-

Voorziening Kapitaallasten kunstwerken (083176)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Voorziening wordt gevormd om te sparen voor de kapitaallasten die zullen ontstaan als er grote vervangingsinvesteringen moeten worden gedaan voor kunstwerken.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	T. Woestenburg - Wegen en Kanalen
Soort voorziening	Voorziening
Programma	n.v.t.
Programmaonderdeel	n.v.t.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	Storting € 1.109.400,--.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	Storting € 1.109.400,--.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	n.v.t.
	Is de stand van de voorziening op niveau? En wanneer wordt de onderbouwing geactualiseerd?
Wordt betrokken bij de Voorjaarsnota 2007.	

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
Omschrijving					
aanvang jaar	3.328.200	4.437.600	5.547.000	6.656.400	7.765.800
Vermeerdering wegens rente					
Vermeerdering	1.109.400	1.109.400	1.109.400	1.109.400	1.109.400
vermindering		-	-	-	-
einde jaar	4.437.600	5.547.000	6.656.400	7.765.800	8.875.200

Voorziening Groot onderhoud museum (083177)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Voor nu en in de toekomst op een planmatige wijze werken aan een verantwoorde staat van bouwkundig en technisch onderhoud van het Drents Museum en daartoe de financiële middelen beschikbaar hebben.
Portefeuillehouder	T. Klip-Martin
Budgethouder	P. van der Wel - Facilitaire Groep
Soort voorziening	Voorziening
Programma	n.v.t.
Programmaonderdeel	n.v.t.
Inhoudelijke en financiële Toelichting	<p>Wat was in 2006 gepland?</p> <p>In de "MOP Drents Museum", was in 2006 ook gepland onder andere bijwerkbeurt schilderwerk gehele pand, een aanzienlijke vervanging van (zinken) goten en vervanging van dubbele deuren abdijkerk. Door veranderende weersomstandigheden is vervanging van goten en bijwerkbeurt schilderwerk doorgeschoven naar 2007.</p> <p>Wat is in 2006 gerealiseerd?</p> <p>Gelet op de planvorming ten behoeve van de uitbreiding van het Drents Museum zijn in 2006 alleen noodzakelijke werkzaamheden uitgevoerd. Een aantal geplande werkzaamheden zijn vanwege veranderende weersomstandigheden uitgesteld naar 2007.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>De planning wordt eens in de 10 jaar opgesteld. In de praktijk houdt dit in dat er soms van de planning afgeweken moet worden om verschillende redenen. Een reden kan zijn dat bepaald onderhoud, ondanks de planning, nog niet nodig is.</p> <p>Is de stand van de voorziening op niveau?</p> <p>En wanneer wordt de onderbouwing geactualiseerd?</p> <p>Voor 2002-2011 is door TMS een meerjarenonderhoudsplan (MOP) gemaakt voor alle onderhoudskosten welke voor een periode van 10 jaar te verwachten zijn voor de panden Drents Museum en provinciehuis. Omdat het ene jaar meer aan onderhoud wordt gepleegd dan het andere jaar, is deze MOP gemaakt om fluctuatie in de jaarlijkse onderhoudskosten te voorkomen. Tevens is er een verdeling gemaakt in dagelijks en planmatig onderhoud. Wanneer een deel van het planmatig onderhoud (omdat dit bijvoorbeeld nog niet noodzakelijk is) later wordt gepleegd, wordt er wat gespaard voor latere (duurdere) jaren. Over een periode van 10 jaar komt de voorziening aan het einde van de periode uit op 0. In de planning met betrekking tot uitgaven tot en met 2011 is een stijgende lijn te zien. Gelet op de concretisering van de uitbreidingsplannen, wordt voor de jaren 2007-2008 budgetneutraliteit aangehouden, waarna in de daaropvolgende jaren 2009-2011 grotere uitgaven zijn ten tijde van de uitbreidingswerkzaamheden en dan vastgestelde plannen. De meerjarenonderhoudsplanung dient geactualiseerd te worden op het moment dat binnen de uit te voeren uitbreiding van het museum duidelijkheid is in welke staat het Drents Museum zich bevindt en welke veranderingen er zijn gerealiseerd op 1 januari 2011.</p>

Verloop	jaar					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Omschrijving						
aanvang jaar	190.843	302.217	304.116	306.015	277.914	169.813
Vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-	-
Vermeerdering	121.899	121.899	121.899	121.899	121.899	121.899
vermindering	10.525	120.000	120.000	150.000	230.000	291.712
einde jaar	302.217	304.116	306.015	277.914	169813	0

Voorziening Achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34 (083178)	
Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het afdekken van de aangegane bestedingsverplichtingen bij de overdracht van de N34 per 1 januari 2007.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Budgethouder	S.W.T. Gerritsen - Verkeer en Vervoer
Soort voorziening	Voorziening
Programma	n.v.t.
Programmaonderdeel	n.v.t.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2006 gepland?
	n.v.t.
	Wat is in 2006 gerealiseerd?
	n.v.t.
	Het geld is nog in 2006 ontvangen en volgens PS-besluit 2006-267 in de voorziening gestort.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	De vergoeding van de 4 medewerkers die van RWS naar de provincie zijn overgegaan was als stelpost opgenomen. Dit geld is nog niet ontvangen omdat pas in 2007 de exacte financiële gegevens hierover bekend zijn. In 2007 zal dat worden verrekend met RWS.
	Is de stand van de voorziening op niveau?
	En wanneer wordt de onderbouwing geactualiseerd?
Er is contractueel vastgelegd dat de provincie jaarlijks voor 1 april een voortgangsrapportage zendt aan Rijkswaterstaat (naar de stand van 1 januari).	

Verloop	jaar				
	2006	2007	2008	2009	2010
omschrijving					
aanvang jaar	-	36.454.893	24.039.060	11.797.227	11.797.227
vermeerdering wegens rente	-	-	-	-	-
vermeerdering	36.454.893	336.000	-	-	-
vermindering	-	12.751.833	12.241.833	-	1.212.000
einde jaar	36.454.893	24.039.060	11.797.227	11.797.227	10.585.227

III.1.3. Overzicht personeelssterkte (fte)

Organisatie-eenheid/afdeling (zoals opgenomen in de kostenverdeelstaat)	Sterkte bij de Begroting van 2006	Sterkte ultimo 2006 (werkelijk)
Hulpkostenplaatsen		
Concerndirectie	2,00	2,00
Facilitaire Groep	52,30	52,41
Stafgroep Kabinet	11,30	10,84
Stafgroep Financiën en Control	20,60	18,71
Stafgroep Personeel en Organisatie	16,10	13,61
Stafgroep Automatisering	19,50	17,89
Stafgroep Bestuurs-, Juridische en Concernzaken	23,20	23,13
Stafgroep Communicatie	12,60	10,01
Statengriffie	5,80	5,65
Onderzoeksbureau	5,00	4,29
Programma Land	1,00	1,00
Programma Stad	1,00	1,00
Totaal hulpkostenplaatsen	170,40	160,53
Hoofdkostenplaatsen		
Productgroep Economie	25,10	22,67
Productgroep Verkeer en Vervoer	23,70	21,32
Productgroep Cultuur en Welzijn	31,30	35,03
Productgroep Wegen en Kanalen - beheerafdeling	59,50	57,63
Productgroep Wegen en Kanalen - Bouwafdeling (vh Civiele Techniek)	36,90	35,67
Productgroep Landelijk Gebied	33,90	37,11
Productgroep Ruimte en Water	44,80	41,81
Productgroep Bodem	31,70	31,63
Productgroep Milieubeheer	30,30	34,67
Productgroep Handhaving	25,90	25,69
Kompas	4,00	2,85
Totaal hoofdkostenplaatsen	347,10	346,08
Totaal organisatieschema	517,50	506,60
Overig personeel		
Provinciale staten	51,00	51,00
Gedeputeerde staten	5,00	5,00
Oud-leden gedeputeerde staten/provinciale staten	30,20	19,00
Commissaris van de Koningin	1,00	1,00
55+-regeling	5,40	1,60
SNN/NHI/SEAN	0,40	0,00
Personeel niet in functieboek	8,60	15,51
Totaal overig	101,60	93,11
Totaal generaal	619,10	599,71
Noordelijke Rekenkamer	0,00	7,00

III.1.4. ARBEIDSKOSTENGERELATEERDE VERPLICHTINGEN

In het Besluit begroting en verantwoording is bepaald dat de arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume een onderdeel van de uiteenzetting over de financiële positie in de jaarrekening zijn. Wij beschrijven het verloop van deze verplichtingen ten opzichte van de begroting.

Premie Interprovinciale ziektekostenregeling (IZR)

Met ingang van 1 januari 2006 is het werkgeversaandeel in de premie IZR vervallen. Daarvoor in de plaats is gekomen vergoeding Ziekte Verzekering Wet (ZVW). De werkelijke lasten hiervan zijn in 2006 € 1.134.000,-- geweest. Deze vergoeding geldt totdat werknemers uit dienst treden.

Vakantiegeld

In de maand mei wordt het vakantiegeld over de afgelopen 12 maanden betaald. Aan het eind van het jaar ontstaat er daardoor een verplichting van 7 maanden vakantiegeld. Het bedrag van de verplichting per 31 december 2006 bedraagt € 1.836.000,--.

Pensioenen/wachtgelden

Er zijn per eind december nog 19 pensioenontvangende ex-leden van gedeputeerde staten. Daarnaast is er een aantal ex-gedeputeerden en ook voormalige leden van provinciale staten die wachtgeld ontvangen of wachtgeld mochten ontvangen, maar in 2006 een (tijdelijk) inkomen hadden. In de begroting 2006 was hiervoor € 660.000,-- opgenomen. In 2006 zijn de lasten voor pensioenen en wachtgelden voor deze mensen € 484.000,-- geweest.

III.1.5. IPO-MONITOR

In het jaarverslag 2005 is voor het eerst de IPO-monitor opgenomen. In deze monitor wordt een aantal indicatoren interprovinciaal vergeleken. De indicatoren hebben betrekking op de beleidsterreinen Wonen en Ruimtelijk beleid, Jeugdzorg, Milieu en Water. Het afgelopen jaar is verder gewerkt aan de ontwikkeling van de IPO monitor. Er is een website gemaakt: www.watdoetjeprovincie.nl waarop de resultaten van de provincie-monitor worden gepresenteerd. Dit jaar is ervoor gekozen de indicatoren dan ook niet in het jaarverslag op te nemen, maar te verwijzen naar de website.

III.1.6. RAPPORTAGE ALGEMENE SUBSIDIEVERORDENING DRENTHE (ASV) 2004

De ASV 2004 is op 15 november 2004 in werking getreden. Volgens de ASV doen GS jaarlijks verslag aan PS van het gebruik van hun bevoegdheid tot het verstrekken of weigeren van een subsidie, tot het vaststellen van een subsidie, het jaarlijks kunnen instellen van een subsidieplafond en het verlenen van ontheffing van een of meerdere verplichtingen van de ASV (artikel 3, derde lid, ASV). Met de nu voorliggende verslaglegging wordt een beeld geschetst van deze aspecten in het jaar 2006.

In bijgevoegde overzichten wordt onderscheid gemaakt naar de programma's uit de Begroting en naar subsidie categorie. Als specificatie hiervan is een overzicht naar subsidiebron en/of -regeling toegevoegd. Er wordt overigens, in tegenstelling tot wat in de ASV (artikel 3, eerste en derde lid, ASV) is bepaald, niet gerapporteerd over de vastgestelde subsidies. Reden is dat de vaststelling van een subsidie in praktijk enige tijd op zich kan laten wachten. Dit betekent dat bij de jaarlijkse verslaglegging over het afgesloten boekjaar slechts een incompleet beeld gegeven kan worden van vastgestelde subsidies. Een overzicht van vastgestelde subsidieplafonds is gepubliceerd op de website www.drenthe.nl/E-loket/subsidies.

Uit de bijgehouden registratie van subsidiegegevens blijkt dat er in 2006 in totaal 612 subsidies zijn verstrekt. Dat zijn qua aantal beduidend minder subsidies (namelijk 111 minder) dan in 2005, toen er nog 723 subsidies werden verstrekt. Het totale door de provincie verstrekte subsidiebedrag is echter flink toegenomen: ruim € 83 miljoen in 2006, wat een toename is van bijna € 30 miljoen ten opzichte van ruim € 53 miljoen in 2005. Een belangrijk deel van de toename van het totale subsidiebedrag is te verklaren door het feit dat in 2006 het verstrekte subsidiebedrag in het Programma 6.2, Plattelandsbeleid, met ruim € 12 miljoen is toegenomen vergeleken met 2005. Dit heeft met name te maken met grondaankopen. In 2006 heeft de provincie Drenthe gebruik kunnen maken van een interprovinciale herverdeling van rijksmiddelen, waardoor Drenthe in de gelegenheid werd gesteld meer subsidiegeld inzake grondaankopen te verstrekken. Verder is in de programma's op het gebied van cultuur, welzijn en zorg in 2006 bijna € 12 miljoen meer aan subsidies verstrekt dan in 2005, met in 2006 nadruk op Programma 8.06, Opgroeien. Ook een verklaring van de toename van het totale subsidiebedrag is dat ten aanzien van Programma 9.1, Volkshuisvesting en stedelijke ontwikkeling, in 2006 een kleine € 6 miljoen aan subsidies is verstrekt, waar de teller in 2005 nog op € 0 stond. Oorzaak hiervan is dat het Programma stedelijke ontwikkeling in 2005 van start is gegaan; voor die tijd was er dan ook nog geen budget voor dit programma. In 2005 waren al wel verplichtingen aangegaan, maar nog geen subsidies verstrekt.

Het merendeel van de verstrekte subsidies (qua bedrag 65%, qua aantal 50%) viel in de programma's 8.05 tot en met 8.10 op het gebied van cultuur, welzijn en zorg. Ook werden relatief veel subsidies verstrekt in de programma's 6.0 tot en met 6.2 ten aanzien van landelijk gebied, natuur en plattelandsbeleid (qua bedrag 22%, qua aantal 37% van het totaal). Er zijn in 2006 in totaal 152 subsidies geweigerd, wat ongeveer evenveel is als in 2005, toen er 160 subsidies werden geweigerd. Belangrijkste reden van weigering was net als vorig jaar nog steeds een beleidsinhoudelijke reden.

In 2006 werd artikel 37 van de ASV veel minder gebruikt dan het jaar ervoor. Er is in 2006 geen enkele keer door GS in incidentele gevallen ontheffing verleend van een of meer verplichtingen van de ASV (artikel 37, eerste lid, ASV). In 2005 ging het nog om 22 gevallen; toen betrof het echter met name 1 programma, met een specifieke reden. Er zijn afgelopen jaar 9 gevallen geweest waarin de ASV niet voorziet en GS besloten hebben (artikel 37, tweede lid, ASV). In alle 9 gevallen betrof het subsidies in het Programma 6.1, Natuur (Subsidieverordening onderhoud landschapselementen Drenthe) voor langer dan 6 jaar, waarbij in 2 gevallen het tevens een subsidie betrof voor een bedrag van minder dan € 1.000,-. Het jaar ervoor, in 2005, werd artikel 37, tweede lid, ASV veel vaker toegepast, namelijk 83 keer, ook allemaal binnen hetzelfde Programma 6.1, Natuur.

Ten slotte wordt nog herinnerd aan het Rapport evaluatie ASV 2004. Deze is bij brief van 13 december 2006 aan de leden van PS van Drenthe aangeboden. Dit rapport betreft een onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de subsidieverstrekking op grond van de ASV. In het rapport en de genoemde brief is een aantal conclusies en aanbevelingen opgenomen. In 2007 wordt richting provinciale staten op de stand van zaken met betrekking tot de implementatie van geconstateerde verbeterpunten teruggekomen. Zonodig wordt dan een voorstel tot aanpassing van enkele aspecten van de ASV aan PS voorgelegd.

Verslaglegging inzake artikel 3, derde lid, ASV Drenthe 2004

Programma	Verstrekt		Geweigerd		Reden van weigering)1	
	aantal	Verstrekt bedrag	aantal	beleidsinhoud.	procedereel	
1.0 Provinciale staten	0	€ -	0	0	0	
1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	0	€ -	0	0	0	
1.2 Interprovinciale samenwerking	0	€ -	0	0	0	
2.0 Openbare orde en veiligheid	0	€ -	0	0	0	
3.0 Verkeer	0	€ -	0	0	0	
3.1 Beheer on onderhoud	0	€ -	0	0	0	
3.2 Vervoer	0	€ -	0	0	0	
4.0 Waterhuishouding	0	€ -	0	0	0	
5.0 Milieu algemeen	14	€ 610.737,00	0	0	0	
5.1 Bodem	1	€ 37.088,00	0	0	0	
5.2 Vergunningverlening en handhaving milieubeheer	0	€ -	0	0	0	
6.0 Landelijk gebied	10	€ 115.775,00	0	0	0	
6.1 Natuur	45	€ 1.747.263,73	2	0	0	
6.2 Plattelandsbeleid	173	€ 14.685.564,15	3	3	0	
7.0 Economie	49	€ 4.668.410,00	0	0	0	
7.1 Toerisme en recreatie	6	€ 1.248.000,00	0	0	0	
7.2 Landbouw	0	€ -	0	0	0	
8.05 Ontwikkeling cultuur, welzijn en zorg-beleid	0	€ -	0	0	0	
8.06 Opgroeien	30	€ 29.526.722,00	8	8	0	
8.07 Werken en leren	18	€ 553.746,00	5	5	0	
8.08 Wonen en leefomgeving	45	€ 1.188.455,00	7	6	0	
8.09 Participatie	34	€ 4.619.977,00	32	32	0	
8.10 Parels van drenthe	182	€ 18.528.946,00	95	62	2	
9.0 Ruimtelijke ordening	0	€ -	0	0	0	
9.1 Volkshuisvesting en stedelijke ontwikkeling	5	€ 5.646.250,00	0	0	0	
0.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	0	€ -	0	0	0	
-	0	€ -	0	0	0	
-	0	€ -	0	0	0	
-	0	€ -	0	0	0	
-	0	€ -	0	0	0	
Totaal:	612	€ 83.176.933,88	152	116	2	

Subsidiecategorie	Verstrekt		Geweigerd		Reden van weigering)1	
	aantal	Verstrekt bedrag	aantal	beleidsinhoud.	procedereel	
1. Prestatiesubsidie in tijd beperkte activiteiten	508	€ 33.919.354,88	151	115	2	
2. Waarderingsubsidie in tijd beperkte activiteiten	5	€ 501.927,00	1	1	0	
3. Prestatiesubsidie per boekjaar	61	€ 48.581.048,00	0	0	0	
4. Waarderingsubsidie per boekjaar	38	€ 174.604,00	0	0	0	
Totaal:	612	€ 83.176.933,88	152	116	2	

Noot 1: Per weigering is de meest zwaarwegende reden aangegeven.

		Subsidie categorie				Toepassing van	
		PS	WS	PS	WS	art. 37	art. 37
budget	overig	itba	itba	pb	pb	lid 1	lid 2
uitgeput						ASV	ASV
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	13	0	1	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	10	0	0	0	0	0
2	0	37	0	3	7	0	9
0	0	167	4	1	4	0	0
0	0	35	2	12	0	0	0
0	0	6	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	31	0	7	0	0	0
0	0	23	0	0	0	0	0
0	1	48	0	4	0	0	0
0	0	44	0	13	9	0	0
0	31	239	0	20	18	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	5	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
2	32	659	6	61	38	0	9

budget	overig
uitgeput	
2	32
0	0
0	0
0	0
2	32

PS itba: Prestatiesubsidie in tijd beperkte activiteiten

WS itba: Waarderingsubsidie in tijd beperkte activiteiten

PS pb: Prestatiesubsidie per boekjaar

WS pb: Waarderingsubsidie per boekjaar

Art.37, lid 1: incidentele gevallen waarin GS ontheffing hebben verleend van een of meer verplichtingen van de ASV

Art.37, lid 2: gevallen waarin de ASV niet voorziet en GS besloten hebben

Verslaglegging inzake artikel 3, derde lid, ASV Drenthe 2004

Specificatie naar subsidiebron en/of -regeling	aantal	Verstrekt
		bedrag
1101 / EC; Kader voor projectontwikkeling ICT in Drenthe [Vaststelling Beleidsregels bij het] Budget ICT infra	3	€ 320.000,00
1102 / EC; Kader voor projectontwikkeling ICT in Drenthe [Vaststelling Beleidsregels bij het] Budget ICT MKB	2	€ 82.500,00
1103 / EC; Ontwikkeling recreatie en toerisme [Subsidieregeling]	1	€ 156.000,00
1104 / EC; Provinciale agenda onderwijs en kennisinfrastructuur [Vaststelling Beleidsregels]	7	€ 257.321,00
1105 / EC; Toeristisch-recreatieve projectontwikkeling Drenthe 2004-2007 [Vaststelling beleidsregels bij het uitvoeringskader]	5	€ 1.092.000,00
1106 / EC; Versterking economische structuur [Subsidieregeling]	19	€ 2.733.437,50
1107 / EC; Bijdrage stedelijke ontwikkeling	5	€ 5.646.250,00
1108 / EC; overige prestaties uit Economie	18	€ 1.275.151,50
1109 / EC; overige prestaties uit Plattelandsbeleid	18	€ 385.067,00
1110 / EC; Subsidieverordening stedelijke ontwikkeling Drenthe	0	€ -
1111 / EC; Subsidieregeling tender Innovatief ondernemenschap Drenthe 2006-2007	0	€ -
1112 / EC; Voorzieningen toeristisch aanbod	0	€ -
1301 / CW; Actieplan cultuurbereik Drenthe 2006-2008 [Beleidsregel]	34	€ 359.170,00
1302 / CW; Audiovisueel archief	1	€ 59.000,00
1303 / CW; Bevordering beeldende kunst en vormgeving Drenthe 2006-2008 [Beleidsregel]	47	€ 346.560,00
1304 / CW; Bibliotheekvernieuwing	10	€ 198.270,00
1305 / CW; Breedtesport [Tijdelijke Stimuleringsregeling]	1	€ 226.455,00
1306 / CW; Budgetinstellingen 8.06	3	€ 25.108.794,00
1307 / CW; Budgetinstellingen 8.08	4	€ 374.051,00
1308 / CW; Budgetinstellingen 8.09	22	€ 4.236.596,00
1309 / CW; Budgetinstellingen 8.10	35	€ 16.183.220,00
1310 / CW; Culturele prijs	0	€ -
1311 / CW; Cultuureducatie	7	€ 269.832,00
1312 / CW; Drentse producties	6	€ 173.000,00
1313 / CW; Jeugdzorg Drenthe [Subsidieverordening]	18	€ 4.215.226,00
1314 / CW; Mensen in het Middelpunt / Reserve soc. en cult. ontv.; opgroei [Beleidsr. subs.verl.]	9	€ 202.702,00
1315 / CW; Mensen in het Middelpunt / Reserve soc. en cult. ontv.; parels van Drenthe [Beleidsr. subs.verl.]	10	€ 158.680,00
1316 / CW; Mensen in het Middelpunt / Reserve soc. en cult. ontv.; participatie [Beleidsr. subs.verl.]	9	€ 126.878,00
1317 / CW; Mensen in het Middelpunt / Reserve soc. en cult. ontv.; werken en leren [Beleidsr. subs.verl.]	6	€ 131.350,00
1318 / CW; Mensen in het Middelpunt / Reserve soc. en cult. ontv.; wonen en leefomgeving [Beleidsr. subs.verl.]	11	€ 173.360,00
1319 / CW; Monumentenbeleid	1	€ 175.000,00
1320 / CW; Multifunctionele centra [Bijdrage totstandkoming]	14	€ 432.502,00
1321 / CW; Onderwijskennisinfrastructuur [Uitvoeringsprogramma]	11	€ 411.496,00
1322 / CW; Open Universiteit Emmen [Instandhouden steunpunt]	1	€ 10.900,00
1323 / CW; Stimulering professionalisering Drentse musea 2006-2008 [Beleidsregel]	12	€ 60.840,00
1324 / CW; Subsidiëring Festivals	11	€ 94.310,00
1325 / CW; Woonzorgstimulering [Beleidsregel]	16	€ 208.542,00
1326 / CW; Vervallen subsidieregelingen CW	0	€ -
1327 / CW; Beleidsregel culturele festivals 2007 en 2008	0	€ -
1328 / CW; Project Drenthe beweegt	1	€ 16.398,00
1329 / CW; Ondersteuning vrijwilligers en mantelzorgers	1	€ 13.650,00
1330 / CW; Podiumkunsten	4	€ 117.000,00
1331 / CW; Uitvoering wet Malta	1	€ 159.000,00
1332 / CW; Beleidsontwikkeling drentse musea	3	€ 175.064,00
1701 / LG; Leren voor Duurzame Ontwikkeling [Subsidieregeling]	5	€ 107.428,00
1702 / LG; Nationale parken [Subsidieregeling]	16	€ 307.847,00
1703 / LG; Natuur- en milieueducatie Drenthe [Subsidieregeling]	5	€ 8.347,00
1704 / LG; Natuurgebiedaankopen c.a. [Regeling subsidiecriteria en -voorwaarden]	61	€ 9.096.386,13
1705 / LG; Onderhoud landschapselementen Drenthe [Subsidieverordening]	10	€ 27.888,28
1706 / LG; Reserve stimulering vitaal platteland Drenthe [Subsidieregeling]	85	€ 4.910.778,52
1707 / LG; Krediet uitvoering Soortenbeleid	7	€ 102.688,37
1708 / LG; Beleidsregel verdeling waarderingssubsidies voor natuur(werk)groepen.	12	€ 1.308.840,08
1801 / BO; Vermijden risico's verontreiniging en aantasting [Krediet]	1	€ 37.088,00
1802 / BO; Reserve stimulering gebiedsgericht beleid (Budget)	9	€ 293.332,50
1901 / MB; Energieprojecten [Subsidieregeling]	13	€ 250.000,00
1902 / MB; NMP gelden	0	€ -
9109 / Overig - prestatie uit 5.0 Milieu algemeen	1	€ 360.737,00
Totaal:	612	€ 83.176.933,88

Subsidiecategorie	aantal	Verstrekt
		bedrag
1. Prestatiesubsidie in tijd beperkte activiteiten	508	€ 33.919.354,88
2. Waarderingsubsidie in tijd beperkte activiteiten	5	€ 501.927,00
3. Prestatiesubsidie per boekjaar	61	€ 48.581.048,00
4. Waarderingsubsidie per boekjaar	38	€ 174.604,00
Totaal:	612	€ 83.176.933,88

Noot 1: Per weigering is de meest zwaarwegende reden aangegeven.

Geweigerd		Subsidie categorie							Toepassing van	
aantal	Reden van weigering)1				PS itba	WS itba	PS pb	WS pb	art. 37	art. 37
	beleids- inhoud.	proce- dereel	budget uitgeput	overig					lid 1	lid 2
									ASV	ASV
0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	6	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	19	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	5	1	12	0	0	0
3	3	0	0	0	15	1	1	4	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41	40	1	0	0	75	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
10	10	0	0	0	57	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	13	9	0	0
0	0	0	0	0	1	0	16	18	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	2	0	4	0	0	0
0	0	0	0	0	14	0	4	0	0	0
8	8	0	0	0	17	0	0	0	0	0
6	6	0	0	0	16	0	0	0	0	0
32	32	0	0	0	41	0	0	0	0	0
5	5	0	0	0	11	0	0	0	0	0
2	2	0	0	0	13	0	0	0	0	0
31	0	0	0	31	32	0	0	0	0	0
1	1	0	0	0	15	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	11	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
1	1	0	0	0	13	0	0	0	0	0
6	5	1	0	0	17	0	0	0	0	0
4	3	0	0	1	20	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	61	0	0	0	0	0
1	0	0	1	0	11	0	0	0	0	9
0	0	0	0	0	82	3	0	0	0	0
1	0	0	1	0	8	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	2	0	3	7	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
152	116	2	2	32	659	6	61	38	0	9

Geweigerd

aantal	Reden van weigering)1			
	beleids- inhoud.	proce- dereel	budget uitgeput	overig
151	115	2	2	32
1	1	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
152	116	2	2	32

PS itba: Prestatiesubsidie in tijd beperkte activiteiten

WS itba: Waarderingsubsidie in tijd beperkte activiteiten

PS pb: Prestatiesubsidie per boekjaar

WS pb: Waarderingsubsidie per boekjaar

Art.37, lid 1: incidentele gevallen waarin GS ontheffing hebben verleend van een of meer verplichtingen van de ASV

Art.37, lid 2: gevallen waarin de ASV niet voorziet en GS besloten hebben

III.1.7. RAPPORTAGE VERORDENING DWANGSOM

	Totaal aantal geregistreerde ingekomen stukken (incl. stukken met risico van dwangsom)	Aantal geregistreerde ingekomen stukken met risico van dwangsom	Aantal geregistreerde afgedane ingekomen stukken met risico van dwangsom	Aantal geregistreerde nog openstaande ingekomen stukken met risico van dwangsom	Aantal stukken met risico van dwangsom dat tijdig is afgehandeld	Aantal stukken met risico van dwangsom dat te laat is afgehandeld	% stukken met risico van dwangsom dat tijdig is afgehandeld (NOOT 1)	% stukken met risico van dwangsom dat te laat is afgehandeld (NOOT 1)	Gemiddelde afdoeningstermijn in dagen van afgedane stukken met risico van dwangsom	
Totaal	3474	888	556	332	466	90	84	16		34

NOOT 1: Het betreft hier het % stukken dat tijdig c.q. te laat na de in wet- of regelgeving gestelde termijn is afgehandeld. Het % betreft het gedeelte van het aantal geregistreerde afgedane ingekomen stukken met risico van dwangsom (zie 4e kolom).

NOOT 2: Een aanvrager van een beschikking kan binnen 6 weken nadat de termijn voor het geven van de beschikking is verstreken en er geen beschikking is gegeven, een schriftelijke ingebrekestelling sturen. De provincie heeft dan nog 2 weken de tijd alsnog een beschikking te geven. Gebeurt dit niet, dan is dwangsom verschuldigd.

De Verordening dwangsom bij niet tijdig beslissen door de provincie Drenthe is op 8 februari 2006 door provinciale staten (PS) van Drenthe vastgesteld. De verordening is in werking getreden per 1 juli 2006. Dit is de eerste rapportage over dwangsom, een rapportage over het laatste halfjaar van 2006 (de periode waarin de verordening van toepassing was). Bijgevoegde tabel geeft wat betreft dwangsom een overzicht over het concern als totaal. Aan de hand hiervan en uit in de provinciale ambtelijke organisatie gemaakte onderliggende analyses valt hierbij het volgende beeld op te maken.

Van het in de periode 1 juli 2006 tot en met 31 december 2006 totaalaantal geregistreerde ingekomen stukken had 26% het risico van dwangsom in zich. Bij stukken met risico van dwangsom valt bijvoorbeeld te denken aan een aanvraag voor een subsidie of vergunning, een gedoogbesluit, een verzoek tot handhaving, een bezwaarschrift. Het merendeel van het aantal stukken met risico van dwangsom kwam binnen op het gebied van cultuur, welzijn en zorg, namelijk 46%. Ook wat betreft de beleidsterreinen landelijk gebied en economie kwamen relatief veel stukken binnen met het risico van dwangsom, namelijk 18% respectievelijk 13%. In totaal is het grootste deel (84% ofwel in aantal 466) van de afgedane ingekomen stukken met risico van dwangsom tijdig afgehandeld; 16% (ofwel in aantal 90) van de stukken is te laat afgedaan. Voor de organisatie als totaal hadden van de te laat afgedane stukken de meeste (36%) een termijnoverschrijding van minder dan twee weken. 32% van de te laat afgedane stukken had een termijnoverschrijding van twee tot vier weken. Belangrijkste reden van termijnoverschrijding was een piekbelasting in de ambtelijke organisatie.

Absoluut gezien hebben de meeste termijnoverschrijdingen plaatsgevonden op het gebied van cultuur, welzijn en zorg, namelijk 74% (in aantal 67) van alle stukken die te laat zijn afgedaan. Dit is 12% van alle afgedane ingekomen stukken met risico van dwangsom voor de organisatie als totaal. De termijnoverschrijdingen betreffen vrijwel allemaal subsidies. Een belangrijke verklaring hiervoor is uiteraard dat op het beleidsterrein cultuur, welzijn en zorg ook, zoals hiervoor aangegeven, verreweg de meeste stukken met risico van dwangsom zijn binnengekomen. Daarnaast speelde met name een piekbelasting hierbij een rol. Dit speelde vooral bij het Actieplan cultuurbereik, de heroverweging van de subsidiëring van de podium-

Overzicht lengte termijn-overschrijding afgedane stukken (in aantallen)					Overzicht redenen termijnoverschrijding afgedane stukken (in aantallen)						Aantal ingebrekestellingen (NOOT 2)	Aantal betaalde dwangsommen	Hoogte betaalde dwangsommen in euro's
0 < 2 weken	2 < 4 weken	4 < 6 weken	6 < 8 weken	> 8 weken	Complexiteit van de aanvraag	Inschakeling externe adviescommissie/org	Piekbelasting	Prioriteitstelling	Veel overleg nodig	Vrije toelichting			
32	29	12	3	14	0	1	34	1	2	9	2	0	0

kunsten en van de festivals, de woonzorgstimuleringsregeling en de Beeldende Kunst en Vormgeving (BKV)-regeling. In een beperkt aantal gevallen was meer tijd nodig voor overleg met de aanvrager(s) van subsidie. De termijnoverschrijdingen op het gebied van cultuur, welzijn en zorg hebben overigens in 2006 niet geleid tot ingebrekestellingen. Mogelijk heeft daarbij een rol gespeeld dat bij het merendeel van de termijnoverschrijdingen vooraf contact is opgenomen met de aanvrager.

Overige termijnoverschrijdingen speelden verder met name op de beleidsterreinen landelijk gebied en economie. Het ging hierbij om 9 respectievelijk 6 stukken, ofwel 10% respectievelijk 7% van alle stukken die te laat zijn afgedaan. Dit is overigens slechts 2% respectievelijk 1% van alle afgedane ingekomen stukken met risico van dwangsom voor de organisatie als totaal. Wat betreft landelijk gebied hebben enkele termijnoverschrijdingen plaatsgevonden bij grondverwerving wegens niet complete subsidieaanvragen. Wat betreft economie waren er pieken omdat het Economische Zaken-/Kompas-programma in 2006 beschikt moest zijn door het dagelijks bestuur van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). De termijnoverschrijdingen vonden in het algemeen plaats in verband met cofinanciering. In die gevallen moesten besluitvorming, verificatieonderzoeken en subsidietechnische toetsen van onder andere het SNN afgewacht worden voordat de provinciale beschikking kon worden afgegeven. Ten aanzien van landelijk gebied en economie heeft dit niet geleid tot ingebrekestellingen.

Wat de organisatie als totaal betreft, zijn in 2006 twee ingebrekestellingen ontvangen. Deze betroffen het beleidsterrein personeel en organisatie. Het ging om bezwarenprocedures in het kader van de Commissie Personele Aangelegenheden. Voorgaande heeft in 2006 nog niet geleid tot betaling van dwangsommen omdat de ingebrekestellingen pas eind 2006 zijn binnengekomen. Naar aanleiding van één van de ingebrekestellingen is overigens binnen twee weken alsnog een beschikking gegeven, zodat deze niet tot betaling van dwangsom leidt. De andere ingebrekestelling heeft inmiddels in 2007 tot toewijzing van betaling van dwangsom geleid voor een bedrag van € 250,--.

III.1.8. RAPPORTAGE SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)

Specifieke uitkering nr. 1 t/m 28

Nr.	Specifieke uitkering	Ontvanger (A)	Indicatoren (2)	Toelichting per indicator (B)	Frequentie (jaarrekening) (C)
2.	Actieplan Cultuurbereik 2005-2008 (APCB)	Gemeenten en provincies	APCB: eigen matchingsbijdrage gemeente/provincie	In euro's	Jaarlijks
			APCB: onbestede middelen van ontvangen rijksmiddelen en matchingsbijdrage	In euro's	2008
3.	Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving 2005-2008 (GBKV)	Gemeenten en provincies	GBKV: autonome bijdragen gemeenten	In euro's	Jaarlijks
			GBKV: autonome bijdragen provincies incl. niet-BKV-gemeenten	In euro's. Gemeenten met wie provincies samenwerkten in het kader van GBKV.	Jaarlijks
			GBKV: onbestede middelen van ontvangen rijksmiddelen	In euro's	2008
6.	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	Provincies en 7 plusregio's en gemeenten	Eindsaldo/-reservering vorig jaar	In euro's	Jaarlijks
			Toegerekende rente	In euro's	Jaarlijks
			Ontvangen BDU-bijdrage VenW	In euro's	Jaarlijks
			Terugbetaling door derden vanuit BDU-bijdrage verstrekte middelen	In euro's	Jaarlijks
			Bestedingen	In euro's	Jaarlijks
			Eindsaldo/-reservering lopend jaar	In euro's	Jaarlijks
			Ontvangen BTW-bijdrage V&W	In euro's Deze indicator geldt niet voor gemeenten	Jaarlijks
			Betaalde BTW op OV-concessies en op met het openbaar vervoer gelijk-gesteld vervoer, die niet verrekenbaar is met het BCF	In euro's Deze indicator geldt niet voor gemeenten	Jaarlijks
			Bestedingen, die betrekking hebben op OV-concessies en met openbaar vervoer gelijk-gesteld vervoer, waarover BTW is betaald die niet verrekenbaar is met het BCF	In euro's Deze indicator geldt niet voor gemeenten	Jaarlijks
			Individuele bestedingen die meer dan 20% van totaal ontvangen BDU bedragen	In euro's Deze indicator geldt niet voor gemeenten	Jaarlijks
7.	Investering stedelijke vernieuwing (ISV)	Programma-gemeenten	Gemeentelijke doelstellingen van stedelijke vernieuwing cf. ontwikkelingsprogramma stedelijke vernieuwing	Doelstellingen zijn verschillend per gemeente	2009
				1	
				2	
				3	
				4	
				5	
				6	
				7	
				8	
				9	
				10	
				11	
				12	
				13	
				14	
				15	
				16	
				17	
				18	
				19	
				20	
				21	
				22	
				23	
				24	
				25	
			Verplichtingen / afspraken met VROM n.a.v. eindsaldo investeringstijdvak ISV I	Aantallen en/of euro's. Verschillen per gemeente	2009
			Eindsaldo ISV	Niet bestede bedrag in euro's vorig tijdvak SV	2009
			Besteed bedrag investering stedelijke vernieuwing	In euro's	Jaarlijks
		Project-gemeenten	Bedrag voor stedelijke vernieuwing verkregen van provincies (investeringsbudget)	In euro's	2009
			Activiteiten stedelijke vernieuwing	Verschillen per gemeente	2009
			Verplichtingen opgelegd door provincie	Verschillen per gemeente	2009
		Provincies	Eindsaldo ISV	Niet bestede bedrag in euro's vorig tijdvak SV	2010
			Totaal investeringsbedrag ISV II, verdeeld over niet-rechtstreekse gemeenten	In euro's	Jaarlijks
21.	Externe veiligheid	Provincies en gemeenten	% budget t.b.v. in dienst nemen vast personeel EV	In %	Jaarlijks

Toelichting

In de Algemene maatregel van bestuur Single information single audit (Sisa) geeft het Rijk aan dat van een aantal regelingen, waarvoor gemeenten en provincies van het Rijk gelden ontvangen, verantwoording moet worden afgelegd in de jaarstukken. Eerder werden voor deze regelingen afzonderlijke verantwoordingen opgesteld met daarbij ook een afzonderlijke accountantsverklaring. Nu is dit teruggebracht tot één verantwoording in de jaarrekening en is er één controlemoment. De invoering van Sisa vindt geleidelijk plaats. Een deel van de specifieke uitkeringen per verantwoordingjaar 2006 en voor de overige waarschijnlijk 2007. Drenthe legt over 2006 voor 5 regelingen verantwoording af. Het Rijk beoogt hiermee de administratieve lasten te verlagen, vooralsnog lijkt hiervan nog geen sprake te zijn. Nog steeds dienen vrijwel dezelfde gegevens bijgehouden te worden en kunnen verantwoordingen niet meer geleidelijk ingestuurd worden. Tevens is nu meer sprake van een piekbelasting, omdat nu tijdens de controle van de jaarstukken ook de controle van de regelingen meegenomen worden. Hierdoor zijn de werkzaamheden van de interne controle verder toegenomen.

Momenteel wordt in IPO-verband nagedacht over hoe provincies Sisa gaan invoeren over de verantwoording tussen gemeenten en provincies.

Het opgenomen overzicht is het door het Rijk voorgeschreven overzicht voor de 5 regelingen, waarvoor in 2006 Sisa van toepassing is. De verantwoorde bedragen zijn gebaseerd op het kasstelsel, met uitzondering van de infrastructuur projecten van de Brede Doel Uitkering (BDU). Bij deze projecten is als verantwoordingscriterium gehanteerd dat de projecten gerealiseerd zijn en tevens afgerekend zijn met de provincie Drenthe.

Bij het Actieplan Cultuurbereik (APCB) en Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving (GBKV) zijn in de kolom "beginstand jaar t" opgenomen de bestedingen 2005 die de provincie bijdraagt aan de regelingen.

Bij Investering Stedelijke Vernieuwing (ISV) zijn de aan de gemeenten doorbetaalde bedragen opgenomen, deze zullen in 2009 worden afgerekend met het Rijk.

III.1.9 PORTEFEUILLEVERDELING GS-LEDEN

A.L. ter Beek

Commissaris van de Koningin

- algemene coördinatie en externe betrekkingen
- communicatie
- burgemeestersaangelegenheden
- algemeen toezicht -gemeenten
- openbare orde en veiligheid
- algemene aangelegenheden Provinciewet en Gemeentewet
- algemene juridische -aangelegenheden
- kieswet
- ombudsfunctie

S. B. Swierstra (VVD)

- waarnemend Commissaris van de Koningin
- verkeer en vervoer
- openbaar vervoer
- wegen en kanalen
- financiën
- regiovisie Groningen-Assen
- Europa en internationale betrekkingen
- aangelegenheden Inter-provinciaal Overleg (IPO)
- dagelijks bestuur Samenwerkingsverband Noord-Nederland

A. Edelenbosch (PvdA)

- natuur en landschap
- plattelandsontwikkeling
- gebiedenbeleid
- landbouw
- landinrichting
- ontgroningen
- natuur- en milieueducatie
- Veenkoloniën

H. Weggemans (PvdA)

- economische zaken
- arbeidsmarkt
- recreatie en toerisme
- cultuur
- bestuurlijke zaken
- toezicht gemeentefinanciën
- handhaving
- dagelijks bestuur Samenwerkingsverband Noord-Nederland

A. Haarsma (PvdA)

- ruimtelijke ordening
- volkshuisvesting
- zorg
- welzijn
- sport
- onderwijs
- emancipatie
- ontwikkelingssamen-werking

T. Klip-Martin (VVD)

- milieu
- bodembescherming en bodemsanering
- energie
- waterhuishouding
- waterschappen
- duurzaamheidsontwikkeling
- bedrijfsgebonden milieu-taken
- facilitaire zaken
- personeel en organisatie

III.1.10. ZETELVERDELING PROVINCIALE STATEN

Politieke partij	Zetels 2003	Zetels 1999	Zetels 1995
PvdA	19	15	14
VVD	9	11	13
CDA	12	10	11
GroenLinks	4	5	2
D66	2	3	5
ChristenUnie	2	3	2
OPD	1	2	2
Ouderenpartij	1	1	2
OSD	1	1	-

III.1.11. AFKORTINGENWIJZER

ASV	Algemene subsidieverordening
Awb	Algemene wet bestuursrecht
BANN	Bestuursacademie Noord-Nederland
BBL	Bureau beheer landbouwgronden
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BDU	brede doeluitkering
BIELLS	bodeminformatie essentieel voor landelijke en lokale sturing
BKV	beeldende kunst en vormgeving
BOAG	brede overleg- en adviesgroep
BOS	buurt, onderwijs en sport
BRTN	Beleidsvisie recreatiertoervaart Nederland
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ministerie van
CBK	Centrum Beeldende Kunst
CBM	Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting
CHW	cultuurhistorische waardenkaart
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de verkeerstechniek
CvdK	Commissaris van de Koningin
CWZ	cultuur, welzijn en zorg
DBL	Drentse Bedrijfslokaties, Stichting
DLG	Dienst Landelijk Gebied
DURP	digitale uitwisseling ruimtelijke plannen
EHK	essentiële herkenbaarheidskenmerken
EHS	ecologische hoofdstructuur
EZ	Economische Zaken, Ministerie van
FBE	faunabeheereenheid
FFW	Flora- en Faunawet
GAE	Groningen Airport Eelde
GGOR	gewenst grond- en oppervlaktewaterregiem
GS	gedeputeerde staten
GWW	Grondwaterwet
IGGD	Integraal groen gebiedsplan Drenthe
ILG	Investeringsbudget landelijk gebied
IPO	Interprovinciaal Overleg
ISP	Integraal structuurplan
ISV	Investeringsbudget stedelijke vernieuwing
iWSR	instrumentarium Watersysteemrapportage
IWV	Interprovinciaal Werkgeversverband
IZR	Interprovinciale ziektekostenregeling
KO	Koninklijke onderscheidingen
KRW	Kaderrichtlijn Water
LMA	Landelijk Meldpunt Afvalstoffen
LNV	Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Ministerie van
m.e.r.	milieu-effectrapportage
MFD	Milieufederatie Drenthe
MFD	multifunctioneel dienstencentrum
MOP	Meerjarenontwikkelingsprogramma
MRB	motorrijtuigenbelasting
MUP-VV	Meerjarenuitvoeringsprogramma verkeer en vervoer
NaVoS	nazorg voormalige stortplaatsen

NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
NBW	Natuurbeschermingswet
NME	natuur- en milieueducatie
NMP	Nationaal Milieubeleidsplan
NNBT	Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme
NNGB	Nederlandse norm gezond bewegen
NOM	Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij
NSW	Natuurschoonwet
NVD	netwerk veilig Drenthe
NWW	niet-werkende werkzoekenden
OOV	openbare orde en veiligheid
OV	openbaar vervoer
OZB	onroerendezaakbelasting
PCC	Provinciaal Coördinatiecentrum
pMJP	provinciaal Meerjarenprogramma
POP	Provinciaal omgevingsplan
POV	Provinciale omgevingsverordening
PS	provinciale staten
PUP	Provinciaal uitvoeringsprogramma
PUVV	Provinciaal uitwerkingsprogramma verkeer en vervoer
PvA	plan van aanpak
PvE	programma van eisen
PVVP	Provinciaal verkeers- en vervoersplan
RAO	regionaal ambtelijk overleg
RBO	regionaal bestuurlijk overleg
Regis	regionaal geohydrologisch informatiesysteem
RPC	Rijksplanologische Commissie
RPCP	Regionaal Patiënten Consumenten Platform
SBB	Staatsbosbeheer
Sisa	Single information single audit
smb	strategische milieubeoordeling
SNN	Samenwerkingsverband Noord-Nederland
SOL	Subsidieverordening onderhoud landschapselementen
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Ministerie van
TJS	Tienjarensценario
VHR	Vogel- en Habitatrictlijn
Vigeb	verbindingsoefening gemeenten en provincies
VINEX	Vierde nota op de ruimtelijke ordening extra
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Ministerie van
VVBD	Verkeers- en Vervoersberaad Drenthe
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Ministerie van
Wav	Wet ammoniak en veehouderij
WBB	Wet bodembescherming
Wet fido	Wet financiering decentrale overheden
WILG	Wet inrichting landelijk gebied
Wm	Wet milieubeheer
WMD	Waterleidingmaatschappij Drenthe
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOK	werk, onderwijs en kennisinfrastructuur
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening
WVO	Wet verontreiniging oppervlaktewateren
WWI	Wet werk en inkomen
WWZ	wonen, welzijn en zorg

III.2. ACCOUNTANTSVERKLARING

Aan Provinciale Staten van
provincie Drenthe

**PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.**
Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle
Postbus 513
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 427 27 27
Fax (038) 427 27 28
www.pwc.com/nl

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2006 van provincie Drenthe, bestaande uit de balans per 31 december 2006 en de programmarekening over 2006 met de toelichtingen, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het College van Gedeputeerde Staten

Het College van Gedeputeerde Staten van provincie Drenthe is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 217, tweede lid van de Provinciewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten en het door Provinciale Staten vastgestelde controleprotocol. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de provincie. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het College van Gedeputeerde Staten van provincie Drenthe heeft gemaakt, en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten. Deze goedkeuringstolerantie is door Provinciale Staten bij statenbesluit van 4 oktober 2006 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van provincie Drenthe een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2006 als van de activa en passiva per 31 december 2006 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder provinciale verordeningen.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 217 lid 3 onder de Provinciewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Zwolle, 3 april 2007

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'H. Boshove', written over a horizontal line.

H. Boshove RA

III.3. BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Het resultaat over 2006 na mutatie van de bestemde reserves bedraagt € 17.383.000,--.

In statenstuk 2007-275 hebben wij PS geïnformeerd over de uitvoering van projectmatige activiteiten waarvoor eenmalige kredieten beschikbaar zijn gesteld voor 2006, maar die om verschillende redenen voor het einde van het dienstjaar niet volledig zijn gerealiseerd. Het restantbudget op deze projecten ad € 4.252.000,-- maakt deel uit van het resultaat over 2006. Van het resultaat is conform het eerder genoemde statenstuk het bedrag van € 4.252.000,-- reeds bestemd voor het opnieuw beschikbaar stellen van deze budgetten, maar dan in 2007. Resteert een voordeel ad € 13.131.000,--, dat als volgt verklaard wordt; reeds begrootte vrije bestedingsruimte € 7.576.000,--, een hogere opbrengst motor-rijtuigenbelasting € 805.000,--, de opheffing van de voorziening Spaarregeling compensatieverlof € 878.000,--,voordelen op apparaatskosten € 2.313.000,-- en vele kleinere verschillen tot een hoogte van € 1.559.000,-- . Het voordeel is vrij te besteden.

Wij stellen u voor:

- het restant ad € 13.131.000,-- te storten in de saldireserve in afwachting van nadere bestemming.

